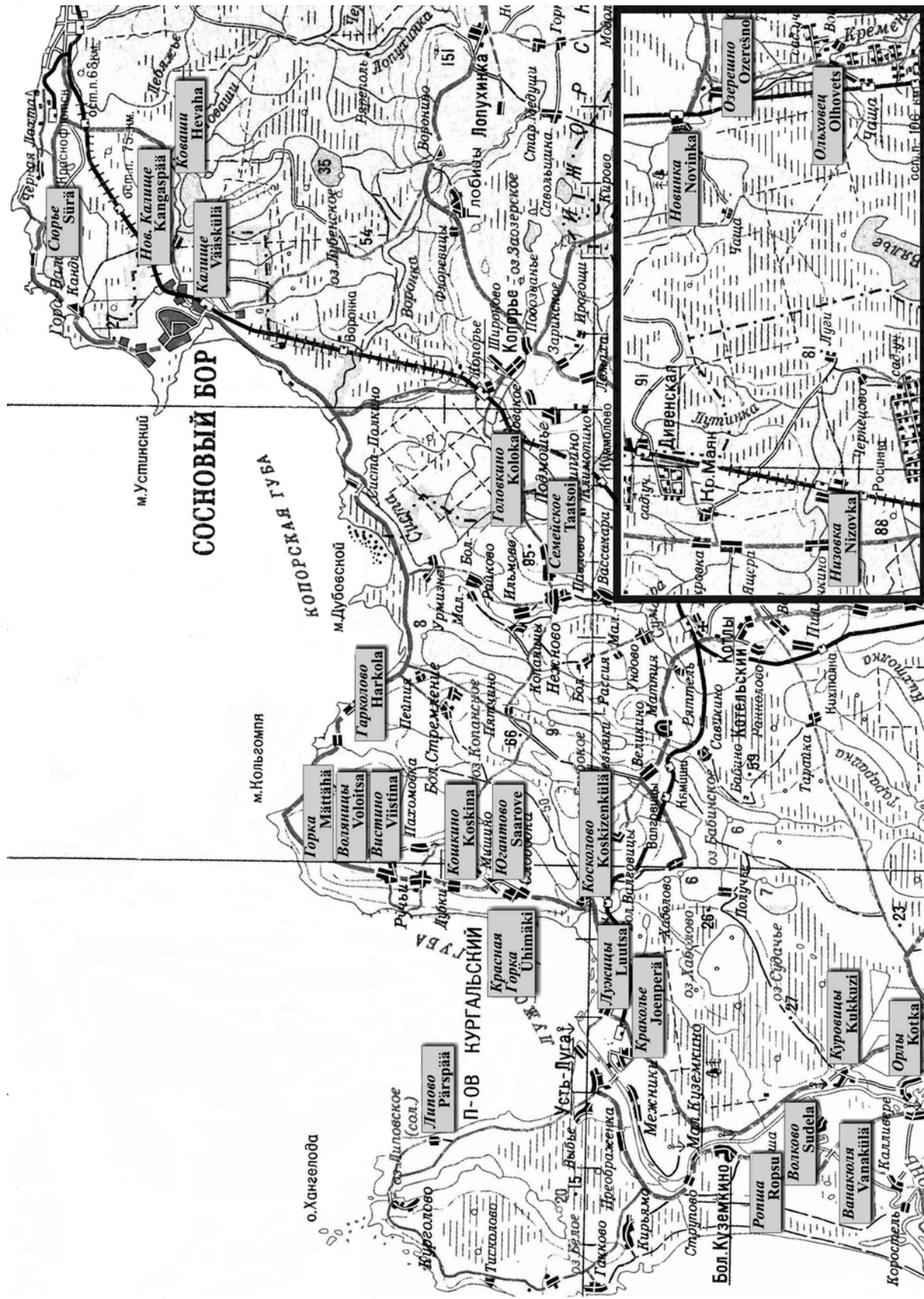

В. Чернявский

Ižoran keel
(Ittseopastaja)

Ижорский язык
(Самоучитель)

*Автор выражает огромную благодарность канд. филологических наук
Т. Б. Агранат за любезно предоставленные материалы и сведения
о современном состоянии грамматики ижорского языка.*

EZISANA.

ПРЕДИСЛОВИЕ.

Ижорский язык (**ižoran keel**) относится к финно-угорской группе уральской семьи языков. В более узком смысле он входит в северную ветвь прибалтийско-финской подгруппы (вместе с финским, карельским и вепским языками).

В Российской Империи ижорский язык не имел письменности. В СССР в 20-е годы была создана письменность на основе латинского алфавита. В 1936-1939 годах язык преподавался в школе, на нём выходили газеты и книги. Но в период II Мировой войны и в результате сталинских репрессий были истреблены почти все деятели национальной культуры, а численность ижорского народа с 1929 по 1953 год уменьшилась в 16 раз. Письменность на ижорском языке была в 1939 г. запрещена как проявление “буржуазного национализма”. В настоящее время в Российской Федерации численность ижорцев не превышает тысячи человек, да на территории Эстонской Республики проживает около сотни ижорцев.

В пределах России ижорцы (вне зависимости от того, пользуются ли они родным языком) проживают на территории Ленинградской области (см. карту).

1) Носители **хэваского** диалекта. Проживают в Ломоносовском районе, по обоим берегам реки Хэваха (Коваши) – в населенных пунктах Сюря (Сюрье), Хэваха (Коваши), а также совместно с финнами – в Вяэскюля (Старое Калище), Кангаспяэ (Новое Калище), Тизэригола (Малая Ижора) и совместно с финнами и русскими – в Юхимяки (Красная Горка).

2) Носители **сойкинского**, ведущего диалекта. Проживают в Кингисеппском (Ямбургском) районе, в пределах полуострова Сойкола – в населенных пунктах Виистина (Вистино), Волоитса (Валяницы), Колока (Головкино), Коскина (Кошкино), Коскизенкюля (Косколово), Мяттяхя (Горки), Сааровэ (Югантово), Таатсой (Семейское), Харкола (Старое Гарколово).

3) Носители **нижнелужского** диалекта. Проживают на Карголовском полуострове и в низовьях реки Луги – в населенных пунктах Ванакюля, Котка (Орлы), Лаукаансуу (Остров), Пярспяэ (Липово), Судэла (Волково); а также совместно с финнами и русскими – в Ропсу (Ропша) и совместно с водью – в Йёэнпэря (Йыгыпэря, Краколье), Куккузи (Куровицы), Луутса (Лужицы).

4) Прежние носители ныне исчезнувшего **ореджского** диалекта. Проживают в верховьях реки Оредеж – в населенных пунктах Низовка, Новинка, Озершно, Ольховец.

Ижорский язык имеет особенности, присущие, впрочем, и другим прибалтийско-финским языкам. В нём отсутствует грамматическая категория рода, и для обозначения лиц женского пола и “женского рода” названий профессий используются специальные суффиксы. В ижорском языке мало предлогов, зато имеются **послелог** (пишущиеся после имён). Имеется **11 падежей**, причем, кроме имён, склоняются также послелог, наречия и неопределённая форма глаголов. В ижорском языке звонкие согласные **z** и **ž** перед глухими согласными оглушаются, согласные **k** и **t** перед **l**, **n**, **r** превращаются, соответственно, в **g** и **d**, а многие согласные ассимилируются со следующими за ними **k**, **p**, **t**, **v**.

В данной работе (построенной как самоучитель) ижорский язык даётся, в основном, на базе **сойкинского** диалекта (как наименее ассимилированного другими языками) с некоторыми дополнениями из **хэваского** диалекта. Нормы литературного языка базируются на данных периода его существования в 1930-х годах, для чего использована книга: **Junus V. L. Ižoran keelen grammatikka. Morfologia. Opettajaa vart. M. -L., 1936** (без учёта существовавшего тогда и являвшегося в те годы “обязательным” излишнего объёма заимствований из русского языка).

Самоучитель разбит на уроки. В конце большинства уроков помещены упражнения для лучшей “ориентации” в произношении и в типах склонения имён и спряжения глаголов. В конце самоучителя имеется краткий *ижорско-русский* словарь, в котором даны слова, могущие представлять трудности для образования их грамматических форм; а также — *русско-ижорский* словарь, отсылающий к ижорско-русскому.

Для привлечения особого внимания к некоторым аспектам предлагаемой информации, в уроках имеются дополнения, снабжённые пометкой **NB!** (nota bene!).

ENZIMÄIN LÄKSÜ. ПЕРВЫЙ УРОК.

Aampuustmisso. Алфавит.

Для обозначения звуков ижорского языка употребляются 28 букв и буквосочетаний:

A a, B b, D d, E e, F f, G g, H h, I i, J j, K k, L l, M m, N n, O o, P p, R r, S s, Š š, T t, Ts ts, Tš tš, U u, V v, Z z, Ž ž, Ä ä, Ö ö, Ü ü.

Fonetikka. Фонетика.

Vokaalit (гласные) a, o, u.

Гласные **a** и **o** произносятся в ижорском языке чуть шире и “глубже”, чем соответствующие звуки в русском языке; приблизительно – как в русских словах “вал” и “мол”.

Гласная **u** произносится так же, как русское “у”.

Поскольку в произнесении этих трёх звуков участвует задняя часть языка, то они именуются “гласными заднего ряда”, или “заднеязычными”.

Pität vokaalit. Долгие гласные.

Долгие гласные в ижорском языке произносятся примерно вдвое протяжнее, чем краткие. На письме обозначаются двумя соответствующими буквами.

Konsonantit (согласные) f, h, j, m, r, v.

Согласные **f, j, m, r, v** произносятся практически так же, как соответствующие русские **ф, й, м, р, в**.

Согласная **h** произносится, как озвученный выдох, аналогично **h** в английском, немецком, финском языках.

Pität konsonantit. Долгие согласные.

Долгие согласные в ижорском языке произносятся примерно вдвое дольше, чем краткие. На письме обозначаются двумя соответствующими буквами.

Долгая согласная **hh** произносится, как долгое русское **х**.

Paino. Ударение.

Главное ударение в ижорском языке падает на **первый** слог (даже если в нём краткая гласная, а во втором – долгая). В многосложных словах возникают побочные ударения на каждом нечётном слоге: **orgaava**.

NB! В поздних заимствованиях из языков, где ударным являлся **чётный** слог, в ижорском языке в этом слоге возникла долгая гласная, на которую теперь может падать ударение: **vokaali**.

Narjutoz. Упражнение.

Прочитайте слова:

ahavo*jja* – обветривать (*зубы, руки*),
ahha*ava* – обветренный,
aho – поляна,
avva*aro* – просторный,
haju – запах,

forma – форма,
maja – палатка, шалаш,
or*g***ava** – белка,
raha – деньги,
vara – запас.

TOIN LÄKSÜ. ВТОРОЙ УРОК.

Fonetikka.

Vokaalit e, i, ä, ö, ü.

Гласная **e** в ижорском языке произносится с чуть более выдвинутым вперёд кончиком языка, нежели требуется для произнесения русского **э**, что приводит к более “закрытому” ее звучанию (примерно, как **э** в русском языке в слове “эти”).

Гласная **i** произносится аналогично русскому **и**.

Для произнесения гласной **ä** нужно “настроить” органы речи на произнесение ижорского **e**, но попытаться произнести **a**. Соответствует английскому **a** в слове “man”, финскому **ä**.

Для произнесения гласной **ö** следует округлить губы, как для произнесения **o**, но выдвинуть вперёд кончик языка. Соответствует немецкому и финскому **ö**, французскому **eu** в слове “peur”.

Для произнесения гласной **ü** нужно вытянуть губы, как для произнесения **u**, но выдвинуть вперёд кончик языка. Соответствует немецкому **ü**, финскому **y**, французскому **u**.

Поскольку в произнесении этих звуков участвует передняя часть (кончик) языка, то они именуются “гласными переднего ряда”, или “переднеязычными”.

Konsonantit l, n.

Согласная **l** перед заднеязычными гласными (**a, o, u**) произносится, как русское **л**. Перед переднеязычными гласными (**e, i, ä, ö, ü**) – произносится, как западноевропейское “полумягкое” **l**.

Согласная **n** в ижорском языке произносится, по сравнению с русским **н**, с более высоким расположением кончика языка (он опирается в корни зубов верхней челюсти). Перед **k** (см. далее) – он произносится, как носовой звук [ŋ], аналогичный соответствующему звуку английского, немецкого, финского языков.

Konsonantit b, d, g, p, t, k.

Согласные **b, d, g** произносятся, как соответствующие русские **б, д, г**. Встречаются, как правило, в заимствованных словах или перед согласными **l, m, n, r, v**.

NB! Если внимательно “вслушаться” в произнесение русских **б, д, г** и, соответственно, **п, т, к**, то можно заметить, что первым, помимо звонкости, присуща чуть более короткая и “лёгкая” артикуляция, нежели вторым. То же касается и ижорского языка, в котором **p, t, k** перед **краткой** гласной произносятся, хоть и глухо, однако столь же “кратко”, как **b, d, g** (то есть с очень “лёгкой” артикуляцией). Тогда как перед **долгой** гласной они произносятся “упруго” – как русские **п, т, к**.

Например, в слове **jalka** (“нога”) буква **k** произносится с почти неуловимым касанием мягкого нёба задней частью языка, а в слове **jalkaa** (“в ногу”) – она произносится резко и чётко.

Долгие **kk, pp, tt** произносятся аналогично русским **кк, пп, тт**.

Morfologia. Морфология.

Substantiivi. Adjektiivi.

Имя существительное. Имя прилагательное.

Имена существительные и прилагательные в ижорском языке морфологически не различаются и изменяются по одним и тем же законам.

Harjutoz.

Прочитайте слова. Lukekaa sanat.

aattoon – накануне,
(eijoo) aikkaa – (нет) времени,
arriina – острога,
ellään – домашнее животное,
onkikokka – рыболовный крючок,
padretti – портрет,
odra – ячмень,

pagla – веревка,
pakkaana – злобный,
pöörä – колесо,
gara – грязь,
rääti – ряд,
ühteen – вместе,
olla obidnaal – обижаться.

* Аналогичное явление присуще и финскому языку.

KOLMAAZ LÄKSÜ. ТРЕТИЙ УРОК.

Fonetikka.

Diftongit. Дифтонги.

В ижорском языке существует много дифтонгов (сочетаний 2 гласных, представляющих собой 1 слог и приравнивающихся к долгим гласным):

1) **ai, ei, oi, ui, äi, öi, üi**; 2) **ae, ie, oe, ue, äe, üe**; 3) **au, eu, iu, ou**; 4) **äü, eü, iü, öü** и т. п.

NB! При произнесении первой группы дифтонгов следует избегать произнесения компонента **-i**, как русского **й**. При всей своей краткости – этот звук тем не менее является гласным.

Konsonantit s, š, ts, tš, z, ž.

Согласная **s** в ижорском языке произносится чуть более “шепеляво”, чем русское **с** (с “призвуком” **ш**).

Согласная **š** произносится, как чуть смягченное русское **ш** и в речи многих носителей языка на слух почти не отличается от **s**.

Согласная **z** произносится чуть более “шепеляво”, чем русское **з** (с “призвуком” **ж**), являясь, по сути, кратким вариантом **s**.

Согласная **ž** произносится, как чуть смягченное русское **ж**, и, аналогично **š**, на слух почти не отличается от **z**.

Согласная **ts** произносится как русское **ц**.*

Согласная **tš** по произнесению полностью соответствует мягкому русскому **ч**, являясь, по сути, его графическим оформлением в словах, заимствованных из русского языка.

Morfologia.

Substantiivi. Adjektiivi.

Siha. Падеж.

В ижорском языке существует 11 падежей:

1) **nominatiivi** (именительный), 2) **genetiivi** (родительный), 3) **partitiivi** (частичный), 4) **illatiivi** (входной), 5) **inessiivi** (внутреннеместный), 6) **elatiivi** (исходный), 7) **allatiivi** (направительный), 8) **adessiivi** (внешнеместный), 9) **ablatiivi** (отдалительный), 10) **translatiivi** (преобразовательный), 11) **essiivi** (качественный). Факультативно используется ещё 4 падежа – **abessiivi** (лишительный) (см. XIX урок), **ekstsessiivi** (прекратительный) (см. XXXIII урок), **instruktiivi** (орудийный) (см. XXXIV урок), **akkuzatiivi** (винительный) (см. XXXVI урок).

Из них - **nominatiivi**, **genetiivi**, **partitiivi**, **illatiivi** и **essiivi** являются морфологически самостоятельными, определяя тип склонения, а остальные – образуются от основы **genetiivi**.

Luku. Число.

В ижорском языке существует 2 грамматических числа имён: **üksikkö** (единственное) и **monikko** (множественное).

1. Nominatiivi. Именительный падеж.

1) Соответствует **именительному** падежу русского языка, обозначая субъект действия:

Ihmiin männöö – Человек идёт.

2) Соответствует **винительному** падежу русского языка – прямому дополнению при глаголе в форме повелительного наклонения:

Avvaa ukset! – Открой дверь!

3) В форме **множественного** числа (см. IV урок) с глаголом в форме **настоящего** времени – соответствует **винительному** падежу русского языка с глаголом в форме **будущего** времени **совершенного** вида:

Miä avvaan ukset – Я открою двери.

В **üksikkö** специфических окончаний не имеет, а в **monikko** – образуется от **родительного** падежа **üksikkö** (см. след. урок) с прибавлением окончания **-t**.

Harjutoz.

Lukekaa sanat.

atškat – очки,
enzimäin – первый,
ižoralain – ижорец,
obižoitaa – обижать,

otssa – верхушка,
saekaz – дождливый,
tšiukkia – чирикать,
šäält – оттуда.

* Долгий вариант **ts** на письме обозначается – **tts**.

NELJÄÄZ LÄKSÜ. ЧЕТВЁРТЫЙ УРОК.

Fonetikka.

Vokaaligarmoonia. Гармония гласных.

При грамматических видоизменениях имён и глаголов в ижорском языке возникает следующая закономерность:

1) если в **главноударном** слоге имеется **заднеязычная** гласная **a, o, u**, то все суффиксы и окончания также будут содержать только гласные **заднего** ряда;

2) если в **главноударном** слоге имеется **переднеязычная** гласная **ä, ö, ü**, то все суффиксы и окончания также будут содержать только гласные **переднего** ряда.

NB! Хотя **e** и **i** относятся к гласным переднего ряда, но на них эта закономерность не распространяется – они встречаются в словах с **любой** главноударной гласной.

Morfologia.

Astiinvaihtelu. Чередование ступеней.

A. При грамматическом изменении имён и глаголов ижорского языка в корне слова происходит чередование долгот ("ступеней") согласных (вплоть до выпадения последних).

Основные типы чередований:

1) **kk** → **k** (**hk** → **h**; **lk** → **l**; **rk** → **r**; **sk** → **z**; **tk** → **t**).

2) **k** → - (**aik** → **aijj**; **eik** → **eijj**; **iik** → **iijj**; **auk** → **auvv**; **iuk** → **iuvv**; **ook** → **oovv**; **uku** → **uvvu**; **üku** → **üvvü**).

3) **pp** → **p**; **p** → **v** (**lp** → **lv**; **mp** → **mm**; **rp** → **rv**).

4) **ss** → **s**, **s** → **z**; **z** → -.

5) **tt** → **t** (**ht** → **h**; **lt** → **ll**; **nt** → **nn, nz**; **rt** → **rr**; **st** → **ss**).

6) **t** → - (**ait** → **aijj**; **iit** → **iijj**; **eet** → **eejj**; **oit** → **oijj**; **aut** → **auvv**; **oot** → **uuvv**; **äüt** → **äüvv**; **ööt** → **üüvv**).

7) **tts** → **ts**.

Например: Ezimerkiks:

aika – время : **aijjan** – времени. **maita** – страны : **maiijen** – стран.

Substantiivi. Adjektiivi.

2. Genetiivi. Родительный падеж.

1) Соответствует **родительному** падежу русского языка, служа для обозначения **принадлежности** (причём имя обладателя ставится **перед** именем обладаемого).

В случае **конкретной** принадлежности – имя обладателя пишется **отдельно**:

Izän koti – Дом **отца**.

В случае **абстрактной** принадлежности – имя обладателя пишется **слитно** с именем обладаемого:

Izänmaa – Отчизна ("земля **отца**").

2) В форме **единственного** числа (ср. III урок) с глаголом в форме **настоящего** времени – соответствует **винительному** падежу русского языка с глаголом в форме **будущего** времени **совершенного** вида:

Miä avvaan ukxen – Я **открою дверь**.

3) С глаголом в форме **неопределённого** прошедшего времени (ср. V урок) – соответствует **винительному** падежу русского языка с глаголом в форме **прошедшего** времени **совершенного** вида:

Miä rakenzin taloin – Я **построил дом**.

Образуется по типу склонения; с наличием **astiinvaihtelu** (типа **A**) и прибавлением окончаний: **üksikkö** – **-n**; **monikko** – **-oin** (**-öin**), **-loin** (**-löin**), **-iin**, **-jjen**.

Harjutoz.

Примеры чередования ступеней тупа А:

Astiinvaihtelun A-tiöpin ezimerkit.

1) **paikka** (место) – **paikan** (места), **tuhka** (пепел) – **tuhan** (пепла), **jalka** (нога) – **jalan** (ноги), **verka** (должность) – **veran** (должности), **matka** (путь) – **matan** (пути).

2) **vika** (дефект) – **vian** (дефекта), **aika** (время) – **aijjan** (времени), **reikä** (дыра) – **reijän** (дыры), **hauki** (щука) – **hauvven** (щуки), **rooka** (кушанье) – **roovvan** (кушанья), **luku** (число) – **luvun** (числа).

3) **lappa** (пряжка) – **lapan** (пряжки), **lupa** (разрешение) – **luvun** (разрешения), **kelpajaa** (годится) – **kelvata** (годиться), **lampahaal** (у овцы) – **lammaz** (овца), **varpahaal** (на пальце ноги) – **varvaz** (палец ноги).

4) **ossaan** (умею) – **ozata** (уметь), **suzi** (волк) – **suen** (волка).

5) **katto** (крыша) – **katon** (крыши), **vahti** (охрана) – **vahin** (охраны), **silta** (мост) – **sillan** (моста), **rakentaa** (строить) – **rakennan** (строю) – **rakenzin** (строил), **parta** (борода) – **parran** (бороды), **vassaan** (отвечаю) – **vasata** (отвечать).

6) **pata** (горшок) – **paan** (горшка), **aita** (ограда) – **aijjan** (ограды), **eijoo viittä** (нет пяти) – **viijjeel** (на пяти), **voitua** (пачкаться) – **voijjun** (пачкаюсь), **kaks vootta** (два года) – **kahen vuuvven** (двух лет).

7) **vattsa** (живот) – **vatsan** (живота).

VIIJEEZ LÄKSÜ. ПЯТЫЙ УРОК.

Astiinvaihtelu (продолжение).

B. 1) Если при грамматическом изменении слова в безударном слогe возникает долгая гласная или дифтонг – то согласная перед ними удлинняется:

koti – дом : **kottii** – домой. **miä tulen** – я иду : **hää tulloo** – он идёт.

Причём, если гласная в ударном слогe – краткая, то после неё удлинняется любая согласная. Однако в том случае, если под ударением стоит долгая гласная или дифтонг – то после них удлинняются только согласные **k, p, t, z**:

höürü – пар : **höürüü** – в пар;

no aika – время : **eijoo aikkaa** – нет времени,

siipi – крыло : **kaks siippiiä** – два крыла [см. 2],

maito – молоко : **maittoo** – в молоко,

naizelle – жене : **eijoo naissiiä** – нет жён [см. 2].

2) Для трёхсложных слов существует следующее правило:

Если третий слог (с побочным ударением) – краткий, то в предыдущем, втором слогe возникает удлинение как согласной, так и гласной. При удлинении гласной третьего слогa – и согласная, и гласная во втором слогe вновь становятся краткими:

ommeena – яблоко : **eijolt omeneä** – не было яблока,

lamppaahan – овцы : **lampahaal** – у овцы,

kolt halluaa – три желания : **haluloin täyttümiin** – исполнение желаний.

Если же, при дальнейшем “наращивании” слогов, четвёртый (безударный) слог будет содержать долгую согласную, то даже при кратком третьем слогe – согласная и гласная второго слогa останутся краткими:

lampahasse – в овцу, **lampahalle** – овце.*

3) То же правило выполняется и для слов с “наращивающимися” суффиксами **-kaz (-kkaha)** и **-toin (-toma)**, если на эти суффиксы падает ударение:

Näin oksakkahat puut – Видел ветвистые деревья,

En näht oksakkahtiia puuta – Не видел ветвистых деревьев.

Tiizin onnettomat ihmiiät – Знал несчастных людей,

En tiittäät onnettommiä ihmiziä – Не знал несчастных людей.

Substantiivi. Adjektiivi.

3. Partitiivi. Частичный падеж.

1) Служит для обозначения части от целого:

Pala leippää – Кусок хлеба.

2) Употребляется с именительным падежом числительных (в форме **üksikkö!**):

Kuuz ihmiiät – Шесть человек.

3) Употребляется со словами **paljo** (“много”), **vähä** (“мало”) и для обозначения неопределённого количества (в форме **monikko!**):

Ihmiziä – Люди. **Paljo ihmiziä** – Много людей.

4) Употребляется с отрицательной формой глагола (см. след. урок):

Eijoo leippää – Нет хлеба.

5) С глаголом в форме настоящего времени (сравни III и IV уроки) – соответствует винительному падежу русского языка и указывает на происходящее действие:

Miä avvaan usta – Я открываю дверь (в данный момент).

6) С глаголом в форме неопределённого прошедшего времени (ср. IV урок) – соответствует винительному падежу русского языка с глаголом в форме прошедшего времени несовершенного вида и указывает на длительность действия:

Miä rakenzin talloja – Я строил дом.

* Исключение составляют многие слова XX склонения (см. XXVIII урок). Например: **tottuuusse** – [истина] (в части диалектов вместо **-sse** употребляется окончание **-z** и слова являются условно трёхсложными).

7) С глаголом в форме **сложного будущего** времени – соответствует **винительному** падежу русского языка с глаголом в форме **будущего** времени **несовершенного** вида (ср. IV урок):

Miä noizen rakentammaa talloja – Я буду строить дом.

8) Употребляется после глаголов **küssüüä**, **püütää** (“просить”), **tahtoa** (“хотеть”), **suvata** (“любить”):

Hää küssüü appua – Он просит помощи.

9) Употребляется при **сравнительной** степени прилагательного:

Vanhemp velliä – Старше брата.

Образуется по типу склонения, с наличием **astinvaihtelu** (типа **B**) и прибавлением окончаний:
üksikkö – -a (-ä), -t, -ta (-tä) -ja (-jä); monikko – -oja (-öjä), -loja (-löjä), -ta (-tä), -ia (-iä).

KUUVVEEZ LÄKSÜ. ШЕСТОЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

4. Platiivi. Входной падеж.

1) Указывает на движение **внутри** чего-либо:

Hää männöö linnaa – Он идёт **в город**.

2) Используется в некоторых оборотах:

Oikiaa kättee – По **правую руку**,

Löövvä kivvee – Ударить **о камень**,

Pistää naaglaa – Уколоть **о гвоздь**,

Mettsää marjaa (orokkaa) – В **лес по ягоды (по грибы)**,

Kelpajaa tööhö – Пригоден **к работе**,

Poika on issää – Сын (пошёл) **в отца**.

Образуется по типу склонения; с наличием **astiinvaihtelu** (типа **B**) и: в **üksikkö** – с удлинением конечной гласной либо прибавлением окончаний **-ha (-hä)**, **-ho (-hö)**, **-hu (-hü)**, **-he**; **-see**, **-sse**; – в **monikko** – **-oihe (-öihe)**, **-loihe (-löihe)**, **-ii**, **-sii**, **-sse**.

5. Inessiivi. Внутреннеместный падеж.

1) Указывает на пребывание **внутри** чего-либо:

Hää ellää linnaaz – Он **живет в городе**.

2) Употребляется после глагола **käüvvä** (“ходить”):

Hää käi linnaaz – Он **ходил в город**.

3). Обозначает временной интервал:

Tehhä kolmeez päivääz – Сделать **за три дня**.

4) Используется в некоторых оборотах:

Olla orokaaz – Собрать **грибы** [“**быть на сборе грибов**”],

Kuivattaa päivüeez – Сушить **на солнце**,

Miz hää on tööz? – Где он **работает** [“**находится на работе**”]?

Образуется от основы **genetiivi** без окончания **-n** (с наличием **astiinvaihtelu** типа **A**), но с удлинением конечной гласной и прибавлением окончания **-z**.

Pronoomini. Местоимение.

Personaaliin. Личное.

miä – я;

siä – ты;

hää – он, она [одушевл.];

se – оно [неодушевл.];

möö – мы;

töö – вы;

höö – они [одушевл.];

neet – они [неодушевл.].

Склонение **personaaliist pronominit** – см. X урок.

Verbi. Глагол.

Глаголы в ижорском языке имеют 2 формы спряжения – утвердительную (**mööntävä forma**) и отрицательную (**keeltävä forma**). В последней употребляется отрицательный глагол (**keeltoverbi**), который изменяется в лицах, тогда как основной глагол – остаётся практически без изменения. Это видно на примере глагола **olla** (“быть”).

Verbin “olla” painuttammiin preezensiiz.

Спряжение глагола “olla” в настоящем времени.

<i>Mööntävä forma</i>	<i>Keeltävä forma</i>
Miä oon	Miä en oo
Siä oot	Siä et oo
Hää on	Hää ei oo
Möö oomma	Möö emmä oo
Töö ootta	Töö että oo
Höö ollaa	Höö evät oo

В значении безличного отрицания “нет; негу” – употребляется слитная форма **eijoo**.

NB! В отличие от русского языка, в функции глагола-связки – в ижорском языке никогда не опускается:

Miä **oon** ihmiin – Я – человек. Höö **evät oo** nälkähiist – Они **не** голодны.

SEITTSEMÄÄZ LÄKSÜ. СЕДЬМОЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

6. Elatiivi. Исходный падеж.

- 1) Указывает на движение **изнутри** чего-либо:
Hää männöö linnast – Он идёт **из города**.
- 2) Соответствует **предложному** падежу русского языка:
Juttiit izäst – Рассказы **об отце**.
- 3) Указывает на **материал**:
Pata savest – Горшок **из глины**.
- 4) Используется в некоторых оборотах:
Ampua püzüst – Стрелять **из ружья**,
Palkka tööst – Плата **за работу**,
Purra jalast kiin – Укусить **за ногу**.

Образуется от основы **genetiivi** без окончания **-n** (с наличием **astiinvaihtelu** типа **A**), но с прибавлением окончания **-st**.

7. Allatiivi. Направительный падеж.

- 1) Указывает на движение **на поверхность** чего-либо:
Noissa katolle – Подняться **на крышу**.
- 2) Соответствует **дательному** падежу русского языка:
Anna miulle! – Дай **мне!**
- 3) Используется в выражениях:
Kui miulle männä? – Как **мне** пройти? [*куда-либо*],
Anna hänelle käüvvä! – Дай **ему** пройти! [*мимо*],
Lapselle täyttüi kuuz vootta – **Ребенку** исполнилось шесть лет.

Образуется от основы **genetiivi** без окончания **-n** (с наличием **astiinvaihtelu** типа **A**), но с прибавлением окончания **-lle**.

Vahvissozpartikkeli. Усилительная частица.

В ижорском языке существуют так называемые усилительные частицы, присоединяемые к слову и соответствующие в русском языке союзам “и”, “а также”.

В **утвердительной** форме имеют вид:

- 1) В **üksikkö** – **-ki**.
Anna hänelleki! – Дай **и** ему!
- 2) В **monikko** – **-kki**.
Anna meillekki! – Дай **и** нам!

В **отрицательной** форме имеют вид **-ka** (**-kä**):

- Elä anna miulleka!** – Не давай **и** мне!
Elä anna heillekä! – Не давай **и** им!

КАНЕКСААЗ LÄKSÜ. ВОСЬМОЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

8. Adessiivi. Внешнеместный падеж.

1) Указывает на нахождение на поверхности чего-либо:

Istua katool – Сидеть на крыше.

2) Указывает на обладателя:

Häneel on lehmä – У него есть корова.

3) Указывает на время суток, года (ср. *essiivi*, IX урок):

Päivääl – Днем. **Süksüül** – Осенью.

4) Указывает на орудие действия.

Löövva naaglan vazagaal – Забить гвоздь молотком.

Образуется от основы *genetiivi* без окончания **-n** (с наличием *astiinvaihtelu* типа **A**), но с удлинением конечной гласной и прибавлением окончания **-l**.

9. Ablatiivi. Отдалительный падеж.

1) Указывает на движение с поверхности чего-либо:

Laskiissa katolt – Спуститься с крыши.

2) Указывает на движение от чего-то:

Männä joelt – Идти от реки.

3) Используется в некоторых оборотах:

Otta koiralt luun poiz – Отнять у собаки кость,

Vooz-vuuvvelt – Год от года.

Образуется от основы *genetiivi* без окончания **-n** (с наличием *astiinvaihtelu* типа **A**), но с прибавлением окончания **-lt**.

Verbi.

Verbin “olla” painuttammiin imperfektiiv.

Спряжение глагола “olla” в прошедшем времени.

Как видно на примере глагола “olla” (“быть”) – в прошедшем времени глаголы в ижорском языке также изменяются по 2 формам: утвердительной и отрицательной. Последняя имеет свои особенности.

<i>Mööntävä forma</i>	<i>Keeltävä forma</i>	
Miä olin	Miä en olt	Я не был
Siä olit	Siä et olt	Ты не был
Hää oli	Hää ei olt	Он не был
Möö olimma	Möö emmä olt	Мы не были
Töö olitta	Töö että olt	Вы не были
Höö oltii	Höö evät oltu	Они не были

В значении безличного отрицания “не было” – употребляется слитная форма **eijolt**.

Prepoziitsio. Предлог.

Предлоги в ижорском языке имеются, хотя и немногочисленные. Требуют после себя различных падежей имён.

I. Genetiivi.

alatse – под (водой, землёй) [*двигаться*],

jälkkeen – после [*когда?*],

läpi – через; сквозь (поле, лес, море и т.п.) [*вдоль*],

üli – через (дорогу, улицу [*поперёк*], реку [*по мосту, на лодке*]).

II. Partitiivi.

enne – до; перед [*когда?*], **poikin** – через (реку, море) [*вброд; вплавь*],

ilma – без, **liki** – возле; около,

perään – после [*где?*], **ümpär** – вокруг.

III. Illatiivi:

vassen – против.

IV. Allatiivi:

vassaa : **läimää** ~ **päivüelle** – сверкать на солнце.

ÜNEKSÄÄZ LÄKSÜ. ДЕВЯТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

10. Translatiivi. Преобразовательный падеж.

- 1) Указывает на **изменение** состояния, статуса:
Noissa aikuhižeks – Стать **взрослым**,
Kraazata musaks – Покрасить **в чёрное**.
- 2) Обозначает временный интервал:
Tulla kaheks tunniks – Прийти **через два часа**.
- 3) Обозначает употребление языка:
Läätä ižoraks – Говорить **по-ижорски**,
Ku se on venäeks? – Как это **по-русски?**
- 4) Используется в некоторых оборотах:
Kolmanneks – **В-третьих** (*u m.n.*),
Antakaa antiiks! – Простите!
Ottaa naizeks – **Взять замуж**.

Образуется от основы **genetiivi** без окончания **-n** (с наличием **astiinvaihtelu** типа **A**), но с прибавлением окончания **-ks**.

11. Essiivi. Качественный падеж.

- 1) Указывает на то, в каком **качестве** пребывает субъект:
Palvella sotilahhaan – Служить **военным**,
Silloin hää oli veel tüttärikköin – Тогда она была еще **девочкой**,
Tehä töötä paimeneen – Работать **пастухом**.
- 2) Указывает на **отрезок времени**, в котором что-либо происходит (ср. **adessiivi**, VIII урок):
See oli iltaan – Это было **вечером**,
Männä päädettsään – Пойти **в пятницу**,
Süksüün – **Осенью** [*осенней порой*].

Образуется по типу склонения (с наличием **astiinvaihtelu** типа **B**), с удлинением конечной гласной и прибавлением окончания **-n**.

I painutoz. I склонение.

К I склонению относятся односложные имена с **долгой** гласной или **дифтонгом**.

	Üksikkö				Monikko			
<i>Nom.</i>	maa	soo	pii	voi	maat	soot	piit	voit
<i>Gen.</i>	maan	soon	piin	voin	maiijen	soijjen	piijjen	voijjen
<i>Part.</i>	maata	soota	piitä	voita	maita	soita	piitä	voita
<i>Ill.</i>	maaha	sooho	piihe	voihe	maihe	soihe	piihe	voihe
<i>Iness.</i>	maaz	sooz	piiz	voiz	maiz	soiz	piiz	voiz
<i>El.</i>	maast	soost	piist	voist	maist	soist	piist	voist
<i>All.</i>	maalle	soolle	piille	voille	maille	soille	piille	voille
<i>Adess.</i>	maal	sool	piil	voil	mail	soil	piil	voil
<i>Abl.</i>	maalt	soolt	piilt	voilt	mailt	soilt	piilt	voilt
<i>Tr.</i>	maaks	sooks	piiks	voiks	maiks	soiks	piiks	voiks
<i>Ess.</i>	maan	soon	piin	voin	main	soin	piin	voin

Numeraali. Имя числительное.

Kardinaali. Количественное. 1-10.

Здесь и далее – приводится форма *nominatiivi* и (в скобках) изменяемая часть форм *genetiivi*, *partitiivi*, *illatiivi*, *inessiivi* и *essiivi*.

1. Üks (hen, htä, htee, heez, hteen).	6. Kuu z (vven, tta, ttee, vveez, tteen).
2. Ka ks (hen, hta, htee, heez, hteen).	7. Seit sen (tsemän, seent, tsemää, tsemääz, tsemään).
3. Kol t (men, meä, mee, meez, meen).	8. Kahaksa n (n, a, a, az, an).
4. Neljä (n, ä, ä, äz, än).	9. Üheksä n (n, ä, ä, äz, än).
5. Vii z (jjen, ttä, ttee, jjeez, tteen).	10. Kümnen (än, t, ää, ääz, ään).

NB! С числом в *nominatiivi* – имя ставится в *üksikön* (!) *partitiivi*. При дальнейшем склонении падеж числа и имени совпадает, но имя остается в *üksikkö*.

Kaks **maata**, kahen **maan**, kahta **maata**, kahtee **maaha**.

Harjutoz.

Просклоняйте слова. *Painuttakaa sanat.*

koi (n, ta, he) – моль,
maa (n, ta, ha) – земля; страна,
pii (n, tä, he) – зубец,
pää (n, tä, hä) – голова,
soo (n, ta, ho) – болото,
suu (n, ta, hu) – рот; устье реки,

süü (n, tä, hü) – причина,
tee (n, tä, he) – дорога,
töö (n, tä, hö) – работа,
voi (n, ta, he) – масло,
vöö (n, tä, hö) – пояс,
öö (n, tä, hö) – ночь.

KÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ДЕСЯТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

II painutoz.

Ко II склонению относятся имена, оканчивающиеся на **-e**, **-i**, **-o** (-ö), **-u** (-ü); в том числе имена с собирательными суффиксами **-ikko** (-ikkö), **-sso** (-ssö).

Üksikkö

<i>Nom.</i>	mato	katto	häkki	näkö
<i>Gen.</i>	maon	katon	häkin	näön
<i>Part.</i>	mattooa	kattoa	häkkiä	näkköä
<i>Ill.</i>	mattoo	kattoo	häkkii	näkköö
<i>Iness.</i>	maooz	katooz	häkiiz	näööz
<i>El.</i>	maost	katost	häkist	näöst
<i>All.</i>	maolle	katolle	häkille	näölle
<i>Adess.</i>	maool	katool	häkiil	näööl
<i>Abl.</i>	maolt	katolt	häkilt	näölt
<i>Tr.</i>	maoks	katoks	häkiks	näöks
<i>Ess.</i>	mattoon	kattoon	häkkiin	näkköön

Monikko

<i>Nom.</i>	maot	katot	häkit	näöt
<i>Gen.</i>	matoloin	kattoloin	häkiloin	näköloin
<i>Part.</i>	matoloja	kattoloja	häkilojä	näkölöjä
<i>Ill.</i>	matoloihe	kattoloihe	häkiloihe	näkölöihe
<i>Iness.</i>	matoloiz	kattoloiz	häkiloiz	näkölöiz
<i>El.</i>	matoloist	kattoloist	häkiloist	näkölöist
<i>All.</i>	matoloille	kattoloille	häkiloille	näkölöille
<i>Adess.</i>	matoloil	kattoloil	häkiloil	näkölöil
<i>Abl.</i>	matoloilt	kattoloilt	häkiloilt	näkölöilt
<i>Tr.</i>	matoloiks	kattoloiks	häkiloiks	näkölöiks
<i>Ess.</i>	matoloin	kattoloin	häkiloin	näkölöin

Pronomini.

Personaalisiin pronominiin painuttammiin. Склонение личных местоимений.

	Üksikkö				Monikko			
<i>Nom.</i>	miä	siä	hää	se	möö	töö	höö	neet
<i>Gen.</i>	miun	siun	hänen	senen	meijjen	teijjen	heijjen	niijjen
<i>Part.</i>	minnuu	sinnua	hänt	sitä	meitä	teitä	heitä	niitä
<i>Ill.</i>	miuhe	siuhe	hännee	siihe	meihe	teihe	heihe	niihe
<i>Iness.</i>	miuz	siuz	häneeZ	siin	meiz	teiz	heiz	niiz
<i>El.</i>	miust	siust	hänest	siint	meist	teist	heist	niist
<i>All.</i>	miulle	siulle	hänelle	sille	meille	teille	heille	niille
<i>Adess.</i>	miul	siul	häneel	sill	meil	teil	heil	niil
<i>Abl.</i>	miult	siult	hänelT	silt	meilt	teilt	heilt	niilt
<i>Tr.</i>	miuks	siuks	häneks	siks	meiks	teiks	heiks	niiks
<i>Ess.</i>	miuun	siuun	hänneen	sinä	mein	tein	hein	niin

Possessiivin forma. Притяжательная форма.

Вместо притяжательных местоимений в ижорском языке используются **личные** местоимения в форме **genetiivi**:

miun – мой, моя, моё, мои; **meijjen** – наш, наша, наше, наши;

siun – твой, твоя, твоё, твои; **teijjen** – ваш, ваша, ваше, ваши;

hänen – его, её; **heijjen** – их.

Hänen poika – Его сын.

При **акцентировании** притяжательности – употребляется **genetiivi** личного местоимения и слово **oma** («свой, принадлежащий кому-либо»):

Kenen oma on tämä kanz?

Чей это стол?

Miun oma – Мой.

Siun oma – Твой.

Hänen oma – Его (её).

Meijjen oma – Наш.

Teijjen oma – Ваш.

Heijjen oma – Их.

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

auk|ku (un, kua, kuu) – щель,

häk|ki (in, kiä, kii) – клетка,

i|tü (ün, ttüüä, ttüü) – солод,

kat|to (on, toa, too) – крыша,

koivis|so (on, soa, soo) – березняк,

ko|ti (in, ttiia, ttii) – дом,

kra|pu (vun, rpuua, rpuu) – рак,

kul|ku (un, kua, kuu) – движение,

kä|pü (vün, ppüüä, ppüü) – шишка (ели),

lah|o (on, hooa, hoo) – гнилой,

ma|to (on, ttooa, ttoo) – змея,

nai|zikko (ssiikon, zikkoa, zikkoo) – жена; супруга,

nä|kö (ön, kkööä, kköö) – зрение,

tammik|ko (on, koa, koo) – дубрава,

u|tu (un, ttuua, ttuu, *iness.* –u'uz) – туман,

vanki (n, a, i) – пленник.

ÜKSTOISTKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ОДИННАДЦАТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

III painutoz.

К III склонению относятся имена, оканчивающиеся на дифтонг **-oi (-öi)**, в том числе имена с “женским” суффиксом **-kkoi (-kköi)** (ср. VI склонение).

	<i>Üksikkö</i>		<i>Monikko</i>	
<i>Nom.</i>	repoi	tüttöi	revoit	tütöit
<i>Gen.</i>	revoin	tütöin	repoloin	tüttölöin
<i>Part.</i>	reppooja	tüttöja	repoloja	tüttölöja
<i>Ill.</i>	repoihe	tüttöihe	repolohe	tüttölöihe
<i>Iness.</i>	revoiz	tüttöiz	repoloiz	tüttölöiz
<i>El.</i>	revoist	tütöist	repoloist	tüttölöist
<i>All.</i>	revoille	tütöille	repoloille	tüttölöille
<i>Adess.</i>	revoil	tütöil	repoloil	tüttölöil
<i>Abl.</i>	revoilt	tütöilt	repoloilt	tüttölöilt
<i>Tr.</i>	revoiks	tütöiks	repoloiks	tüttölöiks
<i>Ess.</i>	repoin	tüttöin	repoloin	tüttölöin

Pronoomini.

Demonstratiiviin. Указательное.

В ижорском языке употребление указательного местоимения зависит от близости объекта.

se – это; эт|от (-а, -о) [*совпадение с личным местоимением*] (склонение – см. X урок).
(**se on koti** – это дом; **se koti** – этот дом);

neet – это; эти [*совпадение с личным местоимением*] (склонение – см. X урок).
(**neet on koit** – это дома; **neet koit** – эти дома);

tämä (tää) – вот это; вот эт|от (-а, -о).
(**tämä on koti** – вот это [рядом] – дом; **tää koti** – вот этот дом);

nämät (näät) – вот это; вот эти.
(**nämät on koit** – вот это – дома; **näät koit** – вот эти дома);

too - т|от (-а, -о); **noot** – те.

	<i>Ühsikkö</i>		<i>Monikko</i>	
<i>Nom.</i>	tämä (tää)	too	nämät (näät)	noot
<i>Gen.</i>	tämän (tään)	toon	näijjen	noijjen
<i>Part.</i>	tätä	tota	näitä	noita
<i>Ill.</i>	tähä	tooho	näihe	noihe
<i>Iness.</i>	täss	tooz	näiz	noiz
<i>El.</i>	täst	toost	näist	noist
<i>All.</i>	tälle	toolle	näille	noille
<i>Adess.</i>	täll	tool	näill	noil
<i>Abl.</i>	tält	toolt	näilt	noilt
<i>Tr.</i>	täks	tooks	näiks	noiks
<i>Ess.</i>	tänä	toon	näin	noin

Numeraali.

Ordinaali. Порядковое. 1-n – 10-z.

Приводится форма *nominatiivi* и изменяемая часть *genetiivi*, *partitiivi*, *illatiivi*, *inessiivi* и *essiivi*; справа – изменяемые части всех тех же падежей в **monikko**.

1-n. Enzimäi n (zen, st, see, zeez, seen).	(st, ssiin, ssiä, sii, ziiz, ssiin).	
2-n. Toi n (zen, sta, see, zeez, seen).	(zet, siin, ssiä, sii, ziiz, ssiin).	
3-z. Kolma az (nnen, tta, ntee, nneez, nteen).	}	
4-z. Neljä äz (nnen, ttä, ntee, nneez, nteen).		
5-z. Viijje ez (nnen, ttä, ntee, nneez, nteen).		
6-z. Kuuvve ez (nnen, tta, ntee, nneez, nteen).		
7-z. Seittsemä äz (nnen, ttä, ntee, nneez, nteen).		
8-z. Kaheksa az (nnen, tta, ntee, nneez, nteen).		
9-z. Üheksä äz (nnen, ttä, ntee, nneez, nteen).		
10-z. Kümnenä äz (nnen, ttä, ntee, nneez, nteen).		
		(nnet, nsiin, nsia (nsiä), nsii, nziiz, nsiin).

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

em oi (oin, mooja, oihe) – мать,	naizik koi (oin, koja, koihe) – замужняя женщина,
en oi (oin, nooja, oihe) – дядя,	re poi (voin, ppooja, poihe) – лиса,
ižorak koi (oin, koja, koihe) – ижорка,	tüt töi (öin, töjä, töihe) – девушка,
kuk koi (oin, koja, koihe) – петух,	tütärik koi (öin, köjä, köihe) – девочка,
linnak koi (oin, koja, koihe) – горожанка,	venäk koi (öin, köjä, köihe) – русская [существ.].

KAKSTOISTKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ДВЕНАДЦАТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

IV painutoz.

К IV склонению относятся двусложные имена, оканчивающиеся на **-a (-ä)**, у которых в первом слоге – гласные **-a (-ä)**, **-i**; изредка **e**.

	Üksikkö			Monikko		
Nom.	jalka	silta	vaka	jalat	sillat	vaat
Gen.	jalan	sillan	vaan	jalkoin	siltoin	vakkoin
Part.	jalkaa	siltaa	vakkaa	jalkoja	siltoja	vakkoaja
Ill.	jalkaa	siltaa	vakkaa	jalkoihe	siltoihe	vakkoihe
Iness.	jalaaz	sillaaz	vaa'az	jaloiz	silloiz	vaoiz
El.	jalast	sillast	vaast	jaloist	silloist	vaoist
All.	jalalle	sillalle	vaalle	jaloille	silloille	vaoille
Adess.	jalaal	sillaal	vaa'al	jaloil	silloil	vaoil
Abl.	jalalt	sillalt	vaalt	jaloilt	silloilt	vaoilt
Tr.	jalaks	sillaks	vaaks	jaloiks	silloiks	vaoiks
Ess.	jalkaan	siltaan	vakkaan	jalkoin	siltoin	vakkoin

Pronoomini.

Retsiprokkiin. Взаимное.

Gen.	toin-toizen	друг друга
Part.	toin-toist	друг друга
Ill.	toin-toisee	друг в друга
Iness.	toin-toizeez	друг в друге
El.	toin-toizest	друг из друга; друг о друге
All.	toin-toizelle	друг другу; друг на друга
Adess.	toin-toizeel	друг у друга; друг на друге
Abl.	toin-toizelt	друг с друга; друг от друга

Adverbi. Наречие.

Aijjan adverbi. Наречие времени.

Ижорские наречия, по сути, являются застывшими падежными формами имён.

ain – всегда; постоянно,
etezpäi – далее; потом,
etukättee – заранее,
eglee – вчера,
enneglee – позавчера,
elojässää – пожизненно,
eläessä – давным-давно; в старину,
ennemoi – преждевременно,
ennemmäst – раньше; прежде,
enneppäi, kui ... – раньше, чем ... ,
ennää – уже; больше,
enstää – сначала; сперва,
enzikkää – в первую очередь,

enziks – прежде всего,
enzipäästää – первоначально,
enempi – больше; впредь,
hoomeen – завтра,
hoomukseel – утром,
hoomeenhoomukseel – завтра утром,
hoomeenillaal – завтра вечером,
ikinää – никогда,
ikke – как раз; только что,
ikkää – всегда; постоянно,
illaal – вечером,
jälkiäpäi – впоследствии,
jällee – опять; снова.

Postpozitiivio. Послелог.

Ижорский послелог требует определённого падежа предшествующего имени:

I. Genetiivi:

eelee – перед [куда?],
eel – перед [где?],
eelt – спереди (кого-л., чего-л.) [назад],
halluuz – в руках (чьих-л.),
jälelle – за (кого-л., что-л.) [куда?],
jäleel – за (кем-л., чем-л.) [где?],
jälelt – из-за (кого-л., чего-л.) [откуда?],
jälkkiä – вслед за,

kerä – с (кем-л., чем-л.),
päälle – на [поверхность],
pääl – на [поверхности],
päält – с [поверхности],
takkaa – за (море, лес, город и т.п.) [куда?],
takkaaks – за (дом, забор, дверь и т.п.) [куда?],
takkaan – позади (чего-л.) [где?],
takkaant – из-за (моря, леса и т.п.) [откуда?].

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

ai|ka (jjan, kkaa, kkaa) – время,
ait|ta (an, taa, taa) – амбар,
halva (n, a, a) – плохой,
il|ta (lan, taa, taa) – вечер,
i|zä (zän, ssää, ssää) – отец,

jal|ka (an, kaa, kaa) – нога,
lai|ska (zan, skaa, skaa) – ленивый,
ni|ska (zan, skaa, skaa) – затылок,
sil|ta (lan, taa, taa) – мост,
va|ka (an, kkaa, kkaa; a'az) – устойчивый.

KOLTTOISTKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ТРИНАДЦАТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

V painutoz.

К V склонению относится часть трёхсложных имен (с наличием **astiinvaihtelu** типов **A** и **B**), имеющих окончания **-a (-ä)** (ср. VIII склонение).

	<i>Üksikkö</i>		<i>Monikko</i>	
<i>Nom.</i>	ommeena	harakka	ommeenat	harraakat
<i>Gen.</i>	ommeenan	harraakan	omenoin	harakkoin
<i>Part.</i>	omenaa	harakkaa	omenoja	harakkoja
<i>Ill.</i>	omenaa	harakkaa	omenoihe	harakkoihe
<i>Iness.</i>	omenaaz	harakaaz	omenoiz	harakoiz
<i>El.</i>	omenast	harakast	omenoist	harakoist
<i>All.</i>	omenalle	harakalle	omenoille	harakoille
<i>Adess.</i>	omenaal	harakaal	omenoil	harakoil
<i>Abl.</i>	omenalt	harakalt	omenoilt	harakoilt
<i>Tr.</i>	omenaks	harakaks	omenoiks	harakoiks
<i>Ess.</i>	omenaan	harakkaan	omenoin	harakkoin

Pronomini.

Refleksiiviin. Возвратное.

В ижорском языке существует местоимение **ittse** (“сам, -á, -ó, -и”). В самостоятельной форме оно склоняется, соответствуя русскому возвратному местоимению (**себя, себе** и т.д.). Однако вместе с личным местоимением (**miä ittse** – я сам; **töö ittse** – вы сами и т.н.) оно не изменяется. В этом случае склоняется лишь само личное местоимение (**siun ittse** – тебя самого; **heil ittse** – у них самих и т.н.).

<i>Nom.</i>	ittse	<i>Iness.</i>	itseez	<i>Abl.</i>	itselt
<i>Gen.</i>	itsen	<i>El.</i>	itsest	<i>Tr.</i>	itseks
<i>Part.</i>	ittsiä	<i>All.</i>	itselle	<i>Ess.</i>	itseen
<i>Ill.</i>	ittsee	<i>Adess.</i>	itseel		

Interrogatiiviin. Вопросительное.

ken? – кто?	kuka? – который? [из многих]	millain? – каков?
mikä? – что?, какой?	kumpa? – который? [из двух]	

Первые три местоимения в **monikko** имеют только форму **nominatiivi** (**ket?**, **mit?**, **kukat?**), а два последних – имеют полную парадигму склонений в **обоих** числах.

	<i>Üksikkö</i>				<i>Monikko</i>		
<i>Nom.</i>	ken	mikä	kuka	kumpa	millain	kummat	millaist
<i>Gen.</i>	kenen	minen	kukan	kumman	millaizen	kumpiin	millaiziin
<i>Part.</i>	ketä	mitä	kukkaa	kumpaa	millaist	kumpia	millaizia
<i>Ill.</i>	kehe	mihe	kuhu	kumpaa	millaisee	kumpii	millaizii
<i>Iness.</i>	kess	miss	kuss	kummaaz	millaizeez	kummiiz	millaiziiz
<i>El.</i>	kest	mist	kust	kummast	millaizest	kummist	millaizist
<i>All.</i>	kelle	mille	kulle	kummalle	millaizelle	kummille	millaizille
<i>Adess.</i>	kell	mill	kull	kummaal	millaizeel	kummiil	millaiziil
<i>Abl.</i>	kelt	milt	kult	kumfalt	millaizelt	kummit	millaizilt
<i>Tr.</i>	keks	miks	kuks	kummaks	millaizeks	kummiks	millaiziks
<i>Ess.</i>	ken	min	kukkaan	kummaan	millaiseen	kumpiin	millaiziin

Postpoziitsio (продолжение).

I. Genetiivi:

alle – под (что-л.),

all – под (чем-л.),

alt – из-под,

vooks – из-за [по вине; по причине],

eitse – вместо (кого-л.); за (что-л., кого-л.) [бороться],

sissee – внутрь (чего-л.),

sizeez – внутри (чего-л.),

tähen – ради (кого-л., чего-л.); благодаря (кому-л., чему-л.).

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

adjala (n, a, a) – одеяло,

ah|haava (haavan, avaa, avaa) – обветренный,

hantara (n, a, a) – ветхий,

har|akka (raakan, akkaa, akkaa) – сорока,

jür|riinä (riinän, inää, inää) – гром,

jüt|tiinä (tiinän, inää, inää) – стук,

kabluk|ka (an, kaa, kaa) – каблук,

om|meena (meenän, eena, eena) – яблоко,

op|okka (pookan, okkaa, okkaa) – гриб,

pak|kaana (kaanан, anaа, anaа) – дурной,

töönik|kä (än, kää, kää) – труженик.

NELJÄTOISTKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ЧЕТЫРНАДЦАТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

VI painutoz.

К VI склонению относятся многосложные имена, оканчивающиеся на долгую гласную и дифтонги **-io (-iö)** [и некоторые имена на **-oi (-öi)** (сравни III склонение)].

	<i>Üksikkö</i>		<i>Monikko</i>	
<i>Nom.</i>	kiukkaa	lämmää	kiukkaat	lämmäät
<i>Gen.</i>	kiukkaan	lämmään	kiukkoin	lämmiilöin
<i>Part.</i>	kiukaata	lämmäätä	kiukoja	lämmiilöja
<i>Ill.</i>	kiukaasse	lämmäässe	kiukoihe	lämmiilöihe
<i>Iness.</i>	kiukaaz	lämmääz	kiukoiz	lämmiilöiz
<i>El.</i>	kiukaast	lämmääst	kiukoist	lämmiilöist
<i>All.</i>	kiukaalle	lämmäälle	kiukoille	lämmiilöille
<i>Adess.</i>	kiukaal	lämmääl	kiukoil	lämmiilöil
<i>Abl.</i>	kiukaalt	lämmäält	kiukoilt	lämmiilöilt
<i>Tr.</i>	kiukaaks	lämmääks	kiukoiks	lämmiilöiks
<i>Ess.</i>	kiukkaan	lämmään	kiukkoin	lämmiilöin

Pronoomini.

Relativviin. Относительное.

Совпадают с вопросительными: **ken** – который [одушевл.], **mikä** – которое [неодушевл.].

Definittiin. Определённое.

joka ... – кажд|ый (-ую, -ое, -ые) ... [joka viikko – каждую неделю],

jokahiin – кажд|ый (-ая, -ое) [jokahiin tiittää – каждый знает],

mokkooma – такой, **(se)sama** – (тот же) самый, **sellain** – таков,

moen – подобный [en kuult mitä moeent – не слышал ничего подобного],

muu – другой; иной,

molleemat – оба,

koko ... – весь (всего, вся, всю, всё, все) ... [luin koko kirjan – прочёл всю книгу],

kaik – всё, все [kaik tiijjetää – все знают].

	<i>Üksikkö</i>			<i>Monikko</i>		
<i>Nom.</i>	moen	mokkooma	kaik	mokkeenet	mokkoomat	kaik
<i>Gen.</i>	mokkeenen	mokkooman	kaiken	mokeniin	mokomiin	kaikkiin
<i>Part.</i>	moeent	mokomaа	kaikkea	mokenia	mokomia	kaikkia
<i>Ill.</i>	mokenesse	mokomaа	kaikkee	mokenisse	mokomii	kaikkii
<i>Iness.</i>	mokeneez	mokomaaz	kaikeez	mokeniiz	mokomiiz	kaikiiz
<i>El.</i>	mokenest	mokomast	kaikest	mokenist	mokomist	kaikist
<i>All.</i>	mokenelle	mokomalle	kaikelle	mokenille	mokomille	kaikille
<i>Adess.</i>	mokeneel	mokomaal	kaikeel	mokeniil	mokomiil	kaikiil
<i>Abl.</i>	mokenelt	mokomalt	kaikelt	mokenilt	mokomilt	kaikilt
<i>Tr.</i>	mokeneks	mokomaks	kaikeks	mokeniks	mokomiks	kaikiks
<i>Ess.</i>	mokeneen	mokomaan	kaikkeen	mokeniin	mokomiin	kaikkiin

	Üksikkö			Monikko			
<i>Nom.</i>	jokahiin	sama	muu	jokahiist	samat	muut	molleemat
<i>Gen.</i>	jokahizen	saman	muun	jokahissiin	samoin	muijjen	molempiin
<i>Part.</i>	jokahiist	sammaa	muuta	jokahissiia	sammooja	muuta	molempia
<i>Ill.</i>	jokahisee	sammaa	muuhu	jokahisii	samoihe	muihe	molempii
<i>Iness.</i>	jokahizeez	samaaz	muuz	jokahiziiz	samoiz	muiz	molemmiiz
<i>El.</i>	jokahizest	samast	muust	jokahizist	samoist	muist	molemmist
<i>All.</i>	jokahizelle	samalle	muulle	jokahizille	samoille	muille	molemmille
<i>Adess.</i>	jokahizeel	samaal	muul	jokahiziil	samoil	muil	molemmiil
<i>Abl.</i>	jokahizelt	samalt	muult	jokahizilt	samoilt	muilt	molemmilt
<i>Tr.</i>	jokahizeks	samaks	muuks	jokahiziiks	samoiks	muiks	molemmiks
<i>Ess.</i>	jokahisseen	sammaan	muun	jokahissiin	samoin	muin	molempiin

В варианте **sesama** склоняются обе части (**senensaman**, **sitäsammaa** и т.д.).
Sellain склоняется, как **millain** (см. XIII урок). **Joka** и **koko** не склоняются.

Harjutoz.

Painuttakaa sanat. (Дополнительно даны окончания **monikon genetiivi**).

aalo|i (in, ita, isse; loin) – алый,
hakkuu (n, ta, sse; loin) – вырубка (леса),
harm|aa (aan, aata, aasse; oin) – седой,
kiuk|kaa (kaan, aata, aasse; koin) – печь,
kuiv|aa (aan, aata, aasse; oin) – сушёный,
leikkuu (n, ta, sse; loin) – жатва,

lämm|ää (ään, äätä, äässe; iilöin) – тепло; жар,
mastersko|i (in, ita, isse; loin) – мастерская,
porst|aa (aan, aata, aasse, oin) – сени,
teenoo (n, ta, sse; loin) – местность,
uhluu (n, ta, sse; loin) – ведро,
vapp|aa (aan, aata, aasse, oin) – свободный.

VIIZTOISTKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ПЯТНАДЦАТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

VII painutoz.

К VII склонению относятся имена (с наличием **astiinvaihtelu** типа **B**), оканчивающиеся на **-ia (-iä)**.

	<i>Üksikkö</i>		<i>Monikko</i>	
<i>Nom.</i>	valkia	assia	valkiat	assiat
<i>Gen.</i>	valkian	assian	valkioin	azioin
<i>Part.</i>	valkiaa	aziaa	valkioja	azioja
<i>Ill.</i>	valkiaa	aziaa	valkioihe	azioihe
<i>Iness.</i>	valkiaaz	aziaaz	valkioiz	azioiz
<i>El.</i>	valkiast	aziast	valkioist	azioist
<i>All.</i>	valkialle	azialle	valkioille	azioille
<i>Adess.</i>	valkiaal	aziaal	valkioil	azioil
<i>Abl.</i>	valkialt	azialt	valkioilt	azioilt
<i>Tr.</i>	valkiaks	aziaks	valkioiks	azioiks
<i>Ess.</i>	valkiaan	aziaan	valkioin	azioin

Pronoomini.

Indefinittiin. Неопределённое.

muutomanz – некий,	kaikenlaajain – всякий;	kenle – кто-либо,
monenlaajain – разный,	какой угодно,	mikäikke – что-то; что-нибудь,
hot ken – кто угодно,	kenikke – кто-то; кто-нибудь,	kukaikke – какой-то;
mikäle – что-либо,	hot mikä – что угодно,	какой-нибудь.
kukale – какой-либо,	hot kuka – какой угодно,	

Частицы **hot**, **-ikke** и **-le** не склоняются (**hot kenen** – **кого** угодно, **mihēikke** – **во что**-нибудь, **kukkaanle** – **как**им-либо и т.п.).

У местоимений **kaikenlaajain** и **monenlaajain** склоняется лишь суффикс **-laajain**.

	<i>Üksikkö</i>		<i>Monikko</i>	
<i>Nom.</i>	monenlaajain	muutomanz	monenlaajaist	muutomannet
<i>Gen.</i>	monenlaajaizen	muutomannen	monenlaajaizin	muutomansiin
<i>Part.</i>	monenlaajaist	muutomantta	monenlaajaizia	muutomansia
<i>Ill.</i>	monenlaajaisee	muutomantee	monenlaajaisii	muutomansii
<i>Iness.</i>	monenlaajaizeez	muutomanneez	monenlaajaiziiz	muutomanziiz
<i>El.</i>	monenlaajaizest	muutomannest	monenlaajaizist	muutomanzist
<i>All.</i>	monenlaajaizelle	muutomannelle	monenlaajaizille	muutomanzille
<i>Adess.</i>	monenlaajaizeel	muutomanneel	monenlaajaiziil	muutomanziil
<i>Abl.</i>	monenlaajaizelt	muutomannelt	monenlaajaizilt	muutomanzilt
<i>Tr.</i>	monenlaajaizeks	muutomanneks	monenlaajaiziks	muutomanziks
<i>Ess.</i>	monenlaajaiseen	muutomanteen	monenlaajaisiin	muutomansiin

Adverbi.

Aijjan adverbi (продолжение).

harvaa – редко,	nüküüzii – сейчас,
järestä – сразу; немедленно,	silloin – тогда,
järkennää – сейчас [<i>очень скоро</i>],	toizinaa – иногда,
mööhä – поздно : on jo ~ – уже поздно,	tänäpään – сегодня,
mööhää – поздно : ~ käüvvelet – поздно гуляешь,	tihhii – часто,
nietauno – недавно,	varraa – рано,
nüt – теперь,	ööl – ночью,
päivääl – днём [<i>время суток</i>],	öittee – ночами; по ночам,
pään – днём [<i>в течение дня</i>],	ülihoomeen – послезавтра.

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

a|ssiia (ssiian, ziaa, ziaa) – дело,

familia (n, a, a) – фамилия,

hal|liia (liian, iaa, iaa) – горе,

här|piiä (piiän, iää, iää) – стыд,

ilkiä (n, ä, ä) – злобный,

jäm|miä (miän, iää, iää) – толстый,

jar|riiä (riän, iää, iää) – грубый,

kip|piiä (piiän, iää, iää) – больной [*óрган*],

laimia (n, a, a) – прохладный,

lam|miä (miän, iää, iää) – широкоплечий,

maikkia (kiian, iaa, iaa) – сладковатый,

por|piiä (piiän, iaa, iaa) – скорый,

oikia (n, a, a) – 1) правый; 2) правильный,

röörriä (n, ä, ä) – круглый,

sak|kiia (kiian, iaa, iaa) – густой,

valkia (n, a, a) – белый.

KUUZTOISTKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ШЕСТНАДЦАТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

VIII painutoz.

К VIII склонению относятся: 1) двухсложные имена, оканчивающиеся на **-a (-ä)**, у которых в первом слоге гласные **-e, -o (-ö), -u (-ü)** [ср. IV склонение], 2) большинство трёхсложных имён, оканчивающихся на **-a (-ä)** [ср. V склонение], 3) многосложные имена, оканчивающиеся на **-a (-ä)**, [включая имена – субъекты действия на **-ja (-jä)**].

	<i>Üksikkö</i>			<i>Monikko</i>		
<i>Nom.</i>	köhä	orraava	opastaja	köhät	orraavat	opastajat
<i>Gen.</i>	köhän	orraavan	opastajan	köhhiin	oraviin	opastajjiin
<i>Part.</i>	köhhää ¹	oravaa	opastajjaa ²	köhhiiä	oravia	opastajjiia
<i>Ill.</i>	köhhää	oravaa	opastajjaa	köhhi	oravii	opastajjii
<i>Iness.</i>	köhääz	oravaaz	opastajaaz	köhiiiz	oraviiz	opastajjiiz
<i>El.</i>	köhäst	oravast	opastajast	köhhist	oravist	opastajjist
<i>All.</i>	köhälle	oravalle	opastajalle	köhille	oraville	opastajjille
<i>Adess.</i>	köhääl	oravaal	opastajaal	köhiiil	oraviil	opastajjiil
<i>Abl.</i>	köhält	oravalt	opastajalt	köhilt	oravilt	opastajilt
<i>Tr.</i>	köhäks	oravaks	opastajaks	köhiks	oraviks	opastajiks
<i>Ess.</i>	köhhään	oravaan	opastajjaan	köhhiin	oraviin	opastajjiin

Numeraali.

Kardinaalit 11-19.

11. <u>Ükstoist</u> (<u>ühentoist</u> , <u>ühtätoist</u> , <u>ühteetoist</u> , <u>üheeztoist</u> , <u>ühteentoist</u> и т.д.).	16. <u>Kuuztoist</u> .
12. <u>Kakstoist</u> .	17. <u>Seitsentoist</u> .
13. <u>Kolttoist</u> .	18. <u>Kaheksantoist</u> .
14. <u>Neljätoist</u> .	19. <u>Üheksäntoist</u> .
15. <u>Viiztoist</u> .	

Как видно выше, по падежам изменяется только 1-я часть каждого из этой группы числительных, а 2-я часть (**-toist**) – остается неизменной (ср. IX урок).

Pronoomini.

Negativviin. Отрицательное.

Отрицательные местоимения в ижорском языке образованы из **вопросительных**.

ei kukka – никто, **ei mikkä** – ничто, никакой.

<i>Nom.</i>	ei kukka	ei mikkä	<i>All.</i>	ei kellekä	ei millekä
<i>Gen.</i>	ei kenenkä	ei minenkä	<i>Adess.</i>	ei kelkä	ei milkä
<i>Part.</i>	ei kettä	ei mittä	<i>Abl.</i>	ei keltkä	ei miltkä
<i>Ill.</i>	ei kehekä	ei mihekä	<i>Tr.</i>	ei kekskä	ei mikskä
<i>Iness.</i>	ei keskä	ei miskä	<i>Ess.</i>	ei kenkä	ei minkä
<i>El.</i>	ei kestkä	ei mistkä			

NB! При наличии **отрицательной формы** глагола – у этих местоимений частица **ei** исчезает (дабы избежать дублирования).

Kukka ei taho – **Никто** не хочет.

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

² „”_“

Postpoziitsio (продолжение).

II. Partitiivi:

möit – вдоль (чего-л.),

möita – через [промежуточный пункт],

möö – по (улице, берегу) [идти],

mööт – по (селу, морю, полю) [ходить],

vart – для,

vassaa – 1) против; 2) на (кого-л.) [жаловаться].

III. Illatiivi:

nasse – до [предел].

IV. Elatiivi:

kiin – за (что-л.) [взять, схватить],

naz – от (кого-л., чего-л.) [в другое место],

üli – более; сверх (чего-л.).

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

ainava (n, a, a) – единственный,

ar|riina (riinan, inaa, inaa) – острога,

el|lääjä (lääjän, äjää, äjää) – житель,

hän|tä (nän, tää, tää) – хвост,

här|kä (än, kää, kää) – бык,

hönkä (n, ä, ä) – зыбь (на воде),

hörk|kä (än, kää, kää) – вертикальный,

ik|käävä (käävän, ävää, ävää) – скучный,

kär|zä (zän, sää, sää) – рыло; пяточок,

köh|ä (än, hää, hää) – кашель,

nen|ä (än, nää, nää) – нос,

nodra (n, a, a) – гибкий,

nok|ka (an, kaa, kaa) – клюв,

oja (an, jaa, jaa) – ручей,

om|a (an, maa, maa) – принадлежащий (кому-л.),

opastaja (an, jaa, jaa) – обучающий [существ.],

or|raava (raavan, avaa, avaa) – белка,

o|za (zan, ssaa, ssaa) – часть,

äij|ä (än, jää, jää) – дедушка,

ämmä (n, ä, ä) – бабушка.

SEITSENTÖISTKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. СЕМНАДЦАТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

IX painutoz.

К IX склонению относятся имена, у которых происходит чередование последней гласной основы: **-i** → **-e**.
Имена с изменяемой частью основы называются “**kaksvartaloist**” (двухосновные).

	Üksikkö			Monikko		
Nom.	järvi	joki	reki	järvet	joet	reet
Gen.	järven	joen	reen	järvilöin	jokiloin	rekilöin
Part.	järviä	jokkiia	rekkiä	järvilöjä	jokiloja	rekilöja
Ill.	järvee	jokkee	rekkee	järvilöihe	jokiloihe	rekilöihe
Iness.	järveez	joeez	ree'ez	järvilöiz	jokiloiz	rekilöiz
El.	järvest	joest	reest	järvilöist	jokiloist	rekilöist
All.	järvelle	joelle	reelle	järvilöille	jokiloille	rekilöille
Adess.	järveel	joeel	ree'el	järvilöil	jokiloil	rekilöil
Abl.	järvelt	joelt	reelt	järvilöilt	jokiloilt	rekilöilt
Tr.	järveks	joeks	reeks	järvilöiiks	jokiloiks	rekilöiiks
Ess.	järveen	jokkeen	rekkeen	järvilöin	jokiloin	rekilöin

Numeraali.

Ordinaalit 11-z – 19-z.

- 11-z. **Ükstoistkümmenä|äz** (nnen, ttä, ntee, nneez, nteen).
 12-z. **Kakstoistkümmenääz.** 16-z. **Kuuztoistkümmenääz.**
 13-z. **Kolttoistkümmenääz.** 17-z. **Seitsentoistkümmenääz.**
 14-z. **Neljätoistkümmenääz.** 18-z. **Kaheksantoistkümmenääz.**
 15-z. **Viiztoistkümmenääz.** 19-z. **Üheksäntoistkümmenääz.**

У этой группы порядковых числительных в современном ижорском языке изменяется только последний компонент. Ранее склонялся и первый компонент (**üheeztoistkümmenääz**, **ühennentoistkümmenännen** и т.д.).

Adverbi.

Paikan adverbi. Наречие места.

etemmälle – дальше; подальше [куда-то],
etemmäks – дальше [в конкретное место],
etemmääl – дальше (где?),
etemmittee – из более дальнего места,
etez – вперёд [вообще],
etez-takaz – взад-вперёд,
etähittee – далеко (куда? где?),
etähääl – вдалеке,
irti – (на воле) : olla ~ – оторваться; отвязаться.

eriksee – отдельно [друг от друга],
erimittaa – порознь (куда?),
erittäi – порознь (где?),
ettee – вперёд [с данного места],
eez – впереди,
eelt – спереди [назад],
eest – спереди [вон] : ~ **poiz!** – прочь с дороги!
eittse – спереди (назад) [сквозь что-л.],

Konjunktio. Союз.

ehkä – хотя,	..., ko ... – ..., когда [в то время] ... ,	siiz – тогда; значит,
eli – или,	ku – когда [к моменту]; как,	siks – потому,
entä – а; но,	kui – если,	silloin, konz ... – тогда, когда ...
..., etti ... – ..., что ...	kuni – пока,	sillä – так как,
ja – и,	mut – но; однако,	ühtä ..., kui ... – так же ..., как и ... ,
jot – чтобы,	nii etti – так что,	vai ei – или нет.

В значениях “тоже”, “также” используются усилительные частицы **-ki, -kki; -ka (-kä)** [VII урок].

Для значения, аналогичного русскому “ни ... , ни ...” в ижорском языке употребляется **отрицательный глагол** и частица **-kä**.

En miä, etkä siä – Ни я, ни ты.

Emmä möö, ettäkä töö – Ни мы, ни вы.

Ei se, eikä muu – Ни тот, ни другой.

Evät neet, evätkä muut – Ни те, ни другие.

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

euks|i (en, iä, ee) – прихожая,

hanh|i (en, ia, ee) – гусь,

jo|ki (en, kkiia, kkee) – река,

jäl|ki (en, kiä, kee) – след,

järv|i (en, iä, ee) – озеро,

lah|ti (en, tia, tee) – залив,

la|ki (en, kkiia, kkee) – потолок,

no|ki (en, kkiia, kkee) – сажа,

ol|ki (en, kia, kee) – солома,

ov|i (en, viia, vee) – дверь (*большая*) [в здании],

re|ki (en, kkiia, kkee, e 'ez) – сани,

ru|pi (ven, rriia, rree) – корка; болячка.

KAHEKSANTOISTKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ВОСЕМНАДЦАТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

X painutoz.

К X склонению относятся имена, которые либо так же, как и имена предыдущего склонения, в **üksikõn nominatiivi** имеют последнюю гласную основы **-i** (чередующуюся с **-e**), либо имели эту гласную раньше, но в процессе развития языка утратили ее. Однако, в отличие от имен IX склонения, имена X склонения имеют окончание **üksikõn partitiivi -ta (-tä)** или **-t**, перед которым последняя гласная основы также исчезает, а согласные претерпевают изменение: **m→n; ks, ps, ts→s**.

NB! Гласная **-i** в **üksikõn nominatiivi** исчезла у имён, в основе которых – **долгая** гласная и согласные **-l, -m, -n, -r**. **Üksikõn partitiivi** имеет окончание **-t**, если усечённая основа оканчивается на те же вышеперечисленные согласные.

	Ühsikkõ			Monikko		
<i>Nom.</i>	uksi	lumi	leem	ukset	lumet	leemet
<i>Gen.</i>	uksen	lumen	leemen	uksiloin	lumiloin	leemilõin
<i>Part.</i>	usta	lunt	leent	uksilojä	lumiloja	leemilõja
<i>Ill.</i>	uksee	lummee	leemee	uksiloihe	lumiloihe	leemilõihe
<i>Iness.</i>	ukseez	lumeez	leemeez	uksiloiz	lumiloiz	leemilõiz
<i>El.</i>	uksest	lumest	leemest	uksiloist	lumiloist	leemilõis
<i>All.</i>	ukselle	lumelle	leemelle	uksiloille	lumiloille	leemilõille
<i>Adess.</i>	ukseel	lumeel	leemeel	uksiloil	lumiloil	leemilõil
<i>Abl.</i>	ukselt	lumelt	leemelt	uksiloilt	lumiloilt	leemilõilt
<i>Tr.</i>	ukseks	lumeks	leemeks	uksiloiks	lumiloiks	leemilõiks
<i>Ess.</i>	ukseen	lummeen	leemeen	uksiloin	lumiloin	leemilõin

Numeraali.

Kardinaalit 20-99.

20. **Käskümmet** (**ka**henkümmenän, **ka**htakümmet, **ka**hteenkümmenää, **ka**heezkümmenääz, **ka**hteenkümmenään и т.д.).
30. **Koltkümmet** (**kol**menkümmenän, **kol**meakümmet, **kol**mee kümmenää, **kol**meezkümmenääz, **kol**meenkümmenään и т.д.).
40. **Neljäkümmet**.
41. **Neljäkümmet üks** (**nelj**änkümmenän **ü**hen, **nelj**ääkümmet **ü**htä, **nelj**ääkümmenää **ü**htee, **nelj**ääzkümmenääz **ü**heez, **nelj**äänkümmenään **ü**hteen и т.д.).
50. **Viizkümmet**.
60. **Kuuzkümmet**.
70. **Seitsenkümmet**.
75. **Seitsenkümmet viiz** (**seitt**semänkümmenän **viij**jen, **seitt**seentkümmet **viitt**ä, **seitt**semääkümmenää **viitte**e, **seitt**semääzkümmenääz **viij**jeez, **seitt**semäänkümmenään **viitte**en и т.д.).
80. **Kaheksankümmet**.
90. **Üheksänkümmet**.
99. **Üheksänkümmet üheksän** (**ü**heksänkümmenän **ü**heksän, **ü**heksääkümmet **ü**heksää, **ü**heksääkümmenää **ü**heksää, **ü**heksääzkümmenääz **ü**heksääz, **ü**heksäänkümmenään **ü**heksään и т.д.).

Как видно выше, у количественных числительных этой группы склоняется **каждый** компонент.

Adverbi.

Paikan adverbi (продолжение).

jaloitsii – в ноги,
jaloitsiiz – в ногах,
jäizen – по льду,
jälellee – назад,
jäleel – сзади (где?),
jälelt – сзади [из-за кого-л., чего-л.],
jälest – сзади [откуда-то],

jällee – обратно; вспять,
muuvvalle – в другое место; вовне (куда?),
muuvvaal – в другом месте; вовне (где?),
muuvvalt – из другого места; извне,
takaz – назад [спереди],
takkaan – позади [быть],
takkaant – сзади [вперёд].

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

hiir (en, t, ee) – мышь,
keel (en, t, ee) – язык,
la|psi (psen, sta, psee) – ребенок,
lee|m (men, nt, mee) – бульон,
loh|i (en, ta, hee) – сёмга,
lu|mi (men, nt, mmee) – снег,
meel (en, t, ee) – ум; рассудок,
mer|i (en, t, ree) – море,
niin (en, t, ee) – лыко,
noor (en, t, ee) – молодой,

peen (en, t, ee) – маленький,
pool (en, t, ee) – половина,
tooh|i (en, ta, ee) – береста,
tul|i (en, t, lee) – огонь,
tuul (en, t, ee) – ветер,
u|ksi (ksen, sta, ksee) – дверь [внутренняя],
un|i (en, t, nee) – сон,
vei|ttsi (tsen, stä, ttsee) – нож,
ään (en, t, ee) – голос; звук,
äär (en, t, ee) – край; конец.

ÜHEKSÄNTOISKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ДЕВЯТНАДЦАТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XI painutoz.

К XI склонению относятся двухосновные имена, в основе которых, кроме чередования **-i (-)→-e**, происходит также чередования **-z (-s)→-t (-tt)**.

	Üksikkö			Monikko		
<i>Nom.</i>	uuz	käzi	orz	uuvvet	käet	orret
<i>Gen.</i>	uuvven	käen	orren	uussiin	kässiin	orsiin
<i>Part.</i>	uutta	kättä	ortta	uussia	kässiä	orsia
<i>Ill.</i>	uuttee	kättee	ortee	uussii	kässii	orsii
<i>Iness.</i>	uuvveez	käeez	orreez	uuziiz	käziiz	orziiz
<i>El.</i>	uuvvest	käest	orrest	uuzist	käzist	orzist
<i>All.</i>	uuvvelle	käelle	orrelle	uuzille	käzille	orzille
<i>Adess.</i>	uuvveel	käeel	orreel	uuziil	käziil	orziil
<i>Abl.</i>	uuvvelt	käelt	orrelt	uuzilt	käzilt	orzilt
<i>Tr.</i>	uuvveks	käeks	orreks	uuziks	käziks	orziks
<i>Ess.</i>	uutteen	kätteen	orteen	uussiin	kässiin	orsiin

NB! В этом склонении гласная **-i** в **üksikön nominatiivi** также исчезла у имён, в основе которых – долгая гласная или согласные **-l, -m, -n, -r**.

Adverbi.

Paikan adverbi (продолжение).

kottii – домой,	sissee – внутрь,
kottoon – дóма,	sizeez – внутри,
kotont – úз дому,	sizest – изнутри,
sinne – туда,	tänne – сюда,
šääl – там,	tääl – здесь,
šäält – оттуда,	täält – отсюда.

Verbi.

Infinitiivi. Неопределенная форма глагола (инфинитив).

В ижорском языке существуют два инфинитива, каждый из которых образуется по типу спряжения и изменяется в нескольких падежах.

I infinitiivi.

1) **Partitiivi.** Употребляется после глаголов **küssüüä**, **püütää** (“просить”), **alkaa** (“начинать”), **tahtoa** (“хотеть”), **suvata** (“любить”), **vässüüä** (“уставать”); **pittää** (“надо”).

Имеет окончания **-a (-ä)**, **-ta (-tä)**, **-ssa (-ssä)**.

Tahon läätä – Хочу (по)говорить.

Miul pittää läätä – Мне надо поговорить.

2) **Inessiivi.** Указывает на действие, происходящее одновременно с главным. Соответствует русскому деепричастию настоящего времени. Имеет окончания **-eez**, **-teez**, **-sseez**.

Höö männää lääteez – Они идут, разговаривая.

II infinitiivi.

1) **Illatiivi.** Употребляется после глаголов **männä** (“идти”), **lähtiiä** (“пойти”), **noissa** (“стать”). Соответствует также русским глаголам после союзов “что”, “чтобы”. Имеет окончание **-maa (-mää)**, **-mmaa (-mmää)**.

Miä lähen lakkäämää – Я пойду говорить.

Hää noisi lakkäämää – Он стал говорить.

Issuu lakkäämää! – Сядь, чтобы поговорить!

Nään hänt lakkäämää – Вижу, что он говорит.

2) **Inessiivi**. Обозначает **длящийся** процесс (как английское **continuous**). Имеет окончание **-maaz (-mäaz)**.

Miä oon läkkäämäaz – Я говорю (в настоящий момент).

3) **Elatiivi**. Обозначает **окончание** предшествующего действия и **удаление** из его сферы. Имеет окончание **-mast (-mäst)**.

Hää poistui läkkäämäst – Он ушёл оттуда, где говорил.

4) **Abessiivi**. Указывает на **несовершенство** действия. Соответствует русским **отрицательным** деепричастию и причастию прошедшего времени совершенного вида. Имеет окончание **-mata (-mätä)**.

Hää poistui läkkäämätä – Он ушел, не поговорив.

Heppoin on söömätä – Лошадь – не поевшая.

Pelto jäi күntämätä – Поле осталось невспаханным.

Harjutoz.

Painuttakaa sanat. (Дополнительно даны окончания **üksikön inessiivi**).

e|zi (en, ttä, ttee, e'ez) – перед; фасад,
her|z (ren, ttä, tee) – бревно,
kan|z (nen, tta, tee) – 1) стол; 2) палуба,
kor|z (ren, tta, tee) – стебель,
kä|zi (en, ttä, ttee) – рука [*кисть*],
käzivar|z (ren, tta, tee) – рука [*вся*],
köö|z (vven, ttä, ttee, vveez) – канат,
kün|z (nen, ttä, ttee) – ноготь; коготь,

künzvar|z (ren, tta, tee) – предплечье,
or|z (ren, tta, tee) – насест,
su|zi (en, tta, ttee) – волк,
to|zi (en, tta, ttee) – правда,
uu|z (vven, tta, ttee, vveez) – новый,
var|z (ren, tta, tee) – край; обочина,
ve|zi (en, ttä, ttee, e'ez) – вода,
v|ooz (uuvven, ootta, oottee, uuvveez) – год.

KAHNEEZKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ДВАДЦАТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XII painutoz.

К XII склонению относятся двухосновные имена на **-az (-äz)**, **-uz (-üz)**, **-oz (-öz)**, **-iz**, в основе которых происходит чередование **-z (-s) → -ks**.

	<i>Üksikkö</i>		<i>Monikko</i>	
<i>Nom.</i>	hiuz	omppeeloz	hiukset	ompelokset
<i>Gen.</i>	hiuksen	ompeloksen	hiuksiin	ompeloksiin
<i>Part.</i>	hiust	ompeeloost	hiuksia	ompeloksia
<i>Ill.</i>	hiuksee	ompeloksee	hiuksi	ompeloksi
<i>Iness.</i>	hiukseez	ompelokseez	hiuksiiz	ompeloksiiz
<i>El.</i>	hiuksest	ompeloksest	hiuksist	ompeloksist
<i>All.</i>	hiukselle	ompelokselle	hiuksille	ompeloksille
<i>Adess.</i>	hiukseel	ompelokseel	hiuksiil	ompeloksiil
<i>Abl.</i>	hiukselt	ompelokselt	hiuksilt	ompeloksilt
<i>Tr.</i>	hiukseks	ompelokseks	hiuksiks	ompeloksiks
<i>Ess.</i>	hiukseen	ompelokseen	hiuksiin	ompeloksiin

Numeraali.

Ordinaalit 20-z – 99-z.

20-z. **Kaheezkümmenäaz** (**kahennenkümmenäinen**, **kahettakümmenättä**, **kahenteekümmenäntee**, **kahenneezkümmenännee**, **kahenteenkümmenänteen** и т.д.).

30-z. **Kolmaazkümmenäaz.**

40-z. **Neljäazkümmenäaz.**

41-z. **Neljäazkümmenäaz ensimmäin** (**neljäazkümmenäaz ensimmäizen**, **neljäazkümmenäaz ensimmäist**, **neljäazkümmenäaz ensimmäisee**, **neljäazkümmenäaz ensimmäizeez**, **neljäazkümmenäaz ensimmäiseen** и т.д.).

50-z. **Viijeezkümmenäaz.**

60-z. **Kuuvveezkümmenäaz.**

70-z. **Seittsemääzkümmenäaz.**

75-z. **Seittsemääzkümmenäaz viijjeez** (**seittsemääzkümmenäaz viijjennen**, **seittsemääzkümmenäaz viijjettä**, **seittsemääzkümmenäaz viijjentee**, **seittsemääzkümmenäaz viijjennee**, **seittsemääzkümmenäaz viijjenteen** и т.д.).

80-z. **Kaheksaazkümmenäaz.**

90-z. **Üheksääzkümmenäaz.**

99-z. **Üheksääzkümmenäaz üheksääz.**

Adverbi.

Tavan adverbi. Наречие образа действия.

aimastaa – только; лишь,

ainakki – во всяком случае; по крайней мере,

aiva – 1) совсем; совершенно, 2) очень, 3) буквально; просто; прямо,

auki : **uksi on ~** – дверь открыта,

ehki – возможно; пожалуй,

ennemmäst : **~ otan tämän, ku toon** – лучше возьму это, чем то,

halki – пополам,

hävüksiiz : **koira on ~** – собака пропала,

ilko : **~ alassii** – голышом, нагишом,

ilman : **~ aijjoita** – просто так; от нечего делать,

ilmanki – и так; и без того,

ilmaizeks – бесплатно.

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

ahasso|z (ksen, ost, ksee) – погрузка,
arvuto|z (ksen, ost, ksee) – загадка,
er|raahuz (ahuksen, ahuust, ahuksee) –
разлука,
eu|z (ksen, st, ksee) – передняя
[в квартире],
haikuto|z (ksen, ost, ksee) – зевок,
harjuto|z (ksen, ost, ksee) – упражнение,
hiu|z (ksen, st, ksee) – волос,
ihasso|z (ksen, ost, ksee) – восхищение;
восторг,
ikkunalu|z (ksen, ust, ksee) – двор
[деревенский],
ik|käävüz (ävükсен, ävüüst, ävüksee) –
1) скука; тоска, 2) неприятность,
jak|kaahuz (ahuksen, ahuust, ahuksee) –
пробор [в причёске],

jaotu|z (ksen, ust, ksee) – 1) деление, 2) перенос
[слова],
jala|z (ksen, ast, ksee) – пóлоз,
jätö|z (ksen, öst, ksee) – остаток,
jäni|z (ksen, ist, ksee) – заяц,
kato|z (ksen, ost, ksee) – навес,
laihu|z (ksen, ust, ksee) – худоба,
lörkötü|z (ksen, üst, ksee) – болтовня,
löüvvö|z (ksen, öst, ksee) – находка; открытие,
mak|kaahuz (ahuksen, ahuust, ahuksee) –
спальное место,
noijjito|z (ksen, ost, ksee) – колдовство,
ohja|z (ksen, ast, ksee) – вожжа,
omp|peeloz (eloksen, eloost, eloksee) –
вышивка,
vari|z (ksen, ist, ksee) – ворона.

KANEEZKÜMMENÄÄZ ENZIMÄIN LÄKSÜ. ДВАДЦАТЬ ПЕРВЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XIII painutoz.

К XIII склонению относятся двухосновные имена, в основе которых происходит чередование **-in** → **-iz (-is)** : **a)** под ударением, **b)** без ударения; а также имена с уменьшительным суффиксом **-kkain** (**-kkäin**) и отглагольные имена действия на **-miin**.

Üksikkö

	a)		b)	
<i>Nom.</i>	nain	onnelliin	ottsain	heppoin
<i>Gen.</i>	naizen	onnellizen	otsaizen	hepoizen
<i>Part.</i>	naista	onnelliist	otsaist	hevoist
<i>Ill.</i>	naisee	onnellisee	otsaisee	hepoisee
<i>Iness.</i>	naizeez	onnellizeez	otsaizeez	hepoizeez
<i>El.</i>	naizest	onnellizest	otsaizest	hepoizest
<i>All.</i>	naizelle	onnellizelle	otsaizelle	hepoizelle
<i>Adess.</i>	naizeel	onnellizeel	otsaizeel	hepoizeel
<i>Abl.</i>	naizelt	onnellizelt	otsaizelt	hepoizelt
<i>Tr.</i>	naizeks	onnellizeks	otsaizeks	hepoizeks
<i>Ess.</i>	naisseen¹	onnellisseen²	otsaiseen	hepoiseen

Monikko

	a)		b)	
<i>Nom.</i>	naizet	onnelliist	ottsaiist	heppoist
<i>Gen.</i>	naisiin	onnellissiin	otsaiziin	hepoiziin
<i>Part.</i>	naissia	onnellissia	otsaizia	hepoizia
<i>Ill.</i>	naisii	onnellisii	otsaisii	hepoisii
<i>Iness.</i>	naiziiz	onnelliziiz	otsaiziiz	hepoiziiz
<i>El.</i>	naizist	onnellizist	otsaizist	hepoizist
<i>All.</i>	naizille	onnellizille	otsaizille	hepoizille
<i>Adess.</i>	naiziil	onnelliziil	otsaiziil	hepoiziil
<i>Abl.</i>	naizilt	onnellizilt	otsaizilt	hepoizilt
<i>Tr.</i>	naiziks	onnelliziks	otsaiziks	hepoiziks
<i>Ess.</i>	naisiin	onnellissiin	otsaisiin	hepoisiin

Verbi.

Päälookka. Залог.

В ижорском языке – 2 залога глагола: 1) **личный**, или **активный (aktiivi)**, соответствующий действительному залогу в русском языке; 2) **безличный**, или **пассивный (passiivi)**, соответствующий в русском языке страдательному залогу или безличной форме типа “говорят”, “поют” и т.д.³

NB! На русский язык **passiivi** может переводиться **возвратным** залогом, но последнему в ижорском языке соответствуют **рефлексивные** (возвратные) глаголы.

Aktiivi.	Hää pessöö – Он моет.
Passiivi.	Hää pessää – Он моется [кем-то другим].
Refleksivviin.	Hää pessiiää – Он моется [сам].

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

² “?”.

³ В современном ижорском языке: в III лице множ. числа – форма **aktiivi** исчезла, заменившись формой **passiivi** (см. XXVIII урок).

Таралокка. Наклонение.

У ижорских глаголов – 3 наклонения, соответствующие аналогичным в русском языке: 1) **изъявительное (indikatiivi)**, 2) **сослагательное**, или **условное (konditionaali)**, 3) **повелительное (imperatiivi)**. Все три наклонения могут употребляться как в **aktiivi**, так и в **passiivi**.

Harjutoz.

Painuttakaa sanat. (Дополнительно даны окончания **monikon nominatiivi**).

apilai|n (zen, st, see; st) – помощник,
aikahi|in (zen, ist, see; ist) – ранний,
etem|päin (päizen, mäist, päisee; päist) –
далёкий,

eglelli|in (zen, ist, see; ist) – вчерашний,
he|ppoin (poizen, voist, poisee; ppoist) – лошадь,
itik|kain (kaizen, aist, kaisee; kaist) – насекомое,
ihmi|in (zen, ist, see; ist) – человек,
įžoralai|n (zen, st, see; st) – ижорец,
jäi|n (zen, stä, see; zet) – обледенелый,
kahellai|n (zen, st, see; st) – двоякий [двух видов],
köühük|käin (käizen, äist, käisee; käist) –
беденький,
külmenõm|miin (miizen, iist, isee; miist) –
похолодание,

lakiai|n (zen, st, see; st) – дымоход [в курной избе],
matok|kain (kaizen, aist, kaisee; kaist) –
червячок,
mahlahi|in (zen, ist, see; ist) – сочный,
nai|n (zen, sta, see; zet) – женщина,
niini|in (zen, ist, see; ist) – мочальный,
näk|köin (köizen, öist, köisee; köist) – похожий,
ot|tsain (saizen, saist, saisee; tsaist) – конец
[веревки],
onnelli|in (zen, ist, see; ist) – счастливый,
personaali|in (zen, ist, see; ist) – личный,
uhlui|n (zen, st, see; st) – ведро [объём],
venäläi|n (zen, st, see; st) – русский [существ.],
verestäm|miin (miizen, iist, isee; miist) –
растяжение.

KANEZKÜMMENÄZ TOIN LÄKSÜ. ДВАДЦАТЬ ВТОРОЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XIV painutoz.

К XIV склонению относятся двухосновные имена, в основе которых происходит чередование **-n** → **-m** [включая “суффикс отрицания” **-toin** (**-töin**) → **-ttom-** (**-ttöm-**) (“без-”)] и чередование **-ss** → **-stm**.

Üksikkö

<i>Nom.</i>	tapin	lämmin	kassen	unetoin
<i>Gen.</i>	tappimen	lämpimän	kastmen	unettoman
<i>Part.</i>	tapiint	lämmiint	kasseent	unetoint
<i>Ill.</i>	tappimee	lämpimää	kastmee	unettomaa ¹
<i>Iness.</i>	tappimeez	lämpimääz	kastmeez	unettomaaz
<i>El.</i>	tappimest	lämpimäst	kastmest	unettomast
<i>All.</i>	tappimelle	lämpimälle	kastmelle	unettomalle
<i>Adess.</i>	tappimeel	lämpimääl	kastmeel	unettomaal
<i>Abl.</i>	tappimelt	lämpimält	kastmelt	unettomalt
<i>Tr.</i>	tappimeks	lämpimäks	kastmeks	unettomaks
<i>Ess.</i>	tappimeen	lämpimään	kastmeen	unettommaan

Monikko

<i>Nom.</i>	tappimet	lämpimät	kastmet	unettomat
<i>Gen.</i>	tappimiin	lämpimiin	kastmiin	unettommiin
<i>Part.</i>	tappimia	lämpimiä	kastmia	unettommiia
<i>Ill.</i>	tappimii	lämpimii	kastmii	unettommii
<i>Iness.</i>	tappimiiz	lämpimiiz	kastmiiz	unettomiiz
<i>El.</i>	tappimist	lämpimist	kastmist	unettomist
<i>All.</i>	tappimille	lämpimille	kastmille	unettomille
<i>Adess.</i>	tappimiil	lämpimiil	kastmiil	unettomiil
<i>Abl.</i>	tappimilt	lämpimilt	kastmilt	unettomilt
<i>Tr.</i>	tappimiks	lämpimiks	kastmiks	unettomiks
<i>Ess.</i>	tappimiin	lämpimiin	kastmiin	unettommiin

Adverbi.

Tavan adverbi. (продолжение).

eriksee – отдельно,
ilmi I – так [степень],
ilmi II – совершенно : ~ **sokkiia** – совершенно слепой,
istuizilla – сидя,
izost – пропасть; прорва,
itseajkojaa – бесцельно; беспечно,
itseksee – отдельно; порознь,
itsepäineen – в одиночку,
itsepäittee – самостоятельно,
irvillää : **hampraahat** ~ – оскалив зубы,

kera – тоже; также,
jalkaizii – пешком,
kaglakkaj – обнявшись,
kaglatükkee – в обнимку,
kaheltaa – вдвоем,
kahenkahtee – наедине, с глаза на глаз,
kahisse – дважды,
kaikii – полностью [количество],
kiin : **uksi on** ~ – дверь закрыта,
ühtee – вместе.

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

Numeraali.

Kollektiiviin. Собирательное.

1) В ижорском языке существует неопределённо-собирательное числительное **moni** (изменяется в üksikkö – по X склонению, в monikko – по XI).

В значении “многие”, “некоторые” употребляется üksikön (!) nominatiivi:

Moni ihmiiñ läkäjää – **Многие** люди говорят.

В значении “много” употребляется monikon (!) partitiivi (но глагол ставится в üksikkö!):

Kului monniia voossiiä – Прошло **много** лет [многие годы].

В значении “несколько” употребляется üksikön (!) partitiivi:

Mont kertaa – **Несколько** раз.

2) **Vähä** – мало; **paljo** – много; **äijää** – очень много.

После этих трёх числительных употребляется partitiivi (см. V урок).

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

aampuus|sen (tmen, seent, tmee) – буква,

el|lään (ämän, äänt, ämää) – домашнее

животное,

hap|an (paman, aant, pamaa) – кислый,

häpiämät|oin (tömän, öint, tömmää) –

бесстыдный,

hävit|öin (tömän, öint, tömmää) – бесовестный,

ilet|öin (tömän, öint, tömmää) – некрасивый,

jalus|sin (timen, siint, timmee) – стремя,

kas|sen (tmen, seent, tmee) – соус; подлива,

läm|min (pimän, miint, pimää) – тёплый,

nenät|öin (tömän, öint, tömmää) – безносый,

nik|an (kamen, aant, kamee) – позвонок,

onnet|oin (toman, oint, tommaa) – несчастный,

rääüt|öin (tömän, öint, tömmää) – неопрятный,

tap|in (pimen, iint, pimee) – убыток,

süä|n (men, nt, mmee) – сердце,

unet|oin (toman, oint, tommaa) – бессонный.

KAHNEEZKÜMMENÄÄZ KOLMAAZ LÄKSÜ. ДВАДЦАТЬ ТРЕТИЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XV painutoz.

К XV склонению относятся двухосновные имена, которые в староижорском языке имели окончание **-ek**. В настоящее время **-k** исчезло (сохранившись лишь в говорах отдельных деревень), но имеется **удлиненная** основа, которая в **nominatiivi** и **partitiivi** единственного числа имеет “укороченный” вариант (вплоть до полного выпадения согласной). Такие имена называются “**kontraheerast**” (“сократившиеся”). Причём в именах этого склонения ещё имеет место чередование **-e** (в сокращённой форме) → **-ii** (в полной форме).

	Üksikkö		Monikko	
<i>Nom.</i>	päre	sie	pärriiit	sittiit
<i>Gen.</i>	pärriin	sittiin	pärriilöin	sittiilöin
<i>Part.</i>	pärettä	siettä	pärriilöja	sittiilöja
<i>Ill.</i>	pärriiisse	sittiisse	pärriilöihe	sittiilöihe
<i>Iness.</i>	pärriiiz	sittiiz	pärriilöiz	sittiilöiz
<i>El.</i>	pärriiist	sittiist	pärriilöist	sittiilöist
<i>All.</i>	pärriiille	sittiille	pärriilöille	sittiilöille
<i>Adess.</i>	pärriiil	sittiil	pärriilöil	sittiilöil
<i>Abl.</i>	pärriiilt	sittiilt	pärriilöilt	sittiilöilt
<i>Tr.</i>	pärriiiks	sittiiks	pärriilöiks	sittiilöiks
<i>Ess.</i>	pärriin	sittiin	pärriilöin	sittiilöin

Adverbi.

Tavan adverbi (продолжение).

kaikkenee – совсем; совершенно;
полностью [*качество*],

kjkkelmököliä – кувырком,

kükküizillää – на корточках,

kül – непременно,

külittee : vene männöö ~ – лодку заносит,

külitellee – вдоволь,

küllääst – довольно; достаточно,

käzitäkke – 1) рука об руку;

2) держась за руки,

küürtüizissää – согнувшись; сгорбившись,

lahti : ovi on ~ – дверь распахнута.

Verbi.

Aktiivin indikatiivin preezensi.

Настоящее время изъявительного наклонения **активного залога**.

Соответствует в русском языке **настоящему** времени и **будущему** времени **совершенного** вида [в 1-м случае объект действия ставится в **partitiivi**, во 2-м случае – в **üksikön genetiivi** или **monikon nominatiivi** (см. III, IV, V уроки)].

1-е и **2-е** лица **единственного** и **множественного** числа (**üksikön** ja **monikon 1-n** ja **2-n persoonat**) имеют следующие окончания:

Üksikkö	Monikko
1. -n (miä teen – я делаю).	-mma (-mmä) (möö teemma – мы делаем).
2. -t (siä teet – ты делаешь).	-tta (-ttä) (töö teetta – вы делаете).

В основах этих личных форм наличествует **astiinvaihtelu** типа **A**.

3-е лицо **единственного** и **множественного** числа (**üksikön** ja **monikon 3-n persoona**) имеет, в зависимости от типа спряжения, следующие варианты окончаний:

Üksikkö	Monikko
3. -p , -aa (-ää), -ii , -oo (-öö), -uu (-üü), -oi (-öi). (hää tekköö – он делает).	-aa (-ää), -taa (-tää). (höö tehhää – они делают).

В основах этих личных форм наличествует **astiinvaihtelu** типа **B**.

В **отрицательной форме (keeltävä forma)** основной глагол представляет собой основу 1-го и 2-го лица без окончаний:

Üksikkö

1. **miä en tee** – я не делаю
2. **siä et tee** – ты не делаешь
3. **hää ei tee** – он не делает

Monikko

- möö emmä tee** – мы не делаем
töö että tee – вы не делаете
höö evät tee – они не делают

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

as|se (tiin, setta, tiisse) – степень; ступень,
es|se (tiin, settä, tiisse) – препятствие; помеха,
i|e (ttiin, että, ttiisse) – прорастание семян,
jut|e (tiin, etta, tiisse) – рассказ,
kas|se (tiin, setta, tiisse) – роса,
kat|e (tiin, etta, tiisse) – покрывало,
läh|e (tiin, että, tiisse) – ключ; родник,
nes|se (tiin, settä, tiisse) – жидкость,

när|e (riin, että, riissee) – молодая ель,
pais|se (tiin, settä, tiisse) – нарыв,
pär|e (riin, että, riisse) – щепка; лучинка,
raa|e (ttiin, että, ttiisse) – труд,
sa|e (ttiin, etta, ttiisse) – осадки,
si|e (ttiin, että, ttiisse) – повязка,
vaat|e (tiin, etta, tiisse) – одежда,
voi|jje (tiin, jjetta, tiisse) – мазь.

КАНЕЕЗКÜMMENÄÄZ NELJÄÄZ LÄKSÜ. ДВАДЦАТЬ ЧЕТВЁРТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XVI painutoz.

К XVI склонению относятся имена, оканчивающиеся на **-al (-äl)**, **-el**, **-en**, **-ar (-är)**, **-er**; а также те, которые в староижорском языке имели окончание **-eh**, но ныне утратили **-h** (сохранившееся в говорах отдельных деревень) в *üksikön nominatiivi*. Кроме *üksikön nominatiivi*, эти имена во всех падежах имеют **полную** основу (ср. XVII скл.).

Üksikkö

<i>Nom.</i>	kannel	seemen	säivär	pere
<i>Gen.</i>	kantelen	seemenen	säivären	perreehen
<i>Part.</i>	kanneelt	seemeent	säiväart	pereeht
<i>Ill.</i>	kantelesse	seemenesse	säiväresse	perehesse
<i>Iness.</i>	kanteleez	seemeneez	säiväreer	pereheez
<i>El.</i>	kantelest	seemenest	säivärest	perehest
<i>All.</i>	kantelelle	seemenelle	säiväreelle	perehelle
<i>Adess.</i>	kanteleel	seemeneel	säiväreel	pereheel
<i>Abl.</i>	kantelelt	seemenelt	säivärelt	perehelt
<i>Tr.</i>	kanteleks	seemeneks	säiväreks	pereheks
<i>Ess.</i>	kanteleen	seemeneen	säiväreer	pereheen

Monikko

<i>Nom.</i>	kantelet	seemenet	säiväret	perrehet
<i>Gen.</i>	kanteliin	seemeniin	säiväriin	perehiin
<i>Part.</i>	kantelia	seemeniä	säiväriä	perehiä
<i>Ill.</i>	kantelisse	seemenisse	säivärisse	perehisse
<i>Iness.</i>	kanteliiz	seemeniiz	säiväriiz	perehiiz
<i>El.</i>	kantelist	seemenist	säivärist	perehist
<i>All.</i>	kantelille	seemenille	säiväriille	perehille
<i>Adess.</i>	kanteliil	seemeniil	säiväriil	perehiil
<i>Abl.</i>	kantelilt	seemenilt	säiväriilt	perehilt
<i>Tr.</i>	kanteliiks	seemeniiks	säiväriiks	perehiiks
<i>Ess.</i>	kanteliin	seemeniin	säiväriin	perehiin

Verbi.

Partitsiippi. Причастие.

I.

Соответствует действительному причастию **прошедшего** времени в русском языке. Образуется от основы **I инфинитива** с прибавлением окончаний: после гласной – **-nt**, после согласной – **-t**. В современном ижорском языке – не склоняется, а используется лишь в формах **сложных глагольных времён**.

kuttoont – связавший; **tult** – пришедший.

II.

Соответствует страдательному причастию **прошедшего** времени в русском языке. Образуется по типу спряжения, с прибавлением окончания **-tu (-tü)**, **-ttu (-ttü)**. В современном ижорском языке – не склоняется, а используется лишь в формах **сложных глагольных времён**.

tehtü – сделанный; **annettu** – данный.

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

ahve|n (nen, ent, nesse) – окунь,
a|zel (skelen, zeelt, skelesse) – шаг,
ham|e (meehen, eeht, ehesse) – юбка,
härme (hen, eht, hesse) – иней; изморозь,
höühe|n (nen, ent, nesse) – перо,
ihme (hen, eht, hesse) – чудо,
jam|e (meehen, eeht, ehesse) – соединение сетей,
kahle (hen, eht, hesse) – цепь,
kan|nel (telen, neelt, telessee) – кантеле,

laine (hen, eht, hesse) – волна,
nar|ze (skehen, zeeht, skehesse) – скрип; хруст,
paimen (nen, ent, nesse) – пастух,
per|e (reehen, eeht, ehesse) – семья,
seeme|n (nen, ent, nesse) – семя,
säivä|r (ren, ärt, resse) – гнида вши,
terve (hen, eht, hesse) – здоровый,
ven|e (meehen, eeht, ehesse) – лодка.

КАНЕЕЗКÜММЕНÄÄЗ VIIJEEZ LÄKSÜ. ДВАДЦАТЬ ПЯТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XVII painutoz.

К XVII склонению относятся “сократившиеся” имена, оканчивающиеся на **-ar (-är)**, **-en** и **-e** (бывшее **-eh**) (ср. XVI склонение), в “полной” основе которых – согласные **-k**, **-s (-z)** и **-t**.

Üksikkö

Nom.	siar	ien	rae	kae
Gen.	sissaaren	ikkeenen	rakkeehen	katteehen
Part.	siaart	ieent	raeht	kaeht
Ill.	sizaresse	ikenesse	rakehesse	katehesse
Iness.	sizareez	ikeneez	rakeheez	kateheez
El.	sizarest	ikenest	rakehest	katehest
All.	sizarelle	ikenelle	rakehelle	katehelle
Adess.	sizareel	ikeneel	rakeheel	kateheel
Abl.	sizarelt	ikenelt	rakehelt	katehelt
Tr.	sizareks	ikeneks	rakeheks	kateheks
Ess.	sizareen	ikeneen	rakeheen	kateheen

Monikko

Nom.	sissaaret	ikkeenet	rakkeehet	katteehet
Gen.	sizariin	ikeniin	rakehiin	katehiin
Part.	sizaria	ikeniä	rakehia	katehia
Ill.	sizarisse	ikenisse	rakehisse	katehisse
Iness.	sizariiz	ikeniiz	rakehiiz	katehiiz
El.	sizarist	ikenist	rakehist	katehist
All.	sizarille	ikenille	rakehille	katehille
Adess.	sizariil	ikeniil	rakehiil	katehiil
Abl.	sizarilt	ikenilt	rakehilt	katehilt
Tr.	sizariks	ikeniks	rakehiks	katehiks
Ess.	sizariin	ikeniin	rakehiin	katehiin

Verbi.

Aktiivin indikatiivin imperfekti.

Неопределённое прошедшее время изъявительного наклонения *активного залога*.

Соответствует в русском языке прошедшему времени как **несовершенного**, так и **совершенного** вида [в 1-м случае объект действия ставится в **partitiivi**, во 2-м случае – в **genetiivi** (см. IV урок)]. **Личные** окончания, в общем, те же, что и в **preezensi**, но, по сравнению с последним, в **imperfekti** происходят следующие изменения (на примере формы **1-n persoona**):

- 1) У **двухсложных** глаголов с 1-й и 2-й гласными **-a** – 2-я заменяется на **-oi**.

miä annan – я даю : **miä annoin** – я давал.

- 2) У глаголов с последней гласной основы **-o (-ö)** **-u (-ü)** – к ней прибавляется **-i**.

miä kutsun – я зову : **miä kutsuin** – я звал.

- 3) У глаголов с основой, оканчивающейся на **-oi**, **-i** – форма совпадает с **preezensi**.

miä haaravoin – я сгребую, сгребал; **miä ehin** – я успеваю, успел.

- 4) У всех остальных глаголов с основой **preezensi**, оканчивающейся на **краткий** гласный – **-a (-ä)**, **-e** – последний заменяется на **-i**.

miä omppeelen – я шью : **miä omppeelin** – я шил;

miä teen – я делаю : **miä tein** – я делал.

Причем у глаголов с чередованием **-lt**→**-ll**, **-nt**→**-nn**, **-rt**→**-rr** – в основе **imperfekti** возникают **-lz (-ls)**, **-nz (-ns)**, **-rz (-rs)**.

miä rakennan – я строю : **miä rakenzin** – я строил.

(!) 5) У глаголов с основой **preezensi**, оканчивающейся на **долгий гласный** – в **imperfekti** возникают суффиксы: в **üksikkö** – **-izi (-is)**, в **monikko** – **-zi- (-si-)**.

miä läkkään – я говорю : **miä läkkäizin** – я говорил.

Таким образом, глаголы в **aktiivin imperfekti** имеют окончания (без учета **vokaaligarmonia**):

Üksikkö

1. **-oin, -uin, -in (-lzin, -nzin, -rzin); -izin.**
2. **-oit, -uit, -it (-lzit, -nzit, -rzit); -ist.**
3. **-oi, -ui, -i (-lsi, -nsi, -rsi); -iz.**

Monikko

- oimma, -uimma, -imma (-lzimma, -nzimma, -rzimma); -zimma.**
-oitta, -uitta, -itta (-lzitta, -nzitta, -rzitta); -zitta.
-tii (-llettii, -nnettii, -rrettii); -stii.

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

i|en (kkeenen, eent, kenesse) – десна,

ka|e (tteeen, eeht, tehesse) – бельмо,

ko|e (kkeehen, eeht, kehesse) – опыт; проба,

ma|e (tteeen, eeht, tehesse) – налим,

ra|e (kkeehen, eeht, kehesse) – град,

rai|jje (tteeen, jjeeht, tehesse) – колея,

si|ar (ssaaren, aart, zaresse) – сестра,

säi|jje (kkeehen, jjeeht, kehesse) – 1) порыв ветра;

2) складка,

ta|e I (kkeehen, eeht, kehesse) – залог,

ta|e II (tteeen, eeht, tehesse) – навоз,

tü|är (ttäären, äärt, täresse) – дочь,

u|ar (ttaaren, aart, taresse) – вымя.

КАНЕЕЗКÜММЕНÄÄЗ КУУВВЕЕЗ ЛÄКСÜ. ДВАДЦАТЬ ШЕСТОЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XVIII painutoz.

К XVIII склонению относятся двухосновные имена, в основе которых происходит чередование **-z (-s) → -h** [включая «суффикс признака» **-kaz (-küz) → -kkah- (-kkäh-)** («-стый»; «-лый»)].

Üksikkö

<i>Nom.</i>	lammaz	raitiz	oksakaz
<i>Gen.</i>	lamppaahan	raittihen	oksakkahan
<i>Part.</i>	lammast	raitist	oksakast
<i>Ill.</i>	lampahasse	raittihesse	oksakkahasse
<i>Iness.</i>	lampahaaz	raittiheez	oksakkahaaz
<i>El.</i>	lampahast	raittihest	oksakkahast
<i>All.</i>	lampahalle	raittihelle	oksakkahalle
<i>Adess.</i>	lampahaal	raittiheel	oksakkahaal
<i>Abl.</i>	lampahalt	raittihelt	oksakkahalt
<i>Tr.</i>	lampahaks	raittiheks	oksakkahaks
<i>Ess.</i>	lampahaan	raittiheen	oksakkahhaan

Monikko

<i>Nom.</i>	lamppaahat	raittihet	oksakkahat
<i>Gen.</i>	lampahiin	raittihiin	oksakkahhiin
<i>Part.</i>	lampahia	raittihia	oksakkahhiia
<i>Ill.</i>	lampahisse	raittihiisse	oksakkahisse
<i>Iness.</i>	lampahiiz	raittihiiz	oksakkahiiz
<i>El.</i>	lampahist	raittihist	oksakkahist
<i>All.</i>	lampahille	raittihille	oksakkahille
<i>Adess.</i>	lampahiil	raittihiil	oksakkahiil
<i>Abl.</i>	lampahilt	raittihilt	oksakkahilt
<i>Tr.</i>	lampahiks	raittihiiks	oksakkahiks
<i>Ess.</i>	lampahiin	raittihiin	oksakkahhiin

Verbi.

Aktiivin indikatiivin imperfekti (продолжение).

В **keeltävä forma** – отрицательный глагол изменяется в **prezensi**, а основной ставится в форму **partisiippi**.

Üksikkö

1. miä **en teht** – я не делал
2. siä **et teht** – ты не делал
3. hää **ei teht** – он не делал

Monikko

möö emma teht – мы не делали
töö että teht – вы не делали
höö evät tehtü – они не делали

Aktiivin konditionaali. Условное наклонение активного залога.

Соответствует **сослагательному** наклонению в русском языке. Образуется от основы **II infinitiivi**, следующим образом:

- 1) При основе на краткую гласную или согласную – **-izi- (-is-)** (miä **antaizin** – я дал бы).
- 2) При односложной основе с долгой гласной – **-isizi- (-isiis-)** (miä **toisizin** – я принёс бы).
- 3) При многосложной основе на долгую гласную – **-(j)aizi- (-(j)ais-)** [-(j)äizi- (-(j)äis-)] (miä **lääkäjäizin** – я говорил бы).

Таким образом, глаголы в **aktiivin konditsionaali** имеют следующие окончания (без учёта **vokaaligarmoonia**):

Üksikkö

1. **-izin, -isizin, -(j)aizin.**
2. **-ist, -isiist, -(j)aist.**
3. **-iz, -isiiz, -(j)aiz.**

Monikko

- izimma, -isizimma, -(j)aizimma.**
- izitta, -isizitta, -(j)aizitta.**
- taiz.**

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

ah|az (ttaahan, ast, tahasse) – тесный,
arvok|az (kahan, ast, kahasse) – ценный,
bulbuk|az (kahan, ast, kahasse) – кувшинка,
ev|äz (väähän, äst, ähässe) – провизия; припасы,
habra|z (han, st, hasse) – хрупкий,
halja|z (han, st, hasse) – зеленая [*рожь, пшеница*],
ham|maz (ppaahan, mast, pahasse) – зуб,
härmek|äz (kähän, äst, kähässe) – заиндевелый,
kärzik|äz (kähän, äst, kähässe) – с носиком [*посуда*],
ladvak|az (kahan, ast, kahasse) – с кроной [*дерево*],
lam|maz (ppaahan, mast, pahasse) – овца,
läh|heekäz (ekkähän, ekäst, ekkähässe) –
ключевая [*вода*],

mahlak|az (kahan, ast, kahasse) – сочный,
el|lookaz (okkahan, okast, okkahasse) – живой,
mät|äz (täähän, äst, tähässe) – кочка,
noek|az (kahan, ast, kahasse) – закопчённый,
oksak|az (kahan, ast, kahasse) – ветвистый,
oluek|az (kahan, ast, kahasse) – с пивом [*сосуд*],
rait|iz (tiihen, ist, tihesse) – свежий; чистый,
rääk|äz (kähän, äst, kähässe) – сопливый,
saek|az (kahan, ast, kahasse) – дождливый,
tatehik|az (kahan, ast, kahasse) – уваженный,
ut|tuukaz (ukkahan, ukast, ukkahasse) – туманный,
äk|küükäz (ükkähän, ükäst, ükkähässe) –
сердитый.

КАНЕЕЗКÜMMENÄÄZ SEITTSEMÄÄZ LÄKSÜ. ДВАДЦАТЬ СЕДЬМОЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XIX painutoz.

К XIX склонению относятся: 1) “сократившиеся” имена с тем же чередованием в основе, как и в предыдущем склонении (-z (-s) → -h), имеющие в “полной” основе согласную -k; 2) существительное **meez**.

	Üksikkö			Monikko		
<i>Nom.</i>	kiuvvaz	ruiz	meez	kiukkaahat	rukkiihet	meehet
<i>Gen.</i>	kiukkaahan	rukkiihen	meehen	kiukahiin	rukiihin	meehiin
<i>Part.</i>	kiuvvast	ruist	meest	kiukahia	rukihia	meehiä
<i>Ill.</i>	kiukahasse	rukihesse	meehesse	kiukahisse	rukihisse	meehisse
<i>Iness.</i>	kiukahaaz	rukiiheez	meeheez	kiukahiiz	rukiihiiz	meehiiz
<i>El.</i>	kiukahast	rukiihest	meehest	kiukahist	rukiihist	meehist
<i>All.</i>	kiukahalle	rukiihelle	meehelle	kiukahille	rukiihille	meehille
<i>Adess.</i>	kiukahaal	rukiiheel	meeheel	kiukahiil	rukiihiil	meehiil
<i>Abl.</i>	kiukahalt	rukiihelt	meehelt	kiukahilt	rukiihilt	meehilt
<i>Tr.</i>	kiukahaks	rukiiheks	meeheks	kiukahiks	rukiihiks	meehiks
<i>Ess.</i>	kiukahaan	rukiiheen	meeheen	kiukahiin	rukiihiin	meehiin

Verbi.

Aktiivin konditsionaali (продолжение).

В **keeltävä forma** – отрицательный глагол изменяется в **preezensi**, а основной – ставится в форму **konditsionaalin 3-z persoonan**.

	Üksikkö	Monikko
1.	miä en tekkiiz – я не делал бы	möö emmä tekkiiz – мы не делали бы
2.	siä et tekkiiz – ты не делал бы	töö että tekkiiz – вы не делали бы
3.	hää ei tekkiiz – он не делал бы	höö evät tehtäiz – они не делали бы

Aktiivin imperatiivi. Повелительное наклонение активного залога.

Соответствует повелительному наклонению в русском языке. Образуется следующим образом:

В 1-м лице – имеет частицу **laa** (“пусть”, “давай(те)”) и форму **preezensi**:

laa miä teen! – пусть я сделаю!; **laa möö teemmä!** – давайте мы сделаем!

Во 2-м лице: в **üksikkö** – форма **preezensi** без личного окончания:

tee! – делай!

в **monikko** – основа I **infinitiivi** + окончание **-kaa (-kää)**:

tehkää! – делайте!

В 3-м лице: в **üksikkö** – основа I **infinitiivi** + окончание **-kaa (-kää)**:

tehkää! – пусть делает!

в **monikko** – основа I **infinitiivi** + окончание **-takaan (-täkää)**:

tehtäkää! – пусть делают!

В **keeltävä forma** – в **imperatiivi** изменяется отрицательный глагол, а основной в форме в **üksikön 2-n persoonan** имеет форму **preezensi** без личного окончания, а в остальных – форму I **infinitiivi**.

	Üksikkö	Monikko
2.	elä tee! – не делай!	elkää tehä! – не делайте!
3.	elkää tehä! – пусть не делает!	elkäässe tehä! – пусть не делают!

Adverbi.

Tavan adverbi (продолжение).

lumiillaa : korvat ~ – прижав уши,
lurppiillaa : koiraal korvat olla ~ – у собаки висячие уши,
läpi – насквозь: kulkia ~ – пройти насквозь,
mäpöi – насквозь : ~ märkä – насквозь мокрый,
möötä : sitä ~, kui – по мере того, как; в соответствии с тем, как,
napist – 1) точно; 2) экономно; бережливо,
napraasno – напрасно,
neljältää – вчетвером (и т.п.),
nii – так; **ei ~nkä ...** – не так уж и ...

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

i ez (kkeehen, est, kehesse) – ярмо,		mee z (hen, st, hesse) – 1) мужчина; 2) муж,
hi az (ttaahan, ast, tahasse) – медленный,		o az (kkaahan, ast, kahasse) – шип; колючка,
kiu vvaz (kkaahan, vvast, kahasse) – каменка [в бане],		ru iz (kkiihen, ist, kihesse) – рожь.
ma az (kkaahan, ast, kahasse) – лежанка,		

КАНЕЕЗКÜMMENÄÄZ КАНЕКСААЗ ЛÄКСÜ. ДВАДЦАТЬ ВОСЬМОЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XX painutoz.

К XX склонению относятся имена, у которых суффиксы **-ss-** или **-t** чередуются, соответственно, в **üksikkö** – с **-t** (**-tt-**) или **-e-**; в **monikko** – с **-ks-** или **-i-**, **-iz-** (**-is-**).

Üksikkö

<i>Nom.</i>	kelpoizusse	lühüt	kevät
<i>Gen.</i>	kelpoizuen	lühüüvven	kevääen
<i>Part.</i>	kelpoizutta	lühüttä	kevättä
<i>Ill.</i>	kelpoizuttee	lühüesse	keväesse
<i>Iness.</i>	kelpoizueez	lühüeez	keväeez
<i>El.</i>	kelpoizuest	lühüest	keväest
<i>All.</i>	kelpoizuella	lühüelle	keväelle
<i>Adess.</i>	kelpoizueel	lühüeel	keväeel
<i>Abl.</i>	kelpoizuel	lühüelt	keväelt
<i>Tr.</i>	kelpoizueks	lühüeks	keväeks
<i>Ess.</i>	kelpoizutteen	lühüeen	keväeen

Monikko

<i>Nom.</i>	kelpoizuet	lühüüvvet	kevääet
<i>Gen.</i>	kelpoizuksiin	lühüiziin	keväiin
<i>Part.</i>	kelpoizuksia	lühüizia	keväiä
<i>Ill.</i>	kelpoizuksi	lühüisii	keväii
<i>Iness.</i>	kelpoizuksiiz	lühüiziiz	keväiiz
<i>El.</i>	kelpoizuksist	lühüizist	keväist
<i>All.</i>	kelpoizuksille	lühüizille	keväille
<i>Adess.</i>	kelpoizuksiil	lühüiziil	keväiil
<i>Abl.</i>	kelpoizuksilt	lühüizilt	keväilt
<i>Tr.</i>	kelpoizuksiks	lühüiziks	keväiks
<i>Ess.</i>	kelpoizuksiin	lühüiziin	keväiin

Verbi.

Passiivi. Пассивный залог.

Соответствует в русском языке **безличным** и **пассивным** оборотам типа “делается”, “говорили” и т.п.* В каждом наклонении или времени глагола имеет лишь по одной утвердительной и одной отрицательной форме. За основу **passiivi** чаще всего берется форма **aktiivin indikatiivin preezensin 1-n persoona**, но без личного окончания (**NB!** Основы, которые в **aktiivi** оканчиваются на **-a** (**-ä**), в **passiivi** заменяют эту гласную на **-e**). К этой основе присоединяются следующие окончания:

Indikatiivin preezensi.

Mööntävä forma.	Keeltävä forma.
-aa (-ää); -taa (-tää)	-a (-ä); -ta (-tä)
tehhää (делается, делают)	ei tehhä (не делается, не делают)
annetaa (дается, дают)	ei anneta (не дается, не дают)

* объект действия при **passiivi** – ставится в **nominatiivi**: **veeraz johettii tupraa** – гостя **привели** в комнату.

Indikatiivin imperfekti.

Mööntävä forma.

-tii, -ttii

tehtii (делалось, делали)

annettii (давалось, давали)

Keeltävä forma.

-tu (-tü); -ttu (-ttü)

ei tehtü (не делалось, не делали)

ei annettu (не давалось, не давали)

Harjutoz.

Painuttakaa sanat (Дополнительно даны окончания monikon genetiivi)

ahtahu|sse (en, tta, ttee¹) – теснота,

airu|t (en, tta, esse; iin) – распорядитель,

etähäizü|sse (en, ttä, tee²) – расстояние,

här|üt (rüüvven, üttä, üesse; üiziin) – клевер,

kallehu|sse (en, tta, ttee) – сокровище,

kelpoizu|sse (en, tta, ttee) – право [наследования],

kev|ät (vääen, ättä, äesse; äiin) – весна,

kät|üt (küen, üttä, küesse; küiziin) – колыбель,

köühü|sse (en, ttä, tee) – бедность,

lai|zusse (skuen, zutta, skutee) – лень,

lüh|üt (hüüvven, üttä, üesse; üiziin) – короткий,

ol|ut (luuvven, utta, uesse; uiziin) – пиво,

onnettomu|sse (en, tta, tee) – несчастье,

orju|sse (en, tta, tee) – рабство,

pah|huusse (huuvven, utta, utee) – зло,

päivü|t (en, ttä, esse; iin) – солнце,

tervehü|sse (en, ttä, ttee) – здоровье,

vapaizu|sse (en, tta, ttee) – свобода.

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

² —”—.

KANEZKÜMMENÄÄZ ÜNEKSÄÄZ LÄKSÜ. ДВАДЦАТЬ ДЕВЯТЫЙ УРОК.

Substantiivi. Adjektiivi.

XXI painutoz.

К XXI склонению относится небольшая группа многосложных имён (чаще трёхсложных), оканчивающихся на **-e** (бывшее **-eh**).

	<i>Üksikkö</i>		<i>Monikko</i>	
<i>Nom.</i>	illiine	ranneke	ilinehet	rannekkehet
<i>Gen.</i>	ilineen	rannekkehen	ilinehhiin	rannekkehhiin
<i>Part.</i>	ilineeht	rannekeeht	ilinehhiia	rannekkehhiia
<i>Ill.</i>	ilinehesse	rannekkehesse	ilinehisse	rannekkehisse
<i>Iness.</i>	ilineheez	rannekkeheez	ilinehiiz	rannekkehiiz
<i>El.</i>	ilinehest	rannekkehest	ilinehist	rannekkehist
<i>All.</i>	ilinehelle	rannekkehelle	ilinehille	rannekkehille
<i>Adess.</i>	ilineheel	rannekkeheel	ilinehiil	rannekkehiil
<i>Abl.</i>	ilinehelt	rannekkehelt	ilinehilt	rannekkehilt
<i>Tr.</i>	ilineheks	rannekkeheks	ilinehiks	rannekkehiks
<i>Ess.</i>	ilineheen ¹	rannekkeheen	ilinehhiin	rannekkehhiin

Verbi.

Passiivi (продолжение).

Konditsionaali.

<i>Mööntävä forma.</i>	<i>Keeltävä forma.</i>
-taiz (-täiz); -ttaiz (-ttäiz)	
tehtäiz (делалось бы, делали бы)	ei tehtäiz (не делалось бы)
annettaiz (давалось бы, давали бы)	ei annettaiz (не давалось бы)

Imperatiivi. (употребляется редко).

<i>Mööntävä forma.</i>	<i>Keeltävä forma.</i>
-takaa (-täkää); -ttakaa (-ttäkää)	
tehtäkää! (пусть делается! пусть делают!)	laa ei tehhä! (пусть не делается!)
annettakaa! (пусть даётся! пусть дают!)	laa ei anneta! (пусть не даётся!)

Teonnimi. Имя действия.

Соответствует в русском языке названию процесса действия. Образуется от II *infinitiivi*, где вместо окончания **-maa** (-mää) присоединяется окончание **-miin**:

tekömiin – делание; **antamiin** – подача.

Изменяется по XIII склонению (тип “**onnelliin**”).

Tekkijännimi. Имя деятеля.

Соответствует в русском языке названию агента действия. Образуется по типу спряжения с прибавлением окончания **-ja** (-jä):

tekkijä – деятель; **antaaja** – податель.

Изменяется по VIII склонению (тип “**opastaja**”).

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

Adverbi.

Tavan adverbi (продолжение).

niinikke – таким образом [в заключение],
näinikke – таким образом; таким способом; так,
oomaaz – в наличии; olla ~ – иметься,
otsaniitta – вверх тормашками [в перевернутом виде],
otsittee – 1) головой вперёд; 2) tuulee ~ – против ветра [двигаться],
pahast : ei ~ mitä – почти ничего,
painotoksiil – сгорбившись; ссутулившись,
painotoksiiz – скорчившись; скрючившись,
painuksiiz – согнувшись; склонившись,
-päittee : **ittse**~ – в свою очередь; **vooro**~ – по очереди.

Harjutoz.

Painuttakaa sanat.

il liine (inehen, ineeht, inehesse) – сверkanie,	lör riine (inehen, ineeht, inehesse) – болтовня,
jäl kine (hen, eht, hesse) – обувь,	palanne (hen, eht, hesse) – воспаление,
jüm miine (inehen, ineeht, inehesse) – грохот,	ranne e (kehen, eeht, kehesse) – манжета,
hör riine (inehen, ineeht, inehesse) – жужжание,	räp pääle(älehen, äleht, älehesse) – предел.

KOLMAAZKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. ТРИДЦАТЫЙ УРОК.

Adjektiivi.

Vertahuzastiit. Степени сравнения.

I. Pozitiivi. Положительная.

Может употребляться с союзами **nii ... ku** (“(так же) ... , как”) и **niku** (“как”, “словно”).

Nii vanha ku äijä – Старый, как дед. **Valkia niku lumi** – Белый, как снег.

II. Komparatiivi. Сравнительная.

Образуется от основы **genetiivi** с прибавлением окончания **-mp**.

1) **NB!** Двухсложные прилагательные, основа которых оканчивается на **-a (-ä)**, в **komparatiivi** меняют эту гласную на **-e** (**vanha** – стар~~ый~~ : **vanhemp** – стар~~ший~~). Объект сравнения ставится в **partitiivi**.

Vanhemp äijjä – Старше деда.

2) **NB!** **Komparatiivi** от прилагательного **hüvä** (хороший; добрый) – **paremp** (лучше; лучший).

	<i>Ühsikkö</i>	<i>Monikko</i>
<i>Nom.</i>	vanhemp	vanhemmat
<i>Gen.</i>	vanhemman	vanhempiin
<i>Part.</i>	vanhempaa	vanhempia
<i>Ill.</i>	vanhempaa	vanhempii
<i>Iness.</i>	vanhemmaaz	vanhemmiiz
<i>El.</i>	vanhemmast	vanhemmist
<i>All.</i>	vanhemmalle	vanhemmille
<i>Adess.</i>	vanhemmaal	vanhemmiil
<i>Abl.</i>	vanhemmalt	vanhemmilt
<i>Tr.</i>	vanhemmaks	vanhemmiks
<i>Ess.</i>	vanhempaam	vanhempiiin

III. Superlatiivi. Превосходная.

Образуется от основы **komparatiivi** и местоимения **kaik** в форме **üksikön** или **monikon partitiivi**.

Kaikkea vanhemp – Самый старший. **Vanhemp kaikkia** – Старше всех.

NB! **Kaikist vanhemp** – Самый старший из всех.

Verbi.

Здесь и далее в образцах спряжений глаголов приводятся следующие формы: **I infinitiivi (part., iness.); II infinitiivi (ill.); aktiivi [indikatiivin preezensi (üksikön, monikon 1-n, 3-z pers.), indikatiivin imperfekti (üksikön, monikon 1-n, 3-z pers.), konditsionaali (üksikön, monikon 1-n, 3-z pers.), imperatiivi (üksikön, monikon 2-n pers., 3-z pers.), I partitsiippi]**; **passiivi (indik. preezensi, indik. imperfekti, konditsionaali, II partitsiippi)**; **teonnimi, tekkijännimi**.

I painutoz. I спряжение.

К I спряжению относятся глаголы с **односложной** основой на **долгий** гласный или **дифтонг**.

	Infinitiivit.			Imperatiivi.	
I saa'a	käüvvä	naijja	saa!	käü!	nai!
saaeez	käüvveez	naijjeez	saa^{kaa}!	käü^{kaa}!	nai^{kaa}!
II saamaa	käü^{mää}	naimaa	saata^{kaa}!	käü^{täkää}!	naita^{kaa}!
	Aktiivi.			Partitsiippi.	
	Ind. Preezensi.		I saant	käünt	naint
saan	käün	nain		Passiivi.	
saap	käüp	nai^p		Ind. Preezensi.	
saamma	käü^{mmä}	naimma	saa'a	käü^{vvää}	naij^{jaa}
saa'aa	käü^{vvää}	naij^{jaa}		Ind. Imperfekti.	
	Ind. Imperfekti.		saatii	käütii	naitii
sain	käin	nain		Konditsionaali.	
sai	käi	nai	saataiz	käütäiz	naitaiz
saimma	käi^{mmä}	naimma		Partitsiippi.	
saatii	käütii	naitii	II saatu	käütü	naitu
	Konditsionaali.			Teonnimi.	
saisizin	käisizin	naisizin	saamiin	käü^{miin}	nai^{miin}
saisiiz	käisiiz	naisiiz		Tekkiijännimi.	
saisizimma	käisizimmä	naisizimma	saaja	käü^{jä}	nai^{ja}
saataiz	käütäiz	naitaiz			

Harjutoz.

Painuttakaa verbi. Проспрягайте глаголы.

jo|oa (omaa; on, op; in, i) – пить,
jä|ä'a (ämää; än, är; in, i) – оставаться,
kä|üvvä (ü^{mää}; ün, ür; in, i) – ходить,
mö|övvä (ö^{mää}; ön, ör; in, i) – продавать,
nai|jja (maa; n, p; n, -) – жениться;
 выходить замуж,

sa|a'a (amaa; an, ap, in, i) – получать,
sö|övvä (ö^{mää}; ön, ör; in, i) – есть,
to|oa (omaa; on, op; in, i) – приносить,
ve|ejjä (emää; en, ep; in, i) – уносить; везти,
voi|jja (maa; n, p; n, -) – мочь.

KOLMAAZKÜMMENÄÄZ ENZIMÄIN LÄKSÜ. ТРИДЦАТЬ ПЕРВЫЙ УРОК.

Verbi.

II painutoz.

Ко II спряжению относятся глаголы с основой, оканчивающейся на **-u (-ü), -i**.

Infinitiivit.			Imperatiivi.		
I alkua	ujjuua	ehtiä	alu!	uju!	ehi!
alkueez	ujueez	ehtieez	alkukaa!	ujukaa!	ehitikää!
II alkumaa	ujumaa	ehtimää	aluttakaa!	ujuttakaa!	ehittäkää!
Aktiivi.			Partitsiippi.		
Ind. Preezensi.			I alkuunt	ujjuunt	ehitiint
alun	ujun	ehin	Passiivi.		
alkuu	ujjuu	ehtii	Ind. Preezensi.		
alumma	ujumma	ehimmä	alutaa	ujutaa	ehitää
alutaa	ujutaa	ehitää	Ind. Imperfekti.		
Ind. Imperfekti.			aluttii	ujuttii	ehittii
aluin	ujuin	ehin	Konditsionaali.		
alkui	ujui	ehiti	aluttaiz	ujuttaiz	ehittäiz
aluumma	ujuumma	ehimmä	Partitsiippi.		
aluttii	ujuttii	ehittii	II aluttu	ujuttu	ehittü
Konditsionaali.			Teonnimi.		
alkuizin	ujuizin	ehiizin	alkumiin	ujumiin	ehtimiin
alkuiz	ujuiz	ehiiz	Tekkijännimi.		
alkuizimma	ujuizimma	ehiizimmä	alkkuuja	ujjuuja	ehittiija
aluttaiz	ujuttaiz	ehittäiz			

Aktiivin indikatiivin perfekti.

Определённое прошедшее время изъявительного наклонения *активного залога*.

Соответствует в русском языке прошедшему времени **совершенного** вида, указывая на то, что к **настоящему** моменту действие уже **полностью закончено**.

Образуется из **preezensi** глагола **olla** (см. VI урок) и **II partitsiippi** основного глагола.

Mööntävä forma.			Keeltävä forma.		
Miä oon	} teht	Я	} teht	Miä en oo	Я не
Siä oot		Ты		Siä et oo	Ты не
Hää on	} teht	Он	} teht	Hää ei oo	Он не
Möö oomma		Мы		Möö emmä oo	Мы не
Töö ootta	} tehtü	Вы	} tehtü	Töö että oo	Вы не
Höö ollaa		Они		Höö evät oo	Они не

NB! При наличии второстепенных членов предложения – последние могут располагаться между вспомогательными и основными глаголами. При этом **объект** действия ставится в **mööntävä forma** – в **genetiivi**, в **keeltävä forma** – в **partitiivi**.

Hää on **senen** lukkeent – Он **это** прочёл.

Hää ei oo **sitä** lukkeent – Он **этого** не прочёл.

Adverbi.

Tavan adverbi (продолжение).

pääletükkee – друг на друга [много и вперемешку],
päälettäi – друг на друге [в куче],
pörhille : karvat noistii ~ – волосы встали дыбом,
rakozilla : uksi on ~ – дверь прикрыта,
räkkiillää – жарко,
röömillee – на четвереньки,
röömillää – на четвереньках.

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

ap ihua (ihummaa ¹ ; piihun, ihuu; piihuin, piihui) – удаваться,	hapan tua (tummaa, nun, tuu; nuin, tui) – кваситься,
ahis tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) – бедствовать,	hallis tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) – светлеть,
al kua (kumaa; un, kuu; uin, kui) – начинаться,	hämnen tää (tummää; nün, tüü; nüin, tüi) – смешиваться,
a ssuua (zumaa; zun, suu; zuin, sui) – быть привыкшим,	hämärtü ä (mmää; ü; i) – смеркаться; темнеть,
as tua (tumaa; sun, tuu; suin, tui) – шагать; выступать,	is tua (tumaa; sun, tuu; suin, tui) – сидеть,
av ahtua (ahtummaa; vaahun, ahtuu; vaahuin, ahtui) – приходить в себя,	kü ssüüä (sümää; zün, ssüü; züin, süi) – просить,
a zettua (zettummaa; sseetun, zettuu; sseetuin; zettui) – успокаиваться,	kään tää (tümää; nün, tüü; nüin, tüi) – поворачивать [самому],
eh tiä (timää; in, tii; in, ti) – успеть,	kääri ä (mää; n, i; n, -) – завёртывать [во что-л.],
el püä (pümää; vün, püü; vüin, püi) – оживать,	op pia (pimaa; in, pii; in, pi) – экспериментировать,
epäs tää (tummää; sün, tüü; süin, tüi) – ошибаться,	toh tia (timaa; in, tii; in, ti) – осмеливаться,
es tüä (tümää; sün, tüü; süin, tüi) – отменяться,	uj juua (umaa; un, juu; uin, ui) – плыть,
et tsiä (tsimää; sin, tsii; sin, tsi) – искать,	öksü ä (mää; n, ü, in; i) – заблудиться.

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

KOLMAAZKÜMMENÄÄZ TOIN LÄKSÜ. ТРИДЦАТЬ ВТОРОЙ УРОК.

Verbi.

III painutoz.

К III спряжению относятся: 1) глаголы с **двухсложной** основой, оканчивающейся на **-o (-ö)**; 2) глаголы с **двухсложной** основой, где в обоих слогах – гласная **-a**.

NB! У глаголов этого спряжения согласная **-n** в основе – в некоторых формах выпадает.

Infinitiivit.			Imperatiivi.		
I sannooa	kuttooa	antaa	sao!	kuo!	anna!
sanoeez	kutoeez	antaez	sanokaa!	kutokaa!	antakaa!
II sanomaa	kutomaa	antamaa	saottakaa!	kuottakaa!	annetakaa!
Aktiivi.			Partitsiippi.		
Ind. Preezensi.			I sannoont	kuttoont	antaant
saon	kuon	annan	Passiivi.		
sannoo	kuttoo	antaa	Ind. Preezensi.		
saomma	kuomma	annamma	saotaa	kuotaa	annetaa
saotaa	kuotaa	annetaa	Ind. Imperfekti.		
Ind. Imperfekti.			saottii	kuottii	annettii
saoin	kuoin	annoin	Konditsionaali.		
saoi	kutoi	antoi	saottaiz	kuottaiz	annettaiz
saoimma	kuoimma	annoimma	Partitsiippi.		
saottii	kuottii	annettii	II saottu	kuottu	annettu
Konditsionaali.			Teonnimi.		
sannoizin	kuttoizin	antaizin	sanomiin	kutomiin	antamiin
sannoiz	kuttoiz	antaiz	Tekkijännimi.		
sanoizimma	kutoizimma	antaizimma	sannooja	kuttooja	anttaaja
saottaiz	kuottaiz	annettaiz			

Aktiivin indikatiivin pluskvamperfekti.

Давнопрошедшее время изъявительного наклонения активного залога.

Соответствует в русском языке прошедшему времени **совершенного** вида, указывая на то, что к оговоренному моменту в прошлом (выраженному при помощи **imperfekti**) действие было уже **полностью совершено**.

Образуется от **imperfekti** глагола **olla** (см. VIII урок) и **II partitsiippi** основного глагола.

Mööntävä forma.		Keeltävä forma.
Miä olin	} teht	Miä en
Siä olit		} olt teht
Hää oli		
Möö olimma	} teht	Möö emmä
Töö olitta		} olt teht
Höö oltii		
		Töö että
		Höö evät

NB! Как и в случае **perfekti** (см. пред. урок) – второстепенные члены предложения располагаются между вспомогательными и основными глаголами.

Konz hää tuli, miä olin jo töön lopettaant.

Когда он пришел, я уже работу закончил.

Adverbi.

Tavan adverbi (продолжение).

salamittee – тайком,	takki – все-таки,
salamii – тайно,	takki ta – однако же,
sallaistaa – исподтишка,	tazaizest – ровно [количество],
samete – так же; таким же образом,	upoi – исключительно [очень],
samoi – одинаково,	uuvvelle – снова; заново,
sill viissii – таким образом [следовательно],	vaa – лишь.

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

ah taa (tamaa; an, taa; oin, toi) – наполнить,	laul aa (amaa; an, aa; oin, toi) – петь,
an taa (tamaa; nan, taa; noin, toi) – давать,	maks aa (amaa; an, aa; oin, oi) –1) платить;
jaks aa (amaa; an, aa; oin, oi) – быть в состоянии,	pu nnooa (nomaа; on, nnoo; oin, oi) – плести,
jat kaa (kamaa; an, kaa; oin, koi) – продолжать,	sa nnooa (nomaа; on, nnoo; oin, oi) – говорить,
ki skoa (skomaа; zon, skoo; zoin, skoi) – тащить,	tah toa (tomaа; on, too; oin, toi) – хотеть,
ku ttooa (tomaа; on, ttoo; oin,toi) – вязать,	ta kkooa (komaа; on, kkoо; oin, koi) – ковать.
lait taa (tamaa; an, taa; oin, oi) – 1) выгонять; 2) готовить [еду],	

KOLMAAZKÜMMENÄÄZ KOLMAAZ LÄKSÜ. ТРИДЦАТЬ ТРЕТИЙ УРОК.

Verbi.

IV painutoz.

К IV спряжению относятся **одноосновные** глаголы с основой, оканчивающейся на **-a (-ä)**; как **двухсложной** [с любой гласной в 1-м слого, кроме **-a** (ср. III скл.)], так и **многосложной** [включая глаголы **моментального действия** на **-hta (-htä)**].

Infinitiivit.					
I pitää	ostaa	azettaa	piä!	ossa!	asseeta!
pitäeez	ostaez	azettaeez	pitäkää!	ostakaa!	azettakaa!
II pitämaa	ostamaa	azettammaa ¹	piettäkää!	ossettakaa!	azettakaa!
Aktiivi.					
Ind. Preezensi.			I piittänt	ostaant	azettaant
piän	ossan	asseetan			
piittä	ostaa	azettaa			
piämmä	ossamma	azettamma			
pietää	ossetaa	azetetaa			
Ind. Imperfeki.					
piin	ossin	asseetin	pietää	ossetaa	azetetaa
piti	osti	azetti	piettii	ossettii	azettetii
piimmä	ossimma	azetimma	piettäiz	ossettaiz	azettaiz
piettii	ossettii	azettetii			
Konditsionaali.					
pitäizin	ostaizin	azettaizin	II piettä	ossettu	azettetu
pitäiz	ostaiz	azettaiz			
pitäizimmä	ostaizimma	azettaizimma	pitämiin	ostamiin	azettamiin
piettäiz	ossettaiz	azettaiz	piettäjä	ostaja	azettaja
			Imperatiivi.		
			Passiivi.		
			Ind. Preezensi.		
			Ind. Imperfeki.		
			Konditsionaali.		
			Partitsiippi.		
			Teonnimi.		
			Tekkijännimi.		

Substantiivi.

Ekstsessiivi. Прекратительный падеж.

Не входит в основной “набор” падежей имён. Употребляется не всеми носителями языка, иногда заменяется **elatiivi**. Обозначает прекращение предыдущего состояния. Образуется от формы **essiivi**, но с укорочением последней гласной основы и с заменой окончания **-n** на **-nt**.

Употребляется, в основном, с глаголами и глагольными конструкциями: **jättää poiz** («уволить», «выгнать»), **jää’ä poiz** («уволиться»), **poistua** («выйти [из среды, группы, состояния]»).

Hänt jätettii inženerint poiz – Его уволили с должности инженера.

Hää jäi traktoristint poiz – Он уволился с работы тракториста.

Hää tuli kaluriloint poiz – Он ушел из рыбаков.

Poistuja rahvahant – Выходец из народа.

Poistua läzivint – Выздороветь (выйти из состояния больных).

Adverbi.

Aijjan adverbi (продолжение).

hitahast – медленно,
kiiree – быстро,
välimitte – время от времени,
välist – иногда,
väljää – скоро,

äkkii – внезапно,
äkkiistää – моментально,
ühtaikkaa – одновременно; разом,
ühtenää – непрерывно.

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

Käütännön sanonnat. Обиходные выражения.

Nii! – Да! **Küll!** – Да, точно!

E|n (t, i, mmä, ttä, vät)! – Нет!

Отрицание в ижорском языке выражается отрицательным глаголом, в зависимости от лица (говорящего или его собеседника).

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

a|zettaa (zettammaa; sseetan, zettaa; sseetin, zetti) – ставить,

opas|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) – обучать,

op|ettaa (ettammaa; peetan, ettaa; peetin, etti) – учить,

os|taa (tamaa; san, taa; sin, ti) – покупать,

painah|taa (tammaa; an, taa; in, ti) – нажать,

pis|tää (tämaa; sän, tää; sin, ti) – колоть,

pi|tää(tämaa; än, ttää; in, ti) – 1)держать; 2) быть
нужным,

täüt|tää(tämaa; än, tää; in, ti) – наполнять,

uh|uttaa (uttammaa; huutan, uttaa; huutin, utti) –
щекотать,

valjas|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) – запрягать,

veeräh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) – покатиться,

ve|tää (tämaa; än, ttää; in, ti) – тащить; тянуть.

KOLMAAZKÜMMENÄÄZ NELJÄÄZ LÄKSÜ. ТРИДЦАТЬ ЧЕТВЁРТЫЙ УРОК.

Verbi.

V painutoz.

К V спряжению относятся глаголы с двухсложной и многосложной основой, оканчивающейся на дифтонг **-oi (-öi)**.

Infinitiivit.		Imperatiivi.	
I leipoja	haravojja	leivoi!	haravoi!
leipojeez	haravojeez	leipoikaa!	haravoiikaa!
II leipoimaa	haravoimaa	leivoitakaa!	haravoitakaa!
Aktiivi.		Partitsiippi.	
Ind. Preezensi.		I leipoint	haravoint
leivoin	haravoin	Passiivi.	
leipooi	haravoi	Ind. Preezensi.	
leivoimma	haravoimma	leivojaa	haravojjaa
leivojaa	haravojjaa	Ind. Imperfekti.	
Ind. Imperfekti.		leivoitii	haravoitii
leivoin	haravoin	Konditsionaali.	
leipoi	haravoi	leivoitaiz	haravoitaiz
leivoimma	haravoimma	Partitsiippi.	
leivoitii	haravoitii	II leivoitu	haravoitu
Konditsionaali.		Teonnimi.	
leipoizin	haravoizin	leipoiimiin	haravoimiin
leipoiz	haravoiz	Tekkiijännimi.	
leipoizimma	haravoizimma	leipoitsija	haravoitsija
leivoitaiz	haravoitaiz		

I infinitiivin instruktiivi. Орудийный падеж I инфинитива.

В настоящее время употребляется редко. Указывает на действие, **благодаря** которому что-либо происходит. На русский язык переводится отглагольным действием либо в творительном падеже, либо вкупе с наречиями “благодаря”, “посредством”. Образуется путём присоединения к основе **I infinitiivi** окончания **-en**.

Käüvven möö voimissamma lihaksia.

Ходьбой (благодаря ходьбе, посредством ходьбы) мы укрепляем мышцы.

Adverbi.

Paikan adverbi (продолжение).

väljäst – снаружи [внутри],
väljää – наружу,
väljääz – снаружи [где?],
üksimpäi – в одну сторону,
üllää – наверх [положить],

ülähälle – наверх; ввысь,
ülähält – сверху; свыше,
ülähääl – наверху; высоко,
ümpäriil – вокруг [находиться],
ümpäär – вокруг; по кругу [двигаться].

Käütännön sanonnat (продолжение).

Tiitenki! – Конечно, да!
Ei tiitenkä! – Конечно, нет!
Keeltämätä! – Безусловно!
Tinkimätä! – Бесспорно!

Kiitän! (Kiitoz!) – Спасибо!
Küzün! – Пожалуйста! (Прошу!)
Oo hyvä! – Будь добр!
Olkaa hyvä(t)! – Будьте добры!

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

assavo|jja (i~~maa~~; in, i; in, i) – бороновать,

hallik|kojja (ko~~imaa~~; oin, ko~~i~~; oin, ko~~i~~) –

владеть,

haravo|jja (i~~maa~~; in, i; in, i) – грести граблями,

hararo|jja (i~~maa~~; in, i; in, i) – двигаться

ощупью,

ikävö|jja (i~~mää~~; in, i; in, i) – скучать,

jauho|jja (i~~maa~~; in, oi; in, i) – молоть зерно,

jam|mooja (oi~~maa~~; oin, mo~~oi~~; oin, oi) –

сквашиваться,

lam|mooja (oi~~maa~~; oin, mo~~oi~~; oin, oi) – отдыхать,

lei|roja (ro~~imaa~~; vo~~in~~, ro~~oi~~; vo~~in~~, ro~~i~~) – жарить,

röötik|köjjä (kö~~imää~~; öin, kö~~i~~; öin, kö~~i~~) –

ползти.

KOLMAAZKÜMMENÄÄZ VIIJEEZ LÄKSÜ. ТРИЦАТЬ ПЯТЫЙ УРОК.

Verbi.

VI painutoz.

К VI спряжению относятся **двухосновные** глаголы, у которых в конце основы происходит чередование **-i → -e** [в некоторых формах переходящие в **-o (-ö)**].

Infinitiivit.		Imperatiivi.	
I	lukkiia laskia lukieez laskieez	lue!	laze!
II	lukomaa laskomaa	lukekaa! laskekaa!	luettakaa! lazettakaa!
Aktiivi.		Partitsiippi.	
Ind. Preezensi.		I	lukkeent laskeent
luen	lazen	Passiivi.	
lukkoo	laskoo	Ind. Preezensi.	
luemma	lazemma	luetaa	lazetaa
luetaa	lazetaa	Ind. Imperfekti.	
Ind. Imperfekti		luettii	lazettii
luin	lazin	Konditsionaali.	
luki	laski	luettaiz	lazettaiz
luimma	lazimma	Partitsiippi.	
luettii	lazettii	II	luettu lazettu
Konditsionaali.		Teonnimi.	
lukkiizin	laskizin	lukomiin	laskomiin
lukkiiz	laskiiz	Tekkiijännimi.	
lukizimma	laskizimma	lukkijja	laskijja
luettaiz	lazettaiz		

Numeraali.

Kardinaalit 100-999.

100. Sa|ta (an, ttaa, ttaa, a'az, ttaan).
 200. Ka|kssattaa (kahensaan, kahtasattaa, kahteesattaa, kaheezsaa'az, kahteensattaa и т.д.).
 300. Koltsattaa.
 400. Neljäsattaa.
 500. Viisattaa.
 678. Kuuzsattaa seitsenkümmet kaheksan (kuuvvensaan seittsemänkümmeän kaheksan, kuuttasattaa seitseentkümmet kaheksaa, kuutteesattaa seittsemääkümmeää kaheksaa, kuuvveezsaa'az seittsemääzkümmeääz kaheksaa, kuutteensattaa seittsemäänkümmeään kaheksaan и т.д.).
 700. Seitsensattaa.
 800. Kaheksansattaa.
 999. Üheksänsattaa üheksänkümment üheksän.

Adverbi.

Tavan adverbi (продолжение).

äkä – аж,	üksitää – в одиночку,
ärrillää : hää on ~ – он раздражён,	üksi – поодиночке; порознь,
äännee – вслух,	üli – сверх,
ühtä ei – вообще не; совсем не,	üpö – вообще; совсем; полностью.

Postpoziitsio (продолжение).

V. Allatiivi:

päin – в сторону (чего-л.); по направлению к.

VI. Ablatiivi:

päin – со стороны (чего-л.).

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

it|kiä (kõmää; en, kõö; in, ki) – плакать,
kä|skiä (skõmää; zen, sköö; zin, ski) –
приказывать,
kät|kiä (kõmää; en, kõö; in, ki) – прятать,
la|skia (skõmää; zen, skoo; zin, ski) –
опускать; бросать,

lu|kkiä (kõmää; en, koo; in, ki) – читать;
считать,
nül|kiä (kõmää; en, kõö; in, ki) – свежевать,
so|kia (kõmää; en, koo; in, ki) – путать,
sül|kiä (kõmää; en, kõö; in, ki) – плюнуть.

KOLMAAZKÜMMENÄÄZ KUUVVEEZ LÄKSÜ. ТРИДЦАТЬ ШЕСТОЙ УРОК.

Verbi.

VII painutoz.

К VII спряжению относятся **двухосновные** глаголы, в конце основы которых происходит чередование **-t** (-lt, -nt, -rt) → **-z (-s)** [-lz (-ls), -nz (-ns), -rz (-rs)].

Infinitiivit.		Imperatiivi.	
I rakentaa	tiittää	rakenna!	tiijä!
rakentaez	tiitäez	rakentakaa!	tiitäkää!
II rakentammaa¹	tiitämää	rakennetakaa!	tiijettäkää!
Aktiivi.		Partisiippi.	
Ind. Prezensi.		I rakentaant	tiittäant
rakennan	tiijän	Passiivi.	
rakentaa	tiittää	Ind. Prezensi.	
rakennamma	tiijämmä	rakennetaa	tiijetää
rakennetaa	tiijetää	Ind. Imperfeki.	
Ind. Imperfeki.		rakennettii	tiijettii
rakenzin	tiizin	Konditsionaali.	
rakensii	tiisii	rakennetaiz	tiijettaiz
rakenzimma	tiizimmä	Partisiippi.	
rakennettii	tiijettii	II rakennettu	tiijettu
Konditsionaali.		Teonnimi.	
rakentaizin	tiitäizin	rakentammiin	tiitämiin
rakentaiz	tiitäiz	Tekkijännimi.	
rakentaizimma	tiitäizimmä	rakentaja	tiittäjä
rakennetaiz	tiijettaiz		

Numeraali.

Ordinaalit 100-z – 999-z.

В ижорском языке склоняются только порядковые названия **круглых сотен**:

100-z. Satta|iz (nnen, tta, ntee, nneez, nteen).

200-z. Kaheezsatta|iz (nnen, tta, ntee, nneez, nteen) и т. п.

В названиях **сложных** порядковых числительных склоняются только **единицы**; **десятки** остаются в форме **nominatiivi**; а **сотни** – вообще остаются в форме **количественного (!)** числительного:

999-z. Üheksänsattaa üheksääzkümmenääz üheksä|äz (nnen, ttä, ntee, nneez, nteen и т. д.)

Adverbi.

Interrogatiiviin. Вопросительное.

mihe? – куда?	miks? – почему? зачем?	mitä vart? – для чего?
miz? – где?	konz? – когда?	mill viissii? – как? каким образом?
mist? – откуда?	kui paljo? – сколько?	

Käütännön sanonnat (продолжение).

Draastui! – Здравствуй(те)!	Hüvvää iltaa! – Добрый вечер!
Hüvvää hoomuust! – Доброе утро!	Näkömiist! – До свидания!
Hüvvää päivää! – Добрый день!	Hüvvää öötä! – Спокойной ночи!

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

Pronoomini.

Akkuzatiivi. Винительный падеж.

Употребляется факультативно, лишь у **личных** местоимений **множественного** числа в качестве прямого объекта [вместо **genetiivi** и **nominatiivi** (см. III, IV, XXIII, XXV уроки)]:

meijjet – нас, **teijjet** – вас, **heijjet** – их.

Meijjet ennetti vihma – **Нас** застиг дождь.

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

hämmentää (tämmää; nän, tää; zin, si) – быть
вероятным,

laperataa (tammaa; ran, taa; zin, si) – колыхаться,

löytä (tämää; vvän, ttää; zin, si) – находить,

pöörätä (tämää; rän, tää; zin, si) – возвращаться,

rakenataa (tammaa; nan, taa; zin, si) – строить,

suuataa (tamaa; vvan, ttaa; zin, si) – вбивать клин,

taiataa (tamaa; jjan, ttaa; zin, si) – смущать,

tiiätä (tämää; jjan, ttää; zin, si) – знать,

tähenätä (tämmää; nän, tää; zin, si) –

предназначаться,

töönätä (tämää; nän, tää; zin, si) – толкать,

uzalataa (tammaa; lan, taa; zin, si) – сметь,

voitataa (tamaa; jjan, ttaa; zin, si) – намазывать.

KOLMAAZKÜMMENÄÄZ SEITTSEMÄÄZ LÄKSÜ. ТРИДЦАТЬ СЕДЬМОЙ УРОК.

Verbi.

VIII painutoz.

К VIII спряжению относятся двухсложные и многосложные двухосновные глаголы, у которых основа оканчивается на согласную, но в процессе спряжения возникают чередующиеся **вставные** гласные **-e, -ä** → **-o (-ö)** [включая глаголы **длительного** значения на **-ella (-ellä)**].

NB! У глаголов этого спряжения согласные **-h, -l, -n** перед вставными **-e, -ä** могут выпадать, и тогда для гласной корня срабатывает закон **vokaaligarmoonia** [хотя по общим правилам (см. IV урок), на **-e** он не распространяется].

Infinitiivit.

I tulla	männä	tehhä	ommella
tulleez	männeez	tehheez	ommelleez
II tulomaa	männömaa	tekömää	ompelommaa ¹

Aktiivi.

Ind. Preezensi.

tüen	mään	teen	ompeen
tulloo	männöö	tekköö	ompeloo
tüemmä	määmmä	teemmä	ompeemma
tullaa	männää	tehhää	ommellaa

Ind. Imperfeki.

tulin	mänin	tein	omppeelin
tuli	mäni	teki	omppeeli
tulimma	mänimmä	teimmä	ompelimma
tultii	mäntii	tehtii	ommeltii

Konditsionaali.

tulliizin	männiizin	tekkiizin	ompelizin
tulliiz	männiiz	tekkiiz	ompeliiz
tulizimma	mänizimma	tekizimma	ompelizimma
tultaiz	mäntäiz	tehtäiz	ommeltaiz

Imperatiivi.

tüe!	mää!	tee!	ompee!
tulkaa!	mänkää!	tehkää!	ommelkaa!
tultakaa!	mäntäkää!	tehtäkää!	ommeltakaa!

Partisiippi.

I tult	mänt	teht	ommelt
---------------	-------------	-------------	---------------

Passiivi.

Ind. Preezensi.

tullaa	männää	tehhää	ommellaa
---------------	---------------	---------------	-----------------

Ind. Imperfeki.

tultii	mäntii	tehtii	ommeltii
---------------	---------------	---------------	-----------------

Konditsionaali.

tultaiz	mäntäiz	tehtäiz	ommeltaiz
----------------	----------------	----------------	------------------

Partisiippi.

II tultu	mäntü	tehtü	ommeltu
-----------------	--------------	--------------	----------------

Teonnimi.

tulomiin	männömiin	tekömiin	ompelomiin
-----------------	------------------	-----------------	-------------------

Tekkijännimi.

tulliija	männiijä	tekkijä	ompeliija
-----------------	-----------------	----------------	------------------

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

Adverbi.

Tavan adverbi (продолжение).

omaal viissii – своеобразно,
toizeel viissii – иначе,

samaal viissii – таким же образом; аналогично,
vähä toizeel viissii – немного (несколько) иначе.

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

a|ella (jelommaa; jeen, jelo; jjeelin, jjeeli) –
ездить,

hais|sella (telommaa; teen, telo; telin, teli) –
обнюхивать,

kaglut|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) –
обнимать,

käüvve|llä (lömmää; en, löö; lin, li) – гулять,

läkäe|llä (lömää; en, löö; lin, li) – разговаривать,

mais|sella (telommaa; teen, teloo; telin, teli) –
пробовать,

mä|nnä (nömää; än, nnöö; nin, ni) – идти,

noi|ssa (zomaa; zen, ssoo; zin, si) – 1) вставать,

2) стать (*кеь-л, чем-л.*),

nä|hhä (kömää; än, kköö; in, ki) – видеть,

näzüit|ellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) –
раздражать,

om|mella (pelommaa; peen, peloo; ppeelin) –
шить,

oot|ella (telommaa; teen, teloo; telin, teli) –
ожидать,

pa|nna (nomaa; an, nnoo; nin, ni) – класть,

pur|ra (omaa; en, roo; in, i) – кусать,

raput|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) – трести,

te|hhä (kömää; en, kköö; in, ki) – делать,

t|ulla (ulomaa; üen, ulloo; ulin, uli) – 1) приходить;

2) становиться,

uhit|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) –

уговаривать.

KOLMAAZKÜMMENÄÄZ KANEKSAAZ LÄKSÜ. ТРИЦАТЬ ВОСЬМОЙ УРОК.

Verbi.

IX painutoz.

К IX спряжению относятся двухосновные глаголы, у которых основа оканчивается на **-ss (-z)** [но не имеющие значения возвратности (ср. XIII, XIV, XV спряжения)].

Infinitiivit.		Imperatiivi.	
I	kihissä krapissa kihisteez krapisteez	kihhiize! kihiskää! kihistäkää!	krappiize! krapiskaa! krapistakaa!
II	kihizömmää krapizommaa ¹		
Aktiivi.		Partitsiippi.	
Ind. Preezensi.		I	kihist krapist
kihhiizen	krappiizen	Passiivi.	
kihizöö	krapizoo	Ind. Preezensi.	
kihizemmä	krapizemma	kihissä	krapissaa
kihissää	krapissaa	Ind. Imperfeki.	
Ind. Imperfeki.		kihistii	krapistii
kihhiizin	krappiizin	Konditsionaali.	
kihhiiz	krappiiz	kihistäiz	krapistaiz
kihizimmä	krapizimma	Partitsiippi.	
kihistii	krapistii	II	kihistä krapistu
Konditsionaali.		Teonnimi.	
kihizizin	krapizizin	kihizömmiin	krapizömmiin
kihissiiz	krapissiiz	Tekkijännimi.	
kihizizimma	krapizizimma	kihizijä	krapizija
kihistäiz	krapistaiz		

Indikatiivin futtuuri. Будущее время изъявительного наклонения.

Будущее время в ижорском языке чаще всего выражается при помощи **preezensi** [с объектом в форме **genetiivi** (см. IV и XXIII уроки)], что соответствует в русском языке **будущему** времени **совершенного** вида.

Miä rakennan koin – Я **построю** дом.

Однако, существуют и специальные формы.

1) Вместо глагола **olla** в будущем времени употребляется произошедший от него глагол **leeta**, изменяющийся по X спряжению (см. след. урок).

Mööntävä forma.		Keeltävä forma.	
Miä leenen	Я буду	Miä en leene	Я не буду
Siä leenet	Ты будешь	Siä et leene	Ты не будешь
Hää leenöö	Он будет	Hää ei leene	Он не будет
Möö leenemmä	Мы будем	Möö emmä leene	Мы не будем
Töö leenettä	Вы будете	Töö että leene	Вы не будете
Höö leenööt	Они будут	Höö evät leene	Они не будут

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

2) Употребляется также **preezensi** глагола **noissa** («*стать* [кем-л., чем-л.]», VIII спряж.) [требуемое после себя имя в **translatiivi** (см. 9 урок)].

Mööntävä forma.

Miä noizen	Я стану
Siä noizet	Ты станешь
Hää noissoo	Он станет
Möö noizemma	Мы станем
Töö noizetta	Вы станете
Höö noissaa	Они станут

Keeltävä forma.

Miä en noize	Я не стану
Siä et noize	Ты не станешь
Hää ei noize	Он не станет
Möö emmä noize	Мы не станем
Töö että noize	Вы не станете
Höö evät noize	Они не станут

Adverbi.

Indefinittiin. Неопределенное.

mihēle – куда-то,
mihējikke – куда-нибудь,
mizle – где-то,
mizjikke – где-нибудь,
mistle – откуда-то,
mistjikke – откуда-нибудь,

miksle – зачем-то; почему-то,
hot miks – зачем-нибудь; почему-либо,
konzle – когда-то,
konzjikke – когда-нибудь,
mill-le viissii – как-то; каким-то образом,
milljikke viissii – как-нибудь.

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

hörjissä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) – жужжать,
hötjissä (izömmää; tiizen, izöö; tiizin, tiiz) – дрожать,
irjissä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) – хныкать,
järjissä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) – сотрясаться,
jürjissä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) – грохотать,

kihjissä (izömmää; hiizen, izöö; hiizin, hiiz) – шипеть,
krappjissä (izommaa; piizen, izoo; piizin, piiz) – голодать; грызть,
pärjissä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) – трещать; дребезжать,
vikjissä (izömmää; kiizen, izöö; kiizin, kiiz) – свистеть,
vuhjissä (izommaa; hiizen, izoo; hiizin, hiiz) – шуметь.

KOLMAAZKÜMMENÄÄZ ÜHEKSÄÄZ LÄKSÜ. ТРИЦАТЬ ДЕВЯТЫЙ УРОК.

Verbi.

X painutoz.

К X спряжению относятся “сократившиеся” глаголы, у которых в **полной** форме основы возникает **дополнительный слог**, начинающийся на **-n, -ts, -ks**.

Infinitiivit.			Imperatiivi.		
I paeta	valita	joossa	pakkeene!	valitse!	jookse!
paeteez	valiteez	joosteez	paetkaa!	valitkaa!	jooskaa!
II pakenommaa	valitsommaa ¹	jooksomaa	paettakaa!	valittakaa!	joostakaa!
Aktiivi.			Partitsiippi.		
Ind. Preezensi.			I paent	valint	joost
pakkeenen	valitsen	jooksen	Passiivi.		
pakenoo	valitsoo	jooksoo	Ind. Preezensi.		
pakenemmaa	valitsemaa	jooksemmaa	paetaa	valitaa	joossaa
paetaa	valitaa	joossaa	Ind. Imperfekti.		
Ind. Imperfekti.			paettii	valittii	joostii
pakkeenin	valitsin	jooksin	Konditsionaali.		
pakkeeni	valitsi	jooksi	paettaiz	valittaiz	joostaiz
pakenimmaa	valitsimmaa	jooksimmaa	Partitsiippi.		
paettii	valittii	joostii	II paettu	valittu	joostu
Konditsionaali.			Teonnimi.		
pakenissiizin	valitsissiizin	jooksisizin	pakenommiin	valitsommiin	jooksomiin
pakenissiiz	valitsissiiz	jooksissiiz	Tekkijännimi.		
pakenizizimmaa	valitsizizimmaa	jooksizizimmaa	pakenija	valitsija	jooksija
paettaiz	valittaiz	joostaiz			

Indikatiivin futtuuri (продолжение).

В ижорском языке существует 2 формы **сложного будущего** времени.

I futtuuri.

Указывает на то, что действие **будет** совершаться. Образуется при помощи **preezensi** глагола **noissa** (“*стань*”, VIII спряж.) и **II infinitiivin illatiivi** основного глагола.

		<i>Mööntävä forma.</i>			
Miä noizen	} tekömää	Я стану	} делать	Я стану	} делать
Siä noizet		Ты станешь		Ты станешь	
Hää noissoo		Он станет		Он не станет	
Möö noizemma		Мы станем		Мы не станем	
Töö noizetta		Вы станете		Вы не станете	
Höö noissaa		Они станут		Они не станут	
		<i>Keeltävä forma</i>			
Miä en noize	} tekömää	Я не стану	} делать	Я не стану	} делать
Siä et noize		Ты не станешь		Ты не станешь	
Hää ei noize		Он не станет		Он не станет	
Möö emmä noize		Мы не станем		Мы не станем	
Töö että noize		Вы не станете		Вы не станете	
Höö evät noize		Они не станут		Они не станут	

¹ см. объяснение к ижорско-русскому словарю.

Adverbi.

Negativviin. Отрицательное.

ei mihekä – никуда,	ei milkä viissii – никак; никоим образом,
ei mizkä – нигде,	ei mittä vart – ни для чего,
ei mistkä – ниоткуда,	ei konzka – никогда.

С глаголом в *keeltävä forma*: у наречия – **ei** исчезает.

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

e etä (tenömmää ; tteenen, tenöö ; tteenin, tteeni) – двигаться вперёд,	möö ssä (ksömmää ; ksen, ksöö ; ksin, ksi) – заниматься продажей,
hap ata (anommaa ; raanen, anoo ; raanin, raani) – прокисать,	naagli ta (tsommaa ; tsen, tsoo ; tsin, tsi) – пригвозждать,
ilme tä (nömmää ; nen, nöö ; nin, ni) – появляться,	oi jeta (kenommaa ; kenen, kenoo ; kenin, keni) – выпрямляться,
joo ssa (ksomaa ; ksen, ksoo ; ksin, ksi) – бежать,	osse ssa (ksomaa ; ksen, ksoo ; ksin, ksi) – делать покупки,
kuume ta (nommaa ; nen, noo ; nin, ni) – греться,	pa eta (kenommaa ; kkenen, kenoo ; kkeenin, kkeeni) – убежать,
külme tä (nömmää ; nen, nöö ; nin, ni) – холодеть,	rammi ta (tsommaa ; tsen, tsoo ; tsin, tsi) – хромать,
laihe ta (nommaa ; nen, noo ; nin, ni) – худеть,	val eta (kenommaa ; kenen, kenoo ; keenin, keni) – светать,
maini ta (tsommaa ; tsen, tsoo ; tsin, tsi) – упоминать,	vali ta (tsommaa ; tsen, tsoo ; tsin, tsi) – выбирать.
mär etä (kenömmää ; kenen, kenöö ; kenin, keni) – гнить,	
mörnä ssä (ksömmää ; ksen, ksöö ; ksin, ksi) – орать,	

NELJÄÄZKÜMMENÄÄZ LÄKSÜ. СОРОКОВОЙ УРОК.

Verbi.

XI painutoz.

К XI спряжению относятся “сократившиеся” глаголы, у которых **полная** форма основы имеет **долгую** гласную, чередующуюся с **дополнительным слогом -а (-ä)**. В начале этого дополнительного слога после всех гласных, кроме **-i**, возникает **j-**.

Infinitiivit.			Imperatiivi.		
I hävitä	haleta	temmata	hävvi!	halkkii!	temppaa!
häviteez	haleteez	temmateez	hävitkää!	haletkaa!	temmatkaa!
II hävviimää	halkkiimaa	tempaamaa	hävittäkää!	halettakaa!	temmattakaa!
Aktiivi.			Partisiippi.		
Ind. Preezensi.			hävviint	halleent	temmaant
hävviin	halkkiin	temppaan	Passiivi.		
häviä	halkiaa	tempajaa	Ind. Preezensi.		
hävviimmä	halkkiimma	tempaamma	hävitää	haletaa	temmataa
hävitää	haletaa	temmataa	Ind. Imperfekti.		
Ind. Imperfekti.			hävittii	halettii	temmattii
hävviizin	halkkiizin	temppaizin	Konditsionaali.		
hävviiz	halkkiiz	temppaiz	hävittäiz	halettaiz	temmattaiz
hävizimmä	halkizimma	tempazimma	Partisiippi.		
hävittii	halettii	temmattii	hävittü	halettu	temmattu
Konditsionaali.			Teonnimi.		
häviäizin	halkiaizin	tempajaizin	hävviimiin	halkkiimiin	temppaamiin
häviäiz	halkiaiz	tempajaiz	Tekkiijännimi.		
häviäizimma	halkiaizimma	tempajaizimma	hävviijä	halkkiija	tempaaja
hävittäiz	halettaiz	temmattaiz			

Adverbi.

Paikan adverbi (продолжение).

korkialle – высоко [куда?],	matalalle – низко [куда?],
korkiaal – высоко [где?],	matalaal – низко [где?],
kaukaan – далеко,	läheel – близко.

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

av ata (vaamaa; vaan, ajaa; vaizin, vaiz) – открывать,	kat ata (kaamaa; kaan, kajaa; kaizin, kaiz) – ломать,
duuma ta (amaa; an, jaa; izin, iz) – думать,	kat eta (kiimaa; kiin, kiaa; kiizin, kiiz) – ломаться,
furska ta (amaa; an, jaa; izin, iz) – сморкаться,	lui zata (skaamaa; skaan, skajaa; skaizin, skaiz) – точить,
hal ata (kkaamaa; kkaan, kajaa; kkaizin, kkaiz) – рассекать,	mamma ta (amaa; an, jaa; izin, iz) – спать,
hal eta (kkiimaa; kkiin, kkaa; kkiizin, kkiiz) – лопаться,	o zata (ssamaa; ssan, sajaa; ssaizin, saiz) – уметь,
hä vetä (ppiiimää; ppiin, piää; ppiizin, ppiiz) – стесняться,	räimä tä (ämää; än, jää; izin, iz) – швырнуть,
häv itä (viimää; viin, iää; viizin, viiz) – пропадать,	tem mata (ppaamaa; ppaan, pajaa; ppaizin, ppaiz) – схватить,
hä vätä (ppäämää; ppään, päjäa; ppääzin, ppäiz) – позорить,	toh eta (kiimaa; kiin, kiaa; kiizin, kiiz) – лопнуть,
il etä (kkiimää; kkiin, kiää; kkiizin, kkiiz) – не стесняться,	suv ata (vaamaa; vaan, ajaa; vaizin, vaiz) – любить.

NELJÄÄZKÜMMENÄÄZ ENZIMÄIN LÄKSÜ. СОРОК ПЕРВЫЙ УРОК.

Verbi.

XII painutoz.

К XII спряжению относятся “сократившиеся” глаголы, у которых также **полная** форма основы имеет в конце чередование **долгой** гласной и **дополнительного слога -ja (-jä)**. Но в **краткой** форме этих глаголов происходит полное **выпадение** корневой **согласной**.

Infinitiivit.		Imperatiivi.	
I kaota	läätä	kattoo!	läkkää!
kaoteez	lääteez	kaotkaa!	läätää!
II kattoomaa	läkkäämä	kaottakaa!	läättäkää!
Aktiivi.		Partisiippi.	
Ind. Preezensi.		I kaont	läänt
kattoon	läkkään	Passiivi.	
katojaa	läkäjä	Ind. Preezensi.	
kattoomma	läkkäämmä	kaotaa	läätää
kaotaa	läätää	Ind. Imperfekti	
Ind. Imperfekti		kaottii	läättii
kattoizin	läkkäizin	Konditsionaali.	
kattoiz	läkkäiz	kaottaiz	läättäiz
katozimma	läkäzimmä	Partisiippi.	
kaottii	läättii	II kaottu	läättü
Konditsionaali.		Teonnimi.	
katojaizin	läkäjäizin	kattoomiin	läkkäämiin
katojaiz	läkäjäiz	Tekkijännimi.	
katojaizimma	läkäjäizimmä	kattooja	läkkääjä
kaottaiz	läättäiz		

Indikatiivin futtuuri (продолжение).

II futtuuri.

Указывает на то, что действие в ближайшее время **начнётся**. Образуется при помощи **preezensi** глагола **alkaa** («начать», III спряж.) и **I infinitiivin partitiivi** основного глагола.

Mööntävä forma.		Keeltävä forma.	
Miä alan	}	Я начну	}
Siä alat		Ты начнешь	
Hää alkaa		Он начнет	
Möö alamma		Мы начнем	
Töö alatta		Вы начнете	
Höö aletaa		Они начнут	
tehhä		делать	
		}	
		tehhä	

Adverbi.

Tavan adverbi (продолжение).

kovaa – громко,
hiljaa – тихо,
karkia – грубо,

pehmiäst – нежно; мягко,
voimakkahast – сильно; мощно,
heikost – слабо.

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

ka ota (ttoomaa; ttoon, tojaa; ttoizin, ttoiz) – исчезать,	ma ata (kkaamaa; kkaan, kajaa; kkaizin, kkaiz) –
la ata (kkaamaa; kkaan, kajaa; kkaizin, kkaiz) –	лежать; спать,
прекращать,	pai jjata (ttaamaa; ttaan, tajaa; ttaizin, ttaiz) –
lei jjata (kkaamaa; kkaan, kajaa; kkaizin, kkaiz) –	приглашать,
резать,	pa ota (ttoomaa; ttoon, tojaa; ttoizin, ttoiz) –
luu vvata (ttaamaa; ttaan, tajaa; ttaizin, ttaiz) –	запруживать,
обнюхивать,	pu ota (ttoomaa; ttoon, tojaa; ttoizin, ttoiz) – падать,
lä ätä (kkäämää; kkään, kääjää; kkaäzin, kkaäiz) –	rau vveta (kkiimaa; kkiin, kiaa; kkiizin, kkiiz) –
говорить,	утомляться.

NELJÄÄZKÜMMENÄÄZ TOIN LÄKSÜ. СОРОК ВТОРОЙ УРОК.

Verbi.

XIII painutoz.

К XIII спряжению относятся **возвратные** глаголы с основой, оканчивающейся на **-ii**.

Infinitiivit.		Imperatiivi.	
I heittiissä	pessiissä	heitti!	pessi!
heittiisseez	pessiisseez	heittiiskää!	pessiiskää!
II heittiimää	pessiimää	heittiistäkää!	pessiistäkää!
Aktiivi.		Partisiippi.	
<i>Ind. Prezensi.</i>		I heittiist	pessiist
heittiin	pessiin	Passiivi.	
heittiää	pessiää	<i>Ind. Prezensi.</i>	
heittiimmä	pessiimmä	heittiissä	pessiissä
heittiissä	pessiissä	<i>Ind. Imperfektii</i>	
<i>Ind. Imperfektii</i>		heittiistin	pessiistin
heittiizin	pessiizin	heittiistii	pessiistii
heittiiz	pessiiz	<i>Konditsionaali.</i>	
heittiizimmä	pessiizimmä	heittiistäiz	pessiistäiz
heittiistii	pessiistii	<i>Partisiippi.*</i>	
<i>Konditsionaali.</i>		II heittiistü	pessiistü
heittiäizin	pessiäizin	Teonnimi.	
heittiäiz	pessiäiz	heittiisiin	pessiisiin
heittiäizimmä	pessiäizimmä	Tekkijännimi.	
heittiistäiz	pessiistäiz	heittiijä	pessiijä

Numeraali.

Kardinaalit 1.000-1.000.000.

1.000. Tuha|tta (nnen, ttaa, ntee, nneez, nteen).

1918. Tuhatta üheksänsattaa kaheksantoist (tuhannen üheksänsaan kaheksantoist, tuhattaa üheksänsattaa kaheksaatoist, tuhantez üheksänsattaa kaheksaatoist, tuhanneez üheksänsaa'az kaheksaaztoist, tuhanteen üheksänsattaa kaheksaatoist и т. д.).

2.000. Kaks tuhattaa.

3.000. Kolt tuhattaa (kolmen tuhannen, kolmea tuhattaa, kolmee tuhantez, kolmeez tuhanneez, kolmeen tuhanteen) и т.п.

1.000.000. Miljon|a (an, naa, naa, aaz, naan).

* в скобки взяты условно образуемые формы.

Adverbiloin komparatiivi. Сравнительная степень наречий.

Поскольку, как было оговорено в XII уроке, наречия в ижорском языке являются, по сути, застывшими падежными формами имён, то, соответственно, те наречия, которые образованы от **качественных имен прилагательных**, имеют и **сравнительную степень** (ср. XXX урок).

Наиболее часто употребляются наречия в сравнительной степени:

korkiammalle – выше [куда?],
korkiammaal – выше [где?],
matalammalle – ниже [куда?],
matalammaal – ниже [где?],
kaukempaa – дальше [куда?],
kaukemaal – дальше [где?],
lähemmäks – ближе [куда?],
lähempään – ближе [где?],

paremmii – лучше,
pahemmii – хуже,
mööhemmii – позже,
varhemmii – раньше,
kiiremmii – быстрее,
hitahammii – медленнее,
harvempaa – реже,
tihimpää – чаще.

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

ehtii|ssä (mää; n, ää; zin, z) – наряжаться,
hakkii|ssa (maa; n, aa; zin, z) – хвататься,
heittii|ssä (mää; n, ää; zin, z) – бросаться,
häppii|ssä (mää; n, ää; zin, z) – стыдиться,
hävvi|ssä (mää; n, ää; zin, z) – теряться,
kääntii|ssä (mää; n, ää; zin, z) – поворачиваться,
külpii|ssä (mää; n, ää; zin, z) – купаться,

mättii|ssä (mää; n, ää; zin, z) – пробовать,
nattii|ssa (maa; n, aa; zin, z) – надеяться,
nühtii|ssä (mää; n, ää; zin, z) – возиться [шалить],
oppi|ssa (maa; n, aa; zin, z) – научиться,
pessii|ssä (mää; n, ää; zin, z) – умываться,
pistii|ssä (mää; n, ää; zin, z) – высовываться,
sülkii|ssä (mää; n, ää; zin, z) – плевать.

NELJÄÄZKÜMMENÄÄZ KOLMAAZ LÄKSÜ. СОРОК ТРЕТИЙ УРОК.

Verbi.

XIV painutoz.

К XIV спряжению относятся **возвратные** глаголы с основой, оканчивающейся на **-o (-ö), -u (-ü)**.

Infinitiivit.		Imperatiivi.	
I erahussa	turpossa	erahuu!	turppoo!
erahusseez	turposseez	erahuskaa!	turposkaa!
II erahuumaa	turppoomaa	erahustakaa!	turpostakaa!
Aktiivi.		Partitsiippi.	
Ind. Preezensi.		I erahuust	turppoost
erahuun	turppoon	Passiivi.	
erahuujjaa	turppoojaa	Ind. Preezensi.	
erahuummaa	turppoommaa	erahussaa	turpossaa
erahussaa	turpossaa	Ind. Imperfeki.	
Ind. Imperfeki.		erahustii	turpostii
erahuizin	turppoizin	Konditsionaali.	
erahuiz	turppoiz	erahustaiz	turpostaiz
erahuizimma	turppoizimma	Partitsiippi.	
erahustii	turpostii	II erahustu	II turpostu
Konditsionaali.		Teonnimi.	
erahujaizin	turppoojaizin	erahummiin	turppoomiin
erahujaiz	turppoojaiz	Tekkiijännimi.	
erahujaizimma	turppoojaizimma	erahuuja	turppooja
erahustaiz	turpostaiz		

Alettu imperfeki. Начинательное прошедшее время.

Обозначает действие, начатое и к указанному (в прошлом или настоящем) моменту еще длящееся. Образуется при помощи **imperfeki** глагола **noissa** («стать») и **II infinitiivin illatiivi** основного глагола.

Mööntävä forma.		Keeltävä forma.		
Miä noizin	}	Я стал	}	
Siä noizit		Ты стал		
Hää noisi		Он стал		
Möö noizimma		Мы стали		
Töö noizitta		Вы стали		
Höö noistii		Они стали		
tekömää		делать	tekömää	

Объект действия ставится в **partitiivi** и может располагаться между вспомогательным и основным глаголами.

Hää ei noist miult **sitä** küzümää. – Он не стал меня **об этом** спрашивать.

Numeraali.

Ordinaalit 1.000-z – 1.000.000-z.

В ижорском языке склоняются только порядковые названия **круглых** тысяч:

1.000-z. Tuhatta|iz (nnen, tta, ntee, nneez, nteen).

2.000-z. Kaaheez tuhatta|iz (nnen, tta, ntee, nneez, nteen) и т.д.

В названиях **сложных** порядковых числительных склоняются только **единицы**, десятки сохраняются в форме ordinaalin nominatiivi (!), а **сотни** и **тысячи** – вообще остаются в форме kardinaali (!):

2.345-z. Kaks tuhattaa koltsattaa neljäzükümmeäz viijje|ez (nnen, tta, ntee, nneez, nteen).

1.000.000-z. Miljona|az (nnen, tta, ntee, nneez, nteen).

Harjutoz.

Painuttakaa verbit.

alto|ssa (omaa; on, ojaa; izin, iz) – вздыматься,

erahu|ssa (umaa; un, jjaa; izin, iz) – отделяться,

**er|ossa (roomaa; roon, oojaa; roizin, roiz) –
отличаться,**

**haj|ossa (joomaa; joon, oojaa; joizin, joiz) –
расходиться,**

**hanhu|ssa (umaa; un, ujaa; izin, iz) – рвать на
себе волосы,**

höürü|ssä (ümää; ün, üjää; izin, iz) – дымиться,

istu|ssa (umaa; un, ujaa; izin, iz) – садиться,

**jokahu|ssa (umaa; un, jjaa; izin, iz) –
разделяться,**

kaiho|ssa (omaa; on, ojaa; izin, iz) – жаловаться,

käärihü|ssä (ümää; ün, jjaa; izin, iz) –

закутываться,

lah|ossa (hoomaa; hoon, oojaa; hoizin, hoiz) –

разлагаться,

määlihü|ssä (ümää; ün, jjaa; izin, iz) – мяться,

pöllühü|ssä (mmää; ün, jjaa; izin, iz) – пылиться,

pökkö|ssä (ömää; ön, öjää; izin, iz) – скончаться,

turp|ossa (roomaa; roon, oojaa; poizin, poiz) –

вспучиваться,

uppo|ssa (omaa; on, ojaa; izin, iz) – топиться.

NELJÄÄZKÜMMENÄÄZ NELJÄÄZ LÄKSÜ. СОРОК ЧЕТВЁРТЫЙ УРОК.

Verbi.

XV painutoz.

К XV спряжению относятся **возвратные** глаголы с основой, оканчивающейся на **-a (-ä)**.

Infinitiivit.		Imperatiivi.	
I kummartassa	maistassa	kummartaa!	maistaa!
kummartasseez	maistasseez	kummartaska!	maistaska!
II kummartamaa	maistamaa	kummartastakaa!	maistastakaa!
Aktiivi.		Partisiippi.	
Ind. Preezensi.		I kummartaast	maistaast
kummartaan	maistaan	Passiivi.	
kummartajjaa	maistaajaa	Ind. Preezensi.	
kummartaamma	maistaamma	kummartassaa	maistassaa
kummartassaa	maistassaa	Ind. Imperfekti.	
Ind. Imperfekti.		kummartastii	maistastii
kummartaizin	maistaizin	Konditionaali.	
kummartaiz	maistaiz	kummartastaiz	maistastaiz
kummartaizimma	maistaizimma	Partisiippi.	
kummartastii	maistastii	II kummartastu	maistastu
Konditionaali.		Teonnimi.	
kummartaajaizin	maistaajaizin	kummartammiin	maistammiin
kummartaajaiz	maistaajaiz	Tekkijännimi.	
kummartaajaizimma	maistaajaizimma	kummartaaja	maistaaja
kummartastaiz	maistastaiz		

Täsmälliin futtuuri. Точное будущее время.

Эта форма будущего времени в ижорском языке возникла во 2-ой половине XX века под влиянием русского и водского языков. Указывает на то, что действие будет **полностью завершено** к определённом моменту в будущем.

Образуется при помощи глагола **leetä** (см. XXXVIII урок) и **II partisiippi** основного глагола.

Mööntävä forma.			
Miä leenen	}	teht	Я сделаю
Siä leenet			Ты сделаешь
Hää leenöö			Он сделает
Möö leenemmä	}	teht	Мы сделаем
Töö leenettä			Вы сделаете
Höö leenööt			Они сделают
Keeltävä forma.			
Miä en leene	}	teht	Я не сделаю
Siä et leene			Ты не сделаешь
Hää ei leene			Он не сделает
Möö emmä leene	}	teht	Мы не сделаем
Töö että leene			Вы не сделаете
Höö evät leene			Они не сделают

Пример:

Konz hää tulloo, miä leenen jo töön lopettaant.

Когда он придёт, я уже закончу работу.

Konjunktio.

tali – либо,

vaa – однако; все же,

vaik i ... , mut ... – хоть и ... , но ...

Harjutoz 1.

Painuttakaa verbit.

azetta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
устраиваться,
haikota|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
зеваться,
illasta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
ужинать,
kummarta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
кланяться,
küküstä|ssä (ämaa; än, jjää; izin, iz) –
приседать,
küürüstä|ssä (ämaa; än, jjää; izin, iz) –
нагибаться,
köhähtä|ssä (ämaa; än, jjää; izin, iz) –
закашляться,
lounasta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
обедать,

maista|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) –
казаться,
naksahta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
защёлкнуться,
nojahta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
опереться,
ohvotta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
хотеться,
pöllähtä|ssä (ämaa; än, jjää; izin, iz) –
взметнуться,
rakenta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
приодеться,
suurusta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
завтракать,
vaikenta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) –
успокаиваться.

Harjutoz 2.

Lukekaa ja tulkitkaa kaaska ižorast venäesse sanakirjaa käättäen.

Прочитайте и переведите сказку с ижорского на русский, используя словарь.

KARHU, SUZI JA REPOI.

Karhu, suzi ja repoi külvetii kerran ruist. Ruiz on küpsüünt. Höö leikattii sitä ja veetii rihee. Kuivatettii tähtäkuivajaal ja noistii puimaa... A repoi – noisti tähkäkuivajalle, niku sitä kannattaa, dai aijjast aikkaa viskajaa riuvvun konz suen, konz karhun päälle. Höö saotaa revoille:

– Kummi-repoi, kannata tähkäkuivajaa hüvääst, jot riuvvut evät puottaiz.

Repoi vassaa:

– Miä jo nii ürittään, mut neet evät püzü!

A ittse tahallaa puottaa riuku kerrallaa.

Karhu ja suzi puitii rukkiihen. Tuli kolt müttüä: peenemmääz on vilja, keskihizeez on ruumenet, suuremmaaz on olki.

Noistii sattooa jakkamaa.

Repoi sannoo:

– Laa nii jakamma: peenemmälle – peen müttö, keskihizelle – keskihiin, suuremmalle – suur.

Höö nii tehtii – repoi sai viljan, suzi sai ruumenet, karhu sai olen.

Noistii jauhamaa... Revoil jauhakivi koputtaa, a sueel ja karhul vaa kahizoo.

Höö küzütää:

– Kummi-repoi, miks siul jauhakivi koputtaa, entä meil kahizoo?

Repoi sannoo:

– Miä ku noizin jauhamaa, nii lisäizin hiittaa, siks jauhakivi koputtaa.

Karhu ja suzi lizättii hiittaa, ja heijjen jauhakivet noistii koputtammaa...

Jauhettii kaiken ja noistii puuroa keittämää. Keitetää... Revoil puuro on valkia ja puhkuu, a sueel ja karhuul puuro on mussa ja ei puhu. Küzütää höö revoilt:

– Miks siun puuro on valkia ja puhkuu, entä meijjen oma – on mussa ja ei puhu? Anna meille

maistaa siun puuroa!

– En, enziks miä teijjen puuroa maissan.

Otti repoi vähä puuroa suelt ja karhult dai pani salamittee oman kattilan päälle:

– Maistakaa!

Karhu maisti ja saoi:

- Siun puuro ei oo parempaan miun ommaa!
- Suzi maisti ja senensaman saoi...
- A miks siun puuro on valkiamp meijjen ommaa?
- Miä piin jauhoa jooksovaaz vee'ez. Siks puuro on valkiamp.
- Suzi ja karhu koottii ruumenet ja olen, lazettii jokkee – verta vei kaiken poiz...
- Nii kummi-repoi heijjet petkutti.

NELJÄÄZKÜMMENÄÄZ VIIJEEZ LÄKSÜ. СОРОК ПЯТЫЙ УРОК.

Verbi.

Epäsäännölliiſt verbit. Неправильные глаголы.

Часть глаголов в ижорском языке отличается тем, что их различные грамматические формы образуются по разным типам спряжений.

1) Глагол **haissa** («*на́хнуть*») образует: II infinitiivi (**haizomaa**) – по VIII спряжению, а preezensi (**haizon, haizot, haissoo, haizomma, haizotta, haissaa**) и imperfekti (**haizoin, haizoit, haisoi, haizoimma, haizoitta, haizottii**) – по III спряжению.

2) Глагол **lähtiä** («*пойти*») образует: II infinitiivi (**lähtömää**) и preezensi (**lähen, lähet, lähtöö, lähemmä, lähettä, lähettä**) – по VI спряжению, а imperfekti (**läksin, läksit, läksi, läksimmä, läksittä, lähettii**) – по неправильному типу.

3) Глагол **narskaa** («*скрунеть, хрустеть*») образует: II infinitiivi (**narskamaa**) и preezensi (**narzan, narzat, narskaa, narzamma, narzatta, narzetaa**) – по III спряжению, а imperfekti (**narzin, narzit, narski, narzimma, narzitta, narzettii**) – по IV спряжению.

4) Глагол **olla** («*быть*») образует: II infinitiivi (**oomaa**) и I и II лица preezensi (**oon, oot, oomma, ootta**) – по VIII спряжению, а III лицо preezensi (**on, olla**) – по неправильному типу.

5) Глагол **tuntia** («*чувствовать*») образует: II infinitiivi (**tuntomaa**) и preezensi (**tunnen, tunnet, tuntoo, tunnemma, tunnetta, tunnetaa**) – по VI спряжению, а imperfekti (**tunzin, tunzit, tunsi, tunzimma, tunzitta, tunnettii**) – по VII спряжению.

Adverbiloin komparatiivi (продолжение).

Некоторые наречия, образованные от качественных прилагательных, в ижорском языке могут не образовывать сравнительной степени, а употребляются со словом **enemp** («более»), представляющим собой **komparatiivi** от **paljo** («много»):

enemp karkiaſt – более грубо,
enemp pehmiäſt – более мягко,

enemp voimakkaſt – более сильно,
enemp heikost – более слабо, и т. п.

Aikakaussiin merkinnät.

Обозначение отрезков времени.

viime viikkoa – на прошлой неделе,
tall viikool – на этой неделе,
enz viikkoa – на будущей неделе,
viime kuuta – в прошлом месяце,
täſſ kuuz – в этом месяце,
enz kuuta – в будущем месяце,

kahet suutkat – двое суток,
monniia suutkia – несколько суток,
männävoon – в прошлом году,
tänävoon – в этом году,
tullavoon – на будущий год,
enz vootta – в будущем году.

NB! Для обозначения продолжительности в ижорском языке к названию отрезка времени прибавляется слово **kau|z** (**vven, tta, ttee, vveez**):

kuukauz – весь месяц, целый месяц,
kaks kertaa kuukauvveez – два раза в месяц,
suutkikauz – сутки напролёт,
kolt suutkikautta – трое суток подряд,
viikkokauvveez – на протяжении недели,
voozkauz – целый год.

kuu (**n, ta, hu, z; n**) I – месяц,

suutk|at (**iin, ia, ii, iiz; iin**) VIII *mon.* – сутки,

viik|ko (**on, koa, koo, ooz; koon**) II – неделя,

v|ooz (**uuvven, ootta, oottee, uuvveez; oon**) XI – год.

Harjutoz 1.

Painuttakaa verbit.

hai|ssa (zomaa; zon, ssoo; zoin, soi) – пахнуть,
lä|htiä (htömää; hen, htöö; ksin, ksi) – пойти,
nar|skaa (skamaa; zan, skaa; zin, ski) – скрипеть; хрустеть,

o|lla (omaa; on, n; lin, li) – быть,
tun|tia (tomaa; nen, too; zin, si) –
чувствовать.

Harjutoz 2.

Tulkitkaa kaaska ižorast venäesse.

Переведите сказку с ижорского на русский.

KALLIZ NAHKA.

Kerran üks meez tuli naapuriküllää kummille veerahii. Tulloo – a kummiil heppoin on päksähtääst, ja hää tätä hevoist nülköö.

Meez küssüü:

– Mitä siä oot keskeel talvia, hepoiziin töön pääaijjaal, hepoizen tegrastaant?

Tahtoi kummi pilahilla veerahan kussannokseel.

– Nüt, – sannoo, – hepoizennahat ollaa hüvvii kallihet. Ühest nahast miä saan nii paljo rahhaa, etti jaksan kummen hevoist ostaa.

Meez kuuli – ja jooksi takaisii. Tuli joossen kottii, tegrasti oman hepoizen, noisti nülkömää.

– Mitä teet? – küzütää naapurit.

– A nüttemmii, – vassaa, – naapurikülääz kaik hepoizia nületää! Linnaaz nahat ollaa hüvvii kallihet. Lähen sinne, möön – teenaan kummenälle hevoizelle!

Siiz meehet koko hepoizet külääz ja nülettiikki. Tuli kevät – mitte күntää kelkä, mittekä күlvää.

NELJÄÄZKÜMMENÄÄZ KUUVVEEZ LÄKSÜ. СОРОК ШЕСТОЙ УРОК.

Numeraali.

Partsialliin. Дробное.

1. Для обозначения “половины” в ижорском языке употребляется слово **pool** (изменяется по X склонению). После себя требует употребления **partitiivi**:

Pool säkilliist – Половина мешка, полмешка.

2. В значении “полтор|а (-ы)” употребляется сложное слово **pooltoist** (**poolentoist, poolttoist, pooletoist**) [дословно – “половина второго”]. Аналогично вышеуказанному обозначаются и следующие меры количества:

pool-kolmatta – два с половиной [“половина-третьего”],

pool-neljättä – три с половиной и т. д.

3. Другие дробные числительные называют в ижорском языке следующим образом:

треть – **kolmanne|ez** (**ksen, est, ksesse**),

четверть – **neljänne|ez** (**ksen, est, ksesse**),

2/3 – **kaks kolmanneest**,

5/6 – **viiz kuuvvenneest**,

3/10 – **kolt kümmanneest**,

7/100 – **seitsen sattanneest** и т. п.

4. Названия десятичных дробей образуются так:

0,2 – **nolla kokonaist ja kaks kümnenäz-ossaa** [“ноль целых и две десятых-части”].

1,53 – **üks kokonain ja viizkümment kolt sattaiz-ossaa**,

6,879 – **kuuz kokonaist ja kaheksansattaa seitsenkümment üheksän tuhattaiz-ossaa**.

В **genetiivi** последняя десятичная дробь будет выглядеть так:

kuuvven kokonaizen ja kaheksansaan seittsemänkümnenän üheksän tuhattaiz-ozan.

Viikonpäiviin nimetukset. Названия дней недели.

ezmessar|ki (**en, kia, kee; keen**) IX – понедельник,

toissar|ki (**en, kia, kee; keen**) IX – вторник,

sereta (**n, a, a; an**) V – среда,

neljääzpä|ivä (**ivän, ivää, ivää; än**) VIII – четверг,

päädet|tsä (**sän, tsää, tsää, tsään**) VIII – пятница,

suuvot|ta (**an, taa, taa; taan**) VIII – суббота,

pühäpä|ivä (**ivän, ivää, ivää; än**) VIII – воскресенье.

Harjutoz 1.

Tulkitkaa kaaska ižorast venäesse.

UKKOI JA TUHMUKKAIN.

Eli kolt siaart. Üks heist oli tuhmukkain, kiukkaan perääl eli ja lamppaahan papuloja söi. Höö duumattii lähtiä kirkkoo hoomukselt. Kaheez jaooz noistii höö üllää, pessiistii maijool ja lähettii kirkkoo. Teen pääl oli retu ja siin oli ukkoi.

Ukkoi sannoo:

– Nostakaa minnua, tütöit, reust poiz...

Höö vasataa:

– Emmä möö noize sinnua nostamaa reust poiz!

Ja poissuttii.

Mut se tuhmukkain noisi kera üllää, pessiiz, vaattiiz, läksi kera kirkkoo. Šääl oliki taaz ukkoi, teen pääl reuuz.

– Nossa, tüttoi, minnua poiz...

Hää otti dai nosti... Ja se ukkoi antoi hänelle kättee kiven ja kepin.

– Ota, tähä kivvee kokkaa!

Hää kivvee kokkaiz kolt kertaa – ja ilmettii hänt vart siint kultain heppoin ja kultaist vaattiit...

Harjutoz 2.

Tulkitkaa kaaska ižorast venüesse.

PARMA JA VOOHET.

Eli poika-orpo. Jot elättää ittsiä, hää läksi voochia paimentaa. Ajjaa hää kerran voochia ruiz-pellon sivu. A voochet tunkehuttii üli aijjan rukihesse. Ajjoi hää, ajjoi heijjet takaisii, a voochet jooksenellaa pitkin ruist ja tallataa tähkiä.

Istuiz peen paimen kivelles ja itki.

Tulloo hänen loo orraava:

- Mitä itet, poika?
- En jaksa voohit rukihest ajjaa poiz!
- Ja kaik? Miä heijjet ajan käenkääntiiz poiz!

Jooksenteli, jooksenteli – ei tult mittä. Istui lähelle ja itkiki.

Jooksoo repoi:

- Mitä itettä?
- Emmä jaksa voohit rukihest ajjaa poiz!
- Miä ajan heijjet heti poiz!

Ja revoilt mittä ei tult. Istui heijjen lähelle ja noistiki itkömää.

Männöö karhu metsäst:

- Mitä ootta tääl itkömää?
- Emmä jaksa voohit rukihest ajjaa poiz!
- Ai, nappaakat! Miä avviitan teitä!

Tunkehui üli aijjan – vaa murti aijjan, tallaiz ruist enempi voochia. Pallaiz ilma mitäikke. Istui lähelle ja noisti mörizömmää. Neljältää itettä.

Lentää sivu parma.

- Ku on nagrettavvaa! – sannoo. – Nii suuret ootta, entä itettä! Ken teijjet obižoitti?

A höö vasataa:

- Emmä jaksa milkä viissii ajjaa voochet rukihest poiz!
- No, miä avviitan!
- Mut siä jo oot nii peen!
- Ajan poiz!

Hörriiiz ja lenti... A ku voochet oltii hänen hörinehen kuultu – tunkehuttii üli aijjan teen päälle.

Peen paimen temppaiz vitsan – ja alkoi voohiloin jäleez joossa. Ei jopa «kiitän» sannoont omille apilaizille.

LÜHÜT
IŽORAN-VENNÄÄEN
SANAKIRJA.

(Noi 5,5 tuh. sanaa)

КРАТКИЙ
ИЖОРСКО-РУССКИЙ
СЛОВАРЬ.

(Около 5,5 тыс. слов)

Ижорский алфавит.
Ižoran aamruustmisso.

A a	I i	P p	U u
B b	J j	R r	V v
D d	K k	S s	Z z
E e	L l	Š š	Ž ž
F f	M m	T t	Ä ä
G g	N n	Ts ts	Ö ö
H h	O o	Tš tš	Ü ü

В настоящем словаре имена существительные, имена прилагательные, местоимения и причастия даются в форме **именительного падежа единственного числа**. Далее в скобках указана изменяемая часть форм **родительного, частичного и входного падежей единственного числа** и, в некоторых случаях, **родительного падежа множественного числа**. Для отдельных имён указываются (с соответствующими пометками) формы **внутреннеместного падежа единственного числа** (*in.*) либо **именительного падежа множественного числа** (*mon. nom.*). Имена существительные и имена прилагательные снабжены также римской цифрой, указывающей на тип склонения (согласно данному самоучителю). Имена существительные, употребляющиеся в ижорском языке **только во множественном числе**, снабжены пометкой *mon.* Для личных местоимений множественного числа дополнительно указывается изменяемая часть формы **винительного падежа** (*akk.*).

Глаголы в словаре даются в форме **частичного падежа I инфинитива**. Далее в скобках указана изменяемая часть форм **входного падежа II инфинитива, I и III лиц единственного числа настоящего времени** и **I и III лиц единственного числа неопределенного прошедшего времени изъявительного наклонения**. Для отдельных глаголов указывается (с пометкой *kond.*) изменяемая часть **I лица условного наклонения**.

После предлогов, послелогов и некоторых глаголов в квадратных скобках указан падеж, которым управляет данная часть речи.

В **сложных** словах, состоящих из нескольких корней, **1-й** (ударный) гласный каждой корневой “единицы” снабжен чертой **_** (например, слово **ezi₋meez** состоит из 2 корневых “единиц” – **ezi** и **meez**).

Таким же образом выделены **основное** и **побочное** ударения в словах со “стыком” 2 гласных, не образующих долгую гласную или дифтонг, а относящихся к **разным слогам** (**heelmä** [he-el-mä] – 1-я и 2-я гласные **e** относятся к разным слогам; **avaella** [a-va-el-la] – 2-я гласная **a** и гласная **e** относятся к разным слогам).

NB! 1) Следует обратить внимание на **входной падеж единственного или множественного числа имён**, а также на **II инфинитив** и **III лицо настоящего времени** глаголов. Если в данных формах слогу с **долгой безударной гласной** непосредственно предшествует слог с **главным или побочным ударением на краткой гласной**, то на стыке этих слогов возникает **удвоение согласной** (**hāppimättömää**, но **hävittömmää**; **akanikkahiin**, но **oksakka₋hhiin**; **estümää**, но **erästümmää**; **haistelloo**, но **haizottelloo**).¹ **2)** Если в словаре глагол переведён на русский язык формой **совершенного вида** (включая переводы ижорских глаголов **моментального значения** с суффиксом **-ht-**), то формы **preezensi** и **imperfekti** данных глаголов должны переводиться на русский язык только формами, соответственно, **будущего** и **прошедшего времён совершенного вида** [**räimätä** – **швырнуть** : **räimään** – (я) **швырну**, **räimäizin** – (я) **швырнул**; **henkähtää** – **вздохнуть** : **henkähän** – (я) **вздохну**, **henkähin** – (я) **вздохнул**].

¹ Этот пункт – объяснение удвоения согласных в примерах **склонения** (из уроков 16, 21, 22, 28, 29) и **спряжения** (из уроков 31, 33, 36, 37, 38, 39).

Lühentehtet. Сокращения.

abl. – ablatiivi (отдалительный падеж).
ad., ad. – adessiivi (внешнеместный падеж).
adj. – adjektiivii (имя прилагательное).
adv. – adverbi (наречие).
akk. – akkuzatiivi (винительный падеж).
all. – allatiivi (направительный падеж).
eks. – ekstsessiivi (прекратительный падеж).
el. – elatiivi (исходный падеж).
epäs. v. – epäsäännölliin verbi (неправильный глагол).
ess. – essiivi (качественный падеж).
gen. – genetiivi (родительный падеж).
ill. – illatiivi (входной падеж).
in., in. – inessiivi (внутреннеместный падеж).
inf. – infinitiivi (инфинитив).
imp. – imperatiivi (повелительное наклонение).
int. – interjeektsio (междометие).
k. – konjunktio (союз).
komp. – komparatiivi (сравнительная степень).
kond., kond. – konditsionaali (условное наклонение).
mon., mon. – monikko (множественное число).
nom., nom. – nominatiivi (именительный падеж).
num. – numeraali (имя числительное).
pain. – painumatoin (несклоняемое).
part. – partitiivi (частичный падеж).
partik. – partikkeli (частица).
partits. – partitsiippi (причастие).
postp. – postpoziitsio (послелог).
prep. – prepoziitsio (предлог).
pron. – pronomini (местоимение).
s. – substantiivi (имя существительное).
san. – sanonta (выражение).
tr. – translatiivi (преобразовательный падеж).
v. – verbi (глагол).
üks. – üksikkö (единственное число).

А а.

- aalo|i** (in, ita, isse; loin) VI *adj.* – ал|ый (-ая, -ое).
- aampuus|sen** (tmen, seent, tme) XIV *s.* – буква.
- aampuustmis|so** (on, soa, soo) II *s.* – алфавит.
- aar|re** (tiin, retta, tiisse) XV *s.* – клад; сокровище. **löütää ~tiin** – найти клад.
- aat|e** (tiin, etta, tiisse) XV *s.* – идея. **miä sain hüvän ~tiin** – у меня возникла хорошая идея.
- aat|to** (on, toa, too) II *s.* – канун. **Joulun ~toon** – в канун Рождества.
- aattoon** *adv.* – накануне.
- aat|tua** (tumaa; un, tuu; uin, tui) II *v.* – привыкать.
- aattumu|z** (ksen, ust, ksee) XII *s.* – привычка.
- aattuunt pain. partits.** – привычн|ый (-ая, -ое) [опытный]. **käet, kummat ollaa tööhö ~** – привычные к труду руки.
- aatut|taa** (tammaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – приучать.
- adjala** (n, a, a) V *s.* – одеяло.
- adra** (n, a, a) IV *s.* – плуг.
- adria** (n, a, a) VII *s.* – трапеза; еда (ср. **eine, eväz**).
- advjork|ka** (an, kaa, kaa) VIII *s.* – отвёртка.
- ajelij|a** (an, jaa, jaa) VIII *s.* – 1) ездок; 2) погонщик; 3) ловец.
- ajella** (jelomaa; jeen, jeloo; jjeelin, jjeeli) VIII *v.* – 1) ездить; 2) возить (что-л.); 3) брить. **~ella partaa** – брить бороду; бриться.
- ahasso|z** (ksen, ost, ksee) XII *s.* – погрузка [на что-л.] (ср. **lassahoz**).
- ahavo|jja** (imaa; in, i; in, i) V *v.* – обветривать.
- ah|az** (ttaahan, ast, tahasse) XVIII *adj.* – тесн|ый (-ая, -ое).
- ah|haava** (haavan, avaa, avaa) V *adj.* – обветренн|ый (-ая, -ое). **~haavat huulet** – обветренные губы.
- ahis|sella** (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII *v.* – насильно предлагать; всучивать.
- ahis|taa** (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – сжимать; сдавливать.
- ahis|tua** (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II *v.* – сжиматься.
- ahkera** (n, a, a) V *adj.* – прилежн|ый (-ая, -ое); старательн|ый (-ая, -ое).
- ahnas|taa** (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – быть охочим (до чего-л.); охотно соглашаться; быть готовым (к чему-л.). **hää ei ~sa tähä tööhö** – он не охоч до этой работы.
- ahna|z** (han, st, hasse) XVIII *adj.* – 1) жадн|ый (-ая, -ое); 2) охоч|ий (-ая); падк|ий (-ая). **hää on ~z viinille ja naizille** – он падок на вино и женщин.
- ahnehu|sse** (en, tta, ttee) XX *s.* – жадность.
- ah|o** (on, hooa, hoo) II *s.* – поляна.
- ah|taa** (tamaa; an, taa; oin, toi) III *v.* – наполнять.
- ahtahu|sse** (en, tta, ttee) XX *s.* – теснота. **piti ellää ~eez** – надо было жить в тесноте.
- ahve|n** (nen, ent, nesse) XVI *s.* – окунь.
- aijjast aikkaa** *adv.* – время от времени.
- ai|ka** (jjan, kkaa, kkaa) IV *s.* – время. **söömizen ~kkaan** – во время еды.
- aikahi|in** (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – ранн|ий (-ая, -ее). **~in hoomuz** – раннее утро.
- aikahissee** *adv.* – рано. **hää noisi üllää hoomuksest ~** – он поднялся рано утром.
- aik|kaa** (kamaa; an, kaa; oin, koi) III *v.* – ойкать.
- ai|koa** (koma; jjon, kkoo; jjoin, koi) III *v.* – намереваться; собираться. **hää ~koi lähtiä poiz** – он собирался уйти.
- aikomu|z** (ksen, ust, ksee) XII *s.* – намерение.
- aikuhi|in** (zen, ist, see) XIII ^{a)} *s., adj.* – взросл|ый (-ая, -ое).
- aima** (n,a, a) IV *adj.* – чист|ый (-ая, -ое) [без примеси]. **~ vezi** – чистая вода (ср. **puhaz**).
- aimassaa** *adv.* – только лишь; единственно. **~ sill errutokseel, etti ...** – с той лишь разницей, что ...; **ei ~ ... , vaa i ...** – не только ... , но и ...
- ain** *adv.* – всегда; постоянно.
- ainakaa** *adv.* – ни в коем случае. **~ elä tee!** – ни в коем случае не делай!
- ainakki** *adv.* – во всяком случае; в любом случае.
- ainava** (n, a, a) VIII *adj.* – единственн|ый (-ая, -ое).
- airo** (n, a, a) II *s.* – весло.
- ai|ta** (jjan, taa, taa) IV *s.* – ограда; забор. **tunkehua üli ~jjan** – перелезть через забор.
- ait|ta** (an, taa, taa) IV *s.* – амбар.
- aivaa** *adv.* – 1) очень; 2) совсем; совершенно; 3) буквально; просто; прямо.
- aivas|taa** (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – чихать.

aiva|z (**han, st, hasse**) XVIII s. – чихание; чих (*разг.*).
ai|za (**zan, saa, saa**) IV s. – оглобля.
ajat|ella (**telomaa; teen, telloo; telin, teli**) VIII v. – мыслить.
ajato|z (**ksen, ost, ksee**) XII s. – мысль.
ajattel|u (**un, luua, luu**) II s. – мышление.
aj|jaa (**amaa; an, jaa; oin, joi**) III v. – 1) ехать; двигаться (ср. **matkustaa**); 2) гнать; 3): **~jaa poiz** – выгонять; 3): **~jaa vihollizen takaisii** – гнаться за врагом.
akanik|az (**kahan, ast, kahasse**) XVIII *adj.* – отрубья|ой (-ая, -ое).
ak|ka (**an, kaa, kaa**) IV s. – бабка; старуха (ср. **ämmä**).
ak|kaanat (**aniin, ania, anii**) VIII s. *mon.* – отруби.
alanne (**hen, eht, hesse; hhiin**) XXI s. – 1) низина; 2) низменность (ср. **matalikko**).
alas|soin (**toman, soint, tommaa**) XIV *adj.* – обнажённый (-ая, -ое).
alatse prep. [gen.] – под : **ujjuua ~ veen** – плыть под водой.
alemp (**man, paa, paa**) *adj. komp.* – нижний (-ая, -ее). **~p kerroz** – нижний этаж (ср. **alimain**).
al|eta (**kenommaa; kenen, kenoo; kenin, keni**) X v. – понижаться.
alhai|n (**zen, st, see; mon. nom. – st**) XIII ^{b)} *adj.* – подлый (-ая, -ое). **~n teko** – подлость.
alileu|ka (**vvan, kkaa, kkaa**) V s. – нижняя губа. **hänelt ~vvan rakehoitti** – у него на нижней губе высыпала лихорадка (ср. **alisokka, huul, leuka, sokka**).
alimai|n (**zen, st, see**) XIII ^{a)} s. *adj.* – нижний (-ая, -ее) : **~st vaattiit** – нижнее бельё (ср. **alemp**).
alisok|ka (**an, kaa, kaa**) VIII s. – нижняя челюсть (ср. **alileuka, huul, leuka, sokka**).
al|kaa (**kamaa; an, kaa; oin, koi**) III v. – начинать (ср. **aluttaa**).
al|ku (**un, kua, kuu**) II s. – начало.
al|kua (**kumaa; un, kuu; uin, kui**) II v. – начинаться.
all postp. [gen.] – под (*чем-л.*) [*где?*].
allaizi|n (**men, int, mmee**) XIV s. – наковальня.
al|laz (**ttaahan, last, tahasse**) XVIII s. – корыто (ср. **lahantka**).
alle postp. [gen.] – под (*что-л.*) [*куда?*].
alt postp. [gen.] – из-под (*чего-л.*).
alto|ssa (**omaa; on, ojaa; izin, iz**) XIV v. – 1) колыхаться; волноваться; 2) вздыматься.
alut|taa (**tammaa; an, taa; in, ti**) IV v. – начинать [*переговоры, карьеру* и т.п.] (ср. **alkaa**).
alu|z (**ksen, ust, ksee**) XII s. I – 1) подставка; нижняя часть; 2) подлежащее (*граммат.*).
alu|z (**ksen, ust, ksee**) XII s. II – 1) : **taikinan ~z** – опара; 2) : **Joulun ~z** – дни перед Рождеством.
alu|z (**ksen, ust, ksee**) XII s. III – судно; корабль. **~zregisteri** – судовой реестр (ср. **laiva**).
ammen|taa (**tammaa; nan, taa; zin, si**) VII v. – черпать.
am|pua (**pumaa; mun, puu; muin, pui**) II v. – стрелять.
an|ne (**tiin, netta, tiisse**) XV s. – прощение. **antakaa ~tiiks!** – простите!
an|nin (**timen, niint, timee**) XIV s. – дар; приношение.
anno|z (**ksen, ost, ksee**) XII s. – порция; доза.
an|taa (**tamaa; nan, taa; noin, toi**) III v. – давать. **~taa ilmi** – выдавать (*кого-л. кому-л.*).
antel|ajahaisu|sse (**en, ttä, tee**) XX s. – щедрость.
antel|ja|z (**han, st, hasse**) XVIII *adj.* – щедрый (-ая, -ое).
a|pi (**vin, ppiia, ppii**) II s. – помощь.
ap|ihua (**ihummaa; ihuu; piihui**) II v. [part.] – удаваться; везти (*кому-л.*). **hänt ~ihuu** – ему везёт.
apilai|n (**zen, st, see**) XIII ^{a)} s. – помощник.
apinik|ka (**an, kaa, kaa**) V s. – подручный; подсобник.
aprilli (**n, a, i**) II s. – апрель.
ar|ki (**en, kia, kee; ess. – keen**) IX s. – будни; будний день.
ar|riina (**riinan, inaa, inaa**) V s. – острога.
arva|ta (**amaa; an, jaa; izin, iz**) XI v. – 1) отгадывать; 2) оценивать; 3) считать. **~ta rahhaa** – считать деньги; 4) понимать [*речь*]. **hää ei ~a, mitä läätää** – он не понимает, что говорят (ср. **käzittää, äläätä, ümmärtää**).
arvo (**n, a, o**) II s. I – рассудок. (ср. **älü, ümmärröz**).
arvo (**n, a, o**) II s. II – 1) ценность. **pitää ~oz** – ценить; 2) стоимость.
arvo (**n, a, o**) II s. III – звание; чин.
arvok|az (**kahan, ast, kahasse**) XVIII *adj.* – 1) понятливый (-ая, -ое); 2) достойный (-ая, -ое); 3) ценный (-ая, -ое).
arvuto|z (**ksen, ost, ksee**) XII s. – загадка.
assava (**n, a, a**) V s. – борона (ср. **äez**).
assavo|jja (**imaa; in, i; in, i**) V v. – бороновать (ср. **äestää**).
as|se (**tiin, setta, tiisse**) XV s. – 1) степень; 2) ступень; 3) градус.

assi|at (oin, oja, oihe) VII s. *mon.* – посуда.
a|ssiia (ssiian, ziaa, ziaa) VII s. – дело. **mitä ~ziaa siul on?** – что у тебя за дело? **~ssiapappeerit** – деловые бумаги.
a|ssuua (zumaа; zun, ssuu; zuin, sui) II v. – проживать (*где-л.*).
as|tua (tumaа; sun, tuu; suin, tui) II v. – входить.
atšk|at (oin, oja, oihe) IV s. *mon.* – очки.
auki *adv.* : **uksi on ~** – дверь открыта.
aukinai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – открыт|ый (-ая, -ое).
auk|ku (un, kua, kuu) II s. – отверстие; щель.
aukusti (n, a, i) II s. – август. **kuuztoistkümmeänneel päivääl ~iz** – шестнадцатого августа.
avae|lla (lomaа; en, lloo; lin, li; *kond.* – **lliizin, lliiz**) VIII v. – постоянно открывать.
av|ahua (ahummaa; vaahun, ahuu; vaahuin, vaahui) II v. – открываться.
avan|to (non, toa, too) II s. – прорубь.
avarut|taa (tamaа; an, taa; in, ti) IV v. – расширять; делать просторным.
av|ata (vaamaа; vaan, ajaa; vaizin, vaiz) XI v. – 1) открывать; 2) расстёгивать.
av|ittaa (ittammaа; viitan, ittaa; viitin, itti) IV v. – помогать.
av|vaaro (vaaron, aroa, aroo) II *adj.* – просторн|ый (-ая, -ое).
avvai|n (men, nt, mee) XIV s. – ключ.
a|zel (skelen, zeelt, skelesse) XVI s. – шаг.
azemest *postp.* [gen.] – вместо. **miun ~** – вместо меня.
a|zettaa (zettammaа; ssetan, zettaа; ssetin, zetti) IV v. – ставить; располагать.
azetta|ssa (amaа; an, jjaa; izin, iz) XV v. – располагаться; устраиваться.
a|zettua (zettummaa; ssetun, zettuu; ssetuin, zettui) II v. – униматься; угомоняться. **lapsi ~zettui** – ребенок угомонился.
aziak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII s. – клиент.
a|zu (zun, ssuua, ssuu) II s. – 1) инструмент. **töö~zut** – рабочие инструменты; 2) парусник. **männä seilaamaа ~ssuu** – отправиться в плавание под парусом.

B b.

baabuk|az (kahan, ast, kahasse) XVIII s. – малина.
bolnitsa (n, a, a) VIII s. – больница.
bom|ahtaa (ahtammaа; maahan, ahtaa; maahin, ahti) IV v. – трахнуть; бабахнуть. **~ahtaa püzüst** – бабахнуть из ружья.
bulbuk|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. nom.* – **kaist**) XIII ^{a)} s. – кувшинка.
bärämää *adv.* – на руки. **ottaa lapsen ~** – взять ребенка на руки.
böböräi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – жук.
börriillää *adv.* – дыбом. **hiukset ollaa ~** – волосы дыбом.
böröläi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – навозный жук.
büris|sellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – встряхивать.
büristä|ssä (ämää; än, jjäа; izin, iz) XV v. – 1) отряхиваться; 2) метаться. **~ssä vassaa** – рыпаться. **elä ~ä vassaa!** – не рыпайся!
büris|tää (tämmää; sän, tää; sin, ti) IV v. – стряхивать; отряхивать.
bür|ü (ün, rüüа, rüü) II s. – вьюга.
bürütt|ää (ämmää; äа; i) IV v. – вьюжить; мести. **~ää** – метель метёт.
bürü|tä (ümää; jää; iz) XI v. – мести; вьюжить. **ikkunall ~jää** – на дворе метёт.

D d.

daatša (n, a, a) IV s. – дача. **elussella ~az** – жить на даче.
dabuni (n, a, i) II s. – табун [*лошадей*].
dai *k.* – да и. **hää otti ~läksi** – он взял да и пошёл.
dekabri (n, a, i) II s. – декабрь. **kakstoistkümmeänneel päivääl ~iz** – двенадцатого декабря.
draastui! *san.* – здравствуй (-те)!
duuma|ta (amaа; an, jaa; izin, iz) XI v. – думать.

E e.

- eel** *postp.* [gen.] – перед [где?]. **hää istuu miun ~** – он сидит передо мной.
- eelee** *postp.* [gen.] – перед [куда?]. **hää noisi üllää miun ~** – он встал передо мной.
- eelli|in** (**zen, ist, see**) XIII ^a *adj.* – предыдущий (-ая, -ое).
- eelt** *postp.* [gen.] – спереди (чего-л., кого-л.) [*назад*]. **lähtekää männöövän kolonnan ~ poiz!** – уйдите спереди идущей колонны! (ср. **eest**).
- eest** *adv.* – спереди. **~ poiz!** – прочь с дороги! (ср. **eelt**).
- e|etä** (**tenömmää, tteenen, tenöö; tteenin, tteeni; kond. – tenissiizin**) X *v.* – двигаться вперёд.
- eez** *adv.* – впереди.
- eglee** *adv.* – вчера.
- eglelli|in** (**zen, ist, see**) XIII ^b *adj.* – вчерашний (-ая, -ее).
- eh|hootoz** (**otoksen, otoost, otoksee**) XII *s.* – предложение : **ottaa ~otoksen** – принять предложение. **tehhä ~otoksen** – сделать предложение.
- eh|ittä** (**ittämmää; hiitän, ittää; hiitin, itti**) IV *v.* [ill.] – достигать. **hää ~itti kuutteekümmeää voottee** – он достиг шестидесяти лет.
- ehjä** (**n, ä, ä**) VIII *adj.* – целый (-ая, -ое) [*неповреждённый*].
- ehki** *adv.* – возможно; пожалуй.
- ehkä** *adv.* – хотя.
- ehtii|ssä** (**mää; n, ää; zin, z**) XIII *v.* – 1) наряжаться; 2) переодеваться. **~ssä puhtahisse vaattiiloihe** – переодеться в чистую одежду (ср. **laittiissa**).
- eh|tiä** (**timää; in, tii; in, ti**) II *v.* – успевать.
- e|i** (**n, t, mmä, ttä, vät; imp. – lä, lkää, lkässe**) – не [*отрицательный глагол*]. **miä ~n näe** – я не вижу. **siä ~t küzü** – ты не спрашиваешь. **hää ~i leene šääl** – он там не будет. **möö ~mmä lähe** – мы не пойдём. **höö ~vät taho** – они не хотят. **~lä kää!** – не ходи! **~lkässe höö ottaa!** – пусть они не берут! (ср. **mitte**).
- e(i) ..., e(i)kä ...** – ни ..., ни ... **en miä, etkä siä** – ни я, ни ты. **ei se, eikä muu** – ни тот, ни другой. **emmä möö, ettäkä töö** – ни мы, ни вы. **evät neet, evätkä muut** – ни те, ни другие (ср. **mitte..., mittekä...**).
- eijo|o** (**lt**) : **~o** – нет; нету. **~lt** – не было.
- eine** (**hen, eht, hesse**) XVI *s.* – еда; пища (ср. **adria, eväz**).
- ei saa!** [part.] *san.* – нельзя! **~ ~ männä!** – нельзя идти!
- eissö|z** (**ksen, öst, ksee**) XII *s.* – прогресс. **~ksen vassustaja** – противник прогресса.
- ei tiitenkää!** *san.* – конечно, нет! (ср. **tiitä**).
- eittse** I *postp.* [gen.] – 1) вместо. **miun ~** – вместо меня. 2) за (что-л.) : **taissella vapaizuen ~** – бороться за свободу.
- eittse** II *adv.* – спереди [*сквозь что-л., назад*]. **pujotella joukkoo ~** – протиснуться спереди в толпе.
- eksü|ä** (**mää; n, ü; in, i**) II *v.* [ill.] – заблудиться. **~ ä mettsää** – заблудиться в лесу.
- el|e** (**leehen, eeht, ehese**) XVI *s.* – жест. **kauniz ~e** – красивый жест.
- el|ehtii** (**ehtimmää; leehin, ehtii; leehin, ehti**) II *v.* – жестикулировать.
- eli** *k.* – или. **hää ~ miä** – он или я (ср. **tali**).
- el|liin** (**liimen, iint, imee**) XIV *s.* – орган.
- el|lookaz** (**okkahan, okast, okkahasse**) XVIII *adj.* – жив|ой (-ая, -ое).
- el|lää** (**ämää; än, lää; in, i**) IV *v.* – жить (ср. **elussella**).
- el|lääjä** (**lääjän, äjä, ajää**) VIII *s.* – житель.
- el|lään** (**ämän, äänt, ämää**) XIV *s.* – домашнее животное.
- el|läävä** (**läävän, ävää, ävää**) VIII *s.* – животное [*вообще*].
- el|o** (**on, looa, loo**) II *s.* – жизнь.
- elo|ässää** *adv.* – пожизненно.
- el|püä** (**pümää; vün, püü; vüin, püi**) II *v.* – 1) оживать; оправляться; 2) выздоравливать.
- elus|sella** (**telomaa; teen, telloo; telin, teli**) VIII *v.* – жить [*где-л. периодически*]; проживать. **suvveen höö ~sellaa daatšaz** – летом они живут на даче (ср. **assuua, ellää**).
- el|äessää** *adv.* – 1) давным-давно; 2) в старину.
- el|ättäm|miin** (**miizen, iist, isee**) XIII ^b *s.* – 1) прокорм; 2) содержание. **perreehen ~miin** – содержание семьи.
- el|ättää** (**ättämmää; läätän, ättää; läätin, ätti**) IV *v.* – 1) кормить; питать; 2) содержать. **pereeht ~ättää** – содержать семью. **~ättää ittsiä** – кормиться; содержать себя.
- emintim|ä** (**än, mää, mä**) VIII *s.* – мачеха.
- em|oi** (**oin, mooja, oihe; oloin**) III *s.* – мать.

emäi|n (**zen, st, see**) XIII ^{b)} *s.* – самка. **~n-koira** – сука.
emän|tä (**nän, tää, tää**) VIII *s.* – хозяйка.
enem|p (**män, pää, pää**) *adj. komp.* – больше; больш|ий (-ая, -е) [*по количеству*]. **~p, ku too** – больш|ий, чем тот (ср. **suuremp**).
enempi *adv.* – больше.
ennakko- [*слитно*] *partik.* – предварительн|ый. (-ая, -ое). **~möönti** – предварительная продажа.
ennakkonäk|köömüz (**ömükсен, ömüüst, ömüksee**) XII *s.* – предвидение.
ennakoiz *adv.* – предварительно.
ennako|jja (**imaa; in, i; in, i**) V *v.* – предвидеть.
enne *prep.* [part.] – до, перед (*когда?*). **~ suuruust** – до завтрака.
enneglee *adv.* – позавчера.
ennemmäst *adv.* I – раньше; прежде (ср. **enneppäi**).
ennemmäst *adv.* II – : **~ otan tämän, ku toon** – лучше возьму вот это, чем то.
ennemoi *adv.* – преждевременно.
ennenai|kahi|in (**zen, ist, see**) XIII ^{b)} *adj.* – преждевременн|ый (-ая, -ое).
enneppäi *adv.* : **~ , ku ...** – раньше, чем ... (ср. **ennemmäst I**).
ennet|tää (**tämmää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – застигнуть. **meijjet ~ti vihma** – нас застиг дождь.
ennää *adv.* – уже; дальше, больше; впредь. **sitä ~ ei leene** – этого больше не будет (ср. **enempi**).
en|oi (**oin, nooja, oihe; oloin**) III *s.* – дядя [*брат матери*] (ср. **setä**).
enstää *adv.* – сначала; сперва.
enti|in (**zen, ist, see**) XIII ^{b)} *adj.* – прежн|ий (яя, -ее).
entä *k.* – а; но (ср. **mut**).
enz *adv.* [part.] : **~ kerta** – в следующий раз. **~ kuuta** – в будущем [следующем] месяце. **~ viikko** – на будущей [следующей] неделе. **~ vootta** – на будущий [следующий] год.
enzikkää *adv.* – в первую очередь.
enziks *adv.* – 1) прежде всего; 2) во-первых.
enzimäi|n (**zen, st, see**) *num.* – перв|ый (-ая, -ое).
enzin *adv.* – сначала; вначале; сперва.
enzipääst *adv.* – первоначально.
epäe|llä (**lömää; en, llöö; lin, li; kond. – lliizin**) VIII *v.* [el.] – 1) подозревать. **~llä hänt varassoksest** – подозревать его в краже; 2) сомневаться. **~llä mänässööst** – сомневаться в успехе.
epässüttämi|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *s.* – обман.
epässüt|tää (**tämmää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – обманывать.
epässü|z (**ksen, üst, ksee**) XII *s.* – ошибка.
epäs|tää (**tümmää; süin, tüü; süin, tüi**) II *v.* – ошибаться.
er|ahua (**ahummaa; raahun, ahuu; raahuin, raahui**) II *v.* – отставать. **koira ~raahui meist** – собака отстала от нас.
erahu|ssa (**umaa; un, jjaa; izin, iz**) XIV *v.* – 1) отделяться; разделяться; 2) разлучаться.
er|ehtyä (**ehtümmää; reehün, ehtüü; reehüin, ehtüi**) II *v.* – заблуждаться.
eri *pain. adj.* – разные. **~ ihmiist** – разные люди. **~ keelilöiz** – в разных языках.
erik|koin (**oizen, oist, oisee; mon. nom. – koist**) XIII ^{a)} *adj.* – особ|ый (-ая, -ое); особенн|ый (-ая, -ое).
erikoiz- [*слитно*] – специальн|ый (-ая, -ое).
eriksee *adv.* – отдельно. **toin-toizelt ~** – отдельно друг от друга.
erilaajai|n (**zen, st, see**) XIII ^{b)} *adj.* – разнородн|ый (-ая, -ое).
erilai|n (**zen, st, see**) XIII ^{a)} *adj.* – различн|ый (-ая, -ое).
erim|ttee *adv.* – порознь (*куда?*). **höö matkussettii ~ poiz** – они уехали порознь.
erittäi *adv.* – порознь (*где?*). **azut ollaa ~** – инструменты лежат порознь.
eritüizee *adv.* – особенно; особо.
eroplani (**n, a, i**) II *s.* – самолёт. **matkustaa ~il** – лететь на самолёте.
er|ossa (**roomaa; roon, oojaa; oizin, oiz**) XIV *v.* [el.] – 1) отличаться. **~ossa muist** – отличаться от прочих; 2) разводиться. **~ossa meehest** – развестись с мужем.
er|ottaa (**ottammaa; rootan, ottaa; rootin, otti**) IV *v.* – исключать.
erottam|miin (**miizen, iist, isee; mon. nom. – miist**) XIII ^{b)} *s.* – исключение [*процесс*].
er|raahuz (**ahuksen, ahuust, ahuksee**) XII *s.* – разлука.
erroomi|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *s.* – развод.
er|rootuz (**otuksen, otuust, otuksee**) XII *s.* – исключение [*объект*].
errut|taa (**tammaa; an, taa; in, ti**) IV *v.* – 1) разделять; разъединять; 2) различать.
erruto|z (**ksen, ost, ksee**) XII *s.* – разница; различие.
es|se (**tiin, settä, tiisee**) XV *s.* – препятствие; помеха.
e|ssiine (**zinehen, zineht, zinehesse**) XXI *s.* – предмет; вещь.

essiin|tüä (tummää; nün, tüü; nün, tüi) II v. – выступать. **~tüä näyttämööl** – выступать на сцене.
e|ssiitöz (zitöksen, zitööst, zitöksee) XII s. – предъявление; показ.
essüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. [II inf. el.] – 1) удерживать; 2) препятствовать; мешать. **~tää hänen senelle tekömästä** – помешать ему это сделать.
es|tüä (tümää; sün, tüü; süin, tüi) II v. [II inf. el.] – 1) приостанавливаться; 2) избегать. **~tüä puttoomast** – избежать падения; 3) не мочь. **miä oon ~tüünt tulomast** – я не смог прийти.
etemittee adv. – издалека.
etemmäks adv. – дальше [в конкретное место]. **hää läksi ~ mettsää** – он пошёл дальше в лес (ср. **etemmälle**).
etemmälle adv. – дальше; подальше (куда-то). **hää läksi ~** – он пошёл дальше (ср. **etemmäks**).
etemmääl adv. – дальше (где?). **hänen koti on ~** – его дом – дальше.
etempäin (päizen, mäist, päisee) XIII^a **adj.** – далёк|ий (-ая, -ое); дальн|ий (-ая, -ее) (ср. **etähäin**).
etez adv. – вперёд (куда-то). **hää jooksii ~** – он побежал вперёд (ср. **ettee**).
etezpäi adv. – далее; потом.
etez-takaz adv. – взад-вперёд.
etik|ka (an, kaa, kaa) VIII s. – укус.
etimäin (zen, st, see) XIII^a **adj.** – 1) передн|ий (-ая, -ее); 2) передов|ой (-ая, -ее).
ettee adv. – вперёд [с данного места]. **hää pürki ~** – он рванулся вперёд. (ср. **etez**).
et|teelä (teelän, elää, elää) VIII s. – юго-запад; зюйд-вест.
et|teevä (teevän, evää, evää) VIII **adj.** – способн|ый (-ая, -ое); талантлив|ый (-ая, -ое).
etti k. : ... , ~ ... – ... , что ... : **miä tiijjän, ~ siä tüet** – я знаю, что ты придёшь.
et|tsiä (tsimää; sin, tsii; sin, tsi) II v. – 1) искать; 2) разыскивать.
et|tso (son, tsoa, tsoo) II s. – поиск; розыск. **öö~tso** – ночной обыск.
e|tu (un, ttuua, ttuu; in. – u'uz) II s. – выгода.
etukättee adv. – заранее (ср. **ennakko**).
etähittee adv. – далеко. **hää matkusti ~** – он уехал далеко. **hää ellää ~** – он живет далеко.
etähäin (zen, st, see) XIII^a **adj.** – далёк|ий (-ая, -ое); дальн|ий (-ая, -ее); удалённ|ый (-ая, -ое) [где-то] (ср. **etempäin**).
etähäizü|sse (en, ttä, tee) XX s. – расстояние.
etähääl adv. – вдалеке.
euks|j (en, iä, ee) IX s. – прихожая.
eulli|in (zen, ist, see) XIII^a **adj.** – выгодн|ый (-ая, -ое)
eu|z (ksen, st, ksesse) XII s. – передняя.
Evaangeliumi (n, a, i) II s. – Евангелие.
e|vätä (ppäämää; ppään, päjäjä; ppäizin, ppäiz) XI v. – отказывать.
ev|äz (väähän, äst, ähässe) XVIII s. – провизия; припасы (ср. **adria, eine**).
e|zi (en, ttä, ttee; in. – 'eez) XI s. – перед; фасад.
ezi- [слитно] – передн|ий (-ая, -ее).
ezi|jal|ka (an, kaa, kaa) IV s. – передняя нога [животного].
eziimehü|sse (en, ttä, tee) XX s. – начальство.
eziimee|z (hen, st, hesse) XIX s. – 1) начальник; 2) председатель.
eziime|rk|ki (in, kiä, kii) II s. – пример. **~iks** – например.
eziinehet|öin (tömän, öint, tömmää) XIV **adj.** – 1) беспредметн|ый (-ая, -ое); 2) эфемерн|ый (-ая, -ое).
ezi|san|a (an, naa, naa) IV s. – предисловие.
ezittä|jä (än, jää, jää) VIII s. – исполнитель [на сцене].
ezittäm|miin (miizen, iist, isee) XIII^b s. – выступление; исполнение.
e|zittää (zittämmää; ssiitän, zittää; ssiitin, zitti) IV v. – предъявлять; показывать; исполнять [на сцене].
~zittää vassalaussiin – заявить протест.
e|zmissar|ki (en, kia, kee) IX s. – понедельник. **~keen** – в понедельник.

F f.

faabrik|ka (an, kaa, kaa) V s. – фабрика. **hää tekköö töötä ~aaz** – он работает на фабрике.
familia (n, a, a) V s. – фамилия. **olleez naint, hää vaihtoi itselle ~n** – выйдя замуж, она сменила фамилию.
fantaa|zia (n, a, a) VII s. – фантазия.
federaa|ttsio (n, ta, sse; loin) VI s. – федерация. **Vennäjäin Federaattsisio** – Российская Федерация.
fevrali (n, a, i) II s. – февраль. **toizeel päivääl ~iz** – второго февраля.

flak|ku (un, kua, kuu) II s. – флаг.
forma (n, a, a) VIII s. – форма.
frouva (n, a, a) VIII s. – госпожа [*обращение к замужней женщине*].
fundament|ti (in, tia, tii) II s. – фундамент.
fursk|aa (amaa; an, aa; in, i) IV v. – фыркать.
furska|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – сморкаться.

G g.

glaadit|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – гладить [*утюгом*] (ср. **utjuukoittaa**).
gluuhho|i (in, ita, isse; loin) VI *adj.* – глух|ой (-ая, -ое).
glütseriini (n, ä, i) II s. – глицерин.
gramma (n, a, a) IV s. – грамм.
grammatik|ka (an, kaa, kaa) V s. – грамматика.
graniit|ti (in, tia, tii) II s. – гранит.
gree|za (zan, saa, saa) VIII *adj.* – капризн|ый (-ая, -ое). **~za lapsi** – капризный ребёнок.
gree|zata (saamaa; saan, zajaa; saizin, saiz) XI v. – капризничать. **lapsi ~zajaa** – ребёнок капризничает.

H h.

haale|ta (nommaa; nen, noo, nin, ni; kond. – **missiizin**) X v. – охлаждаться; остужаться.
haalia (n, a, a) VII *adj.* – прохладн|ый (-ая, -ое).
haalis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – охлаждать, остужать.
haa|pa (van, ppaа, ppaа) IV s. – осина.
haaruk|ka (an, kaa, kaa) V s. – вилка.
haava (n, a, a) IV s. – рана. **~sie** – бинт. **~vojje** – мазь для ран (ср. **raana**).
haavik|ko (on, koa, koo) II s. – осинник; осиновая роща.
haavut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – ранить.
haavut|tua (tummaa; un, tuu; uin, tui) II v. – получить ранение.
haavuttuunt pain. partits. – ранен|ый (-ая, -ое) [*сущ.*]; раненн|ый (-ая, -ое) [*причаст.*].
haavuto|z (ksen, ost, ksee) XII s. – ранение.
habra|z (han, st, hasse) XVIII *adj.* – хрупк|ий (-ая, -ое); ломк|ий (-ая, -ое). **~z jää** – ломкий лёд.
haih|tua (tamaa; un, tuu; uin, tui) II v. – выдыхаться, ослабевать.
haikut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – позёвывать.
haikuto|z (ksen, ost, ksee) XII s. – зевота; зевок.
haikutta|ssa (amaa, an, jjaa; izin, iz) XV v. [part.] – зеваться. **hänt ~jjaa** – ему зеваются; он раззевался.
hänt alkoi ~mmaa – на него напала зевота.
haikutut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – зевать.
haili (n, a, i) II s. – салака.
hai|ssa (zomaa; zon, ssoo; zoin, soi) *epäs. v.* – пахнуть.
hais|sella (telommaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – обнюхивать.
hais|taa (tamaa, san, taa; sin, ti) IV v. – нюхать.
hai|zo (zon, soa, soo) II s. – вонь.
haizot|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – попахивать; вонять.
hajjuin (uizen, uist, uisee; *mon. nom.* – **juist**) XIII ^{b)} *adj.* – пахуч|ий (-ая, -ее).
hajjossa (joomaa; joon, oojaa, joizin, joiz) XIV v. – расходиться. **~ossa eri tahaille** – разойтись в разные стороны.
hajju (un, juua, juu) II s. – запах.
hajut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – 1) рассеивать; разгонять, 2) разбрасывать; 3) разбирать; 4) разрушать.
hajuttam|miin (miizen, iist, isee) XIII ^{a)} s. – 1) разборка; 2) разрушение.
hak|ata (kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz) XI v. – рубить [*топором*]. **~ata puun** – срубить дерево.
hakkii|ssa (maa; n, aa; zin, z) XIII v. I – хватать; хвататься. **~ssa käest kiin** – хватать(ся) за руку (ср. **temmata**).
hakkii|ssa (maa; n, aa; zin, z) XIII v. II – собираться. **~ssa matkaa** – собираться в путь.
hakkuu (n, ta, sse; loin) VI s. – рубка, вырубка леса.
ha|ko (on, kkoa, kkoо) II s. – хвост; плáвник.

halai|ssa (*zommaa; zen, soo; zin, si*) VIII *v.* – стукнуть. **~ssa korvalle** – дать по уху.
hal|ata (*kkaamaa; kkaan, kajaa; kkaizin, kkaiz*) XI *v.* – раскалывать; рассекать.
hal|eta (*kkiimaa; kkiin, kkaa; kkiizin, kkiiz*) XI *v.* – лопаться; трескаться, треснуть. **pähkinä ~kkiiz** – орех лопнул (ср. **toheta**).
hal|ja|z (*han, st, hasse*) XVIII *adj.* – зелёный (-ая, -ое) : **ruiz on ~z veel** – рожь ещё зелёна (ср. **rohoin**).
halki *adv.* – на́двое; пополам.
halla (*n, a, a*) IV *s.* – заморозки. **~ vei saon** – заморозки погубили урожай. **~ pani orraahat** – заморозками побилó всходы.
halli (*n, a, i*) II *adj.* – дымчатый (-ая, -ое); дымчато-серый (-ая, -ое); белёсый (-ая, -ое) [*o шерсти*] : **jäniz talveel on ~** – заяц зимой – белый (ср. **harmaa, valkia**).
hal|liia (*liian, iaa, iaa*) VII *s.* – 1) горе; 2) тоска (ср. **ikkäävüz**).
hallik|kojja (*koimaa; oin, koi; oin, koi*) V *v.* – владеть; обладать.
hallikkoitsija (*n, a, a*) VIII *s.* – обладатель (ср. **haltia**).
hallis|tua (*tummaa; sun, tuu; suin, tui*) II *v.* – сидеть. **äijä on ~tuunt** – дед поседел.
hallitu|z (*ksen, ust, ksee*) XII *s.* – правительство.
hallui|n (*zen, st, see*) XIII ^{b)} *adj.* – седой (-ая, -ое). **~st hiukset** – седые волосы (ср. **halli, harmaa**).
halluuz *postp.* [*gen.*] – в руках (*кого-либо*) [*фигурально*]; во владении; в распоряжении; на попечении (*кого-либо*). **siä oot hänen ~** – ты в его руках.
haltia (*n, a, a*) VII *s.* – владелец (ср. **hallikkoitsija**).
hal|u (*un, luua, luu*) II *s.* – желание.
hal|uta (*luumaa; luun, ujaa; luizin, luiz*) XI *v.* – желать (ср. **sooa**).
halva (*n, a, a*) IV *adj.* – плохой (-ая, -ое).
halvahu|a (*mmaa; n, u; in, i*) II *v.* – отниматься : **hänen jalvoja ~tii** – у него ноги отнялись.
halveksi|a (*mmaa; n, i; n, -*) II *v.* – презирать.
halveksiv|a (*an, vaa, vaa*) VIII *adj.* – презрительный (-ая, -ое).
halveksuen *adv.* – презрительно. **suhtahuttassa hännee ~** – относиться к нему презрительно.
halveksun|ta (*nan, taa, taa*) V *s.* – презрение.
ham|e (*meehen, eeht, ehese*) XVI *s.* – юбка.
ham|maara (*maaran, araa, araa; aroin*) V *s.* – обух. **kervehen ~maara** – обух топора.
ham|maz (*ppaahan, mast, pahasse*) XVIII *s.* – зуб.
hampahalli|in (*zen, ist, see*) XIII ^{b)} *adj.* – зубастый (-ая, -ое).
hampahik|az (*kahan, ast, kahasse*) XVIII *adj.* – зазубренный (-ая, -ое). **kervez on ~az** – топор зазубрен.
hampahit|oin (*toman, oint, tomaa*) XIV *adj.* – беззубый (-ая, -ое).
hāna (*n, a, a*) IV *s.* – кран. **vezijohon~** – водопроводный кран.
hānh|j (*en, ia, ee*) IX *s.* – гусь. **~ikukkoi** – гусак. **~iemäin** – гусыня.
hanhu|ssa (*umaa; un, ujaa; jaa; izin, iz*) XIV *v.* – рвать на себе волосы.
hānkala (*n, a, a*) – развилка. **peukalo~** – развилка между большим и указательным пальцами.
hank|j (*en, ia, ee*) IX *s.* – 1) снежный покров; 2) наст.
hankit|tsa (*san, tsaa, tsaa*) V *s.* – черенок вил.
hank|kia (*kimaa; in, kii; in, ki*) II *v.* – добывать; доставать.
hanko (*n, a, o*) II *s.* – вилы [*орудие*].
hankolli|in (*zen, ist, see*) XIII ^{a)} *s.* – вилы [*мера*]. **vizoi tänne veel kolt ~ist taeht!** – кинь сюда ещё пару ви́л навоза! (ср. **hanko**).
hanska (*n, a, a*) IV *s.* – рваньё, лохмотья. **nämät nii ollaa sukat – ~!** – вот так чулки – рваньё!
hanskahu|a (*mmaa; n, u; in, i*) II *v.* – рваться. **vaattiit ~tii** – одежда порвалась. **~unt pöksüt** – рваные брюки.
hantar|a (*an, aa, aa; oin*) V *s.* – дырявая [ветхая] вещь.
han|zata (*skaamaa; skaan, skajaa; skaizin, skaiz*) XI *v.* – рвать; разрывать.
hap|an (*paaman, aant, pamaa*) XIV *adj.* – кислый (-ая, -ое); квашеный (-ая, -ое).
hapanno|z (*ksen, ost, ksee*) XII *s.* – квашение. **kapussan ~z** – квашение капусты.
hapannut|taa (*tamaa; an, taa; in, ti*) IV *v.* – квасить.
hapan|tua (*tummaa; nun, tuu; nuin, tui*) II *v.* – сквашиваться.
haparo|jja (*imaa; in, i; in, i*) V *v.* – двигаться ощупью. **~jja seinää möit** – двигаться ощупью вдоль стены.
hap|ata (*anommaa; paanen, anoo; paanin, paani; kond. – anissiizin*) X *v.* – киснуть; прокисать. **maito ~paani** – молоко скисло.
happamaj|to (*jjon, ttooa, ttoo*) II *s.* – простокваша.
happanut|taa (*tamaa; an, taa; in, ti*) IV *v.* – окислять.
hapsu (*n, a, u*) II *s.* – 1) серёжка : **koivun ~t** – серёжки берёзы; 2) бахрама.
hapukoit|ella (*telommaa; teen, teloo; telin, teli*) VIII *v.* – блуждать.

har|akka (raakan, akkaa, akkaa; akkoin) V s. – сорока.
haravo|jja (imaa; in, i; in; i) V v. – грести, сгребать граблями.
harha (n, a, a) IV s. – заблуждение; иллюзия. **johattaa ~a** – ввести в заблуждение.
harja (n, a, a) IV s. – 1) щётка; 2) : **hepoizen ~** – грива лошади.
harja|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – чистить [щёткой]. **~ta saappaahat** – чистить сапоги. **~ta hamppaahat** – чистить зубы.
harjuto|z (ksen, ost, ksee) XII s. – упражнение; тренировка.
harjut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. 1) упражнять, тренировать; 2) обучать [примером].
harjutta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – 1) тренироваться; 2) упражняться; обучаться. **~ssa soittaa gittaaraal** – обучаться играть на гитаре.
harm|aa (aan, aata, aasse; oin) VI *adj.* – 1) сер|ый (-ая, -ое). **~aa suzi** – серый волк (ср. **halli**); 2) сед|ой (-ая, -ое). **~aapartain ukkoi** – седобородый старик (ср. **halluin**).
harme|ta (nommaa; nen, noo; nin, ni; kond. – **missiizin**) X v. – сесть. **hiukset ollaa ~ent** – волосы поседели.
har|ota (roomaa; roon, ojaa; oizin, oiz) XI v. – распадаться; разваливаться.
har|pata (paamaa; paan, ajaa; paizin, paiz) XI v. – шагать.
har|raava (raavan, avaa, avaa; avoin) V s. – грабли. **~raavanpiit** – зубья грабель. **~raavanvarz** – ручка грабель.
harrasso|z (ksen, ost, ksee) XII s. – интерес; увлечение.
harras|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – 1) интересоваться; увлекаться. **~taa taijjetta** – интересоваться искусством; 2) заниматься. **~taa keelilöjä** – заниматься языками.
harrastaj|a (an, jaa, jaa) VIII s. – любитель. **muuzikan ~a** – любитель музыки.
har|rooa (omaa; on, roo; oin, oi) III v. – шарить, искать ощупью (ср. **happarojja**).
harva (n, a, a) IV *adj.* – редк|ый (-ая, -ое).
harv|aa *adv.* – редко. **~empaa** – реже.
harven|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – прореживать. **~taa orahia** – прореживать всходы.
harven|tua (tummaa; nun, tuu; nuin, tui) II v. – редеть. **mettä ~tuu** – лес редет.
harzonkanka|z (han, st, hasse) XVIII s. – марля.
hau|ki (vven, kkiia, kkee) IX s. – щука.
hau|kua (kumaa; un, kuu; uin, kui) II v. – ругать.
hau|ta (vvan, ttaa, ttaa) IV s. – могила.
hautajai|zet (siin, ssiia, sii) XIII ^{a)} s. *mon.* – похороны.
hautajajzmaa (n, ta, ha) I s. – кладбище.
hau|vvata (ttaamaa; ttaan, tajaan; ttaizin, ttaiz) XII v. – хоронить.
hav|ahtua (ahtummaa; vaahun, ahtuu; vaahuin, ahtui) II v. – проснуться; пробудиться.
havahut|taa (tamaa; an, ttaa; in, ti) IV v. – будить; пробуждать. **~ti miun kukoinlaulu** – меня разбудило петушиное пение.
havai|ta (tsommaa; tsen, tsoo; tsin, tsi; kond. – **tsissiizin**) X v. – 1) замечать; наблюдать; 2) : **~ta üllää** – просыпаться; очухиваться; очнуться. **~tse üllää!** – 1) проснись! 2) очнись!
heelmä (n, ä, ä) VIII s. – 1) плод; 2) фрукт. **~npuu** – фруктовое дерево.
heelmö|jjä (imää; in, i; in, i) V v. – плодоносить.
heikost *adv.* – слабо.
heinä (n, ä, ä) VIII s. – 1) трава; 2) сено.
heittii|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII v. – 1) бросаться; кидаться. **~ssä vettee** – броситься в воду; 2) прекращаться [бросаться]. **tööt ollaa ~st** – работы брошены (ср. **viskossa**).
heit|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – 1) бросать; кидать; метать. **~tää kiven ikkunaa** – бросить камень в окно; 2) прекращать. **hää ~ti töön** – он прекратил работу.
hel|issä (izömmää; liizen, izöö; liizin, liiz) IX v. – звенеть.
hel|liine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – звон.
henk|i (en, iä, ee) IX s. – душа. **~etöin** – бездуш|ый (-ая, -ое).
henkit|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – дышать.
henkitö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – дыхание.
henkäh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – вздохнуть. **~tää sissee** – вдохнуть. **~tää väljää** – выдохнуть.
henkähö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – вздох. **sissee~z** – вдох. **väljää~z** – выдох.
he|ppoin (poizen, voist, poisee; *mon. nom.* – **ppoist**) XIII ^{b)} s. – лошадь. **~poizeel** – на лошади; верхом.
heppoizhoi|to (jjon, ttooa, ttoo) II s. – коневодство.
herne (hen, eht, hesse) XVI s. – горох.
hernu|a (maa; n, u; in, i) II v. – ржать [о лошади].
herr|a (an, aa, aa; oin) IV s. – господин. **naizet ja ~at!** – дамы и господа!

Herra (n, a, a) IV s. – Господь. ~ **Jummaala** – Господь Бог. ~ **armahtakaa!** – Господи помилуй!
 ~ **hänen kera!** – Бог с ним! ~ **varjelkaa!** – не дай Бог! ~ **tiiz** – Бог знает; Бог весть (ср. **Jummaala**).

herv|j (en, ia, ee) IX s. – лось.

her|z (ren, ttä, tee) XI s. – бревно.

heti *adv.* – сейчас (же); тотчас; сразу. ~ **ku ...** – сразу же как ...; лишь только ...

het|ki (en, kiä, kee) IX s. – момент; миг. **oota ~ki!** – подожди секундочку!

hi|az (ttaahan, ast, tahasse) XIX *adj.* – медлен|ый (-ая, -ое).

hiir (en, t, ee) X s. – мышь.

hiirak|ka (an, kaa, kaa) V s. – щавель.

hii|ta (jjan, ttaa, ttaa) IV s. – песок.

hi|ki (en, kkiia, kkee) IX s. – пот.

hik|kiin (izen, iist, isee; *mon. nom.* – **kiist**) XIII ^{b)} *adj.* – потн|ый (-ая, -ое).

hikohi|llä (loma; en, lloo; lin, li) VIII s. – потеть.

hil|jaa *adv.* – тихо. ~**emmii** – тише.

hiljai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – тих|ий (-ая, -ое).

hiljaizu|sse (en, tta, ttee) XX s. – тишина.

hin|ta (nan, taa, taa) IV s. – цена.

hitaha|st *adv.* медленно. ~**mmast** – медленнее.

hiu|z (ksen, st, ksee) XII s. – волос человека (ср. **karva**).

hohla (n, a, a) VIII s. – полотенце.

hoi|taa (tamaa; jjan, ttaa; jjin, ti) IV v. – 1) ухаживать, присматривать (за кем-л. чем-л.). ~**taa karjaa** – ухаживать за скотом; 2) хранить; беречь. ~**taa rahhaa** – хранить [беречь] деньги; 3) лечить. ~**taa ittsiä** – лечиться.

hoi|to (jjon, ttooa, ttoo) II s. – 1) уход; присмотр. **heppoiz~to** – коневодство. **lammaz~to** – овцеводство. **sika~to** – свиноводство; 2) хранение. ~**jjonbanka** – сберегательный банк.

hool (en, t, ee) X s. [el.] – 1) забота. ~ **üssäväst** – забота о друге. **tuntia ~t omast tööst** – чувствовать ответственность за свою работу. **maallist ~et** – мирские заботы; 2) тревога.

hooleh|tia (timmaa; in, tii; in, ti) II v. [el.] – 1) заботиться. ~**tia lapsest** – заботиться о ребёнке; 2) тревожиться.

hoolehtiv|vain (aizen, aist, aisee; *mon. nom.* – **vaist**) XIII ^{b)} *adj.* – заботлив|ый (-ая, -ое).

hooli|a (maa; n, i; n, -) II v. – хотеть; желать. **ken ~i ommeenan?** – кто хочет яблоко? **hää ei ~int vassata miun küzüümüksi** – он не пожелал отвечать на мои вопросы.

hoolimata * *postp.* [el.] – несмотря на; не взирая на. **vihmast ~** – несмотря на дождь. **kaikest ~** – несмотря ни на что. **sitä ~** – несмотря на это; и всё же.

hoomeen *adv.* – завтра. ~**hoomukseel** – завтра утром. ~**illaal** – завтра вечером.

hoomu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – утро. ~**kseel** – утром. **hüvvää ~ust!** – доброе утро! ~**kselt** – с утра.

hoonost *adv.* – плохо.

hopiai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – серебрян|ый (-ая, -ое).

hop|piia (piian, iaa, iaa) VII s. – серебро.

hop|uttaa (uttammaa; puutan, uttaa; puutin, utti) IV v. – торопить.

hot k. – хоть; хотя.

hot ke|n (nen, tä, he) *pron.* – кто угодно.

hot konz *adv.* – когда угодно.

hot ku|ka (kan, kkaa, hu) *pron.* – какой угодно.

hot mihe *adv.* – куда угодно.

hot mi|kä (nen, tä, he) *pron.* – что угодно.

hot miks *adv.* – зачем-нибудь; почему-либо.

hot mi|llikke viissii *adv.* – как угодно.

hot mist *adv.* – откуда угодно.

hot miz *adv.* – где угодно.

huikia (n, a, a) VII *adj.* – огромн|ый (-ая, -ое); громадн|ый (-ая, -ое).

huul (en, t, ee) X s. – губа [*неконкретн.*] (ср. **alileuka, leuka, ülileuka**).

huu|taa (tamaa; vvan, ttaa; zin, si) VII v. – кричать.

huu|to (vvon, ttooa, ttoo) II s. – крик; вскрик.

häiri|tä (tsömmää; tsen, tsöö; tsin, tsi; *kond.* – **tsissiizin**) X v. [all.] – мешать. **elä ~tse hänelle!** – не мешай ему!

häk|ki (in, kiä, kii) II s. – клетка.

* *Infinitiivin abessiivi* от **hoolia** (см. 19 урок).

hämmennü|z (ksen, üst, ksee) XII s. – 1) заблуждение; 2) путаница.
hämnen|tää (tämmää; nän, tää; zin, si) VII v. – 1) мешать, перемешивать; 2) смущать; 3) путать.
hämnen|tüä (tømmää; nün, tüü; nüin, tüi) II v. – 1) смешиваться; 2) смущаться; (рас)теряться.
hämmentüünt pain. partits. – смущённ|ый (-ая, -ое); растерянн|ый (-ая, -ое).
hämmilli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – смущённ|ый (-ая, -ое).
hämmillizü|sse (en, ttä, tee) XX s. – смущение.
häm|määri (määrin, äriä, arii) II *adj.* – сумеречн|ый (-ая, -ое).
häm|määrüz (ärüksen, ärüüst, ärüksee) XII s. – сумерки.
hämärtü|jä (mmää; ü; i) II s. – смеркаться.
häm|öi (öin, mööjä, öihe; ölöin) III s. – паук. **~öinverkko** – паутина.
hännät|öin (tömän, öint, tömmää) XIV *adj.* – бесхвост|ый (-ая, -ое).
hän|tä (nän, tää, tää) VIII s. – хвост. **temmata ~näst kiin** – схватить за хвост.
häpiämät|öin (tömän, öint, tömmää) XIV *adj.* – бесстыдн|ый (-ая, -ое).
happii|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII v. – стыдиться. **~ssä hänen poolest** – стыдиться за него.
häp|piä (piiän, iää, iää) VII s. – 1) стыд; 2) позор.
här|kä (än, kää, kää) VIII s. – бык.
härme (hen, eht, hesse) XVI s. – иней; изморозь.
härmek|äz (kähän, äst, kähässe) XVII *adj.* – заиндевел|ый (-ая, -ое).
härmet|tüä (tømmää; ün, tüü; üin, tüi) II v. – индеветь; покрываться инеем.
härt|sätä (tsäämää; tsään, säjää; tsäizin, tsäiz) XI v. – путаться под ногами.
härt|tsä (sän, tsää, tsää) VIII – 1) s. – непоседа; егоза; 2) *adj.* – непоседлив|ый (-ая, -ое).
här|üt (rüüvven, üttä, üesse; üiziin) XX s. – клевер.
hä|ssiä (ssimää; zin, ssii; zin, si) II v. – спариваться, совокупляться.
hättüri (n, ä, i) II *adj.* – взволнованн|ый (-ая, -ое); встревоженн|ый (-ая, -ое); обеспокоенн|ый (-ая, -ое).
hättüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – торопить; погонять; понукать.
hätäe|llä (lömää; en, llöö; lin, li) VIII v. – беспокоиться. **~llä siint** – беспокоиться об этом. **miä ~en sinnua** – я беспокоюсь за тебя.
hävelik|äz (kähän, äst, kähässe) XVII *adj.* – застенчив|ый (-ая, -ое). **~äz tüttärikköi** – застенчивая девочка.
hä|vetä (ppiimää; ppiin, piää; ppiizin, ppiiz) XI v. – стесняться. **~vetä ihmiziä** – стесняться людей.
häv|ittää (ittämmää; viitän, ittää; viitin, itti) IV v. – терять.
häv|itä (viimää; viin, iää; viizin, viiz) XI v. – пропадать (ср. **kaota**).
hävit|öin (tömän, öint, tömmää) XIV *adj.* – бессовестн|ый (-ая, -ое).
hävvi|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII v. – теряться.
hä|vätä (ppäämää; ppään, päjää; ppäizin, ppäiz) XI v. – позорить; порочить.
hävüksiiz *adv.* : **koira on ~** – собака пропала [*“в пропаже” находится*].
hä|ä (nen, nt, nnee) *pron.* – он, она. **~ä tulloo** – он [она] придёт.
hääri|ä (mää; n, i, n, -) II v. – метаться; суетиться.
häär|ätä (räämää; rään, äjää; äizin, äiz) XI v. – хлопотать.
hä|ät (ijjen, itä, ihe) I s. *mon.* – свадьба.
häülüt|ellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – 1) размахивать; раскачивать; 2) **~ellä häntää** – вилять хвостом.
häül|ää (ämää; än, ää; in, i) IV v. – раскачиваться.
häülüri (n, ä, i) II s. – маятник.
häülü|ä (mää; n, ü; in, i) II v. – 1) качаться; 2) шататься. **kanz ~ü** – стол шатается.
häülüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – махать; качать.
höblen|tää (tämmää; nän, tää; zin, si) VII v. – 1) переставать; 2) ослабевать; отпускать : **kipu ~si** – боль отпустила.
höblit|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – ослаблять; расшатывать.
höbliä (n, ä, ä) VII *adj.* – 1) слаб|ый (-ая, -ое); 2) неплотн|ый (-ая, -ое); 3) расшатанн|ый (-ая, -ое).
höl|siä (simää; zin, sii; zin, si) II v. – врать, лгать.
hölsijä (n, ä, ä) VII *adj.* – врун, лгун.
höl|skää (skämää; zän, skää; zin, ski) IV v. – 1) болтаться; 2) колыхаться.
hölvä|tä (ämää; än, jää; izin, iz) XI v. – резать, вырезать.
höl|öttää (öttämmää; löötän, öttää; löötin, ötti) IV v. – болтать; пробалтываться.
hönkä (n, ä, ä) VIII s. – зыбь на воде.
höp|öi (öin, pööjä; öihe) III s. – болтун.
hörhöläi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – оса.
hör|issä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – жужжать.
hörkis|sella (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – болтать вздор.

hörk|kä (än, kää; kää) VIII *adj.* – стояч|ий (-ая, -ее); вздёрнут|ый (-ая, -ое).
hör|riine (inehen, ineht, inehesse) XXI *s.* – жужжание.
höt|issä (izömmää; tiizen, izöö; tiizin, tiiz) IX *v.* – дрожать.
höt|tiinä (tiinän, inää, inää) VIII *s.* – дрожь.
hötäh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – вздрогнуть.
hötähüt|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV *v.* – 1) заставлять вздрогнуть; 2) вызывать дрожь.
h|öö (eijjen, eitä, eihe; *akk.* – eijjet) *pron.* – они. **~öö nähtii** – они видели. **~eijjet kutsuttii** – их пригласили. **~eitä eijoo sää** – их там нет.
höökkähü|sse (en, ttä, ttee) XX *s.* – нападение.
höök|ätä (käämää; kään, äjää; käizin, käiz) XI *v.* – нападать.
höökö (n, ä, ö) II *s.* – волнение моря у берега.
höörähüt|ellä (telömmää; teen, telöö; teelin, teeli) VIII *v.* : **häntää ~ellä** – “вертеть хвостом” [о легкомысленной женщине]. **häntä ~telijä** – вертихвостка.
höö|tü (vvün, ttüüä, ttüü) II *s.* – польза.
höövvülli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – полезн|ый (-ая, -ое).
höuhe|n (nen, ent, nesse) XVI *s.* – перо.
höürü (n, ä, ü) II *s.* – 1) дым; 2) дымка; марево; 3) пар (ср. **löülü**).
höürü|ssä (ümmää; ün, üjää; izin, iz) XIV *v.* – дымиться.
höürüt|ellä (telömmää; tellöö; teli) VIII *v.* – выделять пар, дым.
höürüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – 1) выпаривать; 2) обрабатывать паром, дымом; окуривать.
hüllü (n, ä, ü) II *s.* – полка. **ülemp** ~ – верхняя полка.
hüm|ü (ün, müüä, müü) II *s.* – улыбка.
hümühi|llä (lömmää; en, llöö; lin, li) VIII *s.* – улыбаться.
hüp|pü (ün, püä, püü) II *s.* – прыжок, скачок.
hüpäh|ellä (telömmää; teen, tellöö; telin, teli) VIII *v.* – подпрыгивать, подскакивать.
hüp|ähtää (ähtämmää; päähän, ähtää; päähin, ähti) IV *v.* – прыгнуть; скакнуть.
hüp|ätä (päämää; pään, äjää; päizin, päiz) XI *v.* – прыгать; скакать.
hüvvii *adv.* – очень.
hüv|ä (än, vää, vää) VIII *adj.* – 1) хорош|ий (-ая, -ее); 2) добр|ый (-ая, -ое). **~vää hoomuust!** – доброе утро! **~vää iltaa!** – добрый вечер! **~vää päivää!** – добрый день! **~vää öötä!** – спокойной ночи! **~ä!** – хорошо!, ладно!
hüvähi|llä (lömmää; en, llöö; lin, li) VIII *s.* – ласкать.
hüvähi|ü (ün, lüüä, lüü) II *s.* – ласка.
hüväks *postp.* [gen.] – на благо (кого-л., чего-л.); в пользу; ради (кого-л., чего-л.). **siun** ~ – ради тебя; для твоей пользы.
hüvääst *adv.* – хорошо.
hüv|üsse (vüüvven, üttä, ütee) XX *s.* – доброта.

I i.

i|e (ttiin, eettä, ttiisse) XV *s.* – прорастание. **seemeniin ~e** – прорастание семян.
i|en (kkeenen, eent, kenesse) XVII *s.* – десна.
i|ez (kkeehen, est, kehesse) XIX *s.* – ярмо; игло. **vizata ~kkeehen poiz** – сбросить игло.
i|hasso|z (ksen, ost, ksee) XII *s.* – восхищение, восторг.
i|haa *adv.* – чрезвычайно; совершенно. **hää on ~ timmäant** – он совершенно вымотан.
i|haala (haalan, alaa, alaa) VIII *adj.* – прекрасн|ый (-ая, -ое).
i|hma|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI *v.* – 1) натирать; тереть. **~ta lattiaa** – натирать пол; 2) натирать [стирать]. **~ta jalkaa** – натереть ногу.
i|hme (hen, eht, hesse) XVI *s.* – чудо.
i|hmet|ellä (telömmää; teen, tellöö; telin, teli) VIII *v.* [ill.] – изумляться; поражаться; удивляться. **~ellä ihmehesse** – удивляться чуду.
i|hmetüt|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV *v.* – удивлять; поражать; изумлять.
i|hmetü|z (ksen, üst, ksee) XII *s.* – удивление; изумление.
i|hmi|in (zen, ist, see; *mon. nom.* – ist) XIII ^{b)} *s.* – человек.
i|ho (on, hooa, hoo) II *s.* – кожа [человеческая]. **ihmizen ~o** – человеческая кожа (ср. **nahka**).
i|hmenäis|t (siin, siiä, ii) XIII ^{a)} *s. mon.* – именины.
i|k|in (kiizen, iist, isee) XIII ^{b)} *adj.* – вечн|ый (-ая, -ое).
i|kkee *adv.* – только что, давеча.

ikkuna (n, a, a) V s. – окно.
ikkunall adv. – на дворе; снаружи (где?) (ср. ikkunaluz).
ikkunalle adv. – на двор; наружу.
ikkunalt adv. – со двора; снаружи (откуда?).
ikkunalu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – деревенский двор. ~kseel – во дворе.
ikkunanpeel (en, t, ee) X s. – наличник.
ikkunanpäälü|z (ksen, üst, ksee) XII s. – подоконник.
ik|käävä (käävän, ävää, ävää) VIII adj. – скучн|ый (-ая, -ое); тосклив|ый (-ая, -ое).
ik|käävüz (ävükсен, ävüüst, ävüksee) XII s. – скука; тоска (ср. halliia).
ikosso|z (ksen, ost, ksee) XII s. – икота.
ikos|taa (tammaa; san, taa, sin, ti) IV v. – икать.
ik|kä (än, kkää, kkää) VIII s. – возраст.
ikäh|hiin (izen, iist, iese) XIII ^{a)} adj. : kolmen vuuvven ~hiin lapsi – ребёнок трёхлетнего возраста.
ikävö|jjä (imää; in, i, in, i) V v. – жаждать; очень хотеть. siä ~it poiz! – тебе невтерпёж уйти отсюда!
ikävüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – 1) желать; 2) скучать; тосковать.
il|ahtaa (ahtammaa; laahan, ahtaa; laahin, ahti) IV v. – растопить; затопить : ~ahtaa kiukaata – затопить печь.
il|ata I (kkaamaa; kkaan, kajaa; kkaizin, kkaiz) XI v. – 1) портить; 2) запутывать; 3) пачкать; 4) порочить.
il|ata II (laamaa; laan, ajaa; laizin, laiz) XI v. – 1) приводить в порядок; 2) чистить, убирать. ~ata tuppaa – убирать комнату.
il|ettää (ettämmää; leetän, ettää; leetin, etti) IV v. : minnua ~ettää läätä sitä – мне неудобно это говорить.
il|etä (kkiimää, kkiin, kiää; kkiizin, kkiiz) XI v. – не стесняться; не стыдиться.
il|ka (an, kaa, kaa) IV s. – неприятность.
il|kehü|sse (en, ttä, ttee) XX s. – злость; злоба.
il|kiä (n, ä, ä) VII adj. – зл|ой (-ая, -ое); злобн|ый (-ая, -ое).
il|kko adv. : ~alassii – нагишом; голышом.
illalli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – ужин.
illasta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – ужинать.
il|liine (inehen, ineest, inehesse) XXI s. – сверкание.
illo (n, a, a) II s. – веселье; радость.
illoitte adv. – по вечерам; вечерами (ср. ilta).
iloi|za (zan, saa, saa; siin) VIII adj. – весёл|ый (-ая, -ое); радостн|ый (-ая, -ое).
ilma I (n, a, a) IV s. – воздух.
ilma II prep. [part.] – без. ~ leippää – без хлеба.
ilmah|tua (tummaa; un, tuu; uin, tui) II v. – 1) появляться; 2) прибывать.
ilmaizeks adv. – бесплатно.
ilman adv. – даром. ~ aikkaa – просто так; от нечего делать.
ilmanki adv. – и так; и без того. on ~ jo mööhä! – и так уже поздно.
ilm|at (oin, oja, oihe) IV s. mon. – погода. kaunihiil ~oil – в хорошую погоду.
ilme|tä (nömmää; nen, nöö; nin, ni; kond. – nissiizin) X v. – появляться; возникать.
ilmi adv. I совершенно; абсолютно. ~ sokkiia – совершенно слепой.
ilmi adv. II : antaa ~ – выдавать (кого-л. кому-л.). tulla ~ – обнаружиться. saa'a ~ – обнаружить; выявить.
il|ta (lan, taa, taa) IV s. – вечер. ~laal – вечером. ~täöö – начало ночи.
iltahäm|määri (määrin, äriä, ärii) II s. – вечерние сумерки (ср. iltäöö).
iltäöö – начало ночи.
im|miiä (ömää; en, möö; in, i) VI v. – сосать.
im|u (un, muua, muu) II s. – сосание.
inho (n, a, o) II s. – отвращение; омерзение.
inhot|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – вызывать отвращение.
inhova (n, a, a) VIII adj. – отвратительн|ый (-ая, -ое); омерзительн|ый (-ая, -ое).
ir|issä (izommää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – хныкать.
irti adv. : 1) olla ~ – быть на воле; не на привязи; свободным и т.п. 2) loussa ~! – отвязись!
irtolai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – бродяга; бомж.
irtolaizvä|ki (en, kkiiä, kkee) IX s. – 1) неосёдлое население; 2) кочевники.
irtonai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} adj. – 1) неприкрепленн|ый (-ая, -ое); непривязанн|ый (-ая, -ое); 2) неприкаянн|ый (-ая, -ое).
irvillää adv. : hamppaahat ~ – оскалив зубы.

irvis|tää (tämmää; sän, tää; sin, ti) IV v. – скалиться, щериться.
i|skää (skömää; zen, sköö; zin, ski) VI v. – толкать; пинать.
i|sku (zun, skua, skuu) II s. – толчок; пинок.
issut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – заседать.
issuttelomi|in (zen, ist, see) XIII^a) s. – заседание.
issut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – сажать. ~**taa kukkia** – сажать цветы.
issäi|n (zen, st, see) XIII^b) s. – самец. ~**n-koira** – пёс, кобель. ~**n-kazi** – кот.
is|tua (tumaa; sun, tuu; suin, tui) II v. – сидеть.
istuizillaa adv. – сидя.
istu|ssa (umaa; un, ujaa; izin, iz) XIV v. – садиться.
itet|ellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – причитать.
itik|ka (an, kaa, kaa) V s. – жук.
itik|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. nom.* – **kaist**) XIII^a) s. – насекомое.
it|kiä (kömää; en, köö; in, ki) VI v. – плакать.
it|ku (un, kua, kuu) II s. – плач.
it|seai|kojaa adv. – 1) бесцельно; 2) беспечно.
itseksee adv. – отдельно; порознь.
itsenäi|n (zen, st, see) XIII^a) adj. – самостоятельн|ый (-ая, -ое).
itsepäinee adv. – в одиночку; сам по себе.
itsepäittee adv. – самостоятельно.
it|tse (sen, tsiä, tsee) *pron.* – 1) : **hää osti ~selle leippää** – он купил себе хлеба; 2) сам (á, ó). **miä ~tse** – я сам. **heil ~tse** – у них самих. **hää tuli ~seks** – он стал самим собой.
ittseopastaj|a (an, jaa, jaa) VIII s. – самоучитель.
itsepäi|n (zen, st, see) XIII^a) adj. – упрям|ый (-ая, -ое).
itsepäizü|sse (en, ttä, tee) XX s. – упрямство.
itsepäizeest adv. – упрямо.
it|tää (tämää; tää; ti) IV v. – прорасть; всходить (ср. **itähüä**).
i|tu (un, ttuua, ttuu) II s. – росток. ~**ut** – всходы; ростки. **tehhä ~tuloja** – пустить ростки.
i|tä (än, ttää, ttää) VIII s. – восток. **männä ~ttää** – идти на восток. ~**täkaakkoi** – восток-юго-восток [ост-зюд-ост].
it|ähüä (ähümmää; ähüü; täähüi) II v. – прорасть [о семенах] (ср. **ittää**).
i|tü (ün, ttüüä, ttüü) II s. – солод [пророщенное зерно] (ср. **maltahat**).
i|zo (zon, ssooa, ssoo) II s. – жажда; желание; тяга. **miul on ~zo kottii** –меня тянет домой.
izost adv. – прорва; про́пасть. ~ **väkkiiä** – про́пасть народу.
i|zota (ssoomaa; ssoon, sojaa; ssoizin, ssoiz) XI v. – вожделеть; зариться. ~**zota veerast omaizutta** – зариться на чужое добро.
i|zä (zän, ssää, ssää) IV s. – отец.
izän|tä (nän, tää, tää) VIII s. – хозяин.
ižora (n, a, a) VIII : ~**n keel** – ижорский язык. **läätä ~ks** – говорить по-ижорски. **kääntää ~a** – переводить на ижорский.
ižorak|koi (oin, koja, koihe) III s. – ижорка.
ižorala|in (zen, st, see) XIII^b) s. – ижорец.
ižoran pain. adj. – ижорск|ий (-ая, -ое).
iäk|äz (kähän, äst, kähässe) XVIII adj. – пожил|ой (-ая, -ое).
iänik|käin (käizen, äist, käisee; *mon. nom.* – **käist**) XIII^b) adj. – давнишн|ий (-ая, -ее), постоянн|ый (-ая, -ое).
~**käin üstävä** – старинный друг (ср. **ikä**).
iät|tää (tämmää; ään, tää; in, ti) IV v. – проращивать.

J j.

ja k. – и.
jah|ti (in, tia, tii) II s. I – охота.
jah|ti (in, tia, tii) II s. II – яхта.
jakahu|ssa (umaa; un, jjaa; izin, iz) XIV v. – делиться; распределяться.
ja|kkaa (kamaa; an, kkaa; oin, koi) III v. – делить, распределять.
jak|kaahuz (ahuksen, ahust, ahuksee) XIII s. –пробор в волосах.
ja|ko (on, kkooa, kkoo) II s. – 1) деление; распределение; заход; выдача. **kaheez ~ooz** – в два приёма; в два захода; 2) доля; 3) должность (ср. **jaotuz**).

jaks|aa (amaa; an, aa; oin, oi) III v. – быть в состоянии; мочь. **lässijä ~aa noissa üllää** – больной может встать.

jakso (n, a, o) II s. – состояние. **olla hüvääz ~oz** – быть в хорошем состоянии.

jalajai|n (zen, st, see) XIII ^a *adj.* – вязов|ый (-ая, -ое).

jalak|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. nom.* – **kaist**) XIII ^a s. – ножка. **kannen ~kaist** – ножки стола.

jalat|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – безног|ий (-ая, -ое).

jala|z (ksen, ast, ksee) XII s. – полоз. **reen ~kset** – полозья саней.

jalik|koi (oin, koja, koihe) III s. – помойное ведро.

jal|ka (an, kaa, kaa) IV s. – нога.

jal|kaizii *adv.* – пешком.

jalkaja (n, a, a) VIII s. – пехотинец.

jal|kala|ta (vvan, ttaa, ttaa) IV s. – педаль. **polkia ~ttaa** – нажать на педаль.

jal|kamun|a (an, naa, naa) VIII s. – лодыжка.

jal|kapohja (n, a, a) VIII s. – подошва.

jal|katee (n, tä, he) I s. – тропа; тропинка.

jal|kater|ä (än, räa, räa) VIII s. – стопа; ступня.

jal|laaja (laajan, ajaa, ajaa) VIII s. – вяз.

jalut|ella (telomaa; teen, teloo; **telin, teli**) VIII v. – прогуливаться (ср. **käüvellä**).

jaluitsii *adv.* – в изножье (куда?): **istussa vootteehen ~** – сесть в изножье кровати.

jaluitsiiz *adv.* – в изножье (где?): **istua vootteehen ~** – сидеть в изножье кровати.

jalus|sin (timen, siint, timmee) XIV s. – стрема.

jam|e (meehen, eeht, ehese) XVI s. : **verkkoloin ~e** – соединение сетей [рыболовных].

jam|mooja (oimaa; oin, mooi; oin, oi) V v. – 1) : **verkkoloja ~mooja** – соединять рыболовные сети; 2) сквашиваться : **maito ~oi** – молоко скvasилось.

jan|nookaz (okkahan, okast, okkahasse; **okkahhiin**) XVIII *adj.* – испытывающ|ий (-ая, -ее) жажду.

jan|o (on, nooa, noo) II s. – жажда. **miul on ~o** – мне хочется пить.

jan|ottaa (ottammaa; nootan, ottaa; **nootin, otti**) IV v. – вызывать жажду. **soolain rooka ~ottaa** – солёная пища вызывает жажду. **minnuu ~ottaa** – мне хочется пить (ср. **jano**).

janvari (n, a, i) II s. – январь.

jaolli|in (zen, ist, see) XIII ^a *adj.* – 1) поделённ|ый (-ая, -ое); рóзданн|ый (-ая, -ое); 2) : **kolmi ~in** – состоящ|ий (-ая, -ее) из трёх частей.

jaos|so (on, soa, soo) II s. – секция; отдел.

jaot|uz (ksen, ust, ksee) XII s. – 1) деление [на части]; 2) перенос слóва (ср. **jako**).

jasno|i (in, ita, isse; loin) VI *adj.* – ясн|ый (-ая, -ое). **~i valkia** – ясный свет. **~it ilmat** – ясная погода.

jat|kaa (kamaa; en, kaa; oin, koi) III v. – 1) продолжать; 2) надставлять; надвязывать; наращивать.

jat|ko (on, koa, koo) II s. – 1) продолжение; добавление; 2) наращение; надставка.

jatkok|az (kahan, ast, kahasse; **kahhiin**) XVIII *adj.* – надставленн|ый (-ая, -ое); надвязанн|ый (-ая, -ое); наращённ|ый (-ая, -ое). **siä noizet ~kahaal rihmaal ompelommaa** – ты будешь шить надставленной нитью.

jat|kua (kumaa; un, kuu; uin, kui) II v. – продолжаться; длиться. **tämä ei ennää voi ~kua** – это больше не может продолжаться.

jatolli|in (zen, ist, see) XIII ^a *adj.* – продолжительн|ый (-ая, -ое).

jato|z (ksen, ost, ksee) XII s. – 1) стык; 2) шов.

jauh|aa (amaa; an, aa; oin, oi) III v. – молоть [зерно].

jauh|akiv|i (en, viiä, vee) IX s. – жёрнов. **müllün ~et** – мельничные жернова.

jauhato|z (ksen, est, ksee) XII s. – помол.

jauho (n, a, o) II s. – мука.

jauhok|az (kahan, ast, kahasse; **kahhiin**) XVIII *adj.* – испачканн|ый (-ая, -ое) в муке.

jauhot|ella (telomaa; teen, teloo; **telin, teli**) VIII v. – молоть, размалывать [зерно] (длящийся процесс).

jo *adv.* – 1) уже; уж; 2) же.

joh|attaa (attammaa; haatan; **attaa; haatin, atti**) IV v. – 1) вводить. **~attaa harhaa** – ввести в заблуждение; 2) направлять. **~attaa oikialle teelle** – наставить на путь истинный.

johost *postp.* [gen.] – по поводу; по случаю; [в связи] с : **onnitella süntümäpäivän ~** – поздравить с днём рождения.

joh|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – 1) вести; проводить. **veeraz ~ettii tuppaa** – гостя провели в комнату; **jalkatee ~taa joelle** – тропинка ведёт к реке; 2) руководить; управлять.

johtaja (n, a, a) VIII s. – 1) руководитель; наставник; 2) проводник.

joh|to (on, toa, too) II s. – руководство; управление.

joka ... pain. *pron.* – кажд|ый (-ую, -ое) ... **tulla ~ viikko** – приходить каждую неделю (ср. **jokahiin**).

jokahi|in (zen, ist, see; **ssiin**) *pron.* – кажд|ый (-ая, -ое). **~in tiittää** – каждый знает (ср. **joka**).

jokahille : ... ~ – по ... (каждому) [*раздать*] (ср. **kerrallaa**).
jo|ki (en, kkiia, kkee) IX s. – река. ~**ensuu** – устье реки.
jo|oa (omaa; on, op; in, i; kond. – isizin) I v. – пить.
jook|ki (in, kia, kii) II s. – питьё; напиток.
jooksen|nella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – бегать.
jooksentel|u (un, luua, luu) II s. – бегодня.
jookset|tua (tummaa; un, tuu; uin, tui) II v. : **maito** ~**tui** – молоко свернулось.
jooksova (n, a, a) VIII *adj.* – проточный (-ая, -ое). ~ **vezi** – проточная вода.
jooksut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. [ill.] – разливать [*куда-л.*]. ~**taa tšaaajua laziloihe** – разлить чай по стаканам.
joomat|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – непьющий (-ая, -ее).
joon|ne (tiin, netta, tiisse) XV s. – полоса; борозда; черта.
joopot|ella (telomaa; telen, teloo; telin, teli) VIII v. – пьянствовать.
jooppuri (n, a, i) II s. – пьяница.
jooppuunt pain. partits. – пьяный (-ая, -ое).
jooppuzu|sse (en, tta, ttee) XX s. – пьянство.
joopumu|z (ksen, ust, ksee) XIII s. – опьянение.
joos|sa (ksomaa; ksen, ksoo; ksin, ksi, kond. – ksisizin) X v. – бежать. **tulla** ~**ssen**¹ – прибегать; прибежать. **alkaa** ~**ssa** – побежать.
joot|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – поить. ~**taa hepoizen** – напоить лошадь.
joovuksi|adv. : **jooa** ~ – напиваться пьяным.
joovuksi|adv. : **olla** ~ – быть пьяным.
joovut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – опьянеть.
joovuzp|adv. – спьяну; в пьяном виде.
jopa adv. – даже.
jot k. [kond.] – чтобы. **tahon, ~ hää tiitäiz** – хочу, чтобы он знал.
jouk|ko (on, koa, koo) II s. – 1) толпа; 2) коллектив.
Joulu (n, a, u) II s. – Рождество.
joutava (n, a, a) VIII *adj.* – ненужный (-ая, -ое); никчёмный (-ая, -ое).
julma (n, a, a) VIII *adj.* – жестокий (-ая, -ое).
julmuhu|sse (en, tta, ttee) XX s. – жестокость.
Jum|maala (maalan, alaa, alaa) IV s. – Бог (ср. **Herra**).
jut|e (tiin, atta, tiisse) XV s. – разговор; рассказ [*устный*]; история (см. **jutto**).
jut|ella (telommaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – разговаривать; рассказывать (ср. **keskussella, läätä, sannooa, kertoa**).
jut|to (on, toa, too) II s. – рассказ [*литературный*] (ср. **jute**).
juuli (n, a, i) II s. – июль. **kaheksanneel päivää|iz** – восьмого июля.
juuni (n, a, i) II s. – июнь.
juur (en, ia, ee) IX s. – корень.
juuree postp. [gen.] – к. **mäen** ~ – к горé.
juureez postp. [gen.] – возле. **taloin** ~ – возле дома.
juurest postp. [gen.] – от. **taloin** ~ – от дома.
juuri|a (maa; n, i; n, -) II v. 1) корчевать; 2) вырывать с корнем. ~**a rikkaroo|ho|lo|ja** – вырывать сорняки.
juurik|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – с корнями. ~**kahhi|a puita** – деревья с корнями.
juurik|koi (oin, koja, koihe) III s. – свёкла.
juurizik|ko (on, koa, koo) II s. – корневая система.
juur|taa (tamaa; ran, taa, zin, si) VII v. – укоренять.
juur|tua (tumaa; run, tuu; ruin, tui) II v. – укореняться; пускать корни.
juus|so (on, soa, soo) II s. – сыр. **sullaate~so** – плавленый сыр.
juutak|koi (oin, koja, koihe) III s. – еврейка.
juutalain (zen, st, see) XIII^a s. – еврей.
juut|i (in, tia, tii) II s. – иудей; иудейка.
jäi|n (zen, stä, see; mon. nom. – zet) XIII^a *adj.* – ледяной (-ая, -ое), обледенелый (-ая, -ое).
jäizen adv. – по льду.
jäleel I adv. – сзади : **olla** ~ – быть сзади (ср. **jälelt, jalest**).
jäleel II postp. [gen.] – за (*чем-л.*). **taloin** ~ – за домом (ср. **jaleez**).
jaleez postp. [gen.] – (вслед) за (*чем-л., чем-л.*) (ср. **jäleel II**).
jällellee I adv. – назад.

¹ I infinitiivin instruktiivi от **joossa** (см. 34 урок).

jälellee II *postp.* [gen.] – за (что-л.). **taloin** ~ – за дом.
jälelli|in (**zen, ist, see**) XIII ^a – послед, детское место.
jälelt I *adv.* – сзади : **noissa** ~ **üllää** – встать сзади (ср. **jäleel, jalest**).
jälelt II *postp.* [gen.] из-за (чего-л.). **tulla taloin** ~ **poiz** – выйти из-за дома.
jalest *adv.* – сзади : **kuulua** ~ – послышаться сзади (ср. **jäleel, jalelt**).
jäles|tää (**tämmää; sän, tää; sin, ti**) IV *v.* : **laulua** ~**tää** – подпевать, подхватывать песню.
jälit|ellä (**telömmää; teen, tellö; telin, teli**) VIII *v.* [part.] – подражать. **tüär** ~**tellöo emmooja** – дочь подражает матери.
jälittel|ü (**ün, lüüä, lüü**) II *s.* – подражание.
jäl|ki (**en, kiä, kee**) IX *s.* – след.
jälkimäi|n (**zen, st, see**) XIII ^a *adj.* – следующий(ий) (-ая, -е). **elliin ... , a ~n – ...** – предыдущий ... , а следующий – ...
jälkine (**hen, eht, hesse**) [*чаще* – **jälkineh|et** (**hiin, hiiä, isse**) *mon.*] XXI *s.* – обувь.
jälkiäpäi *adv.* – впоследствии.
jälkkeen *prep.* [gen.] – после. ~ **praaznikan** – после праздника.
jälkkiä *postp.* [gen.] – вслед за. **vennehen** ~ – вслед за лодкой.
jälle *adv.* – 1) опять; снова; 2) обратно; вспять.
jämis|tüä (**tümmää; sün, tüü; süin, tüi**) II *v.* – цепенеть; деревенеть.
jäm|miä (**miiän, iää, iää**) VII *adj.* – толст|ый (-ая, -ое).
jäni|z (**ksen, ist, ksee**) XII *s.* – заяц.
jännit|tää (**tämmää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – 1) стараться; делать тщательно; 2) напрягать; натягивать; 3) стараться; пытаться. ~**tää maata** – постараться уснуть.
jän|tüä (**tümmää; nün, tüü; nüin, tüi**) II *v.* – напрягаться; натягиваться. **lihakset** ~**nüttii** – мышцы напряглись.
jän|z (**nen, ttä, tee**) XI *s.* – луб. ~**nenkontti** – лубяной короб.
järessü|z (**ksen, üst, ksee**) XII *s.* – порядок. **panna** ~**ksee** – привести в порядок. **pitää** ~**kseez** – (со)держат в порядке. **valvoa** ~**üst** – следить за порядком.
järestä *adv.* – сразу; немедленно.
jär|issä (**izömmää; riizen, izöo; riizen, riiz**) IX *v.* – трястись, волноваться, дрожать.
järkennää *adv.* – сейчас. ~ **tüen!** – сейчас приду!
jär|kü (**ün, küä, küü**) II *s.* – лавка; скамья.
jär|riiä (**riiän, iää, iää**) VII *adj.* – груб|ый (-ая, -ое) [*материал*] (ср. **karkia**).
järv|i (**en, iä, ee**) IX *s.* – озеро. ~**ükkäin** – озерцо.
järähüt|ellä (**telömmää; teen, telöo; telin, teli**) VIII *v.* : 1) **ampua** ~**ellä** – стрелять; 2) ~**ellä ovviia kiin** – захлопывать дверь [*постоянно*].
järähüt|tää (**tämmää; än, tää; in, ti**) IV *v.* : 1) **ampua** ~**tää** – выстрелить; 2) ~**tää ovin kiin** – захлопнуть дверь.
jät|issä (**izömmää; tiizen, izöo; tiizin, tiiz**) IX *v.* – стучать.
jät|tiinä (**tiinän, inää, inää**) V *s.* – стук.
jät|tää (**tämmää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – 1) [ill.] оставлять; 2) : ~**tää meelee** – запоминать; 3) : ~**tää poiz** [eks.] – уволить; дать отставку; выгнать. ~**tää traktoristint poiz** – уволить с должности тракториста. ~**tää traktoristiloint poiz** – выгнать из трактористов (ср. **lakata**).
jätö|z (**ksen, öst, ksee**) XII *s.* – остаток.
jä|zen (**sseenen, zeent, zenesse**) XVI *s.* – 1) член. **seegran** ~**zen** – член компании, общества; 2) сустав.
jääh|tüä (**tümmää; ün, tüü; üin, tüi**) II *v.* – остывать; охлаждаться.
jää (**n, tä, hä**) I *s.* – лёд.
jäähüt|ellä (**telömmää; teen, tellöo; telin, teli**) VIII *v.* – охлаждать; остужать.
jäät|töjä (**töimää; öin, töö; öin, töi**) V *v.* – замерзать; застывать.
jä|ä'ä (**ämää; än, äp; in, i; kond. – isizin**) II *v.* – 1) [ill.] оставаться; 2) : ~**ä'ä poiz** [eks.] – уволиться; уйти с работы. ~**ä'ä inženerint poiz** – уволиться с должности инженера. ~**ä'ä inženeriloint poiz** – уйти из инженеров; 3) : ~**ä'ä meelee** – запоминаться.
jäät|tää (**tämmää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – замораживать.
jüm|issä (**izömmää; miizen, izöo; miizin, miiz**) IX *v.* – гудеть.
jüm|miinä (**miinän, inää, inää**) V *s.* – гул.
jüm|määhüz (**ähükсен, ähüüst, ähüksee**) XII *s.* – гулкий удар [звук].
jümähüt|tää (**tämmää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – водить за нос; надувать; обманывать. **siä** ~**it hänt kaheelsaa'al rublaal!** – ты его надул на двести рублей!
jür|issä (**izömmää; riizen, izöo; riizin, riiz**) IX *v.* – греметь; грохотать.
jürk|kä (**än, kää, kää**) VIII *adj.* – крут|ой (-ая, -ое). ~**kä ranta** – крутой берег.
jür|riine (**inehen, ineht, inehesse**) XXI *s.* – грохотание [*долгое*].

jür|ähtää (ähtämmää; räähän, ähtää; räähin, ähti) IV v. – прогреметь; прогрехотать; громыхнуть.
jür|ü (ün, rüüä, rüü) II s. – грохот.
jüt|issä (izömmää; tiizen, izöö; tiizin, tiiz) IX v. – продира́ться. **hää ~tiiz läpi metsän** – он продира́лся через лес.

К к.

-ka (-kä) partik. [слитно] – а также не ... ; не ... и ... : **elkää antaa hänellekä!** – не давайте и ему тоже!
(ср. **kera I**, **-ki (-kki)**).
kaak|koi (oin, koja, koihe) III s. – юго-восток; зюйд-ост.
kaa|taa (tamaa; 'an, taa; oin, toi) III v. – 1) лить; 2) разливать; проливать. **~taa poiz** – выливать.
kaatj|at (oin, oja, oihe) IV s. **mon.** – штаны.
kabja (n, a, a) IV s. – копыто.
kabjak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII **adj.** – копытн|ый (-ая, -ое). **~kahat elläävät** – копытные животные.
kabli (n, a, i) II s. – капля. **vihman ~t** – капли дождя.
kablik|kain (kaizen, aist, kaisse; **mon. nom.** – **kaist**) XIII ^{a)} s. – капелька.
kabluk|ka (an, kaa, kaa) V s. – каблук.
ka|e (tteehen, eeht, tehesse) XVII I s. – бельмо. **häneel on ~e silmäaz** – у него бельмо на глазу.
ka|e (tteehen, eeht, tehesse) XVII II **adj.** – завистлив|ый (-ая, -ое).
kaeh|tia (timmaa; in, tii, in, ti) II v. [part.] – завидовать. **~tiä mänässööst** – завидовать успеху.
kaemeel (en, t, ee) X s. – зависть.
kagla (n, a, a) IV s. – шея. **temmata ~st kiin** – схватить за шею (горло).
kaglake|lo (on, loa, loo) II s. – колокольчик (коровы, лошади, овцы и т. д.).
kaglakka| **adv.** – обнявшись (ср. **kaglatükkee**).
kaglaluu (n, ta, hu) I s. – ключица.
kaglarät|ti (in, tiä, tii) II s. – шарф.
kaglatunni|t (loin, loja, loihe) II s. **mon.** – часы-кулон.
kaglatükkee **adv.** – в обнимку (ср. **kaglakka|**).
kaglut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – обнимать. **~ella toin-toist** – обниматься.
kagluttel|u (un, luua, luu) II s. – объятия.
kaglu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – воротник.
kagra (n, a, a) IV s. – овёс.
kagrahi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} **adj.** – овсян|ый (-ая, -ое).
kaheezk|ümmeääz (**kaheenzenk|ümmeänen, kaheetak|ümmeänttä, kaheenteek|ümmeänäntee**) **num.** – двадцат|ый (-ая, -ое).
kaheezk|ümmeääz toi|n (zen, sta, see) **num.** – двадцать втор|ой (-ая, -ое).
kaheezsatta|iz (nnen, tta, ntee) **num.** – двухсот|ый (-ая, -ое).
kaheksa|az (nnen, tta, ntee) **num.** – восьм|ой (-ая, -ое).
kaheksaazk|ümmeääz (**kaheksannenk|ümmeänen, kaheksattak|ümmeänttä, kaheksanteek|ümmeänäntee**) **num.** – восьмидесят|ый (-ая, -ое).
kaheksaazk|ümmeääz enzimäi|n (zen, st, see) **num.** – восемьдесят перв|ый (-ая, -ое).
kaheksa|n (n, a, a) **num.** – восемь.
kaheksank|ümment (**kaheksank|ümmeän, kaheksaak|ümment, kaheksaak|ümmeää**) **num.** – восемьдесят.
kaheksantoist (**kaheksantoist, kaheksaatoist, kaheksaatoist; in. – kaheksaaztoist**) – **num.** – восемнадцать.
kaheksantoistk|ümmeääz (nnen, ttä, ntee) **num.** – восемнадцат|ый (-ая, -ое).
kahellai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} **adj.** – двух сортов [видов, типов и т.н.]. **~n kraaska** – краска двух видов.
kaheltaa **adv.** – вдвоём.
kahenkahtee **adv.** – с глазу на глаз; тет-а-тет.
ka|het (ksiin, ksia, ksii) **num. mon.** – двое.
kah|hiine (inehen, ineeht, inehesse) XXI s. – шорох; шуршанье.
kah|issa (izommaa; hiizen, izoo; hiizin, hiiz) IX v. – шуршать.
kahisse **adv.** – дважды.
kahle (hen, eht, hesse) XVI s. – цепь.
kahmola (n, a, a) V s. – пригоршня.
kahne (hen, eht, hesse) XVI **adj.** – чёрств|ый (-ая, -ое).
kahnet|tua (tummaa; un, tuu; uin, tui) II v. – черстветь.
kah|u (un, huua, huu) II s. – морозец [весенней ночью].

kahutta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – скрипеть по снегу.
kaiho (n, a, a) II s. – 1) беда; утрата; 2) жалоба.
kaiho|lla (loma; en, loo; lin, li) VIII v. – стонать.
kaiho|ssa (omaa; on, oja; izin, iz) XIV v. – жаловаться. **hää ~ojaa minnua vastaa** – он жалуется на меня.
kaiho|ta (omaa; on, jaa; izin, iz) XI v. – жалеть; сожалеть. **~ta verehest** – сожалеть об ошибке.
kai|jje (tteehe, jjeht, tehesse) XVII s. – перила.
kaijjen|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – суживать. **~taa kulun** – сузить проход.
kaik (en, kea, kee; kiin) pron. – всё; все. **~ on tehtü** – всё сделано. **~ tiijjetää** – все знают. **~kea suuremp** – самый большой. **paremp ~kia** – лучше всех; лучший из всех (ср. **koko**).
kaiken|laajai|n (zen, st, see) pron. – всяк|ий (-ая, -ое); как|ой (-ая, -ое) угодно.
kaikii adv. – полностью [о количестве]; в полном составе (ср. **kaikkenee**).
kaikkea pain. pron. – сам|ый (-ая, -ое). **~ suuremp** – самый большой.
kaikkenee adv. – 1) совсем; совершенно; абсолютно. **~ valkia** – совершенно белый; 2) целиком; полностью (ср. **kaikii**).
kaik|kuua (umaa; un, kuu; uin, ui) II v. – отражаться.
kai|ku (jjun, kkuua, kkuu) II s. – эхо.
kaila (n, a, a) IV s. – подмышка, подмышечная впадина.
kai|rae|lla (loma; en, loo; lin, li) VIII v. – нить; сетовать.
kai|ta (jjan, ttaa, ttaa) IV *adj.* – узк|ий (-ая, -ое).
kaitul|aik|kuin (kuizen, uist, kuisee; mon. nom. – kuist) – XIII ^{b)} *adj.* – совсем узк|ий (-ая, -ое). **~kuin tee** – слишком узкая дорога.
kaiv|aa (amaa; an, aa; oin, oi) III v. – копать.
kaivo (n, a, o) II s. – колодец.
kak|ata (kaama; kaan, ajaa; kaizin, kaiz) XI v. – гадить.
ka|ks (hen, hta, htee) num. – два.
ka|ksk|umment (ka|henk|ummenän, ka|htak|umment, ka|hteek|ummenää) num. – двадцать.
ka|kss|attaa (ka|hens|aan, ka|htas|attaa, ka|hteess|attaa; in. – ka|heez|sa'a'az) num. – двести.
ka|ksto|ist (ka|hento|ist, ka|htato|ist, ka|hteeto|ist) num. – двенадцать.
ka|ksto|istk|ummenä|äz (nnen, ttä, ntee) num. – двенадцат|ый (-ая, -ое).
ka|la (an, laa, laa) IV s. – рыба. **lähtii ~laa** – пойти на рыбалку. **olla ~aaz** – быть на рыбалке. **palata ~ast** – вернуться с рыбалки.
kalanik|ka (an, kaa, kaa) V s. – рыбак.
ka|lanmar|jat (oin, oja, oihe) IV s. *mon.* – рыба икра.
ka|lap|üünni (n, ä, i) II s. – рыболовство.
kalas|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – ловить рыбу.
kalastaj|a (an, jaa, jaa) VIII s. – рыболов.
kalastam|miin (miizen, iist, isee; mon. nom. – miist) XIII ^{b)} s. – рыбалка; рыбная ловля.
kallehu|sse (en, tta, ttee) XX s. – сокровище.
kalli|z (hen, ist, hesse) XVIII *adj.* – дорог|ой (-ая, -ое) [в буквальном и переносном смысле].
kan|a (an, naa, naa) IV s. – курица.
ka|nanpo|ik|kain (kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist) XIII ^{b)} s. – цыплёнок.
ka|nka|z (han, st, hasse) XVIII s. – ткань. **harzon~z** – марля. **piikko~z** – дерюга.
kannat|taa I (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – держать; удерживать; поддерживать (ср. **pitää**).
kannatt|aa II (i) [part.] – стои|т (-ло) [что-л. делать]. **filmi ~i kattsoa** – фильм стоило посмотреть (ср. **maksaa**).
kan|nel (telen, neelt, telesse) XVI s. – кантеле.
ka|nnenli|ina (n, a, a) IV s. – скатерть.
kannu (n, a, u) II s. – кувшин; бидон.
kan|ta (nan, taa, taa) IV s. – пятка.
kan|z (nen, tta, tee; siin) XI s. – 1) стол. **istussa ~nen ääree** – садиться за стол. **istua ~nen ääreez** – сидеть за столом. **noissa ~nen äärest üllää** – вставать из-за стола; 2) крышка; 3) обложка; 4) палуба.
ka|ota (ttooaa; ttoon, tojaa; ttoizin, ttoiz) XII v. – исчезать; пропадать.
ka|pa (van, ppa, ppa) IV s. – рыба, вяленная на ветру (ср. **kuivakala**).
kapalut|taa (tamaa; an, taa; zin, si) IV v. – пеленать. **~taa lasta** – пеленать ребёнка.
kapar|taa (tammaa; ran, taa; zin, si) VII v. – 1) валить; сваливать; 2) свергать.
kapar|tua (tummaa; run, tuu; ruin, tui) II v. – 1) падать; 2) быть убитым (ср. **puota, tokkua**).
karooiz! int. – пошли! айда!
kappale (hen, eht, hesse) XXI s. – кусок; отрывок. **tekstin ~** – кусок [отрывок] текста (ср. **pala**).

kapriizno|i (in, ita, isse; loin) VI *adj.* – капризн|ый (-ая, -ое) (ср. **greeza**).

kapus|ta (san, taa, taa) V *s.* – капуста. **~sanpää** – кочан. **~tapüttü** – бочка для квашения капусты.
~taunilintu – бабочка-капустница.

karhu (n, a, u) II *s.* – медведь.

karkehu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – грубость.

karkia (n, a, a) VII *adj.* – груб|ый (-ая, -ое); жёстк|ий (-ая, -ое) [*человек*] (ср. **järriä**).

karkia|st *adv.* – грубо. **läätä** ~ – грубить.

kartit|tsa (san, tsaa, tsaa) V *s.* – горчица.

kar|ussi (ruusin, ussia, ussii) II *s.* – карась.

karva (n, a, a) IV *s.* – вóлос [*вообще*] (ср. **hiuz**).

karvahu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – горечь.

karva|z (han, st, hasse) XVIII *adj.* – горьк|ий (-ая, -ое).

kar|zaz (sahan, zast, sahasse) XVIII *adj.* – кос|ой (-ая, -ое). **~sahat silmät** – косые глаза. **looa ~sahan katson** – кинуть косо́й взгляд.

kas|se (tiin, setta, tiisse; tiiloin) XV *s.* – роса.

kas|sella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII *v.* – обмакивать.

kas|sen (tmen, seent, tme; tmiin) XIV *s.* – соус, подлива.

kas|taa (tamaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – 1) макать; 2) мочить.

katajai|n (zen, st, sse) XIII ^{a)} *adj.* – можжевело|вый (-ая, -ое).

kat|ata (kaamaa; kaan, kajaa; kaizin, kaiz) XI *v.* – 1) ломать; 2) рвать; 3) разрубать; разрезать.

kat|e (tiin, etta, tiisse) XV *s.* – покрывало.

kat|eta (kiimaa; kiin, kias; kiizin, kiiz) XI *v.* – 1) ломаться; 2) обрываться.

katkai|ssa (zommaa; zen, soo; zin, si) VIII *v.* – 1) переламывать; перерубать; 2) выключать.

kat|koa (koma; on, koo; oin, koi) III *v.* – сломать.

katon|aluz (ksen, ust, ksee) XII *s.* – навес-сарай для дров.

kato|z (ksen, ost, ksee) XII *s.* – навес (ср. **lakanaluz**).

kat|taa (amaa; an, taa; oin, toi) III *v.* – покрывать [*сверху*]; накрывать (ср. **päälistää**).

kat|taaja (taajan, ajaa, ajaa) VIII *s.* – можжевательник.

kat|to (on, toa, too) II *s.* – крыша.

kat|tso (son, tsoa, tsoo) II *s.* – взгляд.

kat|tsoa (tsomaa; son, tsoo; soin, tsoi) III *v.* – смотреть, глядеть.

ka|tu (un, ttuua, ttuu) II *s.* – улица [*в городе*]. **kulkia ~ttuua möö** – идти по улице (ср. **uulittsa**).

kaunehu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – красота.

kauni|z (hen, st, hesse) XVIII *adj.* – красив|ый (-ая, -ое). **~z tüttöi** – красивая девушка.

kaup|ata (paamaa; paan, ajaa; paizin, paiz) XI *v.* – торговать.

kaup|pa (an, paa, paa) IV *s.* – торговля. **käüvvä ~paa** – торговать; вести торговлю. **~pasopimuz** – торговый договор.

kauppia|z (han, st, hasse; hiin) XVIII *s.* – торговец.

kauvva *adv.* – 1) долго; 2) давно.

kauvva|ks *adv.* – надолго.

ka|zi (zin, ssiia, ssi) II *s.* – кошка. **emäin~zi** – кошка [*самка*]. **issäin~zi** – кот.

kazv|aa (amaa; an, aa; oin, oi) III *v.* – расти.

kazvami|in (zen, ist, see; *мон.ном.-ист*) XIII ^{a)} *s.* – рост [*длящийся процесс*]. **heinän ~in** – рост травы (ср. **kazvu**).

kazvat|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – растить; выращивать.

kazvi (n, a, i) II *s.* – растение. **üksvoottiin** ~ – однолетнее растение. **monivootisiin ~loin taimet** – саженцы многолетних растений.

kazvu (n, a, u) II *s.* – рост [*как факт*]. **teollizuen** ~ – рост промышленности (ср. **kazvamiin**).

keehu|a (maa; u; i) II *v.* – вариться.

keel (en, t, ee) X *s.* – 1) язык. **ižoran** ~ – ижорский язык. **vennäen** ~ – русский язык; 2) струна [*музыкального инструмента*].

keel|to (lon, toa, too) II *s.* – запрет.

keeltämätä! * *san.* – безусловно!

keeltähüm|miin (miizen, iist, isee) XIII ^{b)} *s.* – отказ.

keeltähü|ä (mmää; n, ü; in, i) II *v.* – отказываться.

keel|tää (tämää; län, tää; zin, si) VII *v.* – запрещать; отрицать. **verbilöin painuttammiizen ~tävä forma** – отрицательная форма спряжения глаголов.

* *II infinitiivin abessiivi* от **keeltää** (см. 19 урок).

kegla (n, a, a) IV s. : **laivan** ~ – нос корабля.
kehittä|ssä (ämää; än, jjä; izin, iz) XV v. – развиваться.
kehitt|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – развивать.
kehitö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – развитие.
keh|o (on, hooa, hoo) II s. – тело.
kehüks|et (iin, iä, ii) XI s. *mon.* – рамка.
kehü|z (ksen, üst, ksee) XII s. – рама.
keit|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – варить.
keittäjä (n, ä, ä) VIII s. – повар.
kellari (n, a, i) II s. – подвал, погреб.
kello (n, a, o) II s. – колокол; колокольчик.
kelpoizu|sse (en, tta, ttee) XX s. – 1) пригодность; 2) право : **perimizen ~sse** – право наследования (ср. **oikehusse**).
kelta|in (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – жёлт|ый (-ая, -ое).
ke|ltuai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – желток [яйцá].
kel|vata (paamaa; paan, pajaa; paizin, paiz) XI v. – годиться, быть пригодным. **azut ~vataa tööhö** – инструменты пригодны для работы.
ke|n (nen, tä, he; *mon. nom.* – t) *pron.* : ~n? – кто? **ihmiin, ~n ...** – человек, который ...
ken|ikke (**kenenikke, ketäikke, keheikke**) *pron.* – кто-то; кто-нибудь.
kenkä (n, ä, ä) VIII s. – туфля; ботинок.
ken|le (**kenenle, ketäle, kehele**) *pron.* – кто-либо; кто бы то ни было.
kep|pi (in, piä, pii) II s. – палка.
kera I *adv.* – тоже; также (ср. **-ki, -kki; -ka, -kä**).
kera II *postp.* [gen.] – с (*кем-л., чем-л.*). **üssävän** ~ – с другом.
ker|itä (**kkiimää; kkiin, kiää; kkiizin, kkiiz**) XI v. – успевать.
kerkiä (n, ä, ä) VII *adj.* – быстр|ый (-ая, -ое); бойк|ий (-ая, -ое), ловк|ий (-ая, -ое).
kerkiäk|ssiin (**sizen, ziist, sisee; siziin; mon.nom.** – ssiist) XIII ^{a)} *adj.* : **~ssiin ihmiin** – человек с ловкими руками.
kerrallaa *postp.* [nom.] – по ... [*дозировать*]: **vizata pala** ~ – сбрасывать по куску (ср. **jokahizelle**).
kerran *adv.* – 1) однажды; 2) единожды; однократно.
kerro|z (ksen, ost, ksee) XII s. – этаж.
ker|ta (ran, taa, taa) IV s. – раз. **kolt ~taa viikkokauveez** – три раза в неделю. **enz ~taa** – в следующий раз. **viime ~taa** – в прошлый раз.
ker|toa (tomaа; ron, too; roin, toi) III v. – рассказывать; пересказывать (ср. **jutella, keskussella, läätä, sannoa**).
kerve|z (hen, st, hesse) XVIII s. – топор.
ker|ä (än, räa, räa) VIII s. – клубок; шар.
keskeel I *adv.* – посредине (ср. **keskelle**).
keskeel II *prep.* [part.] – посреди (*где?*). **kanz oli ~ tuppaа** – стол был посреди комнаты (ср. **keskelle**).
keskelle I *adv.* – посредине (*куда?*); в середину (ср. **keskeel**).
keskelle II *prep.* [part.] – посреди (*куда?*). **kanz pantii ~ tuppaа** – стол поставили посреди комнаты (ср. **keskeel**).
keskelt *postp.* [gen.] – с середины. **aluttaa kirjan** ~ – начать с середины книги.
keskihi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – средн|ий (-ая, -ее).
keskinä|i (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – взаимн|ый (-ая, -ое).
keskus|sella (telomaа; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – разговаривать; беседовать (ср. **jutella, kertoa, läätä, sannoa**).
keskustel|u (un, luua, luu) II s. – разговор; беседа.
kesku|z (ksen, ust, ksee) XII s. – середина; центр.
ket|rätä (träämää; trään, räjäa; träizin, träiz) XI v. – кружить; ходить [бродить] вокруг (*туда-сюда*).
~rätä metsäa – кружить по лесу. **~rätä taloin ympärillä** – бродить вокруг дома.
ketterä (n, ä, ä) VIII *adj.* – юрк|ий (-ая, -ое).
kevehü|sse (en, ttä, ttee) XX s. – лёгкость.
kev|ät (väaen, ättä, äesse; äiin) XX s. – весна. **~äeel** – весной [*время года*]. **~äeen** – весной [*сезон*].
keväessi *adv.* – легко.
kev|üt (vüüvven, üttä, üesse; üiziin) XX *adj.* – лёгк|ий (-ая, -ое).
ke|zä (zän, ssää, ssää) VIII s. – лето. **~zääl** – летом [*время года*]. **~ssään** – летом [*сезон*].
-ki (üks.), -kki (mon.) partik. [*слитно*] – а также ... ; и ... : **antakaa hänelleki!** – дайте и ему! **antakaa heillekki!** – дайте и им! (ср. **kera, -ka (-kä)**).
kih|hiine (inehen, ineht, inehesse) XX s. – шипение. **maon ~hiine** – шипение змеи.

kih|issä (izömmää; hiizen, izöö; hiizin, hiiz) IX v. – шипеть.
kiin I adv. : 1) uksi on ~ – дверь закрыта; **2) hää on ~** – он занят.
kiin II postp. [el.] – за (что-л.). **temmata hännäst ~** – схватить за хвост.
kiinnit|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. [ill.] – приделывать; прикреплять. **~tää lukun ovvee** – приделать замок к двери.
kiire (hen, eht, hesse) XVI s. – спешка. **~heez** – в спешке; поспешно.
kiiree adv. – быстро. **~ vilkkaa** – поспешно.
kiirehelli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} **adj.** – срочн|ый (-ая, -ое); спешн|ый (-ая, -ое); неотложн|ый (-ая, -ое).
kiirehi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} **adj.** – тороплив|ый (-ая, -ое); поспешн|ый (-ая, -ое).
kiireh|tiä (timmää; in, tii; in, ti) II v. – торопиться; спешить.
kii|ski (zen, skiä, skee) IX s. – ёрш.
kii|ssa (zan, ssa, ssa) IV s. – спор.
kiit|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – благодарить. **~än (~öz)!** – спасибо! **~än teitä!** – благодарю вас!
kii|tää (tämmää; jjän, tää; zin, si) VII v. – мчаться. **lähtii ~tämmää** – помчаться; рвануться [с места].
kii|zellä (sselömmää; sseen, sselöö; sselin, sseli) VIII v. – летать.
kikkelmököliä adv. – кувыркком.
kil|oi (oin, looja, oihe) III s. – козлёнок.
kilpikonna (n, a, a) VIII s. – черепаха.
kim|al (maalen, aalt, alesse) XVI s. – пчела.
kimal|lain (aizen, aist, aisee; mon. nom. – laist) XIII ^{a)} s. – шмель.
kimal|le (tehen, leht, tehesse) XXI s. – сверкание.
kimalpat|saz (tsahan, sast, tsahasse) XVIII s. – улей.
kimal|taa (tammaa; lan, taa; zin, si) VII v. – сверкать.
kipinö|jjä (imää; in, i; in, i) V v. – искриться.
kip|piinä (piinän, inää, inää) V s. – искра.
kip|piää (piiän, iää, iää) VIII **adj.** – больн|ой (-ая, -ое). **~piiä vattsa** – больной желудок (ср. **lässiijä, lässiivä**).
ki|pu (vun, ppuua, ppuu) II s. – боль.
kirja (n, a, a) IV s. – книга.
kirjalli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} **adj.** – письменн|ый (-ая, -ое).
kirjallizu|sse (en, tta, tee) XX s. – **1)** письменность; **2)** литература.
kirjav|a (an, aa, aa; iin) VIII **adj.** – пёстр|ый (-ая, -ое); пег|ий (-ая, -ое).
kirje (hen, eht, hesse) XVI s. – письмо.
kirjut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – писать.
kirk|az (kahan, ast, kahasse) XVIII **adj.** – ярк|ий (-ая, -ое).
kirk|ko (on, koa, koo) II s. – церковь.
kirpiä (n, ä, ä) VIII **adj.** – остр|ый (-ая, -ое): **~ maku** – острый вкус.
kir|re (tteen, reeht, tehesse) XVI s. – северо-восток; норд-ост.
ki|skoa (skomaa; zon, skoo; zoin, skoi) III v. – тащить; тянуть.
kiuk|kaa (kaan, aata, aasse; koin) VI s. – печь (ср. **kiuvvaz**).
kiusaaja (n, a, a) VIII s. – мучитель.
kiu|vvaz (kkaahan, vvast, kahasse; kahiin) XIX s. – печь-каменка [в бане] (ср. **kiukkaa**).
kiu|za (zan, saa, saa) IV s. – **1)** неприятность; **2)** мұка.
kiuzan|tua (tummaa; nun, tuu; nuin, tui) II v. – мучиться; изводиться.
kiu|zata (saamaa; saan, sajaa; saizin, saiz) XI v. – мучить; изводить.
kiuzut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – дразнить.
kiv|i (en, viia, vee) IX s. – камень.
kiv|ikko (viikon, ikkoa, ikkkoo) II s. – **1)** каменистая почва; **2)** груда камней.
kiv|viin (izen, iist, isee; mon, nom. – viist) XIII ^{b)} **adj.** – каменн|ый (-ая, -ое).
ko|e (kkeehen, eeht, kehesse) XVII s. – опыт; проба.
koh|ata (taamaa; taan, tajaa; taizin, taiz) XI v. – встречать.
kohta|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) XV v. – встречаться.
kohtahu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – встреча.
kohtuenmunkai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} **adj.** – справедлив|ый (-ая, -ое).
kohtulli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} **adj.** – **1)** умеренн|ый (-ая, -ое); **2)** приемлем|ый (-ая, -ое).
kohtu|sse (en, tta, tee) XX s. – **1)** умеренность; чувство меры; **2)** справедливость.
koi (n, ta, he) I s. – моль.
koira (n, a, a) VIII s. – собака. **emäin~** – сука. **issäin~** – кобель.
koivis|so (on, soa, soo) II s. – березняк.
koiv|u (n, a, u) II s. – берёза. **riippa~** – плакучая берёза.

kok|ata (kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz) XI v. – ударить; стукнуть (ср. **löövvä**).

kokehi|lla (lomaa; en, loo; lin, li) VIII v. – пробовать.

koko I *pain. pron.* : ~ ... – весь (-сего, -сю, -сё, -се) ... **miä oon jo ~ kirjan lukkeent** – я уже прочёл всю книгу (ср. **kaik**).

kol|ko II (on, kkoa, koo; in. – o'oz) II s. – размер.

ko|konai|n (zen, st, see) XIII ^a *adj.* – цел|ый (-ая, -ое) [*весь*].

ko|konai|seen¹ *adv.* – целиком.

kolma|az (nnen, tta, ntee) *num.* – трет|ий (-ья, -ье).

kolmaazk|ummen|äz (**kolmannenk|ummen|annen, kolmattak|ummen|ättä, kolmantek|ummen|äntee**) *num.* – тридцат|ый (-ая, -ое).

kolmaazk|ummen|äz kolma|az (nnen, tta, ntee) *num.* – тридцать трет|ий (-ья, -ье).

kolmaazsatta|iz (nnen, tta, ntee) *num.* – трёхсот|ый (-ая, -ое).

kolmanne|ez (ksen, est, ksesse) *num.* – треть.

kolmeltaa *adv.* – втроём.

kol|t (men, mea, mmee) *num.* – три.

kol|tk|umment (**kolmenk|ummen|än, kolmeak|umment, kolmeek|ummen|ää**) *num.* – тридцать.

kol|tsatta (**kolmensa|an, kolmeasa|ttaa, kolmeesa|ttaa; in. – kolmeesaa'az**) *num.* – триста.

kol|tsatta kolmaazk|ummen|äz kolma|az (nnen, tta, ntee) *num.* – триста тридцать трет|ий (-ья, -ье).

kol|ttoist (**kolmentoist, kolmeatoist, kolmeetoist**) *num.* – тринадцать.

kol|ttoistk|ummen|äz (nnen, tta, ntee) *num.* – тринадцат|ый (-ая, -ое).

konna (n, a, a) VIII s. – лягушка.

konz? *adv.* – когда?

konz ..., konz ... k. – то ..., то ...

kon|zikke *adv.* – когда-нибудь.

kon|zka *adv.* : **ei ~** – никогда. **hää ei kuuli sitä ~** – он этого никогда не слышал.

kon|zle *adv.* – когда-то; когда-либо.

koolema (n, a, a) VIII s. – смерть.

koolet|taa (tammaa; an, taa; in, ti) VIII v. – умерщвлять; морить.

koo|lla (lomaa; en, loo; lin, li) VIII v. – умирать.

koolt pain. partits. – мёртв|ый (-ая, -ое); умерщ|ий (-ая, -ее).

koop|pa (an, paa, paa) IV s. – яма.

koori (n, a, i) II s. – кора.

koorma (n, a, a) VIII s. – 1) воз. **veejjä ~n pääl** – везти на возу; 2) груз; поклажа.

ko|ota (kkoomaa; kcoon, kojaa; kkoizin, kkoiz) XII v. – собирать; убирать. **~ota marjoja** – собирать ягоды. **~ota tiijjot** – собрать сведения. **~ota moottorin** – собрать мотор. **~ota viljaa aittoihe** – убирать зерно в амбары. **~ota voiman** – собраться с силами. **~ota ittsee** – сосредоточиться. **~ota vootteehen** – убрать постель. **~ota vooeht** – убирать постель. **~ottu teokset** – собрание сочинений.

kop|ata (paamaa; paan, ajaa; paizin, paiz) XI v. – хватать (ср. **temmata**).

kop|uttaa (uttammaa; puutan, uttaa; puutin, utti) IV v. – стучать.

korkehu|sse (en, tta, ttee) XX s. – высота.

korkia (n, a, a) VII *adj.* – высок|ий (-ая, -ое).

korkiaal *adv.* – высоко [*где?*]. **lentää ~** – лететь высоко.

korkialle *adv.* – высоко [*куда?*]. **noissa ~** – подняться высоко.

korkialt *adv.* – с высоты. **puota ~** – упасть с высоты.

kor|ppi (in, pia, pii) II s. – ворон.

korva (n, a, a) VIII s. – 1) ухо; 2) ручка.

ko|skia (skomaa; zen, skoo; zin, ski) VI v. – трогать.

kossehu|sse (en, tta, ttee) XX s. – 1) сырость; влажность; 2) влага.

kossia (n, a, a) VII *adj.* – сыр|ой (-ая, -ое) (ср. **märkä**).

ko|sso (on, soa, soo) II s. – мечь.

kossonh|luhi|in (zen, ist, see; *mon. nom. – ist*) XIII ^a *adj.* – мстительн|ый (-ая, -ое).

ko|s|taa (tamaa; san, taa; sin, ti) IV v. – мстить.

kostaja (n, a, a) VIII s. – мститель.

ko|ti (in, ttiia, tti) II s. – дом (*жилой*) (ср. **taloi**).

kotont *adv.* – úз дому. **hää poistui ~** – он ушёл úз дому.

kottii *adv.* – домой. **hää männöö ~** – он идёт домой.

kottoon *adv.* – дóма. **hää on ~** – он дома.

¹ *Essiivi* от **kokonain**.

kov|a (**an, vaa, vaa**) VIII *adj.* – 1) твёрд|ый (-ая, -ое); жёстк|ий (-ая, -ое); 2) суров|ый (-ая, -ое); 3) громк|ий (-ая, -ое). ~**a ään** – громкий голос.

kovvaa *adv.* – 1) сурово; твёрдо; 2) громко.

kraap|ata (**раамаа; раан, ажаа; раизин, раиз**) XI *v.* – сдирать. **hää ~paiz ihon** – он содрал кожу.

kraa|ska (**zan, skaa, skaa**) IV *s.* – краска.

kraa|zata (**скаамаа; скаан, скажаа; скаизин, скаиз**) XI *v.* – красить.

krandošši (**n, a, i**) II *s.* – карандаш.

krap|issa (**изоммаа; пиизен, изоо; пиизин, пииз**) IX *v.* I – 1) глотать; 2) грызть.

krap|issa (**изоммаа; пиизен, изоо; пиизин, пииз**) IX *v.* II – 1) потрескивать; 2) хрустеть.

krap|piine (**инехен, инеэнт, инеэссе**) XXI *s.* – 1) потрескивание; 2) хруст.

kra|pu (**vun, ррууа, пуу**) II *s.* – 1) рак; 2) краб.

kra|vuta (**рруумаа; рруун, ружаа; рруизин**) XI *v.* – залезать; карабкаться. ~**vuta ülöz** – влезать; вскарабкиваться.

krimpe (**hen, eht, hesse**) XVI *s.* – пескарь.

kränt|tsi (**sin, tsiä, tsi**) II *adj.* – непослушн|ый (-ая, -ое); непокорн|ый (-ая, -ое) (ср. **ülpiä**).

ku k. – 1) когда; как : ~ **miä tulin** – когда я пришёл. **heti ~ ...** – сразу же как ...; лишь только ... **sill aikkaa, ~ ...** – в то время, как ...; 2) потому что; так как (ср. **siks etti**); 3) пока. **siihe nasse, ~ ...** – [до тех пор.] пока ... **siks ~ ...** – [до тех пор.] пока не ...

kui k. – 1) если. ~ **voin, siiz tüen** – если смогу, то приду; 2) чем : **se koti on suuremp, ~ too** – этот дом больше, чем тот.

kuilu (**n, a, u**) II *s.* – пропасть.

kui paljo? *adv.* – сколько?

kuiva (**n, a, a**) VIII *adj.* – сух|ой (-ая, -ое).

kuiv|aa (**aan, aata, aasse; oin**) VI *adj.* – сушён|ый (-ая, -ое).

kuivahu|z (**ksen, st, ksee**) XII *s.* – 1) сушка; высушивание; 2) вытирание насухо.

kuivakal|a (**an, laa, laa**) IV *s.* – рыба, вяленая на солнце.

kuiva|ta (**амаа; an, jaa; izin, iz**) XI *v.* – вытирать насухо.

kuivat|taa (**tammaa; an, taa; in, ti**) IV *v.* – 1) сушить; 2) вялить.

kuivat|tu (**un, tua, tuu; tuin**) *partits.* – сушён|ый (-ая, -ое); вялен|ый (-ая, -ое).

kuivu|a (**маа; n. u; in, i**) II *v.* – сохнуть.

kuivuhu|sse (**en, tta, ttee**) XX *s.* – 1) сухость; 2) засуха.

kui|zata (**скаамаа; скаан, скажаа; скаизин, скаиз**) XI *v.* – шептать.

kui|ze (**skehen, zeeht, skehesse**) XVI *s.* – шёпот.

ku|ka (**kan; kkaa, hu; in. – ss**) *pron., s. : ~ka?* – как|ой (-ая, -ое)?; котор|ый (-ая, -ое) из нескольких? (ср. **kumpa**).

ku|kaikke (**ku|kanikke, ku|kkaaiikke, ku|huikke; in. – kussikke**) *pron.* – как|ой (-ая, -ое)-то; как|ой (-ая, -ое)-нибудь.

ku|kale (**ku|kanle, ku|kkaale, ku|hule; in. – kussle**) *pron.* – как|ой (-ая, -ое)-либо.

kuk|ka I (**an, kaa, kaa**) VIII *s.* – цветок. **olla ~aaz** – цвести. **puheta ~kaa** – расцветать; зацветать.

k|ukka II (**enenkä, että, ehkä**) *pron. : ei ~ukka* – никто. **~ukka ei taho** – никто не хочет. **~että eijoo** – никого нет. **elä anna ~ellekä!** – никому не давай!

kuk|koi (**oin, koja, koihe**) III *s.* – петух.

kul|akka (**laakan, akkaa, akkaa**) V *s.* – кулак. **löövvä ~akaa kantee** – стукнуть кулаком по столу. **hää puristi kättä ~akkaa** – он сжал руку в кулак.

kul|kia (**комаа; en, koo; in, ki**) VI *v.* – двигаться. **~kia kattuaa möö** – идти [ехать] по улице. **hää läksi ~комаа** – он пошёл пройтись.

kul|ku (**un, kua, kuu**) II *s.* – 1) движение; 2) проход; проезд.

kul|luua (**умаа; luu; ui**) II *v.* – пройти; израсходоваться. **~ui monniia voossiia** – прошли многие годы.

kul|ta (**lan, taa, taa**) VIII *s.* – золото.

kultai|n (**zen, st, see**) XIII ^{b)} *adj.* – золот|ой (-ая, -ое).

kummar|a (**an, aa, aa; oin**) V *adj.* – согнут|ый (-ая, -ое); склонённ|ый (-ая, -ое).

kummarro|z (**ksen, ost, ksee**) XII *s.* – поклон.

kummar|taa (**tammaa; ran, taa; zin, si**) VII *v.* – наклоняться.

kummarta|ssa (**амаа; an, jjaa; izin, iz**) XV *v.* – кланяться.

kummi (**n, a, i**) II *s.* – кум; кумá.

ku|mmipoi|ka (**jjan, kkaa, kkaa**) VIII *s.* – крестник.

ku|mmise|tä (**än, ttaa, ttaa**) VIII *s.* – крёстный.

ku|mmittä|ti (**in, ttiä, tti**) II *s.* – крёстная.

ku|mmittä|är (**ttäären, äärt, täresse**) XVII *s.* – крестница.

kum|pa (**man, раа, раа; piin**) *pron. : ~pa?* – котор|ый (-ая, -ое) из двух? (ср. **kuka**).

kunnia (n, ta, sse) VI s. – честь.
kunniut|taa (tamaa; an, taa; zin, si) IV v. – уважать.
kunniutu|z (ksen, ust, ksee) XIII s. – уважение.
kur|a (an, raa, raa) VIII *adj.* – лев|ый (-ая, -ое). ~а **käzi** – левая рука.
kuraal *adv.* – налево; слева (*где?*). **miun koti on ~** – мой дом – слева (ср. **kuralle**).
kuralle *adv.* – налево; влево (*куда?*). **kääntyä ~** – свернуть налево (ср. **kuraal, kuralt**).
kuralt *adv.* – слева (*откуда?*). **ilmetä ~** – появиться слева (ср. **kuraal, kuralle**).
kuremmaal *adv.* – левее (*где?*). **külä on ~** – деревня – левее (ср. **kuremmalle**).
kuremmalle *adv.* – левее (*куда?*). **käännü ~!** – сверни левее! (ср. **kuremmaal**).
kur|ki (en, kia, kee) IX s. – журавль.
kurk|ku (un, kua, kuu) II s. – горло.
kussanokseel *postp.* [gen.] – 1) за счёт [*кого-л.*]; 2) : **pilahilla üssävän ~** – подшутить над другом.
kussanoks|et (iin, ia, isse) XII s. *mon.* – расходы.
ku|ttoo (toma; on, ttoo; oin, toi) III v. – вязать. ~**ttoo** **kaglarätin** – связать шарф.
ku|tsu (sun, tsua, tsuu) II s. – приглашение.
ku|tsua (tsumaa; sun, tsuu; suin, tsui) II v. – звать; приглашать. ~**tsua küllää** – пригласить в гости.
kuu (n, ta, hu) I s. – 1) месяц [*календарный*]. **enz ~ta** – в будущем месяце. **tääz ~z** – в этом месяце.
viime ~ta – в прошлом месяце; 2) месяц; луна. ~**valo** – лунный свет.
kuukau|z (vven, tta, ttee) XI s. – месяц [*промежуток времени*]. ~**z** – целый месяц; месяц напролёт.
kaks kertaa ~vveez – два раза в месяц.
kuu|lla (loma; en, lloo, lin, li) VIII v. – слышать.
kuullut|oz (ksen, ost, ksee) XII s. – объявление.
kuullut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – объявлять.
kuulo (n, a, o) II s. – слух.
kuulu|a (maa; n, u; in, i) II v. – слышаться. **mittää ei ~** – ничего не слышно.
kuului|za (zan, saa, saa; siin) VIII *adj.* – известн|ый (-ая, -ое); знаменит|ый (-ая, -ое).
kuulumi|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} s. – слышимость.
kuulus|sella (teloma; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – спрашивать; опрашивать; проводить опрос (ср. **küssüü, küzütella**).
kuulus|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – осведомляться.
kuulut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. : ~**taa kirkooz** – оглашать в церкви.
kuuluva (n, a, a) VIII *adj.* – слышн|ый (-ая, -ое); слышим|ый (-ая, -ое).
kuuma (n, a, a) VIII *adj.* – 1) горяч|ий (-ая, -ее); 2) жарк|ий (-ая, -ое). **on ~** – жарко.
kuumat|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – 1) разгорячить; 2) “гореть” : **käet ~etaa** – руки горят.
kuumen|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VIII v. – греть; нагревать; согревать.
kuume|ta (nommaa; nen, noo; nin, ni; kond. – nissiizin) X v. – греться; нагреваться; согреваться.
kuumu|sse (en, tta, tee) XX s. – жара.
kuun|nella (telomma; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – слушать.
kuurit|tsa (san, tsaa, tsaa) V s. – стропила.
kuuvve|ez (nnen, tta, ntee) *num.* – шест|ой (-ая, -ое).
kuuvveezkümnenääz (**kuuvvennenkümnenännen, kuuvvettakümnenättä, kuuvventeekekümnenäntee**) *num.* – шестидесят|ый (-ая, -ое).
kuuvveezkümnenääz kuuvve|ez (nnen, tta, ntee) *num.* – шестьдесят шест|ой (-ая, -ое).
kuuvveezsatta|iz (nnen, tta, ntee) *num.* – шестисот|ый (-ая, -ое).
kuu|z I (vven, tta, ttee; in. – vveez) *num.* – шесть.
kuu|z II (zen, sta, see) X s. – ель; ёлка.
kuu|zan (samen, zaant, samee) XIV s. – жимолость.
kuuzik|ko (on, koa, koo) II s. – ельник.
kuuzkümment (**kuuvvenkümnenän, kuuttakümment, kuutteekümnenää**) *num.* – шестьдесят.
kuuzsattaa (**kuuvvensaan, kuuttasattaa, kuutteesattaa; in. – kuuvveezsaa'az**) *num.* – шестьсот.
kuuzsattaa kuuvveezkümnenääz kolma|az (nnen, ttä, ntee) *num.* – шестьсот шестьдесят трет|ий (-ья, -ье).
kuuztoist (**kuuvventoist, kuuttatoist, kuutteetoist**) *num.* – шестнадцать.
kuuztoistkümnenääz (nnen, ttä, ntee) *num.* – шестнадцат|ый (-ая, -ое).
käh|heerä (heeran, erää, erää; eröin) V *adj.* – кудряв|ый (-ая, -ое).
käh|hiine (inehen, ineht, inehesse) XX s. – хрип; хрипение.
käh|hiia (hiiän, iää, iää) VIII *adj.* – хрипл|ый (-ая, -ое).
käh|issä (izömmää; hiizen, izöö; hiizin, hiiz) IX v. – хрипеть.
kähnä|tä (ämä; än, jää; izin, iz) XI v. – 1) мешкать; медлить; 2) копать : **miks siä ~ät?** – что ты копаешься?
käk|ättää (ättämmää; käätan, ättää; käätin, ätti) IV v. – хохотать.

käk|öi (öin, kööjä, öihe) III s. – кукушка. **~öi kukkuu** – кукушка кукует.
kälvähü|ä (mmää; n, ü; in, i) II v. – сохнуть. **püükki ~i** – бельё высохло.
kälvä|tä (ämää, jää; iz) XI v. : **päivüt ~jää viljaa** – солнце пересушивает зерно.
käl|ü (ün, lüüa, lüü) II s. – невестка [*жена брата*].
kämme|l (len, elt, lesse) XVI s. – ладонь.
käm|äärä (määrän, ärää, ärää) V s. – кочка : **~määrä niitüül** – кочка на лугу (ср. **mätäz**).
kämärik|äz (kähän, äst, kähässe) XVIII *adj.* – кочковат|ый (-ая, -ое). **~äz niittü** – кочковатый луг.
käp|pää|ä (pää|än, älä, älä) VIII s. – лапа.
kärk|kä (än, kää, kää) VIII s. : 1) **kuuzen ~kä** – еловая шишка; 2) **marja~kä** – кисть [Гроздь] ягод.
kärk|küä (kümää; ün, küü; ün; küi) II v. – добиваться. **miä tahon ~küä hänelt totta** – я хочу добиться от него правды.
kärnä (n, ä, ä) VIII s. – струп; корка; болячка.
kärnäkonna (n, a, a) VIII s. – жаба.
kärnä|äz (kähän, äst, kähässe) XVIII *adj.* – покрыт|ый (-ая, -ое) болячками; шелудив|ый (-ая, -ое).
kärppä (än, pää, pää) VIII s. – горноста́й.
kär|päin (päizen, väist, päisee; *mon. nom.* – **päist**) XIII ^{b)} s. – муха. **~päizen opokka** – гриб-мухомор.
kärri|t (löin, löjä, löihe) II s. *mon.* – телега; повозка.
kärt|tüä (tümää; ün, tüü; ün, tüi) II v. – обжигаться.
kärtüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – обжигать; опаливать. **~tää sikkaa** – опаливать свинью.
kärzik|äz (kähän; äst, kähässe) XVIII *adj.* – 1) с хоботом; хоботн|ый (-ая, -ое). **~kähät elläivät** – хоботные животные; 2) с носиком : **~kähät astiat** – посуда с носиком.
kär|zä (zän, sää, sää) VIII s. – 1) хобот. **norzun ~zä** – хобот слона; 2) рыло. **siän ~zä** – рыло [пяточек] свиньи; 3) носик. **tšainikan ~zä** – носик чайника.
käräh|tää (tämää; tää; ti) IV v. : 1) **küünelet ~ettiü silmiü** – слёзы навернулись на глаза; 2) **viina ~ti päähä** – водка ударила в голову.
kärätškä (n, ä, ä) VIII *adj.* : **~ heppoin** – норовистая лошадь.
kär|ätä (räämää; rään, äjää; räizin, räiz) XI v. – возить (*на чём-л.*) (ср. **veejjä**).
kä|skiä (skömää; zen, sköö, zin, ski) VI v. – велеть, приказывать.
kä|skü (zün, sküä, sküü) II s. – приказ.
kä|ssiine (zinehen, zineeht, zinehesse) XXI s. – перчатка.
kä|ssiütüz (zitükseen, zitüüst, zitüksee) XIII s. – представление; понимание.
kässiütüz|kü|kü (vvün, kküüä, kküü) II s. – сообразительность; понятливость.
kässiütüz|kü|kü|in (zen, ist, see; *mon. nom.* – **ist**) XIII ^{b)} *adj.* – сообразительн|ый (-ая, -ое); понятлив|ый (-ая, -ое).
kät|kiä (kömää; en, köö; in, ki) VI v. – прятать.
kät|üt (küen, üttä, küesse; küiziin) XX s. – колыбель.
kä|zi (en, ttä, ttee; ssiin) XI s. – рука; кисть руки (ср. **käzivarz**).
käzikoukuuz *adv.* : **kulkia hänen kera ~** – идти с ним под руку.
käzikääntiiz *adv.* – мигом.
käzikünkäst *adv.* : **ottaa hänt ~** – взять [брать] её под руку.
käzipuu (n, ta, hu) I s. – перила.
käzit|ellä (telömää; teen, tellöö, telin, teli) VIII v. – трогать; дотрагиваться, притрагиваться (ср. **koskia**).
kä|zittää (zittämmää; ssiitän, zittää; ssiitin, zitti) IV v. – понимать; соображать; схватывать. **hää ~zitti assiian üttiimen** – он ухватил суть дела (ср. **arvata, ümmärtää**).
käzitükkee *adv.* – рука в руке : **joossa ~** – бежать, держась за руки.
käzivar|z (ren, tta, tee) XI s. – рука [от пальцев до плеча] (ср. **käzi**).
kääk|ätä (käämää; kään, äjää; käizin, käiz) XI v. – задерживаться. **hää ~käiz mataal** – он задержался в пути.
käämü (n, ä, ü) II s. – катушка; bobина.
kään|ne (tiin, nettä, tiisse) XV s. – 1) изгиб; 2) : **käzi~ne** – взмах руки; всплеск руки.
käännö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – поворот.
kääntii|ssä (mää; n, ää; zin, z) XVIII v. – поворачиваться, оборачиваться.
kään|tää (tämää; nän, tää; zin, si) VII v. – 1) поворачивать (*что-л.*). **~tää ohjaimen** – повернуть руль (ср. **kääntüä**); 2) : **~tää käet** – взмахнуть руками; всплеснуть руками.
kään|tüä (tümää; nün, tüü; nün; tüi) II v. – поворачивать. **~tüä oikialle** – повернуть направо (ср. **kääntää**).
kääppähü|sse (en, ttä, ttee) XX s. – кража (ср. **varasso, varkahusse**).
kääp|ätä (päämää; pään, äjää; päizin, paiz) XI v. – красть (ср. **varastaa**).
käärihü|ssä (ümä; ün, jjää; izin, iz) XIV v. – закутываться. **~ssä adjalaa** – закутаться в одеяло.

kääri|ä (mää; n, i; n, -) II v. – 1) завёртывать; закутывать. **~ä lapsin adjalaa** – завернуть ребёнка в одеяло; 2) свёртывать; сматывать. **~ä maton** – свернуть ковёр. **~ä lankat kerälle** – смотать нитки в клубок.

käär|siä (simää; zin, sii; zin, si) II v. – страдать; мучиться.

käärzimü|z (ksen, üst, ksee) XII s. – страдание; мучение.

käärö (n, ä, ö) II s. – свёрток, узелок.

kääzn|ä (än, ää, ää; öin) IV s. – гриб-трутовик.

käük|ki (in, kiä, kii) II s. – 1) ходьба; 2) походка.

käüt|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – пользоваться; использовать. **~tää haarukkaa** – пользоваться вилкой.

käüvve|llä (lömmää; en, löö; lin, li) VIII v. – гулять.

käüvvelü (n, ä, ü) II s. – прогулка.

kä|üvvä (ümmää; ün, üp; in, i) I v. – 1) ходить [in.]. **~üvvä linnaaz** – ходить в город; 2) бродить [о *напитках*]. **olut ~üp** – пиво бродит; 3) приниматься [II inf. ill.]. **hää ~i күзүттелöмää** – он принялся спрашивать; 4) : **~üvvä kattsomaaz** – навещать.

köh|hiä (imää; in, hii; in, i) II v. – кашлять.

köhmöläi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} **adj.** – неуклюжий (-ая, -ее).

köh|ä (än, hää, hää) VIII s. – кашель.

köhähtä|ssä (ämää; än, jjä; izin, iz) XV v. – закашляться.

köh|ähtää (ähtämmää; häähän, ähtää; häähin, ähti) IV v. – кашлянуть.

köüh|tüä (tümää; ün, tüü; üin, tüi) II v. – беднеть; разоряться.

köüh|ä (än, ää, ää) VIII **adj.** – бедный (-ая, -ое). **~ükkain!** – бедненький!

köühükkäizeest adv. – бедно. **~ ellää** – бедно жить.

köühü|sse (en, ttä, tee) XX s. – бедность.

köühüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – разорять.

köül|z (vven, ttä, ttee; ssiin) XI s. – канат; трос.

kü|etä (kenömmää; kkeenen, kenöö; kkeenin, kkeeni; kond. – kenissiizin) X v. [II inf. ill.] – быть способным (*на что-л.*), быть в состоянии; справляться. **~kkeenet siä tekömää tämän?** – ты справишься с этим?

kühkyläi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – лесной голубь; горлица.

kükenöv|ä (än, vää, vää) VIII **adj.** [ill.] – способный (-ая, -ое) [*на что-л.*]. **hää on ~ä sitä tekömää** – он способен это сделать (ср. **küvvükäz**).

küker|tää (tämmää; rän, tää; zin, si) VII v. – сидеть на корточках.

kük|kiä (kimää; in, kii; in, ki) II v. – ожидать [*впустую*].

kükküzillää adv. – на корточках.

kük|ähtää (ähtämmää; käähän, ähtää; käähin, ähti) IV v. – присесть на корточки.

kü|kü (vvün, kküüä, kküü) II s. – способность; талант.

küküstä|ssä (ämää; än, jjä; izin, iz) XV v. – присесть.

kül adv. – непременно. **Siä tüet? – ~!** Ты придёшь? – Да, точно [непременно]!

küleez postp. [gen.] – рядом с [*где?*]. **hää istuu miun ~** – он сидит рядом со мной! (ср. **külkee, liki**).

külitellee adv. – вдоволь. **rookkaa meil on ~** – пищи у нас вдоволь.

külittee adv. : **vene männöö ~** – лодку заносит.

külkee postp. [gen.] – рядом с [*куда?*]; вплотную к. **istuu miun ~!** – сядь рядом со мной! (ср. **küleez, liki**).

kül|ki (en, kiä, kee) IX s. – бок.

külkiluu (n, ta, hu) I s. – ребро.

külkimü|ttaa adv. – бок ó бок.

küllähi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} **adj.** – сытый (-ая, -ое).

küllää adv. – в гости. **kuttsua ~** – пригласить в гости.

küllääst adv. – достаточно; довольно.

küllü|sse (en, ttä, tee) XX s. – 1) сытость. **~en tunne** – чувство сытости; 2) достаток. **ellää ~eez** – жить в достатке.

küllüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. [part.] – надоедать. **vihma ~ti kaikkia** – дождь всем надоел.

külmet|tüä (tümää; ün, tüü; üin, tüi) II v. – простужаться.

külmenöm|miin (miizen, iist, isee; mon.nom.– miist) XIII ^{b)} s. – похолодание.

külme|tä (nömmää; nen, nöö; nin, ni; kond. – nissiizin) X v. – 1) холодать. **ilmat ~tää** – погода холодает; 2) холодеть. **käet ~niit** – руки похолодели.

külmis|tää (tämmää; sän, tää; sin, ti) IV v. – мёрзнуть.

külmä (n, ä, ä) VIII I s. – холод. **öö~** – ночной холод. **miul on ~** – мне холодно.

külmä (n, ä, ä) VIII II **adj.** – холодный (-ая, -ое). **~t ilmat** – холодная погода.

külmäk|käin (käizen, äist, käisee; *mon. nom. – käist*) XIII ^{a)} *adj.* – холодноват|ый (-ая, -ое); довольно холодно|ый (-ая, -ое).

külmäs|süttää (süttämää; ütän, süttää; ütän, sütti) IV *v.* – простужать; застуживать. ~süttää **kurkkua** – застудить горло.

külmäs|tää (tämmää; sän, tää; sin, ti) IV *v.* – знобить. **minnuu ~tää** – меня знобит.

külpii|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII *v.* – 1) мыться в бане; 2) купаться (ср. **peSSIissä**).

kül|piä (pömää; ven, pöö; vin, pi) VI *v.* – принимать ванну.

kül|pü (vün, püä, püü) II *s.* – купание; мытьё.

külvet|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – 1) купать; 2) парить в бане.

külv|jää (ämää; än, ää; in, i) IV *v.* – сеять.

külvö (n, ä, ö) II *s.* – сев; посев.

kül|jä (än, lää, lää) VIII *s.* – село; деревня.

külääz *adv.* – в гостях.

kül|ü (ün, lüüä, lüü) II *s.* – баня [*русская*].

kümnen (än, t, ää) *num.* – десять.

kümnenä|z (nnen, ttä, ntee) *num.* – десят|ый (-ая, -ое).

künnü|z (ksen, üst, ksee) XII *s.* – порог.

küntelüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – царапать [*когтями, ногтями*].

küntteli (n, ä, i) II *s.* – свеча.

kün|tää (tämmää; nän, tää; zin, si) VII *v.* – пахать. ~tää **peltoa** – вспахать поле.

kün|tö (nön, töä, töö) II *s.* – пахота; вспашка [*процесс*].

küntümaa (n, ta, ha) I *s.* – пахотная земля; запашка.

kün|z (nen, tta, tee; siin) XI *s.* – ноготь; коготь.

künz|pää (n, tä, hä) I *s.* – локоть.

künzvar|z (ren, tta, tee; siin) XI *s.* – предплечье.

küpsi (n, ä, i) II *adj.* – 1) зрел|ый (-ая, -ое). ~ **heelmä** – зрелый плод; 2) вспыльчив|ый (-ая, -ое). ~ **meez** – вспыльчивый мужчина.

küpsü|ä (mää; n, ü; in, i) II *v.* – зреть; созревать.

kür|pä (vän, pää, pää) VIII *s.* – половой член.

kü|ssüümüz (zümüksen, zümüüst, zümüksee) XII *s.* – вопрос.

kü|ssüüä (zümää; zün, ssüü; züin, süi) II *v.* – 1) просить; 2) спрашивать; 3) : ~ssüüä **Jumalaa** – молиться; молить Бога (ср. **mankua**).

kütkim|et (iin, iä, ii) XIV *s. mon.* : **paijjan ~et** – пуговицы на рубашке. **paajpaijjaan ~et kiin!** – застегни пуговицы на рубашке! (ср. **nappi**).

küt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* : ~tää **mettsää** – выжигать лес [*под пашню*].

küt|tööjä (öimää; öin, tööi; öin, öi) V *v.* – тлеть. **süet ~öjää** – угли тлеют.

kü|tü (vvün, ttüüä, ttüü) II *s.* – деверь [*брат мужа*].

küvvük|z (kähän; äst, kähässe) XVIII *adj.* – способн|ый (-ая, -ое); талантлив|ый (-ая, -ое) (ср. **kükenövä**).

küzün! *san.* – пожалуйста! прощу!

küzüt|ellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII *v.* – спрашивать. ~ellä **tervehüttä** – спрашивать о здоровье.

küüh|kü (ün, küä, küü) II *s.* – голубь.

küüne|l (len, elt, lesse) XVI *s.* – слеза.

küürüzissää *adv.* – сгорбившись; ссутулившись.

küüruselkähi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – сгорбленн|ый (-ая, -ое); сутул|ый (-ая, -ое).

küürüstä|ssä (ämää; än, jjää; izin, iz) XV *v.* – нагибаться; сгибаться [*низко*] (ср. **kummartassa**).

L I.

laa partik. – пусть; давай(-те); чтоб(ы) : ~ **hää tiittää!** – пусть он знает! ~ **miä halkkiin!** – чтоб я лопнул! ~ **teemmä!** – давайте сделаем!

laatik|ko (on, koa, koo) II *s.* – ящик.

laba (n, a, a) IV *s.* : **airon ~** – лопасть весла.

labaluu (n, ta, hu) I *s.* – лопатка [*кость*].

labama|to (on, ttooa, ttoo) II *s.* – ленточный глист.

labja (n, a, a) IV *s.* – лопата (ср. **labjain**).

lajjain (zen, st, see) XIII ^{b)} s. – 1) лопатка. **lapsen~n** – детская лопатка; 2) лопата [*мера чего-л.*]. **~n hiittaa** – лопата песку (ср. **lajja**).

ladva (n, a, a) IV s. – 1) верхушка дерева; 2) крона.

ladvak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* : **~az puu** – дерево с большой кроной.

laenk| (n, a, i) II s. – заряд. **püssü on ~iz** – ружьё заряжено.

laenkut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – заряжать. **~taa püssüä** – заряжать ружьё.

lahantka (n, a, a) V s. – корыто, лоханка, ванночка (ср. **allaz**).

lah|heeke (ekkehen, ekeeht, ekkesse) XXI s. – бухта.

lahj|a (an, aa, aa; oin) IV s. – подарок.

lahjo|ja (imaa; in, oi; in, i) V v. – подкупать.

lahjut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – 1) дарить. **~taa tütärele leikkikalun** – подарить дочери игрушку; 2) украшать : **vaatimattomusse ~taa ihmüst** – скромность украшает человека.

lahna (n, a, a) IV s. – лещ.

lah|o (on, hooa, hoo) II *adj.* – гнил|ой (-ая, -ое).

lahon|tua (tummaa; nun, tuu; nuin, tui) II v. – гнить; истлевать (ср. **märetä**).

lah|ossa (hoomaa; hoon, oojaa; hoizin, hoiz) XIV v. – разлагаться (ср. **märetä**).

lahti *adv.* : **uksi on ~** – дверь распахнута. **tehhä ukxen ~** – распахнуть дверь.

lah|ti (en, tia, tee) IX s. – залив.

laiha (n, a, a) IV *adj.* – худ|ой (-ая, -ое); тощ|ий (-ая, -ее).

laihe|ta (nommaa; nen, noo; nin, ni; kond. – nissiizin) X v. – худеть; тощать.

laih|tua (tumaa; un, tuu; uin, tui) II v. – 1) истощаться; 2) падать в обморок; терять сознание.

laihuk|kain (kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist) XIII ^{a)} *adj.* – худошав|ый (-ая, -ое) : **~kain meez** – худошавый мужчина.

laihut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – истощать; изнурять.

laihu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – удоба.

laij|a (an, aa, aa; oin) IV *adj.* – широк|ий (-ая, -ое).

laij|je (tteeen, jjeeht, tehesse) XVII s. – прибор; устройство; приспособление.

laijju|sse (en, tta, tee) XX s. – ширина.

laijju|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – обшивать. **~taa venneehen laitoja** – обшивать борта лодки.

laimen|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – разбавлять.

laimia (n, a, a) VII *adj.* – прохладн|ый (-ая, -ое).

lainamu|z (ksen, ust, ksesse) XII s. – глоток. **hää otti ~ksen viiniä putelist** – он сделал глоток вина из бутылки.

laina|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – 1) проглотить; 2) : **~ta rahhaa** – занять деньги (ср. **lainoa**).

laine (hen, eht, hesse) XVI s. – волна.

laino|a (maa; n, o; in, i) III v. – глотать (ср. **lainata**).

laiska (zan, skaa, skaa) IV *adj.* – ленив|ый (-ая, -ое).

laiskuri (n, a, i) II s. – лентяй.

lai|ta (jjan, taa, taa) IV v. – край; поля; борт; опушка. **pellon ~ta** – край поля. **metsän ~ta** – опушка леса. **lääpäñ ~ta** – поля шляпы. **venneehen ~ta** – борт лодки.

lait|taa (tamaa; an, taa; oin, toi) III v. – 1) делать; изготовлять. **~taa suksia** – изготовлять лыжи; 2) отсылать; прогонять; 3) упрекать [el.]. **~taa pahast tööst** – упрекать за плохую работу.

laittii|ssa (maa; n, aa; zin, z) XIII v. – принарядиться (ср. **ehstiissä**).

laiva (n, a, a) IV s. – корабль (ср. **aluz III**).

laizma (n, a, a) IV s. – прудик (ср. **lammi**).

lai|zusse (skuen, zutta, skutee) XX s. – лень.

lai|zutella (skuttelomaa; skutteen, skuttelloo; skuttelin, skutteli) VIII v. – лениться.

lakanalu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – укрытие; покрытие; навес (ср. **katoz**).

lak|ata (kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz) XI v. – оставить, бросить (*кого-л.*). **hää ~kaiz ukkoja tulomaa üksinä** – он оставил старика идти в одиночку (ср. **jättää**).

lakenut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – выравнивать; сглаживать.

la|ki (en, kkiia, kkee) IX s. – потолок.

lakiai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – дымоход [*в курной избе*].

lak|ka (an, kaa, kaa) IV s. – чердак.

lak|ki (in, kia, kii) II s. – шапка.

lak|kiia (kiian, iaa, iaa) VII *adj.* – просторн|ый (-ая, -ое).

lakkait|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – 1) разравнивать; разглаживать (ср. **lakenoittaa**); 2) гладить. **~ella koiraa** – гладить собаку.

lak|keehusse (ehuen, ehutta, ehuttee) XX s. – простор. **äärettömät ~ehuet** – бескрайние просторы.

laksu (n, a, u) II s. – поляна.

l^{am}asa|to (on, ttooa, ttoo) II s. – обложной дождь.
lam|ata (maamaa; maan, ajaa; maizin, maiz) XI v. – нажимать. **~ata nappia** – нажимать [на] кнопку.
lam|maakaz (akkahan, akast, akkahas) XVIII *adj.* – полегший (-ая, -ее). **~maakaz ruiz** – полегшая рожь (ср. **laooz, lattooa**).
lam|maz (ppaahan, mast, pahasse) XVIII s. – овца.
lammazkarja (n, a, a) IV s. – отара овец.
lammazrau|vvat (toin, toja, toihe) IV s. *mon.* – ножницы для стрижки овец.
lamm|ji (en, ia, ee) IX s. – пруд (ср. **laizma**).
lam|miia (miian, iaa, iaa) VII *adj.* – широкоплечий (-ая, -ее).
lam|mooja (oimaa; oin, moo; oin, oi) V v. – отдыхать [лѐжа] (ср. **levätä**).
lampaahanop|okka (pookan, okkaa, okkaa) V s. – гриб-маслёнок.
lamp|pu (un, pua, puu) II s. – лампа.
lam|uttaa (uttammaa; muutan, uttaa; muutin, utti) IV v. – укладывать.
lanka (n, a, a) IV s. – 1) нитка; 2) провод.
lank|eta (kiimaa; kiin, iaa; kiizin, kiiz) XI v. – 1) валиться; рушиться; 2) опрокидываться.
lanko (n, a, o) II s. – 1) шурин [брат жены]; 2) деверь [брат мужа]; 3) свояк [муж сестры жены].
lannisso|z (ksen, ost, ksee) XII s. – уныние; подавленность; угнетённость.
lannis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – покорять; подчинять; угнетать.
lannista|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – покоряться; подчиняться.
lannis|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II v. – унывать; падать духом.
-lantai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* : **peen--n** – малюсенький. **suur--n** – огромный.
lanttari (n, a, a) II s. – прожектор для световой сигнализации [на корабле].
lant|tu (un, tua, tuu) II s. – брюква.
laooz *adv.* : **ruiz on ~** – рожь полегла (ср. **lammaakaz, lattooa**).
laper|taa (tammaa; ran, taa; zin, si) VII v. – колыхаться.
lap|piikaz (ikkahan, ikast, ikkahas) XVIII s. – варезка.
lapselli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – детский (-ая, -ое); ребячeskий (-ая, -ое).
la|psi (psen, sta, psee) X s. – ребёнок; дитя.
lapsiloinko|ti (in, ttiia, ttii) II s. – детский дом.
lapsiloinsaa|tu (un, ttuua, ttuu) II s. – детский сад.
lapsuhu|sse (en, tta, ttee) XX s. – детство.
lap|uttaa (uttammaa; puutan, uttaa; puutin, utti) IV v. – удирать. **~puuta poiz!** – убирайся прочь [вон]!
las|ata (saamaa; saan, ajaa; saizin, saiz) XI v. – грузить; нагружать; загружать; погружать.
la|skia (skomaa; zen, skoo; zin, ski) VI v. – 1) опускать; бросать; 2) понижать.
Laskiai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – Масленица.
laskii|ssa (maa; n, aa; zin, z) XIII v. – опускаться; спускаться; слезать.
lassaaja (n, a, a) VIII s. – грузчик.
lassaho|z (ksen, ost, ksee) XII s. – погрузка [с переносом груза] (ср. **ahassoz**).
la|ssiin (ssiizen, ziiist, zisee; *mon. nom.* – **ssiist**) XIII ^{b)} *adj.* – стеклянный (-ая, -ое).
latis|sella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – сдавливать; сжимать.
lattia (n, a, a) VII s. – пол. **lauta~** – дощатый пол.
latti|ka (an, kkaa, kkaa) IV s. – густера.
la|ttooa (toma; on, ttoo; oin, toi) III v. – класть; укладывать; складывать (ср. **lammaakaz, laooz**).
lauh|kia (n, a, a) VII *adj.* – добродушный (-ая, -ое); смиренный (-ая, -ое).
laukahu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – выстрел.
laukai|ssa (zommaa; zen, ssoo; zin, si) VIII v. – выстрелить.
laul|aa (amaa; an, aa; oin, oi) III v. – петь.
laulah|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – запеть.
laulaja (n, a, a) VIII s. – певец.
laulajak|koi (oin, koja, koihe) III s. – певица.
laulu (n, a, u) II s. – песня.
lau|ta (vvan, ttaa, ttaa) IV s. – 1) доска; 2) стол (как предмет) (ср. **kanz**).
laut|ta (an, taa, taa) IV s. – плот.
laut|tain (taizen, aist, taisee; *mon. nom.* – **taist**) XIII ^{b)} s. – тарелка.
lau|ze (ssiin, zetta, ssiisse) XV s. – фраза; предложение; выражение (ср. **sanonta**).
la|zi (zin, ssiia, ssii) II s. – 1) стекло; 2) стакан. **~zi vettä** – стакан воды.
leegri (n, ä, i) II s. – лагерь.
leek|ki (in, kiä, kii) II s. – пламя.
lee|m (men, nt, mee) X s. – бульон.
leet|e (tiin, että, tiisse) XV s. – ил; тина.

leetti|in (**zen, ist, see**) XIII ^b *adj.* – тинист|ый (-ая, -ое); илист|ый (-ая, -ое).
lee|tä (**nömmää; nen; nöö**) X *v.* – 1) быть [*в будущем*]. **miä ~nen** – я буду; 2) [*вспомогательный глагол*].
miä ~nen teht – я сделаю.
lehm|u|z (**ksen, st, ksee**) XII *s.* – липа.
lehmä (**n, ä, ä**) VIII *s.* – корова.
leh|ti (**en, tiä, tee**) IX *s.* – лист.
lehtik|ko (**on, koa, koo**) II *s.* – листва.
leh|to (**on, toa, too**) II *s.* – роща.
lei|jjata (**kkaamaa; kkaan, kajaa; kkaizin, kkaiz**) XII *v.* – резать.
leik|jata (**kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz**) XI *v.* – 1) жать [*серпом*]; 2) : **~ata tukkaa, künsiä** – стричь волосы, ногти.
leikillää *adv.* – шутя.
leikkahutta|ssa (**amaa; an, jjaa; izin, iz**) XV *v.* – стричься.
lei|kkuu (**n, ta, sse; loin**) VI *s.* – 1) жатва; 2) : **tukan~** – стрижка.
lei|poja (**poimaa; voim, pooi; voim, poi**) V *v.* – печь. **~poja leippää** – печь хлеб.
lei|pä (**vän, ppää, ppää**) VIII *s.* – хлеб.
lempiä (**n, ä, ä**) VII *adj.* – ласков|ый (-ая, -ое).
len|nellä (**telömmää; teen, telöö; tteelin, tteeli**) VIII *v.* – летать.
len|to (**non, toa, too**) II *s.* – полёт.
len|tää (**tämää; nän, tää; zin, si**) VII *v.* – лететь.
le|po (**von, ppooa, ppoa**) II *s.* – отдых; покой.
lep|pä (**än, pää, pää**) VIII *s.* – ольха.
let|ku (**un, kua, kuu**) II *s.* – шланг.
leu|ka (**vvan, kkaa, kkaa**) V *s.* – челюсть. **üli~ka** – верхняя губа (ср. **huul, sokka, üläsokka**).
levot|oin (**toman, oint, tommaa; tommin**) XIV *adj.* – беспокойн|ый (-ая, -ое).
le|vätä (**ppäämää; ppään, päjäa; ppäizin, ppäiz**) XI *v.* – отдыхать (ср. **lammoja**).
liauna (**n, a, a**) IV *s.* – язь.
lih|a (**an, haa, haa**) IV *s.* – мясо.
liha|z (**ksen, ast, ksesse**) XII *s.* – мышца. **käüvven* voimisseta ~kset** – ходьбой укрепляют мышцы.
liima (**n, a, a**) IV *s.* – клей.
liimahu|ssa (**umaa; un, jjaa; izin, iz**) XIV *v.* – 1) приклеиваться; 2) липнуть; прилипать.
liimahu|z (**ksen, ust, ksee**) XII *s.* – клейка; приклеивание; наклеивание.
liima|ta (**amaa; an, jaa; izin, iz**) XI *v.* – клеить. **~ta kiin** – приклеивать. **~ta päälle** – наклеивать.
liina (**n, a, a**) IV *s.* – 1) лён; 2) холст; полотно. **kannen~** – скатерть. **vootteehen~** – простыня.
liit|to (**on, toa, too**) II *s.* – союз.
liit|tsa (**san, tsaa, tsaa**) IV *s.* – лицо.
liit|tää (**tämää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – соединять; объединять.
liittü|ssä (**ümmää; ün, üjäa; izin, iz**) XIV *v.* – соединяться; объединяться.
liki I *prep.* [part.] – возле; около. **~ talloja** – около дома (ср. **küleez, külkee, vareez**).
liki II *prep.* [nom.] – около; примерно. **~ kümnen vootta** – около десяти лет (ср. **noi**).
linn|a (**an, aa, aa; oin**) IV *s.* – город.
linnak|koi (**oin, koja, koihe**) III *s.* – горожанка.
linalai|n (**zen, st, see**) XIII ^a *s.* – горожанин.
lin|tu (**nun, tua, tuu**) II *s.* – птица.
lipsah|taa (**tammaa; an, taa; in, ti**) IV *v.* – поскользнуться.
lissään|tää (**tümmää; nün, tüü; nüin, tüi**) II *v.* – прибавляться.
litis|tää (**tämmää; sän, tää; sin, ti**) IV *v.* – сплющивать; сдавливать.
littiä (**n, ä, ä**) VII *adj.* – плоск|ий (-ая, -ое).
livve|ta (**nommaa; nen, noo; nin, ni; kond. – nissiizin**) X *v.* – растворяться.
livvot|taa (**tammaa; an, taa; in, ti**) IV *v.* – растворять.
livvo|z (**ksen, ost, ksesse**) XII *s.* – раствор.
li|zä (**zän, ssää, ssää**) VIII *s.* – прибавление; прибавка.
lizäks *postp.* [gen.] – кроме.
li|zätä (**ssäämää; ssään, säjäa; ssäizin, ssäiz**) XI *v.* – прибавлять; добавлять.
loh|i (**en, ta, hee**) X *s.* – сёмга.
lohkai|ssa (**zommaa; zen, soo; zin, si**) VIII *v.* – раздроблять; дробить.
lohkaizom|miin (**miizen, iist, isee**) XIII ^b *s.* – дробление. **kivviin ~miin** – дробление камней.

* *I infinitiivin instruktiivi* от **käüvvä** (см. 34 урок).

lohkehi|lla (**lomaa; en, lloo; lin, li**) VIII v. – 1) дробиться; 2) трескаться.
lohkima (**n, a, a**) VIII s. – трещина.
loh|tu (**un, tua, tuu**) II s. – утешение.
loh|uttaa (**uttammaa; huutan, uttaa; huutin, utti**) IV v. – утешать.
loik|kooa (**omaa; on, koo; oin, oi**) III v. – лежать.
loksah|taa (**tammaa; an, taa; in, ti**) IV v. : **ovi ~ti lahti** – дверь распахнулась. **ovi ~ti kiin** – дверь захлопнулась.
loo postp. [gen.] – к (*кому-л.*). **tulla tuttavan ~** – прийти к знакомому.
lo|oa (**omaa; on, op; in, i**) I v. I – 1) сгребать; убирать. **~oa lunt** – сгребать снег; 2) разгребать; расчищать. **~oa teetä** – расчищать дорогу.
lo|oa (**omaa; on, op; in, i**) I v. II – создавать. **hää ~i romaanin** – он создал роман.
loo|e (**ttehen, eeht, tehesse**) XVII s. – северо-запад; норд-вест.
loola (**n, a, a**) VIII s. – пещера.
loon postp. [gen.] – у (*кого-л.*). **hää ellää meijjen ~** – он живёт у нас.
loon|to (**non, toa, too**) II s. – природа.
looto (**uuvvon, oottoa, oottoo; ad. – uuvvool**) II s. – риф [*подводная скала*].
loot|taa (**tamaa; an, taa; in, ti**) IV v. [ill.] – доверять. **miä ~an hännee** – я ему доверяю.
loottamu|z (**ksen, ust, ksee**) XII s. – доверие.
loottavai|n (**zen, ist, see**) XIII ^a **adj.** – доверчивый (-ая, -ое).
loottavu|sse (**en, tta, ttee**) XX s. – доверчивость.
loovi|a (**maa; n, i; n, -**) II v. – лавировать; маневрировать. **laiva ~i vassen tuulee** – корабль лавирует против ветра.
loovveve|zi (**en, ttä, ttee; in. –e'ez**) XI s. – отлив.
lop|ettaa (**ettammaa; peetan, ettaa; peetin, etti**) IV v. – кончать; оканчивать; заканчивать; прекращать.
lop|pu (**un, puua, puu**) II s. – конец.
lop|pua (**pumaa; un, puu; uin, pui**) II v. – кончаться; оканчиваться; заканчиваться.
loukkahu|z (**ksen, ust, ksee**) XII s. – 1) обида; 2) оскорбление (ср. **nöürühütüz**).
lounasta|ssa (**amaa; an, jjaa; izin, iz**) XV v. – обедать.
louna|z (**han, st, hasse**) XVIII s. – 1) юг; 2) обед.
luet|ella (**telomaa; teen, telloo; telin, teli**) VIII v. – перечислять.
luettel|u (**un, luua, luu**) II v. – список.
luh|ka (**an, kaa, kaa**) VIII s. – черепок.
luh|ta (**an, taa, taa**) VIII s. – старая трава; прошлогодняя трава. **~ta löövvää keväeel ja süksüül** – старую траву скашивают весной и осенью.
luik|ata (**kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz**) XI v. – проглатывать.
luik|koi (**oin, koja, koihe**) III s. – лебедь.
lui|n (**zen, sta, see; mon. nom. – zet**) XIII ^a **adj.** – костный (-ая, -ое); костяной (-ая, -ое).
lui|ska (**zan, skaa, skaa**) VIII s. – брусок; точильный камень.
luiskaaja (**n, a, a**) VIII s. – точильщик.
lui|zata (**skaamaa; skaan, skajaa; skaizin, skaiz**) XI v. – точить. **hää ~skajaa viikatecht** – он точит косу (ср. **tahota**).
luj|a (**an, jaa, jaa**) VIII **adj.** – крепкий (-ая, -ое); прочный (-ая, -ое).
luj|ittaa (**ittammaa; jiiitan, ittaa; jiiitin, itti**) IV v. – укреплять.
luj|ittua (**ittummaa; jiiitun, ittuu; jiiuin, ittui**) II v. – укрепляться.
luj|usse (**juuvven, utta, utee**) XX s. – крепость; прочность.
lu|kkiia (**komaa; en, kkoo; in, ki**) VI v. – 1) считать; 2) заговаривать [*болезнь*]; 3) читать; 4) посчитать; счесть (*кем-л., чем-л.*) [tr.] : **hää ~ettii uponeheks** – его сочли утонувшим.
luk|ku (**un, kua, kuu**) II s. – замок. **ovi on ~uuz** – дверь на замке [*заперта*]. **panna ovin ~kuu** – запереть дверь. **männä ~kuu** – запирается [*о двери*].
lu|ku (**vvun, kkuua, kkuu**) II s. – 1) число; количество; 2) темп. **pitää ~kkuua** – держать темп; 3) заклинание; заговор; 4) абзац. **hää luki kaks ~kkuua** – он прочёл два абзаца.
lum|ehua (**ehummaa; meehun, ehuu; meehuin, meehui**) II v. – засыпать снегом.
lumes|tua (**tummaa; sun, tuu; suin, tui**) II v. – покрываться снегом.
lu|mi (**men, nt, mmee**) X s. – снег. **sattaa ~nt** – идёт снег.
lumiillaa **adv.** : **koira jooksoo korvat ~** – собака бежит, прижав уши.
lumikul|veh|to (**on, toa, too**) II s. – сугроб.
lumimee|z (**hen, st, hesse**) XIX s. – снеговик; снежная баба.
lumisää (**n, tä, hä**) I s. – метель.
lumitu|sku (**zun, skua, skuu**) II s. – вьюга; пурга.
lum|mata (**ppaamaa; ppaan, pajaa; ppaizin, ppaiz**) XI v. – заколдовывать.

lum|meekaz (ekkahan, ekast, ekkahasse) XVIII *adj.* – снежн|ый (-ая, -ое); снегов|ой (-ая, -ое).

lumpahu|a (mmaa; n, u; in, i) II *v.* : 1) **korvat ~titi** – уши заложило; 2) **hää ~i veren** – он остановил кровь.

lumpista|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV *v.* – прижимать уши.

lunasso|z (ksen, ost, ksee) XII *s.* – выкуп.

lunas|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* : **~taa poiz** – выкупать.

lun|ata (naamaa; naan, ajaa; naizin, naiz) XI *v.* – 1) приобретать с последующей оплатой; 2) оплачивать.

lun|naahuz (ahuksen, ahuust, ahuksee) XII *s.* – оплата.

lunt|tsu (sun, tsua, tsuu) II *s.* – удар. **antaa ~sun** – нанести удар.

lu|pa (van, ppaа, ppaа) VIII *s.* – разрешение. **hää sai ~van pitää püssüä** – он получил разрешение держать [иметь] ружьё.

lup|paahuz (ahuksen, ahuust, ahuksee) XII *s.* – обещание; зарок.

lurju|z (ksen, ust, ksee) XII *s.* – подлец.

lurppiillaa *adv.* : **koiraal on korvat ~** – у собаки висячие уши.

lusti (n, a, i) II *adj.* – 1) смешн|ой (-ая, -ое) : **~ jute** – смешная история; 2) привлекательн|ый (-ая, -ое); симпатичн|ый (-ая, -ое). **~ tüttöi** – симпатичная девушка.

lutis|sella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII *v.* – выдавливать.

lutis|taa (tammaa; san, taa; sin ti) IV *v.* – 1) давить; 2) сжимать; жать.

lutis|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II *v.* – 1) сжиматься; сдавливаться; 2) сплющиваться.

lutsik|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. nom.* – **kaist**) XIII ^{a)} *s.* – клоп.

lut|uttaa (uttammaa; tuutan, uttaa; tuutin, utti) IV *v.* – дудеть; играть. **~uttaa paimentorveel** – играть на пастушьей дудочке.

luu (n, ta, hu) I *s.* – кость.

luuk|laz (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – костляв|ый (-ая, -ое).

luukiv|ji (en, vviia, vvee) IX *s.* – кремень.

luuk|ka (an, kaa, kaa) VIII *s.* – незрелый плод; незрелая ягода.

luu|ta (vvan, ttaa, ttaa) VIII *s.* – метла.

luu|tia (timaа; vvin, ttiі; vvin, ti) II *v.* – мести; подметать.

luu|vata (ttaamaa; ttaan, tajaa; ttaizin, ttaiz) XII *v.* – обнюхивать; нюхать.

luvankū|ssüüjä (ssüüjän, züjää, züjää) VIII *s.* – “испросительница” [*родственница жениха, спрашивающая согласия невесты*].

lu|vata (ppaamaa; ppaan, pajaa; ppaizin, ppaiz) XI *v.* – 1) обещать; 2) разрешать.

luzikalli|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *s.* – ложка [*мера*]. **kaks ~ist jauhaa** – две ложки муки (ср. **luzikka**).

lu|zikka (ssiikan, zikkaa, zikkaa) V *s.* – ложка (ср. **luzikalliin**).

luzik|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. mon.* – **kaist**) XIII ^{a)} *s.* – ложечка. **tsaajun ~kain** – чайная ложка.

läh|e (tiin, että, tiisse) XV *s.* – 1) ключ; родник; 2) источник [*во всех смыслах*].

läheel *adv.* – близко [*где?*]; недалеко; неподалёку. **linna sihaitsoo ~** – город находится неподалёку (ср. **lähelle**).

läheez *adv.* – почти (ср. **pahast**).

lähei|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – близк|ий (-ая, -ое); ближн|ий (-ая, -ее).

läheizü|sse (en, ttä, ttee) XX *s.* – близость.

lähelle *adv.* – близко [*куда?*]. **tulla ~** – подойти близко (ср. **läheel**).

lähemmäks *adv.* – ближе [*куда?*]. **tulla ~** – подойти ближе (ср. **lähempään**).

lähempään *adv.* – ближе [*где?*]. **se külä on ~, kui too** – эта деревня ближе, чем та.

lähettil|äz (läähän, äst, ähässe) XVIII *s.* – посол.

läh|ettää (ettämmää; heetän, että; heetin, etti) IV *v.* – посылать; отправлять.

lähetüs|sö (ön, söä, söö) II *s.* – посольство.

läh|heekäz (ekkahän, ekäst, ekkähässe) XVIII *adj.* – 1) : **~heekäz maa** – земля, богатая родниками, ключами; 2) : **~heekäz vezi** – ключевая вода.

lä|htiä (htömää; hen, htöo; ksin, ksi; kond. – **htizin**) *epäs. v.* – 1) пойти. **hää sinne ei ~he** – он туда не пойдёт; 2) : **töö ei ~he käest** – работа не идёт; 3) : **hänelt henki ~ksi poiz!** – из него душа вон! (ср. **männä**).

läh|tö (ön, töä, töö) II *s.* – отъезд; отход.

lähtömä (n, ä, ä) VIII *s.* – телка.

läik|kiä (kimää; in, kii; in, ki) II *v.* – плескаться; брызгать.

läik|kää (kämäa; än, kää; in, ki) IV *v.* – блестять. **kenkät ~etää** – туфли блестят (ср. **läimää**).

läik|käähüz (ähüksen, ähüust, ähüksesse) XII *s.* – блеск; проблеск.

läik|kää (kümaa; ün, küü; ün, küi) II *v.* – плескаться; брызгаться.

läikäh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – блеснуть.

läiküt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – заставлять блестять; наводить блеск.

läim|ää (ämää; än, ää; in, i) IV v. – блестять; сверкать. **lazit ~etää päivüelle vassaa** – стёкла блестят [сверкают] на солнце (ср. **läikkää**).

läk|kiinä (kiinan, inää, inää) VIII s. – разговор (ср. **läätä**).

läkkääjä (n, ä, ä) VIII s. – представитель в суде.

läksü (n, ä, ü) II s. – урок.

läksüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. [part.] – давать уроки; обучать (ср. **opastaa**).

läkä|llä (lömää; en, llöö; lin, li) VIII v. – разговаривать (ср. **jutella, keskussella, kertoa, läätä, sannooa**).

läm|metä (penömmää; ppeen, penöö; ppeenin, ppeen) X v. – теплеть. **ikkunalukseel ~penöö** – на дворе теплеет.

läm|min (pimän, miint, pimää) XIV *adj.* – тёпл|ый (-ая, -ое). **miul on ~min** – мне тепло (ср. **löühkiä**).

lämmit|ellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – греть.

lämmittellii|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII v. – греться; согреваться.

lämmit|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – 1) согреть; 2) топить [лечь].

läm|mitä (ppiimää; ppiin, piää; ppiizin, ppiiz) XI v. – топиться. **kiukkaa ~piää** – печь топится.

lämmitö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – отопление.

lämmää (n, tä, sse) VI s. – тепло; жар.

länk|et (ilöin, ilöjä, ilöihe) IX s. *mon.* – хомут.

lännik|kö (ön, köä, köö) II s. – кадка [деревянная] (ср. **poolikko**).

länz (nen, ttä, tee) XI s. – запад. **~tee** – на запад. **~neez** – на западе.

läper|tää (tämmää; rän, tää; zin, si) VII v. – тихо плескаться [о волне].

läpi I *adv.* – насквозь. **kulkia ~** – пройти насквозь.

läpi II *prep.* [gen.] – через; сквозь [пространство]. **~ meren** – через море. **~ metsän** – сквозь лес (ср. **üli, möitä**).

läp|ittää (ittämmää; piütän, ittää; piütin, itti) IV v. – 1) просовывать; продевать. **~ittää lankan neeglaa** – продеть нитку в иголку; 2) : **~ittää sormiloil keelet** – тронуть пальцами струны.

läp|ähtyä (ähtümmää; päähün, ähtüü; päähüin, ähtüi) II v. – сделаться затхлым.

läpüt|ellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. : **~ellä hevoist** – похлопывать лошадей.

lärp|pää (pämmää; än, pää; in, pi) IV v. – покачиваться; колыхаться.

lärpät|ellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – болтать попусту.

lä|ssiihüz (zihükсен, zihüüst, zihüksee) XII s. – болезнь.

lä|ssiijä (ssiijän, zijää, zijää) VIII s. – больной, больная. **käüvvä katsomaaz ~zijää** – навещать больного.

lä|ssiivä (ssiivän, zivää, zivää) VIII *adj.* – больн|ой (-ая, -ое). **~ssiivä ukkoi** – больной старик (ср. **kippiä**).

lä|ssiiä (zimää; zin, ssii; zin, si) II v. – болеть (ср. **läzissä**).

lät|ikkä (tiikän, ikkää, ikkää) VIII s. – лужа.

lätis|tää (tämmää; sän, tää; sin, ti) IV v. – раздавливать; разминать.

lät|kiä (kimää; in, kii; in, ki) II v. – лакать. **kazi ~kii maittooa** – кошка лакает молоко.

lättä (n, ä, ä) VIII *adj.* : **~n keel** – латышский язык.

lättäk|köi (öin, köja, köihe) III s. – латышка.

lättäläi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – латыш.

läziksen|nellä (telömmää; teen, telöö; telin, teli) VIII v. – прихварывать [постоянно] (ср. **lässiiä, läzissä**).

läzi|ssä (ksömmää; ksen, ksöö; ksin, ksi) X v. – хворать [длительно] (ср. **lässiiä**).

lääp|pä (än, pää, pää) VIII s. – шляпа. **~än laita** – поля шляпы.

lä|ätä (kkäämmää; kkään, käjää; kkäizin, kkäiz) XII v. – говорить; разговаривать. **~ätä ižoraks** – говорить по-ижорски (ср. **jutella, kertoa, keskussella, sannooa**).

läävä (n, ä, ä) VIII s. – хлев.

lää|zätä (säämmää; sään, zäjää; säizin, säiz) XI v. – завязывать.

läük|küä (kümmää; ün, küü; üin, küi) II v. – поблёскивать (ср. **läikkää, läimää**).

lör|issä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – говорить глупости, ерунду.

lörkötü|z (ksen, üst, ksee) XII s. – болтовня [лёгкий разговор] (ср. **lörriine**).

lör|riine (inehen, ineeht, inehesse) XXI s. – болтовня [ерунда, глупости] (ср. **lörkötüz**).

lök|ki (in, kiä, kii) II s. – косьба; сенокос.

lööppäri (n, ä, i) II s. – предатель.

lөөt|in (timen, iint, timee) XIV s. – лот [для измерения глубины].

lөө|vvä (ömmää; ön, öp; in, i) I v. – 1) бить; ударять; 2) забивать. **~övvä vazaraal naaglan** – забить молотком гвоздь; 3) обивать. **~övvä seinät lautoil** – обить стены досками; 4) косить. **~övvä viikatteheel** – косить косой; 5) : **~övvä kirkonkelloa** – звонить [бить] в церковный колокол; 6) : **~övvä aivaan** – расчихаться; 7) : **~övvä kättä ühtee** – ударить по рукам [завершить сделку].

löühkiä (n, ä, ä) VII *adj.* – тёпл|ый (-ая, -ое). **~ paita** – тёплая рубашка. **~t ilmat** – тёплая погода (ср. **lämmin**).

löuh|kä (än, kää, kää) VIII s. – сумасброд.
löuh|kää (käämä; än, kää; in, ki) IV v. – развеиваться. **hepoizen harja ~kää** – грива лошади развеивается.
löuh|kü (ün, küä, küü) II s. – веер.
löuh|ätä (käämä; kään, kajää; käizin, käiz) XI v. – размахивать.
löuhüt|tää (täämä; tää; ti) : **tuul ~tää vaattiiloja** – ветер треплет одежду.
löülü (n, ä, ä) II s. – пар [*в бане*] (ср. **höürü**).
löülüt|tää (täämä; än, tää; in, ti) IV v. – 1) париться [*в бане*]; 2) задать взбучку; проучить.
löüsiä (n, ä, ä) VII *adj.* – жидкий (-ая, -ое); негустой (-ая, -ое).
löü|tää (täämä; vvan, ttää; zin, si) VII v. – 1) находить [*где? – el., abl.*]. **hää ~si senen teen päält** – он нашёл это на дороге; 2) : **hää ei ~vvetää kättee** – он не находится [*не идёт в руки*].
löüvvö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – находка; открытие.
lüh|e (tehen, eeht, tehesse) XVI s. – сноп.
lūhen|nellä (telömää; teen, tellö; telin, teli) VIII v. – укорачивать; сокращать.
lūhen|tää (täämä; nän, tää; zin, si) VII v. – укоротить; сократить.
lūhüest *adv.* – коротко.
lūhük|käin (käizen, äist, käisee; *mon. nom.* – **käist**) XIII ^a *adj.* – коротенький (-ая, -ое); коротковатый (-ая, -ое).
lūh|üt (hüüvven, üttä, üesse; üiziin) XX *adj.* – короткий (-ая, -ое); краткий (-ая, -ое).
lūkis|tüä (täämä; sün, tüü; süin, tüi) II v. – удаваться. **miulle ~tüi hänen löütää** – мне удалось его найти.
lūk|kiä (kimää; in, kii; in, ki) II v. – выталкивать; выгонять.
lūk|ätä (käämä; kään, äjää; käizin, käiz) XI v. – толкать.
lūl|lūükäz (ükkähän, ükäst, ükkähässe) XVIII *adj.* : **~lūükäz puu** – кривое дерево.
lūps|ää (ämaa; än, ää; in, i) IV v. – доить.
lūpsjä (n, ä, ä) VIII s. – доярка.
lūpsülehmä (n, ä, ä) VIII s. – дойная корова.
lū|zi (en, ttä, ttee; *ad.* – **eel**; **ssiin**) XI s. – косовище [*рукоятка косы*].

М м.

maa (n, ta, ha) I s. – 1) земля; 2) почва; страна. **Venä~** – Россия.
maaj|ma (n, a, a) V s. – мир [*свет*]. **koko ~az** – во всём мире [*в целом свете*].
maa om|meena (meenän, enaa, enaa) V s. [чаще – **maa om|meenat**] (**enoin, enoja, enoihe**) *mon.*] – картофель.
maaper|ä (än, räa, räa; *ad.* – **ääl**) VIII s. – почва.
ma|ata (kkaamaa; kkaan, kajaa; kkaizin, kkaiz) XII v. – спать (*вообще*) (ср. **mammata**).
ma|az (kkaahan, ast, kahasse) XIX s. – лежанка [*на печке*].
ma|e (tteeen, eeht, tehesse) XVII s. – налим.
mae|lla (lommaa; en, loo; lūn, lū) VIII v. – ползать.
magja (n, a, a) IV *adj.* – 1) сладкий (-ая, -ое). **pool~ viini** – полусладкое вино (ср. **maikkia, makertava**); 2) пресный (-ая, -ое). **~suppi** – пресный суп. **~vezi** – пресная вода.
magjas|sella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – лакомиться : **~sella marjoil** – лакомиться ягодами [*с земли*].
magjata|kina (n, a, a) V s. – пасхальное кушанье из теста с ягодами.
magja|z (han, st, hasse) XVIII *adj.* – 1) разборчивый (-ая, -ое) в еде; 2) [all.] любитель (-ница) [*определённой еды*]; лакомка. **~z omenille** – любитель яблок (ср. **ahnaz**).
mah|i (in, hiia, hii) II *adj.* : **~i puu** – дерево с гнилой сердцевинной.
mahla (n, a, a) IV s. – сок.
mahlahi|in (zen, ist, see) XIII ^a *adj.* – сочный (-ая, -ое) [*с наличием сока*] (ср. **mahlakaz**).
mahlak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – сочный (-ая, -ое) [*с обильным соком*] (ср. **mahlahiin**).
mah|o (on, hooa, hoo) II *adj.* : **~o lehmä** – яловая корова.
mahopilv|et (ilöin, ilöjä, ilöihe) IX s. *mon.* – неждождовое облако.
mah|taa (tamaa; an, taa; oin, toi) III v. [II inf. ill.] – уметь; быть способным : **hää ~taa senen tekömää** – он способен это сделать (ср. **ozata**).
mah|tua (tamaa; un, tuu; uin, tui) II v. – помещаться; умещаться; влезать; проходить : **škaappi ei ~u uksest** – шкаф не проходит в дверь.
mahut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – размещать. **~ella ezinehhiä tuppaa** – размещать вещи в комнате.

mai (n, ta, he) I s. – май. **enzimäin päivä ~z** – первое мая.
maijjok|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* : **~az lehmä** – молочная корова (ср. **maitoin**).
maikkia (n, a, a) VII *adj.* – сладковат|ый (-ая, -ое) (ср. **magja**).
maina (n, a, a) IV s. – прорубь для невода.
maini|a (maa; n, i; n, -) II v. [part.] – ссылаться. **~a hänt** – сослаться на него.
mainio (n, ta, sse; loin) VI *adj.* – отличн|ый (-ая, -ое); замечательн|ый (-ая, -ое); прекрасн|ый (-ая, -ое). **~ta!**
 – отлично! прекрасно!
maini|ta (tsommaa; tsen, tsoo; tsin, tsi) X v. – 1) упоминать. **~ta nimen** – упомянуть имя; 2) напоминать.
hää ~tsi miulle sitä – он напомнил мне об этом.
mais|sella (telommaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – пробовать. **~sella rookkaa** – пробовать пищу (ср. **maistaa**).
mais|taa (tamaa; san, taa; soin, toi) III v. – попробовать [*на вкус*] (ср. **maissella**).
maista|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) XV v. [abl.] – казаться [*на вкус*]. **~ssa magjalt** – казаться сладким.
maistu|a (maa; u; i) II v. [abl.] – иметь вкус; отдавать : **~a kalalt** – отдавать рыбой.
mai|to (jjon, ttooa, ttoo) II s. – молоко.
maitoham|maz (ppaahan, mast, pahasse) XVIII s. – молочный зуб.
mait|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* : **~oin lehmä** – корова, не дающая молока (ср. **maijjokaz**).
maitokuk|ka (an, kaa, kaa) VIII s. – одуванчик.
maitomur|o (on, rooa, roo) II s. – молочная тюря [*молоко с белым хлебом*].
maitosarv|i (en, ia, ee) IX s. – бутылочка с молоком и соской.
maitoseen|et (iloin, iloja, iloihe) X s. *mon.* – грибы-млечники [*грузди, рыжики, волнушки и т.п.*].
maitotrat|ti (in, tiia, tii) II s. – молочный фильтр.
maizen, maizin *adv.* – по суше; посуху.
maj|a (an, jaa, jaa) IV s. – 1) палатка; 2) шалаш.
maj|akka (jaakan, akkaa, akkaa) V s. – маяк.
makaizija (an, jaa, jaa) VIII s. – коллективный [*общественный*] амбар.
makenut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. : **~taa tšaajua** – сластить чай.
makertav|a (an, vaa, vaa) VIII *adj.* – подслащён|ый (-ая, -ое) (ср. **magja**).
mak|kaahoz (ahoksen, ahoost, ahoksee) XII s. – полуденное лежбище скота в поле. **lehmät olla**
~ahokseel – коровы – на лежбище.
mak|kaahuz (ahuksen, ahuust, ahuksee) XII s. – спальное место.
makkaahuztu|pa (van, ppaа, ppaа) II s. – спальня.
makkuhi|in (zen, ist, see; *mon. nom.* – ist) XIII ^{a)} *adj.* – обладающ|ий (-ая, -ее) вкусом; вкусов|ой (-ая, -ое)
 (ср. **makkuiza, maukaz**).
makkui|za (zan, saa, saa; siin) VIII *adj.* – вкусн|ый (-ая, -ое) (ср. **makkuhiin**).
makkut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – укладывать (*кого-л.*) [*спать*].
ma|ko (on, kkoa, kko) II s. – живот [*брюхо*]. **ahtaa ~on täün** – набить живот [*брюхо*]. **täüttää**
~kkoa – набивать [*наполнять*] живот [*брюхо*] (ср. **vattsa**).
maksa (n, a, a) IV s. – печень.
maks|aa (amaa; an, aa; oin, oi) III v. – 1) платить; 2) стóить. **kui paljo se ~aa?** – сколько это стóит?
 (ср. **kannattaa**).
maks|at (oin, oja, oihe) IV s. *mon.* – внутренности; потроха.
maksu (n, a, u) II s. – плата.
ma|ku (un, kkuua, kkuu) II s. – вкус.
malitv|a (an, aa, aa; oin) V s. – молитва. **lukkiia ~oja** – читать молитвы.
malja (n, a, a) IV s. – блюдо; миска.
maljakak|ku (un, kua, kuu) II s. – сова-неясыть.
malk|eta (kenommaa; kenen, kenoo; kenin, keni) X v. – успокаиваться; стихать. **tuul ~keni** – ветер стих.
malk|ka (an, kaa, kaa) IV s. – жердь для прижимания соломенной или берестяной крыши.
malk|ki (in, kia, kii) II s. – желудок.
malk|kia (ian, kиа, kиа) VII *adj.* – мирн|ый (-ая, -ое); спокойн|ый (-ая, -ое).
malkkiaast *adv.* – спокойно; мирно.
mal|li (in, lia, lii) II s. – форма для обжига.
malt|taahat (ahiin, ahia, ahisse) XVIII s. *mon.* – солод [*размоченный*] (ср. **itü**).
maltista|ssa (amaa; an, jjaа; izin, iz) XV v. : **ilmat ~ssaa** – погода налаживается [*устанавливается*].
mamma|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – спать (*в данный момент*) (ср. **maata**).
mam|oi (oin, mooja, oihe) III s. – мама.
mana|lla (lomaа; en, lloo; lin, li) VIII v. – сквернословить.
man|ahka (naahan, ahkaa, ahka) V s. – монах.
manasteri (n, a, i) II s. – монастырь.

manašk|a (an, aa, aa; oin) V s. – монахиня.
man|ata (naamaa; naan, aja; naizin, naiz) XI v. – 1) ругаться; 2) проклинать.
manerv|a (an, aa, aa; oin) V s. – манёвр. **sotameehet pietää ~oja** – солдаты участвуют в манёврах.
manit|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – манить; звать.
manku|a (maa; n, u; in, i) II v. – просить (чего-л.) (ср. **küssüü**).
manna (n, a, a) IV s. – 1) манка [*круна*]; 2) : **taivahan ~** – манна небесная.
man|naahuz (ahuksen, ahuust, ahuksee) XII s. – 1) ругань; 2) проклятие.
man|neeri (neerin, eria, erii) II s. – манера. **ei sill ~eriil piä tehhä!** – не надо поступать таким образом!
man|neeta (neetan, etaa, etaa; etoin) V s. – монета.
man|ner (teren, neert, teresse) XVI s. – континент; материк.
mantset|ti (in, tia, tii) II s. – 1) манжета; 2) отворот воротника; лацкан.
mañtšik|ka (an, kaa, kaa; koin) V s. – земляника. **lähtiä ~kaa** – пойти за земляничкой. **saatu~ka** – садовая земляника, клубника.
mañot|tua (tuumaa; un, tuu; uin, tui) II v. – извиваться.
mañok|az (kahan, ast, kahasse; kahhiin) XVIII *adj.* – червив|ый (-ая, -ое).
mañonkot|tain (taizen, aist, taisee; *mon. nom.* – taist) XIII ^{b)} s. – раковина; ракушка.
marakat|ti (in, tia, tii) II s. – мартышка.
marakut|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – пачкать; марать.
marakut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – хлопотать. **~taa tööpaikkaa** – хлопотать о месте. **~taa üssävän poolest** – хлопотать за друга.
marh|a (an, aa, aa; oin) IV s. – 1) бахрома; 2) : **suitsen~at** – узда; удила. **ottaa hepoizen ~oist kiin** – взять лошадь под узцы.
marham|et (iin, ia, ii) XIV s. *mon.* : **suitsen~et** – повод [у лошади].
marhut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – украшать [узором, бахромой и т.п.]. **~taa kannenliinan** – украсить скатерть.
marj|a (an, aa, aa; oin) IV s. – 1) ягода. **männä ~aa** – идти по ягоды. **ori~a(t)** – терновник [ягоды].
pihlaja~a(t) – рябина [ягоды]; 2) **kalan~a(t)** – рыба икра; 3) **sääri~a** – икра ног. **sääri~at** – икры.
marjak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* : **~az pehko** – куст, усыпанный ягодами (ср. **marjakko**).
marjak|ko (on, koa, koo) II *adj.* : **~ko mettsä** – лес, в котором много ягод (ср. **marjakaz**).
marjamer|ta (ran, taa, taa) IV s. – корзинка для ягод.
marjapeh|ko (on, koa, koo) II s. – ягодный куст [*высокий, древесный*] (ср. **marjavarz**).
marjasa|tu (un, ttuua, ttuu) II s. – ягодный сад.
marjavar|z (ren, tta, tee) XI s. – ягодный кустик [*травянистый*] (ср. **marjapehko**).
marjave|zi (en, ttä, ttee) XII s. – напиток из ягод.
marjavii|ni (n, ä, i) II s. – 1) ягодное вино; 2) ликёр.
marjuk|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. nom.* – kaist) XIII ^{a)} s. – ягодка.
mark|ka (an, kaa, kaa) IV s. – 1) марка [*финская*]; 2) : **posti~ka** – почтовая марка.
mar|raz (ttaahan, rast, tahasse) XVIII *adj.* – обречённ|ый (-ая, -ое); не жилец. **se ihmiin on jo ~raz** – этот человек – уже не жилец.
marrazket|tu (un, tua, tuu) II s. – эпидермис кожи. **käest läksi ~tu poiz** – с кисти руки сошёл эпидермис. **hää kraappaiz ~un** – он содрал эпидермис.
mars|sia (sima; in, sii; in, si) II v. – шагать; маршировать.
martti (n, a, i) II s. I – март. **kaheksanneel päivää ~iz** – восьмого марта.
mart|ti (in, tia, tii) II s. II – нужда. **~ti tuli taloie** – в дом пришла нужда.
ma|ssiina (ssiinan, zinaa, zinaa) V s. – машина.
mastersko|i (in, ita, isse; loin) VI s. – мастерская.
masti (n, a, i) II s. – мачта.
matalai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – низк|ий (-ая, -ое) [*по высоте*]. **~n meez** – низкорослый мужчина (ср. **mattaala**).
matalaiskui|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – низеньк|ий (-ая, -ое); низковат|ый (-ая, -ое).
matalaal *adv.* – низко [*где?*]; внизу. **lintu lentää ~** – птица летит низко (ср. **matalalle**).
matalalle *adv.* – низко [*куда?*]; вниз. **pilvet laskiistii ~** – облака опустились низко (ср. **matalaal**).
matalalt *adv.* – снизу. **~ noisi savu** – снизу поднялся дым.
matalammaal *adv.* – ниже [*где?*]. **linnut lennellää ~** – птицы летают ниже (ср. **matalammalle**).
matalammalle *adv.* – ниже [*куда?*]. **linnut laskiissaa ~** – птицы спускаются ниже (ср. **matalammaal**).
matalik|ko (on, koa, koo) II s. – 1) низина; 2) низменность (ср. **alanne**).
matalik|koi (oin, koja, koihe; koloin) III s. – мель; отмель.
matalut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – понижать; снижать.
mat|ka (an, kaa, kaa) IV s. – путь. **hää mäni pitkää ~kaa** – он отправился в дальний путь. **hää mäni maihe omiiz ~koiz** – он пошёл своим путем. **hüvvää ~kaa!** – счастливого пути!

matkalai|n (zen, st, see) XIII ^a s. – путник.

matka|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – путешествовать; совершать путешествие [*конкретное*] (ср. **matkussella, matkustaa**).

matkus|sella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – путешествовать; совершать путешествия [*периодически*] (ср. **matkata, matkustaa**).

matkus|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – ехать; находиться в пути (ср. **ajjaa, matkata, matkussella**).

ma|to (on, ttooa, ttoo) II s. – змея. **vaski~to** – веретенница; медянка. **kirjava ~to** – гадюка. **ranta~to** – уж.

matok|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. nom.* – **kaist**) XIII ^a s. – 1) червяк; 2) моллюск.

matrossi (n, a, i) II s. – матрос.

matsut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – чавкать.

matšalka (n, a, a) V s. – мочалка.

mat|taala (taalan, alaa, alaa) V *adj.* – 1) мелк|ий (-ая, -ое). **~taala lammi** – мелкий пруд; 2) низк|ий (-ая, -ое) [*по местности*]. **~taala paikka** – низкое место (ср. **matalain**).

mat|taalamai|toi|n (zen, st, see) XIII ^b *adj.* : **~n lehmä** – корова с мелким выменем, дающая низкие удои.

mat|taalusse (aluen, alutta, aluesse) XX s. – мелководность.

mat|taara (taaran, araa, araa) V s. – растущий на камнях лишайник [*сырьё для производства краски*].

mat|tsaa (tsamaa; san, tsaa; soin, tsoi) III v. – чмокать; чмокнуть.

mauk|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – имеющий (-ая, -ее) выраженный вкус (ср. **makkuhiin, makkuiza**).

maus|se (tiin, setta, tiisse) XV s. – приправа; специя; пряность.

maus|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – приправлять; добавлять приправу.

maut|oin (toman, oint, tommaa; tommiin) XIV *adj.* – бесвкусн|ый (-ая, -ое).

meeh|hiin (izen, iist, isee; *mon. nom.* – **hiist**) XIII ^b *adj.* – мужского пола; мужск|ой (ая, -ое).

meel (en, t, ee) X s. – 1) ум; рассудок; 2) память. **jää'ä ~ee** – запоминаться. **jättää ~ee** – запомнить. **muistua ~ee** – вспоминаться. **unohtua ~est** – забываться (ср. **muisti**).

meelüttäv|ä (än, vää, vää; viin) VIII *adj.* – приятн|ый (-ая, -ое). **on ~vää kuulla, etti ...** – приятно слышать что ...

meelüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. [part.] – нравиться. **tämä ~tää minnua** – это мне нравится.

mee|z (hen, st, hesse) XIX s. – 1) мужчина; 2) муж.

mellak|ka (an, kaa, kaa) V s. – скандал.

mellas|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – скандалить.

mel|looa (omaa; on, loo; oin, oi) III v. – грести одним веслом [*которое держат в руках*].

mer|ji (en, t, ree) X s. – море.

merimee|z (hen, st, hesse) XIX s. – моряк.

merkitsömät|öin (tömän, öint, tömmää; tömmiin) XIV *adj.* – 1) неотмеченн|ый (-ая, -ое); необозначенн|ый (-ая, -ое); 2) незначительн|ый (-ая, -ое).

merkitsöv|ä (än, vää, vää; viin) VIII *adj.* – значительн|ый (-ая, -ое). **~ä saavutuz** – значительный успех.

merki|tä (tsömmää; tsen, tsöö; tsin, tsi) X v. – 1) метить; отмечать; размечать; 2) значить; означать (*чтол-л.*).

merk|ki (in, kiä, kii) II s. – знак; метка.

me|tsänlaj|ta (jjan, ttaa, ttaa) IV s. – опушка леса.

met|ti (in, tiä, tii) II s. – елец [*рыба*].

met|tsä (sän, tsää, tsää) VIII s. – лес.

me|tsäel|läävä (läävän, ävää, ävää) VIII s. – дикое [*лесное*] животное.

me|tsävooh|ji (en, ta, ee) X s. – косуля.

me|zi (en, ttä, ttee; in. –e'ez) XI s. – мёд.

mihe? *adv.* – куда?

miheikkе *adv.* – куда-нибудь.

mihekä *adv.* : **ei ~** – никуда. **hää ei lähe ~** – он никуда не пойдёт.

mihele *adv.* – куда-то; куда-либо.

mikkä (minkä, mittä, mihekä) *pron.* : **ei mikkä** – ничто; никак|ой (-ая, -ое). **mittä ei näü** – ничего не видно.

miks? *adv.* – почему? зачем?

miksle *adv.* – зачем-то; почему-то.

mi|kä (nen, tä, he) *pron.* : **~kä se on?** – что это? **~nen varriin?** – какого цвета? **too kirja, ~nen miä toin** – та книга, которую я принёс. **~he nasse?** – до каких пор?

mikäikkе (minenikke, mitäikkе, miheikke) *pron.* – что-то; что-нибудь. **ilma mitäikke** – ни с чем.

mikäle (minenle, mitäle, mihele; *ad.* – **mill-le**) *pron.* – что-либо.

milkä *adv.* : **ei ~ viissii** – никак; никоим образом.

millai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *pron.* – каков (-а, -о); каков|ой (-ая, -ое).
millikke viissii *adv.* – как-нибудь.
mill-le viissii *adv.* – как-то; каким-то образом.
mill viissii? – как? каким образом?
mist? *adv.* – откуда?
mistikke *adv.* – откуда-нибудь.
mistä *adv.* : **ei** ~ – ниоткуда. ~ **ei kuulu** – ниоткуда не слышно.
mistle *adv.* – откуда-то; откуда-либо.
mitanot|to (on, toa, too) II *s.* – снятие мерки.
mit|ata (taamaa; taan, ajaa; taizin, taiz) XI *v.* – мерить; измерять.
mit|ta (an, taa, taa) IV *s.* – мера; мерка.
mittai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – длиной (*со что-л.*); размером (*с кого-л., со что-л.*); ростом (*с кого-л.*); продолжительностью (*во что-л.*). **sormen ~n** – длиной с палец. **taloin ~n** – размером с дом.
meehen ~n – ростом с мужчину. **koko päivän ~n** – продолжительностью в целый день.
mitte partik. [I inf. part.] – не [*с неопределённой формой глагола*]. ~ **polttaa!** – не курить! (ср. **ei**).
mitte ..., mittekä ... – ни ..., ни ... [*с неопределённой формой глагола*]. **mitte күntää, mittekä күlvää** – ни пахать, ни сеять (ср. **ei ..., eikä...**).
mittä *pron.* : ~ **vart ei piä** – ни для чего не нужно. ~ **ei kuulu** – ничего не слышно (ср. **mikkä**).
mitättömü|sse (en, ttä, tee) XX *s.* – ничтожность; ничтожество.
mität|öin (tömän, öint, tömmää) XIV *adj.* – ничтожн|ый (-ая, -ое).
mitä vart? *adv.* – для чего?
miz? *adv.* – где?
mizikke *adv.* – где-нибудь.
mizkä *adv.* : **ei** ~ – нигде. **hänt ~ eijoo** – его нигде нет.
mizle *adv.* – где-то; где-либо.
mi|ä (un, nnua, uhe) *pron.* – я. **anna ~ulle!** – дай мне! **höö lähettii ilma ~nnua poiz** – они ушли без меня.
mo|en (kkeenen, eent, kenesse) XVII *pron.* – подобн|ый (-ая, -ое). **miä en kuult mitä ~eent** – я не слышал ничего подобного.
moit|e (tiin, etta, tiisse) XV *s.* – упрёк; осуждение.
moit|tia (timaa; in, tii; in, ti) II *v.* – упрекать; осуждать.
moittiit|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – безупречн|ый (-ая, -ое).
mok|kooma (kooman; omaa, omaa; omiin) VIII *pron.* – так|ой (-ая, -ое).
moll|leemat (empiin, empia, empii) XIV *pron. mon.* – об|а (-е). **möö kutsuimma itselle ~empiin күllää** – мы пригласили к себе обоих в гости.
monen|ajajai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *pron.* – разн|ый (-ая, -ое).
mon|i (en, t, nee; iin; mon. part. – niia) *pron.; num.* – 1) [üks. nom.] некоторые; многие [*кое-кто*]. ~ **i ihmiiin läkäjää** – некоторые [*многие*] люди говорят; 2) [üks. part.] несколько. ~ **t kertaa** – несколько раз; 3) [mon. part.] много; многие [*неизвестно сколько*]. **kului ~niia voossia** – прошло много лет; прошли многие годы (ср. **paljo**). ~ **niia suutkia** – несколько суток.
monijumalai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *s.* – политеист; язычник.
monijumalaizu|sse (en, tta, tee) XX *s.* – политеизм; язычество.
monikertai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – 1) во много раз больш|ий (-ая, -ее); 2) многократн|ый (-ая, -ое); многоразов|ый (-ая, -ое).
monik|ko (on, koa, koo) II *s.* – 1) множество; 2) множественное число [*граммат.*].
monipooli|in (zen, ist, see; mon. nom. – ist) XIII ^{b)} *adj.* – многосторонн|ий (-ая, -ее); разносторонн|ий (-ая, -ее).
monivoot|tiin (izen, iist, isee; mon. nom. – tiist) XIII ^{b)} *adj.* – многолетн|ий (-ая, -ее). ~ **tiist kazvit** – многолетние растения.
monni (n, a, i) II *s.* – сом.
moori (n, a, i) II *s.* – баба; бабка; старуха.
moottori (n, a, i) II *s.* – мотор.
morsia (n, a, a) VII *s.* – невеста.
morsianhun|tu (nun, tua, tuu) II *s.* – фата.
morsiankapio|t (loin, loja, loihe) VI *s. mon.* – приданое.
muinah|i|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – древн|ий (-ая, -ее); старинн|ый (-ая, -ое).
muis|taa (tamaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – 1) помнить; 2) вспоминать; запоминать. **hää ei ~taant sannooa** – он забыл сказать.
muis|ti (sin, tia, tii) II *s.* – память (ср. **meel**).
muistu|a (maa; u; i) II *v.* : ~ **a meelee** – вспоминаться.

muka *adv.* – будто бы; якобы; мол. **hää ~ tiittää** – он якобы знает. **hää on ~ saannoont** – он якобы сказал.

mukkaa *adv.* – по; согласно; в соответствии. **sitä ~, ku ...** – по мере того, как ... ; в соответствии с тем, как ... **omiin voimiin ~** – по мере своих сил. **hänen ezimerkin ~** – по его примеру. **kaik mennöö suunnitelman ~** – всё идёт по плану.

mun|a (an, naa, naa; niin) VIII *s.* – яйцо.

mun|niia (imaa; in, nii; in, i) II *v.* – класть [*откладывать*] яйца; нестись.

mur|e (reehen, eeht, ehese) XVI *s.* – печаль; грусть.

murehelli|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – печальн|ый (-ая, -ое); грустн|ый (-ая, -ое).

mur|ehtia (ehtimmaa; reehin, ehtii; reehin, ehti) II *v.* – печалиться; огорчаться; грустить.

murehut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – печалить; огорчать.

mur|re (tiin, retta, tiisse) XV *s.* – диалект.

murro|z (ksen, ost, ksee) XII *s.* – излом; перелом.

mur|taa (tamaa; ran, taa; zin, si) VII *v.* – 1) ломать; 2) взламывать.

murta|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) XV *v.* – вламываться; вторгаться; врываться.

mur|to (ron, toa, too) II *s.* – взлом.

mur|tua (tumaa; run, tuu; ruin, tui) II *v.* – ломаться.

mus|ata (saamaa; saan, ajaa; saizin, saiz) XI *v.* – очернять; пятнать. **~ata hänen kunniata** – запятнать его честь.

mus|sa (an, saa, saa) VIII *adj.* – чёрный (-ая, -ое).

mussik|ka (an, kaa, kaa) V *s.* – черника.

mussuai|n (zen, st, see) XIII *s.* – зрачок глаз.

mussuhu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – чернота; темнота.

mut *k.* – но; однако.

muu (n, ta, hu) I *pron.* – друг|ой (-ая, -ое); ин|ой (-ая, -ое).

muun|nella (telommaa; teen, telloo; telin, teli) VIII *v.* – перерабатывать; видоизменять.

muun|taa (tamaa; nan, taa; zin, si) VII *v.* – переделывать; преобразовывать.

muun|tua (tumaa; nun, tuu; nuin, tui) II *v.* – преобразовываться; видоизменяться.

muutoman|z (nen, tta, tee; siin) XI *pron.* – нек|ий (-ая, -ое). **~z ihmiin** – некий человек.

muuto|z (ksen, ost, ksee) XII *s.* – перемена; изменение.

muut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – 1) переставлять; перемещать; 2) изменять.

muut|tua (tumaa; un, tuu; uin, tui) II *v.* – изменяться.

muuvvaal I *postp.* [gen.] – вне; за пределами (*чего-л.*).

muuvvaal II *adv.* – в другом месте; снаружи; вовне [*где?*]; за пределами. **Venämaaz ja ~** – в России и за её пределами. **kaikiil ~, Venämaan lizäks** – везде, кроме России.

muuvvalle *adv., postp.* – в другое место; наружу; вовне [*куда?*]; за пределы.

muuvvalt *adv., postp.* – из другого места; снаружи; извне. **miä oon kuult senen ~** – я услышал это со стороны.

mäek|äz (kähän, äst, kähässe) VIII *adj.* – горист|ый (-ая, -ое); холмист|ый (-ая, -ое).

mä|ki (en, kkiiä, kkee) IX *s.* – гора; холм.

mänküt|ellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII *v.* – учиться играть [*на музыкальном инструменте*].
hää ~tellöö gittaarat – он обучается [*игре*] на гитаре.

mä|nnä (nömää; än, nnöö; nin, ni) VIII *v.* – 1) идти. **~nnä poiz** – уходить; 2) : **~nnä nukuksii** – засыпать; 3) : **~nnä lukkuu** – запирается [*о двери*]; 4) : **~nnä piiloo** – прятаться (ср. **lähtiä**).

männäizü|sse (en, ttä, ttee) XX *s.* – прошлое; прошедшее. **ettempäin ~sse** – далёкое прошлое. **~eez** – в прошлом.

männävoon *adv.* – в прошлом году.

män|näätöz (ätöksen, ätööst, ätöksee) XII *s.* – потеря; утрата. **töökuvun ~näätöz** – утрата, потеря трудоспособности.

män|tü (nün, tüä, tüü) II *s.* – тонкая сосенка, растущая на сыром месте (ср. **pettäjä**).

män|äkki (nääkin, äkkiä, äkkii) II *s.* – 1) : **rahan~äkki** – расход [*денег*]; 2) : **hoomeen on ~äkki** – завтра предстоит идти.

mänässö|z (ksen, öst, ksee) XII *s.* – успех. **soon ~öst** – желаю успеха!

mänät|ellä (telomää; teen, tellöö; telin, teli) VIII *v.* – действовать; поступать. **hää ~tellöö ain vassahankaa** – он всегда поступает наперекор.

mänätettü pain. partits. – потерянн|ый (-ая, -ое); утраченн|ый (-ая, -ое).

mänättel|ü (ün, lüüä, lüü) II *s.* – поступок.

män|ättää (ättämmää; näätän, ättää; näätin, ätti) IV *v.* – 1) тратить; расточать. **hää ~ättää rahhaa** – он сорит деньгами; 2) терять; лишаться. **~ättää näkkööä** – терять зрение. **~ättää omaizuen** – потерять имущество. **~ättää käen** – лишиться руки.

män|ö (ön, nööä, nöö) II s. : **kirkon-ö** – церковная служба.

mäpöi *adv.* : ~ **märkä** – насквозь промокший.

mär|ehtii (ehtimmää; reehin, ehtii; reehin, ehti) II v. – жевать жвачку : **lehmä ~ehtii** – корова жуёт жвачку.

mär|etä (kenömmää; kenen, kenöö; kenin, keni) X v. – гнить [*от сырости*]; разлагаться. **liha ~keni** – мясо сгнило (ср. **lahontua, lahossa**).

märkenüt|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – портить длительным хранением.

mär|kä (än, kää, kää) VIII *adj.* – мокр|ый (-ая, -ое); сыр|ой (-ая, -ое) : **~kä paikka** – сырое место (ср. **kossia**).

märkänöit|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – гноить; доводить до гниения.

mär|reehöz (ehöksen, ehööst, ehöksee) XII s. – жвачка [*коровы*].

mär|rääkäs (äkkähän, äkäst, äkkähässe; äkkähhiin) XVIII *adj.* – сыроват|ый (-ая, -ое); влажн|ый (-ая, -ое).

märän|tüä (tummää; nün, tüü; nüin, tüi) II v. – портиться [*отсыревать*]. **laki ~tüi** – потолок испортился от сырости.

mär|ätä (kkäämää; kkään, kajää; kkäizin, kkäiz) XI v. – 1) гнить от сырости; 2) размокать.

mässä|tä (ämää; än, jää; izin, iz) XI v. – пьянствовать.

mättii|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII v. – 1) проникать; 2) пробираться.

mät|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – 1) бросать; набрасывать. **~tää lunt** – бросать снег; 2) накладывать. **~tää puuroa lautaisee** – накладывать кашу в тарелку.

mättü (n, ä, ü) II s. – мята.

mä|tä (än, ttää, ttää) VIII – 1) s. – гниль; гной; тлен; 2) *adj.* – гнил|ой (-ая, -ое).

mätöks|et (iin, iä, ii) XII s. *mon.* – поминки.

määk|kiä (kimää; in, kii; in, ki) II v. – бляеть; мекать.

määlihü|ssä (ümää; ün, jjää; izin, iz) XIV v. – 1) мяться; 2) сморщиваться.

määli|ä (mää; n, i; n, -) II v. – мять; комкать.

mään|tüä (tummää; nün, tüü; nüin; tüi) II v. – гнить.

määrä (n, ä, ä) VIII s. I – количество; размер; степень.

määrä (n, ä, ä) VIII s. II – мера; доза.

määräa|ka (jjan, kkaa, kkaa) IV s. – срок. **äärimmäin ~ka** – предельный срок.

määrähö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – предписание; указание. **ülähält tult ~ksen mukkaa** – по указанию свыше.

määrä|tä (ämää; än, jää; izin, iz) XI v. – назначать (*что-л.*) : **~tä palkan** – назначить зарплату.

määrät|öin (tömän, öint, tömmää) XIV *adj.* – безгранич|ый (-ая, -ое); беспредельн|ый (-ая, -ое).

määzник|kä (än, kää, kää) VIII s. – мясник.

möit *postp.* [part.] – вдоль (*чего-л.*). **jokkiia ~** – вдоль реки.

möitä *postp.* [part.] – через [*из конца в конец*]. **ajjaa linnaa ~** – проезжать через город (ср. **läpi, üli**).

mökel|tää (tämmää; län, tää; zin, si) VII v. – жамкать; шамкать [*беззубыми дёснами*].

mök|issä (izömmää; kiizen, izöö; kiizin, kiiz) IX v. – невнятно звучать (ср. **mököttää**).

mök|ki (in, kiä, kii) II s. – избушка (ср. **pertti**).

mök|kiinä (kiinän, inää, inää) VIII s. – ворчание; бормотание.

mök|öttää (öttämmää; köötän, öttää; köötin, ötti) IV v. – ворчать; бормотать; издавать невнятные звуки (ср. **mökissä**).

mök|kü (ün, kküüä, kküü) II s. – шум; гвалт; галдёж.

möl|issä (izömmää; liizen, izöö; liizin, liiz) IX v. – реветь. **härkä ~izöö** – бык ревет.

möl|liinä (liinän, inää, inää) VIII s. – рёв [*быка, медведя*].

mönkä (n, ä, ä) VIII s. – мёртвая зыбь после шторма.

mör|issä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – рычать. **karhu ~izöö** – медведь рычит.

mörnäksen|nellä (telömmää; teen, telöö; telin, teli) VIII v. – выкрикивать; вскрикивать.

mörnä|ssä (ksömmää; ksen, ksöö; ksin, ksi) X v. – орать.

mörn|ää (ämää; än, ää; in, i) IV v. – кричать.

mör|riinä (riinän, inää, inää) VIII s. – рычание.

mör|räähüz (ähükсен, ähüüst, ähüksee) XII s. – крик; вскрик; выкрик.

mör|ähtää (ähtämmää; räähän, ähtää; räähin, ähti) IV v. – крикнуть; вскрикнуть; выкрикнуть; заорать.

m|lö I (eijjen, eitä, eihe; *akk.* – eijjet) *pron.* – мы. **tulkaa ~eijjen loo!** – приходите к нам! **~eijjet ennetti tuisku** – нас застигла метель. **~eitä tääl eijolt** – нас здесь не было.

möö II *postp.* [part.] – по : **männä kattuua ~** – идти по улице (ср. **mööt**).

mööhä *adv.* – поздно [*в функции сказуемого*] : **on jo ~** – уже поздно (ср. **mööhää**).

mööhäi|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – поздн|ий (-ая, -ее).

mööhäizemmii *adv.* – позже.

mööhä|tüä (tummää; sün, tüü; süin, tüi) II v. – опаздывать.

mööhää *adv.* – поздно [*когда?*]. **hää käüvvelöö** ~ – она гуляет поздно (ср. **mööhä**).
mööjä (n, ä, ä) VIII s. – продавец.
mööjäk|koi (oin, köjä, koihe) III s. – продавщица.
möök|ki (in, kiä, kii) II s. – 1) продажа [*процесс*]; 2) распродажа; аукцион (ср. **möönni**).
mööksen|nellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – продавать понемногу; распродавать.
möönni (n, ä, i) II s. – продажа [*вообще*] (ср. **möökki**).
möö|ssä (ksömää; ksen, ksöö; ksin, ksi) X v. – продавать [*в указанный момент*] (ср. **möövvä**).
mööt *postp.* [part.] – по : **käüvvä küllää** ~ – ходить по селу. **käüvellä mettsää** ~ – гулять по лесу (ср. **möö** II).
möötä *adv.* : **sitä** ~, **kui** ... – 1) по мере того, как ... ; 2) в соответствии с тем, как ...
möötähi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – 1) сопутствующий (-ая, -ее); 2) благоприятный (-ая, -ое).
möö|tätuu| (en, t, ee) X s. – попутный ветер.
möö|tää *adv.* – мимо. **hää on ~ ajjaant** – он проехал мимо.
mö|övvä (ömää; öñ, öp; in, i) I v. – продавать [*вообще*] (ср. **möössä**).
mük|kiä (kimää; in, kii; in, ki) II v. – громко мычать (ср. **mükähellä**).
mük|kä (än, kää, kää) VIII *adj.* – нем|ой (-ая, -ое).
mükkühü|sse (en, ttä, ttee) XX s. – немота.
mükäh|ellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – издавать мычание [*время от времени*] (ср. **mükkiä**).
müllü (n, ä, ü) II s. – мельница.
müllünik|kä (än, kää, kää) VIII s. – мельник.
müllünki|vi (en, viiä, vee) IX s. – мельничный жёрнов.
müllünra|az (tahan, ast, tahasse) XVIII s. – мельничное колесо.
mürk|kü (ün, küä, kü) II s. – яд.
mürkülli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – ядовитый (-ая, -ое).
mürskü (n, ä, ü) II s. – буря; шторм; ураган.
müssü (n, ä, ü) II s. – чепец; чепчик.
müt|tü (ün, tüä, tüü) II s. – куча. **hüjjan~tü** – песочная куча.

N n.

naag|a (an, aa, aa; oin) IV s. – 1) гвоздь. **löövvä ~an vazaraal** – забить гвоздь молотком. **pistää sormen ~aa** – уколоть палец о гвоздь; 2) фунт [*мера*]. **kilooz on poolkolmatta ~aa** – в килограмме – два с половиной фунта.
naaglai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – фунтовый (-ая, -ое). **kaks~n kiirä** – двухфунтовая гирия.
naagli|a (maa; n, i; n, -) II v. – прибывать; приколачивать.
naagli|ta (tsommaa; tsen, tsoo; tsin, tsi) X v. – пригвоздить. **~ta seinää** – пригвоздить к стене.
naama (n, a, a) IV s. – лицо; физиономия. **näüttää hapanutta ~a** – делать кислое лицо.
naapalli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – ковш; половник [*мера*]. **lissää veel ~in suppia!** – добавь ещё половник супу! (ср. **naappa**).
naappa (an, paa, paa) IV s. – ковш; черпак; половник (ср. **naapalliin**).
naappapää (n, tä, hä) I s. – головастик.
naapuri (n, a, i) II s. – сосед.
naapuriiz *adv.* – по соседству. **hää ellää** ~ – он живёт по соседству.
naara|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XII v. – тралить [*искать тралом*].
naarmu (n, a, u) III s. – царапина. **veri~** – ссадина.
naarmut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – царапать; (п)оцарапать.
naas|ti (sin, tia, tii) II *adj.* – чудесный (-ая, -ое); прекрасн|ый (-ая, -ое); замечательн|ый (-ая, -ое). **mikä on ~ti pari!** – что за чудесная пара! **hää on kaikist ~simp!** – она прекрасней всех!
naatala (n, a, a) V s. – подпечье [*для содержания кур зимой*].
naat|ti (in, tia, tii) II s. – ботва. **nagrihen ~it** – ботва репы.
nagr|aa (amaa; an, aa; oin, oi) III v. – смеяться.
nagrah|ella (telomaa, teen, telloo; tellin, teli) VIII v. – усмехаться.
nagraho|z (ksen, ost, ksee) XII s. – 1) смешок; 2) усмешка.
nagrah|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – усмехнуться.
nagrat|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – покатываться со смеху.
nagrat|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – смешить.
nagrettav|a (an, vaa, vaa) VIII *adj.* – смешн|ой (-ая, -ое).
nagrettavvaa *adv.*: **on** ~ – смешно.

nagri|z (hen, ist, hesse) XVIII s. – репа.
nagro (n, a, o) II s. – смех.
nah partik. : ~ **ota!** – на! возьми! ~ **poiz!** – забирай [себе; отсюда]!
nahanki|skoja (n, a, a) VIII s. – бесстыдник; наглец.
nahat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – лишённ|ый (-ая, -ое) кожи.
nahis|tua (tummaa, sun, tuu; suin, tui) II v. – отсыреть.
nah|ka (an, kaa, kaa) IV s. – 1) шкура; 2) кожа [вообще] (ср. **iho**).
nahkai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – кожан|ый (-ая, -ое).
nahkalap|pa (an, paa, paa) IV s. – ремень.
nahka|n (zen, st, see; *mon. nom.* – **zet**) XIII ^{a)} s. – кожаная рукавица.
nahkapolle (n, a, e; loin) II s. – кожаный фартук, передник.
nahkasii|pi (ven, piiä, ppee) IX s. – летучая мышь.
nahkia (n, a, a) VII *adj.* : ~ **heinä** – сырое [волглое] сено.
nai|jja (maa; n, p; n, -) I v. – 1) жениться; 2) выходить замуж.
nai|kkimee|z (hen, st, hesse) XIX s. – жених [потенциальный]. **meijjen külääz on paljo ~hiä** – в нашем селе много женихов (ср. **ženihka**).
naimat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – холостой.
naimiskaup|pa (an, paa, paa) IV s. – 1) брак; бракосочетание; 2) женитьба.
nai|n (zen, sia, see, siin; *mon. nom.* – **zet**) XIII ^{a)} s. – женщина.
naisiin|päivä (n, ä, ä) VIII s. – женский день. **kahksaaz päivä marttiiz on ~!** – восьмое марта – женский день!
nai|ssiin (zizen, ziist, zisee; *mon. nom.* – **ssiist**) XIII ^{b)} *adj.* – женского пола; женск|ий (ая, -ое).
nait|taa (tamaa; an, taa; oin, toi) III v. – 1) женить; выдавать замуж. **höö ollaa tüäärt ~ettu** – они выдали дочь замуж; 2) прививать. **~ettu oksaz** – привитый черенок.
naizellik|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – женатый. **hää on ~az** – он женат.
nai|zikko (ssiikon, zikko, zikkoo) II s. – жена (ср. **naizikkoi**).
naizik|koi (oin, koja, koihe) III s. – замужняя женщина. **hää on ~koi** – она замужем (ср. **naizikko**).
na|ka (an, kkaa, kkaa) IV s. – затычка.
naksah|taa (tammaa; an, taa, in, ti) IV v. : ~**taa kiin** – защёлкнуть. ~**taa lukon kiin** – защёлкнуть замок.
naksah|ssa (amaa; an, jja; izin, iz) XV v. – защёлкиваться. **lukko ~iz** – замок защёлкнулся.
naksut|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – тикать. **tunnit ~ellaa** – часы тикают.
nalisniek|ka (an, kaa, kaa) V s. – наличник [окна].
nal|ja (an, aa, aa; oin) IV s. – шутка, острота.
na|pa (van, ppa, ppa) IV s. – пупок.
nap|akka (paakan, akka, akka) V – 1) s. малыш; крошка; 2) *adj.* малюсеньк|ий (-ая, -ое).
napanoora (n, a, a) VIII s. – пуповина.
nap|ata (paamaa; paan, pajaa; paiizin, paiz) XI v. – хватать [ловить]. ~**ata varkkaahan** – схватить вора (ср. **temmata**).
napilka (n, a, a) V s. – напильник.
napist *adv.* – 1) скудно; 2) бережливо.
nap|paakat (akkoin, akkoja, akkoihe) V s. *mon.* – мелкота; мелюзга.
nap|pi (in, pia, pii) III s. – пуговица. **panna koko ~it kiin** – застегнуть все пуговицы (ср. **kütkimet**).
nap|pu (un, pua, puu) III s. – удар. ~**pu nenän alle** – удар по носу.
napraasno *adv.* – напрасно. ~ **möö tänne tulimma!** –напрасно мы сюда пришли!
naps|aa (amaa; an, aa, oin, oi) III v. – щёлкать.
napsah|z (ksen, ost, ksee) XII s. – щелчок.
napsah|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – щёлкнуть.
napsu (n, a, u) II s. : **ottaa ~n viinaa** – выпить водки [залпом].
napsut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – ударять [многokратно].
narra|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. [part.] – насмехаться (над кем-л., чем-л.). **hänt ~taa** – над ним насмеваются.
narri|a (maa, n, i, n, -) II v. – 1) бранить; 2) дразнить.
nar|skaa (skamaa; zan, skaa; zin, ski) *epäs. v.* – 1) скрипеть; 2) хрустеть.
nar|ze (skehen, zeeht, skehesse) XVI s. – 1) скрип; 2) хруст.
naskeli (n, a, i) III s. – шило.
nasse postp. [ill.] – до. **tulla kottii ~** – дойти до дома. **mihe ~?** – до каких пор? **siihe ~, ku ...** – [до тех пор,] пока ... **tänne ~** – до сих пор.
našattijrnoi (n, ta, sse) VI *adj.* : ~ **pirttu** – нашатырный спирт.
na|to (on, ttooa, ttoo) II s. – 1) золовка [сестра мужа]; 2) свояченица [сестра жены].
nat|tsa (san, tsaa, tsaa) IV s. – окурочок.

naz postp. [el.] – от (чего-л. в другое место). **ajjaa linnast ~** – отъехать от города.

nattariu|z (ksen, st, ksee) XII s. – нотариус.

nattii|ssa (maa; n, aa; zin, z) XIII v. – надеяться на помощь.

naulatška (n, a, a) V s. – наволочка.

neeg|la (an, aa, aa; oin) IV s. – игла, иголка.

neeglakarp|pi (in, pia, pii) II s. – коробочка для иголок.

neegla|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – 1) уколоть иглой; 2) ужалить (ср. **pistää** II).

neelai|ssa (zommaa; zen, soo; zin, si) VIII v. – проглотить; глотнуть.

neeleksi|ä (mmää; n, i; n, -) II v. – проглатывать.

neel|lä (ömää; en, löö; in, i) VIII v. – глотать.

neem|i (en, iä, ee) IX s. – мыс (ср. **nenukka**).

n|eet (iijjen, iitä, iihe; **akk.** – **iijjet**) **pron. mon.** – эти, это; те; они [*неодушев.*]. **Neet on koit? – Nii, neet** – Это дома? – Да, они.

neežno|i (in, ita, isse; loin) VI **adj.** – нежн|ый (-ая, -ое).

nefti (n, ä, i) II s. – нефть.

neik|ko (on, koa, koo) II s. – кукла. **leikkiä ~koa** – играть в куклы.

neiti (n, ä, i) II s. – девица; барышня.

neitsü|t (en, ttä, esse; iin) XX s. – дева, девственница.

neljä (n, ä, ä) **num.** – четыре.

neljäkümment (**neljankümmenin, neljääkümment, neljääkümmeninää**) **num.** – сорок.

neljäлтää **adv.** – вчетвером.

neljänne|ez (ksen, est, ksesse) **num.** – четверть.

neljäsatтаа (**neljänsaan, neljääsattaa, neljääsattaa, in.** – **neljääsaa'az**) **num.** – четыреста.

neljäsatтаа neljääzkümmeninääz neljä|äz (**nnen, ttä, ntee**) **num.** – четыреста сорок четвёрт|ый (-ая, -ое).

neljä|t (ilöin, ilöjä, ilöihe) **num. mon.** – четверо. **tulhiit ~ät** – пришли четверо. **~ät pöksüt** – четверо брюк.

neljätoist (**neljäntoist, neljäätoist, neljäätoist; in.** – **neljääztoist**) **num.** – четырнадцать.

neljätoistkümmeninä|äz (**nnen, ttä, ntee**) **num.** – четырнадцат|ый (-ая, -ое).

neljä|äz (**nnen, ttä, ntee**) **num.** – четвёрт|ый (-ая, -ое).

neljääzkümmeninääz (**neljännenkümmeninänen, neljättäkümmeninättä, neljäntekümmeninäntee**) **num.** – сороков|ой (-ая, -ое).

neljääzkümmeninääz neljä|äz (**nnen, ttä, ntee**) **num.** – сорок четвёрт|ый (-ая, -ое).

neljääzppä|ivä (ivän, ivää, ivää; **ess.** – **än**) VIII s. – четверг. **~än** – в четверг.

neljääzsatta|iz (**nnen, tta, ntee**) **num.** – четырёхсот|ый (-ая, -ое).

nen|näkäz (äkkähän, äkäst, äkkähässe) XVIII **adj.** – разъярённый (-ая, -ое).

nen|ukka (nuukan, ukkaa, ukkaa) V s. – небольшой мыс; коса; мысок (ср. **neemi**).

nen|ä (än, nää, nää) VIII s. – 1) нос; 2) остриё; острый угол [*предмета*].

nenäho|ku (vvun, kkuua, kuu) II s. – ноздря.

nenärä|t|ti (in, tiä, tii) II s. – носовой платок.

nenäs|tüä (tummää; süin, tüü; süin, tüi) II v. – сердиться; гневаться. **~tüä siint** – рассердиться на [за] это. **~tüä hänelle** – рассердиться на него.

nenätamme|z (hen, st, hesse) XVIII s. – передняя часть киля лодки, корабля.

nenätau|ti (vvin, ttiia, ttii) II s. – насморк.

nenät|öin (tömän, öint, tömmää) XIV **adj.** – 1) безнос|ый (-ая, -ое). **~öin ihmiin** – безносый человек; 2) без острия; туп|ой (-ая, -ое). **~tömät sukset** – лыжи с тупыми [закруглёнными] концами.

nes|se (tiin, settä, tiisse) XV s. – жидкость.

nessemäi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} **adj.** – жидк|ий (-ая, -ое). **~zeez tilaaz** – в жидком состоянии.

nesto **adv.** [el.] – не говоря уж(е) о : **ensimäin päivä, ~ toizest** – первый день, не говоря уж о втором.

nes|tää (tämää; säin, tää; sin, ti) IV v. – 1) капать; 2) течь; сочиться. **vezi ~tää kiven alt** – вода сочится из-под камня; 3) моросить. **ikkunall ~tää** – на улице моросит.

neuvvo (n, a, o) II s. I – невод. **laskia ~n** – закинуть невод.

neuvvo (n, a, o) II s. II – совет. **hää antoi miulle pahhaizen ~n** – он дал мне плохой совет. **höö piettii ~a** – они держали совет (ср. **neuvvosso**).

neuvvo|a (maa; n, o; in, i) III v. – советовать.

neuvvonantaja (n, a, a) VIII s. – советчи|к (-ца); консультант (-ка).

neuvvos|so (on, soa, soo) II s. – совет [организация]. **ljinna~so** – городской совет (ср. **neuvvo**).

neuvvo|z (ksen, ost, ksee) XII s. – советник. **lähetüssön ~z** – советник посольства.

niuk|kua (kumaa; un, kuu; uin, kui) II v. – мяукать. **kazi ~kua** – кошка мяукает.

nije (tiin, että, tiisse) XV s. – 1) пёревязь. **hää pittää katkaistu kättä ~ttiiz** – он держит сломанную руку на пёревязи; 2) брошюра.

nietauno *adv.* – недавно.

nii I *adv.* – так. **ei ~nkää ...** – не так уж и ...

nii! II *san.* – да!

niibris|sellä (**telömää; teen, tellöö; telin, teli**) VIII *v.* – кривить рот [губы].

nii etti *k.* – так что.

niin (**en, t, ee**) X *s.* – лыко; мочало.

niinjikke *adv.* – таким образом; в заключение (ср. **näinikke, sill viissii**).

niini|in (**zen, ist, see**) XIII ^{b)} *adj.* – мочальн|ый (-ая, -ое).

niinipu (**n, ta, hu**) I *s.* – липа.

niipah|tua (**tummaa; un, tuu; uin, tui**) II *v.* – вспылить; рассердиться.

niis|ska (**zan, skaa, skaa**) IV *s.* – молоко. **kalan ~zat** – рыбы молока.

niis|tää (**tämää; sän, tää; sin, ti**) IV *v.* – сморкаться.

niit|tää (**tämää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – жать [*серпом*].

niit|tü (**ün, tüä, tüü**) II *s.* – луг. **käüvvelä ~tüä mööt** – гулять по лугу.

nik|an (**kamen, aant, kamee**) XIV *s.* – позвонок.

nikkari (**n, a, i**) II *s.* – мастер (-ица); умелец (-ица). ~ **kaikkii töihe** – мастер на все руки.

nikkarol|jja (**imaa; in, i; in, i**) V *v.* – заниматься делами.

nik|ki (**in, kiä, kii**) II *s.* – деревянная пивная кружка.

nik|ku (**un, kua, kuu**) II *adj.* – привередлив|ый (-ая, -ое).

niku *k.* – как; словно; будто.

nim|ettää (**ettämää; meetän, ettää; meetin, etti**) IV *v.* – называть; нарекать; давать имя (ср. **nimetä**).

nim|etä (**miimää; miin, iää; miizin, miiz**) XI *v.* [all.] – именовать (*в честь кого-л.*); посвящать :
Puskinille ~etti muuzeo – музей имени Пушкина.

nimet|öin (**tömän, öint, tömmää**) XIV *adj.* – безымянн|ый (-ая, -ое). ~ **öin lapsi** – безымянное дитя. ~ **öin sormi** – безымянный палец.

nim|i (**en, miiä, mee**) IX *s.* – имя.

nim|meetüz (**etükсен, etüüst, etüksesse**) XII *s.* – название, наименование.

nipik|koja (**koimaa; oin, koi; oin, koi**) V *s.* – завязывать.

nippii-nappii *adv.* – еле-еле.

nip|lukka (**puukan, ukkaa, ukkaa**) V *s.* : **korvan ~ka** – мочка уха.

ni|ska (**zan, skaa, skaa**) IV *s.* – 1) затылок; 2) : **ottaa ~zast kiin** – взять за шкуру.

ni|ahua (**ahummaa; taahun, ahuu; taahuin, taahui**) II *v.* – перепутываться.

ni|ttooa (**tomaa; on, ttoo; oin, toi**) III *v.* – связывать. **hänelt ~ottii käet kiin** – ему связали руки.

niukah|taa (**tammaa; an, taa; in, ti**) IV *v.* – вывихнуть.

niukah|tua (**tummaa; un, tuu; uin, tui**) II *v.* – вывихиваться.

niukahut|taa (**tamaa; an, taa; in, ti**) IV *v.* – вывихивать.

niukahuz (**ksen, ust, ksee**) XII *s.* – вывих.

niv|vuist (**uiziin, uizia, uisii**) XIII ^{b)} *s. mon.* – пах. ~ **uiziiz** – в паху.

no partik. – ну. ~ **pojat, etez!** – ну, ребята, вперед! ~ **nii!** – ну да!

nobli|a (**maa, n, i; n, -**) II *v.* : ~ **a kukkia** – собирать цветы.

nodra (**n, a, a**) VIII *adj.* – 1) вязк|ий (-ая, -ое); 2) податлив|ый (-ая, -ое); гибк|ий (-ая, -ое) (ср. **notkia**).

nodraa|n (**men, nt, mee**) XIV *s.* – плетёная верёвка; плетённый канат.

nodrik|kain (**kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist**) XIII ^{a)} *adj.* – мягенький (-ая, -ое) [*неупругий*] (ср. **nodra, notkia**).

nodris|taa (**tammaa; sun, taa; sin, ti**) IV *v.* – разминать; делать гибким, податливым.

nodris|tua (**tummaa; sun, tuu; suin, tui**) II *v.* – делаться гибким, податливым.

nodru|sse (**en, tta, tee; ksiin**) XX *s.* – 1) гибкость; эластичность; 2) вязкость; 3) податливость.

noek|az (**kahan, ast, kahasse**) XVIII *adj.* – содержащ|ий (-ая, -ее) сажу, копоть.

noessut|taa (**tamaa; sun, tuu; suin, tui**) IV *v.* – пачкать сажой [в сажу], делать закоптелым.

noes|tua (**tummaa; sun, tuu; suin, tui**) II *v.* – пачкаться сажой (ср. **nokehua**).

noestuunt pain. partits. – испачканн|ый (-ая, -ое) сажой. ~ **vaattiit** – испачканная сажой одежда (ср. **nokehuunt**).

noi prep. – примерно; приблизительно; около. ~ **kuuvveks tunniks** – часов этак в шесть.

noijjito|z (**ksen, ost, ksee**) XII *s.* – колдовство; волшебство [*результат*] (ср. **noitumusse**).

noi vai *adv.* – просто так.

noi|ssa (**zomaa, zen, ssoo; zin, si**) VIII *v.* – 1) подниматься; 2) вставать. ~ **ssa üllää** – вставать из лежачего, сидячего положения; 3) [trans.] становиться : ~ **ssa aikuhezeks** – стать взрослым; повзрелеть; 4) [II inf. ill.] стать [*вспомогательный глагол*]. **hää ~ssoo tekömää** – он станет делать.
hää ~si tekömää – он стал делать.

noi|ta (**jjan, ttaa, ttaa**) VIII *s.* – колдун. **naiiz~ta** – ведьма.

noi|toa (toma; jjon, ttoo; jjoin, toi) III *v.* – колдовать.
noitumu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – колдовство; ворожба [*процесс*] (ср. **noijjitoz**).
noi|zo (zon, ssooa, soo) II *s.* – 1) подъём; восхождение. **~zo mäelle** – восхождение на гору; 2) подъём; вставание. **~zo vootehelt** – подъём с постели; 3) восход. **päivüen ~zo** – восход солнца.
noizove|zi (en, ttä, ttee) XI *s.* – прилив.
noj|a (an, jaa, jaa) VIII *s.* – опора, подпорка. **höö kravuttii mäen päälle, toin-toist ~aal** – они карабкались на гору, подпирая друг друга.
nojaabri (n, a, i) II *s.* – ноябрь. **neljänneel päivää ~iz** – четвёртого ноября.
nojahta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV *v.* [ill.] – 1) опереться. **~ssa kantee** – опереться о [на] стол; 2) прислониться. **~ssa seinää** – прислониться к стене.
noj|ahua (ahummaa; jaahun, ahuu; jaahuin, jaahui) II *v.* – опираться.
nokas|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II *v.* [el.] – рассердиться. **hää ~tui tühjäst aziast** – он рассердился из-за пустяка.
nok|ata (kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz) XI *v.* – клевать. **kukkoi ~ajaa kanoja** – петух клюёт кур.
nok|ehua (ehummaa; keehun, ehuu; keehuin, keehui) II *v.* – покрываться сажей, копотью (ср. **noestua**).
nokehuunt pain. partiis. – покрытый (-ая, -ое) сажей, копотью; закоптелый (-ая, -ое); закопчённый (-ая, -ое). **~ seinät** – закопчённые стены (ср. **noestuunt, palvattu**).
no|ki (en, kkiia, kkee) IX *s.* – сажа; копоть.
nok|ka (an, kaa, kaa) VIII *s.* – клюв.
noor (en, t, ee) X *adj.* – молод(ой) (-ая, -ое); юн(ый) (-ая, -ое). **~meez** – юноша.
noorek|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – моложав(ый) (-ая, -ое).
noorem|p (maa, paa, paa; piin) *adj. komp.* – младший (-ая, -ее). **hää on kaks vootta minnua ~p** – он на два года младше [моложе] меня.
nooris|so (on, soa, soo) II *s.* – молодёжь.
noor|tua (tumaa; run, tuu; ruin, tui) II *v.* – молодеть.
nooruhu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – молодость; юность.
noo|ska (zan, skaa, skaa) VIII *s.* – оттепель.
nooskalu|mi (men, nt, mmee) X *s.* – талый снег.
no|ot (ijjin, ita, ihe) *pron. mon.* – те. **möö määmmä ~ille taloloille päin** – мы идём к тем домам.
no|piaast *adv.* – быстро.
no|oi (oin, pooja, oihe) III *s.* – бутылка 0,25 л.; “четвертинка”. **mää, ota ~oi viinaa!** – сходи, возьми четвертинку водки!
no|piia (piian, iaa, iaa) VII *adj.* – 1) быстрый (-ая, -ое); скор(ый) (-ая, -ое). **~piia poojezda** – скорый поезд; 2) проворный (-ая, -ое); расторопный (-ая, -ое).
nos|taa (tamaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – 1) ставить [*вертикально*]; 2) : **~taa üllää** – поднимать; 2) : **~taa poiz** – вынимать [*вверх*].
not|kia (n, a, a) VII *adj.* – гибкий (-ая, -ое); эластичный (-ая, -ое) (ср. **nodra**).
nuk|ahtaa (ahammaa; kaahan, ahtaa; kaahin, ahti) IV *v.* – заснуть.
nukuksii san. : männä ~ – засыпать.
num|meera (meeran, eraa, eraa) VIII *s.* – 1) номер; 2) цифра.
nurehu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – абсурдность; нелепость.
nur|issa (izommaa; riizen, izoo; riizin, riiz) IX *v.* – роптать.
nurk|ka (an, kaa, kaa) VIII *s.* – угол.
nurrii *adv.* – наизнанку, навыворот.
nur|riia (riian, iaa, iaa) VII *adj.* – абсурдный (-ая, -ое); бестолковый (-ая, -ое); нелепый (-ая, -ое).
nur|riine (inehen, ineht, inehesse) XXI *s.* – ропот.
nur|ja (n, a, n) VIII *adj.* – изнаночный (-ая, -ое). **~ pool** – изнанка.
nuu|skia (skimaa; zin, skii; zin, ski) II *v.* – нюхать. **~skia kukkia** – нюхать цветы.
nä|hhä (kömää; än, kköö; in, ki) VIII *v.* – видеть.
näin|ikke *adv.* – таким образом; именно так (ср. **niinikke, sill viissii**).
näin|mo|k|kooma (kooman, omaa, omaa) VIII *pron.* – именно так(ой) (-ая, -ое).
nä|kki|äz|mee|z (hen, st, hesse) XIX *s.* – свидетель.
näk|koin (köizen, öist, köisee; mon. nom. – köist) XIII ^{b)} *adj.* [ill.] – похожий (-ая, -ее). **tämä tüttöi on emoie ~koin** – вот эта девушка похожа на мать.
näk|köömet (ömiin, ömiä, ömii) XIV *s. mon. : hüvät ~köömet – хорошее зрение.
näk|köövä (köövän, övää, övää) VIII *adj.* – зрячий (-ая, -ее); видящий (-ая, -ее).
näk|küüä (ümaa; ün, küü; ün, küi) II *v.* – виднеться; быть видным. **mäen jälelt ~küü taloi** – из-за горы виднеется [виден] дом.
nä|kö (ön, kkööä, kköö) II *s.* – 1) вид; внешность; 2) зрение (ср. **näkömiin**).
näkömi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} – видение; способность видеть; зрячесть (ср. **näkö**).*

näkömiist! *san.* – до свидания!

nälissä *adv.* : **olla** ~ – проголодаться.

näl|kä (**än, kää, kää**) VIII *s.* – голод. **miul on ~kä** – я голоден.

nälkähij|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *adj.* – голодн|ый (-ая, -ое).

nälvimi|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *s.* – глодание; грызня.

nälvi|ä (**mää; n, i; n, -**) II *v.* – грызть; глодать.

näläs|tüä (**tümmää; süin, tüü; süin, tüi**) II *v.* – проголодаться.

nälät|öin (**tömän, öint, tömmää**) XIV *adj.* – не испытывающ|ий (-ая, -ее) голода; сыт|ый (-ая, -ое). **~öin ei uzo nälkähizelle** – сытый голодного не разумеет.

nämät *pron. mon.* – вот это [*множ. число*]. ~ **on taloit** – вот это – дома́.

nännä (**n, ä, ä**) VIII *s.* – 1) женская грудь. **hää antoi ~ä lapselle** – она дала грудь ребёнку; 2) соска. **rizintkain** ~ – резиновая соска.

nännänpä|ä (**n, tä, hä**) I *s.* – сосок груди.

nänn|ät (**ilöin, ilöjä, ilöihe**) VIII *s. mon.* : **lehmän ~ät** – сосцы коровьего вымени.

näntkö|i (**in, jä, ihe**) III *s.* – нянька. **bolnitsan ~i** – нянечка в больнице.

näntšit|tää (**tämmää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – нянчить. **~tää lasta** – нянчить ребёнка.

nän|ä (**än, nää, nää**) VIII *s.* – няня.

näpis|sellä (**telömää; teen, tellöo; telin, teli**) VIII *v.* – 1) щипать; 2) воровать мелкие вещи.

näpis|tää (**tämmää; sän, tää; sin, ti**) IV *v.* – ущипнуть.

näp|pi (**in, piä, pii**) II *s.* – 1) щипок; 2) щепоть; щепотка. **vizoi suppii ~iil soola!** – кинь в суп щепотку соли!

näppitö|ö (**ön, öta, öhö; ijjen**) I *s.* – мелкая ручная работа. **se tüttoi mahtaa veel ~itä tehdä, ezimerkiks – ommella** – эта девушка может ещё выполнять мелкие ручные работы, например – вышивать.

näp|piä (**pimää; in, pii; in, pi**) II *v.* – быстро двигаться.

näppärä (**n, ä, ä**) VIII *adj.* – ловк|ый (-ая, -ое); проворн|ый (-ая, -ое); расторопн|ый (-ая, -ое).

näppärü|sse (**en, ttä, ttee**) XX *s.* – ловкость; проворство; расторопность.

näp|ätä (**päämä; pään, äjä; päizin, päiz**) XI *v.* – трогать [*клавиши; струны*].

näp|ükkä (**püükän, ükkää, ükkää; ükköin**) V *s.* – прыщ.

när|e (**riin, että, riisse**) XV *s.* – молодая ель [*чаще – недорослая*] (ср. **kuuz**).

närp|piä (**pimää; in, pii; in, pi**) II *v.* – покусывать; пощипывать [*губами; клювом*].

när|riiä (**imää; in, rii; in, i**) II *v.* – жевать.

närrizik|ko (**on, koa, koo**) II *s.* – молодой [мелкий] ельник.

när|ä (**räähän, ääht, ähässe**) XVI *s.* : **lunnun ~ä** – птичий зуб.

nät|ki (**in, kiä, ki**) II *adj.* – сыр|ой (-ая, -ое); непрожаренн|ый (-ая, -ое). **leipä jäi ~iks** – хлеб остался непечённым.

nät|üt (**tüloin, tülöjä, tülöihe**) II *s. mon.* – тряпьё, ветошь.

nä|zä (**zän, ssää, ssää**) VII *adj.* – вызывающ|ий (-ая, -ее) раздражение; нервирующ|ий (-ая, -ее). **~zä ihmiin** – человек, вызывающий раздражение.

näzüt|ellä (**telömää; teen, tellöo; telin, teli**) VIII *v.* – раздражать; нервировать. **elä ~tee koiraa!** – не дразни собаку!

näälä (**n, ä, ä**) VIII *s.* – шурин [*брат жены*].

näät (**-tä**) *san.* – види|шь (-те) ли : **hän on, ~tä, veel noor** – он, видите ли, ещё молод. **miä oon, ~, lässiivä** – я, видишь ли, болен.

nä|ät (**ijjen, itä, ihe**) *pron. mon.* – вот эти. **~ät taloit** – вот эти дома́. **~itä kirjoja miä en ottaant!** – вот этих книг я не брал!

näök|äz (**kähän, äst, kähässe**) XVIII *adj.* – шикарн|ый (-ая, -ое); потрясающ|ий (-ая, -ее). **häneel on ~äz auto!** – у него шикарная машина!

näütti|ssä (**mää; n, ää; izin, iz**) XIII *v.* – нравиться [глядеться]. **se talo ei ~st minnua** – этот дом мне не понравился [не приглянулся].

näüttämö (**n, ä, ö**) II *s.* – сцена. **essiintüä ~öl** – выступать на сцене.

näüttä|ssä (**ämää; än, äjä; izin, iz**) XV *v.* – показываться; являться.

näüttävä (**n, ä, ä**) VIII *adj.* – хорош|ий (-ая, -ее) на вид. **epä~** – неприглядн|ый (-ая, -ое).

näüt|tää (**tämmää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – 1) показывать [*для обучения*]; демонстрировать; 2) предъявлять. **~tää happaant naamaa** – делать [корчить] кислую физиономию; 2) руководить (*чем-л.*); 3) указывать. **~tää sormeel** – указать пальцем; 4) [abl.] казаться (*чем-л.*). **taivaz ~tää sinizelt** – небо кажется синим; 5) [ess.] выглядеть (*каким-л.*). **se lapsi ~tää läzivään** – этот ребёнок выглядит больным; 6) : **miust ~tää** – мне кажется; по-моему. **milt siust ~tää?** – как ты считаешь?

nöuris|sella (**telömää; teen, tellöo; telin, teli**) VIII *v.* – унижаться; угодничать; раболепствовать.

nöür|tüä (**tümmää; rün, tüü; rüin, tüi**) III *v.* – смиряться; покоряться.

nöürä (n, ä, ä) VIII *adj.* – покорный (-ая, -ое); безропотный (-ая, -ое); послушный (-ая, -ое); смиренный (-ая, -ое).

nöürühü|sse (en, ttä, ttee) XX *s.* – покорность; смирение, послушание.

nöürühüt|tää (tämmä; än, tää; in, ti) IV *v.* – унижать, оскорблять.

nöürühütü|z (ksen, üst, ksee) XII *s.* – 1) покорение; усмирение; 2) унижение (ср. **loukkahuz**).

nöürüt|tää (tämmä; än, tää; in, ti) IV *v.* – смирать; покорять, усмирать.

nüblä (n, ä, ä) VIII *s.* – пуговица.

nühti|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII *v.* – возиться; шалить.

nüh|tää (tämmä; än, tää; in, ti) IV *v.* – дёргать; рвать.

nük|küin (küizen, üst, küisee; *mon. nom.* – **küist**) XIII ^{b)} *adj.* – нынешний (-ая, -ее); настоящий (-ая, -ее); теперешний (-ая, -ее).

nüküaikahij|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – современный (-ая, -ое). **~ist vaattiit** – современная одежда.

nüküizii *adv.* – сейчас; в настоящий момент. **~ hänt eijoo** – сейчас его нет.

nüküizü|sse (en, ttä, ttee) XX *s.* – современность.

nüküpäiviin *adv.* – в наши дни.

nül|kiä (kömää; en, köö; in, ki) VI *v.* – свежевать. **~kiä nahkaa** – снимать шкуру. **~kia kooria puust** – сдирать кору с дерева.

nüp|pü (ün, püä, püü) II *s.* – 1) кнопка; 2) набалдашник; головка; 3) : **~pünenä** – нос-пуговка.

nürhi (n, ä, i) II *adj.* – тупой (-ая, -ое). **~ veittsi** – тупой нож.

nür|ihtää (ihtämmä; riihän, ihtää; riihin, ihti) IV *v.* – затупить. **~ihtää veistä** – затупить нож.

nürihü|ssä (ümää; ün, jjä; izin, iz) XIV *v.* – 1) притупляться : **tuntehet ~stii** – чувства притупились; 2) тупеть [о человеке] (ср. **nürihüä**).

nür|ihüä (ihümmä; riihün, ihü; riihün, riihüü) II *v.* – тупиться; затупляться. **kervez ~riihüi** – топор затупился (ср. **nürihüssä**).

nür|riiä (imää; in, rii; in, i) II *v.* – тесать [резать] тупым инструментом.

nürssük|äz (kähän, äst, kähässe) XVIII *adj.* – 1) сморщенный (-ая, -ое); измятый (-ая, -ое); 2) складчатый (-ая, -ое) (ср. **nürssüüz**).

nürssüüz *adv.* : **liittsa ~** – морщинистое лицо (ср. **nürssükäz**).

nüt *adv.* – теперь; сейчас.

nüttemmii *adv.* – ныне; нынче.

nütten *adv.* – в данный момент; в настоящее время.

nüükähüt|tää (tämmä; än, tää; in, ti) IV *v.* – 1) выдёргивать; вырывать. **~tää hamppaahan poiz** – вырвать зуб; 2) : **kala ~tää** – рыба клюёт.

nüürü (n, ä, ü) II *s.* – 1) морщина. **männä ~ü** – покрываться морщинами. **vanhaal ihmizeel pozet männä ~ü** – у старого человека щёки покрываются морщинами; 2) складка. **vaattiiloiz on ~t** – на одежде – складки.

О о.

oak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – снабжённый (-ая, -ое) шипами, колючками; шипастый (-ая, -ое). **~az pehko** – колючий куст.

oat|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – без шипов; без колючек. **~oin rooza** – роза без шипов.

o|az (kkaahan, ast, kahasse) XIX *s.* – шип; колючка.

obidna (n, a, a) V *s.* – обида.

obidnaal san. : **olla ~** – обижаться. **siä oot ~** – ты обижаешься; тебе обидно (ср. **pahastua**).

obi|zoit|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – обижать. **~taa lapsen** – обидеть ребёнка.

obi|zoittaja (n, a, a) VIII *s.* – обидчик.

odra (n, a, a) VIII *s.* – ячмень.

oelma (n, a, a) V *s.* – отава.

oen|nella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII *v.* – выпрямлять. **hää ~teloo naagloja** – он выпрямляет гвозди (ср. **oijata**).

oen|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII *v.* – разгибать.

oenta|ssa (mmaa; an, jjaa; izin, iz) XV *v.* – разгибаться; выпрямляться [о человеке]. **hää ~iz** – он выпрямился (ср. **oijeta**).

oh|ahtaa (ahtammaa; haahan, ahtaa; haahin, ahti) IV *v.* – вздохнуть.

ohesään|tö (nön, töä, töö) II *s.* – инструкция.

ohelma (n, a, a) VIII *s.* – программа; распорядок.

ohhootnik|ka (an, kaa, kaa) V *s.* – охотник.

ohjai|n (men, nt, mee) XIV s. – руль.

ohjaks|et (iin, ia, ii) XII s. *mon.* – вожжи. **väännetää hevoist ~ist** – заворачивают лошадь вожжами.

ohja|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – править; вести. **~ta auttooa** – вести машину. **~ta hevoist** – править лошастью.

ohja|z (kset, ast, ksee) XII s. – вожжа, шлея.

oh|kaa (kamaa; an, kaa; in, ki) IV v. : **~kaa kivust** – охнуть от боли.

ohtajai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – репейник; чертополох.

ohtak|e (kehen, eeht, kehesse) XVI s. – осот.

ohto *adv.* – довольно; достаточно; хватит.

ohuk|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon.nom.* – **kaist**) XIII ^{a)} s. – тоненьк|ий (-ая, -ое).

oh|ut (huuvven, utta, unesse; uiziin) XX *adj.* – тонк|ий (-ая, -ое).

ohvat|ta (an, taa, taa) V s. – охота. **höö lähettii ~taa** – они пошли на охоту. **olla ~aaz** – охотиться (ср. **jahti, ohvotta**).

ohvotta *san.* – охота [желание] : **miul on ~ lähtiä** – мне охота пойти (ср. **jahti, ohvotta**).

ohvotta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – иметь желание, охоту. **miä ~an nargamaa** – мне хочется смеяться.

ohvottast *adv.* – охотно.

oi|jata (kkaamaa; kkaan, kajaa; kkaizin, kkaiz) XII v. – выпрямлять; спрямлять. **~jata teen** – спрямить дорогу (ср. **oennella**).

oi|jeta (kenommaa; kkeenen, kenoo; kkeenin, kkeeni) X v. – выпрямляться; распрямляться [о предмете]. **lumetettu puu ~kkeeni** – засыпанное снегом дерево распрямилось (ср. **oentassa**).

oikehu|sse (en, tta, ttee) XX s. – 1) право. **~sse leppoo** – право на отдых; 2) право; юриспруденция; 3) правота, справедливость. **hää on varma oman assiian ~est** – он уверен в правоте своего дела.

oikenut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – распрямлять.

oikia (n, a, a) VII *adj.* – 1) правильн|ый (-ая, -ое); справедлив|ый (-ая, -ое). **~ teko** – правильный поступок. **siä oot ~az** – ты прав; 2) прав|ый (-ая, -ое). **~ käzi** – правая рука; 3) прям|ой (-ая, -ое). **~ tee** – прямая дорога (ср. **soora**).

oikiaal *adv.* – направо; справа (*где?*). **koti on ~** – дом – справа (ср. **oikialle, oikialt**).

oikialle *adv.* – направо (*куда?*); вправо (*где?*). **kääntää ~** – свернуть вправо (ср. **oikiaa, oikialt**).

oikialt *adv.* – справа (*откуда?*). **ilmetä ~** – появиться справа (ср. **oikiaal, oikialle**).

oikiammaal *adv.* – правее (*где?*). **joki on ~** – река – правее (ср. **oikiammalle**).

oikiammalle *adv.* – правее (*куда?*). **käännä ~!** – сверни правее! (ср. **oikiammaal**).

oikii *adv.* – 1) правильно; 2) прямо. **no se on ~ ihme!** – ну это прямо чудо! (ср. **sooraa**).

oiko|ja (iamaa; in, oi; in, i) V v. – вразумлять; исправлять; поправлять. **~ja tota, ken verreehen teki** – поправлять того, кто совершил ошибку.

ojja (an, jaa, jaa) VIII s. – 1) ручей; 2) канава.

ojak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* : **~kahat maat** – земли богатые ручьями.

ojuk|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon.nom.* – **kaist**) XIII ^{a)} s. – 1) ручеёк; 2) канавка.

okkiaana (n, a, a) V s. – океан.

oksa (n, a, a) VIII s. – сук; ветка; ветвь.

oksak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – ветвистый (-ая, -ое). **~kahat puunt** – ветвистые деревья.

oksat|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – лишённ|ый (-ая, -ое) ветвей, сучьев.

oksa|z (han, st, hasse) XVIII s. – черенок. **naitettu ~z** – привитый черенок.

oksennut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. [part.] – тошнить. **minnuu ~taa** – меня тошнит.

oksen|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. [nom.] – рвать : **hää ~si** – его вырвало.

oksenta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – блевать. **hää ~jjaa** – он блюёт.

oksik|koi (oin, koja, koihe) III *adj.* – сучковат|ый (-ая, -ое). **~koi halko** – сучковатое полено.

okti|abri (n, a, i) II s. – октябрь. **enzimäin päivä ~iz** – первое октября. **~in külmenöö** – в октябре холодает.

ol|ki (en, kia, kee) IX s. – солома. **~enkatto** – соломенная крыша.

olkikor|z (ren, tta, tee) XI s. – соломинка. **tarttua ~tee** – хвататься за соломинку.

olla (omaa; on, n; lin, li) *epäs.* v. – 1) быть. **~ot kottoon?** – ты дома? **se ~n ihmiin** – это – человек. **neet ~n (~ltaa) ihmizet** – это люди. **höö ~ltaa kottoon** – они дома; 2) [*вспомогательный глагол*]. **miä ~on teht** – я сделал. **hänen tulomizeks miä ~lin jo kaiken teht** – к его приходу я уже всё сделал. **~o hüvä!** – будь добр! **~lkaa hüvä(t)!** – будьте добры!

ol|o (on, looa, loo) II s. – пребывание; нахождение. **~o bolnitsaaz** – пребывание в больнице.

olomat|oin (toman, oint, tommaa) XIV I s. – неимущ|ий (-ая, -ее); нищ|ий (-ая, -ее).

olomat|oin (toman, oint, tommaa) XIV II *adj.* – несуществующ|ий (-ая, -ее).

olomattom|at (iin, ia, ii) XIV s. *mon.* – нищие; беднота (ср. **olomatoin I**).

olomissee *adv.* : **on ~** – на самом деле.

olosuhteh|et (iin, ia, ii) XV s. *mon.* – условия; обстоятельства. **kaikkiin ~iin varteeotto** – учёт всех обстоятельств. **ottaa ~et vartee** – учесть условия (ср. **olot**).

olo|t (loin, loja, loihe) II s. *mon.* – условия; обстановка; быт. **hüivät ~t** – хорошие условия (ср. **olosuhtehet**).

olu|k|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – наполненн[ый] (-ая, -ое) пивом. **~kaz kannu** – кувшин с пивом.

ol|ut (luuvven, utta, uesse) XX s. – пиво. **~luuvenbaari** – пивной бар.

olutalla|z (ksen, ast, ksesse) XII s. – кружок [подставка] под пивную кружку.

olutnik|ki (in, kiä, kii) II s. – пивная бочка.

om|a (an, maa, maa) VIII *adj.* – принадлежащ[ий] (-ая, -ее) (*кому-л., чему-л.*); сво[й] (-я, -ё); собственн[ый] (-ая, -ое). **~iil silmiil** – своими глазами. **se kirja on miun ~a** – эта книга – моя.

omaal viissii *adv.* – своеобразно.

omahil|in (zen, ist, see) XIII^a s. – родственник; домочадец.

omaizu|sse (en, tta, ttee) XX s. – имущество; добро; собственность.

om|meena (meenan, enaa, enaa) V s. – яблоко. **maa~meena(t)** – картофель.

ommeenapu|u (n, ta, hu) I s. – яблоня.

om|mella (pelommaa; peen, peloo; ppeelin, ppeeli) VIII v. – 1) шить; вышивать; 2) обдурять; обводить вокруг пальца. **hää ~ppeeli minnua** – он меня обдурил.

ompelia (n, a, a) VII s. – портной.

ompelij|a (an, jaa, jaa) VIII s. – швея.

omp|peeloz (eloksen, eloost, eloksee) XII s. – 1) шов; 2) шитьё; вышивка.

on v. – есть; является. **~ oomaaz** – есть; имеется [*в наличии*].

onkelma (n, a, a) VIII s. – проблема.

onk|i (en, ia, ee) IX s. – удочка.

onki|a (maa; n, i, n, -) II v. – 1) ловить рыбу удочкой; удить; 2) **~a hänelt rahhaa** – выуживать у него деньги.

onkikok|ka (an, kaa, kaa) VIII s. – рыболовный крючок.

onnelik|az XVIII *adj.* (kahan, ast, kahasse) – удачлив[ый] (-ая, -ое).

onnelli|in (zen, ist, see) XIII^a *adj.* – счастлив[ый] (-ая, -ое).

onnet|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – 1) несчастн[ый] (-ая, -ое); 2) неудачлив[ый] (-ая, -ое); неудачн[ый] (-ая, -ое).

onnettomu|sse (en, tta, tee) XX s. – 1) несчастье; 2) неудача.

onn|i (en, ia, ee) IX s. – 1) счастье; 2) удача.

onnis|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II v. – удаваться; получаться; посчастливиться. **koe ~tui** – опыт удался. **miulle ~tui** – мне посчастливилось [удалось] (ср. **tulla**).

onnit|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – поздравлять. **~ella süntümäpäivän johost** – поздравить с днём рождения.

onnittel|u (un, luua, luu) II s. – поздравление.

oolo|i (in, ja, ihe) III s. – болван; олух. **seisoo niku ~i, suu auki!** – стóйт, как болван, разинув рот!

oomaaz¹ *adv.* : **on ~** – в наличии.

oot|ella (telommaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – ожидать [*длительно*]. (ср. **oottaa**).

ooteltav|a (an, vaa, vaa; viin) VIII *adj.* – ожидаем[ый] (-ая, -ое). **~a vihma** – ожидаемый дождь. **eijoo ~viia tuloksia** – нет ожидаемых результатов.

ootettaviiz *adv.* : **olla ~** – ожидать. **on ~ vihmaa** – ожидается дождь.

ootpuska (n, a, a) VIII s. – отпуск.

oot|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – ждать; ожидать. **ku saattoi ~taa** – как и следовало ожидать. **~a!** – подожди! [погоди!] (ср. **ootella**).

oottamat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – неожиданн[ый] (-ая, -ое); непредвиденн[ый] (-ая, -ое).

oottamattomu|sse (en, tta, ttee) XX s. – неожиданность.

oottelomata² *adv.* – неожиданно, непредвиденно. **hää tuli ~** – он пришёл неожиданно.

oottelom|miin (miizen, iist, isee) XIII^b s. – ожидание [*длительное*] (ср. **ootuz**).

ootu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – ожидание (ср. **oottelommiin**).

opasso|z (ksen, ost, ksee) XII s. – 1) руководство; инструктаж; 2) учебник. **ižoran keelen ~z** – учебник ижорского языка.

opas|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – 1) указывать дорогу; служить проводником; 2) давать указания; руководить; 3) обучать (ср. **opettaa**).

opastaja (an, jaa, jaa) VIII s. – 1) экскурсовод; гид; 2) руководитель; инструктор; 3) наставник. **ittse~a** – самоучитель (ср. **opettaja**).

¹ II infinitiivin *inessiivi* от глагола **olla** (см. 19 урок).

² II infinitiivin *abessiivi* от глагола **ootella** (см. 19 урок).

op|ettaa (ettammaa; peetan, ettaa; peetin, etti) IV v. – учить. **hää ~ettaa lapsia laulamaa** – он учит детей петь (ср. **opastaa**).

opettaj|a (an, jaa, jaa) VIII s. – учитель (ср. **opastaja**).

opokall|a (an, laa, laa) IV s. – льня.

op|okka (pookan, okkaa, okkaa) V s. – гриб. **lähtii ~okkaa** – пойти за грибами. **olla ~okaaz** – собирать грибы. **punapää~okka** – подосиновик. **kärpäizen ~okka** – мухомор. **lamppaahan~okka** – маслёнок. **vezi~okka** – подберёзовик (ср. **seen**).

op|peetuz (etuksen, etuust, etuksee) XII s. – обучение.

op|pi (in, pia, pii) II s. – 1) учение; наука. **sappoožnikan ~pi** – сапожная наука; 2) образование. **üliškoulun ~pi** – высшее образование; 3) привычка. **häneel on pahhain ~pi** – у него дурная привычка.

op|pia (pimaa; in; pii; in, pi) II v. – экспериментировать; производить опыт(ы).

oppii|ssa (maa; n, aa; zin, z) XIII v. – учиться; обучаться (чему-л.).

oppihu|a (mmaa; n, u; in, i) II v. – учиться. **~a škouluuz** – учиться в школе (ср. **oppiissa**).

oppiko|ti (in, ttiia, ttii) II s. – училище.

oppilal|psi (psen, sta, psee) X s. – ученик (-ца).

oppooza (n, a, a) VIII s. – 1) обоз; 2) вереница лошадей [цуг].

oput|in (timen, iint, timmee) XIV s. – обод. **pöörän ~in** – обод колеса.

or|a (an, raa, raa) VIII s. – раскалённое сверло [для прожигания]. **hää poltti ~aal reijjät** – он прожёл сверлом дыры.

orastu|a (mmaa; u; i) II v. – всходить [о посевах].

or|az (raahan, ast, ahasse) [чаще **or|raahat (ahiin, ahia, ahisse) mon.**] XVIII s. – всходы.

or|i (riihen, iiht, ihesse) XVI s. – жеребец. **~i ja tamma** – жеребец и кобыла.

or|ja (n, a, a) VIII s. – раб.

orjamar|ja (n, a, a) IV s. – шиповник [плод]. **~pehko** – куст шиповника.

orjoilal|psi (psen, sta, psee) X s. – девка на выданье.

orju|sse (en, tta, tee) XX s. – рабство.

ork|koi (oin, koja, koihe) III s. – конь (ср. **heppoin**).

or|ko (on, koa, koo) II s. – долина.

orlenkiiz *adv.* : **olla ~** – быть наготове.

or|poi (voin, poja, poihe) III s. – сирота.

or|raava (raavan, avaa, avaa) VII s. – белка.

or|z (ren, tta, tee) XI s. – насест. **kanat ollaa ~reel** – куры на насесте.

ossaja (n, a, a) VIII s. – 1) знаток. **oman alan ~** – знаток своего дела; 2) лицо, владеющее языком. **ižoran ja vennäen keelilöin ~** – лицо, владеющее ижорским и русским языками.

oskesen|nella (telommaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – покупать [время от времени] (ср. **ossessa, ostaa**).

osse|ssa (ksommaa; ksen, ksoo; ksin, ksi) X v. – делать покупки [в указанный момент] (ср. **ossoz, oskesennella, ostaa, osso**).

os|so (on, soa, soo) II s. – покупка [действие] (ср. **oskesennella, ossessa, ossoz, ostaa**).

osso|z (ksen, ost, ksee) XII s. – покупка [предмет]. **tehhä ~ksia** – делать покупки (ср. **oskesennella, ossessa, ostaa, osso**).

ossut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – руководить (кем-л.).

os|taa (tamaa; san, taa; sin, ti) IV v. – покупать [вообще] (ср. **oskesennella, ossessa, ossoz, osso**).

otrupi (n, a, i) II s. – отруби.

otsallee *adv.* – окончательно; полностью.

otsamii *adv.* – вниз головой.

otsamiittaa *adv.* : **kummartassa ~ maaha** – поклониться до земли.

otsaniittaa *adv.* – вверх тормашками; в перевёрнутом виде.

otsittai *adv.* : **~ kätküest** – сломя голову.

otsittee *adv.* – 1) головой вперёд; очертя голову; 2) : **kulkia tuulee ~** – двигаться против ветра. **kulkia vertaa ~** – двигаться с усилием против течения.

ot|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – 1) : брать. **~taa käest kiin** – взять за руку. **~taa käzikünkäst** – взять под руку; 2) : **~taa velaks** – взять в долг (ср. **vipata**); 3) принимать. **~taa tabletin** – принять таблетку; 4) : **~taa vassaa – a** принимать. **~taa lahjan vassaa** – принять подарок; **b**) встречать. **~taa vaksaliiz vassaa** – встречать на вокзале; 5) : **~taa kiin** – ловить; поймать. **hää ~ti pallon kiin** – он поймал мяч; 6) : **~taa poiz** – отбирать; отнимать. **hänelt ~ettii luzikka poiz** – у него отобрали ложку; 7) : **~taa vartee** – учитывать. **hää ~ti kaik olosuhtehet vartee** – он учёл все обстоятельства; 8) : **hää ~ti dai poistui** – он взял да и ушёл; 9) : **~taa päivüttä** – загорать.

ot|tsa (san, tsaa, tsaa) VIII s. – 1) верхушка; головка; 2) конец [длинного предмета]; 3) лоб (ср. **loppu, ottsain**).

ot|tsain (tsaizen, saist; tsaisee; *mon.nom.* – tsaist) XIII^b s. – кончик. paglan ~tsain – кончик верёвки (ср. loppu, ottsa).

otu|z (ksen, ust, ksee; ksiin, *mon.nom.* – kset) XII s. – ругательство (ср. piru).

ovenpeel (en, t, ee) X s. – дверной косяк.

ov|i (en, viia, vee) IX s. – большая [наружная] дверь (ср. uksi).

o|za (zan, ssaа, ssaа; *in.* – saaz) VIII s. – 1) часть; доля. saa'a oman ~zan – получить свою долю; 2) : ~ssaa ja onnia matalle! – удачи в пути!

ozamee|z (hen, st, hesse) XIX s. – 1) совладелец; 2) (со)участник.

o|zata (ssaamaа; ssaan, sajaa; ssaizin, ssaiz) XI v. [part.] – 1) уметь; обладать способностью. hää ~sajaa lukkiia – он умеет читать; 2) владеть [языком]. ~zata iżoran ja vennäen keelilöjä – владеть ижорским и русским языками.

ozla (n, a, a) VIII s. – посох; жезл. ~ käeez – с посохом в руке.

oziks *adv.* – на части. niittü on jäettü ~ – луг поделён на части.

ozittee *adv.* – по частям; отдельными частями. maksaa palkkaa ~ – выплачивать зарплату по частям.

Р р.

padret|ti (in, tia, tii) II s. – портрет.

padroni (n, a, i) II s. – патрон.

pa|eta (kenommaа; kkeenen, kenoo; kkeenin, kkeeni; *kond.* – kenissiizin) X v. – убегать, удирать (ср. päässä).

pagla (n, a, a) IV s. – 1) верёвка; 2) лента; тесьма; 3) : kenkän ~ – шнурок для ботинок.

paglakenkä (n, ä, ä) VIII s. – ботинок [со шнуровкой].

pagli (n, a, i) II s. – пакля. tukkia kaik paazut ~il – заткнуть все пазы паклей.

paglut|taa (tammaа; an, taa; *in, ti*) IV v. : ~taa verkkoa – плести сеть.

pagra (n, a, a) IV s. – багор.

pah|a (an, haa, haa) IV I s. – зло; дурное, нехорошее [нечто]. sannooa ~haa hänest – сказать о нём дурное. sooa hänelle ~haa – желать ему зла (ср. pahhuse).

pah|a (an, haa, haa) IV II *adj.* – зл|ой (-ая, -ое); дурн|ой (-ая, -ое). ~a teko – дурной поступок. ~at opit – дурные привычки. miulle tekkaa ~a – мне дурно.

pahalaijn (zen, st, see) XIII^a s. – бес; чёрт.

pahameeli|in (zen, ist, see) XIII^b *adj.* – печальн|ый (-ая, -ое); грустн|ый (-ая, -ое).

paharai|skuin (skuizen, zuist, skuisee; *mon. nom.* – skuist) XIII^b *adj.* – дрянн|ой (-ая, -ое). ~skuin hepoizikko – дрянная лошаде́нка. ~skuist vaattiit – дрянная одежда.

pahast *adv.* : ei ~ mittä – почти ничего. ei ~ konzka – почти никогда (ср. läheez)..

pahas|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II v. [part.] – 1) огорчаться; 2) обижаться (на что-л.). hää ~tui sitä – он на это обиделся (ср. obidnaal).

paheksi|a (mmaа; n, i; n, -) II v. [part.] – раскаиваться (в чём-л.). hää ~i tekkaa – он раскаивается в сделанном.

pahemmii *adv. komp.* – хуже.

pahem|p (mman, paa, paa; piin) *adj. komp.* – худш|ий (-ая, -ее).

pahennu|z (ksen, ust, ksesse) XII s. – вред; порча.

pahenom|miin (miizen, iist, isee) XIII^b s. – ухудшение.

pahen|taa (tammaа; nan, taa; zin, si) VII v. – ухудшать; вредить; портить.

pah|eta (nommaa; heenen, noo; heenin, heeni) X v. – ухудшаться; портиться.

pah|hain (aizen, aist, aisee) XIII^b *adj.* – плох|ой (-ая, -ое). häneel on ~hain muisti – у него плохая память. hää tuli ~aiks – он стал плох [дряхл].

pahhut|taa (tammaа; an, taa; *in, ti*) IV v. [abl.] – огорчать. miult se ~taa – меня это огорчает.

pah|usse (huuvven, utta, utee) XX s. – зло (ср. paha I).

pah|ka (an, kaa, kaa) IV s. : koivun ~ka – нарост на берёзе.

pah|ko (on, koa, koo) II s. – шишка : ~ko otsaaz – шишка на лбу.

pahkoma (n, a, a) V s. – [толстый] чурбак, чурбан; толстая колода.

pahmuri (n, a, i) II s. – поросёнок-последыш.

pahna (n, a, a) IV s. – закут для свиньи.

pai|jjata (ttaamaа, ttaan, tajaa; ttaizin, ttaiz) XI v. – 1) просить; 2) звать; приглашать. ~jjata kottii – пригласить в дом (ср. kuttsua).

paikak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – вместительн|ый (-ая, -ое).

paik|ka (an, kaa, kaa) IV s. – место. ~ast ~kaa – с места на место (ср. tila).

paikohilli|in (**zen, ist, see**) XIII ^{b)} *adj.* – местн|ый (-ая, -ое); локальн|ый (-ая, -ое).
paikoittee *adv.* – кое-где; местами.
paimen (**nen, ent, nesse**) XVI *s.* – пастух.
paimen|taa (**tammaa; nan, taa; zin, si**) VII *v.* – 1) пасти. **~taa lehmiiä** – пасти коров; 2) присматривать. **~taa lapsilaja** – присматривать за детьми.
pain|aa (**amaa; an, aa; oin, oi**) III *v.* – 1) давить; 2) опускать; 3) угнетать; 4) : **minnuu ~aa** – я чувствую усталость.
painapää-vei|ttsi (**tсен, stä, ttsee**) X *s.* – складной нож.
painava (**n, a, a**) VIII *adj.* – увесист|ый (-ая, -ое). **~t kivet** – увесистые камни (ср. **painokaz**).
paino (**n, a, o**) II *s.* – 1) вес, тяжесть. **paljo siuz on ~a?** – много ли в тебе веса? 2) гнёт : **ukurittsaputtuloil pittää olla ~ pääl** – в бочках для огурцов должен быть сверху гнёт; 3) ударение. **~ lankijaa ensimmäizelle tavulle** – ударение падает на первый слог.
painok|az (**kahan, ast, kahasse**) XVIII *adj.* – тяжёл|ый (-ая, -ое); тяжк|ий (-ая, -ое). **~kahat tavvaarat** – тяжёлые вещи [*предметы*] (ср. **painava**).
painotoksiil *adv.* – сгорбившись; ссутулившись.
painotoksiiz *adv.* – скорчившись; скрючившись.
painu|a (**maa; n, u; in, i**) II *v.* – 1) опускаться; 2) гнуться; 3) сгибаться.
painuksiiz *adv.* – согнувшись; склонившись.
painut|taa (**tammaa; an, taa; in, ti**) IV *v.* – 1) наклонять; склонять; 2) нагибать; гнуть; сгибать; 3) склонять; спрягать.
painutta|ssa (**amaa; an, jja; izin, iz**) XV *v.* – 1) наклоняться; нагибаться; 2) склоняться; спрягаться.
painuttam|miin (**miizen, iist, isee**) XIII ^{b)} *s.* – склонение; спряжение.
pais|se (**tiin, setta, tiisse**) XV *s.* – 1) сияние; свет. **hää makajaa päivüen ~tiiz** – он отдыхает [спит] при солнечном свете; 2) жаркбе. **~se on kiukaaz** – жаркбе – в печи.
pais|taa (**tamaa; san, taa; sin, ti**) IV *v.* – светить [*о солнце, луне, свече и т.п.*]; светиться (ср. **valaissa**).
pai|ta (**jjan, ttaa, ttaa**) IV *s.* – рубашка. **panna ~jjan päälle** – надеть рубашку. **vetää ~jjan päält** – снять рубашку.
paitazillaa *adv.* – в одной рубашке; почти безо всего.
pai|ze (**ssiin, zetta, ssiisse**) XV *s.* – нарыв; фурункул.
paj|u (**un, juua, juu**) II *s.* – ива; верба; ветла.
pakai|ssa (**zommaa; ssoo; si**) VIII *v.* – морозить; подмораживать. **ikkunall ~ssoo** – на дворе подмораживает.
pakani|kko (**on, koa, koo**) II *s.* – помойное ведро.
pak|ata (**kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz**) XI *v.* – паковать, упаковывать. **~ata vaattiit** – упаковывать одежду.
pakenu|taa (**tamaa; an, taa, in, ti**) IV *v.* – избегать. **hää ~taa ihmiziä** – он избегает людей.
paket|ti (**in, tia, tii**) II *s.* – пакет.
paket|tojja (**toimaa; oin, toi; oin, toi**) V *v.* – расфасовывать (ср. **pakata**).
pakkaaja (**n, a, a**) VIII *s.* – упаковщи|к (-ца).
pak|kaana (**kaanan, anaa, anaa**) V *adj.* – скверн|ый (-ая, -ое); поган|ый (-ая, -ое).
pak|kaara (**kaaran, araa, araa**) V *s.* – ягодица.
pak|kahu|z (**ksen, ust, ksee**) XII *s.* – упаковка.
pak|kain (**kaizen, aist, kaisee**) XIII ^{b)} *s.* – мороз. **kakskümment asetta ~aist** – двадцать градусов мороза.
pak|kootoz (**otoksen, otoost, otoksee**) XII *s.* – принуждение. **~otoksest** – по принуждению.
pa|ko (**on, kkoaa, kko**) II *s.* – бегство; побег. **päässä ~kkoo** – убежать [скрыться] от преследования.
pakolli|in (**zen, ist, see**) XIII *adj.* – 1) обязательн|ый (-ая, -ое); 2) вынужденн|ый (-ая, -ое); принудительн|ый (-ая, -ое).
pakot|oin (**toman, oint, tommaa**) XIV *adj.* – непринуждённ|ый (-ая, -ое); произвольн|ый (-ая, -ое).
pakott|aa (**ammaa, aa, i**) IV *v.* [part.] – болеть. **süánt ~aa** – сердце болит. **eglee miun hampahia ~i** – вчера у меня болели зубы (ср. **lässiä**).
pakove|zi (**en, ttä, ttee**) XI *s.* – отлив. **mereez on ~zi** – на море – отлив.
pakria (**n, a, a**) VII *adj.* – 1) густ|ой (-ая, -ое). **~ viin** – густое вино; 2) тяжёл|ый (-ая, -ое). **~ haju** – тяжёлый запах.
paksu (**n, a, u**) II *adj.* – толст|ый (-ая, -ое).
paksuhu|sse (**en, tta, ttee**) XX *s.* – толщина.
paksunno|z (**ksen, ost, ksee**) XII *s.* – утолщение.
paksun|taa (**tammaa; nan, taa; zin, si**) VII *v.* – утолщать.
paksu|ta (**nommaa; nen, noo; nin, ni; kond. – nissiizin**) X *v.* – утолщаться; толстеть.
pal|a (**an, laa, laa**) IV *s.* – кусок. **~a leippää** – кусок хлеба (ср. **kappale**).
palahut|taa (**tamaa; an, taa; in, ti**) IV *v.* – возвращать.

palahutu|z (ksen, ust, ksee) XXI s. – возврат (чего-л.) (ср. **palluu**).

palanne (hen, eht, hesse; **hhiin**) XXI s. – воспаление. **~hhiia** – жар.

pal|ata (laamaa; laan, ajaa; laizin, laiz) XI v. – возвращаться.

pal|ella (elommaa; eloo; leeli) VIII v. [part.] – мёрзнуть, зябнуть; замерзать [о чём-л.]. **minnuu ~eloo** – я мёрзну; я озяб. **miun kässiä ~leeli** – у меня руки замёрзли (ср. **paleltua**).

pal|ella|tua (tummaa; lun, tuu; luin, tui) II v. – замерзать [о ком-л.] **miä oon ~tuunt** – я замёрз; я обморозился (ср. **palella**).

paleltuunt pain. partits. – замёрзший (-ая, -ее); обмороженный (-ая, -ое). **hänen jalat ollaa ~** – у него ноги обморожены.

paljai jaloi adv. – босиком.

paljai päi adv. – с непокрытой головой.

palja|z (han, ast, hasse) XVIII **adj.** – голый (-ая, -ое). **riiussa ~haks** – раздеться догола.

paljo num. [part.] – много. **~ väkkiä** – много народу. **~ lampahia** – много овец. **~ kiitoksia!** – премного благодарен! **kui ~ aikkaa?** – сколько времени?

paljohu|sse (en, tta, ttee) XX s. – множество; изобилие. **tänävoon on opokkoin ~sse** – в этом году – изобилие грибов.

palkalli|in (zen, ist, see) XIII **adj.** – 1) получающий (-ая, -ее) зарплату. **~ist tööntekkiijät** – сотрудники, получающие зарплату; 2) оплачиваемый (-ая, -ое). **~in ootpuska** – оплачиваемый отпуск.

palk|ata (kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz) XI v. – нанимать. **~ata tööläisiä** – нанимать рабочих.

palkat|oin (toman, oint, tommaa) XIV **adj.** – 1) не получающий (-ая, -ее) зарплату; 2) неоплачиваемый (-ая, -ое). **~oin ootpuska** – отпуск без сохранения содержания. **tehhä ~oint tööta** – работать даром.

palkattu pain. partits. – наёмный (-ая, -ое). **~ tööläisiä** – наёмные рабочие.

palkin|to (non, toa, too) II s. – награда.

palki|ta (tsommaa; tsen, tsoo; tsin, tsi) X v. – награждать; премировать.

palkitsom|miin (miizen, iist, isee) XIII ^{b)} s. – награждение; премия.

palk|ka (an, kaa, kaa) IV s. – зарплата; оклад. **saa'a ~kaa** – получать зарплату.

palkkaami|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – набор; найм.

palkkio (n, ta, sse; loin) VI s. – вознаграждение; гонорар.

pal|ko (on, koa, koo) II s. – стручок. **pavun ~ko** – бобовый стручок.

pal|laa (amaa; an, laa; oin, loi) III v. – гореть.

pal|lai|n (zen, st, see; mon. nom. – st) XIII ^{b)} s. – кусочек.

pal|le (tiin, letta, tiisse) XV s. – обрыв. **laskiissa ~tiilt** – спуститься с обрыва.

pallo (n, a, o) II s. – 1) шар. **lassiin ~** – стеклянный шар; 2) мяч. **pelata ~a** – играть в мяч.

pallopel|i (in, liiä, lii) II s. – игра в мяч.

palluu (n, ta, sse; loin) VI s. – возвращение (ср. **palahutuz**).

palmik|ko (on, koa, koo) II s. – коса [из волос]. **tütöin ~ko** – девичья коса.

palmik|kojja (koimaa; oin, koi; oin, koi) V v. – заплетать косу.

pal|o (on, looa, loo) II s. – пожар.

palonverkamee|z (hen, st, hesse) XIX s. – пожарник.

palvahutta|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) XVI v. – коптиться. **liha ~ajaa** – мясо коптится.

palvahu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – копчение.

palva|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – коптить. **~ta lihhaa** – коптить мясо.

palvattu pain. partits. – копчёный (-ая, -ое). **~ sianliha** – копчёная свинина (ср. **noestuunt, nokehuunt**).

palvelija (an, jaa, jaa) VIII s. – слуга.

palvelijanni|in (zen, sta, see; mon. nom. – zet) XIII ^{a)} s. – служанка.

palve|lla (lommaa; en, loo; lin, li) VIII v. – 1) [ess.] служить. **~lla sotilahhaan** – служить военным; 2) [part.] обслуживать. **~lla asiakkaahhiia** – обслуживать клиентов (ср. **tööskennellä**).

palvelu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – 1) услуга; одолжение. **miä oon hänelle teht ~ksen** – я оказал ему услугу; 2) служба. **~z ministeeeriöz** – служба в министерстве; 3) : **so|ta~z** – военная служба. **kirkko~z** – церковная служба.

panet|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – клеветать. **hänt ~eltii** – его оклеветали.

panettel|liija (liijan, ijaa, ijaa) VIII s. – клеветник (-ца).

panettel|u (un, luua, luu) II s. – клевета.

pa|nna (noma; an, nnoo; nin, ni) VIII v. – 1) класть; ставить. **~nna kirjan kannen päälle** – положить книгу на стол; 2) надевать. **~nna läpäpän päähä** – надеть шляпу. **~nna viitan (paijjan) päälle** – надеть пальто (рубашку). **~nna käzinehet kättee** – надеть перчатки. **~nna atškat nenälle** – надеть очки. **~nna pöksüt (kenkät) jalkaa** – надеть брюки (туфли); 3) : **~nna ovin (uksen) lukkuu** – запереть дверь.

panna|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) XV v. – ложиться. **~ssa vootehesse** – лечь в постель.

pa|ota (ttoo; ttoon, tojaa; ttoizin, ttoiz) XII v. – запруживать. **~ota ojan** – запрудить ручей.

paotu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – запруда (ср. **pato**).

pap|attaa (attammaa; paatan, attaa; paatin, atti) IV v. – болтать; трещать; балаболить. **hää ~attaa paljo** – он много болтает (ср. **pälättää**).

papero|ska (zan, skaa, skaa) VIII s. – папироса.

paper|riini (izen, iist, isee; *mon. nom.* – **riist**) XIII ^{a)} *adj.* – бумажн|ый (-ая, -ое).

pap|pi (in, pia, pii) II s. – священник.

pap|peeri (peerin, eria, erii) II s. – бумага.

palpu (vun, ppuua, ppuu) [*чаще* – **pa|vut** (**puloin, puloja, puloihe**) *mon.*] II s. – 1) боб, бобы. **~vun palko** – бобовый стручок. **koffin ~vut** – кофейные зёрна; 2) : **lamppaahan ~vut** – овечий помёт.

paranno|z (ksen, ost, ksee) I s. – улучшение.

paran|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – улучшать.

par|ata (anommaa; raanen, anoo; raanin, raani; *kond.* – **anissiizin**) X v. – улучшаться.

par|az (raahan, ast, ahasse) XVIII *adj.* – сам|ый (-ая, -ое) хорош|ий (-ая, -ее); наилучш|ий (-ая, -ее); оптимальн|ый (-ая, -ое) (ср. **paremp**).

parem|p (man, paa, paa; piin) *adj. komp.* – лучш|ий (-ая, -ее). **se koti on ~p tota** – этот дом лучше того (ср. **paraz**).

par|i (in, riia, rii) II s. – пара. **~i kenkiä** – пара туфель.

pariiz *postp.* [gen.] – среди (*кого-л., чего-л.*); в кругу (*кого-л.*); в процессе (*чего-л.*). **lapsiloin ~** – среди детей. **perreehen ~** – в кругу семьи. **töön ~** – в процессе [разгара] работы.

parilli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – 1) парн|ый (-ая, -ое). **~in kässiine** – парная перчатка; 2) чётн|ый (-ая, -ое). **~in luku** – чётное число.

parma (n, a, a) IV s. – овод.

par|sia (sima; zin, sii; zin, si) II v. – штопать.

par|ta (ran, taa, taa) IV s. – борода. **aella ~taa** – брить бороду; бриться. **ajjaa ~ran poiz** – сбрить бороду; побриться.

parv|i (en, ia, ee) IX s. – 1) полка; 2) стая; косяк; стадо; рой; толпа. **~i kurkiloja** – косяк журавлей. **~i poikkiia** – толпа мальчишек.

pa|ta (an, ttaa, ttaa; *in.* – **a'az**; *mon.* – **at, ttoin, ttooja, ttoihe; in.** – **oiz**) IV s. – 1) горшок; чугунок; 2) пики [*карточная масть*]. **löövvä ~taa** – ходить с пик.

patahohla (n, a, a) VIII s. – матерчатая прихватка для горячей посуды.

pataluh|ka (an, kaa, kaa) VIII s. – треснутый горшок. **issuttaa kukan ~kaa** – посадить цветок в треснутый горшок.

patent|ti (in, tia, tii) II s. I – патент.

patent|ti (in, tia, tii) II s. II – шарикоподшипник.

patis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *торопить; поторапливать; подгонять.*

pa|to (on, ttooa, ttoo) II s. – плотина (ср. **paotuz**).

peegli (n, ä, i) II s. – зеркало.

peen (en, t, ee) X *adj.* – маленьк|ий (-ая, -ое). **~lantain** – малюсеньк|ий (-ая, -ое).

peenemp (män, pää, pää) *adj. komp.* – меньш|ий (-ая, -ее) [*по размеру*] (ср. **vähemp**).

peenennü|z (ksen, üst, ksesse) XII s. – уменьшение (ср. **vähentämmiin, vähentümmin**).

peenen|tää (tämmää; nän, tää; zin, si) VII v. – уменьшать (в размере) (ср. **vähentää**).

peenen|tüä (tømmää; nün, tüü; nün, tüi) II v. – уменьшаться (в размере) (ср. **vähentüä**).

peentärä (-, ä, ä) VIII s. – грядка.

peh|ko (on, koa, koo) II s. – куст.

pehmiä (n, ä, ä) VII *adj.* – мягкий (-ая, -ое).

pelas|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – спасать.

pelastaj|a (an, jaa, jaa) VIII s. – спаситель (-ница).

pelastam|miin (miizen, iist, isee) XIII ^{b)} s. – спасение.

pelasta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – спасаться.

pel|ata (laamaa; laan, ajaa; laizin, laiz) XI v. – 1) играть. **~ata šakkia** – играть в шахматы ; 2) заигрывать. **~ata tütölöin kera** – заигрывать с девушками (ср. **pelata, soittaa, tiukata**).

pel|i (in, liiä, lii) II s. – игра.

pel|ko (on, koa, koo; *in.* – **ooz**) II s. – страх. **~ost** – от страха; со страху.

pelkuri (n, a, i) II s. – трус.

pel|to (lon, toa, too) II s. – поле.

pel|ätä (läämää; lään, äjää; läizin, läiz) XI v. – бояться. **miä ~lään hänt** – я его боюсь (ср. **pölätä**).

pen|tu (nun, tua, tuu) II s. – щенок.

per|e (reehen, echt, ehese) XVI s. – семья.

peremee|z (hen, st, hesse) XIX s. – хозяин.

perenai|n (zen, sta, see; *mon. nom.* – **zet**) XIII ^{a)} s. – хозяйка.

perin|tö (nön, töa, töö) II s. – наследство. ~**nön oza** – доля наследства.
per|riijä (riijän, ijää, ijää) VIII s. – наследник.
personaali|in (zen, ist, see; mon. nom. – ist) XIII ^{b)} *adj.* – личн|ый (-ая, -ое); персональн|ый (-ая, -ое).
persoona (n, a, a) VIII s. – личность; лицо; особа; персoна.
per|ti (in, tiä, tii) II s. – изба. **mussa~ti** – курная изба (ср. **mökki**).
peruhut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – отменять.
peruhutu|z (ksen, ost, ksee) XII s. – отмена.
perus|se (tiin, settä, tiisse) XV s. – основание. **mill ~tiil?** – на каком основании?
per|ze (siin, zettä, siisse) XV s. – 1) тыл; 2) зад (ср. **takapool, tauz**).
perälle postp. [gen.] – за (*что-л.*). **kääntää taloin ~** – повернуть за дом.
perält postp. [gen.] – из-за. **pilkistää nurkan ~** – выглянуть из-за угла.
perääl postp. [gen.] – за (*чем-л.*); позади (*чего-л.*). **taloin ~** – за домом; позади дома (ср. **perään**).
perään prep. [part.] – после; позади. **ajjaa ~ naapuria** – ехать позади соседа (ср. **perääl**).
pessi|ssä (mäa; n, ää; zin, z) XIII v. – мыться; умываться (ср. **külpiissä**).
pe|ssä (zömaa; zen, ssöö; zin, si) VIII v. – 1) мыть; 2) стирать [*бельё*].
petkut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – обманывать.
petkuttaj|a (an, jaa, jaa) VIII s. – обманщи|к (-ца).
petkuto|z (ksen, ost, ksee) XII s. – обман.
pe|to (on, ttooa, ttoo) II s. – зверь; хищник. **~tolintu** – хищная птица.
petolli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – 1) обман|ный (-ая, -ое); ложн|ый (-ая, -ое); 2) коварн|ый (-ая, -ое); вероломн|ый (-ая, -ое).
petollizu|sse (en, tta, tee) XX s. – коварство; вероломство.
pet|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – подводить. **~tää üssävän** – подвести друга.
pet|tääjä (tääjän, äjää, äjää) VIII s. – сосна.
peukalo (n, a, o) II s. – большой палец руки.
pe|zä (zän, ssää, ssää) VIII s. – гнездо. **linnut puotaa ~ssiä** – птицы выют гнёзда.
pezömi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – стирка.
pian adv. – скоро.
pii (n, tä, he) I s. – зубец. **sahan ~t** – зубцы пилы.
piikis|sellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – 1) мешать; 2) досаждать; надоедать. **minnuu sääzet ~sellää** – мне досаждают комары. **siä miun ~telit!** – ты мне надоел!
piikis|tää (tämmää; sän, tää; sin ti) IV v. – жать. **~sä hänelle käzi!** – пожми ему руку! **kenkä miul ~tää** – ботинок мне жмёт.
piik|kaa (kamaa; an, kaa; in, ki) IV v. – 1) пищать. **kananpoikkain ~kaa** – цыплёнок пищит; 2) визжать. **porzaz ~kaa** – поросёнок визжит; 3) щебетать. **lintukkaist ~etaa** – птички щебечут.
piik|ki (in, kiä, kii) II s. – 1) остриё. **naskelin ~ki** – остриё шила; 2) колючка.
piikkitö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – писк.
piikkokanka|z (han, ast, hasse) XVIII s. – дерюга.
piilo (n, a, o) II s. – тайник; укрытие. **männä ~o** – прятаться.
piina (n, a, a) IV s. I – планка; рейка.
piina (n, a, a) IV s. II – мўка; мучение.
piina|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – мучить.
Piipeli (n, ä, i) II s. – Библия.
piir|pu (un, pua, puu) II s. – трубка [*курительная*]. **polttaa ~puu** – курить трубку.
piirpume|z (hen, st, hesse) XIX s. – курильщик трубки.
piipunvar|z (ren, tta, tee) XI s. – чубук трубки. **~z katkiiz** – чубук сломался.
piirak|ka (an, kaa, kaa) V s. – пирог.
piira|z (han, st, hasse) XVIII s. – пирожок.
piir|tää (tämää; rän, tää; zin, si) VII v. – 1) чертить; 2) резать.
piiru (n, a, u) II s. – прищур. **~silmä** – прищурив глаз.
piirullaa adv. : **silmat ~** – прищурив глаза; прищурившись.
piiruja san. : **~pitää** – ходить в гости на угощение.
piirvits|at (oin, oja, oihe) IV s. *mon.* – крестец. **~oja kivistää** – крестец [спину] лóмит.
pii|zata (saamaa; saan, zajaa; saizin, saiz) XI v. – быть достаточным; хватать; хватить. **~saiz kaikille** –хватило на всех.
pil|a (an, laa, laa) IV s. – шутка.
pilahi|lla (lomaa; en, lloo; lin, li) VIII s. – подшучивать. **~lla üssävän kussannokseel** – подшутить над другом.
pilkis|tää (tämmää; sän, tää; sin, ti) IV v. – выглядывать. **~tää nurkan perält** – выглянуть из-за угла.
pilv|i (en, ia, ee) IX s. – облако.

pilvis|sella (telomaa; telloo; teli) VIII v. – покрываться облаками.

pink|ka (an, kaa, kaa) IV s. – стопка [*предметов*].

pippari (n, a, i) II s. – перец.

pipparikup|pi (in, pia, pii) II s. – перечница.

pirt|tu (un, tua, tuu) II s. – спирт.

pir|u (un, ruua, ruu) II s. : **ampua ~un** – выругаться (ср. **otuz**).

pi|ssaamat (zamoin, zamoja, zamoihe) V s. **mon.** – 1) веснушки; 2) цветочки [*узор*]. **platja ~zamoin kera** – платье в цветочек.

pi|ssaara (ssaaran, zaraa, zaraa) V s. – капля.

pis|se (tiin, settä, tiisse) XV s. – 1) укол; 2) укус [*осы, пчелы*].

pisselik|koi (oin, koja, koihe) III **adj.** – колючий (-ая, -ее); остр|ый (-ая, -ое).

pissüüz adv. : **keppi on ~** – палка заострена.

pistii|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII v. – 1) высовываться; просовываться; 2) колоться.

pistoai|ta (jjan, ttaa, ttaa) IV s. – штaketник; палисадник.

pis|tää (tämää; sän, tää; sin, ti) IV v. I – 1) болеть : **süän ~tää** – сердце болит; 2) располагать; всовывать; втискивать.

pis|tää (tämää; sän, tää; sin, ti) IV v. II – 1) колоть; укалывать; пырять. **~tää veitseel** – пырнуть ножом; 2) жалить; ужалить; 3) **~tää päälle** – включать (ср. **neeglata**).

pitem|p (män, pää, pää; piin) **adj. komp.** – более длин|ый (-ая, -ое); длиннее.

pitkelik|koi (oin, koja, koihe) III **adj.** – продолговат|ый (-ая, -ое).

pitkik|ssiin (zizen, ziist, zisee; mon. nom. – ssiist) XIII ^{b)} **adj.** – нечист|ый (-ая, -ое) нá руку; вороват|ый (-ая, -ое).

pitkiluk|kain (kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist) XIII ^{b)} **adj.** – овал|ный (-ая, -ое).

pitkin prep. [part.] – 1) вдоль. **~ seiniä** – вдоль стен; 2) по: **~ peltoa** – по полю.

pitkittee adv. – в длину. **puu on viiz meetriä ~** – дерево имеет пять метров в длину.

pitkiviirui|n (zen, st, see) XIII ^{b)} **adj.** : **~n uimaranta** – пляж с длинным побережьем.

pit|kä (än, kää, kää) VIII **adj.** – 1) длин|ный (-ая, -ое); 2) долг|ий (-ая, -ое).

pitkäik|käin (käizen, äist, käisee) XIII ^{b)} **adj.** – 1) долголетн|ый (-ая, -ее); 2) долговечн|ый (-ая, -ое).

pitkäkeeli|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} **adj.** – болтлив|ый (-ая, -ое); треплив|ый (-ая, -ое).

pitkäsilmä (n, ä, ä) VIII s. – подзорная труба.

pitkävarsi|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} **adj.** : **~ist saappaahat** – сапоги с высокими голенищами.

pitkäveerui|n (zen, st, see) XIII ^{b)} **adj.** : **~n kankaz** – ткань в продольную полосу.

pitkää adv. – давно.

pi|ttää (ti) v. [in. – part.] – надо; нужно. **~ttää tulla** – нужно прийти. **~ti tehä** – надо было сделать.

miul ei ~ä sitä – мне этого не надо (ср. **tarviz, täütüä, vajjaa**).

pituhu|sse (en, tta, ttee) XX s. – длина.

pi|tää (tämää; än, ttää; in, ti) IV v. – 1) держать. **~ä!** – (по)держи! 2) издавать какой-либо звук [*длительно*]. **koira ~ttää kovvaa ürineeht** – собака громко скулит.

plai|skaa (skamaa; zan, skaa; zoin, skoi) III v. – чавкать. **sika ~skaa** – свинья чавкает.

plaiskahut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – хлестать.

plai|zutella (skuttelomaa; skutteen, skuttelloo; skuttelin, skutteli) VIII v. – шлëпать; плескать.

plai|zahtaa (zahtammaa; saahan, zahtaa; saahin, zahti) IV v. – хлопнуться; шлëпнуться. **hää ~zahti maaha selälle** – он хлопнулся [*шлëпнулся*] нá спину.

plai|zata (skaamaa; skaan, skajaa; skaizin, skaiz) XI v. – хлестнуть.

plaj|jaahuz (ahuksen, ahust, ahuksee) XII s. – 1) затрещина; 2) хлëст [*удар*]. **roozan ~jaahuz** – хлëст кнута.

plak|kaa (kamaa; kaa; koi) III v. : **seilit ~etaa** – паруса полощутся.

plak|koi (oin, koja, koihe) III **adj.** : **~koi tüttöi** – дурнушка.

plakut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – хлопать. **~ella oviloja** – хлопать дверьми.

plank|ku (un, kua, kuu) II s. – толстая доска (ср. **lauta**).

plankuk|kain (kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist) XIII ^{b)} s. – дощечка.

platja (an, aa, aa; oin) IV s. – платье.

plemmäänik|ka (an, kaa, kaa) V s. – племянн|ик (-ца).

poet|ta (an, taa, taa) V s. – поэт.

poettak|koi (oin, koja, koihe) III s. – поэтесса.

poezia (n, a, a) VII s. – поэзия.

pohja (n, a, a) VIII s. I – 1) дно. **pütün ~** – дно бочонка. **lähtiä ~a** – пойти ко дну. **~al** – на дне; 2) основа; база. **laskia ~n** – заложить основу. **olla ~an** – лежать в основе. **panna ~ks** – положить в основу; 3) фон. **sinizeel ~al** – на синем фоне; 4) : **jälkinehen ~** – подмётка (ср. **pohjuz**).

pohja (n, a, a) VIII s. II – север. **~az** – на севере.

pohjoi|n (*zen, st, see*) XIII ^{b)} *adj.* – северн|ый (-ая, -ое).
pohjoizkir|re (*tteeheh, reeht, tehesse*) XVI *s.* – северо-северо-восток; норд-норд-ост.
pohjoizloo|e (*tteeheh, eeht, tehesse*) XVI *s.* – северо-северо-запад; норд-норд-вест.
pohju|z (*ksen, ust, ksee*) XII *s.* – днище; донышко (ср. **pohja**).
poijjintim|a (*an, maa, maa*) VIII *s.* – пасынок.
poi|ka (*jjan, kkaa, kkaa*) VIII *s.* – 1) мальчик; 2) сын; 3) парень.
poi|kia (*kimaa; jjin, kkii; jjin, ki*) II *v.* – 1) рожать [*о женицине*]; 2) приносить потомство [*о животных*]; котиться; щениться; телиться; жеребиться и т.п. (ср. **sünnüttää**).
poikin I *prep.* [part.] – через (*что-л.*) [*поперёк*]. ~ **jokkiia ujuen** * – через реку вплавь (ср. **läpi, möit, üli**).
poikin II *adv.* – поперёк. **pitkin ja** ~ – вдоль и поперёк.
poik|kain (*kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist*) XIII ^{b)} *s.* – 1) детёныш. **kānan~kain** – цыплёнок. **kāzin~kain** – котёнок. **kojran~kain** – шенок; 2) сын, сынок.
pois|tua (*tumaa; sun, tuu; suin, tui*) II *v.* – 1) уходить [*прочь*]; выходить; 2) [eks.] выйти [*из состава чего-л.*]. ~**tua partiant** – выйти из партии.
poistuja (*n, a, a*) VIII *s.* [eks.] – выходец. ~ **rahvahant** – выходец из народа.
poiz *adv.* – прочь; вон. **männä** ~ – выйти. **ajjaa** ~ – выгнать.
pol|kia (*komaa; en, koo; in, ki*) VI *v.* : 1) ~**kia jalaal** – топтáть; 2) ~**kia jalkaa** – топáть.
polle (*n, a, e; loin*) II *s.* – передник; фартук.
pol|taa (*tamaa; an, taa; in, ti*) IV *v.* – 1) жечь; сжигать; обжигать; прожигать; 2) курить. ~**taa piippua** – курить трубку.
polttahu|z (*ksen, ust, ksee*) XII *s.* – ожог.
polttaja (*n, a, a*) VIII *s.* – курильщик.
polttamat|oin (*toman, oint, tomaa*) XIV *adj.* – 1) нежжён|ый (-ая, -ое); необожжён|ый (-ая, -ое). ~**oin tiil** – необожжён|ый кирпич; 2) некурящ|ий (-ая, -ее).
polttami|in (*zen, ist, see*) XIII ^{a)} *s.* – 1) сожжение; сжигание. **rozan ~in** – сжигание мусора; 2) обжигание. **tiililöin ~in** – обжигание кирпичей; 3) курение. **piipun ~in** – курение трубки.
polvehi|lla (*lomaa; en, loo; lin, li*) VIII *v.* – виться; извиваться. **tee ~lloo** – дорога петляет.
polvek|e (*kehen, eeht, kehesse*) XXI *s.* – изгиб; извилина. **joen ~kehhiia** – извилины реки.
polv|i (*en, ia, ee*) IX *s.* – колено. **istua kenenle ~eel** – сидеть у кого-либо на коленях.
polvillaa *adv.* – на коленях : **olla** ~ – стоять на коленях.
polvillee *adv.* – на колени : **laskiissa** ~ – стать на колени. **panna** ~ – поставить на колени.
polvipöksü|t (*löin, löjä, löihe*) II *s. mon.* – короткие штаны; шорты.
polvisuk|at (*kiloin, kiloja, kiloihe*) VIII *s. mon.* – гольфы.
pompah|ella (*telomaa; teen, telloo; telin, teli*) VIII *v.* – 1) подпрыгивать; подскакивать; 2) : ~**ella takaz** – отпрыгивать; отскакивать (*от кого-л., чего-л.*).
pompah|taa (*tammaa; an, taa; ih, ti*) IV *v.* – 1) подпрыгнуть; подскочить; 2) : ~**taa takaz** – отпрыгнуть; отскочить.
poojezda (*n, a, a*) V *s.* – поезд.
pool (*en, t, ee*) X *s.* – 1) половина. ~ **killooa** – полкило; 2) сторона. **pohjoin** ~ – северная сторона.
poolai|n (*men, nt, mee*) XIV *s.* – спица. **pöörän ~n** – спица колеса.
poolik|ko (*on, koa, koo*) II *s.* – кадка [*деревянная*] (ср. **lännikkö**).
pooltoist (**poolentoist, poolttoist, pooleetoist**) *num.* – полтор|а (-ы).
porst|aa (*aan, aata, aasse; oin*) VI *s.* – сени. ~**aaaz** – в сенях.
portah|at (*iin, ia, isse*) XVIII *s. mon.* – лестница. **noissa ~ia üllää** – подняться по лестнице. **laskiissa ~ia alle** – спуститься по лестнице.
port|ti (*in, tia, tii*) II *s.* – ворота; калитка.
por|zaz (*ssaahan, zast, sahasse*) XVIII *s.* – поросёнок.
po|ski (*zen, skia, skee*) IX *s.* – щека.
posti (*n, a, i*) II *s.* – почта. **käüvvä ~iz** – ходить на почту. **lähettää kirjehen ~iz** – послать письмо по почте. **veejjä kirjehen ~i** – отнести письмо на почту.
potkai|ssa (*zommaa; zen, soo; zin, si*) VIII *s.* [part.] – 1) пнуть. ~**ssa koiraa** – пнуть собаку; 2) лягнуть. **heppoin minnuu ~si** – лошадь меня лягнула.
pot|kia (*kimaa; in, kii; in, ki*) II *v.* – 1) пинать; 2) лягать, -ся. **heppoin ~kii** – лошадь лягается; 3) брыкаться. **lapsi ~kii** – ребёнок брыкается.
pot|ku (*un, kua, kuu*) II *s.* – пинок; удар [*ногой*]; толчок.
praaznik|ka (*an, kaa, kaa*) V *s.* – праздник. ~**kaan** – в праздник.
prezet|ti (*in, tiä, tii*) II *s.* – презент.
prosent|ta (*an, taa, taa; toin*) V *s.* – процент.

* I *infinitiivin instruktiivi* от глагола **ujjuua** (см. 34 урок).

puhal|lella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII в. – подуть; дуть [*слегка*]. **~lella tšaajuu** – дуть на чай (ср. **puhaltaa**).

puhallu|z (ksen, ust, ksee) XII с. – 1) дуновение; порыв. **tuulen~z** – порыв ветра; 2) гудок. **laiivan~z** – корабельный гудок.

puhal|taa (tammaa; lan, taa; zin, si) VII в. – 1) гудеть; 2) дуть [*сильно*]. **tuul ~taa** – ветер дует (ср. **puhallella**).

puh|az (ttaahan, ast, tahasse) XVIII *adj.* – чист|ый (-ая, -ое); опрятн|ый (-ая, -ое) (ср. **raitiz**).

puh|eta (kenommaa; kenen, kenoo; kenin, keni; kond. – kenissiizin) X в. – лопаться, прорываться. **~eta kukkaa** – расцветать.

puhis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV в. – чистить; очищать.

puhis|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II в. – очищаться.

puh|kua (kumaa; un, kuu; uin, kui) II в. – пыхтеть.

puhtahu|sse (en, tta, ttee) XX с. – чистота; опрятность.

puij|ja (maa; n, p; n, -) I в. – молотить; обмолачивать [*снопы*].

pujot|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII в. – продираться; протискиваться. **~ella joukkoo** – протискиваться в толпе.

pu|ku (vvun, kkuua, kkuu) II с. – наряд; туалет.

punapää|op|okka (pookan, okkaa, okkaa) V с. – гриб-подосиновик.

pun|nain (aizen, aist, aisee; mon.nom. –naist) XIII ^{b)} *adj.* – красн|ый (-ая, -ое).

pu|nnooa (nomaа; on, nnoo; oin, noi) III в. – вить; свивать; сплетать. **~nnooa paglaa** – сплетать верёвку. **linnut ~otaa pessiä** – птицы вяют гнёзда.

punohutta|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) XV в. – свиваться; сплетаться; переплетаться. **juuret ~ssaa ühtee** – корни переплелись.

puok|az (kahan, ast, kahasse) XVIII с. – паданец. **ommeena--az** – яблоко-падалица.

pu|ota (ttoomaa; ttoon, tojaa; ttoizin, ttoiz) XII в. – падать; упасть; сваливаться; отваливаться (ср. **kapartua, tokkua**).

puot|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV в. – ронять. **elä ~a lasta!** – не урони ребёнка!

pureksi|a (maa; n, i; n, -) II в. – жевать.

purema (n, a, a) VIII с. – укус.

puris|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV в. – сжимать. **~taa kättä kulakkaa** – сжать руку в кулак.

pur|ra (omaa; en, roo; in, i) VIII в. – кусать; кусаться; укусить.

put|teeli (teelin, elia, elii) II с. – бутылка.

puu (n, ta, hu) I с. – дерево.

puuro (n, a, o) II с. – каша.

puut|e (tiin, etta, tiisse) XV с. – недостаток; нехватка; отсутствие.

puuttu|a (maa; u; i) II в. – недоставать; отсутствовать; не хватать. **hänelt ~i rahhaa** – у него не хватало [не хватило] денег.

puvvis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV в. – стряхивать; отряхивать; вытряхивать. **~taa lumen viitalt** – стряхнуть снег с пальто (ср. **raputtaa**).

puuvvista|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) XV в. – отряхиваться.

päin postp. I [all.] – в сторону (*чего-л.*); [по направлению] к. **linnalle ~** – [по направлению] к городу.

päin postp. II [abl.] – со стороны (*чего-л.*). **linnalt ~** – со стороны города.

päit|set (tsiin, tsiä, tsi) XI с. *mon.* – недоуздок.

-päittee partik. [*слитно*] [*указывает на образ действия*] : **ittse~** – упорно; упрямо. **vooro~** – поочерёдно; по очереди.

päit|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV в. – продолжать; надставлять (*трубу, верёвку и т.п.*) [*соединяя отрезки встык*].

päit|tää (tümää; ün, tüü; üin, tui) II в. – кончаться; заканчиваться.

päivettüm|miin (miizen, iist, isee) XIII ^{b)} с. – загар.

päivet|tää (tümmää; ün, tüü; üin, tui) II в. – загорать : **iho ~tüi** – кожа загорела (ср. **ottaa päivyttä, päivyttää**).

päivettüünt pain. partits. – загорел|ый (-ая, -ое).

päivitee adv. – целыми днями. **~ja öitteenki** – днём и ночью.

pä|ivä (ivän, ivää, ivää; ess. – än; iviin) VIII с. – день. **sill ~ivääl** – в этот день. **nooriloist ~ivist** – с юных дней.

päiväi|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – 1) ежедневн|ый (-ая, -ое); 2) обиходн|ый (-ая, -ое).

päiväkseltää adv. – за один день. **šääl kuivataa heinät ~** – там высушивают сено за один день.

päiväpais|se (tiin, setta, tiisse) XV с. – солнцепёк; припёк. **~tiiz** – на припёке.

päivätäh|ti (en, tiä, tee) IX с. – утренняя звезда.

päivätöö (n, tä, hö) I с. – рабочий день. **koko ~** – весь рабочий день.

päivävaletik|ko (on, koa, koo) II s. – рассвет. ~ooz – на рассвете.
päivääl adv. – днём [время суток]. ~ **šääl on valloisaa** – днём там светло (ср. **pään**).
päivüenla|sku (zun, skua, skuu) II s. – заход солнца; закат.
päivüennoj|zo (zon, ssooa, ssoo) II s. – восход.
päivük|käin (käizen, äist, käisee) XIII^a s. – солнышко.
päivü|t (en, ttä, esse) XX s. – солнце. ~t **noisoo** – солнце восходит. ~t **männöö istumaa** – солнце садится. **joossa merree päin “~en mukkaa”** – выйти в море “вместе с солнцем”.
päivüt|tüä (tümmää; ün, tüü; üin, tui) II v. – загорать : **hää ~tüi** – он загорел (ср. **ottaa päivyttä, päivättä**).
päksähtä|ssä (ämää; än, jjää; izin, iz) XV v. – подохнуть; дóхнуть.
päl|ättää (ättämmää; läätän, ättää; läätin, ätti) IV v. – непрерывно болтать; тараторить (ср. **papattaa**).
pär|e (riin, että, riisse) XV s. – 1) щепка; 2) лучина; 3) дранка.
päreka|to (on, toa, too) II s. – крыша из дранки.
päreku|pu (vun, ppuua, ppuu) II s. – 1) пучок щепок; 2) связка лучин.
päreve|ttsi (tsen, stä, ttsee) X s. – нож для щепания лучины.
pär|issä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – 1) трещать; 2) дребезжать.
pär|riin (izen, iist, isee) XIII^b adj. – драночный (-ая, -ое). ~riin **kori** – корзина из дранки.
pär|riine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – дребезжание; треск.
pä|ssi (zin, ssiä, ssiü) II s. – баран. ~ssi **ja utoi** – баран и ярка.
pät|kä (än, kää, kää) VIII s. – отрезок; обрубок; обрезок; обрывок.
pätset|ti (in, tiä, tii) II s. – печать. **panna ~in** – поставить печать. **paketti on pantu ~il kiin** – пакет запечатан. **oville pantii ~in** – дверь опечатали.
pättäärät **san.** : **siul on ~ aijjat!** – у тебя времени в обрез!
pää (n, tä, hä) I s. – 1) голова; 2) глава. **administraatsion ~** – глава администрации; 3) кóлос; 4) : **panna ~n kera** – наложить дóверху [“с головкой”].
pää- [слитно] – основн|ой (-ая, -ое); главн|ый (-ая, -ое).
päädet|tsä (sän, tsää, tsää) VIII s. – пятница. ~tsään – в пятницу.
päähkänik|kö (ön, köä, köö) II s. – орешник [руща] (ср. **päähkäpehko**).
päähkänä (n, ä, ä) VIII s. – орех.
päähkänäkärk|käin (käizen, äist, käisee; **mon. nom.** – käist) XIII^b s. – гроздь орехов.
päähkäpeh|ko (on, koa, koo) II s. – орешник [куст] (ср. **päähkänikkö**).
pääk|irja (n, a, a) IV s. – паспорт.
pääk|äz (kähän, äst, kähässe) XVIII adj. : ~äz **kapussa** – кочанная капуста.
pääl **postp.** [gen.] – на (поверхности чего-л.). **lauttain on kannen ~** – тарелка – на столе (ср. **päälle**).
pääla|ki (en, kkiia, kkee) IX s. – темя.
päälettäi adv. – друг на друге; вперемешку; в куче (ср. **pääletükkee**).
pääletükkee adv. – друг на друга; вперемешку; в кучу (ср. **päälettäi**).
pääli|in (zen, ist, see) XIII^b s. – 1) верх. **jälkinen ~in** – верх обуви; 2) приплата; доплата. **antaa ~ziä** – доплатить; приплатить сверху.
pääliker|ta (ran, taa, taa) IV s. – плёнка на внутренностях, потрохах.
päälik|köi (öin, köjä, köihe) III s. – начальник; руководитель; шеф.
päälimäi|n (zen, st, see) XIII^a adj. – сам|ый (-ая, -ое) верхн|ий (-ая, -ее). ~st **herret** – самые верхние брёвна.
päälis|tää (tämmää; sän, tää; sin, ti) IV v. – 1) покрывать [лаком, краской и т.п.]; 2) обшивать; облицовывать (ср. **kattaa**).
päälis|tüä (tümmää; süin, tüü; süin, tüi) II v. – покрываться.
päälkattsoja (n, a, a) VIII s. – наблюдатель; контролёр. **siust tulloo vaa ~!** – из тебя выйдет только наблюдатель!
päälle **postp.** [gen.] – на (поверхность чего-л.). **paa kannen ~!** – положи на стол! (ср. **pääl**).
päält **postp.** [gen.] – с (поверхности чего-л.). **ottaa kannen ~** – взять со стола.
päälpolven adv. – над коленом; в области бедра. **katko ~** – перелом в области бедра.
pääluu (n, ta, hu) I s. – череп.
päälüh|e (tehen, eeht, tehesse) XVI s. – скирда.
päälü|z (ksen, üst, ksee) XII s. – 1) поверхность; 2) обложка; упаковка. **kirjan ~z** – обложка книги.
päämee|z (hen, st, hesse) XIX s. – шеф; председатель.
pään adv. – днём [в течение дня]. ~ **hää on kiin** – днём он занят (ср. **päivääl**).
päänalu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – подголовник.

päänik|ka * (an, kaa, kaa) V s. – убийца; душегуб; головорез.
pääpluut|ka (an, kaa, kaa) VIII s. – обманщи|к (-ца); плут (-овка).
pääpool (en, t, ee) X s. – изголовье.
päärm|e (iin, että, iisse) XV s. – подгиб; край; кайма, рубец [на тканном изделии]. ~e **nenärätiiz** – подгиб на носовом платке.
päärmä|tä (ämää; än, jää; izin, iz) XI v. – подрубить; подшивать [край ткани].
Pääsiä (n, ä, ä) VII s. – Пасха. **kevät tuli jo ~ks** – весна настала уже к Пасхе.
pää|ssä (zömaa; zen, ssöö; zin, si) VIII v. I – 1) убежать; сбежать (от кого-л., откуда-л.); скрыться. ~ssä **poiz** – сбежать; 2) выбираться (откуда-л.); 3) выздороветь. ~ssä **tauvvist** – выздороветь от болезни (ср. **paeta**).
pää|ssä (zömaa; zen, ssöö; zin, si) VIII v. II – 1) [ill.] попадать; добираться; достигать; поступать (куда-л.). ~ssä **sissee** – проникать. ~ssä **tuloksee** – достичь результата; 2) : ~ssä **poiz** – быть выпущенным (откуда-л.); 3) [II inf. ill.] иметь возможность. ~ssä **kiiree ajamaa** – можно быстро ехать.
päässöö v. [II inf. ill.] – можно. ~ **ajamaa** – можно ехать.
pääs|tää (tämää; sän, tää; sin, ti) IV v. I – 1) пускать; 2) ~tää **sissee** – впускать. ~tää **tuvan sissee** – впустить в комнату; 3) ~tää **uloz** – выпускать. ~tää **uloz pertist** – выпустить из избы; 4) ~tää **auki** – развязывать; распускать. ~tää **solmun auki** – развязать узел; 5) ~tää **tühjaks** – опорожнять. ~tää **putteelin tühjaks** – опорожнить бутылку.
pääs|tää (tämää; sän, tää; sin, ti) IV v. II – освободить; спасти (откуда-л.).
pääsu|ka (an, kkaa, kkaa) VIII s. – расчёска; гребень.
päätau|ti (vvin, ttiia, tti) II s. – 1) очень сильный насморк [с головной болью]; 2) сап [болезнь лошадей].
pää|töin (tömän, öint, tömaa) XIV **adj.** – 1) безголов|ый (-ая, -ое); 2) бестолков|ый (-ая, -ое); 3) безумн|ый (-ая, -ое).
pää|zö (zön, ssööä, ssöö) II s. – вход. ~zö **on keelletü** – вход воспрещён.
pögnäh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – помереть; испустить дух (ср. **pökkössä**).
pöhüttüm|ä (än, mää, mää) VIII s. – отёк; опухоль.
pöhüt|tüä (tømmää; ün, tüü; üin, tüi) II v. – опухать; отекает. **poski on ~tüünt** – щека опухла (ср. **pöhlüttüä, pöühettüä**).
pök|koi (öin, köjä, köihe) III s. – [годовой] побег. **kuuzen ~öit** – [годовые] побеги ели. **pettääjän ~öit** – [годовые] побеги сосны.
pökköih|einä (n, ä, ä) VIII s. – хвощ.
pökkö|ssä (ömää; ön, öjää; izin, iz) XIV v. – скончаться; упокоиться (ср. **pögnähtää**).
pöksü|t (löin, löjä, löihe) II s. **mon.** – брюки. **pari ~löjä** – пара брюк. **panna ~t jalkaa** – надеть брюки. **vetää ~t jalast** – снять брюки.
pölhö (n, ä, ö) II s. – филин.
pöhlüt|tüä (tømmää; ün, tüü; üin, tüi) II v. – распухать. **käzi on ~tüünt** – рука распухла (ср. **pöhlüttüä, pöühettüä**).
pölk|kü (ün, küä, küü) II s. – колода.
pöllähtä|ssä (ämää; jjää; iz) XV v. – взметнуться. **savu ~iz tuulelt** – дым взметнулся от ветра.
pöllü (n, ä, ü) II s. – пыль.
pöllühi|in (zen, ist, see) XIII ^a **adj.** – запылённ|ый (-ая, -ое); пропыленн|ый (-ая, -ое). ~ist **vaattiit** – пыльная одежда (ср. **pöllükäz**).
pöllühü|ssä (ümaa; ün, jjää; izin, iz) XIV v. – пылиться.
pöllükuk|ka (an, kaa, kaa) VIII s. – созревший [с нуху] одуванчик.
pöllük|äz (kähän, äst, kähässe) XVIII **adj.** – пыльн|ый (-ая, -ое); покрыт|ый (-ая, -ое) пылью (ср. **pöllüin**).
pöllüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – 1) взметать. ~tää **lunt** – взметать снег; 2) лупить; колотить; 3) : ~tää **teel** – пылить по дороге.
pöllü|tä (ümaa; ün, jää; izin, iz) XI v. – пылить.
pölässüt|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – пугать.
pöläs|tüä (tømmää; sün, tüü; süin, tüi) II v. – пугаться.
pöl|ätä (kkäämmää; kkään, käjää; kkäizin, kkäiz) XI v. – бояться. ~ätä **ukonilmaa** – бояться грозы (ср. **pelätä**).
pörhille **adv.** : **karvat noistii ~** – волосы встали дыбом.
pör|issä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – бормотать.
pör|riinä (riinän, inää, inää) VIII s. – бормотание. **hänen ~inäst miä en saa mittä tolkkua!** – из его бормотания я ничего не могу разобрать!

* без соблюдения закона vokaaligarmoonia.

pörröi|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – лохмат|ый (-ая, -ое).
pör|röömä (röömän, ömaa, ömää) VIII *s.* – большая охапка; кипа. ~**röömä heinä** – большая охапка сена (ср. **pörömäin**).
pörömäi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *s.* – маленькая охапка. ~**n heinä** – охапочка сена (ср. **pörröömä**).
pöörentäis|t (iin, siia, ii) XIII ^{a)} *s. mon.* – кудри; кудряшки.
pöör|t|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – крутить; кружить; катать; вращать; вертеть.
pööriä (n, ä, ä) VII *adj.* – округл|ый (-ая, -ое). ~ **putteeli** – округлая бутылка (ср. **pöörähäin**).
pööri|ä (mää; n, i; n, -) II *v.* – вертеться; крутиться; кружиться; вращаться.
pöör|re (tiin, rettä, tiisse) XV *s.* – водоворот.
pöör|tää (tämmää; rän, tää; zin, si) VII *v.* – 1) поворачиваться; оборачиваться; 2) обходить [вокруг]. **hää** ~**si kärrilöin ympärillä** – он обошёл вокруг телеги.
pöör|tüä (tümää; rün, tüü; ruin, tüi) II *v.* – падать в обморок; лишаться чувств; терять сознание.
pöörä (n, ä, ä) VIII *s.* – 1) круг; 2) колесо. **kärrilöin** ~ – колесо телеги (ср. **rataz**).
pööräh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – 1) обернуться. **hää** ~**ti** – он обернулся; 2) : ~**tää takaz** – повернуть назад.
pöörähtä|ssa (ämää; jjää; iz) XV *v.* – свернуться : **maito** ~**iz** – молоко свернулось.
pöörähäi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – кругл|ый (-ая, -ое) (ср. **pööriä**).
pöörähö|z (ksen, öst, ksee) XII *s.* – 1) поворот; 2) оборот.
pööräleek|ku (un, kua, kuu) II *s.* – карусель. **pööriä** ~**uuz** – кружиться на карусели.
pöörütt|ää (ämää; ää; i) IV *v.* : **minnuu** ~**ää** – у меня кружится голова.
pöuhet|tüä (tømmää; ün, tüü; üin, tüi) II *v.* – опухать [о ком-л.] : **lehmä on** ~**tüünt** – корова опухла; корову раздуло (ср. **pöhüttüä, põhöttüä**).
pöühkehü|sse (en, ttä, ttee) XX *s.* – 1) пушистость; 2) пышность.
pöühkiä (n, ä, ä) VII *adj.* – 1) пушист|ый (-ая, -ое); 2) пышн|ый (-ая, -ое); 3) взбит|ый (-ая, -ое).
pöüvvü (n, ä, ü) II *s.* – 1) шерсть; 2) мех.
pöüvvü|t (löin, löjä, löihe) II *s. mon.* – мехá; меховые изделия.
püh|ä (än, hää, hää) VIII *adj.* – свят|ой (-ая, -ое); священн|ый (-ая, -ое).
pühäpä|ivä (ivän, ivää, ivää; ess. – än) VIII *s.* – воскресенье. ~**än** – в воскресенье.
püh|üsse (hüüvven, üttä, ütee) XX *s.* – святость.
pürki|jä (n, ä, ä) VIII *s.* – претендент (-ка); кандидат (-ка); желающ|ий (-ая).
pürkimi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *s.* – 1) стремление; тяга; 2) склонность. ~**in muuzikkaa** – склонность к музыке.
pür|kiä (kimää; in, kii; in, ki) II *v.* [ill.] – стремиться; тянуться. **hää** ~**kii valtaa** – он стремится к власти. **lapsi** ~**kii emoin loo** – ребёнок тянется к матери.
pürküri (n, ä, i) II *s.* – карьерист.
pürküri|sse (en, ttä, ttee) XX *s.* – карьеризм.
pürs|sö (ön, söä, söö) II *s.* – хвост [рыбы, птицы, самолёта и т.п.] (ср. **hantä**).
pü|ssü (zün, ssüä, ssüü) II *s.* – ружьё. **ampua** ~**züst** – стрелять из ружья.
pü|ssüüä (zümää; zün, ssüü; züin, süi) II *v.* – держаться; удерживаться.
püühkiimi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *s.* – вытирание; обтирание [себя] (ср. **püühkiimiin**).
püühki|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII *v.* – 1) вытираться; обтираться; 2) стираться; исчезать.
püühkiimi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *s.* – 1) вытирание; обтирание (чего-л., кого-л.); 2) стирание; вычёркивание (ср. **püühkiimiin**).
püüh|kiä (kimää; in, kii; in, ki) II *v.* – 1) вытирать; обтирать; 2) стирать; вычёркивать.
püük|ki (in, kiä, kii) II *s.* – бельё. **pessä** ~**kiä** – стирать бельё (ср. **aluzvaattiit, vooevaattiit**).
püünni (n, ä, i) II *s.* – ловля. **kala**~ – рыболовство.
püü|tää (tämmää; vvän, tää; zin, si) VII *v.* – ловить; поймать [дичь].
püüvvü|z (ksen, üst, ksee) XII *s.* – ловушка.

R r.

raa|e (ttiin, etta, ttiisse) XV *s.* – труд.
raana (n, a, a) IV *s.* – рана.
ra|e (kkeehen, eeht, kehesse) XVII *s.* – град. **sattaa** ~**eeht** – идёт град.
raen|ta (nan, taa, taa) V *s.* – подойник.
rah|a (an, haa, haa) IV *s.* – деньги.
rah|haakaz (akkahan, akast, akkahasse) XVIII *adj.* – денежн|ый (-ая, -ое); богат|ый (-ая, -ое).
rah|i (in, hiia, hii) II *s.* – переносная скамеечка.

rah|ka (an, kaa, kaa) IV s. – ряженка.
rahkamai|to (jjon, ttooa, ttoo) II s. – топлёное молоко.
rahva|z (han, st, hasse) XVIII s. – народ. **poistuja ~hant** – выходец из народа.
rai|jje (tteeheh, jjeeht, tehesse) XVII s. – колея.
rain|a (an, aa, aa; oin) IV s. – рея. **seilit temmattii ~oihe** – паруса закрепили на реях.
rain|at (oin, oja, oihe) IV s. **mon.** : **kenkät ~at** – стоптанные туфли. **pöksüt ~at** – изношенные брюки.
vaate~at – лохмотья; обноски.
rai|ska (zan, skaa, skaa) IV **san.** : **poika (tüttöi) ~ska!** – бедняга (бедняжка)! **koira ~ska!** – бедная собачка!
rait|iz (tihen, ist, tihesse) XVIII **adj.** – свеж|ий (-ая, -ее); чист|ый (-ая, -ое) (ср. **puhaz**).
rai|zata (skaamaa; skaan, skajaa; skaizin, skaiz) XI v. – 1) портить; 2) тратить. **hää ~skaiz koko rahhaa** – он истратил все деньги.
raizu (n, a, u) II **adj.** – беспокойн|ый (-ая, -ое); тревожн|ый (-ая, -ое).
raizust **adv.** – беспокойно; тревожно. **hää ~ makajaa** – он беспокойно спит.
raj|a (an, jaa, jaa) IV s. – граница.
raj|ata (jaamaa; jaan, ajaa; jaizin, jaiz) XI v. – устанавливать границу.
rajjut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – ограничивать; ставить межевой знак.
raj|u (un, juua, juu) II **adj.** – бурн|ый (-ая, -ое); буйн|ый (-ая, -ое). **~ut ilmat** – бурная погода; буря. **~u meez** – вспыльчивый мужчина. **~u heppoin** – норовистая лошадь.
raken|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – строить.
rakenta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – наряжаться.
rak|ko (on, koa, koo) II s. – 1) волдырь; 2) **kalan ~ko** – плавательный пузырь рыбы; 3) **verttsa~ko** – мочевой пузырь.
raj|ko (on, kkoaa, kko) II s. – 1) щель; трещина; пробоина; 2) полынья.
rakozillaa **adv.** : **uksi on ~** – дверь приоткрыта.
rallit|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – 1) сновать; бегать взад-вперёд; 2) пьянствовать.
ramaška (n, a, a) V s. – ромашка. **keitettii ~tšajua** – заварили ромашковый чай.
rammi|ta (tsommaa; tsen, tsoo; tsin, tsi) X v. – хромать.
ram|mookaz (okkahan, okast, okkahasse) XVIII **adj.** – сильн|ый (-ая, -ое); крепк|ий (-ая, -ое).
ram|o (on, mooa, moo) II s. – сила. **häneel on paljo ~mooa** – у него много сил.
ramonäpük|kä (än, kää, kää) V s. – гнойник.
ram|pa (man, paa, paa) IV **adj.** – хром|ой (-ая, -ое).
rampajalkai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} **adj.** – хромоног|ий (-ая, -ое).
rampihu|a (mmaa; n, u; in, i) II v. – (за)хромать. **heppoin ~i** – лошадь захромала.
ramut|tua (tummaa; un, tuu; uin, tui) II v. – крепнуть; набираться сил.
ranka|ssa (zommaa; zen, ssoo; zin, zi) VIII v. – наказывать; карать; штрафовать.
rankasso|z (ksen, ost, ksee) XII s. – наказание; кара; штраф.
rank|ata (kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz) XI v. – мучить; терзать.
rank|ka (an, kaa, kaa) IV **adj.** – 1) тяжёл|ый (-ая, -ое); тяжк|ий (-ая, -ое); трудн|ый (-ая, -ое). **ai, ku tämä on ~ka!** – ох, как это тяжело! **miul on ~ka kotont lähtiä poiz** – мне тяжело уйти из дома.
siihe on ~ka oppiissa – этому трудно научиться; 2) : **sattaa vihmaa ~ast** – дождь льёт как из ведра.
rankahu|sse (en, tta, ttee) XX s. – тяжесть; тягость.
rankasa|e (ttiin, etta, ttiisse) XV s. – ливень.
ran|ne (tiin, netta, tiisse) XV s. – запястье.
rannek|e (kehen, eeht, kehesse) XXI s. – 1) манжета; 2) : **tunniloin~e** – ремешок для часов.
rannetunni|t (loin, loja, loihe) II s. **mon.** – наручные часы.
rannik|ko (on, koa, koo) II s. – побережье.
ran|ta (nan, taa, taa) IV s. – берег. **~taa** – на берег. **~naaz** – на берегу. **~nast** – с берега.
rantalai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – житель побережья.
rant|tsa (san, tsaa, tsaa) IV s. – 1) рюкзак; 2) ранец.
raok|az (kahhan, ast, kahasse) XVIII **adj.** – приоткрыт|ый (-ая, -ое). **uksi on ~az** – дверь приоткрыта.
ra|pa (van, ppa, ppa) IV s. – 1) барда [остаток, образующийся при пивоварении]; 2) грязь; слякоть.
rap|ahua (ahummaa; paahun, ahuu; paahuin, paahui) II v. : **~ahua läzimää** – слечь; свалиться [заболеть].
rap|ata (paamaa; paan, ajaa; paizin, paiz) XI v. – 1) шуршать; шелестеть; 2) : **~ajaa sattaa vihmaa** – шумит дождь.
rapiska (n, a, a) V s. – 1) подпись; 2) расписка; квитанция.
rapis|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II v. – ветшать; дряхлеть.
rapistuunt pain. partits. – обветшал|ый (-ая, -ое).
rap|piia (piian, iaa, iaa) VII **adj.** – хрупк|ий (-ая, -ое); ветх|ий (-ая, -ое); дряхл|ый (-ая, -ое).

rap|ut (**puloin, puloja, puloihe**) II *s. mon.* – 1) крыльцо. **seissoo ~puloin eez** – стоять у крыльца; 2) подъезд.

raput|ella (**telomaa; teen, telloo; telin, teli**) VIII *v.* : **hiuksist ~ella** – трепать за волосы.

rap|uttaa (**uttammaa; puutan, uttaa; puutin, utti**) IV *v.* – 1) трести : **~uttaa omenia puust** – трести яблоки с дерева; 2) : **~uttaa silmiä** – моргать; 3) : **lunt sattaa ~uttaa** – валит снег.

rat|az (**tahan, ast, tahasse**) XVIII *s.* – колесо. **auton ~az** – колесо автомобиля (ср. **pöörä**).

rauha (**n, a, a**) IV *s.* – 1) мир; 2) покой. **anna miulle olla ~az!** – оставь меня в покое!

rauhai|n (**zen, st, see**) XIII ^{b)} *adj.* – спокойн|ый (-ая, -ое).

rauhalli|in (**zen, st, see**) XIII ^{a)} *adj.* – мирн|ый (-ая, -ое).

rau|ta (**vvan, ttaa, ttaa**) IV *s.* – железо; металл.

rautasep|pä (**än, pää, pää**) VIII *s.* – кузнец.

rautatee (**n, tä, he**) I *s.* – железная дорога.

raut|tain (**taizen, aist, taisee; mon. nom. – taist**) XIII ^{b)} *adj.* – железн|ый (-ая, -ое).

rau|vvat (**toin, toja, toihe**) IV *s. mon.* – капкан.

rau|vveta (**kkiimaa; kkiin, kiaa; kkiizin, kkiiz**) XI *v.* – утомляться.

rauvvut|taa (**tammaa; an, taa; in, ti**) IV *v.* – подковывать.

rav|istaa (**istammaa; viisan, istaa; viisin, isti**) IV *v.* – трести.

razva (**n, a, a**) IV *s.* – жир.

razvahi|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *adj.* – жиров|ой (-ая, -ое). **~in kerta** – жировой слой.

razvak|az (**kahan, ast, kahasse**) XVIII *adj.* – жирн|ый (-ая, -ое).

reh|ti (**in, tiä, tii**) II *adj.* – честн|ый (-ая, -ое); порядочн|ый (-ая, -ое).

reijjit|tää (**tämmää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – продырявливать.

rei|kä (**jjän, kkää, kkää**) VIII *s.* – дыра; отверстие.

rei|zi I (**jjen, ttä, ttee; ad. – jjeel**) XI *s.* – бедро [*человека*] (ср. **sapso**).

rei|zi II (**zin, ssiä, ssi**) II *s.* – рейс; маршрут.

re|ki (**en, kkiiä, kkee; in. – e'ez**) IX *s.* – сани.

renka|z (**han, st, hasse**) XVIII *s.* – кольцо.

re|poi (**voin, ppooja, poihe**) II *s.* – лиса.

re|tu (**un, ttuua, ttuu; in. – uuz**) II *s.* – грязь.

riih|i (**en, ta, ee**) X *s.* – рига; овин.

rii|jellä (**telömää; teen, telöö; tteelin, tteeli**) VIII *v.* [ill.] – ссориться; ругаться [*с кем-л.*].

riip|piä (**imää; in, pii; in, pi**) II *v.* – 1) обрывать; срывать; 2) ощупывать.

riip|pooa (**omaa; on, poo; oin, poi**) III *v.* – рвать; дёргать.

riip|pua (**pumaa; un, puu; uin, pui**) II *v.* – 1) висеть; 2) [el.] зависеть. **se ~puu olosuhtehist** – это зависит от обстоятельств.

riippuva (**n, a, a**) VIII *adj.* – зависим|ый (-ая, -ее).

rii|ssuua (**zumaa; zun, ssuu; zuin, sui**) II *v.* – раздевать.

riis|tää (**tämmää; sän, tää; sin, ti**) IV *v.* – [gen.] лишить; [part.] лишать. **~tää elon** – лишить жизни. **~tää ellooa** – лишать жизни.

rii|ta (**jjan, ttaa, ttaa**) IV *s.* – ссора.

riit|tää (**tämmää; tää; ti**) IV *v.* [nom.] – хватать; хватить : **raha häneel ~ti** – ему хватало [хватило] денег.

riittää! san. – хватит!

rii|zussa (**ssuumaa; ssuun, suujaa; ssuizin, ssuiz**) XIV *v.* – раздеваться.

rik|az (**kahan, ast, kahasse**) XVIII *adj.* – богат|ый (-ая, -ое).

rikkahu|sse (**en, tta, ttee**) XX *s.* – богатство.

rikkaroo|ho (**n, a, o**) II *s.* – сорная трава; сорняк.

rik|koa (**komaa; on, koo; oin, koi**) III *v.* – 1) нарушать; 2) разбивать.

rikkoja (**n, a, a**) VIII *s.* – нарушитель (-ница).

rikkomi|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *s.* – нарушение.

rikkomu|z (**ksen, ust, ksee**) XII *s.* – проступок; провинность.

rinnakkaizin *adv.* – рядом [*друг с другом*].

rinnaal *postp.* [gen.] – сбоку (*от чего-л.*) [*где?*] (ср. **sivuul**).

rinnalle *postp.* [gen.] – сбоку (*от чего-л.*) [*куда?*] (ср. **sivulle**).

rinnalt I *postp.* [gen.] – сбоку (*от чего-л.*) [*откуда*].

rinnu|z (**ksen, ust, ksesse**) XII *s.* – грудь одежды.

rin|ta (**nan, taa, taa**) IV *s.* – грудь.

rip|pi (**in, piä, pii**) II *s.* – исповедь.

rip|piitöz (**itöksen, itööst, itöksee**) XII *s.* – проповедь.

rissi (**n, ä, i**) II *s.* – крест.

rissik|kö (**ön, köä, köö**) II *s.* – решётка.

rissik|käin (käizen, äist, käisee; *mon. nom.* – **käist**) XIII ^{a)} *adj.* – крестообразн|ый (-ая, -ое); перекрещивающ|ийся (-аяся, -еся).

rissikkäizest *adv.* – крест-накрест.

rissim|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *s.* – крещение.

rissittä|ssä (ämää; än, jjää; izin, iz) XV *v.* – креститься [*принять веру*].

rissi|ä (mää; n, i; n, -) II *v.* – крестить. **ittsiä ~ä** – креститься [*осенять себя крестом*].

riu|ku (vvun, kkuua, kkuu) II *s.* – жердь.

rizintka (n, a, a) V *s.* – резина.

rizintkai|n (zen, st, see; *mon.nom.* – **st**) XIII ^{a)} *s.* – резинов|ый (-ая, -ое).

roh|jeta (kkiimaa; kkiin, kkaa; kkiizin, kkiiz) XI *v.* – осмеливаться; отваживаться; сметь; решаться (ср. **rohkaistua**).

roh|hooja (oimaa; hooi; oi) V *v.* – зеленеть; покрываться травой, листвой (ср. **rohutaa, vihertää**).

rohkai|ssa (zommaa; zen, ssoo; zin, si) VIII *v.* – ободрять; поощрять.

rohkais|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II *v.* – осмеливаться; собираться с духом (ср. **roheta**).

rohkehu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – смелость; храбрость.

rohkia (n, a, a) VII *adj.* – смел|ый (-ая, -ое); отважн|ый (-ая, -ое); храбр|ый (-ая, -ое).

rohkiaal *adv.* – смело; отважно; храбро.

rohoi|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – зелён|ый (-ая, -ое).

rohut|aa (ammaa; aa; i) IV *v.* – зеленеть [*видеться зелёным*]. **eez ~aa mettsä** – впереди зеленеет лес (ср. **rohooja, vihertää**).

roh|to (on, toa, too) II *s.* – лекарство.

roo|ka (vvan, kkaa, kkaa; *in.* – **vvaaz**) VIII *s.* – **1)** пища; еда; блюдо; кушанье; **2)** корм.

rookahil|u (un, luua, luu) II *v.* – питание.

roo|sa (zan, ssaa, ssaa; *in.* – **zaaz**) VIII *s.* – кнут.

roos|se (tiin, settä, tiisse) XV *s.* – ржавчина.

roostii|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – ржав|ый(-ая, -ое).

roos|tua (tumaa; sun, tuu; suin, tui) II *v.* – ржаветь.

root|tsa (san, tsaa, tsaa) VIII *adj.* : **~san keel** – шведский язык.

roottsak|koi (oin, koja, koihe) III *s.* – шведка.

roottsalai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *s.* – швед.

ro|ska (zan, skaa, skaa) II *s.* – мусор.

rot|ko (on, koa, koo) II *s.* – овраг.

rot|ta (an, taa, taa) VIII *s.* – крыса.

rozvo|i (in, ja, ihe) III *s.* – разбойник; грабитель.

rozvo|ta (omaa; on, jaa; izin, iz) XI *v.* – грабить; разбойничать.

ruina|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI *v.* – **1)** клянчить; **2)** умолять.

ru|iz (kkihien, ist, kihesse) XIX *s.* – рожь.

rukihi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – XIII ^{b)} *adj.* – ржан|ой (-ая, -ое).

rukkai|n (zen, st, see; *mon. nom.* – **st**) XIII ^{b)} *s.* – рукавица.

ruk|koohez (ohuksen, ohuust, ohuksee) XII *s.* – молитва.

rukohi|lla (lomaa; en, lloo; lin, li) VIII *v.* – молиться.

runko (n, a, o) II *s.* – ствол [*дерева*]; корпус; каркас.

ruumen|et (iin, ia, isse) XVI *s. mon.* – мякина.

ruumihenpu|lut (ijjen, ita, ihe) I *s. mon.* – гроб.

ruumi|z (hen, st, hesse) XVIII *s.* – [*мёртвое*] тело; труп.

ruuna (n, a, a) VIII *s.* – мерин.

ruuzu (n, a, u) II *s.* – сыпь.

ruuzu|t (loin, loja, loihe) II *s. mon.* – высыпания.

räh|i (in, hiiä, hii) II *s.* – скамейка.

räh|issä (izömmää; hiizen, izöö; hiizin, hiiz) IX *v.* – шуметь; скандалить.

räimä|tä (ämää; än, jää; izin, iz) XI *v.* – швырнуть; бросить.

räitü|ssä (ümaa; ün, üjää; izin, iz) XIV *v.* – **1)** изнемогать; **2)** хиреть.

räi|tüä (tümää; jün, tüü; jjuin, tüi) II *v.* – вянуть; чахнуть. **kukat ~jjütää** – цветы вянут.

rä|jähtää (ähtämmää; jäähän, ähtää; jäähin, ähti) IV *v.* – взорваться.

räkili|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – разогрет|ый (-ая, -ое); подогрет|ый (-ая, -ое).

räk|ittää (ittämmää; kiitan, ittää; kiitin, itti) IV *v.* : **päivüt ~ittää** – солнце печёт.

räk|ki (in, kiä, kii) II *s.* – свежие горячие щи.

räkkiillää *adv.* – жарко.

rä|kkiiä (kimää; in, kkii; in, ki) II *v.* – сморкаться.

rä|kä (än, kkää, kkää) VIII *s.* – сопля.

räнкäh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – рявкнуть; гаркнуть.
rän|ne (tiin, nettä, tiisse) [чаще – **räntii|t** (löin, löjä, löihe) *mon.*] XV s. – слякоть; мокрый снег.
rän|nätä (tämmää; tään, täjää; täizin, täiz) XI v. – суетиться [нонусту].
räntii|n (zen, st, see) XIII^{b)} *adj.* – слякотный (-ая, -ое). **~n süksü** – слякотная осень.
räpkä (n, ä, ä) VIII s. – тряпка.
räp|pääle (älehen, äleht, älehesse) XXI s. – предел. **linnan ~älehiin ulkopoleel** – за пределами города.
räpsäh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – 1) моргнуть; 2) подмигнуть.
räpsähö|z (ksen, öst, ksee) XII s. : **silmän ~z** – моргание; подмигивание [однократное].
räpsää (ämää; än, ää; in, i) IV v. – 1) моргать; 2) подмигивать.
räpäk|kä (än, kää, kää) VIII s. – банное полотенце.
rä|skää (skämmä; zän, skää; zin, ski) IV v. – громко трещать; тархтеть (ср. **rätissä**).
rästähäi|n (zen, st, see) XIII^{a)} s. – дрозд-рябинник.
rät|issä (izömmää; tiizen, izöö; tiizin, tiiz) IX v. – 1) трещать; 2) хрустеть (ср. **räskää**).
rätis|tää (tømmää; süin, tüü; süin, tüi) II v. – сплющиваться.
rät|ti (in, tiä, tii) II s. – платок; косынка; полотно. **jalka~ti** – половичок [для вытирания ног]. **nenä~ti** – носовой платок. **paha~ti** – тряпка [для вытирания грязи].
rättinä (n, ä, ä) VIII s. – женская сорочка.
rätähüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – стучать; колотить.
räzähtä|ssä (ämää; än, jää; izin, iz) XV v. – удариться [с треском]; грохнутья.
räl|zähtää (zähtämmää; ssäähän, zähtää; ssäähin, zähti) IV v. – 1) раздаться [о выстреле, треске, грохоте]. **~zähti laukahuz** – грохнул выстрел. **ukko ~zähti** – гром прогремел; 2) наброситься; накинуться [в фигуральном смысле]. **ai, ku hää ~zähti miun päälle!** – ох, как он на меня накинулся!
rääk|äz (kähän, äst, kähäse) XVIII *adj.* – сопливый (-ая, -ое).
rää|siä (simää; zin, sii; zin, si) II v. – стараться; делать тщательно.
rää|tü (ün, ttüüä, ttüü) II s. – ряд; очередь; порядок. **~ttüüä möö** – по очереди; по порядку.
-rää|tüin (tüizen, üist, tüisee) [слитно] XIII^{b)} *adj.* – -рядный (-ая, -ое). **kolmi~tüin karmoni** – гармонь-трёхрядка.
rääüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – приводить в порядок; налаживать.
räüs|säz (tähän, säst, tähäse) XVIII s. – стреха. **tänäpään ~tähäst tilkkuu vezi** – сегодня со стрехи капает вода [протекает крыша].
röh|kiä (kimää; in, kii; in, ki) II v. – хрюкать.
röttšinä (n, ä, ä) VIII s. – снег с дождём.
röömik|köjjä (köimää; öin, köi; öin, köi) V v. – ползти.
röömillee *adv.* – на четвереньки. **noissa ~** – встать на четвереньки.
röömillää *adv.* – на четвереньках.
röömi|ä (mää; n, i; n, -) II v. – ползать.
röös|tää (tämmää; sän, tää; sin, ti) IV v. – похищать.
rööstämi|in (zen, ist, see) XIII^{a)} s. – похищение.
röövi|ä (mää; n, i; n, -) II v. – грабить.
rööväri (n, ä, i) II s. – разбойник; грабитель.
röövä|tä (ämää; än, jää; izin, iz) XI v. – отнимать [силой].
röuhkelüt|tää (tämmää; tää; ti) IV v. [part.] : **hänt ~tää** – у него отрыжка.
röuhkä|tä (ämää; än, jää; izin, iz) XI v. – рыгать.
röuhkü|tä (ümää; ün, jää; izin, iz) XI v. – дымить.
röük|kü (ün, küä, küü) II s. – куча. **heittää kaiken ühtee ~küü** – свалить всё в одну кучу.
rühmä|tä (ämää; än, jää; izin, iz) XI v. – играть.
rüm|ä (än, mää, mää) VIII s. – трюм.
rünni (n, ä, i) II s. – глыба льда.
rünni|ä (mää; n, i; n, -) II v. – дёргать.
rüppüü *adv.* – в подол. **hää pani ommeenat ~** – она сложила яблоки в подол.
rüssü (n, ä, ü) II s. : **sormi~** – сустав пальца.
rüt|kä (än, kää, kää) II s. – редька.
rütö|jää (n, tä, hä) I s. – лёд, разбитый на большие глыбы.
rütüzik|ko * (on, koa, koo) II s. – чаша. **karhu jooksi ~koa möötä** – медведь побегал через чашу.
rüv|ettüä (ettømmää; veetün, ettüü; veetüin, ettüi) II v. – пачкаться; грязниться.

* без соблюдения закона vokaaligarmoonia.

rü|zä (zän, ssää, ssää) II v. – мерёжа; вентерь [для ловли рыбы].
rü|zü (zün, ssüüä, ssüü) II s. – хворостина.
rü|züt (sülöin, sülöjä, sülöihe) II s. *mon.* – хворост.
rüüp|piä (pimää; in, pii; in, pi) II v. – пить [алкоголь]; выпивать.
rüüp|ätä (päämää; pään, äjää; päizin, päiz) XI v. – хлебнуть; выпить [алкоголя].
rüü|ti (vvin, ttiä, tti) II s. – белое платье невесты.

S s.

sa|a'a (amaa; an, ap; in, i) I v. – 1) получать; 2) [el.]: получать [за что-л.]. **~a'a rahan tööst** – получить деньги за работу; 3) : **~a'a selkoa siint** – разобраться в этом; 4) иметь возможность : **~ap?** – можно? **ei ~a** – нельзя (ср. **voijja**).

saaja (n, a, a) VIII s. – получатель.

saali|z (hen, st, hesse) XVIII s. – добыча; улов; трофей.

saami|in (zen, ist, see; *mon. nom.* – **ist**) XIII ^{b)} s. – получение.

saap|az (paahan, ast, pahasse) XVIII s. – сапог.

saap|pua (pumaa; vun, ppuu; vuin, pui) II v. – прибывать. **laiva ~ppuu salmee** – корабль прибывает в порт.

saapumi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – прибытие (ср. **tulo**).

saar (en, t, ee) X s. – остров.

saarik|ke (en, kea, kee) II s. – полуостров.

saat|taa (tamaa; an, taa; oin, toi) III v. – 1) провожать; 2) доставлять; 3) [ill.] приводить к чему-либо.

saattami|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – проводы.

saato|z (ksen, ost, ksee) XII s. – доставка.

saa|tu (un, ttuua, ttuu) II s. – сад.

saavi (n, a, i) II s. – ушат [носуда] (ср. **saavilliin**).

saavilli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – ушат [мера]. **hää toi ~zen vettä** – он принёс ушат воды (ср. **saavi**).

saavut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – догонять.

sablia (n, a, a) VII s. – 1) сабля; 2) цапля.

sabranja (n, a, a) V s. – собрание.

saje (ttiin, etta, ttiisse) XV s. – осадки. **vihma--e** – продолжительный дождь. **lumi--e** – снегопад.

saek|az (kahhan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – дождлив|ый (-ая, -ое).

saen|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – сгущать.

saleta (kenommaa; kkeenen, kenoo; kkeenin, kkeeni; *kond.* – **kenissiizin**) X v. – густеть; сгущаться. **utu ~kenoo** – туман сгущается.

sah|ja (an, haa, haa) IV s. – пила.

sahanik|ka (an, kaa, kaa) V s. – пильщик. **~at sahataa lautoja** – пильщики пилят доски.

sah|jata (haamaa; haan, ajaa; haizin, haiz) XI v. – пилить; распиливать.

sahkara (n, a, a) V s. – сахар. **tšaaju ~n kera** – чай с сахаром.

sahkarakup|pi (in, pia, pii) II s. – сахарница.

saij|ja (an, jaa, jaa) IV s. – 1) пшеничный хлеб; 2) булка.

saijjain (jaizen, aist, jaisee; *mon. nom.* – **jaist**) XIII ^{b)} *adj.* – пшенич|ный (-ая, -ое) [из пшеничной муки].
~jaist piirakat – пшеничные пироги (ср. **vehnä**).

saijjajauha (n, a, a) IV s. – пшеничная мука.

saip|pu (un, pua, puu) II s. – мыло.

sa|ka (an, kkaa, kkaa) IV s. – осадок. **koffist jäi paljo ~kkaa** – от кофе осталось много осадка.

sak|ka (an, kaa, kaa) IV s. – гуща.

sak|kaara (kaaran, araa, araa) V s. – красный угол [для икон].

sakkali (n, a, i) II s. – сокол.

sak|kiia (kiian, iaa, iaa) VII *adj.* – густ|ой (-ая, -ое).

sak|ko (on, koa, koo) II s. – наказание; штраф. **hää sai kolmeks vuuvveks ~koa türmääz** – он получил наказание в виде трёх лет тюрьмы.

saksankaarua (n, a, a) IV s. – пробочный поплавок.

saks|et (iloin, iloja, iloihe) IX s. *mon.* – ножницы. **kahet ~et** – двое [две пары] ножниц. **leikata ~iloil** – резать ножницами.

sal|ja (an, laa, laa) IV s. – тайна; секрет.

salajut|to (on, toa, too) II s. – секретное дело.

salamii *adv.* – тайно.

salamittee *adv.* – тайком.
salapaik|ka (an, kaa, kaa) IV s. – тайник.
sal|ata (laamaa; laan, ajaa; laizin, laiz) XI v. – скрывать; таить [*что-л.*].
salk|ku (un, kua, kuu) II s. – мешочек; пакетик; кулёк (ср. **säkki**).
sal|laama (laaman, amaa, amaa) V s. – молния.
sallaaman|ejimahu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – вспышка молнии.
sal|lain (laizen, aist, laisee; *mon* IV s.. *non.* – laist) XIII ^{b)} *adj.* – тайн|ый (-ая, -ое); секретн|ый (-ая, -ое).
sallaistaa *adv.* – исподтишка.
salli|a (maa; n, i; n, -) II v. – желать. **~mma onnellist Uutta vootta!** – желаем счастливого Нового года! (ср. **haluta, sooa**).
salm|j (en, ia, ee) IX s. – порт; гавань.
salv|aa (amaa; an, aa; oin, oi) III v. – срезать угол; спрямлять.
salvo (n, a, o) II s. – 1) зăкром; ларь [*для хранения овощей*]; 2) сруб : **kaivon ~** – колодезный сруб (ср. **salvomet**).
salvom|et (iin, ia, ii) XIV s. *mon.* – сруб : **pertin ~et** – сруб избы (ср. **salvo**).
sam|a (an, maa, maa) IV *pron.* – сам|ый (-ая, -ое); тот (-а, -о) же. **On se hää? – Hää ~a!** – Это он? – Он самый! **möö teemmä ~maa töötä, mitä ennemmästä** – мы делаем ту же работу, что и раньше.
samaal viissii *adv.* – таким же образом.
samanlai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – одинаков|ый (-ая, -ое).
samate *adv.* – так же.
samma|l (len, alt, lesse) XVI s. – мох.
sammal|tua (tummaa; lun, tuu; luin, tui) II v. – обрастать мхом. **~tuunt kanto** – замшелый пенёк.
sammu|a (maa; n, u; in, i) II v. – 1) гаснуть; 2) понижать голос.
sammut|taa (tammaa; an, taa; in, i) IV v. – гасить; тушить.
samoi *adv.* – одинаково.
san|a (an, naa, naa) IV s. – 1) слово; 2) весть; известие; сообщение. **tuli ~a** – пришло известие.
san|anver|to (ron, toa, too) II s. – поговорка.
san|anv|li (in, liiä, lii) II s. – пауза. **piä ~liiä!** – держи паузу!
san|asuurima (n,a,a) V s. – пшено.
san|ata (naamaa; naan, ajaa; naizin, naiz) XI v. – заколдовывать; заговаривать; заговаривать.
san|ella (elommaa; neen, eloo; neelin, neeli) VIII v. – сообщать; рассказывать; передавать. **sitä ei piä toizille ~ella** – этого нельзя передавать другим.
sanka (n, a, a) IV s. : **keon ~** – кол в центре стога [*для закрепления*].
sankari (n, a, i) II s. – герой.
sa|nnoo (noma; on, nnoo; oin, oi) III v. – 1) сказать; 2) говорить [*что-л. конкретно*] (ср. **läätä**).
sanon|ta (nan, taa, taa) V s. – выражение; оборот речи.
sap|paara (paaran, araa, araa) V s. : **sian ~paara** – свиной [*пороссячий*] хвостик.
sap|pi (in, pia, pii) II s. – жёлчь.
sappoo|ska (n, a, a) VIII s. – женский сапожок на шнуровке.
sappoo|znik|ka (an, kaa, kaa) V s. – сапожник.
sapso (n, a, o) II s. – бедро [*животного*] (ср. **reizi**).
sapsu (n, a, u) II s. – окорок.
sar|a (an, raa, raa) IV s. – осока.
sar|ka (an, kaa, kaa) IV s. I – 1) полоса земли; 2) [*земельный*] участок.
sar|ka (an, kaa, kaa) IV s. II – сермяга; грубое сукно.
sar|pata (paamaa; paan, ajaa; paizin, paiz) XI v. – быстро ходить, идти; спешить [*в ходьбе*].
sarraaja (n, a, a) V s. – сарай.
sar|raana (raanan, anaa, anaa) V s. – петля [*у двери, окна и т.п.*]. **ukseez on ~raanat** – у двери есть петли.
sarvet|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – безрог|ый (-ая, -ое). **~oin lehmä** – безрогая корова.
sarv|j (en, ia, ee) IX s. – рог.
sarvik|koi (oin, koja, koihe) III *adj.* – рогат|ый (-ая, -ое). **~koi lehmä** – рогатая корова.
sa|ssiia (sima; zin, ssii; zin, si) II v. – смешивать; перепутывать (ср. **sekahannuttaa**).
sa|ta (an, ttaa, ttaa; in. –a'az) IV – 1) *num.* сто; 2) s. сотня (ср. **satakko**).
sata seitsen (saan seittsemän, sattaa seittseent, sattaa seittsemää) *num.* – сто семь.
sata seittsemääz|k|mmenääz seittsemä|äz (nnen, ttä, ntee) *num.* – сто семьдесят седьм|ой (-ая, -ое).
satak|koi (oin, koja, koihe) III s. – сотня [*сторублевая купюра*] (ср. **sata**).
satatšo (n, a, o) II s. – счёт [*арифметическое действие*]. **läksüüz tehää ~a** – на уроке занимаются арифметикой.
satik|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. nom.* – kaist) XIII ^{a)} s. – лобковая вошь (ср. **täi**).

satovnik|ka (an, kaa, kaa) V s. – садовник.
sat|taa (amaa; taa; oi) III v. [part.] – идти [о дожде, снеге, граде]. **~taa lunt** – идёт снег. **eglee ~oi raeht** – вчера шёл град. **hoomeen noisoo vihmaa ~amaa** – завтра пойдёт дождь.
sattajiz (nnen, tta, ntee) num. – сот|ый (-ая, -ое).
sattu|a (maa; a, i) II v. – попадаться; случаться; бывать.
sattumalt adv. – случайно.
sat|tuula (tuulan, ulaa, ulaa) V s. – седло. **noissa ~ulaa** – сесть в седло.
satuloit|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – седлать. **~tamata heppoin** – неосёдланная лошадь.
satunnai|n (zen, st, see; mon. nom. – st) XIII^a adj. – случайн|ый (-ая, -ое).
sat|uttaa (uttammaa; tuutan, uttaa; tuufin, utti) IV v. – 1) попадать; 2) задевать [кого-л. словесно].
sauna (n, a, a) IV s. – сауна; финская баня (ср. **külü**).
saunanai|n (zen, sta, see; mon. nom. – zet) XIII^a s. – родильница [женщина, в течение полугода после родов].
sauvva (n, a, a) IV s. – ракетка; бита.
sav|a (an, vaa, vaa) IV s. – сова.
savertav|a (an, vaa, vaa) VIII adj. – содержащий (-ая, -ее) глину.
sav|ji (en, viia, vee) IX s. – глина.
savi|ta (tsommaa; tsen, tsoo; tsin, tsi) X v. – 1) скрести : **~ta maata** – скрести землю; 2) чистить : **~ta maaomenoja** – чистить картошку.
savizik|koi (oin, koja, koihe) III s. – глинозём; суглинок.
sav|u (un, vuua, vuu) II s. – дым.
savus|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – коптить.
savustettu pain. partits. – копчён|ый (-ая, -ое).
sav|uta (vuumaa; vuun, ujaa; vuizin, vuiz) XI v. – 1) дымить; дымиться. **zavvooda ~ujaa** – завод дымит; 2) топиться : **külü ~ujaa** – баня топится.
sav|veekaz (ekkahan, ekast, ekkahasse) XVIII adj. – глинян|ый (-ая, -ое).
sa|zihua (zihummaa; ssihun, zihuu; ssiihuin, ssiihui) II v. – 1) запутываться; 2) смешиваться (ср. **sekahantua**).
s|e (enen, itä, iihe; in. – iin; el. – iint) pron. – 1) оно [неодуш.]. **puu – ~e puttoiz** – дерево – оно упало; 2) это. **~e on koit** – это – домá; 3) эт|от (-а, -о); т|от (-а, -о) [дальний]. **~e koti** – этот дом (ср. **tämä, tää, too**); 4) : **~iihe nasse, ku ...** – [до тех пор,] пока ...; **~iks ku ...** – [до тех пор,] пока не ...; **~iks, etti ...** – потому, что ...; **~ill aikkaa, ku ...** – в то время, как ...; **~itä hoolimata*** – несмотря на это; и всё же.
seegla (n, a, a) IV s. – решето; сито.
seeglo|a (maa; n, o; in, i) III v. – просеивать через сито.
seegra (n, a, a) IV s. – общество; компания.
seegra|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. [part.] – 1) следить (за кем-л., чем-л.); 2) следовать (за кем-л., чем-л.); 3) следовать (чему-л.). **~ta ohesääntölöjä** – следовать инструкциям; 4) следовать : **täst ~jaa, etti ...** – из этого следует, что ...
seeme|n (nen, ent, nesse) XVI s. – семя.
seen (e, t, ee) X s. – гриб [чаще – пластинчатый]. **maito~et** – грибы-млечники [грузди, рыжики, волнушки и т.п.] (ср. **opokka**).
seikkahil|u (un, luua, luu) II s. – приключение.
seila|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – плавать [на корабле, лодке и т.п.].
seili (n, ä, i) II s. – парус.
seinä (n, ä, ä) VIII s. – стена. **tuvan ~** – стена комнаты (ср. **seinämä**).
seinälamp|pu (un, pua, puu) II s. – настенная лампа; бра.
seinämä (n, ä, ä) VIII s. – стенка. **kiukkaan ~** – стенка печи (ср. **seinä**).
seinäpap|peeri (peerin, eria, erii) II s. – обои.
seinäpeegli (n, ä, i) II s. – настенное зеркало.
sei|ssaahuz (zahuksen, zahuust, zahuksee) XII s. – остановка.
sei|ssoo (zomaa; zon, ssoo; zoin, soi) III v. – стоять.
seit|sen (tsemän, seent, tsemää) num. – семь.
seitsenkümmet (seittsemänkümnenän, seitseentkümmet, seittsemääkümnenää) num. – семьдесят.
seitsenkümmet seitzen (seittsemänkümnenän seittsemän, seitseentkümmet seitseent, seittsemääkümnenää seittsemää) num. – семьдесят семь.
seitsensattaa (seittsemänsaan, seitseentsattaa, seittsemääsattaa) num. – семьсот.

* *Ille* infinitiivin abessiivi от **hoolia** (см. 19 урок).

seitsentoist (**seittsemäntoist**, **seitseenttoist**, **seittsemäätoist**) *num.* – семнадцать.
seitsentoistkümmeä|äz (**nnen**, **ttä**, **ntee**; *in.* – **nneez**) *num.* – семнадцат|ый (-ая, -ое).
seittsemänne|ez (**ksen**, **est**, **ksesse**) *num.* – седьмая [часть]. **kaks ~est** – две седьмых. **viijelle ~kselle** – пяти седьмым.
seittsemä|äz (**nnen**, **ttä**, **ntee**; *in.* – **nneez**) *num.* – седьм|ой (-ая, -ое).
seittsemääzkümmeäz (**seittsemännenkümmeännen**, **seittsemättäkümmeättä**, **seittsemäntee|kümmeäntee**) *num.* – семидесят|ый (-ая, -ое).
seittsemääzkümmeäz seittsemä|äz (**nnen**, **ttä**, **ntee**) *num.* – семьдесят седьм|ой (-ая, -ое).
seittsemääzsatta|iz (**nnen**, **tta**, **ntee**) *num.* – семисот|ый (-ая, -ое).
sei|väz (**ppähän**, **väst**, **pähäse**) XVIII *s.* – шест; кол; жердь.
sei|zahtaa (**zahtammaa**; **ssaahan**, **zahtaa**; **ssaahin**, **zahti**) IV *v.* – остановиться.
sei|zahtua (**zahtummaa**; **ssaahun**, **zahtuu**; **ssaahuin**, **zahtui**) II *v.* – останавливаться.
seizahut|taa (**tamaa**; **an**, **taa**; **in**, **ti**) IV *v.* – останавливать : **~taa keemiällizen protsezin** – остановить химический процесс (ср. **seizottaa**).
sei|zottaa (**zottammaa**; **ssootan**, **zottaa**; **ssootin**, **zotti**) IV *v.* – останавливать (кого-л., что-л.). **~zottaa auton** – остановить автомобиль (ср. **seizahuttaa**).
sekahanno|z (**ksen**, **ost**, **ksee**) XII *s.* – смущение; замешательство.
sekahannut|taa (**tammaa**; **an**, **taa**; **in**, **ti**) IV *v.* – 1) смешивать; перемешивать (*ингредиенты*); 2) смущать (ср. **sassiia**).
sekahan|tua (**tumaa**; **nun**, **tuu**; **nuin**, **tui**) II *v.* – 1) смешиваться; перемешиваться; 2) смущаться (ср. **sazihua**).
sekahij|in (**zen**, **ist**, **see**) XIII ^a *adj.* – смешанн|ый (-ая, -ое).
sekaisii *adv.* – вперемешку; в беспорядке; как попало.
sekalaa|jai|n (**zen**, **st**, **see**) XIII ^b *adj.* – всевозможн|ый (-ая, -ое).
sekalai|n (**zen**, **st**, **see**) XIII ^a *adj.* – неоднородн|ый (-ая, -ое).
sekun|ti (**nin**, **tia**, **tii**) II *s.* – секунда.
sekä *k.*: **~ ... , etti ...** – как ..., так и ... **~ hää, etti miä** – как он, так и я.
sell|eta (**kenommaa**; **kenoo**; **keni**; **kond.** – **kenissiiz**) X *v.* – 1) проясняться; разгуливаться. **taivaz ~keni** – небо прояснилось. **ilmat ~ettii** – погода разгулялась; 2) отстаиваться; делаться прозрачным. **vezi ~keni** – вода отстоялась; 3) проясняться; выясняться. **assiiä ~keni** – дело прояснилось.
sell|ittää (**ittämmää**; **liitän**, **ittää**; **liitin**, **itti**) IV *v.* – объяснять; разъяснять; пояснять.
sellittü|ä (**mmää**; **ü**, **i**) II *v.* – объясняться. **tämä ~ü sill, etti ...** – это объясняется тем, что ...
selkehül|sse (**en**, **ttä**, **tee**) XX *s.* – 1) ясность; 2) ясность (*дела*); 3) прозрачность.
selkiä (**n**, **ä**, **ä**) VII *adj.* – 1) ясный (-ая, -ое) : **~ taivaz** – безоблачное небо; 2) ясн|ый (-ая, -ое); чётк|ий (-ая, -ое). **~ assiiä** – ясное дело; 3) чист|ый (-ая, -ое); прозрачн|ый (-ая, -ое). **~ lähe** – прозрачный источник.
sell|ko (**on**, **koa**, **koo**) II *s.* – толк. **saa'a ~koa siint** – разобраться в этом.
sell|kä (**än**, **kää**, **kää**) VIII *s.* – 1) спина. **suma on ~ääz** – сумка – на спине. **noissa hepoizen ~kää** – сесть на лошадь. **püssü ~ääz** – с ружьем за спиной; 2) спинка. **stuulin ~kä** – спинка стула; 3) плёс; водное пространство. **keskeel järven ~kää** – посреди озера.
selkärän|ka (**n**, **a**, **a**) IV *s.* – позвоночник.
sellai|n (**zen**, **st**, **see**) XIII ^b *pron.* – так|ой (-ая, -ое); таков|ой (-ая, -ое). **~n, kui ...** – такой, как ... **~n, etti ...** – такой, что ... **~st sattuu!** – такое бывает! **~st on elo!** – такова жизнь! **ei mittä ~st!** – ничего подобного!
selleri (**n**, **ä**, **i**) II *s.* – сельдерей.
sell|liitüz (**itüksen**, **itüüst**, **itüksee**) XII *s.* – объяснение; разъяснение; пояснение; толкование.
sellii|tüzkirja (**n**, **a**, **a**) IV *s.* – справочник.
sellii|tüzta|pa (**van**, **ppaa**, **ppaa**) IV *s.* – 1) манера объяснения; 2) интерпретация.
selvit|tää (**tämmää**; **än**, **tää**; **in**, **ti**) IV *v.* – выяснять; уточнять.
seläkkäi *adv.* – спина к спине.
selälle *adv.* – на спину; навзничь. **kaatua ~** – упасть навзничь (ср. **selällä**).
selällä *adv.* – на спине. **olla ~** – лежать на спине.
senen vooks *k.* – поэтому.
serp|pä (**än**, **pää**, **pää**) VIII *s.* – 1) кузнец; 2) мастер. **kulta~pä** – ювелир.
sereta (**n**, **a**, **a**) V *s.* – среда [день недели]. **~an** – в среду.
serk|ku (**un**, **kua**, **kuu**) II *s.* – 1) двоюродный брат; 2) двоюродная сестра.
serp|pi (**in**, **piä**, **pii**) II *s.* – серп.
sesama (**senensaman**, **siitasammaa**, **siihesammaa**; *in.* – **siinsamaaz**; *el.* – **siintsamast**) *pron.* – т|от (-а, -о) же сам|ый (-ая, -ое).
sel|tä (**än**, **ttää**, **ttää**) VIII *s.* – дядя [*брат отца*] (ср. **enoi**).

si|a (an, aa, aa; oin) VII s. – место; пункт. **süntü|mä~a** – место рождения (ср. **paikka**).
si|ai|n (zen, st, see) XIII ^b s. – заместитель (-ница).
si|annah|ka (an, kaa, kaa) IV s. – свиная кожа.
si|ar (ssaaren, aart, zaresse) XVII s. – сестра (ср. **sizoi**).
si|e (ttiin, että, ttiisse) XV s. – повязка.
si|ella (telomaa; teen, teloo; tteelin, tteeli) VIII v. – завязывать; связывать; привязывать; обвязывать.
sih|a (an, haa, haa) IV s. – 1) положение. **männä ~oilt** – вывихнуться. **käzi on ~oilt** – рука вывихнута.
azettaa ~oillee – вправить; 2) падеж.
sihai|ta (tsommaa; tsen, tsoo; tsin, tsi; kond. – tsissiizin) X v. – находиться; располагаться.
sih|ata (taamaa; taan, tajaa; taizin, taiz) XI v. – целиться; прицеливаться.
sih|hiine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – шипение.
sih|issä (izömmää; hiizen, izöö; hiizin, hiiz) IX v. – шипеть.
sih|ti (in, tiä, tii) II s. – мушка; прицел.
siili (n, ä, i) II s. – ёж.
si|ipi (ven, ppiiä, ppee) IX s. – крыло.
siiz k. – значит; следовательно; тогда (ср. **sill, silloin I**).
si|j|ain (aizen, aist, aisee; mon. nom. – jaist) XIII ^b s. – заместитель. **olla ~aiseen** – замещать.
si|ka (an, kkaa, kkaa) IV s. – свинья.
sik|kaala (kaalan, alaa, alaa) V s. – свиарник.
sik|kiiä (kiiän, iää, iää) VII *adj.* : **~kiiä uni** – глубокий, крепкий сон.
siks k. – потому. **~ etti ...** – потому, что... **~ ku ...** – [до тех пор,] пока не ... (ср. **ku**).
sil|ittää (ittämmää; liitän, ittää; liitin, itti) IV v. – гладить.
silk|ki (in, kiä, kii) II s. – шёлк.
silkki|in (zen, ist, see) XIII ^b *adj.* – шёлков|ый (-ая, -ое).
sill viissii *adv.* – таким образом [*следовательно*].
silloin *adv.* – тогда. **~, konz ...** – тогда, когда ... (ср. **ku, siiz**).
sillä k. – так как.
silmä (n, ä, ä) VIII s. – глаз.
silmäk|e (kehen, eeht, kehesse) XXI s. – 1) омут; 2) : **soon ~e** – омут в болоте.
si|lmä|loom|ji (en, ia, ee) IX s. – веко. **~et vipatetaa** – веки дрожат.
silmä|ter|ä (än, räa, räa) VIII s. – зрачок.
silohi|in (zen, ist, see) XIII ^a *adj.* – глад|кий (-ая, -ое).
silot|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – разглаживать.
sil|ottua (ottummaa; lootun, ottuu; lootuin, ottui) II v. – разглаживаться.
sil|ta (lan, taa, taa) IV s. – мост.
silti *adv.* – однако; тем не менее. **ei ~, etti ...** – не то, чтобы ...
sinne *adv.* – туда (ср. **toohoo**).
sin|niin (izen, iist, isee; mon. nom. – niist) XIII ^b *adj.* – син|ий (-ая, -ее).
si|puuli (puulin, ulia, ulii) II s. – лук.
sirot|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – сыпать.
sissee I postp. [gen.] – внутрь (*чего-л.*).
sissee II adv. – внутрь.
sittee *adv.* – потом.
sivu I adv. – мимо; стороной. **olla ~** – миновать; закончиться. **praaznikka on ~** – праздник прошёл.
sivu II postp. [el.] – мимо (*чего-л.*). **hää mäni koist ~** – он прошёл мимо дома.
si|vuka|tu (un, ttuua, ttuu) II s. – переулоч.
sivulle I adv. – в сторону; вбок.
sivulle II prep. [el.] – в сторону (*от чего-л.*). **ajjaa ~ teest** – съехать с дороги. **männä ~** – отойти; отходить (*от кого-л., чего-л.*) (ср. **rinnalle**).
sivult *adv.* – со стороны; сбоку. **kuulla ~** – услышать со стороны. **kattsoa ~** – взглянуть со стороны.
si|vustkattsoja (n, a, a) VIII s. – [по]сторонний наблюдатель.
sivuul I adv. – в стороне; поодаль; сбоку.
sivuul II prep. [el.] – в стороне (*от чего-л.*). **taloi on ~ teest** – дом – в стороне от дороги (ср. **rinnaal**).
sizeez I postp. [gen.] – внутри (*чего-л.*).
sizeez II adv. – внутри.
sizest I postp. [gen.] – изнутри (*чего-л.*).
sizest II adv. – изнутри.
si|zoi (zoin, ssooja, zoihe) III s. – сестра; сестрёнка [*употребляется родственниками*] (ср. **siar**).
sizäl|tö (lön, töä, töö) II s. – 1) содержание [*книги*]; оглавление.
sizü|z (ksen, üst, ksee) XII s. – 1) нутро; 2) недра.

si|ä (un, nnua, uhe) pron. – ты. **~ä ittse** – ты сам (-а, -о).
soi|jja (maa; n, p; n,) I v. – звучать.
soinni (n, a, i) II s. – звучание.
soit|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. [part.] – 1) звонить. **~taa kelloa** – звонить в колокол. **teleffoona ~taa** – телефон звонит. **~taa üssävälle teleffoonaal** – позвонить другу по телефону; 2) играть [на музыкальном инструменте]. **~taa pianaa** – играть на пианино (ср. **pelata**).
soit|to (on, toa, too) II s. – игра на музыкальном инструменте.
soit|tu (un, tua, tuu) II s. – музыкальный инструмент.
sok|kiia (kiian, iaa, iaa) VII adj. – слеп|ой (-ая, -ое).
solvaaja (n, a, a) VIII s. – обидчик; оскорбитель.
solvaami|in (zen, ist, see) XIII ^a s. – нанесение оскорбления.
solvahu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – оскорбление.
solva|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – оскорблять.
soo (n, ta, ho) I s. – болото.
so|oa (omaa; on, op; in, i) I v. – желать. **mitä ~otta?** – чего желаете? (ср. **haluta, sallia**).
sooja (n, a, a) VIII s. I – оттепель.
sooja (n, a, a) VIII s. II – защита.
soola (n, a, a) VIII s. – соль.
soolakup|pi (in, pia, pii) II s. – солонка.
soomak|koi (oin, koja, koihe) III s. – финка.
soomalai|n (zen, st, see) XIII ^a s. – финн.
soomen pain. adj. – финск|ий (-ая, -ое).
soom|i (en, ia, ee) IX : **~en keel** – финский язык. **läätä ~eks** – говорить по-фински.
soora (n, a, a) VIII adj. – прям|ой (-ая, -ое). **~ tee** – прямая дорога (ср. **oikia**).
sooraa adv. – прямо (ср. **oikii**).
sooriuta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – справляться. **~ssa vaikehuksiin kera** – справиться с трудностями.
soos|tua (tumaa; sun, tuu; suin, tui) II v. – соглашаться.
soostumu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – согласие.
sormenpäh|häin (äizen, äist, äisee; mon. nom. – häist) XIII ^b s. – напёрсток.
sorm|i (en, ia, ee) IX s. – палец руки. **etu~i** – указательный палец. **keski~i** – средний палец. **nimetöin ~i** – безымянный палец. **pikkui~i** – мизинец (ср. **varvaz**).
sor|za (zan, saa, saa) IV s. – утка.
sorzanpoik|kain (kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist) XIII ^b s. – утёнок.
so|ta (an, ttaa, ttaa) VIII s. – война.
sotame|lez (hen, est, hesse) XIX s. – солдат.
sot|kia (koma; en, koo; in, ki) VI v. – путать.
sot|tiilaz (ilahan, ilast, ilahasse) XVIII s. – военный. **palvella ~ilahhaan** – служить военным.
stuuli (n, a, i) II s. – стул.
suenleeka (n, a, a) VIII s. – ящерица.
suhje (tehen, eeht, tehese) XVI s. [ill.] – отношение. **üssavälliin ~e hännee** – дружеское отношение к нему. **hänen ~tehesse** – по отношению к нему; относительно него.
suhtahutta|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) XV v. [ill.] – относиться. **hää ~ajaa hüvvii siihe** – он хорошо к этому относится.
suhteelli|in (zen, ist, see) XIII ^b adj. – относительн|ый (-ая, -ое); сравнительн|ый (-ая, -ое).
suhtehesse adv. – относительно; касательно. **küssüümüz senen onkelman ~** – вопрос касательно этой проблемы.
suhtehet|oin (toman, oint, tomaa) XIV adj. – 1) непропорциональн|ый (-ая, -ое); несоразмерн|ый (-ая, -ое); 2) чрезмерн|ый (-ая, -ое); излишн|ый (-ая, -ее).
sukel|taa (tammaa; lan, taa; zin, si) VII v. – нырять.
suk|ka (an, kaa, kaa) VIII s. – чулок.
suksenla|tu (un, ttuua, ttuu) II s. – лыжня.
suks|i (en, ia, ee; iloin) IX s. – лыжа. **noissa ~iloille** – встать на лыжи.
suksi|a (maa; n, i; n, -) II v. – ходить, идти на лыжах.
suksisauva (n, a, a) IV s. – лыжная палка.
suksis|e (ttiin, että, ttiisse) XV s. – лыжное крепление.
suksivoi|jje (tiin, jjetta, tiisse) XV s. – лыжная мазь.
su|ku (vvun, kkuua, kkuu) II s. – родня; род.
sukulai|n (zen, st, see) XIII ^a s. – родственник.
sukulaizu|sse (en, tta, tee) XX s. – родство.

sukupolvi (en, ia, ee) IX s. – поколение.

sukupool (en, t, ee) X s. – пол : **meehiin** ~ – мужской пол. **naisiin** ~ – женский пол.

sukupolelliin (liimen, iint, imee) XIV s. – половой орган.

sul|a (an, laa, laa) VIII *adj.* – тал|ый (-ая, -ое). ~a **vezi** – талая вода.

sul|attaa (attammaa; laatan, attaa; laatin, atti) IV v. – 1) оттаивать; размораживать; растапливать; 2) плавить.

sulettu pain. partits. – закрыт|ый (-ая, -ое).

sulketa|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – запира|ться [о двери] (ср. **männä lukkuu**).

sul|kia (koma; en, koo; in, ki) VI v. – закрыва|ть; запира|ть.

sul|laa (amaa; an, laa; in, i) IV v. – таять. **jää on ~laant** – лёд растаял.

sul|laate (attehen, ateeht, atehesse) XXI s. – плавка.

sullaatejuus|so (on, soa, soo) II s. – плавленый сыр.

sum|a (an, maa, maa) VIII s. – сумка.

sup|pi (in, pia, pii) II s. – суп.

surma|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – убива|ть.

sur|ra (omaa; en, roo; in, i) VIII v. – горевать; печалиться; скорбеть.

sur|u (un, ruua, ruu) II s. – горе; скорбь.

surullij|in (zen, ist, see) XIII ^a *adj.* – печальн|ый (-ая, -ое); скорбн|ый (-ая, -ое).

suu (n, ta, hu) I s. – 1) рот; 2) : **joen**~ – устье реки.

suula|ki (en, kkiia, kkee) IX s. – нёбо.

suunnit|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – планировать; задумывать; замышлять.

suunnitel|ma (n, a, a; iin) VIII s. – план; проект; замысел. **kaik männöö ~iin mukkaa** – всё идет по плану.

suunnitelmalli|in (zen, ist, see) XIII ^a *adj.* – 1) планов|ый (-ая, -ое); планомерн|ый (-ая, -ое); 2) целенаправленн|ый (-ая, -ое).

suur (en, t, ee) X *adj.* –1) больш|ой (-ая, -ое). ~-**lantain** – огромн|ый (-ая, -ое); 2) : ~ **jauho** – мука крупного помола.

suurelli|in (zen, ist, see) XIII ^a *adj.* – важн|ый (-ая, -ое); надменн|ый (-ая, -ое). **elä oo nii ~in!** – не будь таким важным!

suurem|p (man, paa, paa) *adj. komp.* – больше; больш|ий (-ая, -ое) [по размеру]. ~p **koti, kui too** – больш|ий дом, чем тот (ср. **enemp**).

suuren|lant|tain (aizen, aist, aisee; mon. nom. – taist) XIII ^b *adj.* – довольно больш|ой (-ая, -ое); значительн|ый (-ая, -ое).

suuren|nella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – увеличива|ть; наращива|ть [процесс] (ср. **suurentaa**).

suuren|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – расширя|ть; увеличива|ть [объект]. ~taa **ikkunat** – увеличить окна (ср. **suurennella**).

suurima (n, a, a) V s. – крупа.

suurimik|koi (oin, koja, koihe) III s. – каша [из крупы].

suurkorvilu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – шаль.

Suurot|taava (taavan, avaa, avaa) VIII s. – Большая Медведица [созвездие].

suurpö|vvü (n, ä, ü) II s. – длинная шуба.

Suurpöh|ä (än, hää, hää) VIII s. – Великий Пост.

suur|taa (tamaa; ran, taa; rin, ti) IV v. : ~taa **jauhoa** – крупно молоть муку.

suurt|tua (tumaa; un, tuu; uin, tui) II v. – превраща|ться из большего в меньшее; рассыпа|ться; разукрупня|ться.

suuru|hluu (n, ta, sse) VI s. – бак [для воды].

suuruk|kain (kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist) XIII ^a *adj.* : 1) **ühen ~kaist paijjet** – рубашки одного размера. **ühen ~kaist ihmiist** – люди одного роста; 2) **pään ~kain kivi** – камень величиной с голову.

suurus|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – есть завтрак; завтракать [процесс, происходящий в указанный момент] (ср. **suurustassa**).

suurusta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – завтракать [вообще] (ср. **suurustaa**).

suuru|z (ksen, ust, ksee) XII s. I – завтрак.

suuru|z (ksen, ust, ksee) XII s. II – величина; размер.

suu|taa (tamaa; vvan, ttaa; zin, si) VII v. – вбивать клин.

suuteh|et (iin, iä, isse) XVI s. *mon.* – объедки.

suu|tia (timaa; vvin, ttii; vvin, ti) II v. – судить; осуждать. **süüllizeks ~tia** – признать виновным.

suutija (n, a, a) VIII v. – судья.

suutimi|in (zen, ist, see) XIII ^a s. – осуждение. **süüllizeks ~in** – признание виновным. **süüttömäks ~in** – признание невиновным.

suutk|at (iin, ia, ii) VIII s. *mon.* – сутки. **kahet ~at** – двое суток. **monniia ~ia** – несколько суток.
~ikauz – сутки напролёт. **kolt ~ikautta** – трое суток подряд.
suu|to (vvon, ttooa, ttoo) VIII s. – суд.
suut|tua (tumaa; un, tuu; uin, tui) II v. – злиться. **~tua verehelle** – злиться на ошибку.
suuvot|ta (an, taa, taa) VIII s. – суббота. **~taan** – в субботу.
suu|vve (tehen, vveeht, tehesse) XVII s. – клин.
suu|vvella (telommaa; teen, teloo; tteelin, tteeli) VIII v. [part.] – целовать. **~vvella tüttöjä** – целовать девушку. **~vvella toin-toista** – целоваться.
suuvelma (n, a, a) VIII s. – поцелуй. **antaa tüttöille ~n** – поцеловать девушку.
suuvito|z (ksen, ost, ksee) XII s. – приговор.
suv|ata (vaamaa; vaan, ajaa; aizin, aiz) XI v. [part.] – любить. **~ata emmooja** – любить мать.
suv|vaahusse (ahuen, ahutta, ahuttee) XX s. – любовь.
su|zi (en, tta, ttee; ad. – eel) XI s. – волк.
svaatta|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) XV v. [part.] – свататься. **~ssa tüttöjä** – свататься к девушке.
sveeža (n, a, a) VIII *adj.* – свежий (-ая, -е).
svojak|ka (an, kaa, kaa) V s. – свояк [*муж сестры жены*].
sä|e (tteehen, eeht, tehesse) XVII s. – луч. **päivüen ~e** – солнечный луч.
säi|jje (kkeehen, jjeeht, kehesse) XVII s. – 1) обрывок нити; 2) порыв ветра; 3) складка.
säikäh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – испугаться.
säkili|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – мешок [*мера*]. **kaks ~ist jauhoa** – два мешка муки (ср. **säkki**).
säk|ittää (ittämmää; kiitän, ittää; kiitin, itti) IV v. – расфасовывать в мешки.
säk|ki (in, kiä, kii) II s. – мешок (ср. **salkku, säkilliin**).
säl|üttää (üttämmää; lüütän, üttää; lüütin, ütti) IV v. – охранять; беречь.
sänk|i (en, iä, ee) IX s. – жнивье; стерня.
säp|pi (in, piä, pii) II s. – щекотка.
särkehü|ssä (mmää; ün, jjää; izin, iz) XIV v. – ломаться.
sär|ki (en, kiä, kee) IX s. – плоть.
särki|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII v. – ворчать.
sär|kiä (kõmää; en, kõö; in ki) VI v. – разбивать; ломать.
sär|pää (pämää; vän, pää; vin, pi) IV v. – хлебать.
särv|i (en, iä, ee) IX s. – ребро; грань; кромка.
sär|ätä (käämää; kään, käjää; käizin, käiz) XI v. – швырнуть; кинуть (ср. **viskoja**).
sää (n, tä, hä) I s. – непогода [*буря, шторм и т.п.*].
sääk|jäz (kähän, äst, kähässe) XVIII *adj.* – бурный (-ая, -ое) : **koko süksüä pietää ~kähiä ilmoja** – всю осень держится бурная погода.
sään|nellä (telõmmää; teen, telõö; telin, teli) VIII v. – регулировать; нормировать; упорядочивать.
sään|nõlli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – правильный (-ая, -ое); нормальный (-ая, -ое); регулярный (-ая, -ое); упорядоченный (-ая, -ое). **epä~in verbi** – неправильный глагол.
sään|tõ (nõn, tõä, tõö) II s. – 1) правило; 2) : **õhe~tõ** – инструкция.
säär (en, t, ee) X s. – голень.
säärmarja (n, a, a) IV s. – икра ноги.
säärs|je (ttiin, että, ttiisse) XV s. – подвязка [*чулка*].
sää|ski (zen, skiä, skee) IX s. – комар.
sääsko|i (in, ja, ihe) III s. – большой комар-кара́мора.
säüne|z (hen, eht, hesse) XVIII s. – язь.
sögr|iä (mää; n, i; n, -) II v. – шарить; искать ощупью.
sögrähö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – обман.
sögrä|tä (ämää; än, jää; izin, iz) XI v. – обманывать.
sönki|ä (mää; n, i; n, -) II v. – рыть; копать. **~ä maata** – копать землю.
sör|ü (ün, rüüä, rüü) II s. – мусор; хлам.
söö|jä (n, ä, ä) VIII s. – едок.
söök|ki (in, kiä, kii) II s. – еда; порция; закуска (ср. **adria, eine**).
söömi|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} s. – еда [*процесс*]. **~zen aikkaan** – во время еды.
söömäkeru|z (ksen, ust, ksee) XII s. – пишевод.
söömäri (n, ä, i) II s. – обжора.
sööt|ellä (telõmmää; teen, telõö; telin, teli) VIII v. – откармливать.
sööt|ti (in, tiä, tii) II s. – наживка [*на крючке*].
sööttäjä (n, ä, ä) VIII s. – кормилец.
sööt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – кормить.
sö|övvä (ömää; ön, öp; in, i) I v. – есть; кушать; питаться.

söövüttäv|ä (än, vää, vää) VIII *adj.* – едк|ий (-ая, -ое).

süglä (n, ä, ä) VIII *s.* – бородавка.

sük|kääre (ärehen, äreht, ärehesse) XXI *s.* – узел волóс [в причёске, на затылке].

sükkürik|áz (kähän, äst, kähässe) XVIII *adj.* – в узелках. ~**áz rihma** – нитка в узелках.

sük|küürä (küürän, ürää, ürää) VIII *s.* – узел [на нитке, веревке и т. п.].

süksäh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – забиться; затрепетать. **hänen süän ~ti** – её сердце затрепетало.

süksü (n, ä, ü) II *s.* – осень.

süksü|in (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – осенн|ий (-ая, -ее) [время года]. ~**n päivä** – осенний день (ср. **süksülliin**).

süksülli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – осенн|ий (-ая, -ее) [присущий осени]. ~**ist ilmat** – осенняя погода (ср. **süksüin**).

süksüül *adv.* – осенью [время года] (ср. **süksüün**).

süksüün *adv.* – осенью [осенней порой] (ср. **süksüül**).

süleksen|nellä (telömmää; teen, telöö; telin, teli) VIII *v.* – поплёвывать.

süle|ssä (ksömmää; ksen, ksöö; ksin, ksi) X *v.* – плевать [процесс].

sül|ki (en, kiä, kee) IX *s.* – слюна.

sülkii|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII *v.* – плеваться.

sül|kiä (kömää; en, köö; in, ki) VI *v.* – плевать (ср. **sülessä**).

sül|kü (ün, küä, küü) II *s.* – плевок.

sülle *adv.* : 1) **ottaa lapsen ~** – взять ребенка на руки; 2) **puu kolmee ~** – дерево в три обхвата.

sünni (n, ä, i) II *s.* – грех.

sünni|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *s.* – грешник.

sünnik|áz (kähän, äst, kähässe) XVIII *adj.* – грешн|ый (-ая, -ое); греховн|ый (-ая, -ое).

sünnüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – создать; сделать; привести в исполнение.

süntümämerk|ki (in, kiä, kii) II *s.* – родимое пятно.

süntümäpä|ivä (ivän, ivää, ivää; *ess.* – **än**) VIII *s.* – день рождения.

süntümäs|ja (an, aa, aa, oin) VII *s.* – место рождения.

süntümäv|ooz (uuvven, ootta, ootee) XI *s.* – год рождения.

sün|tüä (tümää; nün, tüü; nüin, tüi) II *v.* – рождаться.

sü|ssiä (simää; zin, ssi; zin, si; *kond.* – **ssiizin**) II *v.* – толкать; толкаться; пихать.

sü|ti (in, ttiä, ttii) II *adj.* – бойк|ий (-ая, -ое); проворн|ый (-ая, -ое).

süt|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV *v.* – зажигать; затапливать [лечь].

süt|tüä (tümää; ün, tüü; üin, tüi) II *v.* – загораться; зажигаться.

süt|tüüte (üttehen, üteeht, ütthehesse) XXI *s.* – растопка [щепки, лучинки и т. п.].

süvem|p (män, pää, pää) *adj. komp.* – глубже; более глубок|ий (-ая, -ое).

süvennö|z (ksen, öst, ksee) XII *s.* – глубокое место.

süv|ä (än, vää, vää) VIII *adj.* – глубок|ий (-ая, -ое).

süv|üsse (vüuvven, üttä, ütee) XX *s.* – глубина.

sü|zi (en, ttä, ttee) XI *s.* – уголь [как топливо] (ср. **hiili**).

süämik|koi (öin, köjä, köihe) III *adj.* – вспылчив|ый (-ая, -ое); раздражительн|ый (-ая, -ое).

süä|n (men, änt, mee) XIV *s.* – 1) сердце; 2) : **puun ~n** – сердцевина дерева.

süänkorva (n, a, a) VIII *s.* – вилочковая железа [анат.].

süänk|áz (kähän, äst, kähässe) XVIII *adj.* – стоящ|ий (-ая, -ее) на своём.

süänriiss|at (oin, oja, oihe) IV *s. mon.* – внутренности.

süäntau|ti (vvin, ttiia, ttii) II *s.* – понос.

süän|tüä (tүmmää; nүн, түü; нүin, түi) II *v.* – сердиться.

süänöö (n, tä, hö) I *s.* – полночь. ~**l** – в полночь; полночью.

süü (n, tä, hü) I *s.* – 1) причина; повод; 2) вина.

süühelmä (n, ä, ä) VIII *s.* – экзема.

süüh|küä (kүmää; ün, күü; üin, күi) II *v.* – чесаться : **nenä ~küü** – нос чешется (ср. **süühüttässä**).

süühüttä|ssä (ämää; än, jjää; izin, iz) XV *v.* – чесаться. **koira ~tää** – собака чешется (ср. **süühküä**).

süühüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV *v.* – 1) скрести; 2) чесать.

süüll|iin (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – виновн|ый (-ая, -ое); виноват|ый (-ая, -ое). ~**zeks suutia** – признать виновным.

süüstalv|i (en, ia, ee) IX *s.* – начало зимы [в ещё осенней природе].

süüt|öin (tömän, öint, tömää) XIV *adj.* – 1) невинн|ый (-ая, -ое). ~**öin lapsi** – невинное дитя; 2) невиновн|ый (-ая, -ое). ~**tömäks suutimiin** – признание невиновным.

Š š.

- šahahutt|aa** (amaa; aa; i) IV v. – шелестеть; шуршать : **tuul ~aa** – ветер шуршит (ср. **šarissa**).
- šah|issa** (izommaa; izoo; hiiz) IX v. – бурлить; бушевать. **meri ~izoo** – море бушует.
- šak|ki** (in, kia, kii) II s. – шахматы. **pelata ~kia** – играть в шахматы. **~ki-lauta** – шахматная доска.
- šar|issa** (izommaa; izoo; riiz) IX v. – шелестеть : **pappeeri ~izoo** – бумага шелестит. **lehet ~issaa** – листья шелестят (ср. **šahahuttaa**).
- šar|riine** (inehen, ineeht, inehesse) XXI s. – шелест.
- šašk|at** (oin, oja, oihe) IV s. *mon.* – шашки. **pelata ~oja** – играть в шашки. **~a-lauta** – шашечная доска.
- šiiris|sellä** (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. : **~sellä silmiä** – щуриться.
- šir|issä** (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – стрекотать. **heinätširkkalaist ~issää** – кузнечики стрекочут.
- šir|riine** (inehen, ineeht, inehesse) XXI s. – стрёкот.
- škaap|pi** (in, pia, pii) II s. – шкаф.
- škoulu** (n, a, u) II s. – школа.
- šturvaala** (n, a, a) VIII s. – штурвал.
- š uutka** (n, a, a) VIII s. – шутка.
- š uut|kia** (kimaa; in, kii; in, ki) II v. – шутить.
- š uutkik|az** (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – шутлив|ый (-ая, -ое); любящ|ий (-ая, -ее) пошутить.
- š uutkuri** (n, a, i) II – 1) *adj.* игрив|ый (-ая, -ое); шаловлив|ый (-ая, -ое). **~ lapsi** – шаловливый ребенок; 2) s. шалун.
- š ääl** *adv.* – там (ср. **tootal**).
- š äält** *adv.* – оттуда (ср. **tootalt**).

T t.

- taaski** *adv.* – и опять; и вновь; снова и снова.
- ta|ata** (kkaamaa; kkaan, kajaa; kaizin, kaiz) XII v. – 1) ручаться. **~ata täst ihmizest** – поручиться за этого человека; 2) гарантировать. **~ata töötä** – гарантировать работу.
- taattu pain. partits.** – гарантированн|ый (-ая, -ое); обеспеченн|ый (-ая, -ое); 2) надежн|ый (-ая, -ое).
- taaz** *adv.* – опять; снова. **ku ~** – между тем, как.
- ta|e** I (kkeehen, eeht, kehesse) XVII s. – гарантия; залог; порука. **olla ~keheen üstävüest** – служить гарантией дружбы. **panna pään ~kehest hänest** – головой ручаться за него. **miun sana on senen ~keheen** – в том порукой моё слово.
- ta|e** II (tteeen, eeht, tehesse) XVII s. – 1) кал; дерьмо; 2) навоз.
- tä|ehanko** (n, a, o) II s. – вилы для навоза.
- taemmaks** *adv.* – дальше назад.
- taemp|p** (man, paa, paa) *adj. komp.* – находящ|ийся (-аяся, -еся) подальше сзади; более отдаленн|ый (-ая, -ое).
- taempaа** *adv.* – с более далёкого расстояния.
- taempaаn** *adv.* – 1) подальше сзади. **seissooа ~** – стоять подальше; 2) на заднем плане.
- ta|eta** (kenommaa; kkeenen, kenoo; kkeenin, kkeeni; kond. – kenissiizin) X v. – отходить назад.
- tä|et|oin** (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – неунавоженн|ый (-ая, -ое); неудобренн|ый (-ая, -ое). **~oin pelto** – неунавоженное поле.
- tä|eve|zi** (en, ttä, ttee; in. –e'ez) XI s. – навозная жижа.
- tagra** (n, a, a) IV s. – ломтик.
- tagro|ja** (imaa; in, oi; in, i) V v. – нарезать на ломтики [*рыбу, мясо*].
- tahallaa** *adv.* – нарочно; умышленно; преднамеренно.
- tahalli|in** (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – умышленн|ый (-ая, -ое); злостн|ый (-ая, -ое); преднамеренн|ый (-ая, -ое); нарочит|ый (-ая, -ое). **~in tappo** – предумышленное убийство.
- tahallizu|sse** (en, tta, tee) XX s. – умышленность; преднамеренность; нарочитость.
- tahansa** *adv.* : **ken ~** – кто угодно. **konz ~** – когда угодно. **mikä (mitä) ~** – что угодно. **mist hinnast ~** – за какую угодно цену.
- tahat|oin** (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – 1) неумышленн|ый (-ая, -ое); ненамеренн|ый (-ая, -ое); непреднамеренн|ый (-ая, -ое). **~oin teko** – непреднамеренный поступок; 2) произвольн|ый (-ая, -ое); самопроизвольн|ый (-ая, -ое); 3) невольн|ый (-ая, -ое). **~oin vere** – невольная ошибка.
- tah|hiia** (hiian, iaa, iaa) VII *adj.* – водянист|ый (-ая, -ое). **~hiiat marjat** – водянистые ягоды.
- tah|ko** (on, koa, koo) II s. – точило.
- tanko|ssa** (omaa; on, jaa; izin, iz) XIV v. – точиться; оттачиваться.

tahmia (n, a, a) VII *adj.* – липк|ий (-ая, -ое).
taholli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* : **ühen ~in** – единодушн|ый (-ая, -ое); единогласн|ый (-ая, -ое). **ühen ~zeest** – единодушно; единогласно.
tah|ota (koomaa; koon, kojaa; koizin, koiz) XI *v.* – точить; оттачивать. **hää ~kojaa viikateht** – он оттачивает косу (ср. **luizata**).
tahot|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – безвольн|ый (-ая, -ое); слабовольн|ый (-ая, -ое).
tahottom|usse (muuvven, utta, utee) XX *s.* – безволие; слабоволие.
tahra (n, a, a) IV *s.* – пятно [*грязи*] (ср. **täplä**).
tahrai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – испачканн|ый (-ая, -ое); запятнанн|ый (-ая, -ое).
tahrat|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – незапятнанн|ый (-ая, -ое).
tah|to (on, toa, too) II *s.* – воля; желание.
tah|toa (toma; on, too; oin, toi) III *v.* [part.] – хотеть. **miä ~on söövvä** – я хочу есть.
tai|jje (tteen, jjeht, tehesse) XVII *s.* – искусство.
tai|ka I (jjan, kkaa; kkaa) IV *s.* – волшебство; колдовство; колдовское (волшебное) средство. **hää tiittää ~koja** – он знает волшебные средства.
taika II *adv.* – чуть-чуть. **on ~ rahhaa** – есть чуть-чуть денег. **ota ~!** – возьми чуть-чуть! **on miul ~ kaikkea** – у меня есть всего понемножку.
tai|kain (kaizen, jjaist, kaisee; *mon. nom.* – **kaist**) XIII ^{b)} *s.* – частичка; чуточка. **anna ~kain kazille maittooa!** – дай кошке чуточку молока! **hää pani lehmälle ~kaizen heinä** – он положил корове чуточку сена.
taikapuu (n, ta, hu) I *s.* – поделочная древесина.
taikina (n, a, a) V *s.* – тесто.
tai|m (men, nt, mee) X *s.* – росток; саженец; сеянец.
taim|et (iloin, iloja, iloihe) X *s.* *mon.* – рассада; саженцы.
tai|ppuua (pumaa; vun, ppuu; vuin, pui) II *v.* – 1) гнуться; сгибаться; изгибаться; склоняться; 2) покоряться; подчиняться.
taip|puumuz (umuksen, umuust, umuksee) XII *s.* – склонность. **~umukset** – склонности; задатки.
taipui|za (zan, saa, saa) VIII *adj.* – 1) гибк|ий (-ая, -ое); 2) покорн|ый (-ая, -ое).
taipui|zse (en, tta, ttee) XX *s.* – 1) гибкость; 2) уступчивость; покорность.
taipumat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – 1) негибк|ий (-ая, -ое); 2) неуступчив|ый (-ая, -ое); несговорчив|ый (-ая, -ое); непокорн|ый (-ая, -ое).
taipumii|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *s.* – 1) сгибание; 2) подчинение; 3) покорение.
tai|taa (tamaa; jjan, taa; zin, si) VII *v.* : **hää ~taa tulla** – он, пожалуй, придет. **~taa noissa lunt satamaa** – возможно, пойдет снег. **~jjat olla oikiaaz** – ты, наверно, прав. **hää ei ~taant tiittää** – он, наверно, не знал.
tait|e (tehen, eeht, tehesse) XVI *s.* – сгиб; изгиб.
tait|ella (telommaa; teen, teloo; telin, teli) VIII *v.* – 1) сгибать; 2) ломать.
tait|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – 1) ломать; 2) складывать [*складной предмет*]; 3) обрывать.
tait|tua (tumaa; un, tuu; uin, tui) II *v.* – 1) ломаться; 2) складываться [*о складном предмете*]; 3) обрываться.
taiva|z (han, st, hasse) XVIII *s.* – небо.
taivazvooh|i (en, t, ee) X *s.* – бекас.
taivut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – 1) гнуть; нагибать; наклонять; 2) покорять; подчинять.
taivutu|z (ksen, ust, ksee) XII *s.* – нагибание; наклон.
takaisii *adv.* – обратно. **tulla ~** – вернуться.
takajal|ka (an, kaa, kaa) IV *s.* – 1) задняя нога [*животного*]; 2) задняя ножка [*стола, стула и т.п.*].
takanuk|ka (an, kaa, kaa) VIII *s.* – корма. **venneehen ~ka** – корма лодки.
takapak|ki (in, kia, kii) II *s.* : **ottaa ~kia** – дать задний ход.
takaperin *adv.* – 1) задом. **kulkia ~** – пятиться; 2) задом наперёд. **hää pani ~ paijjan päälle** – он надел рубашку задом наперёд.
takapool (en, t, ee) X *s.* – 1) обратная сторона. **mitalin ~** – обратная сторона медали; 2) задница (ср. **perze, tauz**).
takaz *adv.* – назад [*спереди*]. **astua kaks azeelt ~** – сделать два шага назад.
takimai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – сам|ый (-ая, -ое) задн|ый (-ая, -ее).
takis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – жать; сжимать; нажимать.
takkaa *postp.* [gen.] – за [*что-л.*] [*далеко*]. **ajjaa linnan ~** – поехать за город (ср. **takkaaks**).
takkaaks *postp.* [gen.] – за [*что-л.*]. **mennä nurkan ~** – зайти за угол (ср. **takkaa**).
takkaan I *adv.* – позади. **hää männöö ~** – он идет позади (ср. **takkaant** I).
takkaan II *postp.* [gen.] – позади [*кого-л., чего-л.*]. **saatun ~** – позади сада.
takkaant I *adv.* – сзади. **hää saavuttaa meitä ~** – он догоняет нас сзади (ср. **takkaan** I).

takkaant II *postp.* [gen.] – из-за. **meren** ~ – из-за моря.
takki *adv.* – всё-таки; тем не менее.
takki ta *adv.* – однако же.
ta|kkooa (koma; on, kko; oin, koi) III *v.* – ковать.
tak|ku (un, kua, kuu) II *s.* – 1) пучок; клок; 2) конопать [*материал для конопачения лодок*].
takkuu (n, ta, sse; loin) VI *s.* – 1) ручательство; порука. **männä** ~**ss**e – ручаться; поручиться. **männä** ~**ss**e **toest** – ручаться за правду; 2) залог. **päästää vapaaks** ~**ta vassaa** – выпустить под залог.
tak|kuukaz (ukkahen, ukast, ukkahasse; *ess.* – ukkahhaan) XVIII *adj.* – космат|ый (-ая, -ое);
 всклокоченн|ый (-ая, -ое).
tali I *k.* – или; или же [*иначе*]; либо : **valkorousku**, ~ **maitoseen** – белый груздь, или млечник (ср. **eli**).
talli II (in, liia, lii) II *s.* – нутряное сало.
talla|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI *v.* [part.] – топтать. ~**ta kukkia** – топтать цветы.
tal|oi (oin, looja, oihe) III *s.* – дом [*здание; постройка и т.п.*]. ~**oi mäeel** – дом на горé (ср. **koti, hoone**).
taloihu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – хозяйство.
taloinmee|z (hen, st, hesse) XIX *s.* – дворник.
taloinpoi|ka (jjan, kkaa, kkaa) VIII *s.* – крестьянин.
taloinpoikanai|n (zen, sta, see; *mon. nom.* – zet) XIII ^{a)} *s.* – крестьянка.
talut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII *v.* – водить. ~**ella kaest** – водить за руку.
tal|uttaa (uttamma; luutan, uttaa; luutin, utti) IV *v.* – вести. ~**uttaa käest** – вести за руку.
talveel *adv.* – зимой [*время года*] (ср. **talveen**).
talveen *adv.* – зимой [*зимней порой*]. **tänä** ~ – этой зимой.
talvelli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – зимн|ий (-ая, -ее).
talv|j (en, ia, ee) IX *s.* – зима. **koko** ~**ikauz** – всю зиму. **enz** ~**ia** – будущей зимой. **viime** ~**ia** – прошлой зимой.
tamma (n, a, a) IV *s.* – кобыла. **ori ja** ~ – жеребец и кобыла.
tamm|j (en, ia, ee) IX *s.* – дуб.
tammik|ko (on, koa, koo) II *s.* – дубрава.
tamp|pi (in, pia, pii) II *s.* : **viitan** ~**pi** – хлястик пальто.
tant|tsi (sin, tsia, tsii) II *s.* – танец.
tant|tsia (tsimaa; sin, tsii; sin, tsi) II *v.* – танцевать.
tanttsija (n, a, a) VIII *s.* – танцор; танцовщик.
tanttsik|koi (oin, koja, koihe) III *s.* – танцовщица; балерина.
ta|pa (van, ppa, ppa) IV *s.* – 1) привычка; обычай; 2) нрав; характер; 3) способ; средство. ~**van adverb**i – наречие образа действия.
tap|ahtua (ahtummaa; paahun, ahtuu; paahuin, ahtui) II *v.* – происходить; произойти; случиться. **mitä on** ~**ahtuunt?** – что случилось?
tap|aizom|a (an, maa, maa) VIII *s.* – убойна [*мясо свежезабитого животного*].
tap|alook|ka (an, kaa, kaa) VIII *s.* – залог [*глагольная форма*] (ср. **takkuu**).
tap|ella (pelomaa; peen, peloo; pelin, peli) VIII *v.* – драться.
tap|in (pimen, iint, pimee) XIV *s.* – убыток; урон.
tap|raa (pamaa; an, paa; oin, poi) III *v.* – убивать.
tap|raahuz (ahuksen, ahust, ahuksee) XII *s.* – событие; случай; происшествие.
tappaami|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *s.* – встреча.
tappaja (n, a, a) VIII *s.* – убийца.
tappelu (n, a, u) II *s.* – драка.
tappio (n, ta, sse; loin) VI *s.* – поражение.
tap|po (on, poa, poo) II *s.* – убийство.
tap|uttaa (uttamma; puutan, uttaa; puutin, utti) IV *v.* : ~**uttaa jaloil** – топтать [стучать] ногами (ср. **topata** II).
tarjoomi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *s.* – 1) угощение; 2) подача на стол.
tarjo|ta (omaa; on, jaa; izin, iz) XI *v.* – 1) угощать; 2) подавать на стол (ср. **tarjulla**).
tarjulija (an, jaa, jaa) VIII *s.* – официант.
tarjulijak|koi (oin, koja, koihe) III *s.* – официантка.
tarju|lla (lommaa; en, loo; lin, li) VIII *v.* – угощать [*множественно*] (ср. **tarjota**).
tarkisso|z (ksen, ost, ksee) XII *s.* – проверка.
tarkis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – проверять.
tark|ka (an, kaa, kaa) IV *adj.* – точн|ый (-ая, -ое). ~**at tiijot** – точные сведения (ср. **täzmälliin**).
tart|tua (tumaa; un, tuu; uin, tui) II *v.* – 1) приставать; цепляться; 2) хвататься; братья. **hää** ~**tui miun kättee** – он схватился за мою руку (ср. **napata, temmata**).
tarve (ett, iisse) XV *s.* – потребность; нужда.

tarvitsov|a (an, vaa, vaa) VIII *adj.* – нуждающийся (-аяся, -еяся).

tarvittav|a (an, vaa, vaa) VIII *adj.* – нужн|ый (-ая, -ое); необходим|ый (-ая, -ое); требуем|ый (-ая, -ое). **epä~a** – ненужн|ый (-ая, -ое); никчёмн|ый (-ая, -ое).

tarviz adv. – [part.] нужно : **miul on ~ rahhaa** – мне нужно денег; я нуждаюсь в деньгах (ср. **pittää, täütää, vajjaa**).

tassaa adv. – поровну.

ta|ssain (zaizen, zaist, zaisee; mon. nom. – ssaist) XIII ^{b)} *adj.* – ровн|ый (-ая, -ое).

tatehik|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – 1) измазанн|ый (-ая, -ое) в навозе; 2) загаженн|ый (-ая, -ое).

tatehut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – удобрять; унавоживать.

tau|ti (vvin, ttiia, tti) II *s.* – болезнь; хворь; недуг. **päässä ~vvist** – выздороветь от болезни.

tauvvinmääritö|z (ksen, öst, ksesse) XII *s.* – диагноз.

tauvvinoire (hen, eht, hesse) XVI *s.* – симптом.

tau|z (ksen, ust, ksee) XII *s.* – задница (ср. **perze, takapool**).

tavalli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – обыкновенн|ый (-ая, -ое); обычн|ый (-ая, -ое).

tavallizeest adv. – обычно.

ta|vat (poin, ppooja, poihe) IV *s. mon.* – нравы; манеры. **karkiat ~avat** – грубые нравы, манеры.

ta|vata (ppaamaa; ppaan, pajaa; ppaizin, ppaiz) XI *v.* – встречать. **~vata tuttavan uulitsaal** – встретить знакомого на улице.

tav|vaarat (aroin, aroja, aroihe) V *s. mon.* – вещи. **neet ollaa miun ~vaarat** – это мои вещи.

tazaizest adv. – ровно : **omenoja on ~ kakskümment** – яблочк ровно двадцать.

ta|zo (zon, ssooa, ssoo) II *s.* – площадь.

teatteri (n, a, i) II *s.* – театр. **lähtiä ~i** – пойти в театр. **käüvvä ~iz** – ходить в театр.

tedrenpell|i (in, liiä, lii) II *s.* – 1) тетеревиный ток; 2) флирт. **pitää ~liiä tütöin kera** – флиртовать с девушкой.

tedr|i (en, iä, ee) IX *s.* – тетерев. **~ikana** – тетёрка. **~ikukko** – тетерев-петух.

tee (n, tä, he) I *s.* – дорога; путь (ср. **matka**).

teehaara (n, a, a) IV *s.* – развилка дорог; распустье.

teelmä (n, ä, ä) VIII *s.* – заготовка; полуфабрикат.

teena|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI *v.* – зарабатывать.

teennäi|n (zen, stä, see; mon. nom. – zet) XIII ^{a)} *adj.* – напускн|ой (-ая, -ое); притворн|ый (-ая, -ое).

tees|siä (simmäa; in, sij; in, si) II *v.* – причинять неприятность.

teet|tää (tämmää; ään, tää; in, ti) IV *v.* – производить; произвести; сработать : **~tää puvun** – сшить костюм. **~tää kinofilmin** – снять кинофильм.

tegras|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – резать [*ском*].

te|hhä (kömää; en, kköö; in, ki) VIII *v.* – делать. **~hhä töötä** – работать.

tek|ahua (ahummaa; kaahun, ahuu; kaahuin, kaahui) II *v.* – образовываться; состоять. **tää sana on ~ahuunt kahest tüvest** – это слово образовано из двух корней.

tek|kijä (kijän, ijää, ijää) VIII *s.* – деятель.

tekkööjä (n, ä, ä) VIII *s.* – притворщик.

te|ko (on, kkoa, kkoo) II *s.* – поступок; дело; деяние (ср. **tekömiin**).

teko- (*слитно*) – искусственн|ый (-ая, -ое). **~hamppaahat** – искусственные зубы.

tekömi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *s.* – работа; действие [*процесс*] (ср. **teko, töö, toiminta**).

tek|össä (köömää; köön, ööjä; köizin, köiz) XIV *v.* [trans.] – притворяться; прикидываться. **~össä läziväks** – притвориться больным.

teleffoona (n, a, a) VIII *s.* – телефон. **läätä ~az** – говорить по телефону. **soittaa ~al** – звонить по телефону. **~patsaz** – телефонный аппарат.

tem|mata (ppaamaa; ppaan, pajaa; ppaizin, ppaiz) XI *v.* – 1) схватить; выхватить. **~mata käest kiin** – схватить за руку. **~mata käest pois** – выхватить из рук; 2) дёрнуть; рвануть; 3) : **~mata oven lahti** – распахнуть дверь настежь (ср. **napata, tarttua**).

teolli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – промышленн|ый (-ая, -ое).

teollizu|sse (en, tta, tee) XX *s.* – промышленность.

terppilli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – терпелив|ый (-ая, -ое). **epä~in** – нетерпелив|ый (-ая, -ое).

terppimü|sse (en, ttä, ttee) XX *s.* – терпение.

terp|piä (pimää; in, pii; in, pi) II *v.* – терпеть.

terrut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – напрягать : **~taa näkkööä** – напрягать зрение.

ter|räävä (räävän, ävä, ävä) VIII *adj.* – остр|ый (-ая, -ое); заострённ|ый (-ая, -ое).

terva (n, a, a) VIII *s.* – смола.

tervahi|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – смолист|ый (-ая, -ое). **~in puu** – смолистое дерево.

tervahu|a (mmaa; n, u; in, i) II *v.* – просмолиться.

tervak|az (**kahan, ast, kahasse**) XVIII *adj.* – смолян|ой (-ая, -ое); просмолённ|ый (-ая, -ое). **~az tännüri** – смолёная бочка.

tervaks|et (**iin, ia, ii**) XII *s. mon.* – смолистые щепки; смольё.

tervapääsko|i (**in, jä, ihe**) III *s.* – стриж.

terva|ta (**amaa; an, jaa; izin, iz**) XI *v.* – смолить. **~ta veneeht** – смолить лодку.

terve (**hen, eht, hesse**) XVI *adj.* – 1) здоров|ый (-ая, -ое). **oo ~!** – будь здоров! **jää'ä ~heks** – выздороветь; 2) цел|ый (-ая, -ое); уцелевш|ий (-ая, -ее).

terveh|tiä (**timmää; in, tii; in, ti**) II *v.* – приветствовать.

tervehü|sse (**en, ttä, ttee**) XX *s.* – здоровье.

tervehü|z (**ksen, üst, ksee**) XII *s.* – привет; приветствие.

ter|ä (**än, rää, rää**) VIII *s.* – 1) лезвие. **veitsen ~ä** – лезвие ножа; 2) лопасть. **airon ~ä** – лопасть весла; 3) зерно.

teräksi|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *adj.* – стальн|ой (-ая, -ое).

teräk|äz (**kähän, äst, kähässe**) XVIII *adj.* – зернист|ый (-ая, -ое) [*богатый зерном*]. **tänävoon on ~kähät rukkihet** – в нынешнем году – зернистая рожь.

terä|z (**ksen, äst, ksesse**) XII *s.* – сталь.

tihhii *adv.* – часто.

tih|hiia (**hiian, iää, iää**) VII *adj.* – густ|ой (-ая, -ое). **~hiia suppi** – густой суп (ср. **tihti**).

tihjaj|in (**zen, stä, see; mon. nom. – zet**) XIII ^{a)} *s.* – мелкий комар; москит; мокрец. **~zet** – мошка.

tihiam|p (**män, pää, pää**) *adj. komp.* – сгущающ|ийся (-аяся, -еися); учащающ|ийся (-аяся, -еися). **~p mettsä** – сгущающийся лес.

tihku|a (**maa; u; i**) II *v.* [part.] – моросить. **~u vihmaa** – моросит дождь.

tihkuvihma (**n, a, a**) IV *s.* – мелкий дождь; изморось. **hoomukselt sattaa ~a** – с утра моросит мелкий дождь.

tih|ti (**in, tiä, tii**) II *adj.* – част|ый (-ая, -ое); плотн|ый (-ая, -ое); густ|ой (-ая, -ое). **~ti mettsä** – густой [*частый*] лес. **~ti verkko** – частая сеть. **~ti kankaz** – плотная [*частая*] ткань (ср. **tihhiia**).

tihikkäisse *adv.* – густо; плотно; часто; кучно.

tii|jje (**ttiin, jjettä, ttiisse**) XV *s.* – наука.

tiijjeakadeemia (**n, a, a**) VII *s.* – академия наук.

tiijjekun|ta (**nan, taa, taa**) VIII *s.* – факультет.

tiijjemel|ez (**hen, est, hesse**) XIX *s.* – учёный.

tiijjenai|n (**zen, sta, see; mon. nom. – zet**) XIII ^{a)} *s.* – женщина-учёный.

tiijjenseegra (**n, a, a**) IV *s.* – научное общество.

tiijjolli|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *adj.* – 1) научн|ый (-ая, -ое); 2) умственн|ый (-ая, -ое); интеллектуальн|ый (-ая, -ое); 3) теоретическ|ый (-ая, -ое); умозрительн|ый (-ая, -ое).

tiijjonan|to (**non, toa, too**) II *s.* – информация; сообщение.

tiijjonhaluhi|in (**zen, ist, see; mon. nom. – ist**) XIII ^{a)} *adj.* – любознательн|ый (-ая, -ое).

tiijjonhal|u (**un, luua, luu**) II *s.* – любознательность.

tiijjosso|z (**ksen, ost, ksee**) XII *s.* – познание; познание.

tii|jot (**toloin, toloja, toloihe**) II *s. mon.* – сведения; данные. **tarkat ~jot hänest** – точные данные о нём.

tiil (**en, t, ee**) X *s.* – кирпич.

tiiro|i (**in, ja, ihe**) III *s.* – божья коровка.

tiiten|ki! * *san.* – конечно, да! разумеется! **ei ~kä!** * – конечно, нет! ни в коем случае!

tii|to (**jjon, ttooa, ttoo**) II *s.* – 1) знание; 2) известие. **on siint kukkaaikke ~ttoo?** – известно ли об этом что-нибудь?

tiittiilli|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *adj.* – научн|ый (-ая, -ое) [*связанный с наукой*]. **~in toiminta** – научная деятельность (ср. **tiijjolliin**).

tiitäjä (**n, ä, ä**) VIII *s.* – колдун; знахарь.

tii|tää (**tämää; jjän, ttää; zin, zi**) VII *v.* – 1) знать. **~tenki!** * – конечно, да! знамо дело! **ei ~tenkä!** * – конечно, нет! ни в коем случае! 2) уметь; разбираться (*в чём-л.*).

tiius|sella (**telomaa; teen, teloo; telin, teli**) VIII *v.* – осведомляться; справляться [*регулярно*]. **~sella tervehüttä** – справляться о здоровье.

tiius|taa (**tammaa; san, taa; sin, ti**) IV *v.* [part.] – справиться; осведомиться; поинтересоваться.

tiiviheest *adv.* – плотно; тесно.

* утвердительная и отрицательная формы *I infinitiivin instruktiivi* от глагола **tiitää** (см. 34 урок).

tiivihü|sse (en, ttä, tee) XX s. – плотность; теснота.
tiivi|z (hen, st, hesse) XVIII *adj.* – плотный (-ая, -ое); тесный (-ая, -ое).
tik|ata (kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz) XI v. – вышивать крестиком.
tik|ka (an, kaa, kaa) IV s. – дягел.
tikkaho|z (ksen, ost, ksee) XII s. – прострочка; простёжка [*внизу юбки, платья и т. п.*]. **laze kolt ~ost sarafanan alle!** – пусти три простёжки внизу сарафана!
tikkata|kkiai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} s. – репейник.
tik|koi (oin, koja, koihe) III *adj.* – 1) хилый (-ая, -ое); тонкий (-ая, -ое); щуплый (-ая, -ое); щедушный (-ая, -ое). **~koi puu pahaizest lohkiiaa** – тонкое дерево плохо колется. **~koi lapsi** – хилый ребёнок; 2) злобный (-ая, -ое) : **~koja hevoist ei saa laskia dabunaa** – злобную лошадь нельзя пускать в табун.
tik|ku (un, kua, kuu) II s. – 1) заноза; 2) палочка; щепочка (ср. **päre**).
tikva (n, a, a) IV s. – тыква.
tij|la (an, laa, laa) IV s. – 1) место. **täss tuvaaz on paljo ~laa** – в этой комнате много места; 2) ёмкость; 3) [рабочее] место. **hää on paimenen ~laa ettsimääz** – он ищет возможность устроиться на место пастуха; 4) : **maa~a** – имение, поместье; усадьба (ср. **paikka**).
til|ata (laamaa; laan, ajaa; laizin, laiz) XI v. – заказывать.
tiligramma (n, a, a) V s. – телеграмма.
tilk|ahtaa (ahtammaa; kaahan, ahtaa; kaahin, ahti) IV v. – капнуть. **vezi ~ahti** – вода капнула.
tilk|ka (an, kaa, kaa) IV s. – капля.
tilk|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. nom.* – **kaist**) XIII ^{b)} s. – капелька; мелкая капля. **maittooa eijoo ~aistka** – молока нет ни капли.
tilkut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – капать [*время от времени*] (ср. **tilkuttaa**).
tilk|uttaa (uttammaa; kuutan, uttaa; kuutin, utti) II v. – капать [*процесс*] (ср. **tilkutella**).
tillahu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – заказ.
tiltuk|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. nom.* – **kaist**) XIII ^{a)} s. – серьга. **kultaist ~kaist** – золотые серьги.
tipakaal san. : **aika on ~** – времени в обрез. **~ heteel** – в критический момент. **oli ~, etti hää ei puont** – он чуть было не упал. **assiat ollaa ~** – дела плохи.
tiuk|ku (un, kua, kuu) II s. – игра.
tiukkukal|u (un, luua, luu) II s. – игрушка.
tiuk|ata (kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz) XI v. – играть (*с игрушками*) (ср. **pelata**).
to|e (kkeehen, eeht, kehesse) XVII s. – запруда. **~e üli ojan** – запруда через ручей.
toh|ata (kaamaa; kaan, kajaa; kaizin, kaiz) XI v. – прокалывать; прорывать; пропарывать.
toh|eta (kkiimaa; kkiin, kias; kkiizin, kkiiz) XI v. – лопаться. **rakko ~kkiiz** – пузырь лопнул (ср. **haleta**).
tohkii|ssa (maa; n, aa; zin, z) XIII v. – прокалываться; пропарываться; прорываться.
tohteri (n, a, i) II s. – врач; доктор.
toh|tia (timaa; in, tii; in, ti) II v. – сметь; осмеливаться : **höö evät ~i astua** – они не осмеливаются войти. **elä ~i ottaa!** – не смей брать! (ср. **uzaltaa**).
toimee adv. : **tulla ~** – обходиться. **miä tüen ~ ilma sinnua** – я обойдусь без тебя.
toimin|ta (nan, taa, taa) V s. – деятельность. **tiittiilliin ~ta** – научная деятельность (ср. **teko, tekömiin, töö**).
toimi|ta (tsommaa; tsen, tsoo; tsin, tsi) X v. – значить; означать. **mitä se ~tsoo?** – что это значит?
toimit|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – 1) исполнять; выполнять; 2) показывать [*для примера*].
toi|n (zen, sta, see; *mon. nom.* – **zet**) XIII ^{a)} *adj., num.* – 1) второй (-ая, -ое); 2) другой (-ая, -ое) (ср. **muu, toizenlain**).
toin-toi|zen (sta, see) *pron.* – друг друга. **höö ~ - ~zen nähtii** – они друг друга увидели. **möö emmä suvva ~ - ~sta** – мы не любим друг друга. **azettaa lazit ~ - ~see** – вставить стаканы друг в друга. **töö että voi ilma ~ - ~sta** – вы не можете друг без друга.
toissii adv. – иначе; по-другому.
toissar|ki (en, kia, kee) IX s. – вторник. **~keen** – во вторник.
toivo (n, a, o) II s. – надежда.
toivo|a (maa; n, o; in, i) III v. [part.] – надеяться. **~a appiia** – надеяться на помощь.
toivot|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – желать. **~taa tervehüttä** – желать здоровья.
toizeks adv. – во-вторых.
toizen|laajai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – другого рода; другого сорта.
toizen|lai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – иной (-ая, -ое); другой (-ая, -ое); отличный (-ая, -ое) от данного. **šääl on kaikkinee ~st tavat** – там совсем другие нравы (ср. **muu, toin**).
toizinaa adv. – иногда.
tok|kua (kumaa; un, kuu; uin, kui) II v. – падать; упасть; сваливаться [*откуда-л.*] (ср. **kapartua, puota**).
tokut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – ронять.

tok|uttaa (uttammaa; kuutan, uttaa; kuufin, utti) IV v. – уронить.
tolk|kua (kumaa; un, kuu; uin, kui) II v. – разбирать [*понимать*]. **en saa mittä ~kua!** – не могу ничего разобрать!
to|o (on, ta, oho) pron. – т|от (-а, -о) [*находящийся в значительном удалении*]. **~ol rannaal** – на том берегу. **tämä eli ~o** – то или другое. **tää eli ~o** – тот или другой. **tätä ja ~ta** – то да сё. **ei tätä eikä ~ta** – ни то, ни сё (ср. **se, tämä, tää**).
to|oa (omaa; on, op; in, i) I v. – 1) приносить; привозить; приводить; 2) подавать; 3) подносить; подвозить; подводить (ср. **veejjä**).
toaal adv. – вон там [*в значительном отдалении*] (ср. **šääl**).
tooa|t adv. – вон оттуда [*издалека*] (ср. **šäält**).
tooh|hiin (izen, iist, isee; mon. nom. – hiist) XIII ^{b)} **adj.** – берестян|ой (-ая, -ое).
tooh|i (en, ta, ee) X s. – берёста.
toohoo adv. – вон туда [*вдаль*] (ср. **sinne**).
tooja (n, a, a) VIII s. – податель (-ница). **tään kirjehen ~** – податель этого письма.
toonni (n, a, i) II s. – ввоз, импорт. **veenni ja ~** – экспорт и импорт.
toonnoi adv. – недавно.
toonnoi|n (zen, st, see) XIII ^{b)} **adj.** – 1) недавн|ий (-яя, -ее); 2) тогдашн|ий (-яя, -ее).
top|ata (раамаа; paan, ajaa; paizin, paiz) XI v. – 1) штопать. **hää ~ajaa sukkiia** – она штопает чулки; 2) топнуть : **hää ~paiz jalkaa** – он топнул ногой (ср. **taputtaa**).
toti|hiin (zen, ist, see) XIII ^{a)} **adj.** – серьёзн|ый (-ая, -ое) [*человек*] (ср. **vakkaava**).
totisso|z (ksen, ost, ksee) XII s. – доказательство; свидетельство.
totis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – доказывать; свидетельствовать.
totistaj|a (an, jaa, jaa) VIII s. – свидетель (-ница).
totizeest adv. – серьёзно; не шутя. **hää nüt läkkäiz ~** – он теперь говорил серьёзно.
tot|tuuhusse (uhuen, uhutta, uhuttee) XX s. – истина.
totu|huelli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} **adj.** – правдив|ый (-ая, -ое).
totu|huellizu|sse (en, tta, tee) XX s. – правдивость.
touhu (n, a, u) II s. – хлопоты.
to|zi (en, tta, ttee) XI s. – правда.
tozia|ssiia (ssiian, ziaa, ziaa) VII s. – факт.
to|zittaa (zittammaa; ssiitan, zittaa; ssiitin, zitti) IV v. – удостоверять; подтверждать.
tuet|oin (toman, oint, tommaa) XIV **adj.** – без подпорки; без поддержки; без опоры.
tuhanne|ez (ksen, est, ksee) num. – тысячная [*в простых дробях*]. **üks ~ez** – одна тысячная (1/1000). **viiz ~est** – пять тысячных (5/1000) (ср. **tuhattaiz-oza**).
tuha|tta (nnen, ttaa, ntee) num. – тысяча.
tuhatta|iz (nnen, tta, ntee) num. – тысячн|ый (-ая, -ое).
tuhattaiz-o|za (zan, ssaa, ssaa) VIII **num.** – тысячная [*в десятичных дробях*]. **kolt kokonaist ja kakssattaa neljäkümment viiz ~ - ~ssaa** – три целых и двести сорок пять тысячных (3,245) (ср. **tuhanneez**).
tuhhoomi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – уничтожение; истребление.
tuh|ka (an, kaa, kaa) VIII s. – пепел. **pallaa ~aks** – сгореть дотла; обратиться в пепел. **polttaa ~aks** – сжечь дотла; испепелить.
tuhkakup|pi (in, pia, pii) II s. – пепельница.
tuhkarok|ko (on, koa, koo) II s. – корь. **olla ~ooz** – болеть корью.
tuhma (n, a, a) VIII **adj.** – глуп|ый (-ая, -ое); дурацк|ий (-ая, -ое). **~ teko** – глупый, дурацкий поступок.
tuhmuk|kain (kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist) XIII ^{a)} s. – дурачок; дуручка.
tuhmuri (n, a, i) II s. – дурак, дура.
tuh|o (on, hooa, hoo) II s. – ущерб; вред. **tehhä ~hooa** – наносить ущерб; причинять вред; вредить. **tehhä ~on** – нанести ущерб; причинить вред; навредить.
tuh|ota (hoomaa; hoon, ojaa; hoizin, hoiz) XI v. – губить; уничтожать; истреблять.
tui|sko (zon, skoa, skoo) II **adj.** – пылк|ий (-ая, -ое); темпераментн|ый (-ая, -ое).
tui|sku (zun, skua, skuu) II I **adj.** – вспыльчив|ый (-ая, -ое); горяч|ий (-ая, -ее).
tui|sku (zun, skua, skuu) II II s. – вьюга; пурга.
tui|zata (skaamaa; skajaa; skaiz) XI v. : **~skajaa lunt** – снег метёт. **oi, mitä ~skaiz lunt!** – ой, как замело!
tukahut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – 1) душить; 2) гасить. **~taa leekin** – погасить пламя.
tukahuttami|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – 1) удушение; 2) гашение.
tukanleikkuu (n, ta, sse; loin) VI s. – стрижка.
tuk|ehtua (ehtummaa; keehun, ehtuu; keehuun, ehtui) II v. – 1) задохнуться. **olla ~ehtumaaz** – задыхаться; 2) гаснуть; глохнуть. **tuli ~ehtuu** – огонь гаснет. **huuto ~ehtui** – крик заглох.

tu|ki (en, kkiia, kkee) IX s. – подпорка; опора; поддержка (ср. **turva**).
tuk|ka (an, kaa, kaa) VIII s. – шевелюра; волосы. **leikata ~kaa** – стричь [волосы].
tukkalait|e (tiin, etta, tiisse) XV s. – причёска.
tuk|keehoz (ehoksen, ehoost, ehoksee) XII s. – удушье.
tuk|keela (keelan, elaa, elaa) VIII *adj.* – дряхл|ый (-ая, -ое).
tuk|kia (kimaa; in, kii; in, ki) II v. – затыкать; заделывать.
tu|kkiia (koma; en, kkoo; in, ki) VI v. – поддерживать; подпирать. **~kkiia aijjan** – подпереть забор.
~kkiia läzijää käzivarrest – поддерживать больного под руку.
tuk|koova (koovan, ova, ova) VIII *adj.* – 1) крепк|ый (-ая, -ое); плотн|ый (-ая, -ое); 2) коренаст|ый (-ая, -ое)
tukomi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – поддержка; подкрепление [*процесс*].
tulennar|ka (an, kaa, kaa) IV *adj.* – огнеопасн|ый (-ая, -ое).
tul|i (en, t, lee) X s. – огонь.
tulipal|o (on, looa, loo) II s. – пожар.
tulki|ta (tsomma; tsen, tsoo; tsin, tsi; *kond.* – **tsissiizin**) X v. – переводить. **~ta ižoraa** – перевести на ижорский.
tulkitsij|a (an, jaa, jaa) VIII s. – переводчик. **~a ižorast venäesse** – переводчик с ижорского на русский.
tulkitsomat|oin (toman, oint, tomma) XIV *adj.* – 1) неперевадённ|ый (-ая, -ое); 2) неперевадим|ый (-ая, -ое).
tulkitsom|miin (miizen, iist, isee) XIII ^{b)} s. – перевод.
tulkittu pain. partits. – переведённ|ый (-ая, -ое). **~ venäest** – переведённ|ый с русского.
t|ulla (ulomaa; ien, ulloo; ulin, uli) VIII v. – 1) приходить; прибывать; приезжать : **~ulla kottii** – прийти домой; 2) : **~ulla takaisii** – вернуться; 3) : **~ulla joossen**¹ – прибежать; прибежать; 4) получить; выйти. **ei ~ult mittää** – ничего не вышло (ср. **onnistua**).
tullavoon *adv.* – на будущий год.
tul|leekaz (ekkahan, ekast, ekkahasse) XVIII *adj.* – 1) горящ|ий (-ая, -ее); 2) горяч|ий (-ая, -ее). **~ekkahat hiilet** – горячие угли.
tul|loova (loovan, ova, ova) *adj.* – будущ|ий (-ая, -ее); следующ|ий (-ая, -ее).
tul|o (on, looa, loo) II s. – приход; прибытие; проезд (ср. **saapumiin**).
tuloai|ka (jjan, kkaa, kkaa) IV s. – время прибытия, прихода.
tuloksek|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – результативн|ый (-ая, -ое); успешн|ый (-ая, -ое).
tulomo|z (ksen, ost, ksee) XII s. – пришествие. **Toin ~z** – Второе пришествие.
tulovai|zusse (ssuuvven, zutta, zutee) XX s. – будущее. **~ssuuvvenusko** – вера в будущее.
tulo|z (ksen, ost, ksee) XII s. – результат. **~kset, kummat ootellaa** – ожидаемые результаты.
tulva (n, a, a) VIII s. – разлив; половодье; паводок.
tulvaniit|tü (iun, tüü, tüü) II s. – заливной луг; пойма.
tulvi|a (maa; i; -) II v. – разливаться; выходить из берегов. **joki on ~int** – река вышла из берегов.
tumma (n, a, a) VIII *adj.* – тёмн|ый (-ая, -ое).
tummai|hoin (oizen, oist, oisse; *mon. nom.* – **hoist**) XIII ^{b)} *adj.* – смугл|ый (-ая, -ое); темнокож|ый (-ая, -ее).
tummen|taa (tamma; nan, taa; zin, si) VII v. – затемнять.
tumme|ta (nommaa; nen, noo; nin, ni) X v. – темнеть.
tunkehu|a (mmaa; n, u; in, i) II v. – 1) [part.] пробираться; пробраться; 2) : **~a (üli)** [gen.] – перелезть (*через что-л.*). **miä ~in üli aijjan** – я перелез через ограду [забор].
tun|ne (tiin, netta, tiisse) XV s. – чувство; ощущение.
tunnelma (n, a, a) VIII s. – настроение.
tunnettu pain. partits. – известн|ый (-ая, -ое).
tunni (n, a, i) II s. – час. **sinne on kaks ~a matkaa** – туда – два часа пути.
tunnis|taa (tamma; san, taa; sin, ti) IV v. – опознавать.
tunni|t (loin, loja, loihe) II s. *mon.* – часы. **ranne~t** – наручные часы. **seinä~t** – настенные часы.
tunnot|oin (toman, oint, tomma) XIV *adj.* – бесчувственн|ый (-ая, -ое); безжалостн|ый (-ая, -ое).
tunnus|sella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – ощупывать; щупать.
tunnusso|z (ksen, ost, ksee) XII s. – 1) признание; 2) исповедь.
tunnus|taa (tamma; san, taa; sin, ti) IV v. – 1) признаваться; 2) исповедоваться.
tunnu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – признак.
tun|tia (toma; nen, too; zin, si) *epäs. v.* I [part.] – 1) чувствовать; ощущать; 2) быть знакомым (*с кем-л.*).
miä ~nen hänt – я с ним знаком.
tun|tia (toma; nen, too; zin, si) *epäs. v.* II [gen.] – узнать (*кого-л., что-л.*).
tuntiilli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – чувствительн|ый (-ая, -ое); сентиментальн|ый (-ая, -ое).
tuntija (n, a, a) VIII s. – знаток.
tun|to (non, toa, too) II s. – осязание.

¹ I infinitiivin instruktiivi от **joossa** (см. 34 урок).

tuntomat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – неизвестный (-ая, -ое).

tun|tua (tumaa; nun, tuu; nuin, tui) II *v.* – 1) [in.] чувствовать; ощущаться (*зде-л.*). **jalaaz ~tuu tuskaa** – в ноге ощущается боль; 2) [el. – abl.] казаться (*кому-л. – кем-л., чем-л.*). **hää miust ~tuu nagrettavalt** – он мне кажется смешным.

tu|pa (van, ppa, ppa) VIII *s.* – комната.

tup|pe (en, pea, pee) II *s.* – ножны; футляр. **panna veitsen ~pee** – вложить нож в ножны.

tupsah|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – шлёпнуться.

turbak|ka (an, kaa, kaa) V *s.* – голавль.

turha (n, a, a) VIII *adj.* – напрасный (-ая, -ое); тщетный (-ая, -ое).

turhaa *adv.* – напрасно; тщетно; зря.

turhu|sse (en, tta, tee) XX *s.* – тщета; суета. **kuluttaa aikkaa ~tee** – тратить время попусту. **~ksiin ~sse** – суета сует.

turnu|z (ksen, ust, ksee) XII *s.* – турнепс.

turpia (n, a, a) VII *adj.* – 1) погустевший (-ая, -ее); 2) опухший (-ая, -ее).

tur|lossa (poomaa; poon, oojaa; poizin, poiz) XIV *v.* – разбухать; вспучиваться.

tur|paahtat (ahiin, ahia, ahisse) XVIII *s. mon.* – лестница. **männä ~ahia ülöz** – подниматься по лестнице.

turra (n, a, a) VIII *adj.* – онемелый (-ая, -ое).

turruto|z (ksen, ost, ksee) XII *s.* – притупление [*боли*]; обезболивание.

turrut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – 1) вызывать онемение; 2) обезболить; притуплять [*боль*].

tur|ruukaz (ukkahan, ukast, ukkahasse; ukkahhiin) XVIII *adj.* – 1) шишковатый (-ая, -ое); бугристый (-ая, -ое). **~ruukaz runko** – шишковатый ствол; 2) ухабистый (-ая, -ое). **~ruukaz tee** – ухабистая дорога.

tur|skia (skimaa; zin, skii; zin, ski) II *v.* : **~skia nennää** – утирать, вытирать нос.

tur|tua (tumaa; run, tuu; ruin, tui) II *v.* – притупляться [*о боли*]; неметь.

turtumu|z (ksen, ust, ksee) XII *s.* – онемение.

tur|u (un, ruua, ruu) II *s.* I – рынок; базар. **käiüvvä ~uuz** – ходить на рынок. **ostaa ~ult** – купить на рынке.

tur|u (un, ruua, ruu) II *s.* II – 1) труба [*музык. инструмент*]; 2) пастуший рожок.

tur|uttaa (tammaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – трубить.

turva (n, a, a) VIII *s.* – 1) убежище; 2) опора; защита (ср. **tuki**).

turva|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI *v.* – 1) защищать; 2) обеспечивать. **töö ~jaa ellooa** – работа обеспечивает жизнь.

tur|ve (ppeeheh, veeht, pehesse) XVI *s.* – торф.

turvista|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV *v.* [ill.] – прибегнуть : **miä ~izin hänen appii** – я прибегнул к его помощи.

turvot|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – замачивать для разбухания.

tu|ska (zan, skaa, skaa) VIII *s.* – 1) боль; 2) скорбь; страдание (ср. **mure**).

tuskahij|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – страдающий (-ая, -ее).

tuskii *adv.* – едва; еле; слегка.

tu|ssa (zan, ssaa, ssaa) VIII *s.* – гриб-дождевик.

tu|ssaakaz (zakkahan, zakaast, zakkahasse; zakkahhiin) XVIII *adj.* – скорбный (-ая, -ое); скорбящий (-ая, -ее).

tut|kia (kimaa; in, kii; in, ki) II *v.* – 1) исследовать; 2) спрашивать; узнавать (*что-л.*) (ср. **küssüüä**).

tutkija (n, a, a) VIII *s.* – исследователь.

tutkimat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – 1) неизученный (-ая, -ое); неисследованный (-ая, -ое); 2) непостижимый (-ая, -ое).

tutkimu|z (ksen, ust, ksee) XII *s.* – изучение; исследование.

tutkin|to (non, toa, too) II *s.* – экзамен.

tuttahu|a (mmaa; n, u; in, i) II *v.* – знакомиться.

tuttava (n, a, a) VIII *adj.* – знакомый (-ая, -ое).

tuttavu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – знакомство. **solmia ~en** – завязать знакомство.

tuttavut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – знакомить. **~taa heijjet toin-toizen kera** – познакомить их друг с другом.

tu|zata (skaamaa; skaan, skajaa; skaizin, skaiz) XI *v.* – страдать; горевать; печалиться. **~zata üssäväst** – печалиться о друге.

tuzat|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – безболезненный (-ая, -ое).

tuul (en, t, ee) X *s.* – ветер.

tuul|ata (laamaa; laan, ajaa; laizin, laiz) XI *v.* – проветривать; вентилировать.

tuulahta|ssa (amaa; jjaa; iz) XV *v.* – дунуть; пахнуть.

tuulek|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – ветренный (-ая, -ое) : **~kahat ilmat** – ветренная погода.

tuulenhenk|i (en, iä, ee) IX s. – лёгкий ветерок.

tuull|la (omaa; oo; i) VIII v. – дуть [*o vetre*] : **tänäpään ~oo kovasti** – сегодня сильно дует.

tuulruik|koi (oin, koja, koihe) III s. – ветрянка, ветряная оспа. **lässiä ~koja** – болеть ветрянкой.

tuull|taa (tamaa; lan, taa; zin, si) VII v. – провеивать : **tääl ~letaa viljaa** – здесь провеивают зерно.

tuull|tua (tumaa; lun, tuu; luin, tui) II v. – проветриваться.

tuura (n, a, a) VIII s. – пешня [*для пробивания льда*].

tuutik|ka (an, kaa, kaa) V s. – сноп. **olki~ka** – соломенный сноп.

tuutša (n, a, a) VIII s. – туча.

tähen|tää (tämmää; nän, tää; zin, si) VII v. [all.] – предназначаться : **kelle tämä on ~nettü?** – кому это предназначено?

tähetü|jä (mmää; ü; i) II v. – покрываться звёздами : **taivaz ~i** – небо покрылось звёздами.

täh|heekäz (ekkāhän, ekäst, ekkähässe) XVIII *adj.* – звёздный (-ая, -ое). **~heekäz taivaz** – звёздное небо.

täh|kä (än, kää, kää) VIII s. – колос. **ruiz tekkoo ~kää** – рожь колосится.

tähkäkuivaja (n, a, a) VIII s. – колоснику [*сушилка для колосьев под крышей*].

täh|ti (en, tiä, tee) IX s. I – звезда.

täh|ti (en, tiä, tee) IX s. II – знак; признак; примета. **panna ~elle** – замечать; обращать внимание (ср. **merkki**).

Tähtiraj|ta (an, ttaa, ttaa) IV s. – Млечный Путь.

tähtäi|n (men, nt, mee) XIV s. – 1) прицел. **ottaa ~mee** – прицелиться; взять на прицел; 2) : **mitä häneel on ~meez?** – что у него за цель?, куда он метит?

täh|ätä (tämmää; tään, täjää; täizin, täiz) XI v. [ill.] – прицеливаться. **hää ~täjää repoihe** – он прицеливается в лисицу.

täi (n, tä, he; jjen) I s. – вошь.

täik|äz (kähän, äst, kähässe) XVIII *adj.* – шивший (-ая, -ое); завшивленный (-ая, -ое). **~kähät vaattiit** – завшивленная одежда.

täintarha (n, a, a) IV s. – лишай.

täit|tüä (tümää; ün, tüü; üin, tüi) II v. – завшиветь.

täk|ki (in, kiä, kii) II s. – палуба.

täkälittee *adv.* – в этом направлении; по этой дороге.

täkäläi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – здешний (-ая, -ее); местный (-ая, -ое).

tämmöi|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – такой (-ая, -ое) : **~n, ku tää** – такой, как этот (ср. **mokkooma, sellain**).

tä|mä (män, tä, hä; in. – ss) *pron.* – вот это [*совсем рядом*]. **~mä on miun koti** – вот это мой дом. **~mä eli too** – то или другое. **~tä ja tota** – то да сё. **ei ~tä eikä tota** – ни то ни сё (ср. **se, too, tää**).

tänne *adv.* – сюда. **tüe ~!** – иди сюда! **anna ~!** [*пазг.*] – дай сюда!

tänäpään *adv.* – сегодня.

tänävoon *adv.* – в нынешнем году.

täplä (n, ä, ä) VIII s. : – пятно [*цветное*] (ср. **tahra**).

täpläk|äz (kähän, äst, kähässe) XVIII *adj.* – пятнистый (-ая, -ое).

täpötäün *san.* – полным- полно. **šääl ~ oli väkkiä** – там было полным-полно народу. **pehot ollaa ~ marjaa** – кусты усыпаны ягодой (ср. **täün**).

tär|issä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – дрожать; трястись. **taloi ~izöö** – дом дрожит.

tärkehü|sse (en, ttä, ttee) XX s. – важность. **assiaan ~en vooks** – ввиду важности дела.

tärkiä (n, ä, ä) VII *adj.* – важный (-ая, -ое). **pitää sitä ~än** – считать это важным.

tärkähtä|ssä (mmää; än, jjää; izin, iz) XV v. – зародиться.

tärkäh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – 1) возникнуть; 2) пустить ростки.

tär|riine (inehen, ineeht, inehesse) XXI s. – дрожь; тряска.

tär|räähüz (ähüksen, ähüüst, ähüksee) XII s. – сотрясение. **püzün ~räähüz** – отдача ружья.

tär|ähtää (ähtämmää; räähän, ähtää; räähin, ähti) IV v. – сотрястись; содрогнуться.

tärähüt|ellä (telömmaa; telöö; teli) VIII v. : **ukkoin ~teli ümpärissölöiz** – гром прокатился по окрестностям.

tärähüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – 1) сотрясать; толкать. **ei saa kantta ~tää, kui toin kirjuttaa** – нельзя толкать стол, если другой пишет; 2) хлопнуть; подстрелить. **kuulit siä, ku miä püzüst ~in?** – ты слышал, как я из ружья хлопнул?

tä|ti (in, ttiiä, ttii) II s. – тётя [*сестра отца или матери*].

täzmälli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – 1) точный (-ая, -ое). **~ist tunnit** – точные часы; 2) аккуратный (-ая, -ое). **~in ihmiin** – аккуратный человек (ср. **tarkka**).

täzmällää *adv.* – 1) точно; ровно; как раз; 2) пунктуально; аккуратно; вовремя.

täjä (än, tä, hä; in. – ss) *pron.* – вот эт|от (-а, -о) [*ближайший*]. **miä elän ~ss koiz** – я живу вот в этом доме (ср. **se, too, tämä**).

tääl *adv.* – здесь.

täält *adv.* – отсюда.

täün *san.* – полно. ~ **väkkiä** – полно народу. **uhluut ollaa ~** – ведра полны́ (ср. **täpötäün, täüz**).

täüteläi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – полн|ый (-ая, -ое). ~ **n uhluu vettä** – полное ведро воды (ср. **täüz**).

täüt|tää (tämmä; än, tää; in, ti) IV *v.* – наполнять.

täüt|tüä (tümää; ün, tüü; üin, tüi) II *v.* – 1) наполняться. **uhluu ~tüi** – ведро наполнилось; 2) исполняться.

lapselle ~tüi kuuz vootta – ребенку исполнилось шесть лет.

täütümät|öin (tömän, öint, tömää) XIV *adj.* [ill.] – недовольн|ый (-ая, -ое); неудовлетворённ|ый (-ая, -ое). ~ **öin tööhö** – недовольный работой.

täütümättömü|sse (en, ttä, ttee) XX *s.* – недовольство; неудовлетворение.

täütüväi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – удовлетворённ|ый (-ая, -ое).

täütüväizü|sse (en, ttä, tee) XX *s.* – удовлетворение.

täütü|ä (mää; ü; i) II *v.* [all.] – быть нужным; требоваться: **miulle ~ü männä** – мне необходимо идти. **hänelle ~i söövvä** – ему требовалось поесть (ср. **pittää, tarviz, vajjaa**).

täü|z (vven, ttä, tee) XI *adj.* – 1) полн|ый (-ая, -ое) [*целый, завершённый*]: ~ **z ikä** – “полный” возраст; совершеннолетие; 2) полн|ый (-ая, -ое) [*толстый*]. ~ **z meez** – полный мужчина; 3) [part.] пол|он (-на, -но): **uhluu on ~z vettä** – ведро полно воды (ср. **täün, täüteläin**).

täüz-ik|käin (käizen, äist, käisee; *mon. nom.* – **käist**) XIII ^{b)} *adj.* – совершеннолетн|ий (-ая, -ее).

tököt|ti (in, tiä, tii) II *s.* – дёготь.

tölmijä (n, ä, ä) VIII *s.* – шалун (-ья).

tölmijä (mää; n, i; n, -) II *v.* – шалить.

tönki|ä (mää; n, i; n, -) II *v.* – рыть; рыться; ковырять; разрывать. **sika ~i** – свинья роется. **härki noisi mölizömmää ja maata ~mää sarviloil** – бык стал реветь и рыть землю рогами.

tönk|kiä (kimää; in, kii; in, ki) II *v.* – толкать [*многократно*]; подталкивать.

tönk|ätä (käämää; kään, äjää; käizin, käiz) XI *v.* – толкать [*однократно*].

tör|i (in, riä, rii) II *s.* – башня; колокольня. ~ **iiz on suur kello** – на колокольне – большой колокол.

tör|issä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX *v.* – болтать вздор.

törk|ka (än, kää, kää) II *s.* – тёрка.

törk|ätä (käämää; kään, äjää; käizin, käiz) XI *v.* – натирать [*на тёрке*].

tör|kü (ün, küä, küü) II *s.* – сор; дрянь. **tuvaaz on täün ~küä** – в комнате полно сора.

törni|ä (mää; n, i; n, -) II *v.* – тыкать; пырнуть. ~ **ä veitseel** – пырнуть ножом.

tör|riine (inehen, ineeht, inehesse) XXI *s.* – вздор; вздорная болтовня.

tjöö I (eijjen, eitä, eihe; *akk.* – **eijjet**) *pron.* – вы. **kiijjän ~eitä!** – благодарю вас! **tüen hoomeen ~eijjen loo** – завтра приду к вам. ~ **eijjen üssävät** – ваши друзья. **antakaa lupa kuttsua ~eijjet!** – разрешите вас пригласить! **miä oon kuult ~eist** – я слышал о вас.

töö II (n, tä, hö) I *s.* – работа. **tehhä ~tä** – работать [*трудиться*]. **olla ~z** – работать [*на рабочем месте*]. **miz oot siä ~z?** – где ты работаешь? **männä ~hö** – идти на работу. **käüvvä ~z** – ходить на работу.

töök|äz (kähän, äst, kähässe) XVIII *adj.* – трудолюбив|ый (-ая, -ое); работающ|ий (-ая, -ее).

töömeel|z (hen, st, hesse) XIX *s.* – рабочий; трудящийся (ср. **töönain, töönikka**).

töönai|n (zen, sta, see; *mon. nom.* – **zet**) XIII ^{a)} *s.* – рабочая; трудящаяся (ср. **töömeez, töönikka**).

töönik|ka (an, kaa, kaa) V *s.* – работн|ик (-ца); труженн|ик (-ца) (ср. **töömeez, töönain**).

tööntek|kiijä (kiijän, ijää, ijää) VIII *s.* – сотрудник; работник (ср. **töönikka**).

töön|tää (tämmä; nän, tää; zin, si) VII *v.* – 1) толкать; 2) совать; сунуть [*что-л. куда-л.*].

töön|tö (nön, töä, töö) II *s.* – толчок.

töösken|nellä (telömmä; teen, tellöö; telin, teli) VIII *v.* [ess.] – служить [*ходить на службу*]. ~ **nellä inženerriin** – служить инженером.

tühjen|tää (tämmää; nän, tää; zin, si) VII *v.* – опорожнять; осушать [*бокал*]; освобождать.

tühje|tä (nömmää; nen, nöö; nin, ni) X *v.* – опорожняться; осушаться [*о бокале*].

tühjä (n, ä, ä) VIII *adj.* – 1) пуст|ой (-ая, -ое). ~ **tupa** – пустая комната; 2) пол|ый (-ая, -ое). ~ **puu** – полое дерево; 3) пуст|ой (-ая, -ое); напрасн|ый (-ая, -ое). ~ **touhu** – пустые хлопоты.

tühjü|sse (en, ttä, tee) XX *s.* – пустота.

tühkäl|h (an, haa, haa) IV *s.* – говядина.

tük|ki (in, kiä, kii) II *s.* – пушка.

tük|kää (kämää; än, kää; in, ki) IV *v.* – биться; пульсировать. **süän ~kää** – сердце бьётся.

tük|kü (ün, küä, küü) II *s.* – штука. **kolt ~küä** – три штуки.

* без соблюдения закона vokaaligarmoonia.

tükkünää *adv.* – совершенно; абсолютно.
tüllü (**n, ä, ü**) II *s.* – певчая птичка [*любая*].
tülp|etä (**enömmää; peenen, enöö; peenin, peeni**) X *v.* – притупляться; затупляться.
tülp|pä (**än, pää, pää**) VIII *adj.* – туп|ой (-ая, -ое); затупившийся (-аяся, -еся). **suksiloil on ~ät nenät** – у лыж тупые носы (ср. **tülttsä**).
tültsen|tää (**tämmää; nän, tää; zin, si**) VII *v.* – затуплять.
tült|tsetä (**tsenömmää; senen, tsenöö; senin, tseni**) X *v.* – 1) затупиться. **veitti ~tseni** – нож затупился; 2) притупиться. **tuntiit ~settii** – чувства притупились; 3) отупеть. **hää ~tseni tükkünää** – он совершенно отупел.
tült|tsä (**sän, tsää, tsää**) VIII *adj.* – 1) туп|ой (-ая, -ое); отупел|ый (-ая, -ое); глуп|ый (-ая, -ое). **~tsä kattso** – отупелый взгляд. **~tsä ehhootoz** – дурацкое предложение; 2) притупленн|ый (-ая, -ое). **~sät tuntiit** – притупленные чувства; 3) : **aluz ~tsä manömää** – тихоходное судно (ср. **tülpä**).
tüm|issä (**izömmää; miizen, izöö; miizin, miiz**) IX *v.* – стучать : **~issä ovviia** – стучать в дверь.
tümmään *adv.* : **miä oon tänäpään ihhaa ~** – я сегодня совсем вымотан. **miul on hammaipaikka ~** – меня измучила зубная пломба.
tümähüt|tää (**tämää; än, tää; in, ti**) IV *v.* – колотить : **~tää seinää** – колотить в стену.
tünkä (**n, ä, ä**) VIII *s.* – обрубок; кулья.
tünnüri (**n, ä, i**) II *s.* – бочка.
türmä (**n, ä, ä**) VIII *s.* – тюрьма. **istuttaa ~ä** – посадить в тюрьму. **hää istui ~äz** – он сидел в тюрьме.
tüttärik|kõi (**öin, köjä, köihe**) III *s.* – девочка (ср. **tütökkäin**).
tüt|töi (**öin, töjä, töihe**) III *s.* – девушка.
tüttöpää *pain. adj.* – незамужняя. **hänen tüär on ~** – его дочь – незамужняя.
tütök|käin (**käizen, äist, käisse; mon. nom. – käist**) XIII ^{a)} *s.* – девчонка; девчушка (ср. **tüttärikköi**).
tüve|n (**nen, ent, nesse**) XVI *s.* – штиль.
tüv|i (**en, viiä, vee**) IX *s.* – 1) : **puun ~i** – комель дерева; 2) : **sanan ~i** – основа слова.
tülär (**ttäären, äärt, täresse**) XVII *s.* – дочь.
tüärpool (**en, t, ee**) X *s.* – падчерица.
tüün (**en, t, ee**) X *adj.* – спокойн|ый (-ая, -ое); тих|ий (-ая, -ое) : **~ meri** – спокойное море (ср. **tüünikkäin**).
tüünehü|sse (**en, ttä, ttee**) XX *s.* – спокойствие.
tüünik|käin (**kaizen, äist, käisee; mon. nom. – käist**) XIII ^{a)} *adj.* – спокойн|ый (-ая, -ое); тих|ий (-ая, -ое) : **~käin ihmiin** – спокойный человек.
tüünistä|ssä (**ämää; än, jjää; izin, iz**) XV *v.* – успокаиваться; затихать. **tuul ~iz** – ветер затих (ср. **vaikentassa**).
tüünü (**n, ä, ü**) II *s.* – подушка.
tüürü (**n, ä, ü**) II *s.* – рукоять весла.
tüütüväi|n (**zen, st, see**) XIII ^{a)} *adj.* – довольн|ый (-ая, -ое).

Ts ts.

tsaari (**n, a, i**) II *s.* – царь.
tsement|ta (**an, taa, taa**) VIII *s.* – цемент. **säkilliin ~taa** – мешок цемента.
tsentneri (**n, ä, i**) II *s.* – центнер.
tsentra (**n, a, a**) VIII *s.* : **linna~** – центр города.
tsirkkuli (**n, a, i**) II *s.* – циркуль.
tsirkul|z (**ksen, ust, ksee**) XII *s.* – цирк. **~zohelma** – цирковая программа. **~znäütäntö** – цирковое представление. **essiintüä ~kseez** – выступать в цирке.

Tš tš.

tšaju (**n, a, u**) II *s.* – чай. **~kuppi** – чайная чашка. **meeto ~** – слабый чай. **väkköövä ~** – крепкий чай.
jooa ~a – выпить чаю.
tšainik|ka (**an, kaa, kaa**) V *s.* – чайник.
tšipikkol|jja (**imaa; i; i**) V *v.* [part.] – накапывать. **hoomuksest ~i vihmaa** – с утра накапывает дождь.
tširkkalai|n (**zen, st, see**) XIII ^{a)} *s.* – сверчок. **heinä~n** – кузнечик. **~zen širriine** – стрёкот сверчка.
tšiuk|kia (**kimaa; in, kii; in, ki**) II *v.* – чирикать; шепетать. **varpuist ~itaa** – воробьи чирикают.

U u.

- u|ar** (ttaaren, aart, taresse) XVII s. – вымя.
- u|ella** (telommaa; teen, teloo; tteelin, tteeli) VIII v. – любопытствовать.
- ubra|ta** (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – упрекать.
- uffat|ka** (an, kaa, kaa) VIII s. – ухват.
- uh|ata** (kaamaa; kaan, kajaa; kaizin, kaiz) XI v. – грозить; угрожать. ~**ata kulakaal** – грозить кулаком.
- uher|zin** (simen, ziint, simmee) XIV s. – бурав; бур; штопор.
- uh|haama** (haaman, amaa, amaa) VIII s. – яма; рытвина; впадина; ухаб.
- uhit|ella** (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – [II inf. ill.] – уговаривать. **miä hänt ~telin tulomaa** – я его уговорил прийти.
- uh|ittaa** (ittammaa; hiitan, ittaa; hiitin, itti) IV v. – утихомиривать [уговором] (ср. **unimuttaa, vaikenuttaa**).
- uh|ka** (an, kaa, kaa) VIII s. – 1) угроза. **tehhä ~aal** – сделать назло; 2) подстрекательство. **antaa ~kaa** [ill.] – подстрекать; подбивать (на что-л.). **tehhä hänen ~aal** – сделать по наущению; 3) подбадривание. **toin-toizen ~aal** – подбадривая друг друга.
- uhkaava** (n, a, a) VIII *adj.* – угрожающий (-ая, -ее); грозный (-ая, -ое); грозящий (-ая, -ее). ~ **vaara** – грозящая опасность.
- uhkia** (n, a, a) VII *adj.* – 1) [II inf. ill.] смело, храбро делающий (-ая, -ее) (что-л.). ~ **haukkumaa toissiiä** – смело ругающий других; 2) видный (-ая, -ое) [красивый]. **hää on ~tüttöi** – она – видная девушка; 3) упрямый (-ая, -ое). ~**al poroil on ain sarvet vereez** [пословица] – у упрямого барана рога всегда в крови.
- uhku|a** (maa; u; i) II v. [part.] – чесаться. **jalkaa ~u** – нога чешется.
- uhlui|n** (zen, st, see) XIII ^{b)} s. – ведро [мера]. **too kolt ~st vettä perttii!** – принеси три ведра воды в избу! (ср. **uhluu**).
- uhluu** (n, ta, sse; loin) VI s. – ведро [предмет]. **rauta~** – железное ведро.
- uhma|ta** (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – стараться; трудиться со старанием.
- uh|uttaa** (uttammaa; huutan, uttaa; huutin, utti) IV v. – щекотать.
- uhuttam|miin** (miizen, iist, isee) XIII ^{b)} s. – щекотка.
- uikoma** (n, a, a) V s. – лощина; ложбина.
- uikut|taa** (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – жаловаться; причитать.
- uimarant|ta** (nan, taa, taa) IV s. – пляж (ср. **ujukkipaikka**).
- uimu|z** (ksen, ust, ksee) XII s. – плавник [рыбы].
- uit|to** (on, toa, too) II s. – промоина; проямина; глубокая лужа.
- uittoma** (n, a, a) V s. – дно оврага с травой, годящейся для косьбы.
- uj|juua** (umaa; un, juu; uin, ui) II v. – плавать; плыть.
- uj|o** (on, jooa, joo) II *adj.* – 1) тонкий (-ая, -ое). ~**o lazi** – тонкое стекло; 2) стройный (-ая, -ое). ~**o tüttöi** – стройная девушка; 3) застенчивый (-ая, -ое). ~**o lapsi** – застенчивый ребенок.
- ujok|kain** (kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist) XIII ^{a)} *adj.* – тоненький (-ая, -ое); стройненький (-ая, -ое).
- ujukkipaik|ka** (an, kaa, kaa) IV s. – место для купания (ср. **uimaranta**).
- ujumi|in** (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – плавание.
- uj|uttaa** (uttammaa; juutan, uttaa; juutin, utti) IV v. – купать.
- uk|ko** (on, koa, koo) II s. – гром. ~**ko jürizöö** – гром гремит.
- uk|koi** (oin, koja, koihe) III s. – дед; старик (ср. **äijä**).
- ukleika** (n, a, a) VIII s. – уклейка.
- ukonilma** (n, a, a) IV s. – гроза.
- ukonjür|ü** (ün, rüüä, rüü) II s. – раскат грома.
- ukontuutša** (n, a, a) VIII s. – грозовая туча.
- ukroop|pi** (in, pia, pii) II s. – укроп.
- u|ksi** (ksen, sta, ksee) X s. – дверь [между помещениями внутри дома] (ср. **ovi**).
- uksu|z** (ksen, ust, ksee) XII *adj.* – наглый (-ая, -ое); беспардонный (-ая, -ое).
- ukurit|tsa** (san, tsaa, tsaa) V s. – огурец.
- ul|jissa** (izommaa; liizen, izoo; liizin, liiz) IX v. – рыдать.
- ulkolle** *adv.* – наружу (ср. **uloz**).
- ulkolt** *adv.* – снаружи [откуда?]. **hää astui ~** – он вошёл снаружи (ср. **ulkool**).
- ulkool** *adv.* – снаружи [где?]. **hää seissoo ~** – он стоит снаружи (ср. **ulkolt**).
- uloskut|taa** (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – утешать.
- uloz** *adv.* – наружу (ср. **ulkolle**).
- ulozläh|tö** (ön, töä, töö) II s. – выход.
- ulvo|a** (maa; n, o; in, i) III v. – выть. **suet noistii ~maa** – волки завыли.

ummeez *adv.* : **lehmä on** ~ – корова недоена.

umpee *adv.* : **miä en saant silmää** ~ – я не сомкнул глаз. **polku on kazvaant** ~ – тропа заросла.

raana on kazvaant ~ – рана затянулась. **looa hauvvan** ~ – засыпать могилу.

um|pi (men, pia, pee) IX *s.* – плотный неупотпанный наст.

umpikat|to (on, toa, too) II *s.* – сплошной настил.

umpikulju (n, a, u) II *s.* – внутренняя травма.

umpinai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – сплошн|ой (-ая, -ое). **~n aita** – сплошной глухой забор.

umpipim|miää (miiän, iää, iää) VII *adj.* : **~miää öö** – непроглядная, кромешная ночь.

umpipäin *adv.* : **sool männä** ~ – утонуть в болоте.

umpipää *adv.* : **hää makajaa** ~ – он спит, укывшись с головой. **hää lankkiiz vettee** ~ – он погрузился в воду с головой.

umpisok|kiia (kiian, iaa, iaa) VII *adj.* – абсолютно глух|ой (-ая, -ое).

umpisolm|ji (en, ia, ee) IX *s.* – мёртвый узел.

umpitee (n, tä, he) I *s.* – нехоженная и неезженная заснеженная дорога.

unehi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – сонлив|ый (-ая, -ое).

uneksi|a (mmaa; n, i; n, -) II *v.* [el.] – видеть во сне. **hää ~ izäst** – он видел во сне отца.

unenarvaaja (n, a, a) VIII *s.* – толкователь снов.

unet|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – бессонн|ый (-ая, -ое).

unettom|usse (muuvven, utta, utee) XX *s.* – бессонница. **kärsiä ~uest** – страдать бессонницей.

un|i (en, t, nee) X *s.* – сон. **maata sikiää ~t** – спать крепким сном. **~i painaa minnua** – меня клонит ко сну. **en saa ~t!** – не могу заснуть! **herätä ~est** – пробудиться от сна; проснуться. **vaippuua ~nee** – погрузиться в сон. **läätä ~eez** – говорить во сне. **~en läpi** – сквозь сон.

unilj|tu (nun, tua, tuu) II *s.* – ночная бабочка.

unimut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – успокаивать; утихомиривать [*принудительно*] (ср. **uhittaa, vaikenuttaa**).

un|issa (izommaa; niizen, izoo; niizin, niiz) IX *v.* – тихо напевать; мурлыкать. **hää ~izoo laulaa** – он мурлычет песню.

unklaariiz *adv.* – в беспорядке; как попало.

un|neekaz (ekkahan, ekaast, ekkahasse) XVIII *adj.* – сонн|ый (-ая, -ое).

un|ohtaa (ohtammaa; noohan, ohtaa; noohin, ohti) IV *v.* – забывать. **~ohtaa lupauksen** – забыть обещание. **elä ~nooha minnua!** – не забывай меня!

un|ohtua (ohtummaa; noohun, ohtuu; noohuin, ohtui) II *v.* – забываться; исчезать из памяти.

uplik|ka (an, kaa, kaa) VIII *s.* – мелкая речная рыбёшка [*молодь плотвы или уклейки*].

upo *adv.* : **~ uuz** – новёхонький; с иголки.

up|ota (poomaa; poon, ojaa; poizin, poiz) XI *v.* – тонуть.

up|ottaa (ottammaa; pootan, ottaa; pootin, otti) IV *v.* – топить.

up|pootoz (otoksen, otoost, otoksesse) XII *s.* – наводнение; разлив.

uppo|ssa (omaa; on, ojaa; izin, iz) XIV *v.* – топиться.

urak|ka (an, kaa, kaa) V *s.* – подряд [*на работу*]. **töö, mikä on otettu ~aal** – сдельная работа.

ur|issa (izommaa; riizen, izoo; riizin, riiz) IX *v.* – мурлыкать : **kazi ~izoo** – кошка мурлычет.

urn|aa (amaa; aa, i) IV *v.* – визжать [*о несмазанном*] : **rattaahat ~aat** – колёса визжат.

urohoi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – огромн|ый (-ая, -ое). **~n kapussan pää** – огромный кочан капусты.

ur|pa (van, paa, paa) VIII *s.* – серёжка [*берёзы, ивы, ольхи*].

urpaviini (n, ä, i) II *s.* – вино из берёзовых почек.

Urpipä|ivä (ivän, ivää, ivää; ess. – än) VIII *s.* – Вербное воскресенье.

urpivi|sat (tsoin, tsoja, tsoihe) IV *s. mon.* – пучок вербы [*в Вербное воскресенье*].

ur|riine (inehen, ineht, inehesse) XXI *s.* – мурлыкание. **kazin ~riine** – мурлыкание кошки.

urroi|za (zan, saa, saa) VIII *s.* – самец.

urvak|laz (kahan, ast, kahasse) XVIII *s.* – почка [*лиственного дерева*].

u|sko (zon, skoa, skoo) II *s.* – вера. **vennäen ~sko** – русская [православная] вера. **poolan ~sko** – польская [католическая] вера. **soomen ~sko** – финская [лютеранская] вера.

u|skoa (skomaa; zon, skoo; zoin, skoi) III *v. – 1* [part.] верить (*кому-л., чему-л.*) **siä ~zoit hänt** – ты ему поверил. **elä ~zo sitä!** – не верь этому!; **2** [ill.] верить (*в кого-л., во что-л.*). **~skoa voitto** – верить в победу. **~skoa Jumalaa** – верить в Бога.

uskoll|i|n (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – верн|ый (-ая, -ое); преданн|ый (-ая, -ое). **koira on ~in izännälle** – собака предана хозяину.

uskomat|join (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – неверующий (-ая, -ее); атеист (-ка).

uskova (n, a, a) VIII *partits.* – верующий (-ая, -ее).

u|ssiia (ssiian, ziaa, ziaa) VII *adj.* : **~ssiian kerran** – много раз. **~ziaal tavaal** – различными способами; по-разному.

utivoonna (n, a, a) VIII s. – ягнёнок-самочка; овечка.
utjuuka (n, a, a) VIII s. – утюг.
utjuukut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – утюжить; гладить утюгом.
utoji (in, ja, ihe) III s. – ярка; овца-самка. **pässi ja ~i** – баран и ярка.
uttui|za (zan, saa, saa) VIII *adj.* – туманн|ый (-ая, -ое). **~zat ilmat** – туманная погода (ср. **uttuukaz**).
ut|tuukaz (ukkahän, ukast, ukkahasse; ukkahhiin) XVIII *adj.* – затянут|ый (-ая, -ое) туманом; погружён|ый (-ая, -ое) в туман (ср. **uttuiza**).
u|tu (un, ttuua, ttuu; in. –u'uz) II s. – туман. **kova ~tu** – густой туман.
uuk|kaa (kamaa; an, kaa; in, ki) IV v. – кричать [без слов].
uulitsaal *adv.* – на улице [за окном]. **~ sattaa vihmaa** – на улице идет дождь (ср. **ikkunaal, uulittsa**).
uulitsalle *adv.* – на улицу [из дома]. **poistua ~** – выйти на улицу (ср. **ikkunalle**).
uulitsalt *adv.* – с улицы [в дом]. **astua ~** – войти с улицы (ср. **ikkunalt**).
uulit|tsa (san, tsaa, tsaa) VIII s. – улица [деревенская]. **~san pääl** – на улице. **auto seissoo ~san pääl** – машина стоит на улице (ср. **katu, uulitsaal**).
uu|ppuua (pumaa; vun, ppuu; vuin, pui) II v. – 1) [el.] – устать (от кого-л., чего-л.). **hää ~ppuu hüvvii tööst** – он очень устаёт от работы; 2) [II inf. ill.] – устать (что-л. делать). **mia ~vuin oottelommaa** – я устал ждать; 3) [all.] устать (в процессе чего-л.). **hää oli ~ppuunt teelle** – он устал в дороге.
uur|ran (taman, raant, tamaa) XIV s. – яма от колёс [на размытой дороге]; ухаб.
uur|re (tiin, retta, tiisse) XV s. – колея.
uurtamik|az (kahan, ast, kahasse) XIV *adj.* – ухабист|ый (-ая, -ое). **~az tee** – ухабистая дорога.
uurtamik|koi (oin, koja, koihe) III *adj.* : **~koi tee** – разбитая дорога с колеёй.
uurt|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – долбить.
uussi|t (loin, loja, loihe) II s. *mon.* – усы.
uutik|e (kehen, eeht, kehesse) XXI s. – свежесвыпавший снег (ср. **uuttiin I**).
uut|tiin (izen, iist, isee) XIII ^b s. I – пороша.
uut|tiin (izen, iist, isee) XIII ^b s. II – новость.
uut|tiist (iziin, izia, isii) XIII ^b s. *mon.* – 1) новости; 2) : **~izist leipä** – хлеб нового урожая.
uut|tu (un, tua, tuu) II s. – 1) дырка. **pöksülöiz on ~tu** – в брюках – дырка; 2) : **piipun ~tu** – отверстие трубки [курительной] (ср. **reikä**).
uut|tuin (tuizen, uist, tuisee; *mon. nom.* – **tuist**) XIII ^b s. – дырочка.
uuttulei|pä (vän, ppää, ppää) VIII s. – пористый хлеб.
uutuk|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – дыряв|ый (-ая, -ое). **~kahat vaattiit** – дырявая одежда.
uuvvellee *adv.* – опять; вновь; снова.
uuvvestaa *adv.* – по-новому; по-другому.
uu|vvin (ttiimen, vviint, timee) XIV s. – полог над кроватью [от насекомых].
uuvvis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – 1) переделывать; 2) возобновлять.
uu|z (vven, tta, ttee; ssiin) XI *adj.* – нов|ый (-ая, -ое). **~z vooz** – новый год. **~vven vuuvven ööl** – в новогоднюю ночь. **lopettaa töön ~ttee voottee nasse** – закончить работу к новому году.
uvaženja (n, a, a) VIII s. – уважение. **pitää ~n** – питать уважение; ценить. **miä piän ~n mejjen iissävüttä** – я уважаю [ценю] нашу дружбу.
uv|e (veehen, eeht, ehesse) XVI s. – «жеребец»; распутник.
uzal|taa (tammaa; lan, taa; zin, si) VII v. – сметь; осмеливаться; отваживаться. **hää ei ~taant sitä tehkä** – он не отважился это сделать (ср. **tohtia**).
uzejttee *adv.* – часто.
uzieittse *adv.* – частенько; зачастую.

V v.

vaa I k. : **ei ... , ~ ...** – не ... , а ... : **ei tänne, ~ sinne** – не сюда, а туда. **en miä, ~ siä** – не я, а ты.
vaa II adv. – 1) всё; по-прежнему : **tütärikköi ~ itköö** – девочка всё плачет; 2) лишь : **tarvitsi ~ tulla** – стоило лишь прийти. **miä ~ küziin** – я лишь спросил.
vaah|ota (toomaa; tojaa; toiz) XI v. – пениться. **olut ~tojaa** – пиво пенится.
vaahot|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – без пены; не пенист|ый (-ая, -ое); не пенящ|ийся (-аяся, -еся).
vaahtera (n, a, a) V s. – клён. **~nlehti** – кленовый лист.
vaah|to (on, toa, too) II s. – пена; накипь. **heppoin on ~ooz** – лошадь – в пене, в мыле. **kooria ~on supin päält** – снять накипь с супа.
vaahtoova (n, a, a) VIII *adj.* – 1) пенящ|ийся (-аяся, -еся); пенист|ый (-ая, -ое). **~ saippu** – пенистое мыло; 2) : **~ heppoin** – взмыленная лошадь.

vaaja (n, a, a) IV s. – свая.

vaaleno|z (ksen, ost, ksee) XII s. – осветление; высветление.

vaalen|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – осветлять.

vaale|ta (nommaa; nen, noo; nin, ni; kond. – **nissiizin**) X v. – светлеть; бледнеть.

vaalia (n, a, a) VII *adj.* – 1) бледн|ый (-ая, -ое); 2) белёс|ый (-ая, -ое); светл|ый (-ая, -ое) [по оттенку] (ср. **selkiä, valkiain, valloiza**).

vaaliankeltai|n (zen, st, see) XIII ^b *adj.* – светло-жёлт|ый (-ая, -ое).

vaalianpun|nain (aizen, aist, aisee; *mon. nom.* – **naist**) XIII ^b *adj.* – розов|ый (-ая, -ое).

vaaliansilmäi|n (zen, st, see) XIII ^b *adj.* – светлоглаз|ый (-ая, -ое).

vaaliansin|niin (izen, iist, isee; *mon. nom.* – **niist**) XIII ^b *adj.* – голуб|ой (-ая, -ое).

vaaliantukkai|n (zen, st, see) XIII ^b *adj.* – белокур|ый (-ая, -ое). ~n **meez** – блондин. ~n **nain** – блондинка.

vaara (n, a, a) IV s. – опасность; риск. **meil eijoo ~a** – мы вне опасности.

vaaralli|in (zen, ist, see) XIII ^a *adj.* – опасн|ый (-ая, -ое); рискованн|ый (-ая, -ое) (ср. **vaaranlaajain**).

vaaranlaajai|n (zen, st, see) XIII ^b *adj.* – подверженн|ый (-ая, -ое) опасности; находящ|ийся (-аяся, -еся) в опасности (ср. **vaaralliin**).

vaaran|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – рисковать.

vaarat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – безопасн|ый (-ая, -ое); безобидн|ый (-ая, -ое).

vaatet|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – одевать (*кого-л.*).

vaa|tia (timaa; jjin, tti; jjin, ti) II v. [part., II inf. ill.] – требовать. **miä ~jjin sinnua jäämää** – я требую, чтобы ты остался. **höö ~jjitaa** – они требуют.

vaatimat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – нетребовательн|ый (-ая, -ое); невзыскательн|ый (-ая, -ое).

vaatimu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – требование.

vaativa (n, a, a) VIII *adj.* – требовательн|ый (-ая, -ое); взыскательн|ый (-ая, -ое); придирчив|ый (-ая, -ое).

vaattii|ssa (maa; n, aa; zin, z) XIII v. – одеваться.

vaattii|t (loin, loja, loihe) XV s. *mon.* – одежда.

vadja (n, a, a) IV : ~n **keel** – водский язык. **läätä ~ks** – говорить по-водски.

vadjak|koi (oin, koja, koihe) III s. – вóдинка; вожанка; женщина народа вóдь.

vadjalai|n (zen, st, see) XIII ^a s. – вóдин; вожанин; мужчина народа вóдь.

vadruška (n, a, a) V s. – ватрушка.

vaell|lella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – блуждать; скитаться.

vaello|z (ksen, ost, ksee) XII s. – 1) странствие; 2) кочёвка.

vaell|taa (tammaa; lan, taa; zin, si) VII v. – 1) бродить; странствовать; 2) кочевать.

vaeltaj|a (an, jaa, jaa) VIII s. – 1) странник; скиталец; бродяга; 2) кочевник.

vaeltelomii|in (zen, ist, see) XIII ^a s. – блуждание; скитание.

vah|a (an, haa, haa) IV s. – воск.

vah|ata (haamaa; haan, ajaa; haizin, haiz) XI v. – вощить; смазывать воском. ~ata **sukset** – вощить лыжи.

vah|hain (aizen, aist, aisee; *mon. nom.* – **haist**) XIII ^b *adj.* – вощён|ый (-ая, -ое); навощённ|ый (-ая, -ое).

vah|ti (in, tia, tii) II s. – охрана; стража.

vah|tia (timaa; in, tii; in, ti) II v. – караулить; охранять; сторожить. **koira ~tii kottiia** – собака сторожит дом.

vahtija (n, a, a) VIII s. – охранник; сторож.

vahven|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – усиливать; укреплять.

vahvenut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – крепить; упрочивать.

vahvero (n, a, o) II s. – лисичка [*зриб*].

vahve|ta (nommaa; nen, noo; nin, ni) X v. – усиливаться; крепнуть; крепчать.

vahvis|sella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – укреплять [*на чём-л.*].

vai *adv.* – только.

vai ei k. – или [же] нет.

vaih|ella (telommaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – 1) меняться (*чем-л.*); обмениваться. **höö ~eltii tunniloja** – они обменялись часами; 2) чередоваться.

vaiho|z (ksen, ost, ksesse) XII s. – перемена; изменение.

vaih|taa (tamaa; an, taa; oin, toi) III v. – 1) менять; изменять; 2) менять : ~taa **kirjoja** – менять книги.

vaihtelu (n, a, u) II s. – чередование.

vaih|to (on, toa, too) II s. – обмен.

vaih|tua (tumaа; un, tuu; uin, tui) II v. – меняться; изменяться. **ilmat ollaa ~tuunt** – погода изменилась.

vaijent pain. partits. – умолкнувш|ий (-ая, -ее).

vaijen|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – заставлять замолчать; подавлять.

vai|jeta (kenommaa; kkeenen, kenoo; kkeenin, kkeeni) X v. – стихать; замолкать; умолкать.

vaik k. – хоть; хотя. ~ i ... , mut ... – хоть и ... , но ... (ср. **hot**).

vaikehu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – трудность; затруднение.

vaikenut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – успокаивать. **~taa lasta** – успокаивать ребёнка (ср. **unimuttaa**).

vaikenom|miin (miizen, iist, isee) XIII^b s. – молчание [*вынужденное*]; умолкание (ср. **vaitiolo**).

vaikenta|ssa (amaa; an, jjaa; izin, iz) XV v. – успокаиваться. **hää on ~ast** – он успокоился (ср. **tüünistässä**).

vaikia (n, a, a) VII *adj.* – трудн|ый (-ая, -ое); тяжёл|ый (-ая, -ое).

vaik|ku (un, kua, kuu) II s. – ушная сера.

Vaimo (n, a, o) II s. : **Maaria Pühhäin** ~ – Дева Мария; Богородица; Богоматерь.

vainaja (n, a, a) VIII s. – покойни|к,-ца.

vai|ppuua (pumaa; vun, ppuu; vuin, pui) II v. [ill.] – погружаться (*во что-л.*).

vaitel|iaizu|sse (en, tta, ttee) XX s. – молчаливость; замкнутость.

vaitel|iaiz (han, st, hasse) XVIII *adj.* – молчалив|ый (-ая, -ое); замкнут|ый (-ая, -ое).

vaiti *adv.* – молча. **olla** ~ – молчать.

vaiti|o (on, looa, loo) II s. – молчание; безмолвие (ср. **vaikenommiin**).

vaiva (n, a, a) IV s. – 1) мучение; страдание. **hää näki paljo ~a** – он видел много страданий; 2) усилие; труд; неудобство; обуза; тягость. **assia ei maksa ~a** – дело не сто́ит труда. **hää käi ~ks miulle** – он стал обузой для меня; он стал мне в тягость.

vaivak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – болезненн|ый (-ая, -ое) [*человек*]; слабого здоровья.

vaivata I *adv.* – без труда; без усилий; легко.

vaiva|ta II (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – перенапрягать; излишне утруждать.

vaivoin *adv.* – с трудом; через силу.

vajanai|n (zen, st, see) XIII^a *adj.* – неполн|ый (-ая, -ое); недостаточн|ый (-ая, -ое).

vajjaa *adv.* I : **jää’ä** ~ [*nom.*] – не хватать (*чего-л.*). **kaks säkilliist jääp** ~ – двух мешков не хватает. **jäi ~ üks tiili** – не хватило одного кирпича.

vajjaa *adv.* II – надо; нужно (*кому-л.* [all.] *что-л.* [part.]). **hänelle on ~ saa’a rahhaa** – ему нужно получить деньги (ср. **pittää, tarviz, täütää**).

vajjo|ssa (omaa; on, ojaa; izin, iz) XIV v. – погружаться.

vajjuhu|sse (en, tta, ttee) XX s. – дефицит; убыток; недосдача.

vajjota (joomaa; joon, ojaa; joizin, joiz) XI v. – оседать; вязнуть. **lehmä ~joiz sooho** – корова завязла в болоте.

vajjottaa (ottammaa; jootan, ottaa; jootin, otti) IV v. – 1) засасывать. **soo ~ottaa** – болото засасывает; 2) затаиваться. **hää mizle ~otti, ku ei löüvvetä kättee** – он где-то затаился так, что не находится.

vajozik|ko (on, koa, koo) II s. – топь; трясина.

va|ka (an, kkaa, kkaa; in. –a’az) IV *adj.* – миролюбив|ый (-ая, -ое); мирн|ый (-ая, -ое); уравновешенн|ый (-ая, -ое).

vakalli|in (zen, ist, see) XIII^a s. – корзинка; лукошко [*мера*]. **~in marjoja** – лукошко ягод (ср. **vakka**).

vakat|ti (in, tia, tii) II s. – адвокат.

vak|ka (an, kaa, kaa) IV s. – корзинка; коробка; лукошко. **toohiin ~ka** – берестяное лукошко (ср. **vakalliin**).

vak|kaava (kaavan, avaa, avaa; avoin) V *adj.* – серьёзн|ый (-ая, -ое) [*о предмете, явлении*]. **~kaava kirja** – серьёзная книга. **~kaava lässiühüz** – серьёзная болезнь (ср. **totihiin**).

vak|koon (koonan, onaa, onaa) V s. – вагон.

vakko|ssa (omaa; on, ojaa; izin, iz) XIV v. – 1) делать борозды; 2) : **maaomenoja ~ssa** – окучивать картофель (ср. **vaota**).

vakko|ve (hen, eht, hesse) XXI s. – приношения в коробке [*для общего деревенского праздника*].

va|ko (on, kkoaa, kko; in. – ooz) II s. – 1) борозда; 2) рубец.

valai|ssa (zommaa; zen, soo; zin, si) VIII v. – освещать; светить [*кому-л., напр. – фонарём*] (ср. **paistaa**).

valaissu|z (ksen, ust, ksee) XII s. – освещение.

val|a (an, laa, laa) IV s. – клятва; присяга.

valaski|vi (en, viiä, vee) IX s. – мел.

val|e (leehen, eeht, ehese) XVI s. – ложь; неправда.

valeh|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII v. – лгать; врать.

valehoone (hen, eht, hesse) XVI s. – временная постройка; временка.

valekat|to (on, toa, too) II s. – временная крыша.

val|ella (elommaa; leen, eloo; leelin, leeli) VIII v. – мочить; намачивать; замачивать; промачивать. **~ella hernehet** – замочить горох. **~ella jalat** – промочить ноги.

valelli|in (zen, ist, see) XIII^a *adj.* – 1) лжив|ый (-ая, -ое); неискренн|ый (-ая, -ее); 2) ложн|ый (-ая, -ое); вымышленн|ый (-ая, -ое); фиктивн|ый (-ая, -ое); (ср. **valski**).

valellizu|sse (en, tta, tee) XX s. – 1) лживость; неискренность; 2) ложность; фиктивность; фальшь.

valeomp|peelu (peelun, elua, eluu) II s. – наметка; временные стежки.

valesil|ta (lan, taa, taa) IV s. – временный мост.

valesolmu (n, a, u) II s. – ложный узел.

val|eta (kenommaa; kenoo; keni) X v. – 1) светать : **päivä ~kenoo** – светает. **päivä on ~ent** – рассвело; 2) светлеть; выцветать. **kankaz ~keni** – ткань посветлела.

valet|ti (in, tia, tii) II s. – валет [*карточный*].

vali|ta (tsommaa; tsen, tsoo; tsin, tsi) X v. – 1) выбирать; 2) : **~ta poiz** – выбираться. **pittää ~ta täält poiz!** – надо выбираться отсюда!

valitsij|a (an, jaa, jaa) VIII s. – избиратель.

valitsoks|et (iin, ia, ii) XII s. *mon.* – выборы [*политические*].

valitso|z (ksen, ost, ksee) XII s. – выбор.

val|ittaa (ittammaa; liitan, ittaa; liitin, itti) IV v. – жаловаться; стонать.

valjas|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – запрягать. **~taa hepoizen** – запрячь лошадь.

valju (n, a, u) II *adj.* – 1) крепкий (-ая, -ое); прочный (-ая, -ое). **~t käet** – крепкие руки. **~t kenkät** – прочные туфли; 2) крупный (-ая, -ое); массивный (-ая, -ое). **~ meez** – крупный мужчина; 3) строгий (-ая, -ое). **~t vanhemmat** – строгие родители; 4) ледяной (-ая, -ое); жестокий (-ая, -ое) : **~t ilmat** – ледяная погода; жестокий мороз. **~ tuul** – ледяной ветер.

valkamo (n, a, o) II s. – лодочная пристань.

valkehu|sse (en, tta, ttee) XX s. – освещение.

valkenut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – белить. **~taa laen** – побелить потолок.

valkia (n, a, a) VII *adj.* – 1) белый (-ая, -ое); 2) светлый (-ая, -ое) : **~ tupa** – светлая комната (ср. **selkiä, vaalia, valkiain, valloiza**).

valkiai|n (zen, st, see) XIII ^a *adj.* – яркий (-ая, -ое). **~n kankaz** – яркая ткань (ср. **selkiä, vaalia, valloiza**).

valkiaizeest *adv.* – ярко.

valkianv|hinko (n, a, o) II s. – возгорание (ср. **tulipalo**).

valkolai|n (zen, st, see) XIII ^a s. : **silmän ~n** – белок глаза.

valkomaitoseen (e, t, ee) X s. – груздь.

valkuaisaine (hen, eht, hesse; hhiin) XXI s. – белок; протеин.

valkulai|n (zen, st, see) XIII ^a s. : **muna~n** – яичный белок.

val|laa (amaa; an, laa; oin, loi) III v. – наливать. **~laa tšaajua kuppii** – налить чаю в чашку.

vallait|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – барахтаться; биться.

vallallaa *adv.* : **koira on ~** – собака – не на привязи.

vallallee *adv.* : **koira laski ~** – собака сорвалась с привязи.

vallalli|in (zen, ist, see) XIII ^a *adj.* – 1) непривязанный (-ая, -ое); неприкреплённый (-ая, -ое). **~in heppoin jooksentelloo läpi külän** – непривязанная лошадь бежит по селу; 2) отдельный (-ая, -ое) : **uulitsaal on ~ssiia valjuloja kivilöja** – на улице есть отдельно лежащие массивные камни.

val|lata (taamaa; taan, tajaa; taizin, taiz) XI v. – занимать; захватывать; завоёвывать.

vallat|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – шаловливый (-ая, -ое); проказливый (-ая, -ое); озорной (-ая, -ое). **~oin lapsi** – проказник (-ца).

vallenassee *adv.* – специально. **miä tulin ~ sinnua näkömää** – я пришёл специально, чтобы тебя увидеть.

val|liituz (ituksen, ituust, itukse) XII s. – жалоба.

valloisaa *adv.* – светло. **ikkunall on ~** – на дворе светло.

valloi|za (zan, saa, saa; siin) VIII *adj.* – ясный (-ая, -ое); светлый (-ая, -ое). **~za päivä** – светлый день (ср. **selkiä, vaalia, valkia, valkiain**).

val|luua (umaa; un, luu; uin, lui) II v. – 1) литься; стекать; 2) медленно двигаться; течь.

valmis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – готовить : **~taa läksülöja** – готовить уроки.

valmis|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II v. – готовиться. **hää ~tuu matalle** – он готовится в путь.

valmi|z (hen, st, hesse) XVIII *adj.* – готовый (-ая, -ое). **suuruz on ~z** – завтрак готов.

val|o (on, looa, loo) II s. I – свет. **päivän~o** – дневной свет. **kuu~o** – лунный свет. **lampun~o** – свет лампы.

val|o (on, looa, loo) II s. II – помёт [*в качестве удобрения*].

valski (n, a, i) II *adj.* – 1) коварный (-ая, -ое). **~ ihmiin** – коварный человек; 2) фальшивый (-ая, -ое). **~ raha** – фальшивые деньги (ср. **valelliin**).

val|ta (lan, taa, taa) I IV s. – власть. **eijoo heil ~taa** – у них нет власти.

val|ta (lan, taa, taa) II IV *adj.* – бескрайний (-ая, -ее) [*о водном пространстве*] : **~ta meri** – бескрайнее море.

valtio (n, ta, sse; loin) VI s. – государство.

val|uttaa (uttammaa; luutan, uttaa; luutin, utti) IV v. – давать стечь; сливать; процеживать. **~uttaa läpi harzonkankahan** – процеживать через марлю.

valvo|a (maa; n, o; in, i) III v. – 1) бодрствовать; бдеть; 2) наблюдать; следить.

valvoja (n, a, a) VIII s. – наблюдатель.

valvomi|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} s. – наблюдение; слежка.

vanha (n, a, a) IV *adj.* – 1) стар|ый (-ая, -ое). ~ **ukko** – старый дед; 2) древн|ий (-ая, -ее) : ~**t juutit** – древние евреи; 3) : **kui ~ siä oot?** – сколько тебе лет? **hää on kaksikümment vootta ~** – ему двадцать лет.

vanhak|koi (oin, koja, koihe) III *adj.* – староват|ый (-ая, -ое).

vanhameeli|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – старомодн|ый (-ая, -ое); привержен|ец (-ка) старых традиций.

vanhapoik|ka (an, kaa, kaa) VIII s. – старый холостяк.

vanhatüt|töi (öin, töjä, töihe) III s. – старая дева.

vanhavoit|toin (toizen, oist, toisee; *mon. nom.* – **toist**) XIII ^{b)} *adj.* – староват|ый (-ая, -ое).

vanhem|mat (piin, pia, pii) XIV s. *mon.* – родители.

vanhemmik|koi (oin, koja, koihe) III s. – 1) старшина; 2) старейшина; 3) старшóй [*начальник*].

vanhem|p (man, paa, paa) *adj. komp.* – старш|ий (-ая, -ее). ~**p tüär mäni mehelle** – старшая дочь вышла замуж.

vanhenom|miin (miizen, iist, isee) XIII ^{b)} s. – старение.

vanhen|taa (tammaa; nan, taa; zin, si) VII v. – старить. **parta ~taa hänt** – борода его старит. **hoolet hänt ~nettii** – заботы его состарили.

vanhe|ta (nommaa; nen, noo; nin, ni; *kond.* – **nissiizin**) X v. – стареть; стариться.

vanhu|sse (en, tta, tee) XX s. – старость.

vanhus|ti (sin, tia, tii) II s. – 1) старец; 2) предок.

vanna (n, a, a) IV s. – ванна.

van|naari (naarin, aria, arii) II s. – фонарь.

van|ne (tehen, neeht, tehesse) XVI s. – обруч. **panna ~neeht pütülle** – набивать обруч на бочку.

vannepü|ssü (zün, ssüä, ssüü) II s. – лук для стрельбы.

vannu|a (maa; n, u; in, i) II v. – клясться. ~**a vallaa** – приносить клятву, присягу.

vannut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – 1) заставлять клясться; 2) приводить к присяге.

van|nuua (umaa; nuu; ui) II v. – 1) свалиться; 2) взлохматиться. ~**nuunt tukka** – взлохмаченная шевелюра.

vaok|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – изборождённ|ый (-ая, -ое); бороздчат|ый (-ая, -ое).

vaok|kain (kaizen, aist, kaisee; *mon. nom.* – **kaist**) XIII ^{a)} s. – бороздка; рубчик.

vaolli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – рубчат|ый (-ая, -ое); в рубчик.

va|ota (kkoomaa; kkoon, koja; kkoizin, kkoiz) XI v. – бороздить. **aluz ~kojaa okkiaanaa** – судно бороздит океан (ср. **vakkossa**).

va|pa (van, ppa, ppa) IV s. – сушилка для сетей и неводов.

varahutettu pain. partits. – освобождённ|ый (-ая, -ое).

varahut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – освобождать; избавлять.

varahuttaja (n, a, a) VIII s. – освободитель (-ница); избавитель (-ница).

varahutta|ssa (amaa; an, ajaa; izin, iz) XV v. – освобождаться; избавляться.

varahuttuunt pain. partits. – непринуждённ|ый (-ая, -ое); естественн|ый (-ая, -ое).

varahutum|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – натянут|ый (-ая, -ое); скованн|ый (-ая, -ое). ~**oin nagrahoz** – натянутая улыбка (ср. **varaizuetoin**).

varahutuneizu|sse (en, tta, tee) XX s. – непринуждённость; естественность.

varaizuet|oin (ttoman, oint, ttommaa) XIV *adj.* [el.] – зависим|ый (-ая, -ое). ~**oin olosuhteist** – зависимый от обстоятельств (ср. **varahutumatoin**).

varaizuettomu|sse (en, tta, tee) XX s. – зависимость.

varaizu|sse (en, tta, ttee) XX s. – свобода.

varatt|aa (ammaa; aa; i) IV v. : **vattsa ~aa** – в животе бурчит.

varoi adv. : ~ **vanha** – престарел|ый (-ая, -ое).

varp|aa (aan, aata, aasse; oin) VI *adj.* – 1) свободн|ый (-ая, -ое); 2) добровольн|ый (-ая, -ое).

var|paahez (ahoksen, ahoost, ahoksee) XII s. – освобождение; избавление.

varpaar|jivä (ivän, ivää, ivää; *ess.* – **än; iviin**) VIII s. – выходной день.

varpohillaa adv. – в свободное время; на досуге.

var|a (an, raa, raa) IV s. I – 1) запас; 2) имущество; собственность; состояние (ср. **omaizusse**).

var|a (an, raa, raa) IV s. II – 1) защита; 2) готовность; бдительность.

varaal I adv. – в запасе; в резерве. ~ **olloova kappale** – запасной экземпляр.

varaal II postp. [gen.] : **tarpiin ~** – в случае нужды.

varaaz postp. [gen.] – на, в (*базе, основе чего-л.*). **seissooa ühen jalan ~** – стоять на одной ноге. **uksi roikkui ühen sarraanan ~** – дверь болталась на одной петле. **istua, pää kässiin ~** – сидеть, подперев голову руками (ср. **varast, varraa**).

varahaistaa adv. : **hoomuksest ~** – с утра пораньше.

varahampaa *adv.* – 1) раньше; пораньше. **hää tuli ~, kui miä** – он пришёл раньше, чем я. **päivää ~** – на́ день раньше; 2) ранее; раньше; прежде. **kui ~** – как прежде.

varahi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – ранн|ий (-ая, -ее). **~in hoomuz** – раннее утро.

varalle I *adv.* – про запас. **panna sitä ~** – отложить это про запас (ср. **varalt I**).

varalle II *postp.* [gen.] – на случай (*чего-л.*); на (*в расчёте на кого-л., что-л.*). **vanhuen ~** – на старость. **suuruz kolmen ~** – завтрак на троих. **sattiin ~ tehtü katoz** – навес, сделанный на случай осадков (ср. **varalt II**).

varalli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – 1) зажиточн|ый (-ая, -ое); 2) бдительн|ый (-ая, -ое).

varalt I *adv.* – на случай [*исходя из необходимости чего-л.*]. **kaiken ~** – на всякий случай (ср. **varalle I**).

varalt II *postp.* [gen.] от [*для защиты от кого-л., чего-л.*]. **tulipalon ~** – от пожара (ср. **varalle II**).

varas|sella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII *v.* – воровать.

varasso|z (ksen, ost, ksee) XII *s.* – воровство; кража [*акт кражи*] (ср. **varkahusse**).

varast *postp.* [gen.] – с (*базы, основы чего-л.*). **ampua tuen ~** – выстрелить с упора (ср. **varaaz, varraa**).

varas|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – своровать; украсть.

var|jaz (kkaahan, ast, kahasse) XVIII *s.* – вор; воровка.

varenja (n, a, a) V *s.* – варенье. **panna ~a kannelle** – поставить варенье на стол.

vareez *postp.* [gen.] – у; возле; около; рядом. **tallon ~** – рядом с домом (ср. **küleez, külkee, liki**).

var|i (in, riia, rii) I II *s.* – упрёк. **antaa ~riia** – упрекнуть.

var|i (in, riia, rii) II II *adj.* – 1) горяч|ий (-ая, -ее). **~i suppi** – горячий суп; 2) жарк|ий (-ая, -ое). **on ~i** – жарко. **on kovat ~it** – стоит сильная жара.

variksenpök|kõi (öin, kõjä, kõihe) III *s.* – полевой хвощ.

variksenvarp|paahat (ahiin, ahia, ahisse) XVIII *s. mon.* – плаун.

variksiinvah|ti (in, tia, tii) II *s.* – огородное пугало.

variltaa *adv.* – в горячем виде.

var|jissa (izommaa; izoo; riiz) IX *v.* – сыпаться; осыпаться; опадать.

varis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – разогревать; подогревать. **konz liharookka ~settii, se annettii suurukseks** – когда мясное блюдо разогрели, его подали к завтраку.

varistu|a (mmaa; u; i) II *v.* – подогреваться; разогреваться. **oottele vähänaikkaa, konz suppi ~u!** – подожди немного, пока суп подогреется!

vari|z (ksen, ist, ksee) XII *s.* – ворона.

varjo (n, a, o) II *s.* – 1) убежище; укрытие; 2) тень.

varjoi|za (zan, saa, saa; siin) VIII *adj.* – тенист|ый (-ая, -ое).

varjok|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – защищающ|ий (-ая, -ее); прикрывающ|ий (-ая, -ее).

varjossa (omaa; on, ojaa; izin, iz) XIV *v.* – укрываться; защищаться. **~ssa päivüelt** – укрыться от солнца.

varjos|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – укрывать; защищать. **~taa vihmallt** – укрыть от дождя.

varjottu pain. partits. – защищён|ый (-ая, -ое); укрыт|ый (-ая, -ое). **~ tuulelt** – укрытый от ветра.

varkahu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – воровство [*заяятие*] (ср. **varasso**).

varma (n, a, a) IV *adj.* I – полн|ый (-ая, -ое); жирн|ый (-ая, -ое); дородн|ый (-ая, -ое). **~ meez** – полный мужчина. **~ nain** – дородная женщина. **~ sika** – жирная свинья (ср. **täüz**).

varma (n, a, a) IV *adj.* II [el.] – уверенн|ый (-ая, -ое). **hää on ~ oman assiian oikehuest** – он уверен в правоте своего дела.

varmaa *adv.* – вероятно; скорее всего.

varmissutt|aa (amaa; aa; i) IV *v.* – делать полным, толстым; полн|ить. **olut ihmiist ~aa** – пиво делает человека толстым.

varmis|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II *v.* – толстеть; полнеть.

varomat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – неосторожн|ый (-ая, -ое); неосмотрительн|ый (-ая, -ое).

varomattomu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – неосторожность; неосмотрительность.

varovai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – осторожн|ый (-ая, -ое); осмотрительн|ый (-ая, -ое).

varovaizeest *adv.* – осторожно.

varovaizu|sse (en, tta, tee) XX *s.* – осторожность; осмотрительность.

varpahaizillaa *adv.* – на цыпочках. **seissooa ~** – стоять на цыпочках.

varpahaizillee *adv.* – на цыпочки. **noissa ~** – встать на цыпочки.

varpahit|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – лишённ|ый (-ая, -ое) пальцев на ноге, ногах.

varp|puin (uizen, uist, uisee; mon. nom. – puist) XIII ^{b)} *s.* – воробей.

varraa I *adv.* – рано. **talvi tuli ~** – зима наступила рано. **~ hoomukseel** – рано утром.

varraa II *postp.* [gen.] – на, в (*базу, основу чего-л.*). **joutua veen ~** – очутиться в воде. **silta, kumpa on rakennettu vaajoin ~** – мост, построенный на сваях. **panna kaiken ühen kortin ~** – поставить всё на карту (ср. **varaaz, varast**).

var|raakaz (akkahan, akast, akkahasse; akkahhiin) XVIII *adj.* – имущ|ий (-ая, -ее); состоятельн|ый (-ая, -ое) (ср. **varalliin**).

var|raz (**ttaahan, rast, tahasse**) XVIII s. – вертел для копчения рыбы.

varrelli|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} **adj.** – 1) имеющ|ий (-ая, -ее) ручку, рукоятку, черенок; 2) имеющ|ий (-ая, -ее) голенище (ср. **varz** II).

var|rooa (**omaa; on, roo; oin, oi**) III v. – остерегать; беречься. ~o **auttooa!** – берегись автомобиля!

var|rooke (**okkehen, okeeht, okkehesse**) XXI s. – предохранитель.

varruk|az (**kahan, ast, kahasse**) XVIII s. – рукав.

var|ruutoz (**utoksen, utoost, utoksesse**) XII s. – предупреждение; предостережение.

varsii **adv.** – 1) весьма. ~ **varmaa** – весьма вероятно; 2) : **ei** ~ – совсем не. **ei se ~ nii oo** – это совсем не так.

var|soa (**somaa; zon, soo; zoin, soi**) III v. – жеребиться [о кобыле].

vart **postp.** [part.] – для (кого-л., чего-л.). **se ono minnua** ~ – это – для меня.

vartalo (**n, a, o**) II s. – 1) туловище; корпус; 2) : **sanan** ~ – основа слова. **kaks~in verbi** – двухосновный глагол.

vartee **adv.** : **ottaa** ~ – учитывать.

varteeot|to (**on, toa, too**) II s. – учёт.

vartuk|ki (**in, kia, kii**) II s. – фартук.

var|uttaa (**uttammaa; ruutan, uttaa; ruutin, utti**) IV v. – предостерегать; предупреждать. ~**uttaa vaarast** – предупредить об опасности.

var|vaz (**ppaahan, vast, pahasse**) XVIII s. – палец ноги (ср. **sormi**).

var|z (**ren, tta, tee**) XI s. I – стебель. **maaommeenan ~ret** – стебли картофеля.

var|z (**ren, tta, tee**) XI s. II – 1) ручка; рукоятка; черенок. **kervehen ~z** – топорище; 2) голенище. **saappaahan ~z** – голенище сапога (ср. **varrelliin**).

var|za (**zan, saa, saa**) IV s. – жеребёнок.

varzinka **adv.** – особенно [при отрицании]. **hää ei halluunt hoomata meitä, ~ minnua** – он не пожелал нас замечать, особенно – меня (ср. **varzinki**).

varzinki **adv.** – особенно [при утверждении]. **kaik oltii illoist, ~ miä!** – все были рады, особенно – я (ср. **varzinkaa**).

vas|jata (**saamaa, saan, ajaa; saizin, saiz**) XI v. – отвечать. ~**ata küzumüksee** – ответить на вопрос. ~**ata kirjehesse** – ответить на письмо. **elä ~saa hänelle!** – не отвечай ему!

va|ski (**zen, skia, skee**) IX s. – медь.

vassa **adv.** – 1) только что. **poijjalle on ~ täütti viiz vootta** – мальчику только что исполнилось пять лет; 2) впредь. **miä en ~ ennää noize nii tekömää!** – я впредь больше не буду так делать!

vassa- partik. [слитно] – против(о)-; ответн|ый (-ая, -ое). ~**voima** – противодействие. ~**tervehüz** – ответное приветствие.

vassaa I **adv.** – 1) навстречу. **joossa** ~ – побежать навстречу; 2) : **ottaa** ~ – встречать. **ottaa veerahat** ~ – встретить гостей; 3) : **väittää** ~ [part., part.] – перечить; возражать (кому-л., на что-л.); 4) : **olla** ~ – быть против. **miä oon ~!** – я – против! 5) **panna** ~ [part.] – протестовать (против чего-л.) (ср. **vassen I, vassaa II**).

vassaa II **postp.** [part.] – 1) навстречу (кому-л., чему-л.). **hää jooksi minnua** ~ – он выбежал мне навстречу; 2) против (кого-л.) : **essiintüä hänt** ~ – выступить против него (ср. **vassen I, vassaa I**).

vassaja (**n, a, a**) VIII s. – 1) ответчик; 2) оппонент.

vassaamat|oin (**toman, oint, tomaa**) XIV **adj.** [part.] – не отвечающ|ий (-ая, -ее) (чему-л.); не соответствующ|ий (-ая, -ее) (чему-л.). ~**oin vaatimuksia** – не отвечающий требованиям.

vassaaottaja (**n, a, a**) VIII s. – 1) получатель (-ница). **kirjehen** ~ – получатель письма; адресат; 2) приёмщи|к (-ца); 3) встречающ|ий (-ая).

vassaaot|to (**on, toa, too**) II s. – 1) приём; 2) встреча : **Uuvven Vuuvven ~to** – встреча Нового года.

va|ssaara (**ssaaran, zaraa, zaraa**) V s. – молоток.

vassaaz I **adv.** – напротив. ~ **oli ikkuna** – напротив было окно (ср. **vassaaz II, vassen I**).

vassaaz II **postp.** [part.] – напротив (кого-л., чего-л.). **meijjen kottiia ~ on saatu** – напротив нашего дома есть сад (ср. **vassaaz I**).

vassahankaa **adv.** – наперекор. **hää mänättellöö ainaa** ~ – он всегда поступает наперекор (ср. **vassoin**).

vassahi|in (**zen, ist, see**) XIII ^{b)} **adj.** – 1) встречн|ый (-ая, -ое); 2) [gen.] враждебн|ый (-ая, -ое); противоречаш|ий (-ая, -ее). **miun ~in** – враждебный мне. **hüvviin tapoin ~in** – противоречаш|ий правилам хорошего тона; 3) противоположн|ый (-ая, -ое). ~**in seinä** – противоположная стена.

vassahu|z (**ksen, ust, ksesse**) XII s. – ответ.

vassalau|ze (**ssiin, zetta, ssiisse**) XV s. – протест. **ezittää ~ssiin** – заявить протест.

vassakkajizin **adv.** – друг против друга.

vassaver|ta (**ran, taa, taa**) IV v. – встречное течение.

vassavertaa **adv.** – против течения.

vassavoima (**n, a, a**) VIII s. [gen.] – 1) противодействие (кому-л., чему-л.); 2) реакция (на что-л.).

vassavooroi|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – взаимн|ый (-ая, -ое).
vassavooroizu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – взаимность.
vassaväit|e (tiin, että, tiisse) XV *s.* – возражение.
vassen I prep. [ill.] – против (*чего-л.*): **männä ~ tuulee** – идти против ветра (ср. **vassaa I, II; vassaaz**).
vassen II postp. [part.] – к (*кому-л., чему-л.*); на (*кого-л., что-л.*) [*вплотную, в упор*]. **ajjaa puuta ~** – наехать на дерево. **sülkiä liittää ~** – плюнуть в лицо.
vasso|in postp. [part.] – наперекор (*кому-л., чему-л.*). **mänätellä hänt ~** – действовать наперекор ему (ср. **vassahankaa**).
vasso|z (ksen, ost, ksee) XII *s.* – 1) сопротивление; 2) препятствие.
vassus|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* [part.] – противиться; сопротивляться; препятствовать; возражать; протестовать. **elä ~sa minnuu!** – не возражай мне! **~taa sitä** – протестовать против этого.
vassustaj|a (an, jaa, jaa) VIII *s.* – враг; противник. **eissöksen ~a** – противник прогресса.
vassuu (n, ta, sse; loin) VI *s.* [el.] – ответственность (*за кого-л., за что-л.*). **~ lapsiloist** – ответственность за детей.
vassuulli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* [el.] – ответственн|ый (-ая, -ое). **~in praaznikast** – ответственный за праздник.
vassuut|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – безответственн|ый (-ая, -ое).
vatsanaluz (ksen, ust, ksesse) XII *s.* – брюшко [*птиц, рыб*]; брюхо [*животных*] (ср. **vattsa**).
vatsanlä|ssiivä (ssiivän, zivää, zivää) VIII *adj.* – страдающ|ий (-ая, -ее) болезнью живота, желудка.
vatsantau|ti (vvin, ttiia, ttii) II *s.* – болезнь живота, желудка.
vat|tsa (san, tsaa, tsaa) IV *s.* – живот [*человека*] (ср. **vatsanaluz**).
vattsalauk|ku (un, kua, kuu) II *s.* – желудок.
va|zikka (ssiikan, zikkaa, zikkaa) V *s.* – телёнок.
ve|ejjä (emää; en, ep; in, i) I *v.* – 1) нести; носить; 2) везти; возить; 3) вести; водить (ср. **tooa**).
veejä (n, ä, ä) VIII *s.* – 1) разносчик; 2) возчик.
veekas|sella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII *v.* – лукавить; хитрить.
veekastel|liija (liijan, ijaa, ijaa) VIII *v.* – хитрец.
veek|laz (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – лукавн|ый (-ая, -ое); хитрн|ый (-ая, -ое).
veekahu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – лукавство; хитрость.
veekut|ella (telomaa; teen, telloo; telin, teli) VIII *v.* – соблазнять; искушать; прельщать; заманивать.
veekut|oz (ksen, ost, ksee) XII *s.* – соблазн.
veekuttel|liija (liijan, ijaa, ijaa) VIII *s.* – соблазнитель (-ница); обольститель (-ница); искуситель (-ница).
veekuttel|loova (loovan, ova, ova) VIII *adj.* – соблазнительн|ый (-ая, -ое); заманчивн|ый (-ая, -ое).
veel adv. – ещё. **hänt eijoo ~** – его ещё нет. **anna miulle ~ leippää!** – дай мне ещё хлеба!
vellä|ä (telömmää; teen, telö; tteelin, tteeli) VIII *v.* – волочить. **~ellä poiz** – вытаскивать; вытягивать; выволакивать (ср. **nostaa**).
veen|lain (aizen, aist, aisee; *mon. nom.* – laist) XIII ^{b)} *adj.* – подводн|ый (-ая, -ое).
veenan|to (non, toa, too) II *s.* – подача воды.
veenni (n, ä, i) II *s.* – 1) доставка; 2) вывоз; экспорт. **~ ja toonni** – экспорт и импорт.
veeno (n, a, o) II *adj.* – нежн|ый (-ая, -ое). **~ lapsen äänükkäin** – нежный детский голосок.
veenuhu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – нежность.
veenpit|täävä (täävän, ävää, ävää) VIII *adj.* – водонепроницаемн|ый (-ая, -ое); непромокаемн|ый (-ая, -ое).
veenpit|täävüsse (ävüen, ävüttä, ävüttee) XX *s.* – водонепроницаемость.
veenpohja (n, a, a) VIII *s.* – дно [*водоёма*].
veerahannut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV *v.* – отчуждать; отдалять.
veerahan|tua (tumaa; nun, tuu; nuin, tui) II *v.* – 1) [abl.] отчуждаться; отдаляться. **~tua omahizilt** – отдалиться от родных; 2) [el.] отвыкать. **~tua tupakast** – отвыкать от табака.
veerahantumi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *s.* – 1) отдаление; отчуждение. **vassavooroin ~in** – взаимоотчуждение; 2) отвыкание.
veerahanvar|ja (an, raa, raa) IV *s.* – запасы на случай прихода гостей.
veerahanvarahi|in (zen, ist, see; *mon. nom.* – ist) XIII ^{a)} *adj.* – гостеприимн|ый (-ая, -ое); хлебосольн|ый (-ая, -ое). **~ist izännät** – гостеприимные хозяева.
veerahanvaraizu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – гостеприимство; хлебосольство. **ozuttaa ~tta** – оказать гостеприимство.
veerahanvarat|oin (toman, oint, tommaa) XIV *adj.* – негостеприимн|ый (-ая, -ое).
veerahii adv. – в гости. **tulla ~** – прийти в гости.
veerahiil adv. – в гостях. **olla ~** – быть в гостях.
veerahi|lla (lomaa; en, lloo; lin, li) VIII *v.* – гостить; находиться с визитом. **~lla sukulaiziil** – гостить у родственников.

veerahilt *adv.* – из гостей. **palata** ~ – вернуться из гостей.
veerahil|u (**un, luua, luu**) II *s.* – 1) визит; 2) гастроли.
veera|z (**han, st, hasse**) XVIII I *s.* – гость.
veera|z (**han, st, hasse**) XVIII II *adj.* – чуж|ой (-ая, -ое); незнаком|ый (-ая, -ое). **miulle ~z ihmiin** – незнакомый мне человек. **~z koti** – чужой дом. **~z keel** – иностранный язык.
vehmahu|sse (**en, tta, ttee**) XX *s.* – пышность; густота; сочность. **heinän ~sse** – сочность травы.
vehma|z (**han, st, hasse**) XVIII *adj.* – пышн|ый (-ая, -ое); густ|ой (-ая, -ое). **~z heinä** – густая, сочная трава.
vehnä (**n, ä, ä**) VIII *s.* – пшеница.
veikis|sellä (**telömää; teen, tellöö; telin, teli**) VIII *v.* – кокетничать.
veikistel|liijä (**liijän, ijää, ijää**) VIII *s.* – кокетка.
veikistel|löövä (**löövän, övää, övää**) VIII *adj.* – кокетлив|ый (-ая, -ое).
veikistel|ü (**ün, lüüä, lüü**) II *s.* – кокетство.
veikiä (**n, ä, ä**) VII *adj.* – забавн|ый (-ая, -ое); потешн|ый (-ая, -ое).
veik|koi (**oin, koja, koihe**) III *s.* – брат; братишка [*употребляется родственниками*] (ср. **velli**).
vei|ttsi (**tсен, stä, ttsee**) X *s.* – нож.
vel|ka (**an, kaa, kaa**) IV *s.* – долг. **ottaa ~aks** – брать в долг; одалживать (ср. **vipata**).
vellehi|sse (**en, ttä, ttee**) XX *s.* – братство.
velle|z (**ksen, est, ksee**) XII *s.* – братишка; братец.
velli (**en, iä, ee**) IX *s.* – брат (ср. **veikkoi**).
ven|e (**neehen, eeht, ehese**) XVI *s.* – лодка.
Ven|näjä (**nääjän, äjää, äjää; in. – äjäaz**) VIII *s.* – Россия. **~näjä Federatsioon** – Российская Федерация.
vennäjä|n pain. *adj.* – российск|ий (-ая, -ое).
venäjä|koi (**öin, köjä, köihe**) III *s.* – россиянка.
venäjä|läi|n (**zen, st, see**) XIII ^{a)} *s.* – россиянин.
venäk|koi (**öin, kojä, köihe**) III *s.* – русская (*суц.*).
venäläi|n (**zen, st, see**) XIII *s.* – русский (*суц.*).
ven|ät (**nääen, ättä, äesse**) XX : **~nääen pain.** *adj.* – русск|ий (-ая, -ое). **~nääen keel** – русский язык.
läätä ~äeks – говорить по-русски. **tulkita ~äesse** – переводить на русский.
veranhoi|to (**jjon, ttooa, ttoo**) II *s.* – исполнение обязанностей.
verasso (**n, a, o**) II *s.* – учреждение.
verat|oin (**toman, oint, tomaa**) XIV *adj.* – 1) не занимающ|ий (-ая, -ее) должности; 2) не находящ|ийся (-аяся, -еся) в употреблении.
ver|e (**reehen, eeht, hesse**) XVI *s.* – ошибка; погрешность; брак.
verehelli|in (**zen, ist, see**) XIII ^{b)} *adj.* – 1) ошибочн|ый (-ая, -ое); неправильн|ый (-ая, -ое); неверн|ый (-ая, -ое); 2) бракованн|ый (-ая, -ое) (ср. **epäsäännöllin**).
verehettö|sä (**en, ttä, ttee**) XX *s.* – 1) безошибочность; 2) безукоризненность; безупречность; 3) правильность.
verehet|öin (**tömän, öint, tömää**) XIV *adj.* – 1) безошибочн|ый (-ая, -ое); 2) безукоризненн|ый (-ая, -ое); безупречн|ый (-ая, -ое).
verekkü|sse (**en, ttä, ttee**) XX *s.* – полнокровие.
verenkeer|to (**ron, toa, too**) II *s.* – кровообращение.
verenpaine (**hen, eht, hesse**) XVI *s.* – кровяное давление. **kohhoont ~** – повышенное давление. **alent ~** – пониженное давление.
ver|i (**en, ta, ree**) X *s.* – кровь.
verinaarmu (**n, a, u**) II *s.* – ссадина.
ver|ka (**an, kaa, kaa**) IV *s.* – должность; служба.
verkamee|z (**hen, st, hesse**) XIX *s.* – служащий; чиновник.
verkanai|n (**zen, st, see; mon. nom. – zet**) XIII ^{a)} *s.* – служащая.
verkanim|i (**en, miia, mee**) IX *s.* – должность; звание.
verkapu|ku (**vvun, kkuua, kkuu**) II *s.* – форма; форменная одежда.
verk|jata (**kaamaa; kaan, ajaa; kaizin, kaiz**) XI *v.* – вязать крючком.
verkkaja (**n, a, a**) VIII *s.* – вязальщица крючком.
verkkahu|z (**ksen, ust, ksee**) XII *s.* – вязальный крючок.
verk|ko (**on, koa, koo**) II *s.* – сеть; сетка. **kuttooa ~koa** – плести сеть. **hää azettaa ~koloja meille** – он расставляет нам сети.
ver|o (**on, rooa, roo**) II *s.* – налог. **tulo~o** – подоходный налог. **maksaa ~oloja** – платить налоги.
ver|rata (**ttaamaa; ttaan, tajaan; ttaizin, ttaiz**) XI *v.* I [iill.] – сравнивать (*с кем-л., чем-л.*) [*вообще*]. **hänt ei voi ~rata siuhe** – его нельзя сравнить с тобой (ср. **vertahilla**).
ver|rata (**ttaamaa; tajaan; ttaiz**) XI *v.* II – течь; струиться [*о реке, воде*]. **joki ~tajaa** – река течёт (ср. **vootaa**).

verrattomast *adv.* – несравнимо. ~ **paremmii** – несравнимо лучше.

ver|reekäz (ekkähän, ekäst, ekkähässe) XVIII *adj.* – полнокровный (-ая, -ое).

ver|riin (izen, iist, isee; mon. nom. – riist) XIII ^{b)} *adj.* – кровавый (-ая, -ое).

ver|rootoz (otoksen, otoost, otoksee) XII *s.* – обложение налогом.

ver|ruuke (ukkehen, ukeeht, ukkehesse) XXI *s.* – отговорка; предлог. **tühjä ~ruuke** – пустая отговорка. **täll ~ukkeheel** – под этим предлогом.

ver|ta (ran, taa, taa) IV *s.* I – 1) течение; поток. **möötä~taa** – по течению. **vassa~taa** – против течения. **kulkia ~taa otsittee** – двигаться [*с усилием*] против течения; 2) струя. **veen~ta** – струя воды; 3) проток; река; вода [*как течение*]; струя. **~ran perkahuz** – очистка реки (ср. **joki**); 3) ток. **elektro~ta** – электрический ток.

ver|ta (ran, taa, taa) IV *s.* II : **vetää ~toja** [all.] – сравниваться (*с кем-л., чем-л.*). **kukkaa ei voi vetää hänelle ~toja** – никто не может с ним сравниться.

vertahi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – равный (-ая, -ое); сравнимый (-ая, -ое). **kohellä hänt ~see** – держать его за равного.

vertahi|lla (lomaa; en, lloo; lin, li) VIII *v.* – сравнивать [*в качестве деятельности*]. **~lloova keeltiijje** – сравнительное языкознание (ср. **verrata**).

vertahukselli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – образный (-ая, -ое); иносказательный (-ая, -ое). **~in sanonta** – иносказательное выражение.

vertahu|z (ksen, ust, ksee) XII *s.* – 1) сравнение. **~z hänen kera** – сравнение с ним. **~ksen vooks mainittakaa , etti ...** – для сравнения следует упомянуть, что ... ; 2) притча; иносказание.

vertahuza|se (tiin, setta, tiisse) XV *s.* – степень сравнения.

vertahuzku|va (an, vaa, vaa) VIII *s.* – символ; эмблема.

vertai|za (zan, saa, saa) VIII *adj.* – с быстрым течением. **~za joki** – быстрая река. **~za paikka** – быстрина.

verttaamat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* I – несравнимый (-ая, -ое); несравненный (-ая, -ое).

verttaamat|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* II – без течения. **~oin vezi** – стоячая вода.

vert|tsa (san, tsaa, tsaa) IV *s.* – моча.

ver|uttaa (uttammaa; ruutan, uttaa; ruutin, utti) IV *v.* – полоскать; прополаскивать. **~ruuta püükkiä nii kauvva, jot se tullii puhtahaks!** – прополаскивай бельё так долго, чтобы оно стало чистым!

ver|z (ren, tta, tee) XI *s.* – 1) стихотворение; 2) духовная песня; псалом.

vetiennaari (n, a, i) II *s.* – ветеринар.

vet|tää (tämää; än, ttää; in, ti) IV *v.* – 1) таскать; тащить; тянуть. **~tää säkkiä** – тащить мешок; 2) вытаскивать. **~tää naaglan seinäst** – вытащить гвоздь из стены; 3) снимать : **~tää lääpän pääst** – снять шляпу. **~tää viitan päält** – снять пальто. **~tää pöksüt ja saappaahat jalast** – снять брюки и сапоги; 4) : **~tää vertoja** [all.] – быть сравнимым (*с кем-л., чем-л.*). **hänen koti ei ~ä vertoja miun omalle** – его дом несравним с моим.

ve|zi (en, ttä, ttee; in. -e'ez) XI *s.* – вода.

vezihöürü (n, ä, ü) II *s.* – водяной пар.

vezijoh|to (on, toa, too) II *s.* – водопровод.

vezikauhu (n, a, u) II *s.* – бешенство; водобоязнь.

vezikauhui|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – бешеный (-ая, -ое). **~n koira** – бешеная собака.

vezikraa|ska (zan, skaa, skaa) IV *s.* – акварель.

veziku|ski (zin, skia, skii) II *s.* – водовоз.

veziop|okka (pookan, okkaa, okkaa) V *s.* – гриб-подберёзовик.

veziput|toohuz (ohuksen, ohuust, ohuksesse) XII *s.* – водопад.

vezis|sö (ön, söä, söö) II *s.* – водоём.

ve|zittää (zittämmää; ssiitän, zittää; ssiitin, zitti) IV *v.* – поливать водой. **lapset ~zittää toin-toista** – дети поливают друг друга водой.

ve|zittää (zittämmää; ssiitün, zittüü; ssiitün, zittüi) II *v.* – 1) пропитываться водой. **~zittüünt maaperä** – пропитанная водой почва; 2) : **silvät ~zitüttii** – глаза наполнились слезами.

vialli|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – 1) испорченный (-ая, -ое); дефектный (-ая, -ое); неисправный (-ая, -ое); повреждённый (-ая, -ое); 2) травмированный (-ая, -ое); увечный (-ая, -ое).

viallizu|sse (en, tta, tee) XX *s.* – 1) порча; повреждение; дефект; 2) травма; увечье.

vigijilia (n, a, a) VII *s.* – всенощная служба.

vih|a (an, haa, haa) IV *s.* – ненависть; гнев; злоба.

vihameeli|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – враждебный (-ая, -ое); неприязненный (-ая, -ое).

vihamee|z (hen, st, hesse) XIX *s.* – враг; ненавистник (ср. **vihhaaja, viholliin**).

vihanneks|et (iin, ia, ii) XII *s. mon.* – зелень; овощи.

vihannezsyp|pi (in, pia, pii) II *s.* – овощной суп.

* *passiivin imperatiivi* от **mainita** [“пусть будет упомянуто”] (см. 29 урок).

viha|**ta** (**nan, taa, taa**) VIII *adj.* – зеленеющий (-ая, -ее); утопающий (-ая, -ее) в зелени (ср. **rohoin, vihertävä**).

vih|**ata** (**haamaa; haan, ajaa; haizin, haiz**) XI *v.* – ненавидеть. **hää alkoi minnua ~ata säämen pohjast** – он возненавидел меня до глубины души.

vihavo|**jja** (**imaa; i; i**) V *v.* [part.] – саднить; свербить. **raanaa ~i** – рана саднеет, свербит.

vihell|**ellä** (**telömää; teen, tellö; telin, teli**) VIII *v.* – насвистывать; посвистывать.

vihell|**lin** (**timen, liint, timmee**) XIV *s.* – свисток; свистулька.

vihell|**ü**|**z** (**ksen, üst, ksee**) XII *s.* – свист; по́свист. **linnun~z** – птичий свист. **tuulen ~z** – свист ветра.

viheltä|**jä** (**än, jää, jää**) VIII *s.* – свистун (-ья).

viheltä|**ä** (**tämmää; län, tää; zin, si**) VII *v.* – свистеть.

vihertä|**vä** (**än, vää, vää**) VIII *adj.* – 1) зеленоватый (-ая, -ое); 2) зеленеющий (-ая, -ее). **~ä ikkunall saatu** – зеленеющий за окном сад (ср. **rohoin, vihanta**).

vihertü|**ä** (**mmää; ü; i**) II *v.* – (по)зеленеть : **hoppiia ~i** – серебро позеленело (ср. **rohooja, rohutaa**).

vihhaaja (**n, a, a**) VIII *s.* – ненавистник (-ца). **naisiin ~** – женоненавистник (ср. **viameez, viholliin**).

vih|**hain** (**aizen, aist, aisee; mon. nom. – haist**) XIII ^{b)} *adj.* – сердитый (-ая, -ое); злой (-ая, -ое); озлобленный (-ая, -ое); разгневанный (-ая, -ое). **hää on ~hain pojalle** – он сердит на сына. **~hain koira** – злая собака.

vihma (**n, a, a**) IV *s.* – дождь. **sattaa ~a** – идёт дождь.

vihmakaar|**re** (**tehen, reeht, tehesse**) XVI *s.* – радуга.

vihmuri (**n, a, i**) II *s.* – пульверизатор; распылитель.

vihollin (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *s.* – враг; недруг; противник (ср. **viameez, vihhaaja**).

viih|**e** (**tiin, että, tiisse**) XV *s.* – развлечение. **käüvvä kinooz ~tiiks** – ходить в кино ради развлечения.

viihkura (**n, a, a**) V *s.* – ураган; буря.

viihtü|**zä** (**zän, sää, sää**) VIII *adj.* – уютный (-ая, -ое).

viihtüizü|**sse** (**en, ttä, ttee**) XX *s.* – уют. **looa kottoon ~ttä** – создавать дома уют.

viih|**tüä** (**tümmä; ün, tüü; ün, tüi**) II *v.* – чувствовать себя хорошо, комфортно. **~üttä tääl?** – хорошо ли вы себя здесь чувствуете?

viihüt|**ellä** (**telömää; teen, tellö; telin, teli**) VIII *v.* – развлекать. **~ellä veerahia** – развлекать гостей.

viihüttä|**ssä** (**ämää; än, jää; izin, iz**) XV *v.* – развлекаться.

viijenne|**ez** (**ksen, est, ksee**) XII *s.*, *num.* – пятая часть. **kolt ~est** – три пятых.

viijje|**ez** (**nnen, ttä, ntee; in. – nneez**) *num.* – пятый (-ая, -ое).

viijjeek|**kümmenääz** (**viijjennenkümmenänen, viijjettäkümmenättä, viijjenteekümmenäntee**) *num.* – пятидесятый (-ая, -ое).

viijjeek|**kümmenääz viijje**|**ez** (**nnen, ttä, ntee**) *num.* – пятьдесят пятый (-ая, -ое).

viijjeez|**satta**|**iz** (**nnen, tta, ntee**) – пятисотый (-ая, -ое).

viik|**kaate** (**attehen, ateeht, atthesse**) XXI *s.* – коса. **niittää ~atteheel** – косить косой.

viikkaatemee|**z** (**hen, st, hesse**) XIX *s.* – косарь.

viikkaateniit|**to** (**on, toa, too**) II *s.* – косьба; покос.

viik|**ko** (**on, koa, koo**) II *s.* – неделя. **enz ~koa** – на будущей неделе; на следующей неделе. **viime ~koa** – на прошлой неделе.

viikkokau|**z** (**vven, tta, ttee**) XI *s.* : **hää käüvveli ~vven** – он прогулял всю неделю напролёт. **tehhä töötä ~vvet** – работать целыми неделями. **miä kulluutin rahan ühteen ~tteen** – я потратил деньги за одну неделю.

viikonpä|**ivä** (**ivän, ivää, ivää; ess. – än**) VIII *s.* – день недели.

-viik|**koin** [*слитно*] (**koizen, oist, koisee; mon. nom. – koist**) XIII ^{b)} *adj.* – недельный (-ая, -ое). **kaks~koist porsahat** – двухнедельные поросята.

viilistim|**et** (**miin, miia, mii; ad. – ill**) XIV *s.* *mon.* – лямки рюкзака.

viiliä (**n, ä, ä**) VII – 1) *s.* – холодное время года : **~t tullaa** – наступят холода; 2) *adj.* – прохладный (-ая, -ое). **~t ilmat** – прохладная погода.

viilo (**n, a, o**) II *s.* – фронтон; торец. **~n ikkuna** – торцовое окно.

viim|**ata** (**maamaa; maan, ajaa; maizin, maiz**) XI *v.* – делать непродуманно. **mitä siä tääl ~maizit?** – ты что тут понаделал?

viime pain. *adj.* [part.] – прошлый (-ая, -ое). **~ vootta** – в прошлом году. **~ viikka** – на прошлой неделе.

viimein (**zen, st, see**) XIII ^{b)} *adj.* – последний (-ая, -ее). **~n autobussi** – последний автобус. **~n kerta** – последний раз; в последний раз.

viimeizeel *adv.* – в заключение; наконец.

viimeizeks *adv.* – напоследок.

viimeizelt! *san.* – наконец-то! (ср. **viimänki**).

viimänki! *san.* – наконец-то! (ср. **viimeizelt**).

viin|a (an, aa, aa; oin) IV s. – водка. **hää joi ~aa** – он выпил водки. **koti~a** – самогон. **polttaa koti~aa** – гнать самогон.

viinahullu (n, a, u) II *adj.* – находящ|ийся (-аяся) в состоянии белой горячки.

viinahullu|sse (en, tta, tee) XX s. – белая горячка.

viinaks|et (iin, ia, ii) XII s. *mon.* – крепкие напитки; спиртное.

viinala|zi (zin, ssia, ssii) II s. – рюмка; стопка.

viini (n, ä, i; löin) II s. – вино. **kuiva ~** – сухое вино. **poolmagja ~** – полусладкое вино.

viiniköünnö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – виноград [*растение*] (ср. **viinirüpälehet**).

viinirü|pääle (älehen, äleht, älehesse) XXI s. – виноградина.

viinirüpäleh|et (hiin, hiiä, isse) XXI s. *mon.* – виноград [*как продукт, товар*] (ср. **viiniköünnöz**).

viinizav|vooda (voodan, odaa, odaa) V s. – винный завод.

viipata (paamaa; paan, ajaa; paizin, paiz) XI v. I – махать; качать. **hää ~ajaa jalaal taktia** – он отбивает ногой такт.

viipata (paamaa; paan, ajaa; paizin, paiz) XI v. II – мчаться; нестись.

viipsi|ä (mää; n, i; n, -) II v. – мотать; наматывать; накручивать.

viipümätä¹ *adv.* – 1) немедленно; срочно; безотлагательно. **~ soita hänelle telefoonaal!** – срочно позвони ему по телефону! 2) без задержки. **käü ~!** – приходи, не задерживайся!

viip|pää (pümää; vün, ppüü; viiin, püü) II v. – 1) пробыть. **kauvva siä tääl ~vüt?** – долго ли ты здесь пробудешь?; 2) задерживаться. **kauvaks hää tääl ~ppüü?** – надолго ли он тут задержится?

viiru (n, a, u) II s. – полоса; полоска. **täss kankahaaz olla valkiat ~t** – на этой ткани – белые полоски.

viiruk|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – полосат|ый (-ая, -ое).

viissii *adv.* : **kaheel ~** – двумя способами; двояко. **kaikeel ~** – всячески. **mill ~!** – как? каким образом? **moneel ~** – по-разному. **muul ~** – иначе; иным способом; иным образом. **omaal ~** – по-своему. **sill ~** – так; таким образом. **soomen ~** – по финскому образцу. **täll ~** – этим способом; таким способом. **toizeel ~** – по-другому. **vennäen ~** – на русский лад. **vähä toizeel ~** – несколько иначе; немного иначе.

viišina (n, a, a) V s. – вишня [*плод*].

viišinapuu (n, ta, hu) I s. – вишня [*дерево*].

viit|ta (jjan, ttaa, ttaa) IV s. – молодая роща; рощица.

viitik|ka (an, kaa, kaa) V s. – малёк рыбы.

viit|ta (an, taa, taa) IV s. – пальто. **panna ~an päälle** – надеть пальто. **vetää ~an päält** – снять пальто.

viit|tsiä (tsimää; sin, tsii; sin, tsi) II v. : **miä en ~si** – мне не хочется; мне лень.

viiz (jjen, ttä, ttee; in. – jjeez) *num.* – пять.

viizahu|sse (en, tta, ttee) XX s. – мудрость; ум (ср. **älü, ümmärröz**).

viizas|sella (telomaa; teen, telloo, telin, teli) VIII v. – умничать; резонёрствовать.

viizas|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II v. – умнеть. **siulle on aika ~tua** – тебе пора поумнеть.

viiz|zaz (ssaahan, zast, sahasse) XVIII *adj.* – 1) умн|ый (-ая, -ое); мудр|ый (-ая, -ое); 2) находящ|ийся (-аяся, -еся) в здравом уме (ср. **ällüükäz**).

Viizenjä (n, ä, ä) VIII s. – Воздвиженье [*праздник*].

viizkümment (**viijjenkümменän, viittäkümment, viitteekümменää; in. – viijjeekümменääz**) *num.* – пятьдесят.

viizkümment viiz (**viijjenkümменän viijjen, viittäkümment viittä, viitteekümменää viittee**) *num.* – пятьдесят пять.

viizsattaa (**viijjensaan, viittäsatataa, viitteesattaa; in. – viijjeesaa'az**) *num.* – пятьсот.

viizsattaa viijjeekümменääz (**viizsattaa viijjennenkümменänen, viizsattaa viijjettäkümменättä, viizsattaa viijjenteeкümменäntee**) *num.* – пятьсот пятидесят|ый (-ая, -ое).

viizsattaa viijjeekümменääz viijje|ez (**nнен, ttä, ntee**) *num.* – пятьсот пятьдесят пят|ый (-ая, -ое).

viiztoist (**viijjentoist, viittätoist, viitteetoist**) *num.* – пятнадцать.

viiztoistkümменä|äz (**nнен, ttä, ntee; in. – nneez**) *num.* – пятнадцат|ый (-ая, -ое).

viüt|ellä (telömää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – медлить; мешкать.

viüt|tää (tämmää; ään, tää; in, ti) IV v. – задерживать.

viütö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – задержка; промедление. **matala sattui ~z** – в пути случилась задержка. **~ksetä** – без промедления.

vi|ka (an, kkaa, kkaa) IV s. – неисправность; дефект; порок.

vikapj|so (on, soa, soo) II s. – промах; промашка. **tehhä ~on** – промахнуться.

vikkelä (n, ä, ä) VIII *adj.* – 1) проворн|ый (-ая, -ое); расторопн|ый (-ая, -ое); шустр|ый (-ая, -ое); 2) юрк|ий (-ая, -ое); прытк|ий (-ая, -ое) (ср. **vilkaz**).

vikkelü|sse (en, ttä, ttee) XX s. – 1) проворство; расторопность; 2) юркость; прыткость (ср. **vilkkahusse**).

¹ II *infinitiivin abessiivi* от глагола **viipää** (см. 19 урок).

vilah|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – 1) мелькать. **noistii metsät ja pellot ~telomaa** – замелькали леса и поля; 2) мерцать; поблёскивать. **etähääl ~eltii tulukkaist** – вдали мерцали огоньки.

vil|ahtaa (ahtammaa; laahan, ahtaa; laahin, ahti) IV v. – мелькнуть; промелькнуть.

vilahut|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – показывать мельком; показать и спрятать. **~taa kattsoa ezinehesse** – бросить беглый взгляд на предмет. **~taa silmää** – подмигнуть.

vil|issä (izömmää; izöö; liiz) IX v. – кишеть. **linnankaut ~istii väkkiä** – городские улицы кишели народом.

vilja (n, a, a) IV s. – хлебá; зерно; жито.

vilkas|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – оживлять; стимулировать.

vilkas|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II v. – оживляться. **veerahat ~suttii** – гости оживились.

vilkastum|miin (miizen, iist, isee) XIII ^{b)} s. – оживление. **kaupan ~miin** – оживление торговли.

vilk|az (kaahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – бойк|ий (-ая, -ое); жив|ой (-ая, -ое); подвижн|ый (-ая, -ое). **~az lapsi** – бойкий ребёнок. **~az ukkoi** – подвижный старик (ср. **vikkelä**).

vilkkaa adv. : kiiree ~ – быстро; живо; поспешно.

vilkkahu|sse (en, tta, ttee) XX s. – живость; бойкость; подвижность; оживлённость (ср. **vikkelüsse**).

villa (n, a, a) IV s. – шерсть. **lamppaahan ~** – овечья шерсть.

vil|laahoz (ahoksen, ahoost, ahoksee) XII s. – проблеск; миг. **näin miä hänt ~ahokselt** – я видел его мельком. **~laahoz vaa, ja hää oli poiz!** – лишь миг – и его не стало!

villahi|in (zen, ist, see) XIII *adj.* – шерстян|ой (-ая, -ое). **~ist sukat** – шерстяные чулки.

villehü|sse (en, tta, ttee) XX s. – дикость.

villi (n, ä, i) II – 1) *adj.* – дик|ий (-ая, -ое). **~koira** – дикая собака; 2) s. – дикарь|ь (-ка).

villiine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – сутолока.

villiin|tää (tummää, nün, tüü; nüin, tüi) III v. – дичать. **kazi on ~tüünt** – кошка одичала.

vilpit|öin (tömän, öint, tömää) XIV *adj.* – искренн|ий (-ая, -ее).

vil|u (un, luua, luu) II s. – озноб.

vilutt|aa (ammaa; aa; i) IV v. [part.] – знобить. **minnuu ~aa** – меня знобит.

vinnoo adv. – вкось; вкривь [*стать*]: **~ painuunt seinä** – покосившаяся стена. **kaik mäni ~** – всё пошло наперекосяк (ср. **vinnoo**).

vin|o (on, nooa, noo) II *adj.* – 1) кос|ой (-ая, -ое); крив|ой (-ая, -ое); искривлённ|ый (-ая, -ое); изогнут|ый (-ая, -ое). **~ot päivüensättehet** – косые лучи солнца. **~o stuulinselkä** – изогнутая спинка стула; 2) покат|ый (-ая, -ое). **~o katto** – покатая крыша.

vinokulma (n, a, o) VIII s. – косой угол.

vinnoo adv. – косо; криво [*быть*]: **solmio on ~** – галстук повязан криво. **tääl on mikäikke ~** – тут что-то не так (ср. **vinnoo**).

vip|ata (paamaa; paan, ajaa; paizin, paiz) XI v. – одалживать; давать в долг (ср. **velka**).

vip|attaa (attammaa; paatan, attaa; paatin, atti) IV v. – трепетать; дрожать. **lehükkäist ~atetaa** – листочки трепещут. **silmäloomet ~atettaa** – веки дрожат.

vip|pi (in, piä, pii) II s. – долг [*то, что дают в долг*]. **küssüüä ~piä** – попросить в долг.

vip|piine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – трепетание; трепет; дрожание; дрожь. **kässiin ~piine** – дрожь в руках.

vi|pu (vun, ppuua, ppuu) II s. – 1) рычаг. **nostaa ~vuul** – поднять рычагом; 2) ловушка. **käüp viiazki ~ppuu** [*половица*] – и умный попадает в ловушку.

viskoimi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – бросание; кидание; швыряние.

vi|skoja (skoimaa; zoin, skooi; zoin, skoi) V v. – кидать; швырять (ср. **särätä, vizata**).

visko|ssa (omaa; on, ojaa; izin, iz) XIV v. – кидаться [*куда-л.*]. **~ssa sillalt vertaa** – кинуться с моста в реку (ср. **vizellä**).

vissii adv. – 1) наверно; вероятно. **~ hää unohti assiian** – наверно, он забыл о деле; 2) примерно. **kului seitsekümmen vootta ~** – прошло примерно семьдесят лет (ср. **voipolla**).

vitšina (n, a, a) V s. – ветчина.

vittii|n (men, nt, mee) XIV s. – перекладина [*между ножками стола, табурета и т.п.*].

vi|ttooa (toma; on, ttoo; oin, toi) III v. – бить; колотить (*кого-л.*).

vi|ttsa (san, tsaa, tsaa) IV s. I: **voottehen pää~tsa** – изголовье постели. **voottehen jalka~tsa** – изножье постели.

vit|tsa (san, tsaa, tsaa) IV s. II – прут; хворостина.

vit|tsain (saizen, saist, saisee; mon. nom. – tsaiist) XIII ^{b)} s. – пруттик.

vi|ttsamer|ta (ran, taa, taa) IV s. – корзина из прутьев.

vi|ttsazik|ko (on, koa, koo) II s. – кустарник.

viuh|kaa (kamaa; kaa; ki) IV s. – развеиваться; колыхаться. **flakut ~etaa** – флаги развеиваются.

viuhka|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – 1) качаться; шататься. **puut ~taa** – деревья качаются; 2) : **~ta käziil** – размахивать руками. **~ta käeel** – манить [рукой]. **~a hänt käeel tänne!** – помани его сюда! (ср. **viuhuttaa**).

viuhut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – махать; размахивать. **~taa käeel** – махнуть рукой. **~taa kepiil** – размахивать палкой (ср. **viuhkata**).

vivah|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – мельтешить. **kukaikke karpäizökkäin ~teli silmiin eittse** – какая-то мушка мельтешила перед глазами.

vi|zata (skaamaa; skaan, skajaa; skaizin, skaiz) XI v. – 1) сбрасывать; скидывать. **heppoin ~skaiz poiijan seläst** – лошадь сбросила мальчика. **höö ~zattii meijjen tavvaarat koorman päält** – они скинули наши вещи с воза; 2) : **~zata üllää** – подбрасывать; подкидывать. **hää ~skaiz šlääpäñ üllää** – он подбросил шляпу; 3) : **~zata sürjää** – отбрасывать; отшвыривать; откидывать. **hää ~skaiz kiven sürjää** – он отшвырнул камень; 4) : **~zata poiz** – а) сбрасывать; свергать. **~zata ikkeehen poiz** – сбросить иго; б) выбрасывать; выкидывать. **~zata ikkunast poiz** – выкинуть из окна (ср. **viskoja**).

vi|zellä (skelömmää; skeen, skelöö; skelin, skeli) VIII v. [part.] – бросаться; кидаться; швыряться (чем-л.). **hää ~skelöö kivilöjä** – он кидается камнями (ср. **viskossa**).

vizva (n, a, a) IV s. – гной.

vizv|aa (amaa; an, aa; in, i) IV v. – сочиться. **haavast ~aa vert** – из раны сочится кровь.

vizva|ta (amaa; jaa; iz) XI v. – гноиться. **haava ~jaa** – рана гноится.

vohma (n, a, a) VIII *adj.* – глуп|ый (-ая, -ое).

vohmai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} s. – глуп|ец (-ая); чуда|к (-чка) [уничижит.]. **hää on mokkooma ~n!** – он такой глупец!

vohme|ta (nommaa; nen, noo; nin, ni; kond. – nissiizin) X v. – глупеть; поглупеть.

vohmuri (n, a, i) II s. – глупец (ср. **tuhmuri**).

vohmu|sse (en, tta, tee) XX s. – глупость. **tehhä ~en** – сделать глупость. **hää teki sitä ~ksiiz** – он сделал это по глупости.

voi int : **a ~!**, **ai ~!** – ох! **ai ~kka!**, **ai ~kkain!** – ох, как|ой (-ая, -ое)! **ai ~jjaan!** – ай-яй-яй!, ой-ой-ой!

voi (n, ta, he; jjen) I s. – масло.

voih|kua (kumaa; un, kuu; uin, kui) II v. – охать. **mitä siä ain ~ut!** – что ты всё охаешь!

voij|ja (maa; n, p; n, -) I v. – 1) мочь; быть в состоянии. **miä en ~nt noissa üllää** – я не смог встать. **hää ei ~ ennää mittä tehhä!** – он больше ничего не может сделать!; 2) : **~p?** – можно? **ei ~!** – нельзя! (ср. **mahtaa, saa'a**).

voi|jje (tiin, jjetta, tiisse) XV s. – мазь. **kenkä~jje** – обувной крем.

voij|jella (telomaa; teen, teloo; tteelin, tteeli) VIII v. – 1) мазать; смазывать [мазью]; 2) пачкать; измазывать.

voik|kaa (kamaa; an, kaa; in, ki) IV v. – удивляться; поражаться; изумляться.

voikut|ella (telomaa; teen, teloo; telin, teli) VIII v. – стонать.

voikut|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – заставлять стонать; вырывать стон.

voilei|pä (vän, ppää, ppää) VIII s. – бутерброд.

voilin|tu (nun, tua, tuu) II s. – мотылёк.

voima (n, a, a) VIII I s. – сила (ср. **voimakkusse**).

voima (n, a, a) VIII II *adj.* : **~ külä** – богатое село.

-voimai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* [слитно] : **peen~n** – слабосильн|ый (-ая, -ое). **üli~n** – непосильн|ый (-ая, -ое). **elon~n** – жизнеспособн|ый (-ая, -ое). **lain~n** – имеющ|ий (-ая, -ее) законную силу.

voimak|az (kahan, ast, kahasse) XVIII *adj.* – сильн|ый (-ая, -ое); могуч|ий (-ая, -ее); мощн|ый (-ая, -ое) (ср. **väkköövä**).

voimakkahast *adv.* – сильно.

voimakku|sse (en, tta, ttee) XX s. – сила; напор; мощность. **tuulen ~sse** – сила ветра (ср. **voima**).

voimat|oin (toman, oin, tommaa) XIV *adj.* – бессильн|ый (-ая, -ое). **äijä tuli aivaa ~tomaks** – дедушка совсем обессилел. **~tomat maat** – бесплодные земли.

voimis|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV v. – укреплять. **käüvven* möö ~samma lihaksia** – ходьбой мы укрепляем мышцы.

voimis|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II v. – крепнуть; набираться сил.

voipa|ta (an, ttaa, ttaa; in. –a'az) IV s. – соус из масла, яиц и сливок.

voipolla *adv.* – возможно; может быть (ср. **vissii**).

voiseen (en, t, ee) X s. – подгруздь [гриб].

voi|taa (tamaa; jjan, ttaa; zin, si) VII v. – намазывать. **~taa voita leivälle** – намазать масло на хлеб.

* *Infinitiivin instruktiivi* от глагола **käüvvä** (см. 34 урок).

voit|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. – побеждать.
voittaja (n, a, a) VIII s. – победитель (-ница). **selvita ~an** – выйти победителем.
voittii|ssa (maa; n, aa; zin, z) XIII v. [ill.] – походить; быть похожим : **koira ~aa repoihe** – собака похожа на лису (ср. **näkköin**).
voit|to (on, toa, too) II s. – победа. **saavuttaa ~on vihollizest** – одержать победу над врагом.
voit|tua (tamaa; jjun, ttuu; jjuin, tui) II v. – пачкаться; мараться; грязниться. **lapsi on ~ttuunt rettuu** – ребёнок испачкался в грязи.
voiveska (n, a, a) VIII – вывеска. **~ oven pääl** – вывеска на двери.
vok|ki (in, kia, kii) II s. – прялка.
vokkuri (n, a, i; loin; mon. part. – lloja) II s. – пряха.
vok|kuura (kuuran, uraa, uraa) VIII *adj.* – подходящий (-ая, -ее); удобн|ый (-ая, -ое); уместн|ый (-ая, -ое).
vol|i (in, liia, lii) II s. – воля. **vanhemmat evät anna tütärelle ~liia** – родители не дают дочке воли.
volillee *adv.* – на волю. **päässä linnun ~** – отпустить птицу на волю.
volinik|ka (an, kaa, kaa) V s. – своевольни|к (-ца).
vol|issa (izommaa; liizen, izoo; liizin, liiz) IX v. – молотъ вздор; нести чушь. **siä ~liizet tühjiä juttoloja!** – ты ведёшь пустые разговоры!
vol|liine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – вздор; пустопорожняя болтовня.
vonka (n, a, a) VIII s. – высохшее русло ручья.
voole (tteeheh, eeht, tehesse) XVII s. – кровать; постель. **laittaa ~tteeheh** – постелить постель. **koota ~eeht** – убирать постель. **~tteeheh päävittsa** – изголовье постели.
vooeppä|ja (n, a, a) IV s. – матрас.
vooevaattii|t (loin, loja, loihe) XV s. *mon.* – постельное бельё.
vooh|i (en, ta, ee) X s. – коза.
vooks *postp.* [gen.] – **1**) из-за; по причине (*чего-л.*); вследствие; ввиду (*чего-л.*). **tulipalo süttii varomattomuen ~** – пожар возник вследствие неосторожности; **2**) ради; для. **miä tein senen siun ~** – я сделал это ради тебя.
vooks|i (en, ia, ee) IX s. – прилив. **~i ja loovvezei** – прилив и отлив (ср. **noizovezi**).
vooli|n (men, int, mee) XIV s. – скобёль; строгальный нож.
vool|la (omaa; en, loo; in, i) VIII v. – строгать ножом.
voonna (n, a, a) VIII s. – ягнёнок.
voonnai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} s. – **1**) ягнёночек; **2**) агнец.
voorit|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – обивать; утеплять изнутри. **taloi ~ettii lauvvaal** – дом обили изнутри досками.
vooro (n, a, o) II s. – **1**) очередь. **issuki~** – очередность посадки; высадки; **2**) смена. **zavvooda toimii kolmeez ~oz** – завод работает в три смены.
voorokkain *adv.* – поочередно.
vooroppä|i *adv.* – по очереди; по порядку.
voorostaa *adv.* – в свою очередь.
voorotellee *adv.* – непременно.
voot|aa (amaa; taa; i) IV v. – течь; вытекать; выливаться (ср. **verrata II**).
-vooti|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – годовал|ый (-ая, -ое). **kaks~in vazikka** – двухгодовалый телёнок.
vootteehenliina (n, a, a) IV s. – простыня.
vooz (vuuvven, vootta, voottee; in. – vuuvveez; ess. – voon) XI s. – год. **enz vootta** – на будущий год; на следующий год. **männävoon** – в минувшем году. **tullavoon** – в следующем году. **viime vootta** – в прошлом году. **Uuz vooz** – Новый год. **hänelle on koltkümment vootta** – ему тридцать лет.
voozkau|z (vven, tta, ttee) XI s. : **miä oon töötä ~vven teht** – я проработал весь год. **hää on ~vvet tääl poiz** – он отсутствует здесь годами. **se nain on ~tteen laihtuunt** – эта женщина за год похудела.
voozpä|ivä (ivän, ivää, ivää; ess. – än; iviin) VIII s. – годовщина; юбилей.
voozsa|ta (an, ttaa, ttaa; in. –a'az) IV s. – век.
vorodnik|ka (an, kaa, kaa) V s. – воротник.
vorotsov|a (an, vaa, vaa) VIII s. – скворец.
vortatška (n, a, a) V s. – форточка.
vort|tsa (san, tsaa, tsaa) VIII s. – дворец.
vort|tsia (tsimaa; sin, tsii; sin, tsi) II v. – ворчать.
vot! int. – вот! **~ kui!** – вот как! **~ jo vohma!** – вот глуп|ый (-ая, -ое)! **~ ku too on ...!** – что за ...!
vozla|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – нецензурно ругаться.
vruhti (n, a, i) II s. – фрукт.
vudma|ta (amaa; an, jaa; izin, iz) XI v. – ударить. **~ta kulakaal** – ударить кулаком. **hää ~iz minnuu kepiil selkää** – он ударил меня палкой по спине.

vudmi|a (maa; n, i; n, -) II v. – стегать; сечь; хлестать.

vuhah|ella (telomaa; teloo; teli) VIII v. : **tuul ~teloo** – ветер громко шумит [*зудит, воет*] (ср. **vuunissa**).

vuhaht|aa (ammaa; aa; i) IV v. [II inf. ill.] : **kiukaa ~i palamaa** – печь загудела от огня. **truba ~i tuulomaa** – труба загудела от ветра (ср. **vuunissa**).

vuhahta|ssa (amaa; jja; iz) XV v. – вспыхивать; заниматься; запыхать.

vuh|hiine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – шум; гул; звон.

vuh|issa (izommaa; izoo; hiiz) IX v. – шуметь; гудеть; греметь; звенеть. **puunladvat ~issaa tuulen vooks** – древесные кроны гудят от ветра.

vuhk|aa (amaa; aa; i) IV v. – свистеть : **tuul ~aa** – ветер свистит (ср. **viheltää**).

vull|issa (izommaa; izoo; liiz) IX v. : **~issa joossa** – хлынуть (ср. **vulliine**).

vull|iine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – поток. **joossa kovaal ~ineheel** – течь мощным потоком (ср. **vulissa**).

vum|issa (izommaa; izoo; miiz) IX v. : **korvat ~miiz** – в ушах зазвенело.

vun|issa (izommaa; izoo; niiz) IX v. : **pliitta ~izoo lämmätää** – плита гудит от жара, пышет жаром. **kimalpatsaz ~izoo** – улей гудит; жужжит. **telefoonapatsaz ~izoo** – телефон звонит (ср. **vuhahella, vuhahtaa**).

vun|ukka (nuukan, ukkaa, ukkaa) V s. – внук; внучка.

zur|ahtaa (ahtammaa; raahan, ahtaa; raahin, ahti) IV v. – вспорхнуть; выпорхнуть. **lintuin ~ahti pezäst** – птичка выпорхнула из гнезда.

vuraška (n, a, a) V s. – фуражка.

zur|issa (izommaa; riizen, izoo; riizin, riiz) IX v. : **eroplani ~izoo** – самолёт гудит. **vattsa ~izoo** – в животе урчит. **auto ~izoo** – автомобиль тарыхтит.

zurra (n, a, a) VIII s. – 1) волчок; юла; 2) нарты [*для езды на оленях*].

zurk|aa (amaa; aa; i) IV v. : **märät jälkinehet ~etaa** – мокрая обувь хлюпает.

vuvvelli|in (zen, ist, see) XIII ^a) *adj.* – прошлогодний (-ая, -ее); годичной давности; оставшийся (-аяся, -еся) с прошлого года. **~in vilja** – прошлогодний хлеб, зерно.

vul|ittaa (zittammaa; ssiitan, zittaa; ssiitin, zitti) IV v. – науськивать; подстрекать. **~zittaa koiraa veerahille** – науськивать собаку на чужих. **~zittaa koiriil** – травить собаками.

vuzittaj|a (an, jaa, jaa) VIII s. – подстрекатель (-ница).

vähemmää *adv. komp.* – меньше; менее [*по количеству*].

vähem|p (män, pää, pää) *adj. komp.* – меньший (-ая, -ее) [*по количеству*] (ср. **peenemp**).

vähennüt|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – убавлять.

vähentäm|miin (miizen, iist, isee) XIII ^b) s. – 1) уменьшение; сокращение (в количестве) [*кем-л.*]; 2) вычитание (ср. **peenennüz, vähentümüin**).

vähentää (tämää; nän, tää; zin, si) VII v. – 1) уменьшать; сокращать (в количестве); 2) вычитать (ср. **peenentää**).

vähentüm|miin (miizen, iist, isee) XIII ^b) s. – уменьшение; сокращение (в количестве) [*самопроизвольное*] (ср. **peenennüz, vähentümüin**).

vähentüä (tүmmää; nүн, түü; nүin, түi) II v. – уменьшаться; сокращаться (в количестве) (ср. **peenentüä**).

väh|etä (enömmää; heenen, enöö; heenin, heeni; kond. – enissiizin) X v. – убавляться.

väh|hain *adv.* – немного; слегка [*степень*]. **lapseel tuli ~ külmä** – ребёнку стало немного холодно (ср. **vähhäizen**).

väh|hainen *adv.* – немного; немножко [*количество*]. **anna miulle ~ leippää!** – дай мне немного хлеба! (ср. **vähhäin**).

väh|hüü|sse (vven, ttä, tee) XX s. – малое количество; чуточка.

väh|ittee *adv.* – совсем мало (ср. **vähä II**).

väh|ä I (än, hää, hää) VIII *adj.* – 1) небольшо|ой (-ая, -ое); мал|ый (-ая, -ое); 2) скудн|ый (-ая, -ое).

vähä II *adv.* – мало (ср. **vähittee**).

väh|älä|dvai|n (zen, st, see) XIII ^b) *adj.* – слабоумн|ый (-ая, -ое).

väh|äme|eli|in (zen, ist, see) XIII ^b) *adj.* – скудоумн|ый (-ая, -ое).

väh|änä|ikkaa *adv.* – немного [*времени*]. **oota ~!** – подожди немного!

väh|äram|moim (oizen, oist, oisee; mon. nom. – moist) XIII ^b) *adj.* – слабосильн|ый (-ая, -ое) (ср. **vähäväkkiin**).

väh|ättömäks *adv.* – немало.

väh|äv|ä|kkiin (kizen, iist, kisee; mon. nom. – kiist) XIII ^b) *adj.* – слаб|ый (-ая, -ое) [*во всех смыслах*]. **~kiin nain** – слабая женщина. **~kiin tuul** – слабый ветер.

väh|ükkäizen *adv.* – чуть-чуть.

väit|ellä (telömmää; teen, telöö; telin, teli) VIII v. [part.] – насмеяться (*над кем-л., чем-л.*). **mitä siä ~teet minnua?** – что ты надо мной смеешься?

väit|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – 1) [ad.] привозить (*на чём-л.*). **~tää auttool** – привезти на машине; 2) : **~tää vassaa** [gen.] – возражать; перечить; прекословить. **elä ~ä miun vassaa!** – не перечь мне!

väittänyt pain. partits. – утомлённый (-ая, -ое).
väi|tää (tümää; jün, ttüü; jjuin, tüi) II v. – утомляться. **hää on ~ttüünt kovast tööst** – он утомился от тяжёлой работы (ср. **vässüüa**).
vä|ki (en, kkiä, kkee) IX s. – люди; народ. **uulitsan pääl on paljo ~kkiä** – на улице много народу (ср. **rahvaz**).
vä|kila|ku (vvun, kkuua, kkuu) II s. – население [количество жителей].
väkkiizen adv. – насильно; силком.
väkkärä (n, ä, ä) VIII s. – 1) ветряная вертушка [в саду, для отпугивания птиц]; 2) катушка для верёвки; троса.
vä|k|köövä (köövän, övää, övää) VIII **adj.** – сильн|ый (-ая, -ое); крепк|ий (-ая, -ое) [переносн.] : **~köövä haju** – сильный запах. **~köövä maku** – резкий вкус. **~köövä viina** – крепкая водка (ср. **voimakaz**).
vä|ji (in, liiä, lii) II s. – промежуток; пространство. **kiukkaan ~** – запечье (ср. **välüz**).
vä|lia|ka (jjan, kkaa, kkaa) IV s. – промежуток времени; период времени; интервал.
väliiz postp. [gen.] – между (чем-л.) [где?]. **paikka taloloin ~** – место между домами (ср. **välist, vällii**).
välik|kö (ön, köä, köö) VIII s. – 1) проход; 2) проходная комната.
välillee adv. – на волю, отвязавшись [снявшись с поводка]. **koira pääzetii ~** – собаку выпустили, отвязав.
väli|liin (izen, iist, isee; mon. nom. – liist) XIII ^{a)} **adj.** – непривязанный (-ая, -ое); неприкреплённый (-ая, -ое).
välillää adv. : **olla ~** – быть непривязанным, отвязанным.
väliit adv. : **koira jäi ~** – собака сорвалась с привязи.
välimittee adv. – иногда.
vä|lirazva (n, a, a) IV s. – нутряной жир.
välist postp. [gen.] – между (чем-л.) [откуда?]. **paeta kässiin ~** – проскользнуть между руками (ср. **väliiz, vällii**).
välistää adv. – временами; время от времени.
vä|littää (ittämmää; liitän, ittää; liitin, itti) IV v. – передавать. **~ittää kässiä möitä** – передать из рук в руки.
välit|öin (töman, öint, tömmää) XIV **adj.** – непосредственн|ый (-ая, -ое). **~tömät kosketukset** – непосредственные контакты.
välitö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – различие.
väljä (n, ä, ä) VIII **adj.** – широка|ый (-ая, -ое); просторн|ый (-ая, -ое). **saappaahat ollaa miul ~t** – сапоги мне велики.
väljäst adv. – снаружи (откуда?). **tulla ~** – войти; зайти (ср. **väljäaz**).
väljää adv. I – вскоре. **~ tulloo öö** – вскоре наступит ночь.
väljää adv. II – 1) наружу. **männä ~** – выйти. **lapsi noisi tahtomaa ~** – ребёнок попросился выйти; 2) прочь. **ottaa ~** – отбирать. **ota vassaara ~ lapsen käest!** – отбери у ребёнка молоток!; 3) : **viskoja ~** – выкидывать (ср. **poiz**).
väljäaz adv. – снаружи (где?). **oottele minnua ~!** – подожди меня снаружи! (ср. **väljäst**).
välkähtü|ä (mmää; ü, i) II v. – выдохаться. **olut on ~ünt** – пиво выдохлось.
vällii I postp. [gen.] – между (чем-л.) [куда?]. **laittaa ikkunoin ~** – поставить между окнами (ср. **väliiz, välist**).
vällii II adv. – порой; бывало.
välttämät|öin (tömän, öint, tömää) XIV **adj.** – необходим|ый (-ая, -ое); обязательн|ый (-ая, -ое).
vält|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – обходить; избегать.
välü|z (ksen, üst, ksee) XII s. – промежуток : **sorment~kset** – межпальцевые промежутки на руках. **varppaahan~kset** – межпальцевые промежутки на ногах (ср. **väli**).
vär|ji (in, riiä, rii) II s. – цвет.
värilliin (zen, ist, see) XIII ^{a)} **adj.** – цветн|ой (-ая, -ое);
vär|issä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – дрожать. **hää ~izöö külmäst** – он дрожит от холода (ср. **hötissä**).
värizöm|miin (miizen, iist, isee) XIII ^{b)} s. – дрожь; тряска. **maan ~miin** – землетрясение (ср. **höttiinä**).
värizütt|ää (ämää; ää; i) IV v. – бросать в дрожь. **minnua ~ää!** – меня дрожь берёт!
vär|ski (zin, skiä, skii) II **adj.** – свеж|ий (-ая, -ее). **~ski liha** – свежее мясо.
värttänä (n, ä, ä) VIII s. – 1) веретено; 2) : **rattaahan ~** – спица колеса.
vässärö (n, ä, ö) II s. – трясогузка. **~löin tsiukkimiin** – щебетание трясогузок.
vä|ssüüä (zümmää; zün, ssüü; züin, süi) II v. [II inf. ill.] – уставать (что-л. делать). **miä ~züin oottelomaa!** – я устал ожидать!
vässüünt pain. partits. – устал|ый (-ая, -ое); уставш|ий (-ая, -ее).
väv|ü (ün, vüüä, vüü) II s. – зять [муж дочери или сестры].
vä|züttää (züttämmää; ssüütän, züttää; süütin, zütti) IV v. – утомлять. **matka meitä ~zütti** – путешествие нас утомило.

vään|nellä (telömmää; teen, telöö; telin, teli) VIII v. – переворачивать; ворочать.
vääntii|ssä (mää; n, ää; zin, z) XIII v. – поворачиваться.
vään|tää (tämää; nän, tää; zin, si) VII v. – поворачивать (кого-л., что-л.). ~**tää oksaniittaa** – переворачивать (ср. **kääntää**).
vään|tüä (tümää; nün, tüü; nüin, tüi) II v. – оборачиваться. **kaik ~nüttii miulle päin** – все обернулись ко мне.
väärennү|z (ksen, üst, ksesse) XII s. – подделка.
väären|tää (tämää; nän, tää; zin, si) VII v. – подделывать.
vääris|sellä (telömmää; teen, tellöö; telin, teli) VIII v. – кривить; искривлять; перекашивать; искажать.
vääristel|ү (ün, lüüä, lüü) II s. – искажение.
vääris|tää (tämää; sän, tää; sin, ti) IV v. – искривить; перекосить; исказить.
vääris|tüä (tümää; sün, tüü; süin, tüi) II v. – 1) кривиться; искривляться; перекашиваться; 2) коробиться; 3) исказиться.
väärittee *adv.* – необоснованно; несправедливо.
väärittä|ssä (ämää; än, jjää; izin, iz) XV v. – виниться; обвинять себя; каяться.
väärit|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – обвинять. ~**tää ilman sүүtä** – обвинить без причины.
vääritö|z (ksen, öst, ksee) XII s. – обвинение. **ezittää ~ksen** – предъявить обвинение.
väärä (n, ä, ä) VIII *adj.* – 1) крив|ой (-ая, -ое); кос|ой (-ая, -ое); изогнут|ый (-ая, -ое). ~ **peegli** – кривое зеркало; 2) извилист|ый (-ая, -ое). ~ **polku** – извилистая тропка; 3) виноват|ый (-ая, -ое). **hää on ~ koko aziast** – он виноват во всём.
vääräkeruksee *adv.* – не в то горло. **kui söömin männöö ~, ihmiin köhhii** – если еда попадает не в то горло, человек кашляет.
väärü|sse (en, ttä, tee) XX s. – 1) кривизна; искривлённость; 2) несправедливость. **hänen päälle tuli koko ~sse** – с ним произошла сплошная несправедливость.
vöglä (n, ä, ä) VIII s. – свёкла. **meil on tänävoon issutettu paljo ~ä** – у нас в этом году насадили много свёклы.
vöö (n, tä, hö) I s. – пояс (ср. **vööhүke**).
vööhүk|e (kehen, eeht, kehesse) XXI s. – зона; пояс. **kuuma ~e** – жаркий пояс (ср. **vöö, zoon**).
vöölli|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – снабжённый (-ая, -ое) поясом. ~**in viitta** – пальто с поясом.
vöönsö|ki (en, kia, kee) IX s. – пряжка.
vööt|öin (töman, öint, tömää) XIV *adj.* – не имеющий (-ая, -ее) пояса. ~**öin viitta** – пальто без пояса.
vöörү (n, ä, ü) II s. – лавина.
vöörüt|tää (tämää; än, tää; in, ti) IV v. – скатывать. ~**tää kiven mäelt** – скатить камень с горы.
vöörү|ä (mää; n, ü; in, i) II v. – скатываться.
vöö|är (ttäaren, äärt, täresse) XVII s. – талия.
vүүh|ti (in, tiä, tii) II s. – клубок. **rihma~ti** – клубок ниток.
vүүh|tiä (timää; in, tii; in, ti) II v. – мотать; наматывать; сматывать [*в клубок*].

Z z.

zajavlenja (n, a, a) V s. – заявление. **jättää ~n** – подать заявление.
zak|koon (koonan, onaa, onaa) V s. – закон. ~**koonan mukkaa** – согласно закону; по закону.
zakonno|i (in, ita, isse; loin) VI *adj.* – законный (-ая, -ое).
zamaska (n, a, a) V s. – замазка. ~ **ikkunoja vart** – замазка для окон.
zanaveska (n, a, a) V s. – занавеска. **ikkunan ~** – оконная занавеска.
zappaas|su (un, sua, suu) II s. – запас. **hää on ~ut teht** – он сделал запасы.
zappiiska (n, a, a) V s. – записка. **miä kirjutin hänelle ~n, jot hää tulliiz** – я написал ему записку, чтобы он пришёл.
zav|vooda (voodan, oada, oada) V s. – завод. **hää on tööz ~odaaz** – он работает на заводе.
zenniit|ti (in, tiä, tii) II s. – зенит. **päivüt on ~iiz** – солнце в зените.
zoon (n, a, a) VIII s. – зона. **vahiti~** – охранная зона. ~**najka** – поясное время (ср. **vööhүke**).

Ž ž.

- žaali**|a (maa; n, i; n, -) II v. – жалеть. **~a minnua!** – пожалей меня! **~a mänätettüä aikkaa** – пожалеть о потерянном времени.
- žaalimata**¹ *adv.* – безжалостно; беспощадно.
- žaalimat**|oin (toman, oint, tomaa) XIV *adj.* – безжалостн|ый (-ая, -ое); беспощадн|ый (-ая, -ое).
- žaalimattomu**|sse (en, tta, ttee) XX s. – безжалостность; беспощадность.
- žaalivai**|n (zen, st, see) XIII ^a *adj.* – жалостлив|ый (-ая, -ое); сердобольн|ый (-ая, -ое).
- žaalivoit**|taa (tamaa; an, taa; in, ti) IV v. [part.] – 1) возбуждать жалость, сострадание (*в ком-л.*). **hää ~taa minnua** – он возбуждает во мне жалость; 2) сожалеть. **häänt ~ti, etti miä en tult** – она сожалела, что я не пришёл (ср. **žalkka**).
- žaaři**|a (maa; n, i; n, -) II v. – жарить [*вообще*]. **~a voiz** – жарить на масле (ср. **žaarittaa**).
- žaarit**|taa (tammaa; an, taa; in, ti) IV v. – жарить (*что-л. конкретно*); поджаривать. **hää ~taa maaomenoja** – он жарит картошку (ср. **žaarria**).
- žaaritta**|ssa (amaa; an, jja; izin, iz) XV v. – жариться. **liha ~jja** – мясо жарится. **miä ~izin ihhaa päivüez!** – я совершенно изжарился на солнце!
- žalk**|ka (an, kaa, kaa) II s. – 1) жалость; сожаление; сострадание. **tuntia ~kaa hänt kohtaa** – чувствовать к нему жалость; 2) : **on ~ka** [ad. – part.] – жаль, жалко (*кому-л. – кого-л., что-л.*). **miul on ~ka hänt** – мне его жалко. **on ~ka, etti hää ei tult** – жаль, что он не пришёл (ср. **žaalivoittaa**).
- žanri** (n, a, i) II s. – жанр.
- želattiina** (n, a, a) V s. – желатин.
- žellee** (n, tä, sse) VI s. – желе.

Ä ä.

- äessö**|z (ksen, öst, ksee) XII s. – боронование.
- äes**|tää (tämmää; sän, tää; sin, ti) IV v. – бороновать (ср. **assavojja**).
- ä|ez** (kkeehen, est, kehesse) XIX s. – борона (ср. **assava**).
- ägrämöi**|n (zen, st, see) XIII ^a s. – эурямейсец (-ка) [*представители финского субэтноса, проживающего среди ижорцев и води*]. **~zen murre** – эурямейсский диалект.
- äh**|hiine (inehen, ineeht, inehesse) XXI s. – кряхтение; пыхтение.
- äh**|issä (izömmää; hiizen, izöö; hiizin, hiiz) IX v. – кряхтеть; пыхтеть (ср. **ähkää**).
- äh**|kää (käämää; än, kää; in, ki) IV v. – охатъ; кряхтеть (ср. **ähissä**).
- äh**|ähtää (ähtämmää; häähän, ähtää; häähin, ähti) IV v. – охнуть; крякнуть. **~ähtäez, hää nosti herren** – крякнув, он поднял бревно.
- äij**|ä (än, jää, jää) VIII s. – 1) дедушка; 2) свёкор; тесть; 3) дед; старик (ср. **ukko**).
- Äijäpäivä** (n, ä, ä) VIII s. – Пасха.
- Äijäpüh**|ä (än, hää, hää) VIII s. – Великий Пост.
- äime**|n (nen, ent, nesse) XVI s. – зеркало спокойной воды. **mereel on ~n** – у моря – зеркально спокойная поверхность.
- äimessää** *adv.* : **meri on ~** – море – зеркально спокойно.
- äimä** (n, ä, ä) VIII s. – штопальная игла.
- äitelä** (n, ä, ä) VIII *adj.* – противн|ый (-ая, -ое) : **~ maku** – противный вкус.
- äi**|tää (tümää; jjün, tüü; jjüin, tüi) II v. – расходиться; входить в раж.
- äk**|ki (in, kiä, kii) II *adj.* – крут|ой (-ая, -ое). **~ki palle** – крутой обрыв.
- äkkiammu**|z (ksen, ust, ksesse) XII s. – внезапный приступ [*болезни*]. **hänelle tuli ~z** – у него произошёл внезапный приступ.
- äkkii** *adv.* – внезапно; неожиданно.
- äkkiistää** *adv.* – 1) немедленно; сейчас же. **tüe ~ kottii!** – немедленно иди домой! **lähe ~ poiz ja paa uksi kiin!** – сейчас же выйди и закрой дверь! 2) моментально.
- äkilli**|in (zen, ist, see) XIII ^a *adj.* – внезапн|ый (-ая, -ое); резк|ий (-ая, -ое).
- äkillizeest** *adv.* – резко.
- äkkinäi**|n (zen, st, see) XIII ^a *adj.* – скоропостижн|ый (-ая, -ое); неожиданн|ый (-ая, -ое). **~ koolema** – скоропостижная смерть.
- äkipenge**|r (ren, ert, resse) XVI s. – высокий берег, круто поднявшийся после низкого.

¹ II infinitiivin abessiivi от глагола **žaalia** (см. 19 урок).

äkkähü|z (**ksen, üst, ksesse**) XII s. – 1) внезапная болезнь [человека, животного]; 2) внезапная порча [прибора].

äkkähü|jä (**mmää; n, ü; in, i**) II v. I – выглядеть : **hää ~ü hüväst** – он хорошо выглядит.

äkkähü|jä (**mmää; n, ü; in, i**) II v. II – 1) внезапно заболеть [о человеке, животном]; 2) внезапно испортиться [о приборе].

äk|käizä (**äizän, käisää, käisää**) VIII *adj.* – вспыльчивый (-ая, -ое); ярый (-ая, -ое). **~käizä koira** – злая собака. **~käizä ihmiin** – вспыльчивый человек (ср. **ilkiä**).

äkkämäi|n (**zen, st, see**) XIII ^{a)} *adj.* – 1) непривычный (-ая, -ое) : **tööhö ~n** – непривычный к работе; 2) неопытный (-ая, -ое).

ä|kä (**än, kkää, kkää**) VIII s. : **hiililöin ~kä** – синий огонь на углях [в конце горения в печке].

äkähi|in (**zen, ist, see; mon. nom. – ist**) XIII ^{b)} *adj.* – раскалённый (-ая, -ое). **~ist hiilet** – раскалённые угли.

äk|ähtüä (**ähtümmää; käähün, ähtüü; käähüin, ähtüi**) II v. – разгорячиться; вспылить [о человеке].

äkähü|ssä (**ümää; ün, jjää; izin, iz**) XIV v. – возмущаться; гневаться.

äk|ätä (**käämää; kään, äjää; käizin, käiz**) XI v. – навести порчу; сглазить.

ä|kü (**ün, kküüä, kküü**) II s. – накал; жар. **kiuvvaz antaa paljo ~kküüä** – каменка даёт много жара.

äleksi|jä (**mmää; n, i; n, -**) II v. – осознавать; соображать (ср. **älütä**).

ällillää *adv.* – бестолково; не соображая.

ällü|ssä (**ümää; ün, üjää; izin, iz**) XIV v. – догадываться.

äl|lüükäz (**ükkähän, ükäst, ükkähässe**) XVIII *adj.* – умный (-ая, -ое); разумный (-ая, -ое); толковый (-ая, -ое); сообразительный (-ая, -ое) (ср. **viizaz**).

äl|ü (**ün, lüüä, lüü**) II s. – ум; разум; интеллект (ср. **viizahusse, ümmärröz**).

älüttömü|sse (**en, ttä, tee**) XX s. – нелепость; вздор.

äl|ütä (**lüümää; lüün, üjää; lüizin, lüiz**) XI v. – 1) соображать; смекать; 2) обращать внимание; 3) замечать (ср. **äleksiä**).

älüt|öin (**tömän, öint, tömmää**) XIV *adj.* – 1) неразумный (-ая, -ое); безрассудный (-ая, -ое); 2) нелепый (-ая, -ое); 3) безумный (-ая, -ое).

ämmä (**n, ä, ä**) VIII s. – 1) бабушка; 2) бабка; старуха; 3) повивальная бабка; акушёрка (ср. **akka**).

ämmäntü|ssu (**zun, ssua, ssuu**) II s. – лекарство из спор плауна.

ämmö|ji (**in, jä, ihe**) III s. – тёща; свекровь.

änkeli (**n, ä, i**) II s. – ангел.

änkelä (**n, ä, ä**) VIII *adj.* – сладковатый (-ая, -ое). **~leipä** – сладковатый хлеб.

ärnähtä|ssä (**ämää; än, jjää; izin, iz**) XV v. – буркнуть [себе под нос].

ärn|jää (**ämää; än, ää; in, i**) IV v. – ворчать; бурчать; брюзжать.

ärrillää *adv.* – раздражённо. **hää on ~** – он раздражён, в раздражении.

ärvär|tää (**tämmää; rän, tää; zin, si**) VII v. – дразнить.

ässä (**n, ä, ä**) VIII s. – 1) туз [карточный]; 2) вспыльчивый, раздражительный человек.

ät|ti (**in, tiä, tii**) II s. – папа (ср. **izä**).

ätšintim|jä (**än, mää, mää**) VIII s. – отчим.

ään (**en, t, nee**) X s. – 1) звук. **~en voimakkus** – сила звука; 2) голос. **hänelt on ~ poiz otettu** – у него пропал голос. **kova ~** – громкий голос (ср. **ääne**).

äänekkü|sse (**en, ttä, ttee**) XX s. – громкость; звонкость; голосистость.

äänek|äz (**kähän, äst, kähässe**) XVIII *adj.* – 1) громкий (-ая, -ое). **~äz nagru** – громкий смех; 2) звонкий (-ая, -ое) : **~äz soittu** – звонкий инструмент; 3) голосистый (-ая, -ое). **~äz kukkoi** – голосистый петух.

äänelli|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *adj.* – звуков|ой (-ая, -ое).

äänenan|to (**non, toa, too**) II s. – звучание. **soitun ~to** – звучание инструмента.

äänenpaino (**n, a, o**) II s. – интонация; тон. **käskövä ~** – повелительный тон.

äänenpit|täävä (**täävän, ävää, ävää**) VIII *adj.* – звукоизолированный (-ая, -ое); звуконепропускаемый (-ая, -ое).

äänenpit|täävüsse (**ävüen, ävüttä, ävüttee**) XX s. – звукоизолированность; звуконепропускаемость.

äänessö|z (**ksen, öst, ksee**) XII s. – голосование.

äänes|tää (**tämmää; sän, tää; sin, ti**) IV v. – голосовать. **~tää kättä nostaen** * – голосовать поднятием руки.

ääneti *adv.* – молча; безмолвно.

äänettömü|sse (**en, ttä, tee**) XX s. – 1) беззвучность; бесшумность; 2) безмолвие.

äänet|öin (**tömän, öint, tömmää**) XIV *adj.* – 1) беззвучный (-ая, -ое); бесшумный (-ая, -ое); 2) безмолвный (-ая, -ое); молчаливый (-ая, -ое).

* *Infinitiivin instruktiivi* от глагола **nosta** (см. 34 урок).

ään|ne (tiin, nettä, tiisse) XV s. – звук речи [фонетическое понятие] (ср. **ään**).

äännee *adv.* – 1) вслух. **lukkiia** ~ – читать вслух; 2) в голос : **alkaa itkiä** – зарыдать в голос.

-ääni|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – -голос|ый (-ая, -ое). **kova- ~in** – громкоголос|ый.

äännäh|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – 1) издать звук; подать голос; 2) произнести; промолвить.

ääntämi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} s. – произнесение; подача звука.

ääntämi|z (ksen, üst, ksee) XII s. – произношение. **verehetöin ~z** – правильное произношение.

ään|tää (tämmää; nän, tää; zin, si) VII v. – произносить; выговаривать.

ään|tää (tämmää; nün, tüü; nüin, tüi) II v. – произноситься; выговариваться.

äänük|käin (äizen, äist, äisee; *mon. nom.* – **käist**) XIII ^{b)} s. – голосок.

äär (en, t, ee) X s. – конец; край; предел. **linnan toin** ~ – другой конец города (ср. **loppu, ottsa**).

ääree I *adv.* – подле; возле; рядом (куда?). **istussa** ~ – сесть рядом (ср. **ääreez** I).

ääree II *postp.* [gen.] – к (чему-л.) [вплотную]. **astua ikkunan** ~ – подойти к окну. **istussa kannen** ~ – сесть за стол.

ääreez I *adv.* – подле; возле; рядом (где?). **istua** ~ – сидеть рядом (ср. **ääree** I).

ääreez II *postp.* [gen.] – около; у; подле; возле (чего-л.). **saatu on taloin** ~ – сад возле дома. **istua kannen** ~ – сидеть за столом.

äärest I *adv.* – рядом; поблизости (откуда?): **se löüvvettii** ~ – это нашли рядом.

äärest II *postp.* [gen.] – от (чего-л.): **poistua ikkunan** ~ – отойти от окна. **noissa kannen** ~ – встать из-за стола.

äärettömmää *adv.* – бесконечно; чрезвычайно. **miä oon ~ illoin!** – я чрезвычайно рад! **möö oomma ~ kiitollist!** – мы бесконечно благодарны!

äärettömü|sse (en, ttä, tee) XX s. – бесконечность; бескрайность; беспредельность; безграничность; необъятность.

ääret|öin (töman, öint, tommää) XIV *adj.* – бесконечн|ый (-ая, -ое); бескрайн|ый (-ая, -ее); беспредельн|ый (-ая, -ое); безграничн|ый (-ая, -ое); необъятн|ый (-ая, -ое). **~tömät lakehuet** – бескрайние просторы.

äärimmillee *adv.* – предельно; крайне; до предела; до крайности.

äärimmäi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – крайн|ый (-ая, -ее); предельн|ый (-ая, -ое). **meijjen koti on küläst ~n** – наш дом – крайний в селе. **~n määräaika** – предельный срок.

äärüks|et (iin, iä, ii) XII s. *mon.* – окаймление; окантовка; бордюры.

äätek|ki (in, kiä, kii) II s. – новый лёд в полынье.

Ö ö.

öhähtä|ssä (ämää; än, jjä; izin, iz) XV v. – взвизгнуть.

öi|n (zen, st, see; *mon. nom.* – **zet**) XIII ^{a)} *adj.* – ночн|ой (-ая, -ое). **~n poojezda** – ночной поезд.

öittee *adv.* – ночами; по ночам. **~ suzi kulkoo metsäz** – по ночам волк бродит по лесу. **hää tekköö töötä päivitee ja ~ki** – он работает дено и ношно.

ök|issä (izömmää; kiizen, izöö; kiizin, kiiz) IX v. – ойкать.

öksüt|tää (tämmää; än, tää; in, ti) IV v. – сбивать с пути [*прям. и переносн.*]; совращать.

öksü|ä (mää; n, ü; in, i) II v. – блуждать; заблудиться; сбиваться с пути [*прям. и переносн.*].

ölineh|et (hiin, hiiä, isse) XXI s. *mon.* – вопли.

öl|issä (izömmää; liizen, izöö; liizin, liiz) IX v. – вопить; выть [*фигуральн.*]. **mitä siä ~liizet?** – что ты воешь?

öljü (n, ä, ü) II s. – олифа.

öljüi|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – 1) испачканн|ый (-ая, -ое) олифой; 2) промасленн|ый (-ая, -ое). **~st vaattiit** – промасленная одежда (ср. **öljüvaattiit**).

öljükraa|ska (zan, skaa, skaa) IV s. – масляная краска.

öljü|ssä (zömmää; zen, soo; zin, si) VIII v. – покрывать олифой.

öljüvattiit (loin, loja, loihe) XV s. *mon.* – штормовка; роба (ср. **öljüin**).

öll|iine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – вытьё [*фигуральн.*]. **mikä on se ~liine?** – что это за вытьё?

ör|issä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – 1) хрипеть; 2) бормотать.

ör|riine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – бормотание; хрипение. **jooppurin ~riine** – бормотание пьяного.

öö (n, tä, hö) I s. – ночь. **~l** – ночью [*время суток*]. **~n** – в течение ночи. **~tä vassen** – на ночь; перед сном. **jää'ä ~ks** – остаться на ночь. **hüvvää ~tä!** – спокойной ночи! **~n selkää** – на ночь глядя. **jo monnee ~hö miä en voi nukahtaa!** – уже несколько ночей я не могу заснуть!

ööassia (n, a, a) VII s. – ночной горшок.

öökau|z (**vven, tta, ttee**) XI s. : **lapsi itki ~vven** – ребёнок проплакал всю ночь напролёт. **olla ~vvet poiz** – пропадать целыми ночами. **tehhä matan ühteen ~tteen** – проделать путь за одну ночь.

öököttäv|ä (**än, vää, vää**) VIII *partits.* – тошнотворн[ый] (-ая, -ое). **~ä haizo** – тошнотворная вонь.

öökött|ää (**ämmää; ää; i**) IV v. [part.] – тошнить. **minnuu ~ää** – меня тошнит.

öökötö|z (**ksen, öst, ksee**) XII s. – тошнота.

öölaak|koi (**oin, koja, koihe**) III s. – филин.

öölapak|ko (**on, koa, koo**) II s. – ночная птица [*любая*].

öömaj|a (**an, jaa, jaa**) IV s. – ночлежка.

öömatok|kain (**kaizen, aist, kaisee; mon. nom. – kaist**) XIII ^{a)} s. – дождевой червяк.

öömööh|ä (**än, hää, hää**) VIII s. – поздняя ночь; глубокая ночь. **~ääl** – поздно ночью. **~ään** – глубокой ночью.

öömööhäisee *adv.* – допозднá.

öönik|ka ^{*} (**an, kaa, kaa**) V s. – ночлежни|к (-ца); постоял|ец (-ица).

ööpai|ta (**jjan, ttaa, ttaa**) IV s. – ночная рубашка.

öö|ppüüä (**pümää; vün, ppüü; vüin, püi**) II v. – ночевать; переночёвывать; заночевать. **~ppüüä paljahan taivahan all** – ночевать под открытым небом. **~ppüüä üssävän loon** – переночевать у друга. **~ppüüä veerahil** – заночевать в гостях.

öösia (**n, a, a**) VII s. – ночлег. **ettsia ~a** – искать ночлега.

öösok|keehusse (**ehuen, ehutta, ehuttee**) XX s. – куриная слепота [*нарушение сумеречного зрения*].

öösok|kiia (**kiian, iaa, iaa**) VII *adj.* – страдающ[ий] (-ая, -ее) куриной слепотой.

öövah|ti (**in, tia, tii**) II s. – ночной сторож.

öösüä|n (**men, änt, mee**) XIV s. – самая полночь. **~men aikkaa** – в полночь.

Ü ü.

üheez *adv.* – вместе; совместно [*находиться где-л.*]. **olla ~** – быть вместе. **laa määmmä ~!** – идём вместе! **hallita ~** – совместно владеть. **ellää ~** – жить вместе (ср. **ühtee**).

üheezol|o (**on, looa, loo**) II s. – совместное пребывание.

üheksä|n (**n, ä, ä; in. – äz**) *num.* – девять.

üheksänkümment (**üheksänkümnenän, üheksääkümment, üheksääkümnenää**) *num.* – девяносто.

üheksänsattaa (**üheksänsaan, üheksääsattaa, üheksääsattaa**) *num.* – девяносто.

üheksänsattaa üheksänkümment (**üheksänsaan üheksänkümnenän, üheksääsattaa üheksääkümment, üheksääsattaa üheksääkümnenää**) *num.* – девяносто девяносто.

üheksänsattaa üheksääzkümnenääz (**üheksänsattaa üheksännenkümnenänen, üheksänsattaa üheksättäkümnenättä, üheksänsattaa üheksäntee kümnenäntee**) *num.* – девяносто девяност[ый] (-ая, -ое).

üheksänsattaa üheksääzkümnenääz kolma|az (**nnen, tta, ntee**) – девяносто девяносто трет[ий] (-ья, -ье).

üheksäntoist (**üheksäntoist, üheksäätoist, üheksäätoist**) *num.* – девятнадцать.

üheksäntoistkümnenä|äz (**nnen, ttä, ntee**) *num.* – девятнадцат[ый] (-ая, -ое).

üheksä|äz (**nnen, ttä, ntee**) *num.* – девят[ый] (-ая, -ое).

üheksääzkümnenääz (**üheksännenkümnenänen, üheksättäkümnenättä, üheksäntee kümnenäntee**) *num.* – девяност[ый] (-ая, -ое).

üheksääzkümnenääz kuuvve|ez (**nnen, tta, ntee**) *num.* – девяносто шест[ой] (-ая, -ое).

üheksääzsattaa|iz (**nnen, tta, ntee**) *num.* – девяност[ый] (-ая, -ое).

ühelläi|n (**zen, st, see**) XIII ^{a)} *adj.* – одинаков[ый] (-ая, -ое). **kaikiil oltii ~st vaattiit** – на всех была одинаковая одежда.

ühenlaajai|n (**zen, st, see**) XIII ^{b)} *adj.* – равн[ый] (-ая, -ое). **töö molemmat ootta ~st** – вы оба равны.

ühenlaajaizik|käin (**äizen, äist, äisee; mon. nom. – käist**) XIII ^{b)} s. – ровесн|ик (-ца).

üh|etä (**tenömmää; tenen, tenöö; tenin, teni**) X v. – совмещаться.

ühissö|z (**ksen, öst, ksee**) XII s. – объединение. **teolliin ~z** – промышленное объединение.

ühistä|ssä (**ämmää; än, jjää; izin, iz**) XV v. – объединяться [*о людях*].

ühis|tää (**tämmää; sän, tää; sin, ti**) IV v. – соединять; объединять.

ühis|tüä (**tümmää, sün, tüü; süin, tüi**) II v. – соединяться [*о предметах*].

ühtaikahi|in (**zen, ist, see**) XIII ^{a)} *adj.* – одновременн[ый] (-ая, -ое).

ühtaikaizu|sse (**en, tta, ttee**) XX s. – одновременность.

ühtaikkaa *adv.* – одновременно; сразу; разом.

* без соблюдения закона vokaaligarmoonia.

ühtee *adv.* – вместе [*sobratъся; sobratъ*]. **koota** ~ – собирать вместе. **kuulua** ~ – принадлежать друг другу. **käüvvä** ~ – подходить друг другу; совпадать. **ommella** ~ – сшивать. **panna** ~ – складывать. **sittoa** ~ – связывать. **soppiia** ~ – уживаться вместе (ср. **üheez**).

ühtehi|in (zen, ist, see) XIII ^{a)} *adj.* – общий (-ая, -ее). **meijjen ~in üssavä** – наш общий друг.

ühtehö|z (ksen, öst, ksee) XII *s.* – сходство; общность. **izoran keeleel on suur ~z karjalan keelen kera** – у ижорского языка большое сходство с карельским языком.

ühtehü|sse (en, ttä, ttee) XX *s.* – 1) соединение; связь; 2) сообщение : **~sse Kukkuzist Peterburgaa** – сообщение между Куккузи и Петербургом.

ühtehüzneuvvoi *adv.* – общими усилиями; сообща; совместно.

ühtehüzomaizu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – общая собственность.

ühtehüzškoulu (n, a, u) II *s.* – школа совместного обучения.

ühtelai|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – одинокий (-ая, -ое). **~zeel meheel on paljo kottoon töötä** [*пословица*] – у одинокого мужчины дома много работы.

ühtenäi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – единственный (-ая, -ое); сплошной (-ая, -ое); цельный (-ая, -ое).

ühtenää *adv.* – непрерывно; беспрестанно.

ühthüppää *adv.* – 1) вприпрыжку; 2) рысью. **heppoin jooksi** ~ – лошадь побежала рысью.

ühtperrää *adv.* – то и дело.

ühtpäätä *adv.* – постоянно.

ühtäkkistää *adv.* – вдруг.

ühtää *adv.* – совершенно; совсем; вообще [*при отрицании*]. **miul eijoo ~ rahhaa** – у меня совершенно нет денег. **miä en lähe** ~ – я совсем не пойду. **et siä tüe ~?** – ты вообще не придёшь? (ср. **ülipäittee**).

ü|ks (hen, htä, htee; in. – heez) *num.* – од|ин (-на, -но).

üksi *adv.* – поодиночке; порознь.

üksii *adv.* – один, одна [*в одиночестве – без других*].

üksiin *adv.* – одним и тем же способом; единообразно.

üksik|koi (oin, koja, koihe) III *s.* – 1) единица [*цифра, число, пункт*]; 2) первый номер. **hää essiintüi ~koin** – он выступал [под] первым номером (ср. **üksikkö**).

üksik|kö (ön, köä, köö) II *s.* – 1) единица [*исчисления чего-л.*]. **voimakkuen ~kö** – единица мощности (ср. **üksikkoi**); 2) единственное число [*граммат.*].

üksinol|o (on, looa, loo) II *s.* – одиночество.

üksintää *adv.* – в одиночестве. **miä issuin** ~ – я сидел в одиночестве.

üksinäi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – уединённый (-ая, -ое). **metsän sizeez on ~n taloi** – в чаще леса – уединённый дом.

üksitää *adv.* – в одиночку; самостоятельно.

üksjalkai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – одноногий (-ая, -ое).

ükskai|k *adv.* [all.] – безразлично; всё равно. **miulle on** ~ – мне всё равно.

ükskertai|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – 1) прост|ой (-ая, -ое); ординарный (-ая, -ое); 2) упрощённый (-ая, -ое); заурядный (-ая, -ое); 3) незатейливый (-ая, -ое); немудрёный (-ая, -ое); 4) наивный (-ая, -ое); простодушный (-ая, -ое).

ükskertais|taa (tammaa; san, taa; sin, ti) IV *v.* – упрощать.

ükskertais|tua (tummaa; sun, tuu; suin, tui) II *v.* – упрощаться.

ükskertaizeest *adv.* – просто.

ükskertaizu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – 1) простота; ординарность; 2) незатейливость; немудрёность; 3) заурядность; 4) простодушие; наивность.

ükskä|ssiin (zizen, ziist, zisee; mon. nom. – ssiist) XIII ^{b)} *adj.* – однорукий (-ая, -ое).

üksmeeli|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – дружный (-ая, -ое). **~in pere** – дружная семья.

ükspooli|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – 1) односторонний (-ая, -ее). **~in kankaz** – односторонняя ткань; 2) ограничен|ный (-ая, -ое) : **~in älü** – ограниченный ум.

ükspoolizu|sse (en, tta, ttee) XX *s.* – 1) односторонность; 2) ограниченность.

ükssilmäi|n (zen, st, see) XIII ^{b)} *adj.* – одноглазый (-ая, -ое).

üksta|ppain (paizen, vaist, paisee; mon. nom. – ppaist) XIII ^{b)} *adj.* : **~ppain ihmiin** – человек с дурными наклонностями.

ükstoist (ühentoist, ühtätoist, ühteetoist; in. – üheeztoist) *num.* – одиннадцать.

ükstoistkümmenä|z (nnen, ttä, ntee) *num.* – одиннадцат|ый (-ая, -ое).

üksvoot|tiin (izen, iist, isee; mon. nom. – tiist) XIII ^{b)} *adj.* – однолетний (-ая, -ее). **~tiist kazvit** – однолетние растения.

ülemmik|kö (ön, köä, köö) II *s.* – начальство; начальник.

* без соблюдения закона vokaaligarmoonia.

ülemmäs *adv.* – выше; вверх (ср. **ülähälle**).

ülempäin (**zen, st, see**) XIII ^{a)} *adj.* – верхний (-ая, -ее). **~n kerroz** – верхний этаж.

üljetä (**enömmää; leenen, enöö; leenin, leeni; kond. – enissiizin**) X в. – 1) повышаться. **veenpinta on ~ent** – уровень воды повысился. **hää ~leeni polkownikaks** – он повысился в звании до полковника; 2) всходить : **päivüt ~enöö** – солнце восходит.

üli I prep. [gen.] – через [*ноперёк*]. **männä ~ teen** – перейти через дорогу. **ujjuua ~ joen** – переплыть через реку [*на лодке*] (ср. **läpi, poikin**).

üli II adv. : **männä ~** – проходить [*в любом смысле*]. **talvi männöö ~** – зима проходит. **luzikka ei mää ~ kattilaa** – ложка не проходит в котелок.

ülihoomeen *adv.* – послезавтра.

ülileu|ka (**vvan, kkaa, kkaa**) VIII s. – верхняя губа (ср. **huul, leuka, üläsokka**).

ülimaari (**n, a, i**) II s. – 1) полати; 2) верхние нары.

ülimäin (**zen, st, see**) XIII ^{a)} *adj.* – высший (-ая, -ее).

ülimääräin (**zen, st, see**) XIII ^{b)} *adj.* – лишний (-ая, -ее).

üliotsaaz *adv.* – во главе стола.

üliot|tsa (**san, tsaa, tsaa**) VIII s. – верхняя часть.

ülipool (**en, t, ee**) X s. – верхняя половина; верх.

ülipooleel *adv.* – на другой стороне реки.

ülipäittee *adv.* – вообще (ср. **ühtää**).

ülipäätää *adv.* – всего. **meitä oli seitsen lasta ~** – нас было всего семеро детей.

ülitse postp. [el.] – сквозь (*что-л., наружу*). **vezi männöö saavist ~** – вода просачивается из ушата.

üllää *adv.* – вверх. **noissa ~** – вставать; подниматься. **havaita ~** – проснуться (ср. **ülöz**).

ülpeel|lä (**ömää; en, llöö; in, i**) VIII в. [ad.] – гордиться (*кем-л., чем-л.*). **tütärikköi ~llöö vanhemmaal sizareel** – девочка гордится старшей сестрой.

ülpiä (**n, ä, ä**) VII *adj.* – 1) гордый (-ая, -ое). **~ tütöi** – гордая девушка; 2) дерзкий (-ая, -ое); строптивый (-ая, -ое).

ült|tää (**tämää; än, tää; in, ti**) IV в. – достигать; доставать; доходить (*до чего-л.*). **hame ~tää polviloih nasse** – юбка доходит до колен.

ül|vetä (**penömmää; penen, penöö; penin, peni**) X в. – зазнаваться; возноситься; мнить о себе (ср. **ülvästää**).

ülvässäv|ä (**än, vää, vää**) VIII *adj.* – высокомерный (-ая, -ое); чванливый (-ая, -ое); кичливый (-ая, -ое).

ülvässö|z (**ksen, öst, ksee**) XII s. – высокомерие; чванливость; кичливость.

ülväs|tää (**tämmää; sän, tää; sin, ti**) IV в. – чваниться; высокомерничать; кичиться.

ülähälle *adv.* – наверх; ввысь; высоко [*куда?*] (ср. **ülemmäs**).

ülähält *adv.* – 1) сверху; свысока. **~ kuuluu huuto** – сверху послышался крик; 2) свыше. **~ tult määrähöksen mukkaa** – по предписанию свыше.

ülähääl *adv.* – 1) наверху; высоко [*где?*]; 2) на ногах : **miä oon olt ~ jo viijjest naz** – я на ногах уже с пяти [*часов*]. **on jo hää ~?** – он уже встал?

ülämä|ki (**en, kkiiä, kkee**) IX s. – подъем в гору.

üläsok|ka (**an, kaa, kaa**) VIII s. – верхняя челюсть (ср. **huul, leuka, ülileuka**).

üläzi|kkuna (**n, a, a**) V s. – волоковое окно [*в курной избе; чёрной бане*].

ülöz *adv.* – вверх; вверху. **kirjuttaa ~** – надписывать. **kravuta ~** – влезать; вскарабкаться (ср. **üllää**).

ümmärrettäv|ä (**n, ä, ä**) VIII *pariits.* – понятный (-ая, -ое); вразумительный (-ая, -ое); доходчивый (-ая, -ое).

ümmärrettäv|üsse (**en, ttä, ttee**) XX s. – понятность; вразумительность; доходчивость.

ümmärrö|z (**ksen, öst, ksesse**) XII s. – ум; разум; понимание (ср. **viizahusse, älü, ümmärtämüz**).

ümmärtämättöm|üsse (**en, ttä, tee**) XX s. – 1) непонимание; 2) **~eez** – по недоразумению; 3) непонятливость; неразумность; 4) непонятность; невразумительность.

ümmärtämät|öin (**tömän, öint, tömmää**) XIV *adj.* – 1) непонятливый (-ая, -ое); неразумный (-ая, -ое); 2) непонятный (-ая, -ое); невразумительный (-ая, -ое).

ümmärtämü|z (**ksen, üst, ksee**) XII s. – понимание. **süvällizen ~ksen kera** – с глубоким пониманием (ср. **viizahusse, älü, ümmärröz**).

ümmärtäv|väin (**äizen, äist, äisee; mon. nom. – väist**) XIII ^{b)} *adj.* – 1) понятливый (-ая, -ое); разумный (-ая, -ое); догадливый (-ая, -ое); 2) понимающий (-ая, -ее); сочувствующий (-ая, -ее); доброжелательный (-ая, -ое).

ümmärtäv|väizü|sse (**en, ttä, ttee**) XX s. – 1) понятливость; разумность; догадливость; 2) сочувствие; доброжелательность.

ümmär|tää (**tämmää; rän, tää; zin, si**) VII в. – 1) понимать; постигать; разуметь; догадываться. **miä senen jo ~zin!** – я об этом уже догадался! 2) сочувствовать (ср. **arvata, käsittää, älutä**).

ümpäriillä *postp.* [gen.] – вокруг (*кого-л., чего-л.*) [*туда-сюда*]. **keträtä ~** – кружить; бродить вокруг. **kazi keträjää lapsen ~** – кошка бродит вокруг ребёнка (ср. **ümpäär II**).

ümpärikköi *adv.* – вокруг [*где?*]. **kaik istuisit ~** – все расселись вокруг (ср. **ümpäär I, II; ümpäriillä**).

ümpäris|sö (ön, söä, söö) II s. – 1) окрестность; окрестности. **~ön külät** – окрестные деревни; 2) среда [окружение] (ср. **ümpärüz**).

ümpärittee *adv.* – со всех сторон; кругом (ср. **ümpäär I**).

ümpärkäi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – округл|ый (-ая, -ое). **~n kivi** – округлый камень.

ümpärläi|n (zen, st, see) XIII ^{a)} *adj.* – кругл|ый (-ая, -ое). **~n niku rataz** – круглый, как колесо.

ümpärü|z (ksen, üst, ksee) XII s. – место вокруг; окружность; периметр (ср. **ümpärissö**).

ümpäär I *adv.* – вокруг; кругом (ср. **ümpärittee**).

ümpäär II *prep.* [part.] – вокруг (чего-л.) [по окружности]. **~ kantta** – вокруг стола (ср. **ümpäriillä, ümpärikköi**).

üpö *adv.* : **~ üksinnää** – в полном одиночестве.

ür|issä (izömmää; riizen, izöö; riizin, riiz) IX v. – скулить.

ürittä|ssä (ämää; än, jjää; izin, iz) XV v. – стараться.

ür|ittää (ittämmää; riitän, ittää; riitin, itti) IV v. – пытаться; пробовать.

ür|riine (inehen, ineht, inehesse) XXI s. – скуление; скулёж. **koira pittää kovvaa ~ineht** – собака громко скулит.

ür|riitöz (itöksen, itööst, itöksee) XII s. – проба; попытка; замысел.

üssäviä : olla ~ – дружить.

üssävä (n, ä, ä) VIII s. – 1) друг; 2) приятель.

üssäväk|kõi (öin, köja, köihe) III s. – 1) подруга; 2) приятельница.

üssävälli|in (zen, ist, see) XIII ^{b)} *adj.* – 1) дружеск|ий (-ая, -ое); приятельск|ий (-ая, -ое). **~ist suhteht** – приятельские отношения; 2) дружественн|ый (-ая, -ое); дружелюбн|ый (-ая, -ое); 3) любезн|ый (-ая, -ое); 4) учтив|ый (-ая, -ое).

üssävällizü|sse (en, ttää, ttee) XX s. – 1) дружеское отношение; дружелюбие; 2) любезность; 3) учтивость.

üssävüks|et (iin, iä, ii) XII s. *mon.* – приятели. **oomma ~et** – мы с ним приятели.

üssävü|sse (en, ttä, ttee) XX s. – дружба.

üssävüs|tüä (tümää; süin, tüü; süin, tüi) II v. – подружиться. **miä ~süin hänen kera** – я с ним подружился.

ü|vvin (ttiimen, vviint, timee) XIV s. – 1) мозг; 2) ядро; сущность; суть. **hää käzitti assiian ~ttiimen** – он ухватил суть дела.

LÜHÜT
VENNÄÄEN-IŽORAN
SANAKIRJA.

КРАТКИЙ
РУССКО-ИЖОРСКИЙ
СЛОВАРЬ.

В этом словаре даны **только те** слова, которые имеются в предыдущем, **ижорско-русском** словаре. Таким образом, после перевода **русского** слова на **ижорский** язык, можно найти соответствующую словарную статью в **ижорско-русском словаре** (со всеми имеющимися в нём грамматическими сведениями).

Прилагательные, указательные местоимения и порядковые числительные, для упрощения, даны в словаре лишь в форме **мужского** рода.

- - - - -

Lühentehet. Сокращения.

гл. – глагол.

мест. – местоимение.

нар. – наречие.

предл. – предлог.

прил. – прилагательное.

прич. – причастие.

с. – союз.

сущ. – существительное.

част. – частица.

числ. – числительное.

А а.

абсолютно *нар.* – ilmi, kaikkenee.
абсурд, абсурдность *сущ.* – nurehusse.
абсурдный *прил.* – nurriia.
август *сущ.* – aukusti.
агнец *сущ.* – voonnain.
адвокат *сущ.* – vakatti.
аж *нар.* – äkä.
азбука *сущ.* – aampuustmisso.
акварель *сущ.* – vezikraaska.
аккуратно *нар.* – täzmällää.
аккуратный *прил.* – täzmälliin.
акушёрка *сущ.* – ämmä.
алфавит *сущ.* – aampuustmisso.
алый *прил.* – aaloi.
амбар *сущ.* – aitta.
ангел *сущ.* – änkeli.
апрель *сущ.* – aprilli.
а также *с.* – -ki (-kki).
а также не ... *с.* – ei ...-ka (-kä).

Б б.

баба *сущ.* – moori.
бабахнуть *гл.* – bomahtaa.
бабка *сущ.* – akka, moori, ämmä.
бабушка *сущ.* – ämmä.
багор *сущ.* – pagra.
бак *сущ.* – suuruhluu.
балерина *сущ.* – tanttsikkoi.
баня *сущ.* – külü.
баран *сущ.* – pässi.
барда *сущ.* – rapa.
барышня *сущ.* – neiti.
бахрома *сущ.* – hapsu, marha.
бдеть *гл.* – valvoa.
бдительность *сущ.* – vara.
бдительный *прил.* – varalliin.
бегать *гл.* – jooksemmella.
беготня *сущ.* – jooksentelu.
бегство *сущ.* – pako.
беда *сущ.* – kaiho.
бедно *нар.* – köühükkäizeest.
бедность *сущ.* – köühüz.
бедный *прил.* – köühä.
бедро *сущ.* – reizi, sapso.
бежать *гл.* – joossa.
без *предл.* – ilma.
безболезненный *прил.* – tuzatoin.
безвкусный *прил.* – mautoin.
безволие *сущ.* – tahottomusse.
безвольный *прил.* – tahotoin.
безграничность *сущ.* – äärettömüsse.
безграничный *прил.* – määrätöin, ääretöin.
бездушный *прил.* – henketöin.
безжалостно *нар.* – žaalimata.
безжалостность *сущ.* – žaalimattomusse.

безжалостный *прил.* – tunnotoin, žaalimatoin.
 беззвучность *сущ.* – äänettömüsse.
 беззвучный *прил.* – äänetöin.
 беззубый *сущ.* – hampahitoin.
 безмолвие *сущ.* – vaitiolo, äänettömüsse.
 безмолвно *нар.* – ääneti.
 безмолвный *прил.* – äänetöin.
 безногий *прил.* – jalatoin.
 безобидный *прил.* – vaaratoin.
 безопасный *прил.* – vaaratoin.
 безответственный *прил.* – vassuutoin.
 безошибочность *сущ.* – verehettömüsse.
 безошибочный *прил.* – verehetöin.
 безрогий *прил.* – sarvetoin.
 безропотный *прил.* – nöürä.
 безукоризненность *сущ.* – verehettömüsse.
 безукоризненный *прил.* – verehetöin.
 безупречность *сущ.* – verehettömüsse.
 безупречный *прил.* – moittiitoin, verehetöin.
 безымянный *прил.* – nimetöin.
 бекас *сущ.* – taivazvoohi.
 белёсый *прил.* – halli, vaalia.
 белить *гл.* – valkenuttaa.
 белка *сущ.* – orraava.
 белок *сущ.* – valkolain, valkuaisaine, valkulain.
 белокурый *прил.* – vaaliantukkain.
 белый *прил.* – valkia.
 бельё *сущ.* – püükki.
 бельмо *сущ.* – kae.
 берег *сущ.* – ranta.
 березняк *сущ.* – koivisso.
 бережливо *нар.* – napist.
 берестяной *прил.* – toohhiin.
 беречь *гл.* – hoitaa, sälyttää.
 берёза *сущ.* – koivu.
 берёста *сущ.* – toohi.
 бес *сущ.* – pahalain.
 беседа *сущ.* – keskustelu.
 беседовать *гл.* – keskussella.
 бесконечно *нар.* – äärettömmää.
 бесконечность *сущ.* – äärettömüsse.
 бесконечный *прил.* – ääretöin.
 бескрайний *прил.* – valta, ääretöin.
 беспечно *нар.* – itseaikojaa.
 бесплатно *нар.* – ilmaizeks.
 беспокоиться *гл.* – hätäellä.
 беспокойно *нар.* – raizust.
 беспокойный *прил.* –levotoin, raizu.
 беспощадно *нар.* – žaalimata.
 беспощадность *сущ.* – žaalimattomusse.
 беспощадный *прил.* – žaalimatoin.
 беспредельный *прил.* – määrätöin, ääretöin.
 беспредметный *прил.* – ezinehetöin.
 беспрерывно *нар.* – ühtenä.
 бессильный *прил.* – voimatoin.
 бессовестный *прил.* – hävitöin.
 бессонница *сущ.* – unettomusse.
 бессонный *прил.* – unetoin.
 бесстыдник *сущ.* – nahankiskoja.
 бесстыдный *прил.* – häpiämätöin.

бестолково *нар.* – ällillä.
 бестолковый *прил.* – nurriia.
 бесхвостый *прил.* – hännätöin.
 бесцельно *нар.* – itseaikojaa.
 бесчувственный *прил.* – tunnotoin.
 бесшумность *сущ.* – äännettömüsse.
 бесшумный *прил.* – äännetöin.
 бешенство *сущ.* – vezikauhu.
 бешеный *прил.* – vezikauhuin.
 Библия *сущ.* – Piipeli.
 бидон *сущ.* – kannu.
 бинт *сущ.* – haavasie.
 бить *гл.* – löövvä, vittooa.
 биться *гл.* – tükkaa.
 благодарить *гл.* – kiittää.
 благоприятный *прил.* – möötähiin.
 блевать *гл.* – oksentassa.
 бледный *прил.* – vaalia.
 блеск *сущ.* – läikkäähüz.
 блеснуть *гл.* – läikähtää.
 блестять *гл.* – läikkää, läimää.
 бляеть *гл.* – määkkiä.
 близкий *прил.* – lähein.
 близко *нар.* – läheel, lähelle.
 близость *сущ.* – läheizüsse.
 ближе *нар.* – lähemmäks, lähempään.
 ближний *прил.* – lähein.
 блуждание *сущ.* – vaeltelomiin.
 блуждать *гл.* – hapukoitella, vaellella, öksyä.
 блюдо [посуда] *сущ.* – malia.
 блюдо [еда] *сущ.* – rooka.
 боб *сущ.* – papu.
 бобина *сущ.* – käämü.
 Бог *сущ.* – Jummaala.
 богатство *сущ.* – rikkahusse.
 богатый *прил.* – rikaz.
 Богородица – Maaria Pühhäin Vaimo.
 бодрствовать *гл.* – valvoa.
 божья коровка – tiiroi.
 бойкий *прил.* – kerkiä, vilkaz.
 бойкость *сущ.* – vilkkahusse.
 бок *сущ.* – külki.
 бок ó бок *нар.* – külkimiittaa.
 болезненный *прил.* – vaivakaz.
 болезнь *сущ.* – lässiihüz, tauti.
 болеть *гл.* – lässiiä, pakottaa.
 болото *сущ.* – soo.
 болтать *гл.* – hölöttää, papattaa.
 болтаться *гл.* – hölskää.
 болтливый *прил.* – pitkäkeeliin.
 болтун *сущ.* – höröi.
 боль *сущ.* – kipu.
 больница *сущ.* – bolnitsa.
 больной [орган] *прил.* – kippiiä.
 больной [человек] *прил.* – lässiivä.
 больной, больная *сущ.* – lässiijä.
 больше *нар.* – enempi, ennä.
 бóльший [количество] *прил.* – enemp.
 бóльший [размер] *прил.* – suuremp.
 большой *прил.* – suur.

болячка *сущ.* – kärnä.
 бордюр *сущ.* – äärükset.
 бормотание *сущ.* – mökkiinä, pöriinä.
 бормотать *гл.* – mököttää, pörissä.
 борода *сущ.* – parta.
 борозда *сущ.* – vako.
 борона *сущ.* – assava, äez.
 боронование *сущ.* – äessöz.
 бороновать *гл.* – assavojja, äestää.
 борт *сущ.* – laita.
 босиком *нар.* – paljai jaloi.
 ботва *сущ.* – naatti.
 ботинок *сущ.* – kenkä, paglakenkä.
 бочка *сущ.* – tännüri.
 бояться *гл.* – pelätä.
 брак, бракосочетание *сущ.* – naimiskauppa.
 брак [погрешность] *сущ.* – vere.
 бракованный *прил.* – verehelliin.
 бранить *гл.* – narria.
 брат *сущ.* – veikkoi, velli. двоюродный ~ – serkku.
 братишка *сущ.* – veikkoi, vellez.
 братство *сущ.* – vellehüsse.
 брать *гл.* – ottaa.
 браться *гл.* – tarttua.
 бревно *сущ.* – herz.
 презент *сущ.* – prezetti.
 бриться *гл.* – aella partaa.
 бродить *гл.* – vaeltaa.
 бродить [на дрожжах] *гл.* – käüvvä.
 бродяга *сущ.* – vaeltaja.
 бросать *гл.* – heittää, mättää.
 бросаться *гл.* – heittiissä, vizellä.
 брошюра *сущ.* – nie.
 брусок *сущ.* – luiska.
 брыкаться *гл.* – potkia.
 брюзжать *гл.* – ärnää.
 брюква *сущ.* – lanttu.
 брюки *сущ.* – pöksüt.
 брюхо *сущ.* – mako.
 бугристый *прил.* – turruukaz.
 будить *гл.* – havahuttaa.
 будни, будний день *сущ.* – arki.
 будто *с.* – niku.
 будущее *сущ.* – tulovaizusse.
 будущий *прил.* – tulloova. на ~... - enz ...
 буква *сущ.* – aampuussen.
 буквально *нар.* – aivan.
 булка *сущ.* – saijja.
 бульон *сущ.* – leem.
 бумага *сущ.* – pappeeri.
 бумажный *прил.* – paperrin.
 бур *сущ.* – uherzin.
 бурав *сущ.* – uherzin.
 бурный *прил.* – sääkäz.
 бурчать *гл.* – ärnää.
 буря *сущ.* – viihkura.
 бутерброд *сущ.* – voileipä.
 бутылка *сущ.* – putteeli.
 бухта *сущ.* – lahheeke.
 бык *сущ.* – härkä.

быстро нар. – kiiree, nopiaast, vilkkaa.
быстрый прил. – kerkiä, noppiia.
бывать гл. – sattua.
быть гл. – olla.

В в.

вагон сущ. – vakkoona.
важный прил. – suurelliin.
валить гл. – kapartaa.
валиться гл. – lanketa.
ванна сущ. – vanna.
варежка сущ. – lappiikaz.
варенье сущ. – varenja.
варить гл. – keittää.
вариться гл. – keehua.
ватрушка сущ. – vadruška.
вбок нар. – sivulle.
вверх нар. – ülemmäz, üllää.
вводить гл. – johattaa.
ввоз сущ. – toonni.
вдалеке нар. – etähääl.
вдвоём числ. – kaheltaa.
вдоволь нар. – külitellee.
вдоль предл. – möit, pitkin.
вдох сущ. – sissehenkähöz.
вдохнуть гл. – henkähtää sissee.
вдруг нар. – ühtäkkistää.
ведро сущ. – uhluin, uhluu.
ведьма сущ. – naiznoita.
веер сущ. – löühkü.
везти гл. – aella, veejjä.
везти [удаваться] гл. – apihua.
век сущ. – voozsata.
веко сущ. – silmäloomi.
велеть гл. – käskiä.
величина сущ. – suuruz.
вентерь сущ. – rüzä.
вентилировать гл. – tuulata.
вера сущ. – usko.
верба сущ. – paju.
Вербное Воскресенье – Urpipäivä.
веретенница сущ. – vaskimato.
веретено сущ. – värttänä.
верёвка сущ. – pagla.
верить гл. – uskoa.
вернуться гл. – tulla takaisii.
верный прил. – uskolliin.
вертеть гл. – pöörittää.
вертеться гл. – pööriä.
вероятно нар. – varmaa.
верующий прил. – uskova.
верх сущ. – pääliin.
верхний прил. – ülempäin.
верхом нар. – hepoizeel.
верхушка сущ. – ottsa.
вес сущ. – paino.
веселье сущ. – illo.

весёлый *прил.* – illoiza.
 весло *сущ.* – airo.
 весна *сущ.* – kevät.
 весной *нар.* – keväeel, keväeen.
 веснушки *сущ.* – pissaamat.
 вести *гл.* – johtaa, ohjata, taluttaa, veejjä.
 весть *сущ.* – sana.
 весь *мест.* – koko.
 весьма *нар.* – varsii.
 ветвь, ветка *сущ.* – oksa.
 ветвистый *прил.* – oksakaz.
 ветер *сущ.* – tuul.
 ветеринар *сущ.* – vetiennaari.
 ветла *сущ.* – raju.
 ветошь *сущ.* – näüt.
 ветренный *прил.* – tuulekaz.
 ветрянка *сущ.* – tuulruikkoi.
 ветхий *прил.* – rappiia.
 ветчина *сущ.* – vitšina.
 ветшать *гл.* – rapistua.
 вечер *сущ.* – ilta.
 вечером *нар.* – illaal.
 вечный *прил.* – ikin.
 вещи *сущ.* – tavvaarat.
 взад-вперёд *нар.* – etez-takaz.
 взбитый *прил.* – pöuhkiä.
 взаимность *сущ.* – vassavooroizusse.
 взаимный *прил.* – keskinäin, vassavooroin.
 взвизгнуть *гл.* – öhähtässä.
 взгляд *сущ.* – kattso.
 вздор *сущ.* – törriine, älüttömüsse.
 вздох *сущ.* – henkähöz.
 вздохнуть *гл.* – henkähtää, ohahtaa.
 вздрогнуть *гл.* – hötähtää.
 вздыматься *гл.* – altossa.
 взламывать *гл.* – murtaa.
 взлом *сущ.* – murto.
 взмах [рукú] *сущ.* – käzikääne.
 взметать *гл.* – pöllüttää.
 взметнуться *гл.* – pöllähtässä.
 взорваться *гл.* – räjähtää.
 взрослый *сущ., прил.* – aikuhiin.
 вид *сущ.* – näkö.
 видение *сущ.* – näkömiin.
 видеть *гл.* – nähhä.
 виднеться *гл.* – näkküüä.
 видный [красивый] *прил.* – uhkia.
 визит *сущ.* – veerahilu.
 вилка *сущ.* – haarukka.
 вилы *сущ.* – hanko, hankolliin.
 вина *сущ.* – süü.
 виниться *гл.* – väärittässä.
 вино *сущ.* – viini.
 виноватый *прил.* – süülliin, väärä.
 виновный *прил.* – süülliin.
 виноград *сущ.* – viiniköünnöz, viinirüpälehet.
 виноградина *сущ.* – viinirüppääle.
 висеть *гл.* – riippua.
 вить *гл.* – punnooa.
 виться *гл.* – polvehilla.

вишня *сущ.* – viišina, viišinapuu.
включать *гл.* – pistää päälle.
вкус *сущ.* – maku.
вкусный *прил.* – makkuiza.
вкусовой *прил.* – makkuin.
владелец *сущ.* – haltia.
владеть *гл.* – hallikkojja, ozata.
влага *сущ.* – kossehusse.
влажность *сущ.* – kossehusse.
влажный *прил.* – märrääkáz.
вламываться *гл.* – murtassa.
власть *сущ.* – valta.
влево *нар.* – kuralle.
влезать *гл.* – mahtua.
вместе *нар.* – üheez, ühtee.
вместительный *прил.* – paikakaz.
вместо *нар.* – azemest.
вначале *нар.* – enzin.
вне *предл.* – muuvvaal.
внезапно *нар.* – äkkii.
внезапный *прил.* – äkilliin.
вновь *нар.* – uuvvellee.
внук, внучка *сущ.* – vunukka.
внутренности *сущ.* – süänriissat.
внутри *предл., нар.* – sizeez.
внутри *предл., нар.* – sissee.
вовремя *нар.* – täzmällää.
во-вторых *числ.* – toizeks.
вода *сущ.* – vezi.
водин, вожанин *сущ.* – vadjalain.
водинка, вожанка *сущ.* – vadjakkoi.
водить *гл.* – talutella, veejjä.
водка *сущ.* – viina.
водовоз *сущ.* – vezikuski.
водоворот *сущ.* – pöörre.
водоём *сущ.* – vezissö.
водонепроницаемость *сущ.* – veenpittäävüsse.
водонепроницаемый *прил.* – veenpittäävä.
водопад *сущ.* – veziputtoohuz.
водопровод *сущ.* – vezijohto.
водский *прил.* – vadjan. ~ **язык** – vadjan keel.
водянистый *прил.* – tahhiia.
военный *сущ.* – sottiilaz.
вожжа *сущ.* – ohjaz.
вожделеть *гл.* – izota.
возврат *сущ.* – palahutuz.
возвращать *гл.* – palahuttaa.
возвращаться *гл.* – palata.
возвращение *сущ.* – palluu.
возгорание *сущ.* – valkianvahinko.
воздух *сущ.* – ilma.
Воздвижение *сущ.* – Viizenjä.
возить *гл.* – aella, kärätä, veejjä.
возиться *гл.* – nühtiissä.
возле *предл., нар.* – liki, vareez, ääree, ääreez.
возможно *нар.* – ehki.
возмущаться *гл.* – äkähüssä.
вознаграждение *сущ.* – palkkio.
возражать *гл.* – vassustaa, väittää vassaa.
возражение *сущ.* – vassaväite.

возраст сущ. – ikä.
возчик сущ. – veejä.
война сущ. – sota.
вокруг предл., нар. – ympärikköi, ympär.
волк сущ. – suzi.
волна сущ. – laine.
волноваться гл. – järissä.
вóлос сущ. – hiuz, karva.
волосы сущ. – tukka.
волочить гл. – veellä.
волчок сущ. – vurga.
волшебство сущ. – noijitoz, taika.
воля [характер] сущ. – tahto.
воля [свобода] сущ. – voli.
вон част. : ~ там – toal. ~ туда – tooho. ~ оттуда – toalt.
вонь сущ. – haizo.
вонять гл. – haizotella.
вообще нар. – ülipäittee.
во-первых числ. – enziks.
вопить гл. – ölissä.
вопли сущ. – ölinehet.
вопрос сущ. – küssüümüz.
вор, воровка сущ. – varaz.
воробей сущ. – varppuin.
вороватый прил. – pitkikässiin.
воровать гл. – varassella.
воровство сущ. – varassoz, varkahusse.
ворожба сущ. – noitumusse.
ворон сущ. – korppi.
ворона сущ. – variz.
ворота сущ. – portti.
воротник сущ. – kagluz, vorodnikka.
ворочать гл. – väännellä.
ворчание сущ. – mökkiinä.
ворчать гл. – mököttää, särkiissä, vorttsia, ärnää.
восемнадцатый числ. – kaheksantoistkümmeääz.
восемнадцать числ. – kaheksantoist.
восемь числ. – kaheksan.
восемьдесят числ. – kaheksankümment.
воск сущ. – vaha.
воскресенье сущ. – pühapäivä.
воспаление сущ. – palanne.
восток сущ. – itä.
восторг сущ. – ihassoz.
восхищение сущ. – ihassoz.
восход сущ. – päivüennoizo.
восхождение сущ. – noizo.
восьмидесятый числ. – kaheksaazkümmeääz.
восьмой числ. – kaheksaaz.
вот част. – vot.
вот эти мест. – näät.
вот это мест. – tämä.
вот этот мест. – tää.
вощёный прил. – vahhain.
вощить гл. – vahata.
впадина сущ. – uhhaama.
впереди нар. – eez.
вперемешку нар. – päälettäi, pääletükkee, sekaisii.
вперёд нар. – etez, ettee.
вплотную (к) предл. – külkee.

впоследствии нар. – jälkiäpäi.
вправо нар. – oikialle.
впредь нар. – ennää, vassa.
впускать гл. – päästää sisse.
враг сущ. – vassustaja, vihameez, viholliin.
враждебный прил. – vassahiin, vihameeliin.
вразумлять гл. – oikoja.
врать гл. – hölsiä.
врач сущ. – tohteri.
вращать гл. – pöörittää.
вращаться гл. – pööriä.
вред сущ. – pahennuz.
вредить гл. – pahentaa.
временами нар. – välistää.
время сущ. – aika.
время от времени нар. – aijjast aikkaa.
врун сущ. – hölsijä.
все, всё мест. – kaik.
всевозможный прил. – sekalaajain.
всего нар. – ülipäätä.
всё [по-прежнему] нар. – vaa.
всё равно нар. – ükskaik.
всё-таки част. – takki.
всклокоченный прил. – takkuukaz.
вслед (за) предл. – jälkkiä.
вскрик сущ. – huuto, mörräähüz.
вскрикивать гл. – mörnäksennellä.
вскрикнуть гл. – mörähtää.
вспоминать гл. – muistaa.
вспоминаться гл. – muistua.
вспылить гл. – niipahtua.
вспыльчивый прил. – süämikköi, äkkäizä.
вспыхивать гл. – vuhahtassa.
вставание сущ. – noizo.
вставить гл. – noissa, noissa üllää.
встреча сущ. – kohtahuz, tappaamiin.
встречать гл. – kohata, ottaa vassaa, tavata.
встречаться гл. – kohtassa.
встречный прил. – vassahiin.
встряхивать гл. – бүрissellä.
всучивать гл. – ahissella.
всходить гл. – ittää.
всходы сущ. – iut, orraahat.
всякий мест. – kaikenlaajain.
вторник сущ. – toissarki.
второй числ. – toin.
в-третьих числ. – kolmanneks.
втроём числ. – kolmeltaa.
вход сущ. – pääzö.
входить гл. – astua, tulla väljäst.
вчера нар. – eglee.
вчерашний прил. – eglelliin.
вчетвером числ. – neljältää.
вы мест. – töö.
выбирать гл. – valita.
выбираться гл. – päässä.
выбор сущ. – valitsoz.
выборы сущ. – valitsokset.
выбрасывать гл. – vizata.
вывеска сущ. – voiveska.

вывих *сущ.* – niukahuz.
вывихивать *гл.* – niukahuttaa.
вывихиваться *гл.* – niukahtua.
вывихнуто – on sihoilt.
вывихнуть *гл.* – niukahtaa.
вывихнуться *гл.* – männä sihoilt.
вывоз *сущ.* – veenni.
выволакивать *гл.* – veellä poiz.
выглядеть *гл.* – äkkähää.
выглядывать *гл.* – pilkistää.
выгнать *гл.* – jättää poiz, lükkää.
выгода *сущ.* – etu.
выгодный *прил.* – eulliin.
выгонять *гл.* – ajjaa poiz.
выдавать *гл.* – antaa ilmi.
выдавливать *гл.* – lutissella.
выдача *сущ.* – jako.
выдох *сущ.* – väljäähenkähöz.
выдохнуть *гл.* – henkähtää väljää.
выдыхаться *гл.* – haihtua, välkähtää.
выздоровливать *гл.* – elpää, päässä tauvvist.
выйти [откуда-л.] *гл.* – männä väljää.
выйти [получиться] *гл.* – tulla.
выкидывать *гл.* – vizata, viskoja väljää.
выключать *гл.* – katkaissa.
выкрик *сущ.* – mörräähüz.
выкрикивать *гл.* – mörnäksennellä.
выкрикнуть *гл.* – mörähtää.
выливать *гл.* – kaataa poiz.
выливаться *гл.* – vootaa.
вымя *сущ.* – uar.
вынужденный *прил.* – pakolliin.
выпаривать *гл.* – höürüttää.
выпивать [алкоголь] *гл.* – rüüppiä.
выпить [алкоголя] *гл.* – rüüpätä.
выполнять *гл.* – toimittaa.
выпрямлять *гл.* – oennella, oijata.
выпрямляться *гл.* – oentassa, oijeta.
выпускать *гл.* – päästää uloz.
выравнивать *гл.* – lakenuttaa.
выражение *сущ.* – lauze, sanonta.
выращивать *гл.* – kazvattaa.
вырезать *гл.* – hölvätä.
выругаться *гл.* – ampua pirun.
высовываться *гл.* – pistiissä.
высокий *прил.* – korkia.
высоко *нар.* – korkiaal, korkialle.
высокомерие *сущ.* – ülvässöz.
высокомерный *прил.* – ülvässävä.
высота *сущ.* – korkehusse.
выстрел *сущ.* – laukahuz.
выстрелить *гл.* – ampua järähüttää, laukaissa.
выступать *гл.* – essiintüä.
выступление *сущ.* – ezittämmiin.
высушивание *сущ.* – kuivahuz.
высший *прил.* – ülimäin.
выталкивать *гл.* – lükkää.
вытаскивать *гл.* – veellä poiz, vetää.
вытекать *гл.* – vootaa.
вытирание *сущ.* – kuivahuz, püühkiimiin, püühkimiin.

вытирать гл. – kuivata, püühkiä.
вытираться гл. – püühkiissä.
вытряхивать гл. – puvvistaa.
вытягивать гл. – veellä poiz.
выхватить гл. – temmata.
выход сущ. – ulozlähtö.
выходец сущ. – poistuja.
выходить гл. – poistua.
выяснить гл. – selvittää.
выясниться гл. – seleta.
вьюга сущ. – бүрү, lumituisku, tuisku.
вьюжить гл. – бүрүттää, бүрүтә.
вяз сущ. – jallaaja.
вязать гл. – kuttooa.
вязкий прил. – nodra.
вязкость сущ. – nodrusse.
вязнуть гл. – vajota.
вялить гл. – kuivattaa.
вянуть гл. – räitüä.

Г г.

гавань сущ. – salmi.
гадить гл. – kakata.
гадюка сущ. – kirjava mato.
галдёж сущ. – mökü.
галстук сущ. – solmio.
гарантированный прич. – taattu.
гарантировать гл. – taata.
гарантия сущ. – taе.
гаркнуть гл. – ränkähätä.
гасить гл. – sammuttaa, tukahuttaa.
гаснуть гл. – tukehtua.
гастроли сущ. – veerahilu.
гвалт сущ. – mökü.
гвоздь сущ. – naagla.
где? нар. – miz?
где-либо нар. – mizle.
где-нибудь нар. – mizikke.
где-то нар. – mizle.
где угодно нар. – hot miz.
герой сущ. – sankari.
гибкий прил. – nodra, notkia, taipuiza.
гибкость сущ. – nodrusse, taipuizusse.
гид сущ. – opastaja.
глава сущ. – pää.
гладить гл. – silittää.
гладить [утюгом] гл. – glaadittaa.
гладкий прил. – silohiin.
глаз сущ. – silmä.
глина сущ. – savi.
глинозём сущ. – savizikkoi.
глиняный прил. – savveekaz.
глицерин сущ. – glütseriini.
глодание сущ. – nälvimiin.
глодать гл. – krapissa, nälviä.
глотать гл. – lainoa, neellä.
глотнуть гл. – neelaissa.

глоток *сущ.* – lainamuz.
 глубина *сущ.* – süvüsse.
 глубокий *прил.* – süvä.
 глупец *сущ.* – vohmain, vohmuri.
 глупость *сущ.* – vohmusse.
 глупый *прил.* – tuhma, vohma.
 глухой *прил.* – gluuhhoi.
 глядеть *гл.* – kattsoa.
 гнать *гл.* – ajjaa.
 гнев *сущ.* – viha.
 гневаться *гл.* – nenästüä.
 гнилой *прил.* – laho, mätä.
 гниль *сущ.* – mätä.
 гнить *гл.* – lahontua, märetä, märätä, määntüä.
 гноить *гл.* – märkänüttää.
 гноиться *гл.* – vizvata.
 гной *сущ.* – mätä, vizva.
 гнойник *сущ.* – ramonäpökkä.
 гнуть *гл.* – painuttaa.
 гнуться *гл.* – painua.
 говорить *гл.* – läätä, sannooa.
 говядина *сущ.* – tühkäliha.
 год *сущ.* – vooz.
 годовщина *сущ.* – voozpäivä.
 годиться *гл.* – kelvata.
 голавль *сущ.* – turbakka.
 голенище *сущ.* – varz.
 голень *сущ.* – säär.
 голова *сущ.* – pää.
 головастик *сущ.* – naappapää.
 головка *сущ.* – ottsa.
 головорез *сущ.* – päänikka.
 голод *сущ.* – nälkä.
 голодный *прил.* – nälkähiin.
 голос *сущ.* – ään.
 голосистый *прил.* – äänekäz.
 голосование *сущ.* – äänessä.
 голосовать *гл.* – äänestää.
 голосок *сущ.* – äänükkäin.
 голубой *прил.* – vaaliansinniin.
 голубь *сущ.* – küühkü.
 голый *прил.* – paljaz.
 голышом *нар.* – ilkkoolassii.
 гольфы *сущ.* – polvisukat.
 гонорар *сущ.* – palkkio.
 гора *сущ.* – mäki.
 гордый *прил.* – ülpiä.
 горе *сущ.* – halliia, suru.
 горевать *гл.* – surra.
 гореть *гл.* – pallaa.
 «гореть» [ощущение] *гл.* – kuumattaa.
 горечь *сущ.* – karvahusse.
 гористый *прил.* – mäekäz.
 горло *сущ.* – kurkku.
 горностаи *сущ.* – kärppä.
 город *сущ.* – linna.
 горожанин *сущ.* – linnalain.
 горожанка *сущ.* – linnakkoi.
 горох *сущ.* – herne.
 горчица *сущ.* – kartittsa.

горшок *сущ.* – pata.
 горький *прил.* – karvaz.
 горячий *прил.* – kuuma, tulleekaz, vari.
 горячий [вспыльчивый] *прил.* – tuisku.
 горящий *прич.* – tulleekaz.
 господин *сущ.* – herra.
 Господь – Herra. ~ Бог – Herra Jummaala.
 госпожа *сущ.* – frouva.
 гостеприимный *прил.* – veerahanvarahiin.
 гостеприимство *сущ.* – veerahanvaraizusse.
 гостить *гл.* – veerahilla.
 гость *сущ.* – veeraz.
 государство *сущ.* – valtio.
 готовить *гл.* – valmistaa.
 готовиться *гл.* – valmistua.
 готовность *сущ.* – vara.
 готовый *прил.* – valmiz.
 грабитель *сущ.* – rozvoi, rööväri.
 грабить *гл.* – rozvota, rööviä.
 грабли *сущ.* – harraava.
 град *сущ.* – rae.
 градус *сущ.* – asse.
 грамм *сущ.* – gramma.
 грамматика *сущ.* – grammatikka.
 гранит *сущ.* – graniitti.
 граница *сущ.* – raja.
 грань *сущ.* – särvi.
 греметь *гл.* – jürissä, vuhissa.
 греть *гл.* – kuumentaa, lämmitellä.
 греться *гл.* – kuumeta, lämmitteliissä.
 грех *сущ.* – sünni.
 грешник *сущ.* – sünniin.
 грешный *прил.* – sünnikäz.
 гриб *сущ.* – opokka, seen.
 грива *сущ.* – hepoizen harja.
 гроб *сущ.* – ruumihenpuut.
 гроза *сущ.* – ukonilma.
 гроздь *сущ.* – kärkkä, kärkkäin.
 грозить *гл.* – uhata.
 грозный *прил.* – uhkaava.
 грозящий *прич.* – uhkaava.
 гром *сущ.* – ukko.
 громадный *прил.* – huikia.
 громкий *прил.* – kova, äänekäz.
 громко *нар.* – kovvaa.
 громкость *сущ.* – äänekküsse.
 громыгнуть *гл.* – jürähtää.
 грохнуть *гл.* – räzähtässä.
 грохот *сущ.* – jürü.
 грохотать *гл.* – jürissä.
 грубить *гл.* – läätä karkia.
 грубость *сущ.* – karkehusse.
 грубый [человек] *прил.* – karkia.
 грубый [материал] *прил.* – järriä.
 грудь *сущ.* – rinta.
 грудь [женская] *сущ.* – nännä.
 грудь [одежды] *сущ.* – rinnuz.
 груз *сущ.* – koorma.
 груздь *сущ.* – valkomaitoseen.
 грузить *гл.* – lasata.

грузчик *сущ.* – lassaaja.
 грустить *гл.* – murehtia.
 грустный *прил.* – murehelliin.
 грусть *сущ.* – mure.
 грызня *сущ.* – nälvimiin.
 грызть *гл.* – krapissa, nälviä.
 грязь *сущ.* – retu.
 грязниться *гл.* – rüvettää.
 губа *сущ.* – huul, -leuka.
 губить *гл.* – tuhota.
 гудеть *гл.* – jümmissä, puhaltaa, vuhissa, vunissa.
 гудок *сущ.* – puhalluz.
 гул *сущ.* – jümmiinä, vuhhiine.
 гулять *гл.* – käüvellä.
 гусак *сущ.* – hanhikukko.
 густера *сущ.* – lattika.
 густой *прил.* – sakkii, vehmaz.
 густота *сущ.* – vehmahusse.
 гусыня *сущ.* – hanhiemäin.
 гусь *сущ.* – hanhi.
 гуща *сущ.* – sakka.

Д д.

да! *част.* – nii! ну ~! – no nii!
 давать *гл.* – antaa.
 дай(-те)! – laa!
 давить *гл.* – painaa.
 давнишний *прил.* – iänikkäin.
 давно *нар.* – kauvva, pitkä.
 давным-давно *нар.* – eläessä.
 далее [время] *нар.* – etezpäi.
 далеко *нар.* – etähittee.
 далёкий *прил.* – etempäin, etähäin.
 дальний *прил.* – etempäin, etähäin.
 дальше [место] *нар.* – etemmäks, etemmälle, etemmääl.
 данные *сущ.* – tiijjot.
 дар *сущ.* – annin.
 дарить *гл.* – lahjuttaa.
 даром *нар.* – ilman.
 дача *сущ.* – daatša.
 два *числ.* – kaks.
 двадцатый *числ.* – kaheeskümmeenäz.
 двадцать *числ.* – kakskümmet.
 дважды *числ.* – kahisse.
 двенадцатый *числ.* – kakstoistkümmenäz.
 двенадцать *числ.* – kakstoist.
 дверь *сущ.* – ovi, uksi.
 двести *числ.* – kakssattaa.
 двигаться *гл.* – ajjaa, kulkia. ~ **вперёд** – eetä; ~ **ощупью** – haparolja.
 движение *сущ.* – kulku.
 двое *числ.* – kahet.
 двор *сущ.* – ikkunaluz.
 дворник *сущ.* – taloinmeez.
 двойко *нар.* – kaheel viissii.
 двухсотый *числ.* – kaheezsattaiz.
 дева *сущ.* – neitsüt.
 Дева Мария – Maaria Pühhäin Vaimo.

деверь *сущ.* – kütü, lanko.
 девица *сущ.* – neiti.
 девочка *сущ.* – tütärikköi.
 девственница *сущ.* – neitsüt.
 девушка *сущ.* – tüttoi.
 девчонка *сущ.* – tütökkäin.
 девяносто *числ.* – üheksänkümment.
 девяностый *числ.* – üheksääzkümmeääz.
 девятисотый *числ.* – üheksääzsattaiz.
 девятнадцатый *числ.* – üheksäntoistkümmeääz.
 девятнадцать *числ.* – üheksäntoist.
 девятый *числ.* – üheksääz.
 девять *числ.* – üheksän.
 девятьсот *числ.* – üheksänsattaa.
 действие *сущ.* – tekömiin.
 дед *сущ.* – ukkoi.
 дедушка *сущ.* – äijä.
 декабрь *сущ.* – dekaabri.
 делать *гл.* – laittaa, tehdä.
 деление *сущ.* – jako, jaotuz.
 делить *гл.* – jakkaa.
 делиться *гл.* – jakahussa.
 дело *сущ.* – assia, teko.
 демонстрировать *гл.* – näyttää.
 день *сущ.* – päivä.
 деньги *сущ.* – raha.
 деревня *сущ.* – külä.
 дерево *сущ.* – puu.
 держать *гл.* – kannattaa, pitää.
 держаться *гл.* – püssüüä.
 дерзкий *прил.* – ülpiä.
 дерьмо *сущ.* – tae.
 дерюга *сущ.* – piikkokankaz.
 десна *сущ.* – ien.
 десятый *числ.* – kümmeääz.
 десять *числ.* – kümme.
 детёныш *сущ.* – poikkain.
 детский *прил.* – lapselliin, lapsiloin-.
 детство *сущ.* – lapsuhusse.
 дефект *сущ.* – viallizusse, vika.
 дефицит *сущ.* – vajjuhusse.
 деяние *сущ.* – teko.
 деятель *сущ.* – tekkijä.
 деятельность *сущ.* – toiminta.
 дёготь *сущ.* – tökötti.
 дёргать *гл.* – nühtää, rünniä.
 диагноз *сущ.* – tauvvinmääritöz.
 диалект *сущ.* – murre.
 дикарь *сущ.* – villi.
 дикий *прил.* – villi.
 дикость *сущ.* – villehüsse.
 дитя *сущ.* – lapsi.
 дичать *гл.* – villiintüä.
 длина *сущ.* – pituhusse.
 длинный *прил.* – pitkä.
 длиной (в), (с) – mittain.
 длиться *гл.* – jatkua.
 для *предл.* – vart.
 днём *нар.* – päivää, pään.
 днище *сущ.* – pohjuz.

дно *сущ.* – pohja.
 до [перед] *предл.* – enne.
 до [вплоть] *предл.* – nasse.
 добавление *сущ.* – jatko.
 добавлять *гл.* – lizätä.
 добираться *гл.* – päässä.
 добро *сущ.* – hyvä.
 добродушный *прил.* – lauhkia.
 доброта *сущ.* – hüvüsse.
 добрый *прил.* – hyvä. ~ день! – hüvvää päivää! ~ вечер! – hüvvää iltaa!
 добывать *гл.* – hankkia.
 добыча *сущ.* – saaliz.
 доверие *сущ.* – loottamuz.
 доверять *гл.* – loottaa.
 доверчивый *прил.* – loottavain.
 доверчивость *сущ.* – loottavusse.
 довольно [очень] *нар.* – küllääst.
 довольно [хватит] *нар.* – ohto.
 довольный *прил.* – tyytävain.
 догадливость *сущ.* – ümmärtäväizüsse.
 догадливый *прил.* – ümmärtävvain.
 догадываться *гл.* – älässä, ümmärtää.
 догола *нар.* – paljahaks.
 догонять *гл.* – saavuttaa.
 дождливый *прил.* – saekaz.
 дождь *сущ.* – vihma.
 доза *сущ.* – annoz.
 доить *гл.* – lypsää.
 доказательство *сущ.* – totissoz.
 доказывать *гл.* – totistaa.
 доктор *сущ.* – tohteri.
 долбить *гл.* – uurttaa.
 долг *сущ.* – velka, vippi.
 долго *нар.* – kauvva.
 должность *сущ.* – jako, verka, verkanimi.
 долина *сущ.* – orko.
 доля *сущ.* – jako, oza.
 дом *сущ.* – koti, taloi.
 дóма *нар.* – kottoon.
 домой *нар.* – kottii.
 домочадец *сущ.* – omahiin.
 донышко *сущ.* – pohjuz.
 допозднá *нар.* – öömööhäisee.
 дорога *сущ.* – tee.
 дорогой *прил.* – kalliz.
 дородный *прил.* – varma.
 досаждать *гл.* – piikissellä.
 доска *сущ.* – lauta.
 доставать [до чего-л.] *гл.* – ülttää.
 доставка *сущ.* – saatoz.
 доставлять *гл.* – saattaa.
 достаток *сущ.* – küllüsse.
 достаточно [очень] *нар.* – küllääst.
 достаточно [хватит] *нар.* – ohto.
 достигать *гл.* – ehittää, päässä, ülttää.
 достичь [результата] *гл.* – päässä.
 достойный *прил.* – arvokaz.
 дотрагиваться *гл.* – käzitellä.
 дóхнуть *гл.* – päksähtässä.
 доходить [достигать] *гл.* – ülttää.

дочь *сущ.* – tüär.
 дощечка *сущ.* – plankukkain.
 доярка *сущ.* – lüpsäjä.
 дразнить *гл.* – kiuzutella, narria, ärvärtää.
 драка *сущ.* – tappelu.
 дранка *сущ.* – päre.
 драться *гл.* – tapella.
 дребезжать *гл.* – päriissä.
 древний *прил.* – muinahiin.
 дробить *гл.* – lohkaissa.
 дробиться *гл.* – lohkehilla.
 дробление *сущ.* – lohkaizommiin.
 дрожание *сущ.* – vippiine.
 дрожать *гл.* – hötissä, vipattaa.
 дрожь *сущ.* – höttiinä, vippiine.
 друг *сущ.* – üssävä.
 другой *прил.* – muu, toizenlain.
 дружба *сущ.* – üssävüsse.
 дружелюбие *сущ.* – üssävälizüsse.
 дружеский *прил.* – üssävälliin.
 дружественный *прил.* – üssävälliin.
 дружить *гл.* – olla üssäviä.
 дружный *прил.* – üksmeeliin.
 дрянной *прил.* – paharaiskuin.
 дряхлеть *гл.* – rapistua.
 дряхлый *прил.* – rappiia.
 дуб *сущ.* – tammi.
 дубрава *сущ.* – tammikko.
 дудеть *гл.* – lututtaa.
 думать *гл.* – duumata.
 дуновение *сущ.* – puhalluz.
 дурак, дура *сущ.* – tuhmuri.
 дурацкий *прил.* – tuhma.
 дурачок, дуручка *сущ.* – tuhmukkain.
 дурно [самочувствие] – tekkoo paha.
 дурное *сущ.* – paha.
 дурной *прил.* – paha.
 дурнушка *сущ.* – plakkoi tüttoi.
 дуть *гл.* – puhallella, puhaltaa.
 душа *сущ.* – henki.
 душегуб *сущ.* – päänikka.
 дыбом *нар.* – böriillää.
 дым *сущ.* – höürü, savu.
 дымить *гл.* – röühkätä, savuta.
 дымиться *гл.* – höürüssä, savuta.
 дымка *сущ.* – höürü.
 дымоход *сущ.* – lakiain.
 дымчатый *прил.* – halli.
 дыра *сущ.* – reikä.
 дырка *сущ.* – uuttu.
 дырочка *сущ.* – uuttuin.
 дырявый *прил.* – uutukaz.
 дыхание *сущ.* – henkitöz.
 дышать *гл.* – henkittää.
 дядя *сущ.* – enoi, setä.
 дятел *сущ.* – tikka.

Е е.

Евангелие *сущ.* – Evaangeliumi.
еврей *сущ.* – juutalainen.
еврейка *сущ.* – juutakkoi.
его, её *мест.* – hänen, hänt.
еда *сущ.* – adria, eine, rooka, söökki, söömiin.
едва *нар.* – tuskii.
единица *сущ.* – üksikkoi, üksikkö.
единогласно *нар.* – ühen tahollizeest.
единодушно *нар.* – ühen tahollizeest.
единодушный *прил.* – ühen taholliin.
единожды *нар.* – kerran.
единообразно *нар.* – üksiin.
единственно *нар.* – aimastaa.
единственный *прил.* – ainava.
единый *прил.* – ühtenäin.
едкий *прил.* – söövüttävä.
едок *сущ.* – sööjä.
ездить *гл.* – aella.
ездок *сущ.* – aelija.
еле *нар.* – tuskii.
еле-еле *нар.* – nippii-nappii.
елец *сущ.* – metti.
ель *сущ.* – kuuz. молодая ~ – näre.
ельник *сущ.* – kuuzikko.
если *с.* – kui.
есть [имеется, является] – on, on oomaaz.
есть *гл.* – söövvä.
ещё *нар.* – veel.

Ё ё.

ёж *сущ.* – siili.
ёлка *сущ.* – kuuz.
ёмкость *сущ.* – tila.
ёрш *сущ.* – kiiski.

Ж ж.

жаба *сущ.* – kärnäkonna.
жадность *сущ.* – ahnehusse.
жадный *прил.* – ahnaz.
жажда *сущ.* – izo, jano.
жаждать *гл.* – ikävöjjä.
жалеть [о чём-л.] *гл.* – kaihota.
жалеть [кого-л.] *гл.* – žaalia.
жалоба *сущ.* – kaiho, vallituz.
жаловаться *гл.* – kaihossa, valittaa.
жалостливый *прил.* – žaalivain.
жалость *сущ.* – žalkka.
жаль, жалко *нар.* – on žalkka.
жанр *сущ.* – žanri.
жара *сущ.* – kuumusse, varit.
жаркий *прил.* – kuuma, vari.
жарко *нар.* – on kuuma, on vari.

жарить *гл.* – žaaria, žaarittaa.
 жариться *гл.* – žaarittassa.
 жатва *сущ.* – leikkuu.
 жать [давить] *гл.* – lutistaa, piikistää.
 жать [серпом] *гл.* – leikata.
 ждать *гл.* – oottaa.
 же *част.* – jo.
 жевать *гл.* – näriiä, pureksia.
 желание *сущ.* – izo, tahto.
 желатин *сущ.* – želattiina.
 желать [хотеть] *гл.* – ikävöittää, haluta, hoolia, sallia, sooa.
 желать [пожелать чего-л. кому-л.] *гл.* – toivottaa.
 желе *сущ.* – žellee.
 железо *сущ.* – rauta.
 железная дорога – rautatee.
 железный *прил.* – rautain.
 желток *сущ.* – keltuain.
 желудок *сущ.* – malkki, vattsalaukku.
 жена *сущ.* – naizikko.
 женатый *прил.* – naizellikaz.
 женить *гл.* – naittaa.
 женитьба *сущ.* – naimiskauppa.
 жениться *гл.* – naijja.
 жених *сущ.* – naikkimeez, ženihka.
 женский *прил.* – naissiin, naiz-.
 женщина *сущ.* – nain.
 жеребец *сущ.* – ori.
 жеребёнок *сущ.* – varza.
 жеребиться *гл.* – poikia, varsoa.
 жест *сущ.* – ele.
 жестикулировать *гл.* – elehtiä.
 жестокий *прил.* – julma.
 жестокость *сущ.* – julmuhusse.
 жёлтый *прил.* – keltain.
 жёлчь *сущ.* – sappi.
 жёрнов *сущ.* – jauhakivi.
 жёсткий *прил.* – karkia, kova.
 живо *нар.* – kiiree vilkkaa.
 живой *прил.* – ellookaz.
 живой [подвижный] *прил.* – vilkaz.
 живость *сущ.* – vilkkahusse.
 живот *сущ.* – vattsa.
 животное *сущ.* – ellään, elläävä.
 жидкий *прил.* – nessemäin.
 жидкость *сущ.* – nesse.
 жизнеспособный *прил.* – elonvoimain.
 жизнь *сущ.* – elo.
 жир *сущ.* – razva. нутряной ~ – välirazva.
 жирный [не постный] *прил.* – razvakaz.
 жирный [толстый] *прил.* – varma.
 жировой *прил.* – razvahiin.
 житель *сущ.* – ellääjä.
 жить *гл.* – ellää, elussella.
 жужжание *сущ.* – hörriine.
 жужжать *гл.* – hörissä.
 жук *сущ.* – böböräin, itikka.
 журавль *сущ.* – kurki.

З з.

за *предл.* – jäleel, jälelle, kiin, perälle, perääl, takaisii, takkaa, takkaaks, ääree, ääreez.
забавный *прил.* – veikiä.
забиться *гл.* – süksähtää.
заблудиться *гл.* – eksyä.
заблуждаться *гл.* – erehtyä.
заблуждение *сущ.* – harha.
забота *сущ.* – hool.
заботиться *гл.* – hoolehtia.
заботливый *прил.* – hoolehtivvain.
забывать *гл.* – unohtaa.
забываться *гл.* – unohtua (meelest).
завёртывать *гл.* – kääriä.
завидовать *гл.* – kaehtia.
зависеть *гл.* – riippua.
зависимость *сущ.* – vapaizuettomusse.
зависимый *прил.* – riippuva, vapaizuetoin.
завистливый *прил.* – kae.
зависть *сущ.* – kaemeel.
завод *сущ.* – zavvooda.
завтра *нар.* – hoomeen.
завтрак *сущ.* – suuruz.
завтракать *гл.* – suurustaa, suurustassa.
завязывать *гл.* – nipikkoja.
загадка *сущ.* – arvutoz.
загар *сущ.* – päivettümmin.
загорать *гл.* – päivettüä, päivüttüä.
загораться *гл.* – süttüä.
загорелый *прич.* – päivettüünt.
заготовка *сущ.* – teelmä.
зад *сущ.* – perze, takapool, tauz.
заделывать *гл.* – tukkia.
задерживать *гл.* – viiüttää.
задерживаться *гл.* – kääkätä.
задержка *сущ.* – viiütöz.
задом *нар.* – takaperin.
задом наперёд *нар.* – takaperin.
зажигать *гл.* – süttää.
зажигаться *гл.* – süttüä.
зажиточный *прил.* – varalliin.
зазубренный *прил.* – hampahikaz.
заказ *сущ.* – tillahuz.
заказывать *гл.* – tilata.
заканчивать *гл.* – lopettaa.
заканчиваться *гл.* – loppua, olla sivu, päittä.
закат *сущ.* – päivüenlasku.
заколдовывать *гл.* – lummata.
закон *сущ.* – zakkoona.
законный *прил.* – zakonnoi.
закоптелый *прил.* – nokehuunt.
закопчённый *прич.* – nokehuunt.
закрывать *гл.* – sulkia.
закрыто – on kiin.
закрытый *прич.* – sulettu.
закут [для свиньи] *сущ.* – pahna.
закутывать *гл.* – kääriä.
закутываться *гл.* – käärihüssä.
залезать *гл.* – kravuta.

залив *сущ.* – lahti.
 заложило [уши] – lumpahutaa, lumpahuttii.
 заложить [основу] *гл.* – laskia.
 замазка *сущ.* – zamaska.
 замерзать *гл.* – jäättöjä, palella, paleltua.
 заместитель *сущ.* – sijjain.
 замечательный *прил.* – mainio.
 замешательство *сущ.* – sekahannoz.
 замещать *гл.* – olla sijaiseen.
 замечать *гл.* – havaita, panna tähelle.
 замёрзший *прич.* – paleltuunt.
 замораживать *гл.* – jääyttää.
 заморозки *сущ.* – halla.
 замужня женщина – naizikkoi.
 занавеска *сущ.* – zaneska.
 заноза *сущ.* – tikku.
 заночевать *гл.* – ööppüüä.
 занят(á) – on kiin.
 запад *сущ.* – länz.
 запас *сущ.* – vara, zappaassu.
 запах *сущ.* – haju.
 запереть *гл.* – panna lukkuu.
 запереться *гл.* – sulkeutassa, männä lukkuu.
 запеть *гл.* – laulahtaa.
 запечатать *гл.* – panna pätsetiil.
 запирать *гл.* – sulkia.
 запирается *гл.* – sulketassa.
 записка *сущ.* – zappiiska.
 заплетать [косы] *гл.* – palmikkojja.
 запоминать *гл.* – jättää meelee.
 запоминаться *гл.* – jää’ä meelee.
 запрет *сущ.* – keelto.
 запрещать *гл.* – keeltää.
 запруда *сущ.* – paotuz, toe.
 запруживать *гл.* – paota.
 запрягать *гл.* – valjastaa.
 запылённый *прич.* – pöllühiin.
 запястье *сущ.* – ranne.
 запятнанный *прич.* – tahrain.
 запятнать *гл.* – muzata.
 заранее *нар.* – etukättee.
 зародиться *гл.* – tärkähtässä.
 зарплата *сущ.* – palkka.
 заряд *сущ.* – laenki.
 заряжать *гл.* – laenkuttaa.
 заряжено – on laenkiiz.
 заседание *сущ.* – issuttelomiin.
 заседать *гл.* – issutella.
 заснуть *гл.* – nukahtaa.
 застенчивый *прил.* – hävelikäz, ujo.
 застывать *гл.* – jäättöjä.
 засыпать *гл.* – männä nukuksii.
 затрепетать *гл.* – süksähtää.
 затрещина *сущ.* – plajjaahuz.
 затруднение *сущ.* – vaikehuz.
 затупить *гл.* – nurihtää.
 затупиться *гл.* – tültsetä.
 затуплять *гл.* – tültsentää.
 затыкать *гл.* – tukkia.
 затылок *сущ.* – niska.

заурядность *сущ.* – ükskertaizusse.
 заурядный *прил.* – ükskertain.
 зачастую *нар.* – uzieittse.
 зачем? *нар.* – miks?
 зачем-нибудь *нар.* – hot miks.
 зачем-то *нар.* – mikse.
 защёлкиваться *гл.* – naksahattaa.
 защёлкнуть *гл.* – naksahattaa.
 защита *сущ.* – suoja, vara.
 защищать *гл.* – turvata, varjostaa.
 защищаться *гл.* – varjossa.
 защищающий, защитный *прил.* – varjokaz.
 защищённый *прич.* – varjottu.
 заявление *сущ.* – zäjavlenja.
 заяц *сущ.* – jäniz.
 звание *сущ.* – arvo.
 звать *гл.* – kuttsua.
 звезда *сущ.* – tähti.
 звенеть *гл.* – helissä.
 зверь *сущ.* – peto.
 звон *сущ.* – helline.
 звонить *гл.* – soittaa.
 звонкий *прил.* – äänekäs.
 звонкость *сущ.* – äänekkösse.
 звук *сущ.* – ään, äänne.
 звуковой *прил.* – äänelliin.
 звуконепроницаемость *сущ.* – äänenpittäävüsse.
 звуконепроницаемый *прил.* – äänenpittäävä.
 звучание *сущ.* – soinni, äänenanto.
 звучать *гл.* – soijja.
 здесь *нар.* – tääl.
 здешний *прил.* – täkäläin.
 здоровый *прил.* – terve.
 здоровье *сущ.* – tervehüsse.
 здравствуй(те)! – draastui!
 зевать *гл.* – haikututtaa.
 зеваться *гл.* – haikuttassa.
 зевок *сущ.* – haikutoz.
 зевота *сущ.* – haikutoz.
 зеленеть *гл.* – rohuttaa, vihertää.
 зеленеющий *прич.* – vihanta, vihertävä.
 зеленоватый *прил.* – vihertävä.
 зелень *сущ.* – vihannekset.
 зелёный *прил.* – haljaz, rohoiin.
 земля *сущ.* – maa.
 земляника *сущ.* – mantšikka.
 зенит *сущ.* – zeniitti.
 зеркало *сущ.* – peegli.
 зернистый *прил.* – teräkäs.
 зерно *сущ.* – terä, vilja.
 зима *сущ.* – talvi.
 зимний *прил.* – talvelliin.
 зимой *нар.* – talveel, talveen.
 зло *сущ.* – paha, pahusse.
 злоба *сущ.* – ilkehüsse, viha.
 злобный *прил.* – ilkiä.
 злой *прил.* – ilkiä, paha.
 злость *сущ.* – ilkehüsse.
 знак *сущ.* – merkki.
 знакомить *гл.* – tuttavuttaa.

знакомиться *гл.* – tuttuhua.
 знакомство *сущ.* – tuttavusse.
 знакомый *прил.* – tuttava.
 знание *сущ.* – tiito.
 знаток *сущ.* – ossaaja.
 знать *гл.* – tiittää.
 знахарь *сущ.* – tiitäjä.
 значит *с.* – siiz.
 значительный *прил.* – merkitsövä.
 значить *гл.* – merkitä, toimita.
 знобить *гл.* – kylmäästä, viluttaa.
 золото *сущ.* – kulta.
 золотой *прил.* – kultain.
 зона *сущ.* – vööhüke, zoonaa.
 зрачок *сущ.* – mussuain, silmäterä.
 зрение *сущ.* – näkö.
 зреть *гл.* – küpsyä.
 зря *нар.* – turhaa.
 зряченье *сущ.* – näkömiin.
 зрячий *прил.* – näkköövä.
 зуб *сущ.* – hammaz, pii.
 зубастый *прил.* – hampahalliin.
 зубец *сущ.* – pii.
 зыбь [на воде] *сущ.* – hönkä.
 зюйд-вест *сущ.* – etteelä.
 зюйд-ост *сущ.* – kaakkoi.
 зябнуть *гл.* – palella.

И и.

и *с.* – ja. да ~ – dai. ~ **ВНОВЬ** – taaski.
 ива *сущ.* – raju.
 игла, иголка *сущ.* – neegla.
 иго *сущ.* – iez.
 игра *сущ.* – tiukku, peli, soitto.
 играть *гл.* – pelata, lututtaa, rühmätä, soittaa, tiukata.
 игрушка *сущ.* – tiukkukalu.
 идея *сущ.* – aate.
 идти *гл.* – männä.
 ижорец *сущ.* – ižoralain.
 ижорка *сущ.* – ižorakkoi.
 ижорский *прил.* – ižoran. ~ **ЯЗЫК** – ižoran keel.
 изба *сущ.* – pertti.
 избавитель *сущ.* – vapahuttaja.
 избавление *сущ.* – vappaahoz.
 избавлять *гл.* – vapahuttaa.
 избавляться *гл.* – vapahuttassa.
 избиратель *сущ.* – valitsija.
 избушка *сущ.* – mökki.
 известие *сущ.* – sana, tiito.
 известный *прил.* – kuuluiza.
 извиваться *гл.* – maottua, polvehilla.
 извилина *сущ.* – polveke.
 извилистый *прил.* – väärä.
 изгиб *сущ.* – käänne, polveke.
 изголовье *сущ.* – pääpool, päävitssa.
 издалека *нар.* – etemmittee.
 издавать [звук] *гл.* – pitää.

из-за *предл.* – jälelt, perält, takkaant; vooks.
 излишний *прил.* – suhtehelein.
 излом *сущ.* – murroz.
 изменение *сущ.* – muutoz, vaihoz.
 изменять *гл.* – muuttaa, vaihtaa.
 изменяться *гл.* – muuttua, vaihtua.
 изнанка *сущ.* – nurja pool.
 изнаночный *прил.* – nurja.
 изнемогать *гл.* – rätüssä.
 изножье [постели] *сущ.* – jalkavittsa.
 изнурять *гл.* – laihuttaa.
 изнутри *нар.* – sizest.
 изогнутый *прил.* – väärä.
 из-под *предл.* – alt.
 изумление *сущ.* – ihmetüz.
 изумлять *гл.* – ihmetüttää.
 изумляться *гл.* – ihmetellä.
 изучать *гл.* – tutkia.
 изучение *сущ.* – tutkimuz.
 икать *гл.* – ikostaa.
 икота *сущ.* – ikossoz.
 ил *сущ.* – leete.
 или *с.* – eli, tali.
 илистый *прил.* – leettiin.
 иллюзия *сущ.* – harha.
 имение *сущ.* – maatila.
 именины *сущ.* – ihmenäist.
 именно *нар.* – näin-.
 иметься *гл.* – olla oomaaz.
 импорт *сущ.* – toonni.
 имущий *прил.* – varraakaz.
 имущество *сущ.* – omaizusse, vara.
 имя *сущ.* – nimi.
 иначе *нар.* – toissii, muul viissii. **несколько** ~ - vähä toizeel viissii.
 иней *сущ.* – härme.
 иногда *нар.* – toizinaa, välimittee.
 иной *мест.* – muu, toizenlain.
 инструкция *сущ.* – ohesääntö.
 инструмент *сущ.* – azu.
 интеллект *сущ.* – älü.
 интерес *сущ.* – harrassoz.
 интересоваться *гл.* – harrastaa.
 информация *сущ.* – tiijjonanto.
 исказать *гл.* – väärissellä.
 искажаться *гл.* – vääristüä.
 искажение *сущ.* – vääristelü.
 исказить *гл.* – vääristää.
 искать *гл.* – ettsiä.
 исключать *гл.* – erottaa.
 исключение [процесс] *сущ.* – erottammiin.
 исключение [факт] *сущ.* – errootuz.
 искра *сущ.* – kippiinä.
 искренний *прил.* – vilpitöin.
 искривить *гл.* – vääristää.
 искривлённость *сущ.* – väärüsse.
 искривлять *гл.* – väärissellä.
 искривляться *гл.* – vääristüä.
 искриться *гл.* – kipinöjjä.
 искусственный *прил.* – teko-.
 искусство *сущ.* – taijje.

испачканный *прич.* – noestuunt, tahrain.
 исповедоваться *гл.* – tunnustaa.
 исповедь *сущ.* – rippi, tunnussoz.
 исполнение [на сцене] *сущ.* – ezittämmin.
 исполнитель [на сцене] *сущ.* – ezittäjä.
 исполнять [приказ] *гл.* – toimittaa.
 исполнять [на сцене] *гл.* – ezittää.
 исполняться [о желании, возрасте] *гл.* – täyttää.
 испорченный *прил.* – vialliin.
 исследование *сущ.* – tutkimuz.
 исследователь *сущ.* – tutkija.
 исследовать *гл.* – tutkia.
 история [рассказ] *сущ.* – jute.
 источник *сущ.* – lähe.
 истощать *гл.* – laihuttaa.
 истощаться *гл.* – laihtua.
 исчезать *гл.* – kaota.
 иудей, иудейка *сущ.* – juuti.
 их *мест.* – heijjen, heijjet, heitä.
 июнь *сущ.* – juuni.
 июль *сущ.* – juuli.

К к.

к *предл.* – juuree, loo, päin, ääree.
 каблук *сущ.* – kablukka.
 кадка *сущ.* – poolikko, lännikkö.
 казаться *гл.* – maistassa, näyttää.
 кайма *сущ.* – päärmе.
 как? *нар.* – mill viissii?
 как-нибудь *нар.* – millikke viissii.
 каков? *мест.* – millain?
 какой? *мест.* – mikä? kuka?
 какой-либо *мест.* – kukale.
 какой-нибудь *мест.* – kukaikke.
 какой-то *мест.* – kukaikke.
 какой угодно *мест.* – hot kuka, mikä tahansa.
 как-то *нар.* – mill-le viissii.
 как угодно *нар.* – hot millikke viissii.
 калитка *сущ.* – portti.
 каменный *прил.* – kivviin.
 камень *сущ.* – kivi.
 канава *сущ.* – oja.
 канавка *сущ.* – ojukkain.
 канат *сущ.* – köüz.
 кандидат *сущ.* – pürkijä.
 кантеле *сущ.* – kannel.
 канун *сущ.* – aatto.
 капать *гл.* – nestää, tilkutella, tilkuttaa.
 капелька *сущ.* – kablikkain, tilkkain.
 капкан *сущ.* – rauvvat.
 капля *сущ.* – kabli, pissaara, tilkka.
 капнуть *гл.* – tilkahtaa.
 капризничать *гл.* – greezata.
 капризный *прил.* – greeza, kapriiznoi.
 капуста *сущ.* – kapusta.
 кара *сущ.* – rankassoz.
 карабкаться *гл.* – kravuta.

карандаш *сущ.* – krandošši.
карась *сущ.* – karussi.
карать *гл.* – rankaissa.
караулить *гл.* – vahtia.
каркас *сущ.* – runko.
карусель *сущ.* – pööräleekku.
карьеризм *сущ.* – pürkürüsse.
карьерист *сущ.* – pürküri.
катать *гл.* – pöörittää.
качать *гл.* – häülittää.
качаться *гл.* – häülüä.
кашель *сущ.* – köhä.
кашлянуть *гл.* – köhähtää.
кашлять *гл.* – köhhiä.
квасить *гл.* – hapannuttaa.
квашение *сущ.* – hapannoz.
квашеный *прил.* – hapan.
квитанция *сущ.* – rapiska.
кидание *сущ.* – viskoimiin.
кидать *гл.* – viskoja, vizata.
кидаться *гл.* – viskossa, vizellä.
кипа *сущ.* – pörröömä.
кирпич *сущ.* – tiil.
кислый *прил.* – hapan.
киснуть *гл.* – hapata.
кишеть *гл.* – vilissä.
клад *сущ.* – aarre.
кладбище *сущ.* – hautajaizmaa.
кланяться *гл.* – kummartassa.
класть *гл.* – panna.
клевать *гл.* – nokata.
клевер *сущ.* – härüt.
клевета *сущ.* – panettelu.
клеветать *гл.* – panetella.
клеветник *сущ.* – panetteliija.
клеить *гл.* – liimata.
клей *сущ.* – liima.
клетка *сущ.* – häkki.
клён *сущ.* – vaahtera.
клиент *сущ.* – asiakaz.
клоп *сущ.* – lutsikkain.
клубника *сущ.* – saatumantšikka.
клубок *сущ.* – kerä.
клюв *сущ.* – nokka.
ключ [от замка] *сущ.* – avvain.
ключ [родник] *сущ.* – lähe.
ключица *сущ.* – kaglaluu.
клянчить *гл.* – ruinata.
клясться *гл.* – vannua.
клятва *сущ.* – vala.
кнопка *сущ.* – nүppü.
кобель *сущ.* – issäin-koira.
кобыла *сущ.* – tamma.
коварный *прил.* – petolliin, valski.
коварство *сущ.* – petollizusse.
ковать *гл.* – takkooa.
ковш *сущ.* – naapalliin, naappa.
когда? *нар.* – konz?
когда *с.* – ku.
когда-либо *нар.* – konzle.

когда-нибудь *нар.* – konzikke.
 когда-то *нар.* – konzle.
 когда угодно *нар.* – konz tahansa.
 коготь *сущ.* – künz.
 кожа *сущ.* – iho, nahka.
 кожаный *прил.* – nahkain.
 коза *сущ.* – voohi.
 козлёнок *сущ.* – kiloi.
 кокетка *сущ.* – veikistellijä.
 кокетливый *прил.* – veikistellöövä.
 кокетничать *гл.* – veikissellä.
 кокетство *сущ.* – veikistelü.
 колдовать *гл.* – noitoa.
 колдовство *сущ.* – noijjitoz, noitumusse.
 колдун *сущ.* – noita, tiitäjä.
 колено *сущ.* – polvi.
 колесо *сущ.* – pöörä, rataz.
 колея *сущ.* – raijje.
 количество *сущ.* – luku, määrä.
 колода *сущ.* – pölkki.
 колодец *сущ.* – kaivo.
 колокол *сущ.* – kello.
 колокольня *сущ.* – töri.
 колокольчик *сущ.* – kello.
 колос *сущ.* – tähkä.
 колосник *сущ.* – tähkäkuivaja.
 колотить *гл.* – pöllättää, vittooa, tümähüttää.
 колоть *гл.* – pistää.
 колотья *гл.* – pistiissä.
 колыбель *сущ.* – kätüt.
 колыхаться *гл.* – altossa, hölskää, lapertaa, lärppää.
 кольцо *сущ.* – renkaz.
 колючий *прил.* – pisselikko.
 колючка *сущ.* – piikki.
 комкать *гл.* – määlää.
 комната *сущ.* – tupa.
 компания *сущ.* – seegra.
 коневодство *сущ.* – heppoizhoito.
 конец *сущ.* – loppu, ottsa, äär.
 конечно *нар.* : ~ да! – tiitenki! ~ нет! – ei tiitenkä!
 консультант *сущ.* – neuvvonantaja.
 континент *сущ.* – manner.
 кончать *гл.* – lopettaa.
 кончатся *гл.* – loppua.
 кончик *сущ.* – ottsain.
 конь *сущ.* – orkkoi.
 копать *гл.* – kaivaa.
 копать *гл.* – kähnätä.
 копать *сущ.* – noki.
 коптить *гл.* – palvata, savustaa.
 коптиться *гл.* – palvahuttassa.
 копчение *сущ.* – palvahuz.
 копчёный *прил.* – palvattu, savustettu.
 копытный *прил.* – kabjakaz.
 копыто *сущ.* – kabja.
 кора *сущ.* – koori.
 корабль *сущ.* – aluz, laiva.
 корень *сущ.* – juur.
 корзинка *сущ.* – vakalliin, vakka.
 корка *сущ.* – kärnä.

корм *сущ.* – rooka.
 корма́ *сущ.* – takanukka.
 кормилец *сущ.* – sööttäjä.
 кормить *гл.* – sööttää.
 коробиться *гл.* – vääristüä.
 коробка *сущ.* – vakka.
 корова *сущ.* – lehmä.
 короткий *прил.* – lühüt.
 коротко *нар.* – lühüest.
 коротковатый *прил.* – lühükkäin.
 корпус *сущ.* – runko, vartalo.
 корчевать *гл.* – juuria.
 корыто *сущ.* – allaz, lahantka.
 корь *сущ.* – tuhkarokko.
 коса [из волбс] *сущ.* – palmikko.
 коса [мыс] *сущ.* – nenukka.
 коса [орудие] *сущ.* – viikkaate.
 косарь *сущ.* – viikkaatemeez.
 косить [косой] *гл.* – löövvä.
 косматый *прил.* – takkuukaz.
 косой *прил.* – karzaz, vino, väärä.
 костлявый *прил.* – luukaz.
 костный *прил.* – luin.
 кость *сущ.* – luu.
 костяной *прил.* – luin.
 косуля *сущ.* – mettsävoohi.
 косьба *сущ.* – löökki, viikkaateniitto.
 косяк [двери] *сущ.* – ovenpeel.
 косяк [птиц, рыб] *сущ.* – parvi.
 кот *сущ.* – issäin-kazi.
 который? *мест.* – kuka?, kumpa?
 который *мест.* – mikä, kumpa.
 кочан *сущ.* – kapussanpää.
 кочевать *гл.* – vaeltaa.
 кочевник *сущ.* – vaeltaja.
 кочка *сущ.* – kämmäärä.
 кошка *сущ.* – kazi, emäin-kazi.
 краб *сущ.* – krapu.
 кража *сущ.* – kääppähüsse, varassoiz.
 край *сущ.* – laita, äär.
 красивый *прил.* – kauniz.
 красить *гл.* – kraazata.
 краска *сущ.* – kraaska.
 красный *прил.* – punnain.
 красота *сущ.* – kaunehusse.
 красть *гл.* – kääpätä.
 краткий *прил.* – lühüt.
 кремень *сущ.* – luukivi.
 крепить *гл.* – vahvenuttaa.
 крепкий *прил.* – rammookaz, tukkoova, valju. ~ сон – sikkiiä uni.
 крепнуть *гл.* – ramuttua, vahveta, voimistua.
 креп(к)ость *сущ.* – lujusse.
 крест *сущ.* – rissi.
 крестец *сущ.* – piirvitsat.
 крестить *гл.* – rissiiä.
 креститься [принять веру] *гл.* – rissittässä.
 креститься [осенять себя крестом] *гл.* – ittsiiä rissiiä.
 крест-накрест *нар.* – rissikkäizest.
 крестник *сущ.* – kummipoika.
 крестница *сущ.* – kummitüär.

крестообразный *прил.* – rissikkäin.
 крестьянин *сущ.* – taloinpoika.
 крестьянка *сущ.* – taloinpoikanain.
 крещение *сущ.* – rissimiin.
 крёстная *сущ.* – kummitäti.
 крёстный *сущ.* – kummisetä.
 кривизна *сущ.* – väärüsse.
 кривить *гл.* – väärissellä.
 кривиться *гл.* – vääristyä.
 криво *нар.* – vinnoo, vinooz.
 кривой *прил.* – vino, väärä.
 крик *сущ.* – huuto, mörräähüz.
 крикнуть *гл.* – mörähtää.
 кричать *гл.* – huutaa, mörnää, uukkaa.
 кровавый *прил.* – verriin.
 кровать *сущ.* – vooe.
 кровообращение *сущ.* – verenkeerto.
 кровь *сущ.* – veri.
 кроме *предл.* – lizäks.
 корона *сущ.* – ladva.
 круг *сущ.* – pöörä.
 круглый *прил.* – pöörähäin, ümpärkäin.
 кружить *гл.* – pöörittää, keträtä.
 кружиться *гл.* – pööriä.
 крупный *прил.* – valju.
 крутить *гл.* – pöörittää.
 крутиться *гл.* – pööriä.
 крутой *прил.* – äkki.
 крыло *сущ.* – siipi.
 крыса *сущ.* – rotta.
 крыша *сущ.* – katto.
 кто? *мест.* – ken?
 кто-либо *мест.* – kenle.
 кто-нибудь *мест.* – kenikke.
 кто-то *мест.* – kenikke.
 кто угодно *мест.* – hot ken, ken tahansa.
 кувшин *сущ.* – kannu.
 кувшинка *сущ.* – bulbukkain.
 кувыркком *нар.* – kikkelmököliä.
 куда? *нар.* – mihe?
 куда-либо *нар.* – mihele.
 куда-нибудь *нар.* – miheikke.
 куда-то *нар.* – mihele.
 куда угодно *нар.* – hot mihe.
 кузнец *сущ.* – rautaseppä.
 кузнечик *сущ.* – heinätsirkkalain.
 кукушка *сущ.* – kākōi.
 кулак *сущ.* – kulakka.
 кум, кумá *сущ.* – kummi.
 купание *сущ.* – külpü.
 купать *гл.* – külvettää.
 купаться *гл.* – külpiissä.
 кукла *сущ.* – neikko.
 курение *сущ.* – polttamiin.
 курильщик *сущ.* – polttaja.
 курить *гл.* – polttaa.
 курица *сущ.* – kana.
 кусать *гл.* – purra.
 кусаться *гл.* – purra.
 кусок *сущ.* – kappale, pala.

кусочек *сущ.* – pallain.
куст *сущ.* – pehko.
кустарник *сущ.* – vittsazikko.
кустик *сущ.* – marjavarz.
куча *сущ.* – müttö.

Л л.

лавировать *гл.* – loovia.
лавка *сущ.* – järkü.
ладно! – hyvä!
ладонь *сущ.* – kämmel.
лакомиться *гл.* – magjassella.
лакомка *сущ.* – magjaz.
лампа *сущ.* – lamppu.
лапа *сущ.* – käppäälä.
ласка *сущ.* – hüvähilü.
ласкать *гл.* – hüvähillä.
ласковый *прил.* – lempiä.
латыш *сущ.* – lättäläin.
латышка *сущ.* – lättäkköi.
латышский *прил.* – lättän. ~ язык – lättän keel.
лгать *гл.* – valehella.
лебедь *сущ.* – luikkoi.
левее *нар.* – kuremmaal, kuremmalle.
левый *прил.* – kura.
легко *нар.* – keväessi.
ледяной [из льда] *прил.* – jäin.
ледяной [холодный] *прил.* – valju.
лежанка *сущ.* – maaz.
лежать *гл.* – loikkooa.
лезвие *сущ.* – terä.
лекарство *сущ.* – rohto.
ленивый *прил.* – laiska.
лениться *гл.* – laizutella.
лента *сущ.* – pagla.
лентяй *сущ.* – laiskuri.
лень *сущ.* – laizusse.
лес *сущ.* – mettsä.
лестница *сущ.* – portahat, turppaahat.
летать *гл.* – lennella.
лететь *гл.* – lentää.
лето *сущ.* – kezä.
летом *нар.* – kessään, kezääl.
лечить *гл.* – hoitaa.
лечиться *гл.* – hoitaa ittsiä.
лечь *гл.* – pannassa.
лёгкий *прил.* – keväüt.
лёгкость *сущ.* – kevehüsse.
лёд *сущ.* – jää.
лживость *сущ.* – valellizusse.
лживый *прил.* – valelliin.
либо *с.* – tali.
ливень *сущ.* – rankkasae.
ликёр *сущ.* – marjaviini.
линь *сущ.* – opokala.
липа *сущ.* – lehmuz, niinipuu.
липкий *прил.* – tahmia.

липнуть *гл.* – liimassa.
 лиса *сущ.* – gepoi.
 лисичка [гриб] *сущ.* – vahvero.
 лист *сущ.* – lehti.
 листва *сущ.* – lehtikko.
 лить *гл.* – kaataa.
 литься *гл.* – valluaa.
 лицо *сущ.* – liitsa, naama.
 личность *сущ.* – persoona.
 личный *прил.* – personaaliin.
 лишай *сущ.* – täintarha.
 лишать *гл.* – riistää.
 лишаться *гл.* – mänättää.
 лишний *прил.* – ylimääräin.
 лишь *с.* – vaa.
 лоб *сущ.* – ottsa.
 ловец *сущ.* – aelija.
 ловить *гл.* – ottaa kiin, püütää.
 ловкий *прил.* – näppärä.
 ловкость *сущ.* – näppärisse.
 ловля *сущ.* – püünni.
 ловушка *сущ.* – püüvvüz.
 лодка *сущ.* – vene.
 лодыжка *сущ.* – jalkamuna.
 ложечка *сущ.* – luzikkain.
 ложиться *гл.* – pannassa.
 ложка *сущ.* – luzikalliin, luzikka.
 ложность *сущ.* – valellizusse.
 ложный *прил.* – vale-, valelliin.
 ложь *сущ.* – vale.
 локальный *прил.* – paikohilliin.
 локоть *сущ.* – күнзпää.
 ломать *гл.* – katata, murtaa, taittaa.
 ломаться *гл.* – kateta, murtua, taittua, toheta.
 ломкий *прил.* – habraz.
 ломтик *сущ.* – tagra.
 лопасть *сущ.* – laba, terä.
 лопата *сущ.* – labja, labjain.
 лопатка *сущ.* – labjain.
 лопатка [кость] *сущ.* – labaluu.
 лопаться *гл.* – haleta, puheta.
 лось *сущ.* – hervi.
 лот *сущ.* – löötin.
 лоханка *сущ.* – lahantka.
 лохматый *прил.* – pörröin.
 лохмотья *сущ.* – hanska.
 лошадь *сущ.* – heppoin.
 луб *сущ.* – jänz.
 луг *сущ.* – niittü.
 лужа *сущ.* – lätikkä.
 лук [растение] *сущ.* – sippuuli.
 лук [оружие] *сущ.* – vannepüssü.
 лукавить *гл.* – veekassella.
 лукавство *сущ.* – veekahusse.
 лукавый *прил.* – veekaz.
 лукошко *сущ.* – vakalliin, vakka.
 луч *сущ.* – säe.
 лучший *прил.* – paremp.
 лыжи *сущ.* – sukset.
 лыжня *сущ.* – suksenlatu.

лыко *сущ.* – niin.
любитель *сущ.* – ahnaz, harrastaja, magjaz.
любить *гл.* – suvata.
любовь *сущ.* – suvvaahusse.
любопытность *сущ.* – tiijjonhalu.
любопытный *прил.* – tiijjonhaluhiin.
любопытствовать *гл.* – uella.
люди *сущ.* – ihmiist, väki.
лягать, лягаться *гл.* – potkia.
лягнуть *гл.* – potkaissa.
лягушка *сущ.* – konna.

М м.

мазать *гл.* – voijjella.
мазь *сущ.* – voijje.
май *сущ.* – mai.
макать *гл.* – kastaa.
маленький *прил.* – peen.
малёк *сущ.* – viitikka.
малина *сущ.* – baabukaz.
мало *числ.* – vähä. **совсем** ~ - vähittee.
малый *прил.* – vähä.
мальш *сущ.* – napakka.
мальчик *сущ.* – poika.
малюсенький *прил.* – napakka, peen-lantain.
мама *сущ.* – mamoi.
маневрировать *гл.* – loovia.
манера *сущ.* – manneeri.
манёвр *сущ.* – manerva.
манжета *сущ.* – mantsetti, ranneke.
манить *гл.* – manitella, viuhkata.
манка, манна *сущ.* – manna.
марево *сущ.* – höürü.
марка *сущ.* – markka.
марля *сущ.* – harzonkankaz.
март *сущ.* – martti.
мартышка *сущ.* – marakatti.
маршрут *сущ.* – reizi.
Масленица – Laskiain.
маслёнок *сущ.* – lammaahanopokka.
масло *сущ.* – voi.
мастер *сущ.* – nikkari, seppä.
мастерская *сущ.* – masterskoi.
материк *сущ.* – manner.
матрас *сущ.* – vooepadja.
матрос *сущ.* – matrossi.
мать *сущ.* – emoi.
махать *гл.* – viipata, viuhuttaa.
мачеха *сущ.* – emintimä.
мачта *сущ.* – masti.
машина *сущ.* – massiina.
маяк *сущ.* – majakka.
медведь *сущ.* – karhu.
медленно *нар.* – hitahast.
медленный *прил.* – hiaz.
медлить *гл.* – viiütellä.
медь *сущ.* – vaski.

медянка *сущ.* – vaskimato.
 между *предл.* – väliiz, välist, vällii.
 мел *сущ.* – valaskivi.
 мелкий [неглубокий] *прил.* – mattaala.
 мель *сущ.* – matalikko.
 мелкать *гл.* – vilahella.
 мелькнуть *гл.* – vilaheta.
 мельник *сущ.* – müllünikkä.
 мельница *сущ.* – müllü.
 мельтешить *гл.* – vivahella.
 мелюзга *сущ.* – napakat.
 меньше *нар.* – vähemmää.
 меньший *прил.* – peenemp, vähemp.
 менять *гл.* – vaihtaa.
 меняться *гл.* – vaihtua.
 меняться [чем-либо] *гл.* – vaihella.
 мера *сущ.* – mitta, määrä.
 мерин *сущ.* – ruuna.
 мерить *гл.* – mitata.
 мерка *сущ.* – mitta.
 мерцать *гл.* – vilahella.
 местами *нар.* – paikoittee.
 мести [вьюжить] *гл.* – бүрүттää, бүрүтä.
 мести [метлой] *гл.* – luutia.
 местный *прил.* – paikohilliin.
 место *сущ.* – paikka, sia, tila.
 месть *сущ.* – kosso.
 металл *сущ.* – rauta.
 метать *гл.* – heittää.
 метаться *гл.* – hööriä.
 метель *сущ.* – бүрү.
 метить *гл.* – merkitä.
 метка *сущ.* – merkki.
 метла *сущ.* – luuta.
 мех *сущ.* – pöüvvü.
 мешать *гл.* – häiritä.
 мешкать *гл.* – viiütellä.
 мешок *сущ.* – säkilliin, säkki.
 мешочек *сущ.* – salkku.
 мёд *сущ.* – mezi.
 мёрзнуть *гл.* – palella.
 мёртвый *прил.* – koolt.
 миг *сущ.* – hetki, villaahoz.
 мизинец *сущ.* – pikkusormi.
 мимо *предл.* – sivu.
 мимо *нар.* – möötää, sivu.
 миновать *гл.* – olla sivu.
 мир [свет] *сущ.* – maailma.
 мир [покой] *сущ.* – rauha.
 мирно *нар.* – malkkiaast.
 мирный *прил.* – malkkia, rauhalliin.
 миска *сущ.* – malja.
 младший *прил.* – nooremp.
 Млечный Путь – Tähtirata.
 много *числ.* – paljo.
 множество *сущ.* – paljohusse.
 могила *сущ.* – hauta.
 могучий *прил.* – voimakaz.
 можжевельный *прил.* – katajain.
 можжевельник *сущ.* – kattaaja.

можно – päässöö, saap.
мозг суиц. – üvvin.
мокрый прил. – märkä.
мол част. – muka.
молитва суиц. – malitva, rukkoohuz.
молиться гл. – rukohilla.
моллюск суиц. – matokkain.
молния суиц. – sallaama.
молодеть гл. – noortua.
молодёжь суиц. – noorisso.
молодой прил. – noor.
молодость суиц. – nooruhusse.
моложавый прил. – noorekaz.
моло́ка суиц. – niiska.
молоко суиц. – maito. **топлёное ~ -** rahkamaito.
молотить гл. – puijja.
молоток суиц. – vassaara.
молоть гл. – jauhaa, jauhotella.
молча нар. – vaiti, ääneti.
молчаливость суиц. – vaiteliaizusse.
молчаливый прил. – vaiteliaz, äänetöin.
молчание суиц. – vaitiolo, vaikenommiin.
молчать гл. – olla vaiti.
моль суиц. – koi.
момент суиц. – hetki, villaahoz.
моментально нар. – äkkiistää.
монастырь суиц. – manasteri.
монах суиц. – manahka.
монахиня суиц. – manaška.
монета суиц. – manneeta.
морганье суиц. – räpsähöz.
моргать гл. – räpsää.
моргнуть гл. – räpsähtää.
море суиц. – meri.
мороз суиц. – pakkain.
морозец [весенний] суиц. – kahu.
моросить гл. – nestää, tihkua.
морзяк суиц. – merimeez.
москит суиц. – tihijäin.
мост суиц. – silta.
мотать гл. – viipsiä, vüühtiä.
мотор суиц. – moottori.
мотылёк суиц. – voilintu.
мох суиц. – sammal.
мочá суиц. – verttsa.
мочалка суиц. – matšalka.
мочало суиц. – niin.
мочальный прил. – niiniin.
мочить гл. – kastaa, valella.
мочь гл. – jaksaa, voiija.
мощность суиц. – voimakkusse.
мощный прил. – voimakaz.
мститель суиц. – kostaja.
мстить гл. – kostaa.
мудрость суиц. – viizahusse.
мудрый прил. – viizaz.
муж суиц. – meez.
мужской прил. – meehiin, meez-.
мужчина суиц. – meez.
мука́ суиц. – jauho.

му́ка *сущ.* – kiuza, piina.
 мурлы́кание *сущ.* – urriine.
 мурлы́кать *гл.* – urissa.
 мусор *сущ.* – roska, sörü.
 му́ха *сущ.* – kärpäin.
 му́хомор *сущ.* – kärpäizen opokka.
 му́чение *сущ.* – käärimüz, piina, vaiva.
 му́чить *гл.* – kiuzata, piinata.
 му́читься *гл.* – kiuzantua, käärsiä.
 му́шка [прицел] *сущ.* – sihti.
 мча́ться *гл.* – viipata.
 мы *мест.* – möö.
 мы́ло *сущ.* – sairpu.
 мыс *сущ.* – neemi.
 мы́слить *гл.* – ajatella.
 мы́сль *сущ.* – ajatoz.
 мысок *сущ.* – nenukka.
 мыть *гл.* – pessä.
 мы́ться *гл.* – pessiissä.
 мышле́ние *сущ.* – ajattelu.
 мышца *сущ.* – lihaz.
 мышь *сущ.* – hiir. летучая ~ – nahkasiipi.
 мягкий *прил.* – pehmiä.
 мясник *сущ.* – määznikkä.
 мя́со *сущ.* – liha.
 мять *гл.* – määliä.
 мя́ться *гл.* – määlihüssä.
 мяука́ть *гл.* – niaukkuu.
 мяч *сущ.* – pallo.

Н н.

набалдашник *сущ.* – nüppi.
 наблюдатель *сущ.* – valvoja.
 наблюдать *гл.* – valvoa.
 наблюдение *сущ.* – valvomiin.
 наброситься *гл.* – räzähtää.
 навес *сущ.* – katoz.
 навещать *гл.* – käüvvä kattsomaaz.
 наводнение *сущ.* – uppootoz.
 навоз *сущ.* – tae.
 наволочка *сущ.* – naulatška.
 нагибать *гл.* – painuttaa, taivuttaa.
 нагибаться *гл.* – kүүrүstässä, painuttassa.
 нагишом *нар.* – ilkkoalassii.
 наглец *сущ.* – nahankiskoja.
 наготове *нар.* – orlenkiiz.
 награда *сущ.* – palkinto.
 награждать *гл.* – palkita.
 награждение *сущ.* – palkitsommiin.
 нагревать *гл.* – kuumentaa.
 нагреваться *гл.* – kuumeta.
 нагружать *гл.* – lasata.
 надвязанный *прич.* – jatkokaz.
 надвязывать *гл.* – jatkaa.
 надевать *гл.* – panna jalkaa, panna kättee, panna päähä, panna päälle.
 надежда *сущ.* – toivo.
 надеяться *гл.* – toivoa.

надо *нар.* – vajjaa.
 надоедать *гл.* – kyllättää.
 надолго *нар.* – kauvaks.
 надписывать *гл.* – kirjoittaa ulöz.
 надставка *сущ.* – jatko.
 надставленный *прич.* – jatkokaz.
 надставлять *гл.* – jatkaa.
 надувать [обманывать] *гл.* – jümähittää.
 наёмный *прил.* – palkattu.
 наживка *сущ.* – söötti.
 нажимать *гл.* – lamata.
 название *сущ.* – nimmeetüz.
 назначать [зарплату] *гл.* – määrätä.
 называть *гл.* – nimettää.
 наивность *сущ.* – ükskertaizusse.
 наивный *прил.* – ükskertain.
 наизнанку *нар.* – nurrii.
 наименование *сущ.* – nimmeetüz.
 найм *сущ.* – palkkaamiin.
 наказание *сущ.* – rankassoz, sakko.
 наказывать *гл.* – rankassa.
 накинуться *гл.* – räzähtää.
 náкипь *сущ.* – vaahto.
 наклеивание *сущ.* – liimahuz.
 наклеивать *гл.* – liimata päälle.
 наклон *сущ.* – taivutuz.
 наклонять *гл.* – painuttaa.
 наклоняться *гл.* – kummartaa, painuttassa.
 наковальня *сущ.* – allaizin.
 наконец *нар.* – viimeizeel.
 наконец-то! – viimeizelt!, viimänki!
 накрапывать [о дожде] *гл.* – tšipikkojja.
 накрывать *гл.* – kattaa.
 налим *сущ.* – mae.
 наличник *сущ.* – ikkunanpeel, nalisniekka.
 намазывать *гл.* – voitaa.
 намереваться *гл.* – aikua.
 намерение *сущ.* – aikomuz.
 нанимать *гл.* – palkata.
 нападать *гл.* – höökätä.
 нападение *сущ.* – höökkähüsse.
 наперекор *нар.* – vassahankaa.
 напиваться [пьяным] *гл.* – jooa joovuksii.
 напильник *сущ.* – napilka.
 наполнять *гл.* – täyttää.
 наполняться *гл.* – täyttää.
 напор *сущ.* – voimakkusse.
 напоследок *нар.* – viimeizeks.
 направлять *гл.* – juhattaa.
 направо *нар.* – oikiaal, oikialle.
 напрасно *нар.* – turhaa.
 напрасный *прил.* – turha.
 например *част.* – ezimerkiks.
 напротив *предл., нар.* – vassaaz.
 напрягать *гл.* – jännittää, terruttaa.
 напрягаться *гл.* – jäntää.
 наращение *сущ.* – jatko.
 наращённый *прич.* – jatkokaz.
 наращивать *гл.* – jatkaa.
 народ *сущ.* – rahvaz, väki.

нарочно *нар.* – tahallaa.
наружу *нар.* – muuvvalle.
нарушать *гл.* – rikkoa.
нарушение *сущ.* – rikkomiin.
нарушитель *сущ.* – rikkoja.
наряд *сущ.* – puku.
наряжаться *гл.* – ehtiissä, laittiissa, rakentassa.
насет *сущ.* – orz.
насилъно *нар.* – väkkiizen.
насквозь [через что-л.] *нар.* – läpi. проходить ~ – kulkia läpi.
насквозь [совсем] *нар.* – mārōi.
наследник *сущ.* – perriijä.
наследство *сущ.* – perintö.
насмехаться *гл.* – väitellä.
насморк *сущ.* – nenätauti.
наст *сущ.* – umpi.
наставник *сущ.* – johtaja, opastaja.
настроение *сущ.* – tunnelma.
натирать *гл.* – ihmata, törkätä.
натягивать [верёвку] *гл.* – jännittää.
натягиваться *гл.* – jäntyä.
наука *сущ.* – oppi, tiijje.
науськивать *гл.* – vuzittaa.
научный *прил.* – tiijjolliin, tiittiilliin.
находить *гл.* – löytää.
находка *сущ.* – löüvvöz.
начало *сущ.* – alku.
начальник *сущ.* – ezimeez.
начальство *сущ.* – ezimeehüsse.
начинать *гл.* – alkaa, aluttaa.
начинаться *гл.* – alkua.
не *част.* – ei (en, et, ei, emmä, että, evät, elä, elkää); mitte.
небо *сущ.* – taivaz.
небольшой *прил.* – vähä.
невеста *сущ.* – morsia.
невестка *сущ.* – kälü.
невинный *прил.* – süütöin.
невиновный *прил.* – süütöin.
невод *сущ.* – neuvvo.
негостеприимный *прил.* – veerahanvaratoin.
недавно *нар.* – nietauno, toonnoi.
недалеко *нар.* – läheel.
неделя *сущ.* – viikko.
недовольный *прил.* – täütümätöin.
недовольство *сущ.* – täütümättömüsse.
недостаточный *прил.* – vajanain.
недра *сущ.* – sizüz.
недуг *сущ.* – tauti.
нежность *сущ.* – veenohusse.
нежный *прил.* – neežnoi, veeno.
незапятнанный *прич.* – tahratoin.
неимущий *прил.* – olomatoin.
неизвестный *прил.* – tuntomatoin.
неисправность *сущ.* – vika.
неисправный *прил.* – vialliin.
некий *мест.* – muutomanz.
некоторые *мест.* – moni.
некурящий *прил.* – polttamatoin.
нелепость *сущ.* – nurehusse, älüttömüsse.
нелепый *прил.* – nurriia, älütöin.

нельзя! – ei saa!
немедленно нар. – järestä, äkkistää.
немой прил. – mükkä.
немота сущ. – mükkihüsse.
немудрёность сущ. – ükskertaizusse.
немудрёный прил. – ükskertain.
ненавидеть гл. – vihata.
ненавистник сущ. – vihomeez, vihaaja.
ненависть сущ. – viha.
ненужный прил. – epätarvittava, joutuva.
необходимый прил. – välttämätöin, tarvittava.
необъятный прил. – ääretöin.
неожиданно нар. – oottelomata, äkkii.
неожиданность сущ. – oottamattomusse.
неожиданный прил. – oottamatoin, äkkinäin.
неоплачиваемый прил. – palkatoin.
неопытный прил. – äkkämäin.
неосторожность сущ. – varomattomusse.
неосторожный прил. – varomatoin.
неотложный прил. – kiirehellin.
неплотный прил. – höbliä.
неподалёку нар. – läheel.
непокорный прил. – kränttsi.
непонимание сущ. – ümmärtämättömüsse.
непонятливость сущ. – ümmärtämättömüsse.
непонятливый прил. – ümmärtämätöin.
непонятность сущ. – ümmärtämättömüsse.
непонятный прил. – ümmärtämätöin.
непоседа сущ. – härttsä.
непоседливый прил. – härttsä.
непослушный прил. – kränttsi.
непосредственный прил. – välitöin.
непостижимый прил. – tutkimatoin.
неправильный прил. – epäsäännölliin.
непредвиденно нар. – oottelomata.
непредвиденный прил. – oottamatoin.
непрерывно нар. – voorotellee.
непривязанный прич. – irtonain.
неприглядный прил. – epänäyttävä.
неприкаянный прил. – irtonain.
неприкреплённый прич. – irtonain.
неприятность сущ. – ilka, kiuza.
непрожаренный прич. – nätki.
непроизвольный прил. – tahatoin.
непьющий прил. – joomatoin.
нервировать гл. – näzütellä.
нервирующий прич. – näzä.
несколько числ. – monniia, mont.
несмотря [на] предл. – hoolimata.
несправедливость сущ. – väärüsse.
несравнимо нар. – verrattomast.
нести гл. – veejjä.
несуществующий прил. – olomatoin.
несчастный прил. – onnetoin.
несчастье сущ. – onnettomusse.
нет! – ei!
нет, нету гл. – eijoo.
неудача сущ. – onnettomusse.
неудачный прил. – onnetoin.
неуклюжий прил. – köhmöläin.

неумышленный *прил.* – tahatoin.
 ни ..., ни ... *с.* – ei ..., eikä; mitte ..., mittekä.
 нигде *нар.* – ei mizkä.
 ниже *нар.* – matalammaal, matalammalle.
 нижний *прил.* – alemp, alimain.
 низенький *прил.* – matalaiskuin.
 низина *сущ.* – alanne, matalikko.
 низкий *прил.* – matalain, mattaala.
 низко *нар.* – matalaal, matalalle.
 низковатый *прил.* – matalaiskuin.
 никак *нар.* – ei milkä viissii.
 никогда *нар.* – ei konzka.
 никуда *нар.* – ei mihekä.
 никто *мест.* – ei kukka.
 никчёмный *прил.* – epätarvittava, joutava.
 ниоткуда *нар.* – ei mistkä.
 нитка *сущ.* – lanka.
 нищий *прил.* – olomatoin.
 но *с.* – entä, mut.
 новость *сущ.* – uuttiin.
 новый *прил.* – uuz.
 Новый год – Uuz vooz.
 нога *сущ.* – jalka.
 ноготь *сущ.* – күnz.
 нож *сущ.* – veitsi.
 ножка *сущ.* – jalakkain.
 ножницы *сущ.* – sakset.
 ножны *сущ.* – tuppe.
 ноздря *сущ.* – nenähooku.
 номер *сущ.* – nummeera.
 нормальный *прил.* – säännölliin.
 нормировать *гл.* – säännellä.
 норовистый *прил.* – kärätškä, raju.
 нос *сущ.* – nenä. ~овой платок – nenärätti.
 носик [чайника] *сущ.* – kärzä.
 носить *гл.* – veejjä.
 нотариус *сущ.* – nattariuz.
 ночлег *сущ.* – öösia.
 ночной *прил.* – öin.
 ночь *сущ.* – öö.
 ноябрь *сущ.* – nojaabri.
 нравиться *гл.* – meelüttää, näüttiissä.
 нравы *сущ.* – tavat.
 ну! *част.* – no!
 нуждающийся *прил.* – tarvitsova.
 нужно *нар.* – on tarviz.
 нужный *прил.* – tarvittava.
 нутро *сущ.* – sizüz.
 ныне, нынче *нар.* – nüttemmii.
 нырять *гл.* – sukeltaa.
 ныть *гл.* – kaipaella.
 нюхать *гл.* – haistaa, luuvvata, nuuskia.
 нянька, нянечка *сущ.* – näntköi.
 нянчить *гл.* – näntšittää.
 няня *сущ.* – nänä.

О о.

оба, обе *мест.* – molleemat.
обветренный *прил.* – ahhaava.
обветривать *гл.* – ahavojja.
обвинение *сущ.* – vääritöz.
обвинять *гл.* – väärittää. ~ себя – väärittässä.
обдурять *гл.* – ommella.
обед *сущ.* – lounaz.
обедать *гл.* – lounastassa.
обезболивание *сущ.* – turrutoz.
обезболивать *гл.* – turruttaa.
обернуться *гл.* – pöörähtää.
обеспеченный *прич.* – taattu.
обеспечивать *гл.* – turvata.
обещание *сущ.* – luppaahuz.
обещать *гл.* – luvata.
обжигание *сущ.* – polttamiin.
обжигать [часть тела] *гл.* – polttaa.
обжигать [горшок] *гл.* – kärttää.
обжигаться *гл.* – kärttää.
обжора *сущ.* – söömäri.
обивать *гл.* – löövvä.
обида *сущ.* – loukkahuz, obidna.
обидчик *сущ.* – obižoittaja, solvaaja.
обижать *гл.* – obižoittaa.
обижаться *гл.* – olla obidnaal.
обиходный *прил.* – päiväin.
обладатель *сущ.* – hallikkoitsija.
обладать *гл.* – hallikkojja.
облако *сущ.* – pilvi.
облицовывать *гл.* – päälistää.
обложка *сущ.* – päälüz.
обмакивать *гл.* – kassella.
обман *сущ.* – epässyttämiin, petkutoz, sögrähöz.
обманщик *сущ.* – petkuttaja, pääpluutka.
обманывать *гл.* – epässuttaa, petkuttaa, sögrätä.
обмен *сущ.* – vaihto.
обмениваться *гл.* – vaihella.
обмолачивать *гл.* – puijja.
обнажённый *прил.* – alassoin.
обнаружить *гл.* – saa'a ilmi.
обнаружиться *гл.* – tulla ilmi.
обнимать *гл.* – kaglutella.
обниматься *гл.* – kaglutella toin-toist.
обноски *сущ.* – vaaterainat.
обнюхивать *гл.* – haissella.
обнявшись *нар.* – kaglakakai.
обод *сущ.* – oputin.
обоз *сущ.* – oppooza.
оборачиваться *гл.* – vääntüä.
оборот *сущ.* – pöörähöz.
образный *прил.* – vertahukselliin.
образование *сущ.* – oppi.
образовываться *гл.* – tekahua.
обратно *нар.* – jällee, takaisii.
обрез : в ~ – on tipakaal.
обрезок *сущ.* – pätkä.
обречённый *прич.* – marraz.

обрубок *сущ.* – pätkä, tunkä.
 обруч *сущ.* – vanne.
 обрыв [бэрега] *сущ.* – palle.
 обрывать *гл.* – riippiä, taittaa.
 обрываться *гл.* – kateta, taittua.
 обрывок *сущ.* – pätkä.
 обслуживать *гл.* – palvella.
 обстановка *сущ.* – olot.
 обстоятельства *сущ.* – olosuhteet.
 обтирание *сущ.* – pühkiimiin, pühkiimiin.
 обтираться *гл.* – pühkiissä.
 обувь *сущ.* – jälkinehet.
 обух *сущ.* – hammaara.
 обучать *гл.* – läksüttää, opastaa.
 обучаться *гл.* – harjuttassa, oppiissa.
 обучение *сущ.* – oppeetuz.
 обходить *гл.* – välttää.
 обходиться *гл.* – tulla toimee.
 обшивать *гл.* – laijuttaa, päälittää.
 общество [группа] *сущ.* – seegra.
 общий *прил.* – yhteihin.
 общность *сущ.* – yhtehöz.
 объединение *сущ.* – ühissöz.
 объединять *гл.* – liittää, ühistää.
 объединяться *гл.* – liittüssä, ühistässä.
 обеды *сущ.* – suutehet.
 объявление *сущ.* – kuullutoz.
 объявлять *гл.* – kuulluttaa.
 объяснение *сущ.* – sellitüz.
 объяснить *гл.* – selittää.
 объятия *сущ.* – kaguttelu.
 обыкновенный *прил.* – tavalliin.
 обыск *сущ.* – ettso.
 обычай *сущ.* – tapa.
 обычно *нар.* – tavallizeest.
 обычный *прил.* – tavalliin.
 овальный *прил.* – pitkilukkain.
 овечка *сущ.* – utivoonna.
 овёс *сущ.* – kagra.
 овин *сущ.* – riihi.
 овод *сущ.* – parma.
 овощи *сущ.* – vihannekset.
 овсяный *прил.* – kagrahiin.
 овца *сущ.* – lammaz, utoi.
 овцеводство *сущ.* – lammazhoito.
 оглавление [книги] *сущ.* – sizältö.
 оглашать *гл.* – kuuluttaa.
 оглобля *сущ.* – aiza.
 огнеопасный *прил.* – tulennarka.
 огонь *сущ.* – tuli.
 огорчать *гл.* – murehuttaa, pahuttaa.
 огорчаться *гл.* – murehtia, pahastua.
 ограничивать *гл.* – rajuttaa.
 ограниченный *прил.* – ükspooliin.
 огромный *прил.* – huikia, suur-lantain.
 огурец *сущ.* – ukurittsa.
 одалживать [брать в долг] *гл.* – ottaa velaks.
 одалживать [кому-л. что-л.] *гл.* – vipata.
 одевать *гл.* – vaatettaa.
 одеваться *гл.* – vaattiissa.

одежда *сущ.* – vaattiit.
 одеяло *сущ.* – adjala.
 один, одна *числ.* – üks.
 один, одна [без других] *нар.* – üksii.
 одинаково *нар.* – samoi.
 одинаковый *прил.* – samanlain.
 одиннадцатый *числ.* – ükstoistkümmeääz.
 одиннадцать *числ.* – ükstoist.
 одинокий *прил.* – ühtenäin.
 одиночество *сущ.* – üksinolo. **в одиночестве** – üksii. **в полном одиночестве** – üpö üksinnää.
 однажды *нар.* – kerran.
 однако *с.* – mut, silti. ~ **же** – takki ta.
 одновременно *нар.* – ühtaikkaa.
 одновременность *сущ.* – ühtaikaizusse.
 одновременный *прил.* – ühtaikahiin.
 одноглазый *прил.* – üksilmäin.
 однократно *нар.* – kerran.
 однолетний *прил.* – üksvoottiin.
 одноногий *прил.* – üksjalkain.
 однорукый *прил.* – ükskässiin.
 односторонний *прил.* – ükspooliin.
 одуванчик *сущ.* – maitokukka, pöllükukka.
 оживать *гл.* – elpää.
 оживление *сущ.* – vilkastummin.
 оживлять *гл.* – vilkastaa.
 оживляться *гл.* – vilkastua.
 ожидаемый *прил.* – ooteltava.
 ожидание *сущ.* – ootelommiin, ootuz.
 ожидать *гл.* – ootella, oottaa. ~ **впустую** – kükkiä.
 ожидаться *гл.* – olla ootettaviiz.
 ожог *сущ.* – polttahuz.
 озеро *сущ.* – järvi.
 озерцо *сущ.* – järvükkäin.
 означать *гл.* – toimita.
 озноб *сущ.* – vilu.
 ойкать *гл.* – aikkaa.
 окаймление *сущ.* – äärükset.
 окантовка *сущ.* – äärükset.
 океан *сущ.* – okkiaana.
 окислять *гл.* – happanuttaa.
 около *предл., нар.* – liki, noi, vereez.
 окорок *сущ.* – sapsu.
 окрестность *сущ.* – ympärissö.
 округлый *прил.* – pööriä, ympärkäin.
 октябрь *сущ.* – oktiaabri.
 окурок *сущ.* – nattsu.
 окунь *сущ.* – ahven.
 олифа *сущ.* – öljü.
 ольха *сущ.* – leppä.
 омерзение *сущ.* – inho.
 омерзительный *прил.* – inhova.
 омут *сущ.* – silmäke.
 он, она *мест.* – hää.
 онемелый *прич.* – turra.
 онемение *сущ.* – turtumuz.
 они *мест.* – höö, neet.
 оно *мест.* – se.
 опадать *гл.* – varissa.
 опаздывать *гл.* – mööhästüä.
 опаливать *гл.* – kärtüttää.

опасность *сущ.* – vaara.
 опасный *прил.* – vaaralliin.
 опереться *гл.* – nojautassa.
 опираться *гл.* – nojahua.
 оплата *сущ.* – lunnaahuz.
 оплачивать *гл.* – lunata.
 опознавать *гл.* – tunnistaa.
 опора *сущ.* – noja, tuki, turva.
 опорожнять *гл.* – tühjentää.
 опорожняться *гл.* – tühjetä.
 опрашивать *гл.* – kuulussella.
 опрятность *сущ.* – puhtahusse.
 опрятный *прил.* – puhaz.
 опускать *гл.* – laskia, painaa.
 опускаться *гл.* – laskiissa, painua.
 опухать *гл.* – pöhöttää, pöuhettää.
 опухоль *сущ.* – pöhöttämä.
 опухший *прич.* – turpia.
 опушка *сущ.* – (metsän)laita.
 опыт *сущ.* – кое.
 опьянение *сущ.* – joopumuz.
 опьянеть *гл.* – joovuttaa.
 опять *нар.* – jällee, taas, uuvvellee. и ~ – taaski.
 орать *гл.* – mörnässä.
 орган *сущ.* – elliin.
 ординарный *прил.* – ükskertain.
 орех *сущ.* – päähkänä.
 орешник *сущ.* – päähkänikkö, päähkäpehko.
 оса *сущ.* – hörhöläin.
 осадки *сущ.* – sae.
 осадок *сущ.* – saka.
 осведомиться *гл.* – tiiustaa.
 осведомляться *гл.* – kuulustaa, tiiussella.
 осветление *сущ.* – vaalennoz.
 осветлять *гл.* – vaalentaa.
 освещать *гл.* – valaissa.
 освещение *сущ.* – valaissuz.
 освободитель *сущ.* – vapahuttaja.
 освобождать *гл.* – päästää, tühjentää, vapahuttaa.
 освобождаться *гл.* – vapahuttassa.
 освобождение *сущ.* – vappaahoz.
 освобождённый *прич.* – vapahutettu.
 осенний *прил.* – süksüin, süksülliin.
 осень *сущ.* – süksü.
 осенью *нар.* – süksüül, süksüün.
 осина *сущ.* – haapa.
 осинник *сущ.* – haavikko.
 оскорбитель *сущ.* – solvaaja.
 оскорбление *сущ.* – loukkahuz, solvahuz.
 оскорблять *гл.* – nöürühättää, solvata.
 ослабевать *гл.* – höblentää, haihtua.
 ослаблять *гл.* – höblittää.
 осмеливаться *гл.* – roheta, rohkaistua, tohtia.
 основа *сущ.* – pohja.
 основание *сущ.* – perusse.
 основной *прил.* – pää-.
 особа *сущ.* – persoona.
 особенно *нар.* – eritüizee, varzinkaa, varzinki.
 особенный *прил.* – erikkoin.
 особый *прил.* – erikkoin.

осознавать *гл.* – äleksyä.
 осока *сущ.* – sara.
 осот *сущ.* – ohtake.
 оставаться *гл.* – jää’ä.
 оставлять *гл.* – jättää.
 останавливать *гл.* – seihazuttaa, seizottaa.
 останавливаться *гл.* – seizahtua.
 остановиться *гл.* – seizahtaa.
 остановка *сущ.* – seissaahuz.
 остаток *сущ.* – jätöz.
 осторожно *нар.* – varovaizeest.
 осторожность *сущ.* – varovaizusse.
 осторожный *прил.* – varovain.
 остриё *сущ.* – nenä.
 остров *сущ.* – saar.
 острога *сущ.* – arriina.
 острый [предмет] *прил.* – pisselikkoi, terräävä.
 острый [вкус] *прил.* – kirpiä.
 остужать *гл.* – haalistaa, jäähütellä.
 остужаться *гл.* – haaleta.
 остывать *гл.* – jäähtyä.
 осуждать *гл.* – moitia, suutia.
 осуждение *сущ.* – moite, suutimiin.
 осушать *гл.* – tühjentää, kuivata.
 осушаться *гл.* – tühjetä.
 осыпаться *гл.* – varissa.
 от *предл.* – juurest, äärest.
 отава *сущ.* – oelma.
 отара *сущ.* – lammazkarja.
 отбирать *гл.* – ottaa poiz.
 отбрасывать *гл.* – vizata, vizata sürjää.
 отвага *сущ.* – rohkehusse.
 отважно *нар.* – rohkiaal.
 отважный *прил.* – rohkia.
 отверстие *сущ.* – aukku, reikä.
 ответ *сущ.* – vassahuz.
 ответственность *сущ.* – vassuu.
 ответственный *прил.* – vassuulliin.
 ответчик *сущ.* – vassaaaja.
 отвечать *гл.* – vasata.
 отвёртка *сущ.* – advjorkka.
 отвратительный *прил.* – inhova.
 отвращение *сущ.* – inho.
 отвяжись! – loussa irti!
 отгадывать *гл.* – arvata.
 отговорка *сущ.* – verruuke.
 отдаление *сущ.* – veerahantumiin.
 отдалять *гл.* – veerahannuttaa.
 отдаляться *гл.* – veerahantua.
 отдел *сущ.* – jaosso.
 отдельно *нар.* – itseksē.
 отдельный *прил.* – vallalliin.
 отделяться *гл.* – erahua.
 отдых *сущ.* – lepo.
 отдыхать *гл.* – lammooja, levätä.
 отека́ть *гл.* – pöhüttüä.
 отец *сущ.* – izä.
 отёк *сущ.* – pöhüttämä.
 откидывать *гл.* – vizata.
 отказ *сущ.* – keeltähümmiin.

отказывать *гл.* – evätä.
отказываться *гл.* – keeltähää.
откармливать *гл.* – söötellä.
открывать *гл.* – avata.
открываться *гл.* – avahua.
открыто – on auki.
открытый *прил.* – aukinain.
откуда? *нар.* – mist?
откуда-либо *нар.* – mistle.
откуда-нибудь *нар.* – mistikke.
откуда-то *нар.* – mistle.
откуда угодно *нар.* – hot miks.
отлив *сущ.* – loovvezezi, pakovezi.
отмель *сущ.* – matalikkoi.
отмена *сущ.* – peruhutuz.
отменять *гл.* – peruhuttaa.
отнимать *гл.* – ottaa poiz, röövätä.
отниматься [о руках, ногах и т.д.] *гл.* – halvahua.
относительно *предл.* – suhtehesse.
относительный *прил.* – suhtehelliin.
относиться *гл.* – suhtahuttassa.
отношение *сущ.* – suhe.
отойти *гл.* – männä sivulle.
отопление *сущ.* – lämmitöz.
отправлять *гл.* – lähettää.
отпуск *сущ.* – ootpuska.
отражаться *гл.* – kaikkuaa.
отрезок *сущ.* – pätkä.
отрицать *гл.* – keeltää.
отруби *сущ.* – akkaanat.
отрубяной *прил.* – akanikaz.
отрывок *сущ.* – kappale.
отряхивать *гл.* – бүristää, puuvvistaa.
отряхиваться *гл.* – бүristässä, puuvvistassa.
отставать *гл.* – erahua.
отстаиваться *гл.* – seleta.
отсутствие *сущ.* – puute.
отсутствовать *гл.* – puuttua.
отсыревать *гл.* – nahistua.
отсюда *нар.* – täält.
оттаивать [размораживать] *гл.* – sulattaa.
оттепель *сущ.* – nooska, sooja.
оттуда *нар.* – šäält. **вон** ~ – tooalt.
отупелый *прил.* – tültsä.
отупеть *гл.* – tültsetä.
отход *сущ.* – lähtö.
отходить [назад] *гл.* – taeta.
отходить [в сторону] *гл.* – männä sivulle.
отчим *сущ.* – ätšintimä.
отшвыривать *гл.* – vizata sürjää.
отъезд *сущ.* – lähtö.
официант *сущ.* – tarjulija.
официантка *сущ.* – tarjulijakkoi.
охапка *сущ.* – pörröömä, pörömäin.
охать *гл.* – voihkua, ähkää.
охлаждать *гл.* – haalistaa, jäähütellä.
охлаждаться *гл.* – haaleta, jäähtyä.
охота [на дичь] *сущ.* – jahti, ohvatta.
охота [желание] *сущ.* – ohvotta.
охотиться *гл.* – olla ohvataaz.

охотник *сущ.* – ohhootnikka.
 охочий [до чего-л.] *прил.* – ahnaz.
 охрана *сущ.* – vahti.
 охранник *сущ.* – vahtija.
 охранять *гл.* – sälyttää, vahtia.
 оцарапать *гл.* – naarmuttaa.
 оценивать *гл.* – arvata.
 очень *нар.* – aivaa, hüvvii.
 очередь *сущ.* – vooro.
 очернять *гл.* – musata.
 очищать *гл.* – puhistaa.
 очищаться *гл.* – puhistua.
 очки *сущ.* – atškat.
 очнуться *гл.* – havaita üllää.
 очухаться *гл.* – havaita üllää.
 очухиваться *гл.* – havaita üllää.
 ошибаться *гл.* – epästä.
 ошибка *сущ.* – epästä, vere.
 ошибочный *прил.* – verehelliin.
 ощупывать *гл.* – tunnussella.
 ощупью *нар.* : двигаться ~ – haparojja. искать ~ – sögrää.
 ощущать *гл.* – tuntia.
 ощущаться *гл.* – tuntua.
 ощущение *сущ.* – tunne.

П п.

паводок *сущ.* – tulva.
 падать *гл.* – kapartua, puota, tokkua. ~ в обморок – laihtua.
 падкий [на что-л.] *прил.* – ahnaz.
 падчерица *сущ.* – tüärpool.
 пакет *сущ.* – paketti.
 пакетик *сущ.* – salkku.
 пакля *сущ.* – pagli.
 паковать *гл.* – pakata.
 палатка *сущ.* – maja.
 палец [рукý] *сущ.* – sormi. безымянный ~ – nimetöin sormi. большой ~ – peukalo. средний ~ – keskisormi. указательный ~ – etusormi.
 палец [ногý] *сущ.* – varvaz.
 палка *сущ.* – keppi.
 палисадник *сущ.* – pistoaita.
 палочка *сущ.* – tikku.
 палуба *сущ.* – kanz.
 пальто *сущ.* – viitta.
 память *сущ.* – meel, muisti.
 папа *сущ.* – ätti.
 папироса *сущ.* – paperoska.
 пар *сущ.* – höürü.
 пар [в бане] *сущ.* – löülü.
 пара *сущ.* – pari.
 парень *сущ.* – poika.
 париться [в бане] *гл.* – löuluttaa.
 парный *прил.* – parilliin.
 парус *сущ.* – seili.
 парусник *сущ.* – azu.
 паспорт *сущ.* – pääkirja.
 пасти *гл.* – paimentaa.
 пастух *сущ.* – paimen.

Пасха – Pääsiä, Äijäpäivä.
 пасынок *сущ.* – poijjintima.
 патент *сущ.* – patentti.
 патрон *сущ.* – padroni.
 пауза *сущ.* – sananväli.
 паук *сущ.* – hämöi.
 паутина *сущ.* – hämöinverkko.
 пахать *гл.* – küntää.
 па́хнуть *гл.* – haissa.
 пахну́ть *гл.* – tuulahtassa.
 пахучий *прил.* – hajjuin.
 пачкать *гл.* – ilata, marakutella.
 пачкаться *гл.* – rüvettää.
 певец *сущ.* – laulaja.
 певица *сущ.* – laulajakkoi.
 пегий *прил.* – kirjava.
 педаль *сущ.* – jalkalauta.
 пеленать *гл.* – kapaluttaa.
 пена *сущ.* – vaahto.
 пенистый *прил.* – vaahtoova.
 пениться *гл.* – vaahota.
 пепел *сущ.* – tuhka.
 пепельница *сущ.* – tuhkakuppi.
 первоначально *нар.* – enzipääst.
 первый *числ.* – enzymäin.
 перевод *сущ.* – tulkitsommiin.
 переводить *гл.* – tulkita.
 переводчик *сущ.* – tulkitsija.
 переворачивать *гл.* – vääntää otsaniittaa.
 перед *предл.* – eel, eelee.
 пе́ред *сущ.* – ezi.
 передавать [известие] *гл.* – sanella.
 переделывать *гл.* – muuntaa, uuvvistaa.
 передний *прил.* – etimäin, ezi-.
 передник *сущ.* – polle.
 передняя *сущ.* – euz.
 передовой *прил.* – etimäin.
 перекашивать *гл.* – väärissellä.
 перекашиваться *гл.* – vääristää.
 перекладина *сущ.* – viittiin.
 перекосить *гл.* – vääristää.
 перекрещивающийся *прич.* – rissikkäin.
 перемена *сущ.* – vaihoz.
 перемешивать *гл.* – sekahannuttaa, hämmentää.
 перемешиваться *гл.* – sekahantua.
 перемещать *гл.* – muuttaa.
 переночевать *гл.* – ööppüüä.
 переодеться *гл.* – ehtiissä.
 переплетаться *гл.* – punohuttassa.
 перепутать *гл.* – sassiia.
 перерабатывать *гл.* – muunnella.
 переставать *гл.* – höblentää.
 переставлять *гл.* – muuttaa.
 переулок *сущ.* – sivukatu.
 перец *сущ.* – pippari.
 перечить *гл.* – väittää vassaa.
 перечница *сущ.* – pipparikuppi.
 перила *сущ.* – käzipuu.
 периметр *сущ.* – ympärüz.
 перо *сущ.* – höühen.

персона *сущ.* – persoona.
 персональный *прил.* – personaaliin.
 перчатка *сущ.* – kässiine.
 песня *сущ.* – laulu.
 песок *сущ.* – hiita.
 пескарь *сущ.* – krimpe.
 петля [дверная, оконная] *сущ.* – sarraana.
 петух *сущ.* – kukkoi.
 петь *гл.* – laulaa.
 пехотинец *сущ.* – jalkaja.
 печалить *гл.* – murehuttaa.
 печалиться *гл.* – murehtia, surra.
 печаль *сущ.* – mure.
 печальный *прил.* – murehelliin, pahameeliin, surulliin.
 печать *сущ.* – päsetti.
 печень *сущ.* – maksa.
 печь *сущ.* – kiukkaa. ~каменка – kiuvvaz.
 печь *гл.* – leipoja.
 пешком *нар.* – jalkaizii.
 пешня *сущ.* – tuura.
 пещера *сущ.* – loola.
 пёс *сущ.* – issäin-koira.
 пёстрый *прил.* – kirjava.
 пиво *сущ.* – olut.
 пила *сущ.* – saha.
 пилить *гл.* – sahata.
 пильщик *сущ.* – sahanikka.
 пинать *гл.* – iskiä, potkia.
 пинок *сущ.* – isku, potku.
 пирог *сущ.* – piirakka.
 пирожок *сущ.* – piiraz.
 писать *гл.* – kirjoittaa.
 писк *сущ.* – piikkitöz.
 письменность *сущ.* – kirjallizusse.
 письменный *прил.* – kirjalliin.
 письмо *сущ.* – kirje.
 питание *сущ.* – rookahilu.
 питаться *гл.* – söövvä.
 пить *гл.* – jooa.
 питьё *сущ.* – jookki.
 пихать *гл.* – süssiä.
 пища *сущ.* – eine, rooka.
 пищать *гл.* – piikkaa.
 пищевод *сущ.* – söömäkeruz.
 плавание *сущ.* – ujumiin.
 плавать *гл.* – seilata, ujuua.
 плавить *гл.* – sulattaa.
 плавка *сущ.* – sullaate.
 плавленный сыр – sullaatejuusso.
 плакать *гл.* – itkiä.
 пламя *сущ.* – leekki.
 план *сущ.* – suunnitelma.
 планировать *гл.* – suunnitella.
 планка *сущ.* – piina.
 плановый *прил.* – suunnitelmalliin.
 планомерный *прил.* – suunnitelmalliin.
 плата *сущ.* – maksu.
 платить *гл.* – maksaa.
 платье *сущ.* – platja.
 плач *сущ.* – itku.

плевать *гл.* – sülessä, sülkiä.
 плеваться *гл.* – sülkiissä.
 плевок *сущ.* – sülkü.
 племянник *сущ.* – plemmäänikka.
 плескать *гл.* – läikkiä, plaizutella.
 плескаться *гл.* – läikküä.
 плёс *сущ.* – selkä.
 плод *сущ.* – heelmä.
 плодоносить *гл.* – heelmöjjä.
 плоский *прил.* – littiä.
 плот *сущ.* – lautta.
 плотно *нар.* – tiiviheest.
 плотность *сущ.* – tiivihüsse.
 плотный *прил.* – tiiviz.
 плохо *нар.* – hoonost.
 плохой *прил.* – halva, pahhain.
 площадь *сущ.* – tazo.
 плуг *сущ.* – adra.
 плыть *гл.* – ujjuua.
 пляж *сущ.* – uimaranta.
 пнуть *гл.* – potkaissa.
 по [движение] *предл.* – möö, mööt, pitkin.
 по [распределение] *предл.* – jokaizelle, kerrallaa.
 по [согласно, в соответствии с] *предл.* – mukkaa.
 побег [бегство] *сущ.* – pako.
 побег [растения] *сущ.* – pökköi.
 победа *сущ.* – voitto.
 победитель *сущ.* – voittaja.
 побеждать *гл.* – voittaa.
 побережье *сущ.* – rannikko.
 поблёскивать *гл.* – läükküä.
 поблизости (от) *предл., нар.* – äärest.
 повар *сущ.* – keittäjä.
 поверхность *сущ.* – päälüz.
 повзрелеть *гл.* – tulla aikuhezeks.
 повод [причина] *сущ.* – süü.
 повод [у лошади] *сущ.* – suitsenmarhamet.
 повозка *сущ.* – kärrit.
 поворачивать *гл.* – kääntää, kääntüä, vääntää.
 поворачиваться *гл.* – kääntiissä, pöörtää, vääntiissä.
 поворот *сущ.* – käännöz, pöörähöz.
 повышаться *гл.* – ületä.
 повязка *сущ.* – sie.
 поганый *прил.* – pakkaana.
 погода *сущ.* – ilmat.
 погонщик *сущ.* – aelija.
 погонять *гл.* – hättüttää.
 погреб *сущ.* – kellari.
 погрузка *сущ.* – ahassoz, lassahoz.
 погружать *гл.* – lasata.
 погружаться *гл.* – vaippuua, vajjossa.
 под *предл.* – all, alle.
 подавать *гл.* – tooa.
 подавленность *сущ.* – lannissoz.
 подальше *нар.* – etemmälle, taempaan.
 подарить *гл.* – lahjuttaa.
 подарок *сущ.* – lahja.
 податель *сущ.* – tooja.
 податливость *сущ.* – nodrusse.
 податливый *прил.* – nodra.

подберёзовик *сущ.* – veziopokka.
 подбрасывать [вверх] *гл.* – vizata üllää.
 подвал *сущ.* – kellari.
 подвижный *прил.* – vilkaz.
 подводить [куда-л.] *гл.* – tooa.
 подводить [не выполнив что-л.] *гл.* – pettää.
 подвозить *гл.* – tooa.
 подгонять [кого-л.] *гл.* – patistaa.
 подгрудь *сущ.* – voiseen.
 подделка *сущ.* – väärennüz.
 подделывать *гл.* – väärentää.
 поддерживать *гл.* – tukkiia.
 поддержка *сущ.* – tuki.
 подковывать *гл.* – rauvvuttaa.
 подкупать *гл.* – lahjoja.
 подлец *сущ.* – lurjuz.
 подлива *сущ.* – kassen.
 подлость *сущ.* – alhain teko.
 подлый *прил.* – alhain.
 подметать *гл.* – luutia.
 подмигивание *сущ.* – räpsähöz.
 подмигивать *гл.* – räpsää.
 подмигнуть *гл.* – räpsähtää, vilahuttaa silmää.
 подмораживать *гл.* – pakaissa.
 подмышка *сущ.* – kaila.
 поднимать *гл.* – nostaa üllää.
 подниматься *гл.* – noissa.
 подносить *гл.* – tooa.
 подогреть *гл.* – varistaa.
 подогреться *гл.* – varistua.
 подогретый *прич.* – räkiliin.
 подозревать *гл.* – epäellä.
 подоконник *сущ.* – ikkunanpäälüz.
 подосиновик *сущ.* – punapääopokka.
 подохнуть *гл.* – päksähtässä.
 подошва [ноги] *сущ.* – jalkapohja.
 подпирать *гл.* – tukkiia.
 подпись *сущ.* – rapiska.
 подпорка *сущ.* – noja, tuki.
 подпрыгивать *гл.* – hüpähellä, pompahella.
 подпрыгнуть *гл.* – pompahtaa.
 подражание *сущ.* – jälittelü.
 подражать *гл.* – jälitellä.
 подруга *сущ.* – üssäväkköi.
 подружиться *гл.* – üssävüstüä.
 подручный *сущ.* – apinikka.
 подслащённый *прич.* – makertava.
 подскакивать *гл.* – hüpähellä, pompahella.
 подскокнуть *гл.* – pompahtaa.
 подставка *сущ.* – aluz.
 подстрекатель *сущ.* – vuzittaja.
 подстрекательство *сущ.* – uhka.
 подстрекать *гл.* – antaa uhkaa, vuzittaa.
 подталкивать *гл.* – tönkkiä.
 подтверждать *гл.* – tozittaa.
 подушка *сущ.* – tüünü.
 подходящий *прил.* – vokkuura.
 подчинение *сущ.* – taipumiin.
 подчинять *гл.* – lannistaa, taivuttaa.
 подчиняться *гл.* – lannistassa, taippuua.

подшивать *гл.* – päärmätä.
 подшучивать *гл.* – pilahilla.
 подъём *сущ.* – noizo.
 поезд *сущ.* – poojezda.
 пожалуй *част.* – ehki.
 пожалуйста! – күзүн!
 пожар *сущ.* – palo, tulipalo.
 пожарник *сущ.* – palonverkameez.
 пожизненно *нар.* – eloiässää.
 пожилой *прил.* – iäkäz.
 позавчера *нар.* – enneglee.
 позади *предл., нар.* – perääl, perään, takkaan.
 позвонок *сущ.* – nikan.
 позвоночник *сущ.* – selkäranka.
 поздний *прил.* – mööhäin.
 поздно *нар.* – mööhä, mööhää.
 поздравление *сущ.* – onnittelu.
 поздравлять *гл.* – onnitella. ~ с ... – onnitella ... johost.
 позже *нар.* – mööhäizemmii.
 познание *сущ.* – tiijjossoz.
 позор *сущ.* – häpiä.
 позорить *гл.* – hävätä.
 поиск *сущ.* – ettso.
 поить *гл.* – joottaa.
 пойма *сущ.* – tulvaniittü.
 поймать *гл.* – ottaa kiin, püütää.
 показ *сущ.* – essiitöz.
 показывать *гл.* – ezittää, näyttää, toimittaa.
 показываться *гл.* – näyttässä.
 покачиваться *гл.* – lörpää.
 покой *сущ.* – lepo, rauha.
 покойник *сущ.* – vainaja.
 поколение *сущ.* – sukupolvi.
 покорение *сущ.* – nöürühütüz, taipumiin.
 покорность *сущ.* – nöürühüsse, taipuizusse.
 покорный *прил.* – taipuiza.
 покорять *гл.* – lannistaa, nöürüttää, taivuttaa.
 покоряться *гл.* – lannistassa, nöürtää, taippuaa.
 покос *сущ.* – löökki, viikkaateniitto.
 покрывало *сущ.* – kate.
 покрывать [сверху] *гл.* – kattaa.
 покрывать [лаком, краской и т.п.] *гл.* – päälittää.
 покрываться *гл.* – päälitüä. ~ снегом – lumestua.
 покупать *гл.* – osseksennella, ostaa.
 покупка *сущ.* – osso, ossoz.
 покусывать *гл.* – närppiä.
 пол [здания] *сущ.* – lattia.
 пол [бсоби] *сущ.* – sukupool.
 поле *сущ.* – pelto.
 полезный *прил.* – höövvülliin.
 полёт *сущ.* – lento.
 ползать *гл.* – maella, röömiä.
 ползти *гл.* – röömikköjjä.
 поливать *гл.* – vezittää.
 полка *сущ.* – hüllü.
 полнеть *гл.* – varmistua.
 полнётся *гл.* – varmissuttaa.
 полно́ *нар.* – on täün.
 полнокровие *сущ.* – verekküsse.
 полнокровный *прил.* – verreekäz.

полностью *нар.* – kaikii, kaikkenee, otsallee.
 полночь *сущ.* – süänöö.
 полный [наполненный] *прил.* – täüteläin.
 полный [целый] *прил.* – täüz.
 полный [толстый] *прил.* – varma.
 половина *числ.* – pool.
 половник *сущ.* – naapalliin, naappa.
 половец *сущ.* – tulva.
 половой *прил.* – sukupool-. ~ **орган** – sukupoollelliin. ~ **член** – kürpä.
 положение *сущ.* – siha.
 полоса *сущ.* – joonne, viiru.
 полосатый *прил.* – viirukaz.
 полоскать *гл.* – veruttaa.
 полотенце *сущ.* – hohla.
 плотно *сущ.* – liina.
 полтора, полторы *числ.* – pooltoist.
 полуостров *сущ.* – saarikke.
 получатель *сущ.* – saaja.
 получать *гл.* – saa'a.
 получаться [удаваться] *гл.* – onnistua.
 получение *сущ.* – saamiin.
 получиться [выйти] *гл.* – tulla.
 польный *прил.* – tühjä.
 польня *сущ.* – rako.
 польза *сущ.* – höötü.
 пользоваться *гл.* – käyttää.
 поля *сущ.* – laita.
 поляна *сущ.* – aho.
 помереть *гл.* – pögnähtää.
 поместье *сущ.* – maatila.
 помеха *сущ.* – esse.
 помёт *сущ.* – valo.
 поминки *сущ.* – mätökset.
 помнить *гл.* – muistaa.
 помогать *гл.* – avittaa.
 помол *сущ.* – jauhatoz.
 помощник *сущ.* – apilain.
 помощь *сущ.* – api.
 понедельник *сущ.* – ezmessarki.
 понижать *гл.* – laskia, mataluttaa.
 понижаться *гл.* – aleta.
 понимание *сущ.* – kässiitüz, ümmärröz, ümmärtämüz.
 понимать *гл.* – arvata, käzittää, ümmärtää.
 понос *сущ.* – süäntauti.
 понукать *гл.* – hättüttää.
 понятливость *сущ.* – kässiitüzükü, ümmärtäväizüsse.
 понятливый *прил.* – arvokaz, kässiitüzükühiin, ümmärtävväin.
 понятный *прил.* – ümmärrettävä.
 поощрять *гл.* – rohkaissa.
 попадать [в кого-л., во что-л.] *гл.* – satuttaa.
 попадаться [случаться] *гл.* – sattua.
 поперёк *нар., предл.* – poikin.
 пополам *нар.* – halki.
 поправлять *гл.* – oikoja.
 попробовать [пищу] *гл.* – maistaa.
 попытка *сущ.* – ürriitöz.
 поражать [изумлять] *гл.* – ihmetüttää.
 поражаться *гл.* – ihmetellä.
 поражение [урон] *сущ.* – tappio.
 поровну *нар.* – tassaa.

порог *сущ.* – künnüz.
 порознь *нар.* – erimittee, erittäi, itseksee.
 порой *нар.* – vällii.
 порок *сущ.* – vika.
 поросёнок *сущ.* – pahmuri, porzaz.
 порочить *гл.* – hävätä, ilata.
 пороша *сущ.* – uuttiin.
 портить *гл.* – ilata, pahentaa, raizata.
 портиться *гл.* – paheta.
 портной *сущ.* – ompelia.
 портрет *сущ.* – padretti.
 порука *сущ.* – tae, takkuu.
 поручиться *гл.* – männä takkuusse.
 порция [часть] *сущ.* – annoz.
 порция [пищи] *сущ.* – söökki.
 порча *сущ.* – pahennuz.
 порыв [ветра] *сущ.* – (tuulen)puhalluz.
 порядок [распределение] *сущ.* – räätü.
 порядок [норма] *сущ.* – järessüz. **привести в ~** – panna järessüksee.
 порядочный [человек] *прил.* – rehti.
 поскользнуться *гл.* – lipsahtaa.
 после *предл.* – jälkkeen, perään.
 последний *прил.* – viimein.
 послезавтра *нар.* – ülihoomen.
 пословица *сущ.* – sananverto.
 посол *сущ.* – lähettiläz.
 посольство *сущ.* – lähetüssö.
 поспешно *нар.* – kiiree vilkkaa, kiireheez.
 поспешный *прил.* – kiirehiin.
 среди(не) *нар., предл.* – keskeel, keskelle.
 постель *сущ.* – vooe. ~ное бельё – vooevaattiit.
 постоянно *нар.* – ain, ühtpäätä.
 постоянный *прил.* – iänikkäin.
 поступать [действовать] *гл.* – mänätellä.
 поступок *сущ.* – mänättelü, teko.
 посуда *сущ.* – assiat.
 посуху *нар.* – maizen, maizin.
 посчитать [кем-л., чем-л.] *гл.* – lukkiia.
 посылать *гл.* – lähettää.
 пот *сущ.* – hiki.
 потеря *сущ.* – männäätöz.
 потерянный *прич.* – mänätettü.
 потеть *гл.* – hikohilla.
 потный *прил.* – hikkiin.
 поток *сущ.* – vulliine.
 потолок *сущ.* – laki.
 потом *нар.* – etezpäi, sittee.
 потому *с.* – siks.
 потому что *с.* – ku.
 потому, что ... *с.* – siks, etti ...
 поторапливать *гл.* – patistaa.
 потрескивание *сущ.* – krappiine.
 потрескивать *гл.* – krapissa.
 потроха *сущ.* – maksat.
 потрясающий *прил.* – näökäz.
 похищать *гл.* – rööstää.
 похищение *сущ.* – rööstämiin.
 походить [на кого-л., на что-л.] *гл.* – voittiissa.
 походка *сущ.* – käükki.
 похожий *прил.* – näkköin.

похолодание *сущ.* – külmenõmmiin.
 похороны *сущ.* – hautajaizet.
 поцарапать *гл.* – naarmuttaa.
 поцеловать *гл.* – antaa suuvvelman.
 поцелуй *сущ.* – suuvvelma.
 почва *сущ.* – maaperä.
 почему? *нар.* – miks?
 почему-то *нар.* – mikslе.
 почка *сущ.* – urvakaz.
 почта *сущ.* – posti.
 почти *нар.* – lähez.
 почти не *нар.* – ei pahast.
 пошли! – kapooiz!
 поэзия *сущ.* – poeetia.
 поэт *сущ.* – poetta.
 поэтесса *сущ.* – poettakkoi.
 поэтому *с.* – senen vooks.
 появляться *гл.* – ilmahtua, ilmetä.
 пояс *сущ.* – vöö, vööhüke.
 пояснение *сущ.* – sellitüz.
 пояснить *гл.* – selittää.
 правда *сущ.* – tozi.
 правдивость *сущ.* – totuuellizusse.
 правдивый *прил.* – totuelliin.
 правее *нар.* – oikiammaal, oikiammalle.
 правило *сущ.* – sääntö.
 правильно *нар.* – oikii.
 правильный *прил.* – oikia, säännölliin.
 правительство *сущ.* – hallituz.
 править [конём] *гл.* – ohjata.
 право *сущ.* – kelpoizusse, oikehusse.
 правота *сущ.* – oikehusse.
 правый [направление] *прил.* – oikia.
 праздник *сущ.* – praaznikka.
 преданы́й [верный] *прил.* – uskolliin.
 предатель *сущ.* – lööppäri.
 предварительно *нар.* – ennakoiz.
 предварительный *прил.* – ennakko-.
 предвидение *сущ.* – ennakkonäkköömüz.
 предвидеть *гл.* – ennakkojja.
 предел *сущ.* – räppääle, äär.
 предельно *нар.* – äärimillее.
 предельный *прил.* – äärimäin.
 предисловие *сущ.* – ezisana.
 предложение [чего-л.] *сущ.* – ehhootoz.
 предложение [фраза] *сущ.* – lauze.
 предмет *сущ.* – essiine.
 предназначаться *гл.* – tähentää.
 преднамеренность *сущ.* – tahallizusse.
 преднамеренный *прил.* – tahalliin.
 предписание *сущ.* – määrähöz.
 председатель *сущ.* – ezimeez, päämeez.
 предплечье *сущ.* – күnzvarz.
 предупредить *гл.* – varuttaa.
 предупреждение *сущ.* – varruutoz.
 предъявление *сущ.* – essiitöz.
 предъявлять *гл.* – ezittää.
 предыдущий *прил.* – eelliin.
 прежде *нар.* – ennemmäst.
 преждевременно *нар.* – ennemoi.

преждевременный *прил.* – ennenaikain.
 прежний *прил.* – entiin.
 презирать *гл.* – halveksia.
 презрение *сущ.* – halveksunta.
 презрительно *нар.* – halveksuen.
 презрительный *прил.* – halveksiva.
 прекословить *гл.* – väittää vassaa.
 прекрасный *прил.* – ihhaala, naasti.
 прекращать *гл.* – heittää, lopettaa.
 прекращаться *гл.* – heittiissä.
 премировать *гл.* – palkita.
 премия *сущ.* – palkitsommiin.
 преобразовывать *гл.* – muuntaa.
 преобразовываться *гл.* – muuntua.
 препятствие *сущ.* – esse, vassoiz.
 препятствовать *гл.* – essittää, vassustaa.
 пресный *прил.* – makkiia.
 претендент *сущ.* – pürkijä.
 прибавка *сущ.* – lizä.
 прибавление *сущ.* – lizä.
 прибавлять *гл.* – lizätä.
 прибавляться *гл.* – lissääntyä.
 прибегнуть [к чему-л.] *гл.* – turvistassa.
 прибывать *гл.* – naaglia.
 прибывать [на место] *гл.* – ilmahtua, saapua, tulla.
 прибытие *сущ.* – tulo.
 привередливый *прил.* – nikku.
 привет *сущ.* – tervehüz.
 приветствие *сущ.* – tervehüz.
 приветствовать *гл.* – tervehtiä.
 привлекательный *прил.* – lusti.
 приводить [куда-л.] *гл.* – tooa.
 приводить [к результату] *гл.* – saattaa.
 привозить *гл.* – tooa, väittää.
 привыкать *гл.* – aattua.
 привычка *сущ.* – aattumuz, oppi, tapa.
 привычный *прил.* – aattuunt.
 привязывать *гл.* – siella.
 пригвозждать *гл.* – naaglita.
 приглашать *гл.* – kuttsua, paijjata.
 приглашение *сущ.* – kuttsu.
 приговор *сущ.* – suuvvitoiz.
 пригодность *сущ.* – kelpoizusse.
 пригоршня *сущ.* – kahmola.
 приданое *сущ.* – morsiankapiot.
 приделывать *гл.* – kiinnittää.
 приезд *сущ.* – tulo.
 приезжать *гл.* – tulla.
 приём [встреча] *сущ.* – vassaaotto.
 признаваться *гл.* – tunnustaa.
 признак *сущ.* – tunnuz, tähti.
 признание *сущ.* – tunnussoiz.
 приказ *сущ.* – käskü.
 приказывать *гл.* – käskiä.
 прикидываться *гл.* – tekössä.
 приклеивание *сущ.* – liimahuz.
 приклеивать *гл.* – liimata kiin.
 приклеиваться *гл.* – liimahussa.
 приключение *сущ.* – seikkahilu.
 приколачивать *гл.* – naaglia.

прикреплять *гл.* – kiinnittää.
 прилежный *прил.* – ahkera.
 прилив [на море] *сущ.* – noizovezi, vooksi.
 прилипать *гл.* – liimahussa.
 пример *сущ.* – esimerkki.
 примерно *предл.* – liki, noi, viissii.
 примета *сущ.* – tähti.
 принадлежащий [кому-л.] *прил.* – oma.
 принарядиться *гл.* – laittiissa.
 принимать *гл.* – ottaa, ottaa vassaa.
 приниматься [делать что-л.] *гл.* – käüvvä.
 приносить *гл.* – tooa. ~ потомство – poikia.
 приношение *сущ.* – annin.
 принудительный *прил.* – pakolliin.
 принуждение *сущ.* – pakkootoz.
 приостанавливаться *гл.* – estüä.
 приоткрыто – on rakosillaa.
 приоткрытый *прил.* – raokaz.
 припасы *сущ.* – eväz.
 приправа *сущ.* – mausse.
 приправлять *гл.* – maustaa.
 природа *сущ.* – loonto.
 приседать *гл.* – küküstässä.
 присесть [на корточки] *гл.* – kükähtää.
 прислониться *гл.* – nojahtassa.
 присматривать [за кем-л.] *гл.* – hoitaa.
 присмотр *сущ.* – hoito.
 приставать [к кому-л.] *гл.* – tarttua.
 присяга *сущ.* – vala.
 притворщик *сущ.* – tekkööjä.
 притворяться *гл.* – tekössä.
 притрагиваться *гл.* – käzitellä.
 притупиться *гл.* – tültsetä.
 притупление [боли] *сущ.* – turrutoz.
 притупленный *прич.* – tültsä.
 притуплять [боль] *гл.* – turruttaa.
 притупляться *гл.* – nürihüssä, tülpetä.
 приучать *гл.* – aatuttaa.
 прихварывать *гл.* – läziksennellä.
 прихватка [для горячей посуды] *сущ.* – patahohla.
 приход *сущ.* – tulo.
 приходить *гл.* – tulla.
 прихожая *сущ.* – euksi.
 прицел *сущ.* – sihti, tähtäin.
 прицеливаться *гл.* – sihata, tähätä.
 прицелься *гл.* – ottaa tähtäimee.
 причина *сущ.* – süü.
 причитать *гл.* – itetellä, uikuttaa.
 прищур *сущ.* – piiru.
 прищурив глаза, прищурившись – silmät piirullaa.
 приятели *сущ.* – üssävükset.
 приятель *сущ.* – üssävä.
 приятельница *сущ.* – üssäväkköi.
 приятельский *прил.* – üssävälliin.
 приятно – on meelüttävää.
 приятный *прил.* – meelüttävä.
 проба [попытка] *сущ.* – koe, ürriitöz.
 пробалтываться *гл.* – hölöttää.
 пробираться *гл.* – tunkehua, mättiissä.
 проблема *сущ.* – onkelma.

проблеск *сущ.* – läikkäähüz, villaahoz.
 пробовать [пытаться] *гл.* – kokehilla, ürittää.
 пробовать [пищу] *гл.* – maissella.
 пробоина *сущ.* – rako.
 пробор [в волосах] *сущ.* – jakkaahuz.
 пробраться *гл.* – tunkehua.
 пробудиться *гл.* – havahtua.
 пробуждать *гл.* – havahuttaa.
 проверка *сущ.* – tarkissoz.
 проверять *гл.* – tarkistaa.
 проветривать *гл.* – tuulata.
 проветриваться *гл.* – tuultua.
 провизия *сущ.* – eváz.
 провинность *сущ.* – rikkoomuz.
 провод *сущ.* – lanka.
 проводить [через что-л.] *гл.* – johtaa.
 проводник *сущ.* – johtaja.
 проводы *сущ.* – saattamiin.
 провожать *гл.* – saattaa.
 проворный *прил.* – näppärä, vikkelä.
 проворство *сущ.* – näppärüsse, vikkelüsse.
 проглатывать *гл.* – luikata, neeleksiä.
 проглотить *гл.* – lainata, neelaissa.
 проголодаться *гл.* – nälästä.
 прогонять *гл.* – laittaa.
 программа *сущ.* – ohelma.
 прогреметь *гл.* – jürähtää.
 прогресс *сущ.* – eissöz.
 прогуливаться *гл.* – jalutella.
 прогулка *сущ.* – käüvvelü.
 продавать *гл.* – möössä, möövvä.
 продавец *сущ.* – mööjä.
 продавщица *сущ.* – mööjäkköi.
 продажа *сущ.* – möökki, möönni.
 продевать *гл.* – läpittää.
 продираться *гл.* – jütissä, pujotella.
 продолговатый *прил.* – pitkelikkoi.
 продолжать *гл.* – jatkaa, päittää.
 продолжаться *гл.* – jatkua.
 продолжение *сущ.* – jatko.
 продолжительный *прил.* – jatolliin.
 продырявливать *гл.* – reijittää.
 проезд *сущ.* – kulku.
 проживать [где-л.] *гл.* – assuaa, elussella.
 прозрачность *сущ.* – sekehüsse.
 прозрачный *прил.* – selkiä.
 производить *гл.* – teettää.
 произнести *гл.* – äännähtää.
 произносить *гл.* – ääntää.
 произноситься *гл.* – ääntüä.
 произношение *сущ.* – ääntämüz.
 произойти *гл.* – tapahtua.
 происходить *гл.* – tapahtua.
 происшествие *сущ.* – tappaahuz.
 пройти [об отрезке времени] *гл.* – kulluaa.
 прокалывать *гл.* – tohata.
 прокалываться *гл.* – tohkiissa.
 проклинать *гл.* – manata.
 проклятие *сущ.* – mannaahuz.
 проливать *гл.* – kaataa.

промасленный *прил.* – öljyin.
 промах *сущ.* – vikapisso.
 промахнуться *гл.* – tehdä vikapison.
 промашка *сущ.* – vikapisso.
 промедление *сущ.* – viiütöz.
 промежуток *сущ.* – väli, välüz.
 промелькнуть *гл.* – vilahtaa.
 промоина *сущ.* – uitto.
 промолвить *гл.* – äännähtää.
 промышленность *сущ.* – teollizusse.
 промышленный *прил.* – teollin.
 проникать *гл.* – mättiissä.
 пропадать *гл.* – hävitä, kaota.
 пропарывать *гл.* – tohata.
 пропарываться *гл.* – tohkiissa.
 про́пасть [провал] *сущ.* – kuilu.
 про́пасть [очень много] *числ.* – izost.
 проповедь *сущ.* – riippitöz.
 прорастание *сущ.* – ie.
 прорасти́ть *гл.* – ittää, itähüä.
 проращивать *гл.* – iättää.
 прорва [очень много] *числ.* – izost.
 прореживать *гл.* – harventaa.
 прорубь *сущ.* – avanto.
 прорывать *гл.* – tohata.
 прорываться *гл.* – puheta, tohkiissa.
 просеивать *гл.* – seegloa.
 просить *гл.* – küssüüä, mankaa, paijjata.
 просмолённый *прил.* – tervakaz.
 проснуться *гл.* – havahtua.
 просовывать *гл.* – läpittää.
 просто [несложно] *нар.* – ükskertaizeest.
 просто [совсем, впрямь] *нар.* – aivaa.
 просто так *нар.* – ilman aikkaa, noi vai.
 простой *прил.* – ükskertain.
 простокваша *сущ.* – happamaito.
 простор *сущ.* – lakkeehusse.
 просторный *прил.* – avvaaro, lakkiia, väljä.
 простота *сущ.* – ükskertaizusse.
 прострочка *сущ.* – tikkaahoz.
 простужать *гл.* – külmässüttää.
 простужаться *гл.* – külmettää.
 проступок *сущ.* – rikkomuz.
 простыня *сущ.* – vootteehenliina.
 просыпáться *гл.* – havaita üllää.
 протест *сущ.* – vassalauze.
 протестовать *гл.* – vassustaa.
 против *предл.* – vassaa.
 противиться *гл.* – vassustaa.
 противник *сущ.* – vassustaja, vihalliin.
 противный *прил.* – äitelä.
 противоположный *прил.* – vassahiin.
 протискиваться *гл.* – pujotella.
 проточный *прил.* – jooksova.
 прохладный *прил.* – haalia, laimia.
 проход *сущ.* – kulku, välikkö.
 проходить [где-л.] *гл.* – männä üli.
 проходить [помещаться] *гл.* – mahtua.
 проходить [мíнуть] *гл.* – kulluua, männä üli.
 процент *сущ.* – protsentta.

прочность *сущ.* – lujusse.
 прочный *прил.* – luja, valju.
 прочь *нар.* – poiz.
 прошлогодний *прил.* – vuuvvelliin.
 прошлое *сущ.* – männäzüsse.
 прошлый *прил.* – viime.
 проясняться *гл.* – seleta.
 пруд *сущ.* – lammi.
 прудик *сущ.* – laizma.
 прут *сущ.* – vittsa.
 прутик *сущ.* – vittsain.
 прыгать *гл.* – hüpätä.
 прыгнуть *гл.* – hüpähtää.
 прыжок *сущ.* – hüppü.
 прыткий *прил.* – vikkellä.
 прыткость *сущ.* – vikkelusse.
 прыщ *сущ.* – näpükkä.
 пряжка *сущ.* – (vöön)solki.
 прямо [куда-л.] *нар.* – sooraa.
 прямо [впрямь, совсем] *нар.* – aivaa, oikii.
 прямой *прил.* – oikia, soora.
 пряность *сущ.* – mausse.
 прятать *гл.* – kätkiä.
 прятаться *гл.* – männä piiloo.
 птица *сущ.* – lintu.
 пугать *гл.* – pölässüttää.
 пугаться *гл.* – pölästüä.
 пуговица *сущ.* – nappi, nüblä.
 пульверизатор *сущ.* – vihmuri.
 пункт *сущ.* – sia.
 пуповина *сущ.* – napanoora.
 пупок *сущ.* – napa.
 пурга *сущ.* – lumituisku, tuisku.
 пускать *гл.* – päästää.
 пустой *прил.* – tühjä.
 пустота *сущ.* – tühjüsse.
 пусть *част.* – laa.
 путаница *сущ.* – hämmennüz.
 путать *гл.* – sotkia.
 путешествовать *гл.* – matkata, matkussella.
 путник *сущ.* – matkalain.
 путь *сущ.* – matka, tee.
 пучок *сущ.* – takku.
 пушистость *сущ.* – pöühkehüsse.
 пушистый *прил.* – pöühkiä.
 пушка *сущ.* – tükki.
 пчела *сущ.* – kimal.
 пшеница *сущ.* – vehnä.
 пшеничный *прил.* – saijjain.
 пшено *сущ.* – sanasuurima.
 пылить *гл.* – pöllütä.
 пылиться *гл.* – pöllühüssä.
 пыль *сущ.* – pöllü.
 пыльный *прил.* – pöllükäz.
 пытаться *гл.* – ürittää.
 пыхтение *сущ.* – ähhiine.
 пыхтеть *гл.* – ähissä, puhkua.
 пышность *сущ.* – pöühkehüsse, vehmahusse.
 пышный *прил.* – pöühkiä, vehmaz.
 пьяница *сущ.* – jooppuri.

пьянство *сущ.* – jooppuzusse.
 пьянствовать *гл.* – joopotella, mässätä, rallittaa.
 пьяный *прил.* – jooppuunt.
 пятидесятый *числ.* – viijeezkümmenääz.
 пятисотый *числ.* – viijeezsattaiz.
 пятиться *гл.* – kulkia takaperin.
 пятка *сущ.* – kanta.
 пятнадцатый *числ.* – viiztoistkümmenääz.
 пятнадцать *числ.* – viiztoist.
 пятнать [честь] *гл.* – musata.
 пятнистый *прил.* – täpläkáz.
 пятница *сущ.* – päädettsä.
 пятно *сущ.* – tahra, täplä.
 пятый *числ.* – viijjeez.
 пять *числ.* – viiz.
 пятьдесят *числ.* – viizkümment.
 пятьсот *числ.* – viizsattaa.

Р р.

раб *сущ.* – orja.
 раболепствовать *гл.* – nöürissellä.
 работа *сущ.* – tekömiin, töö.
 работать *гл.* – tehähä töötä, olla tööz.
 работник *сущ.* – töönikkä.
 работница, рабочая *сущ.* – töönain.
 рабочий *сущ.* – töömeez.
 рабочий день – päivätöö.
 рабство *сущ.* – orjusse.
 равный *прил.* – vertahiin, ühenlaajain.
 ради *предл.* – hyväks, vooks.
 радостный *прил.* – illoiza.
 радость *сущ.* – illo.
 разбавлять *гл.* – laimentaa.
 разбивать *гл.* – rikkoa, särkiä.
 разбирать [понимать] *гл.* – tolkkua.
 разбирать [на части] *гл.* – hajuttaa.
 разбойник *сущ.* – rozvoi, rööväri.
 разбойничать *гл.* – rozvota.
 разборка [чего-л.] *сущ.* – hajuttammiin.
 разборчивый [привередливый] *прил.* – magjaz.
 разбрасывать *гл.* – hajuttaa.
 разбухать *гл.* – turpossa.
 разваливаться *гл.* – harota.
 развеиваться *гл.* – löühkää.
 развивать *гл.* – kehittää.
 развиваться *гл.* – kehittässä.
 развилка *сущ.* – hankala. ~ дорóг – teehaara.
 развитие *сущ.* – kehítöz.
 развлекать *гл.* – viihütellä.
 развлекаться *гл.* – viihüttässä.
 развлечение *сущ.* – viihe.
 развод [семьи] *сущ.* – erroomiin.
 разводиться *гл.* – erossa.
 разгибать *гл.* – oentaa.
 разгибаться *гл.* – oentassa.
 разглаживать *гл.* – silotella.
 разглаживаться *гл.* – silottua.

разгонять *гл.* – hajuttaa.
 разговаривать *гл.* – jutella, keskussella, läkäellä, läätä.
 разговор *сущ.* – jute, keskustelu.
 разгорячать *гл.* – kuumattaa.
 разгуливаться [о погоде] *гл.* – seleta.
 раздавливать *гл.* – lästistää.
 раздаться [о звуке] *гл.* – räzähtää.
 раздевать *гл.* – riissuua.
 раздеваться *гл.* – riizussa.
 разделять *гл.* – erruttaa.
 разделяться *гл.* – erahussa.
 раздражать *гл.* – näzütellä.
 раздражённо *нар.* – ärrillää.
 разлагаться *гл.* – lahossa, märetä.
 разлив *сущ.* – tulva, uppootoz.
 разливать [куда-л.] *гл.* – jooksuttaa.
 разливать [проливать] *гл.* – kaataa.
 разливаться *гл.* – tulvia.
 различать *гл.* – erruttaa.
 различие *сущ.* – errutoz.
 различный *прил.* – erilain.
 разлука *сущ.* – erraahuz.
 разлучаться *гл.* – erahussa.
 размахивать *гл.* – häülütellä, löühätä.
 размер *сущ.* – koko, määrä.
 размечать *гл.* – merkitä.
 размещать *гл.* – mahutella.
 разминать *гл.* – lästistää, nodristaa.
 размокать *гл.* – märätä.
 размораживать *гл.* – sulattaa.
 разница *сущ.* – errutoz.
 разнородный *прил.* – erilaajain.
 разносторонний *прил.* – monipooliin.
 разносчик *сущ.* – veejä.
 разный *прил.* – monenlaajain.
 разобраться *гл.* – saa'a selkoa.
 разогреть [пищу] *гл.* – varistaa.
 разогреться [о пище] *гл.* – varistua.
 разом *нар.* – ühtaikkaa.
 разрезáть *гл.* – katata.
 разрешать *гл.* – luvata.
 разрешение *сущ.* – lupa.
 рубать *гл.* – katata.
 разрушать *гл.* – hajuttaa.
 разрушение *сущ.* – hajuttammiin.
 рывать [рвать] *гл.* – hanzata.
 рывать [рыть] *гл.* – tönkiä.
 разум *сущ.* – älü, ümmärröz.
 разумность *сущ.* – ümmärtäväizüsse.
 разумный *прил.* – ällüükáz, ümmärtävväin.
 разъединять *гл.* – erruttaa.
 разъяснённый *прил.* – nennääkáz.
 разъяснить *гл.* – selittää.
 разыскивать *гл.* – ettsiä.
 рак *сущ.* – krapu.
 ракетка *сущ.* – sauvva.
 раковина, ракушка *сущ.* – maonkottain.
 рама *сущ.* – kehüz.
 рамка *сущ.* – kehükset.
 рана *сущ.* – haava, raana.

ранение *сущ.* – haavutoz.
 раненый *прил.* – haavuttuunt.
 ранец *сущ.* – ranttsa.
 ранить *гл.* – haavuttaa.
 ранний *прил.* – aikahiin, varahiin.
 рано *нар.* – varгаа.
 раньше [пораньше] *нар.* – varahampaa.
 раньше [прежде] *нар.* – enemmästä. ~, чем ... – enneppäi, ku ...
 раскалывать *гл.* – halata.
 раскат грома – ukonjürü.
 раскачивать *гл.* – häülütellä.
 раскачиваться *гл.* – häülää.
 распадаться *гл.* – harota.
 распахнуто – on lahti.
 распахнуть *гл.* – tehdä lahti.
 распахнуться *гл.* – loksattaa lahti.
 распиливать *гл.* – sahata.
 расписка *сущ.* – rapiska.
 располагать [где-л.] *гл.* – azettaa.
 располагаться *гл.* – azettassa.
 распределение *сущ.* – jako.
 распределять *гл.* – jakkaa.
 распределяться *гл.* – jakahussa.
 распродажа *сущ.* – möökki.
 распрямляться *гл.* – oijeta.
 распутье *сущ.* – teehaara.
 распухать *гл.* – põlhüttää.
 рассада *сущ.* – taimet.
 рассеивать *гл.* – hajuttaa.
 рассекать *гл.* – halata.
 рассердиться *гл.* – nokastua.
 рассказ *сущ.* – jute, jutto.
 рассказывать *гл.* – jutella, sanella.
 расстёгивать *гл.* – avata.
 расстояние *сущ.* – etähäizüsse.
 рассудок *сущ.* – meel.
 растапливать [лёд] *гл.* – sulattaa.
 растапливать [печь] *гл.* – ilahtaa.
 раствор *сущ.* – livvoz.
 растворять *гл.* – livvota.
 растворяться *гл.* – livveta.
 растение *сущ.* – kazvi.
 растерянный *прич.* – hämmentüünt.
 растеряться *гл.* – hämmentüä.
 расти *гл.* – kasvaa.
 растить *гл.* – kasvattaa.
 растопить [печь] *гл.* – ilahtaa.
 расторопный *прил.* – noppiia.
 рсточать *гл.* – mänättää.
 расфасовывать *гл.* – pakettojja, säkittää.
 расходиться [в стороны] *гл.* – hajossa.
 расходы *сущ.* – kussanokset.
 расцветать *гл.* – puheta kukkaa.
 расчёска *сущ.* – pääsuka.
 расшатанный *прил.* – höbliä.
 расшатывать *гл.* – höblittää.
 расширять *гл.* – suurentaa.
 рванный *прил.* – hanskahuunt.
 рваньё *сущ.* – hanska.
 рвать [разрывать, срывать] *гл.* – hanzata, katata, riippoaa.

рвать [тошнить] *гл.* – oksentaa.
 рваться *гл.* – hanskahua.
 реакция *сущ.* – vassavoima.
 ребёнок *сущ.* – lapsi.
 ребро *сущ.* – kulkiluu, särvi.
 реветь *гл.* – mölissä.
 регулировать *гл.* – säännellä.
 регулярный *прил.* – säännöllin.
 редеть *гл.* – harventua.
 редкий *прил.* – harva.
 редко *нар.* – harvaa.
 редька *сущ.* – rütkä.
 реже *нар.* – harvempaa.
 резать *гл.* – hölvätä, leijjata, piirtää.
 резина *сущ.* – rizintka.
 резиновый *прил.* – rizintkain.
 резкий *прил.* – äkilliin.
 резко *нар.* – äkillizeest.
 результат *сущ.* – tuloz.
 результативный *прил.* – tuloksekaz.
 рейка *сущ.* – piina.
 рейс *сущ.* – reizi.
 река *сущ.* – joki.
 ремень *сущ.* – nahkalappa.
 репа *сущ.* – nagriz.
 репейник *сущ.* – ohtajain.
 решётка *сущ.* – rissikkö.
 рея *сущ.* – raina.
 рёв *сущ.* – mölliinä.
 ржаветь *гл.* – roostua.
 ржавчина *сущ.* – roosse.
 ржавый *прил.* – roostein.
 ржаной *прил.* – rukihin.
 ржать *гл.* – hernua.
 рига [для снопов] *сущ.* – riihi.
 риф *сущ.* – looto.
 ровно [количество] *нар.* – tassaa.
 ровно [не криво, гладко] *нар.* – tazaizest.
 ровный *прил.* – tassain.
 рог *сущ.* – sarvi.
 рогатый *прил.* – sarvikkoi.
 род *сущ.* – suku.
 родильница *сущ.* – saunanain.
 родимое пятно – süntümämerkki.
 родник *сущ.* – lähe.
 родня *сущ.* – suku.
 родственник *сущ.* – omahiin, sukulain.
 родство *сущ.* – sukulaizusse.
 рожать *гл.* – poikia.
 рождаться *гл.* – süntüä.
 Рождество – Joululu.
 рожь *сущ.* – ruiz.
 розовый *прил.* – vaalianpunnain.
 розыск *сущ.* – ettso.
 рой *сущ.* – parvi.
 ронять *гл.* – tokutella.
 ропот *сущ.* – nurriine.
 роптать *гл.* – nurissa.
 роса *сущ.* – kasse.
 российский *прил.* – vennäjäjän.

Россия – Vennääjä, Venämaa.
 россиянин *сущ.* – venäjäläin.
 россиянка *сущ.* – venäjäkköi.
 рост *сущ.* – kasvamiin, kasvuu.
 росток *сущ.* – itu, taim.
 роща *сущ.* – lehto.
 рубашка *сущ.* – paita.
 рубец *сущ.* – vako.
 рубить *гл.* – hakata.
 рубка *сущ.* – hakkuu.
 рубчатый *прил.* – vaolliin.
 рубчик *сущ.* – vaokkain.
 ругань *сущ.* – mannaahuz.
 ругательство *сущ.* – otuz.
 ругать *гл.* – haukkua.
 ругаться [сориться] *гл.* – riijellä.
 ругаться [выражаться] *гл.* – manata.
 ружьё *сущ.* – püssü.
 рука *сущ.* – käzi, käzivarz.
 рукав *сущ.* – varrukaz.
 рукавица *сущ.* – rukkain.
 руководитель *сущ.* – johtaja.
 руководить *гл.* – johtaa, näyttää, ossuttaa.
 руководство *сущ.* – johto.
 руль *сущ.* – ohjain.
 русская *сущ.* – venäkköi.
 русский *сущ.* – venäläin.
 русский *прил.* – vennääen. ~ язык – vennääen keel.
 ручаться *гл.* – taata.
 ручей *сущ.* – oja.
 ручеёк *сущ.* – ojukkain.
 ручка *сущ.* – korva, varz.
 рыба *сущ.* – kala, kapa.
 рыбац *сущ.* – kalanikka.
 рыбалка *сущ.* – kalastammiin.
 рыбёшка *сущ.* – uplikka.
 рыболов *сущ.* – kalastaja.
 рыболовство *сущ.* – kalapüünni.
 рыдать *гл.* – ulissa.
 рыло *сущ.* – kärzä.
 рынок *сущ.* – turu.
 рысью *нар.* – ühthüppää.
 рытвина *сущ.* – uhhaama.
 рыть *гл.* – tönkiä.
 рыться *гл.* – tönkiä.
 рычание *сущ.* – mörriinä.
 рычать *сущ.* – mörissä.
 рюкзак *сущ.* – ranttsa.
 рявкнуть *гл.* – ränkähtää.
 ряд *сущ.* – räätü.
 рядом *нар.* – rinnakkaizin.
 рядом (с) [кем-л., чем-л.] *предл.* – vereez.
 ряженка *сущ.* – rahka.

С с.

- с [кем-л., чем-л.] *предл.* – kera.
с [чего-л.] *предл.* – päält.
с глазу на глаз – kahenkahtee.
сад *сущ.* – saatu.
садиться *гл.* – istussa.
сáднеть *гл.* – vihavojja.
садовник *сущ.* – satovnikka.
сажа *сущ.* – noki.
сажать *гл.* – issuttaa.
сáженец *сущ.* – taim.
салака *сущ.* – haili.
сам *мест.* – ittse.
самец *сущ.* – issäin, urroiza.
самка *сущ.* – emäin.
самолёт *сущ.* – eroplaani.
самопроизвольный *прил.* – tahatoin.
самостоятельно *нар.* – itsepäittee, üksitää.
самостоятельный *прил.* – itsenäin.
самоучитель *сущ.* – ittseopastaja.
самый [именно] *мест.* – sama. тот же ~ – seesama.
самый [степень] *мест.* – kaikkea.
сани *сущ.* – reki.
сап [болезнь скота] *сущ.* – päätauti.
сапог *сущ.* – saapaz.
сапожник *сущ.* – sappoožnikka.
сарай *сущ.* – sarraaja.
сауна *сущ.* – sauna.
сахар *сущ.* – sahkara.
сахарница *сущ.* – sahkarakuppi.
сбежать *гл.* – päässä poiz.
сберегательный банк – hoijjonbanka.
сбивать с пути [иносказ.] – öksüttää.
сбиваться с пути [иносказ.] – öksüä.
сбоку (от) *предл., нар.* – rinnaal, rinnalle, rinnalt, sivult, sivuul.
сбрасывать *гл.* – vizata, vizata poiz.
свадьба *сущ.* – häät.
сваливаться [откуда-л.] *гл.* – puota, tokkua.
сваляться *гл.* – vannuua.
свататься *гл.* – svaattassa.
свая *сущ.* – vaaja.
сведения *сущ.* – tiijjot.
свежевать *гл.* – nülkiä.
свежий *прил.* – raitiz, sveeža, värski.
свекровь *сущ.* – ämmöi.
свербить *гл.* – vihavojja.
свергать *гл.* – kapartaa, vizata poiz.
сверкание *сущ.* – illiine, kimalle.
сверкать *гл.* – kimaltaa, läimää.
свернуться [о молоке] *гл.* – pöörähtässä.
сверчок *сущ.* – tširkkalain.
свет *сущ.* – paise, valo.
светать *гл.* – valeta.
светить [о солнце, луне, свече и т.п.] *гл.* – paistaa.
светить [кому-л., напр. – фонарём] *гл.* – valaissa.
светиться *гл.* – paistaa.
светлеть *гл.* – vaaleta, valeta.
светлó – (on) valloisaa.

светлоглазый *прил.* – vaaliansilmäin.
 светлый *прил.* – vaalia, valloiza.
 свеча *сущ.* – küntteli.
 свёкла *сущ.* – juurikkoi, vöglä.
 свёкор *сущ.* – äijä.
 свёртывать *гл.* – kääriä.
 свивать *гл.* – punnooa.
 свиваться *гл.* – punohuttassa.
 свидетель, свидетельница *сущ.* – totistaja.
 свидетельство *сущ.* – totissoz.
 свидетельствовать *гл.* – totistaa.
 свиарник *сущ.* – sikkaala.
 свиноводство *сущ.* – sikahoito.
 свиной хвостик – (sian) sappaara.
 свинья *сущ.* – sika.
 свист *сущ.* – vihellüz.
 свистеть *гл.* – viheltää, vuhkaa.
 свисток *сущ.* – vihellin.
 свистун *сущ.* – viheltäjä.
 свобода *сущ.* – vapaizusse.
 свободный *прил.* – vappaa.
 своеобразно *нар.* – omaal viissii.
 свой *мест.* – oma.
 свояк *сущ.* – lanko, svajakka.
 свояченица *сущ.* – nato.
 связывать *гл.* – siella.
 святой *прил.* – pühä.
 святость *сущ.* – pühüsse.
 священник *сущ.* – pappi.
 священный *прил.* – pühä.
 гиб *сущ.* – taite.
 гибание *сущ.* – taipumiin.
 гибать *гл.* – painuttaa, taitella.
 гибаться *гл.* – kүүrүstässä, painua, taippua.
 сглаживать *гл.* – lakenuttaa.
 сглазить *гл.* – äkätä.
 сгорбившись *нар.* – kүүrүizissää, painotoksiil.
 сгорбленный *прил.* – kүүrүselkähiin.
 сгребать *гл.* – looa. ~ **граблями** – haravojja.
 сгущать *гл.* – saentaa.
 сгущаться *гл.* – saeta.
 сгущающийся *прич.* – tihämp.
 сдавливать *гл.* – litistää.
 сдавливаться *гл.* – lutistua.
 сделать [дело] *гл.* – tehä.
 сделать [создать] *гл.* – sünnüttää.
 сдирать *гл.* – kraapata. ~ **шкуру** – nülkiä.
 сев *сущ.* – күlvö.
 север *сущ.* – pohja.
 северный *прил.* – pohjoin.
 северо-восток *сущ.* – kirre.
 северо-запад *сущ.* – looe.
 седеть *гл.* – harmeta.
 седлать *гл.* – satuloittaa.
 седло *сущ.* – sattuula.
 седой *прил.* – harmaa.
 сейчас [в наст. время] *нар.* – nүküizii, nüt.
 сейчас [скоро] *нар.* – järkennää.
 сейчас же *нар.* – heti, äkkiistää.
 седьмой *числ.* – seittsemääz.

секрет *сущ.* – sala.
 секретный *прил.* – sallain.
 секция *сущ.* – jaosso.
 село *сущ.* – kylä.
 сельдерей *сущ.* – selleri.
 семидесятый *числ.* – seittsemääzkümmenääz.
 семисотый *числ.* – seittsemääzsattaiz.
 семнадцатый *числ.* – seitsentoistkümmenääz.
 семнадцать *числ.* – seitsentoist.
 семь *числ.* – seitsen.
 семьдесят *числ.* – seitsenkümmen.
 семьсот *числ.* – seitsensattaa.
 семья *сущ.* – pere.
 семя *сущ.* – seemen.
 сени *сущ.* – porstaa.
 сено *сущ.* – heinä.
 сенокос *сущ.* – löökki, viikkateniitto.
 sentimentalный *прил.* – tuntiilliin.
 сердитый *прил.* – vihhain.
 сердиться *гл.* – nenästä, süäntüä.
 сердобольный *прил.* – žaalivain.
 сердце *сущ.* – süän.
 сердцевина [дерева] *сущ.* – [puun] süän.
 серебро *сущ.* – hoppia.
 серебряный *прил.* – hopiain.
 середина *сущ.* – keskuz.
 серёжка [растения] *сущ.* – hapsu, urpa.
 сермяга *сущ.* – sarka.
 серп *сущ.* – serppi.
 серый *прил.* – harmaa.
 серьга *сущ.* – titukkain.
 серьёзно *нар.* – totizeest.
 серьёзный [предмет, явление] *прил.* – vakkaava.
 серьёзный [человек] *прил.* – totihiin.
 сестра *сущ.* – siar. двоюродная ~ – serkku.
 сестрёнка, сестрица *сущ.* – sizoi.
 сетка *сущ.* – verkko.
 сеть *сущ.* – verkko.
 сечь *гл.* – vudmia.
 сеянец *сущ.* – taim.
 сеять *гл.* – külvää.
 сёмга *сущ.* – lohi.
 сжигание *сущ.* – polttamiin.
 сжигать *гл.* – polttaa.
 сжимать *гл.* – ahistaa, lutistaa, puristaa, takistaa.
 сжиматься *гл.* – ahistua, lutistua.
 сзади *нар.* – jäleel, jälelt, jälest.
 сидеть *гл.* – istua. ~ на корточках – kükertää.
 сидя *нар.* – istuizillaa.
 сила *сущ.* – ramo, voima, voimakkusse.
 сильно *нар.* – voimakkahast.
 сильный [мощный] *прил.* – voimakaz, väkköövä.
 сильный [крепкий] *прил.* – rammookaz.
 символ *сущ.* – vertahuzkuva.
 симпатичный *прил.* – lusti.
 симптом *сущ.* – tauvvinoire.
 синий *прил.* – sinniin.
 сирота *сущ.* – orpoi.
 сито *сущ.* – seegla.
 сияние *сущ.* – paise.

сказать *гл.* – sannooa.
 скакать *гл.* – hüpätä.
 скалиться *гл.* – irvistää.
 скамейка *сущ.* – räki.
 скамья *сущ.* – järkü.
 скандал *сущ.* – mellakka.
 скандалить *гл.* – mellastaa, rähissä.
 скатерть *сущ.* – kannenliina.
 скатывать *гл.* – vööruttaa.
 скатываться *гл.* – vöörüä.
 сквашиваться *гл.* – hapantua, jammooja.
 сквернословить *гл.* – manaella.
 скверный *прил.* – pakkaana.
 сквозь *предл., нар.* – läpi.
 скворец *сущ.* – vorotsova.
 скидывать *гл.* – vizata.
 скирда *сущ.* – päälühe.
 скиталец *сущ.* – vaeltaja.
 скитание *сущ.* – vaeltelomiin.
 скитаться *гл.* – vaellella.
 складка *сущ.* – nüürü, säijje.
 складной нож – painapää-veitsi.
 складчатый *прил.* – nürssükáz.
 складывать [куда-л.] *гл.* – lattooa.
 складывать [складной предмет] *гл.* – taittaa.
 складываться [о складном предмете] *гл.* – taittua.
 склонённый *прич.* – kummara.
 склонившись *нар.* – painuksiiz.
 склонности *сущ.* – taipumukset.
 склонность [к чему-л.] *сущ.* – pürkimiin, taippuumuz.
 склонять *гл.* – painuttaa.
 склоняться *гл.* – taippuua.
 сколько? *числ.* – kui paljo?
 скончаться *гл.* – pökkössä.
 скорбеть *гл.* – surra.
 скорбный *прил.* – surulliin, tussaakaz.
 скорбь *сущ.* – suru, tuska.
 скоро *нар.* – pian, väljää.
 скоропостижный *прил.* – äkkinäin.
 скорчившись *нар.* – painotoksiiz.
 скорый *прил.* – noppiia.
 скрести [что-л.] *гл.* – süühuttaa.
 скрести [землю] *гл.* – savita.
 скрывать [что-л.] *гл.* – salata.
 скрыться *гл.* – päässä.
 скрючившись *нар.* – painotoksiiz.
 скудно *нар.* – napist.
 скука *сущ.* – ikkäävüz.
 скульпение, скульпёж *сущ.* – üriine.
 скульпить *гл.* – ürissä, pitää ürineeht.
 скучать *гл.* – ikävuttaa.
 скучный *прил.* – ikkäävä.
 слабо *нар.* – heikost.
 слабоволие *сущ.* – tahottomusse.
 слабовольный *прил.* – tahotoin.
 слабосильный *прил.* – vähärammoin.
 слабоумный *прил.* – vähäladvain.
 слабый *прил.* – vähäväkkiin, höbliä.
 сладкий *прил.* – magja.
 сладковатый *прил.* – maikkia.

слева *нар.* – kuraal, kuralt.
 слегка *нар.* – tuski.
 след *сущ.* – jälki.
 следовать *гл.* – seegrata.
 следовательно *с.* – siiz, sill viissii.
 следовать *гл.* – seegrata.
 следующий [будущий] *прил.* – enz, tulloova.
 следующий [за кем-л., чем-л.] *прич.* – jälkimäin.
 слеза *сущ.* – küünel.
 слезать *гл.* – laskiissa.
 слепой *прил.* – sokkiia.
 слечь *гл.* – rapahua läzimää.
 сливать *гл.* – valuttaa.
 словно *с.* – niku.
 слово *сущ.* – sana.
 сломать *гл.* – katkoa.
 сломя голову – otsittai kätküest.
 слуга *сущ.* – palvelija.
 служанка *сущ.* – palvelijannain.
 служащий *сущ.* – verkameez.
 служба *сущ.* – palveluz. церковная ~ – kirkonmänö.
 служить [кому-л.] *гл.* – palvella.
 служить [в учреждении] *гл.* – tööskennellä.
 слух *сущ.* – kuulo.
 случай *сущ.* – tappaahuz.
 случайно *нар.* – sattumalt.
 случайный *прил.* – satunnain.
 случиться *гл.* – sattua, tapahtua.
 слушать *гл.* – kuunnella.
 слышать *гл.* – kuulla.
 слышаться *гл.* – kuulua.
 слышимость *сущ.* – kuulumiin.
 слышимый *прич.* – kuuluva.
 слышный *прил.* – kuuluva.
 слюна *сущ.* – sülki.
 сякотный *прил.* – räntiin.
 сякоть *сущ.* – rapa, rännä.
 сматывать *гл.* – kääriä, vüühtiä.
 смело *нар.* – rohkiaal.
 смелость *сущ.* – rohkehusse.
 смелый *прил.* – rohkia.
 смеркаться *гл.* – hämärtää.
 смерть *сущ.* – koolema.
 сметь *гл.* – rohetä, tohtia, uzaltaa.
 смех *сущ.* – nagro.
 смешанный *прил.* – sekahiin.
 смешивать [путать] *гл.* – sassiia.
 смешивать [ингредиенты] *гл.* – sekahannuttaa.
 смешиваться [перепутываться] *гл.* – hämmentää, sazihua.
 смешиваться [об ингредиентах] *гл.* – sekahantua.
 смешить *гл.* – nagrattaa.
 смешно *нар.* – (on) nagrettavvaa.
 смешной *прил.* – lusti, nagrettava.
 смешок *сущ.* – nagrahoz.
 смеяться *гл.* – nagraa.
 смирение *сущ.* – nöürühüsse.
 смиренный *прил.* – nöürä.
 смирять *гл.* – nöürüttää.
 смиряться *гл.* – nöürtää.
 смола *сущ.* – terva.

смолистый прил. – tervahiin.
смолить гл. – tervata.
смоляной прил. – tervakaz.
сморкаться гл. – furskata, niistää, räkkiä.
сморщенный прил. – nürssükáz.
сморщиваться гл. – määlihüssä.
смотреть гл. – kattsoa.
смуглый прил. – tummaihhoin.
смущать гл. – hämmentää.
смущаться гл. – hämmentyä, sekahantua.
смущение сущ. – hämillizüsse, sekahannoz.
смущённый прил. – hämmentüünt, hämilliin.
снаружи [за окном] нар. – ikkunall.
снаружи [через окно] нар. – ikkunalt.
снаружи [за пределами чего-л.] нар. – muuvvaal, ulkool.
снаружи [из-за пределов чего-л.] нар. – muuvvalt, ulkolt.
сначала нар. – enstää, enzin.
снег сущ. – lumi. **талый** ~ – nooskalumi. ~ **с дождём** – röttšinä.
снеговик, снежная баба – lumimeez.
снеговой прил. – lummeekaz.
снегопад сущ. – lumi-sae.
снежный прил. – lummeekaz.
снежный покров – hanki.
снижать гл. – mataluttaa.
снизу нар. – matalalt.
снимать гл. – vetää.
снимать [одежду] гл. – vetää jalast, vetää päält, vetää pääst.
снова нар. – taaz, uuvvellee.
снова и снова нар. – taaski.
сновать [туда-сюда] гл. – rallittaa.
сноп сущ. – lühe, tuutikka.
собака сущ. – koira.
собирать [вместе; кого-л., что-л.] гл. – koota.
собирать [цветы, ягоды, грибы и т.п.] гл. – noblia.
собираться [в дорогу] гл. – hakkiissa.
собираться [что-л. делать] гл. – aikoa.
соблазн сущ. – veekutoz.
соблазнитель, соблазнительница сущ. – veekuttellija.
соблазнительный прил. – veekuttelloova.
соблазнять гл. – veekutella.
собрание сущ. – sabranja.
собственность сущ. – omaizusse, vara.
собственный прил. – oma.
событие сущ. – tappaahuz.
сова сущ. – sava. ~**неясыть** – maljakakku.
совать гл. – tööntää.
совершенно [очень] нар. – aivaa, ihhaa, ilmi, kaikkenee, tükkünää.
совершенно (не) нар. – ühtää (ei).
совершеннолетие сущ. – täüz ikä.
совершеннолетний прил. – täüz-ikkäin.
совет [рекомендация] сущ. – neuvvo.
совет [организация] сущ. – neuvvosso.
советник сущ. – neuvvoz.
советовать гл. – neuvvoa.
советчик сущ. – neuvvonantaja.
совладелец сущ. – ozameez.
совместно нар. – üheez, ühtehüzneuvvoi.
совмещаться гл. – ühetä.
совокупляться гл. – hässiä.
сворачивать гл. – öksüttää.

современность *сущ.* – nüküizüsse.
 современный *прил.* – nüküaikahiin.
 совсем *нар.* – aivaa, kaikkenee.
 совсем не *нар.* – ei varsii, ühtää ei.
 согласие *сущ.* – soostumuz.
 согласно [кому-л., чему-л.] *предл.* – mukkaa.
 соглашаться *гл.* – soostua.
 согнувшись *нар.* – painuksiiz.
 согнутый *прил.* – kummara.
 согреть *гл.* – kuumentaa, lämmittää.
 согреваться *гл.* – kuumeta, lämmittässä.
 содержание [книги] *сущ.* – sizältö.
 содержание [кого-л.] *сущ.* – elättämmiin.
 содержать [кого-л.] *гл.* – elättää.
 содрогнуться *гл.* – tärahtää.
 соединение *сущ.* – yhtehüsse.
 соединять *гл.* – liittää, ühistää.
 соединяться *гл.* – liittässä, ühistüä.
 сожаление *сущ.* – žalkka.
 сожалеть *гл.* – kaihota, žaalivoittaa.
 сожжение *сущ.* – polttamiin.
 создать *гл.* – sünnüttää.
 сок *сущ.* – mahla.
 сокол *сущ.* – sakkali.
 сократить *гл.* – lühentää.
 сокращать *гл.* – lühennellä, vähentää.
 сокращаться *гл.* – vähentüä.
 сокращение *сущ.* – vähentämmiin, vähentümmiin.
 сокровище *сущ.* – kallehukse.
 солдат *сущ.* – sotameez.
 солнце *сущ.* – päivüt.
 солнцепёк *сущ.* – päiväpaise.
 солнышко *сущ.* – päivükkäin.
 сброд *сущ.* – itü, maltaahat.
 солома *сущ.* – olki.
 соломинка *сущ.* – olkikorz.
 солонка *сущ.* – soolakuppi.
 соль *сущ.* – soola.
 сом *сущ.* – monni.
 сомневаться *гл.* – epäellä.
 сон *сущ.* – uni. **крепкий** ~ – sikkiia uni.
 сонливый *прил.* – unehiin.
 сонный *прил.* – unneekaz.
 соображать *гл.* – käzittää, äleksiä, älütä.
 сообразительность *сущ.* – kässiitüzkükü.
 сообразительный *прил.* – kässiitüzkükühiin, ällüükäz.
 сообща *нар.* – yhtehüzneuvvoi.
 сообщать *гл.* – sanella.
 сообщение *сущ.* – sana, tiijjonanto.
 сопли *сущ.* – räkä.
 сопливый *прил.* – rääkäz.
 сопротивление *сущ.* – vassož.
 сопротивляться *гл.* – vassustaa.
 сопутствующий *прил.* – möötähiin.
 сор *сущ.* – törkü.
 сорняк *сущ.* – rikkarooho.
 сорок *числ.* – neljäkümment.
 сорока *сущ.* – harakka.
 сороковой *числ.* – neljääzkümmenääz.
 сосание *сущ.* – imu.

сосать *гл.* – immiä.
 сосед *сущ.* – naapuri.
 соска *сущ.* – nänkä.
 сосна *сущ.* – mäntü, pettäjä.
 сосок [грудн] *сущ.* – nännänpää.
 состояние *сущ.* – jakso.
 состоять [из чего-л.] *гл.* – tekahua.
 сострадание *сущ.* – žalkka.
 сосцы [вымени] *сущ.* – nännät.
 сотня *сущ.* – sata, satakoi.
 сотрудник *сущ.* – tööntekijä.
 сотрясать *гл.* – tärähättää.
 сотрясение *сущ.* – tärräähüz.
 сотрястись *гл.* – tärähtää.
 сотый *числ.* – sattaiz.
 соус *сущ.* – kassen.
 соучастник *сущ.* – ozameez.
 сохнуть *гл.* – kuivua, kälvähää.
 сочиться *гл.* – vizvaa.
 сочный *прил.* – mahlahiin, mahlakaz.
 сочувствие *сущ.* – ümmärtäväizüsse.
 сочувствовать *гл.* – ümmärtää.
 сочувствующий *прич.* – ümmärtävväin.
 союз *сущ.* – liitto.
 спальня *сущ.* – makkaahuztupa.
 спариваться *гл.* – hässiä.
 спасать *гл.* – pelastaa.
 спасаться *гл.* – pelastassa.
 спасение *сущ.* – pelastammiin.
 спасибо! – kiitän!, kiitöz!
 спаситель, спасительница *сущ.* – pelastaja.
 спать *гл.* – maata, mammata.
 сперва *нар.* – enstää, enzin.
 спереди *нар.* – eelt, eittse.
 специально *нар.* – vallenvassee.
 специальный *прил.* – erikoiz-.
 специя *сущ.* – mausse.
 спешить *гл.* – kiirehtiä.
 спешить [о ходьбе] *гл.* – sarpata.
 спешка *сущ.* – kiire.
 спешный *прил.* – kiirehelliin.
 спина *сущ.* – selkä.
 спирт *сущ.* – pirttu.
 список *сущ.* – luettelu.
 спица *сущ.* – poolain.
 сплетать *гл.* – punnooa.
 сплетаться *гл.* – punohuttassa.
 сплошной *прил.* – umpinain.
 сплющивать *гл.* – litistää.
 сплющиваться *гл.* – lutistua, rätistüä.
 спокойной ночи! – hüvvää öötä!
 спокойно *нар.* – malkkiaast.
 спокойный [о погоде, воде и т.д.] *прил.* – rauhain, tüün.
 спокойный [о человеке] *прил.* – malkkia, rauhain, tüünikkäin.
 спокойствие *сущ.* – tüünehüsse.
 спор *сущ.* – kiissa.
 спорить *гл.* – kiizellä.
 способ *сущ.* – tapa.
 способность *сущ.* – күкү.
 способный [на что-л.] *прил.* – күкенövä.

способный [талантливый] *прил.* – etteevä, күvvükäz.
 справа *нар.* – oikiaal, oikialt.
 справедливость *сущ.* – kohtusse, oikehusse.
 справедливый *прил.* – oikia.
 справиться [о чём-л.] *гл.* – teeustaa.
 справляться [с кем-л., чем-л.] *гл.* – küetä, sooriutassa.
 справляться [о чём-л.] *гл.* – teeussella.
 справочник *сущ.* – sellitüzkirja.
 спрашивать *гл.* – kuulussella, küssüüä, tutkia.
 спрямлять *гл.* – oijata, salvaa.
 спускаться *гл.* – laskiissa.
 сработать [сделать] *гл.* – teettä.
 сравнение *сущ.* – vertahuz.
 сравнивать *гл.* – verrata, vertahilla.
 сравниваться *гл.* – vetää vertoja.
 сравнимый *прил.* – vertahiin.
 сразу *нар.* – heti, järestä, ühtaikkaa.
 среда [день недели] *сущ.* – sereta.
 среди *предл.* – pariiz.
 средний *прил.* – keskihiin.
 средство *сущ.* – tapa.
 срок *сущ.* – määräaika.
 срочно *нар.* – viipümätä.
 срочный *прил.* – kiirehelliin.
 сруб [колодезный] *сущ.* – (kaivon)salvo.
 сруб [избы] *сущ.* – salvomet.
 срубить [дерево] *гл.* – hakata.
 срывать *гл.* – riippiiä.
 ссадина *сущ.* – verinaarmu.
 ссора *сущ.* – riita.
 ссориться *гл.* – riijjellä.
 ссутулившись *нар.* – kүүrүizissää, painotoksiil.
 ставить *гл.* – azettaa, nostaa, panna.
 стадо *сущ.* – parvi.
 стакан *сущ.* – lazi.
 сталь *сущ.* – teräz.
 стальной *прил.* – teräksiin.
 становится [кем-л., чем-л.] *гл.* – noissa.
 старательный *прил.* – ahkera.
 стараться *гл.* – jännittää, rääsiä, ürittässä.
 старение *сущ.* – vanhenommiin.
 стареть *гл.* – vanheta.
 старик *сущ.* – ukkoi.
 старинный *прил.* – muinahiin.
 старить *гл.* – vanhentaa.
 стариться *гл.* – vanheta.
 староватый *прил.* – vanhakkoi, vanhavoittoin.
 старомодный [человек] *прил.* – vanhameeliin.
 старость *сущ.* – vanhusse.
 старуха *сущ.* – akka, moori, ämmä.
 старший *прил.* – vanhemp.
 старшина *сущ.* – vanhemmikkoi.
 старый *прил.* – vanha.
 статья [кем-л., чем-л.] *гл.* – noissa.
 стая *сущ.* – parvi.
 ствол *сущ.* – runko.
 стебель *сущ.* – varz.
 стегать *гл.* – vudmia.
 стекать *гл.* – valluaa.
 стекло *сущ.* – lazi.

стеклянный *прил.* – lassiin.
 стена *сущ.* – seinä.
 стенка *сущ.* – seinämä.
 степень *сущ.* – asse, määrä.
 стесняться *гл.* – hävitä. **не** ~ – iletä.
 стимулировать *гл.* – vilkastaa.
 стирание [уничтожение] *сущ.* – püühkimiin.
 стирать [бельё] *гл.* – pessä.
 стирать [уничтожать] *гл.* – püühkiä.
 стираться [исчезать] *гл.* – püühkiissä.
 стирка [белья] *сущ.* – pezömiin.
 стихать *гл.* – vajjeta.
 стихотворение *сущ.* – verz.
 сто *числ.* – sata.
 стоимость *сущ.* – arvo.
 стоить *гл.* – maksaa.
 стол *сущ.* – kanz, lauta.
 стонать *гл.* – kaihuella, voikutella.
 стопа *сущ.* – jalkaterä.
 стопка [рюмка] *сущ.* – viinalazi.
 стопка [предметов] *сущ.* – pinkka.
 сторож *сущ.* – vahtija.
 сторожить *гл.* – vahtia.
 сторона *сущ.* – pool.
 стороной [мимо] *нар.* – sivu.
 стóбит [что-л. делать] – kannattaa.
 стоить [о цене] *гл.* – maksaa.
 стоять *гл.* – seissooa.
 стоячий [вертикальный] *прил.* – hörkkä.
 страдание *сущ.* – käärzimüz, tuska.
 страдать *гл.* – käärsiä, tuzata.
 страдающий *прич.* – tuskahiin.
 стража *сущ.* – vahti.
 страна *сущ.* – maa.
 странник *сущ.* – vaeltaja.
 странствие *сущ.* – vaelloz.
 странствовать *гл.* – vaeltaa.
 страх *сущ.* – pelko.
 стрекотать *гл.* – širissä.
 стрелять *гл.* – ampua, ampua järähütellä.
 стремиться *гл.* – pürkiä.
 стремление *сущ.* – pürkimiin.
 стремя *сущ.* – jalussin.
 стрехá *сущ.* – räüssáz.
 стрёкот *сущ.* – širriine.
 стриж *сущ.* – tervapääsköi.
 стрижка *сущ.* – tukanleikkuu.
 стричь *гл.* – leikata tukkaa.
 стричься *гл.* – leikkahuttassa.
 строгать *гл.* – voolla.
 строгий *прил.* – valju.
 строить *гл.* – rakentaa.
 стройненький *прил.* – ujokkain.
 стройный *прил.* – ujo.
 стропила *сущ.* – kuurittsa.
 струиться *гл.* – verrata.
 струна *сущ.* – keel.
 струп *сущ.* – kärnä.
 стручок *сущ.* – palko.
 струя *сущ.* – verta.

стяхивать *гл.* – büristää, puuvistaa.
 стук [звук] *сущ.* – jättiine.
 стук [в дверь] *сущ.* – tümmiine.
 стукнуть [ударить] *гл.* – halaisa, kokata.
 стул *сущ.* – stuuli.
 ступень *сущ.* – asse.
 ступня *сущ.* – jalkaterä.
 стучать [чем-л.] *гл.* – jätissä, koputtaa, rätähyttää.
 стучать [в дверь] *гл.* – tümissä.
 стыд *сущ.* – häppiä.
 стыдиться *гл.* – häppiissä. **не** ~ – iletä.
 стык *сущ.* – jatoz.
 суббота *сущ.* – suuvotta.
 суглинок *сущ.* – savizikkoi.
 сугроб *сущ.* – lumikulvehto.
 суд *сущ.* – suuto.
 судить *гл.* – suutia.
 судно *сущ.* – aluz.
 судья *сущ.* – suutija.
 суета *сущ.* – turhusse. ~ **суёт** – turhuksiin turhusse.
 суетиться [сновать] *гл.* – hääriä.
 суетиться [пóпусту] *гл.* – rännätä.
 суживать *гл.* – kaijjentaa.
 сук *сущ.* – oksa.
 сука [собака] *сущ.* – emäin-koira.
 сумасброд *сущ.* – löühkä.
 сумка *сущ.* – suma.
 сумеречный *прил.* – hämmääri.
 сумерки *сущ.* – hämmärüz. **вечерние** ~ – iltahämmääri.
 сунуть *гл.* – tööntää.
 суп *сущ.* – suppi.
 сурово *нар.* – kovvaa.
 суровый *прил.* – kova.
 сустав *сущ.* – jäzen. ~ **пальца** – sormirüssü.
 сутки *сущ.* – suutkat.
 сутолока *сущ.* – villiine.
 сутулый *прил.* – kүүrүselkähiin.
 суть *сущ.* – üvvin.
 сухой *прил.* – kuiva.
 сухость *сущ.* – kuivuhusse.
 сучковатый *прил.* – oksikkoi.
 сушёный *прил.* – kuivaa, kuivattu.
 сушить *гл.* – kuivattaa.
 сушка [чего-л.] *сущ.* – kuivahuz.
 сущность *сущ.* – üvvin.
 схватить [кого-л., что-л.] *гл.* – temmata.
 схватывать [понимать] *гл.* – käzittää.
 сцена *сущ.* – näüttämö.
 счастливый *прил.* – onneliin.
 счастье *сущ.* – onni.
 счесть [кем-л., чем-л.] *гл.* – lukkiia.
 счёт [в арифметике] *сущ.* – satatšo.
 считать *гл.* – arvata, lukkiia.
 сын *сущ.* – poika.
 сынок, сыночек *сущ.* – poikkain.
 сыпать *гл.* – sirotella.
 сыпаться *гл.* – varissa.
 сыпь *сущ.* – ruuzu.
 сыр *сущ.* – juusso. **плавленный** ~ – sullaaatejuusso.
 сыроватый *прил.* – määrrääkäz.

сырой [мокрый] *прил.* – kossia, märkä.
сырой [неготовый] *прил.* – nätki.
сырость *сущ.* – kossehusse.
сытость *сущ.* – küllüsse.
сытый *прил.* – küllähiin, nälätöin.
сюда *нар.* – tänne.

Т т.

табун *сущ.* – dabuni.
таить *гл.* – salata.
тайком *нар.* – salamittee.
тайна *сущ.* – sala.
тайник *сущ.* – piilo, salapaikka.
тайно *нар.* – salami.
тайный *прил.* – sallain.
так *нар.* – nii. ~ же – samate. просто ~ – noi vai. не ~ уж и – ei niinkä.
также *нар.* – kera, -ki, -kki.
также не ... *нар.* – ei ... -ka (-kä).
таким образом – niinikke, sill viissii.
таким же образом – samaal viissii.
так как *с.* – sillä.
такой *мест.* – mokkooma, sellain, tämmöin. именно ~ – näinmokkooma.
так что *с.* – nii etti.
талант *сущ.* – күкү.
там *нар.* – šääl.
танец *сущ.* – tanttsi.
танцевать *гл.* – tanttsia.
танцовщица *сущ.* – tanttsikkoi.
танцор, танцовщик *сущ.* – tanttsija.
тарахтеть *гл.* – räskää.
тарелка *сущ.* – lauttain.
таскать *гл.* – vetää.
тащить *гл.* – vetää.
таять *гл.* – sullaa.
твёрдо *нар.* – kovvaa.
твёрдый *прил.* – kova.
те *мест.* – neet, noot.
театр *сущ.* – teatteri.
телега *сущ.* – kärrit.
телефон *сущ.* – teleffoona.
телёнок *сущ.* – vazikka.
тело *сущ.* – keho.
темнеть *гл.* – tummeta.
темнокожий *прил.* – tummaihhoin.
темнота *сущ.* – mussuhusse.
темп *сущ.* – luku.
тенистый *прил.* – varjoiza.
тень *сущ.* – varjo.
теоретический *прил.* – tiijjolliin.
теперь *нар.* – nüt.
теплеть *гл.* – lämmetä.
тепло *сущ.* – lämmää.
тепло *нар.* – on lämmin.
терзать *гл.* – rankata.
тереть *гл.* – ihmata.
терпеливый *прил.* – terppilliin.
терпение *сущ.* – terppimüsse.

терпеть *гл.* – terppiä.
 терять *гл.* – hävittää.
 теряться *гл.* – hävviissä.
 теснота *сущ.* – ahtahusse, tiivihüsse.
 тесный *прил.* – ahaz, tiiviz.
 тесто *сущ.* – taikina.
 тесть *сущ.* – äijä.
 тесьма *сущ.* – pagla.
 течение *сущ.* – verta.
 течь *гл.* – vallua, verrata, vootaa.
 тёлка *сущ.* – lähtömä.
 тёмный *прил.* – tumma.
 тёплый [согретый] *прил.* – lämmin.
 тёплый [греющий] *прил.* – löuhkiä.
 тёрка *сущ.* – törkkä.
 тётя *сущ.* – täti.
 тётца *сущ.* – ämmöi.
 тикать [о часах] *гл.* – naksutella.
 тина *сущ.* – leete.
 тинистый *прил.* – leettiin.
 тихий *прил.* – hiljain.
 тихо *нар.* – hiljaa.
 тише *нар.* – hiljemmi.
 тишина *сущ.* – hiljaizusse.
 ткань *сущ.* – kankaz.
 тлен *сущ.* – mätä.
 тлеть *гл.* – kütödjä.
 тогда *с.* – siiz.
 тогда *нар.* – silloin.
 тоже *нар.* – kera, -ki, -kki.
 тоже не ... *нар.* – ei ... -ka (-kä).
 ток *сущ.* – verta. **электрический** ~ – elektroverta.
 толкать *гл.* – iskiä, süssiä, tärähättää, tönkkiä, tönkätä.
 толкаться *гл.* – süssiä.
 толкование *сущ.* – selliitüz.
 толпа *сущ.* – joukko, parvi.
 толстеть *гл.* – paksuta, varmistua.
 толстый *прил.* – jämmiä, paksu.
 толчок *сущ.* – isku.
 толщина *сущ.* – paksuhusse.
 только *нар.* – vai. ~ **лишь** – aimassaa. ~ **что** – ikkee.
 тоненький *прил.* – ohukkain.
 тонкий *прил.* – ohut, tikkoi.
 тонуть *гл.* – upota.
 топтать *гл.* – polkia jalkaa.
 топить [кого-л.] *гл.* – upottaa.
 топить [печь] *гл.* – lämmittää.
 топиться [о ком-л.] *гл.* – upossa.
 топиться [о печи] *гл.* – lämmitä.
 топлёное молоко – rahkamaito.
 топор *сущ.* – kervez.
 топтать *гл.* – polkia jalaal, tallata.
 топь *сущ.* – vajozikko.
 торговать *гл.* – kaupata.
 торговец *сущ.* – kauppiaz.
 торговля *сущ.* – kauppa.
 торопить *гл.* – hoputtaa.
 торопиться *гл.* – kiirehtiä.
 торопливый *прил.* – kiirehiin.
 торф *сущ.* – turve.

тоска *сущ.* – halliia, ikkäävüz.
 тот *мест.* – se, too. ~ же **самый** – sesama.
 тотчас *нар.* – heti.
 точильщик *сущ.* – luiskaaja.
 точить *гл.* – luizata, tahota.
 точно! – kül!
 точно *нар.* – täzmällä.
 точный *прил.* – täzmälliin.
 тошнить *гл.* – oksennuttaa, öököttää.
 тошнотворный *прил.* – öököttävä.
 тощать *гл.* – laihetä.
 тощий *прил.* – laiha.
 тралить [дно] *гл.* – naarata.
 трапеза *сущ.* – adria.
 тратить *гл.* – raizata.
 трахнуть [о звуке] *гл.* – bomahtaa.
 требование *сущ.* – vaatimuz.
 требовательный *прил.* – vaativa.
 требовать *гл.* – vaatia.
 тревога *сущ.* – hool.
 тревожиться *гл.* – hoolehtia.
 тревожно *нар.* – raizust.
 тревожный *прил.* – raizu.
 тренировать *гл.* – harjuttaa.
 тренироваться *гл.* – harjuttassa.
 тренировка *сущ.* – harjutoz.
 трепать [о ветре] *гл.* – löühittää.
 треск *сущ.* – päriine.
 трескаться *гл.* – haleta, lohkehilla.
 треснуть *гл.* – haleta.
 третий *числ.* – kolmaaz.
 треть *числ.* – kolmanneez.
 трещать [издавать треск] *гл.* – päriissä, räskää, rätissä.
 трещать [болтать] *гл.* – papattaa.
 трещина *сущ.* – lohkima, rako.
 трёхсотый *числ.* – kolmaazsattaiz.
 три *числ.* – kolt.
 тридцатый *числ.* – kolmaazkümmeääz.
 тридцать *числ.* – koltkümment.
 тринадцатый *числ.* – kolttoistkümmeääz.
 тринадцать *числ.* – kolttoist.
 триста *числ.* – koltsattaa.
 трогать *гл.* – koskia, käzitellä, näpätä.
 тропа *сущ.* – jalkatee.
 тропинка *сущ.* – jalkatee.
 трофей *сущ.* – saaliz.
 труба [муз.инструмент] *сущ.* – turu.
 трубить *гл.* – turuttaa.
 трубка [курительная] *сущ.* – piippu.
 труд *сущ.* – raae, töö.
 трудиться *гл.* – tehdä töötä, uhmata.
 трудность *сущ.* – vaikehuz.
 трудный *прил.* – rankka, vaikia.
 трудолюбивый *прил.* – töökäz.
 трудящаяся *сущ.* – töönain.
 трудящийся *сущ.* – töömeez.
 труженик, туженица *сущ.* – töönikka.
 трус *сущ.* – pelkuri.
 трюм *сущ.* – rümä.
 тряпка *сущ.* – räpkä, paharätti.

тряпье *сущ.* – nätüt.
 тряси́на *сущ.* – vajozikko.
 тря́ска *сущ.* – täriine.
 трясогу́зка *сущ.* – vässäro.
 трясти́ *гл.* – ravistaa.
 трясти́сь *гл.* – järissä, täriissä.
 туда́ *нар.* – sinne.
 тулови́ще *сущ.* – vartalo.
 туман *сущ.* – utu.
 туманны́й *прил.* – uttuiza.
 тупой [нережу́щий] *прил.* – nürhi.
 тупой [незаостре́нный] *прил.* – tülppä.
 тупой [непонятли́вый] *прил.* – tültsä.
 турнепс *сущ.* – turnuz.
 ту́фля *сущ.* – kenkä.
 ту́шить [гаси́ть] *гл.* – sammuttaa.
 тще́душный *прил.* – tikkoi.
 тще́та *сущ.* – turhusse.
 тще́тно *нар.* – turhaa.
 тще́тный *прил.* – turha.
 ты́ *мест.* – siä.
 ты́кать [чем-л.] *гл.* – törniä.
 ты́ква *сущ.* – tikva.
 ты́сяча *числ.* – tuhatta.
 ты́сячный *числ.* – tuhattaiz.
 тюрма́ *сущ.* – türmä.
 тя́га *сущ.* – izo, pürkimiin.
 тя́гость *сущ.* – rankkahuusse.
 тя́жесть [физическая] *сущ.* – paino.
 тя́жесть [моральная] *сущ.* – rankkahuusse.
 тя́жёлый [весомый] *прил.* – painokaz.
 тя́желый [трудный] *прил.* – rankka, vaikia.
 тя́жёлый [о запахе] *прил.* – pakria.
 тя́жкий *прил.* – painokaz, rankka.
 тяну́ть *гл.* – kiskoa, vetää.
 тяну́ться *гл.* – pürkiä.

У у.

у [кого-л.(быть)] *предл.* – loon.
 у [кого-л., чего-л. (рядом)] *предл.* – vereez.
 убавля́ться *гл.* – vähetä.
 убежа́ть *гл.* – päässä.
 убежи́ще *сущ.* – varjo.
 убива́ть *гл.* – tappaa.
 убийство́ *сущ.* – tappo.
 убийца́ *сущ.* – päänikka, tappaaja.
 убирать [изыма́ть] *гл.* – looa.
 убирать [приводи́ть в порядок] *гл.* – ilata, koota. ~ **постель** – koota vooeeht.
 убы́ток *сущ.* – tapin, vajjuhusse.
 уважа́ть *гл.* – kunniuttaa.
 уваже́ние *сущ.* – kunniutuz.
 увере́нный *прил.* – varma.
 увеси́стый *прил.* – painava.
 увлека́ться *гл.* – harrastaa.
 увлече́ние *сущ.* – harrassoz.
 уволить *гл.* – jättää poiz.
 уволиться́ *гл.* – jää'ä poiz.

угнетать [морально] *гл.* – lannistaa.
 угнетённость *сущ.* – lannissoz.
 уговаривать *гл.* – uhitella.
 угодничать *гл.* – nöürissellä.
 угол *сущ.* – nurkka.
 угомоняться *гл.* – azettua.
 угощать *гл.* – tarjota, tarjulla.
 угощение *сущ.* – tarjoomiin.
 угрожать *гл.* – uhata.
 угрожающий *прил.* – uhkaava.
 угроза *сущ.* – uhka.
 удаваться *гл.* – apihua, onnistua.
 удалённый *прил.* – etähäin.
 удар [звук] *сущ.* – jümmähüz.
 удар [действие] *сущ.* – lunttsu, nappu.
 ударение *сущ.* – paino.
 ударить *гл.* – kokata, vudmata, löövvä.
 удариться [с шумом] *гл.* – räzähtässä.
 ударять [по чему-л.] *гл.* – napsuttaa.
 удача *сущ.* – onni.
 удерживать [поддерживать] *гл.* – kannattaa.
 удерживать [препятствовать] *гл.* – essüttää.
 удивление *сущ.* – ihmetüz.
 удивлять *гл.* – ihmetüttää.
 удивляться *гл.* – ihmetellä, voikkaa.
 удить [рыбу] *гл.* – onkia.
 удобный *прил.* – vokkuura.
 удовлетворение *сущ.* – täütüväizüsse.
 удовлетворённый *прил.* – täütüväin.
 удочка *сущ.* – onki.
 удушение *сущ.* – tukahuttamiin.
 удушье *сущ.* – tukkeehoz.
 уехать *гл.* – matkustaa.
 уж *част.* – jo.
 уж *сущ.* – rantamato.
 ужалить *гл.* – pistää.
 уже *нар.* – jo.
 ужин *сущ.* – illalliin.
 ужинать *гл.* – illastassa.
 узел *сущ.* – sükküürä.
 узкий *прил.* – kaita.
 узнавать [что-л.] *гл.* – tutkia.
 узнать [кого-л., что-л.] *гл.* – tuntia.
 указывать *гл.* – näüttää.
 укладывать *гл.* – lamuttaa, lattooa.
 уклеика *сущ.* – ukleika.
 укол *сущ.* – pisse.
 укорачивать *гл.* – lühennellä.
 укоротить *гл.* – lühentää.
 укоренять *гл.* – juurtaa.
 укореняться *гл.* – juurtua.
 украсть *гл.* – varastaa.
 украшать *гл.* – marhuttaa.
 укреплять *гл.* – lujittaa, vahventaa, vahvissella, voimistaa.
 укрепляться *гл.* – lujittua.
 укроп *сущ.* – ukrooppi.
 укрывать [прятать] *гл.* – varjostaa.
 укрываться [прятаться] *гл.* – varjossa.
 укрытие *сущ.* – lakanaluz, piilo, varjo.
 уксус *сущ.* – etikka.

укус *сущ.* – pisse, purema.
 укусить *гл.* – purra.
 улей *сущ.* – kimalpatsaz.
 улица *сущ.* – katu, uulittsa.
 улучшать *гл.* – parantaa.
 улучшаться *гл.* – parata.
 улучшение *сущ.* – parannož.
 улыбаться *гл.* – hümühillä.
 улыбка *сущ.* – hümü.
 ум *сущ.* – meel, viizahusse, älü, ümmärröz.
 умелец *сущ.* – nikkari.
 уменьшать [в количестве] *гл.* – vähentää.
 уменьшать [в размере] *гл.* – peenentää.
 уменьшаться [в количестве] *гл.* – vähentüä.
 уменьшаться [в размере] *гл.* – peenentüä.
 уменьшение [в количестве] *сущ.* – vähentämmiin, vähentümmiin.
 уменьшение [в размере] *сущ.* – peenennüz.
 умеренность *сущ.* – kohtusse.
 умеренный [человек] *прил.* – kohtulliin.
 умерший *прил.* – koolt.
 умерщвлять *гл.* – koolettaa.
 уместный *прил.* – vokkuura.
 уметь *гл.* – mahtaa, ozata, tiitää.
 уместаться *гл.* – mahtua.
 умирать *гл.* – koolla.
 умнеть *гл.* – viizastua.
 умный *прил.* – viizaz, ällüükäz.
 умываться *гл.* – pessiissä.
 умышленно *нар.* – tahallaa.
 умышленность *сущ.* – tahallizusse.
 умышленный *прил.* – tahalliin.
 унавоживать *гл.* – tatehuttaa.
 унижать *гл.* – nöürühüttää.
 унижение *сущ.* – nöürühütüz.
 униматься *гл.* – azettua.
 уничтожать *гл.* – tuhota.
 унывать *гл.* – lannistua.
 уныние *сущ.* – lannissoz.
 упаковка *сущ.* – pakkaahuz.
 упаковщик *сущ.* – pakkaaja.
 упаковывать *гл.* – pakata.
 упасть *гл.* – puota, tokkua.
 упоминать *гл.* – mainita.
 управление *сущ.* – johto.
 управлять *гл.* – johtaa.
 упражнение *сущ.* – harjutoz.
 упражнять *гл.* – harjuttaa.
 упражняться *гл.* – harjuttassa.
 упрекать *гл.* – laittaa, moittia, ubrata.
 упрекнуть *гл.* – antaa varriia.
 упрёк *сущ.* – moite, vari.
 упрощать *гл.* – ükskertaistaa.
 упрощаться *гл.* – ükskertaistua.
 упрямо *нар.* – itsepäizeest.
 упрямство *сущ.* – itsepäizüsse.
 упрямый *прил.* – itsepäin, uhkia.
 ураган *сущ.* – mürskü, viihkura.
 урок *сущ.* – läksü.
 уронить *гл.* – tokuttaa.
 усиливать *гл.* – vahventaa.

усиливаться *гл.* – vahveta.
 условия [быта] *сущ.* – olosuhteet, olot.
 усмехаться *гл.* – nagrahella.
 усмешка *сущ.* – nagrahoz.
 усмирение *сущ.* – nöürühütüz.
 умирять *гл.* – nöürüttää.
 успевать *гл.* – ehtiä, keritä.
 успех *сущ.* – mänässöz.
 успокаивать *гл.* – unimuttaa, vaikenuttaa.
 успокаиваться *гл.* – tüünistässä.
 уставать *гл.* – urpuua, vässüüä.
 устье [реку] *сущ.* – joensuu.
 усы *сущ.* – uussit.
 утешать *гл.* – uloskuttaa, lohuttaa.
 утешение *сущ.* – lohtu.
 утёнок *сущ.* – sorzanpoikkain.
 утихомиривать *гл.* – uhittaa, unimuttaa.
 утка *сущ.* – sorza.
 утолщать *гл.* – paksuntaa.
 утолщаться *гл.* – paksuta.
 утолщение *сущ.* – paksunnoz.
 утомлять *гл.* – väzüttää.
 утомляться *гл.* – väitüä.
 уточнять *гл.* – selvittää.
 утрата [чего-л.] *сущ.* – männäätöz.
 утрата [моральная] *сущ.* – kaiho.
 утраченный *прич.* – mänätettü.
 утро *сущ.* – hoomuz. **доброе** ~! – hüvvää hoomust!
 утром *нар.* – hoomukseel.
 угрождать *гл.* – vaivata.
 утюг *сущ.* – utjuuka.
 утюжить *гл.* – utjuukuttaa.
 ухаб *сущ.* – uurren.
 ухабистый *прил.* – uurtamikaz.
 ухаживать *гл.* – hoitaa.
 хват *сущ.* – uffatka.
 ухо *сущ.* – korva.
 уход [присмотр] *сущ.* – hoito.
 уходить *гл.* – männä poiz, poistua.
 ухудшать *гл.* – pahentaa.
 ухудшаться *гл.* – paheta.
 ухудшение *сущ.* – pahenommiin.
 участник *сущ.* – ozameez.
 учебник *сущ.* – opassoz.
 учение *сущ.* – oppi.
 ученик, ученица *сущ.* – oppilapsi.
 учёный *сущ.* – tiijjemeez, tiijjenain.
 учёт *сущ.* – varteeotto.
 училище *сущ.* – oppikoti.
 учитель *сущ.* – opettaja.
 учитывать *гл.* – ottaa vartee.
 учить *гл.* – opettaa.
 учиться *гл.* – oppiissa, oppihua.
 учреждение *сущ.* – verasso.
 ушат *сущ.* – saavi, saavilliin.
 ущерб *сущ.* – tuho.
 уют *сущ.* – viihtüizüsse.
 уютный *прил.* – viihtüizä.

Ф ф.

фабрика *сущ.* – faabrikka.
факт *сущ.* – toziassiia.
факультет *сущ.* – tiijjekunta.
фальш *сущ.* – valellizusse.
фальшивый *прил.* – valski.
фамилия *сущ.* – familia.
фантазия *сущ.* – fantaazia.
фартук *сущ.* – polle, vartukki.
фасад *сущ.* – ezi.
фата [невесты] *сущ.* – morsianhuntu.
февраль *сущ.* – fevrali.
федерация *сущ.* – federaattsio. **Российская Федерация** – Vennääjän Federaattsio.
фиктивный *прил.* – valelliin.
филин *сущ.* – öölakkoi.
финка *сущ.* – soomakkoi.
финн *сущ.* – soomalain.
финский *прил.* – soomen. ~ **язык** – soomen keel.
флаг *сущ.* – flakku.
фонарь *сущ.* – vannaari.
форма [образ] *сущ.* – forma.
форма [одежда] *сущ.* – verkapuku.
форточка *сущ.* – vortatška.
фронтон *сущ.* – viilo.
фрукт *сущ.* – heelmä. ~**овое дерево** – heelmänpuu.
фундамент *сущ.* – fundamentti.
фунт [мера веса] *сущ.* – naagla.
фурункул *сущ.* – paize.
футляр *сущ.* – tuppe.
фыркать *гл.* – furskaa.

Х х.

хватать [ловить] *гл.* – hakkiissa, napata.
хватать [быть достаточным] *гл.* – piizata, riittää. **не** ~ – puuttua.
хвататься [за что-л.] *гл.* – hakkiissa, tarttua.
хватит! – riittää!
хватить [стать достаточным] *гл.* – piizata, riittää. **не** ~ – puuttua.
хворать *гл.* – läzissä.
хворост *сущ.* – hako, rüzüt.
хворостина *сущ.* – rüzü, vittsa.
хворь *сущ.* – tauti.
хвост *сущ.* – häntä, pürssö.
хвощ *сущ.* – pökköiheinä.
хилый *прил.* – tikkoi.
хитрец *сущ.* – veekastellijja.
хитрить *гл.* – veekassella.
хитрость *сущ.* – veekahusse.
хитрый *прил.* – veekaz.
хищник *сущ.* – peto.
хищный *прил.* – peto-.
хлеб *сущ.* – leipä.
хлебать *гл.* – särpää.
хлебнуть *гл.* – rüüpätä.
хлев *сущ.* – läävä.
хлестать *гл.* – plaiskahuttaa, vudmia.
хлестнуть *гл.* – plaizata.

хлѣст [удар] *сущ.* – plajjaahuz.
хлопать *гл.* – plakutella.
хлопнуть [о звуке] *гл.* – tärähyttää.
хлопотать *гл.* – marakuttaa.
хлопоты *сущ.* – touhu.
хлынуть *гл.* – vulissa joossa.
хобот *сущ.* – kärzä.
хоботный *прил.* – kärzikäz.
ходить *гл.* – käüvvä.
ходьба *сущ.* – käükki.
хозяин *сущ.* – izäntä, peremeez.
хозяйка *сущ.* – perenain.
холм *сущ.* – mäki.
холод *сущ.* – külmä.
холодá *сущ.* – viiliät.
холодать [о погоде] *гл.* – külmetä.
холодеть *гл.* – külmetä.
холодно – on külmä.
холодноватый *прил.* – külmäkkäin.
холодный *прил.* – külmä.
холостой *прил.* – naimatoin.
холст *сущ.* – liina.
хомут *сущ.* – länket.
хоронить *гл.* – hauvvata.
хороший *прил.* – hyvä.
хорошо *нар.* – hyvääst.
хорошо! [согласие] – hyvä!
хотеть *гл.* – hoolia, tahtoa.
хоть, хотя *с.* – hot, vaik. ~ **и ...**, **но ...** – vaik i ..., mut ...
хохотать *гл.* – käkättää.
храбро *нар.* – rohkiaal.
храбрость *сущ.* – rohkehusse.
храбрый *прил.* – rohkia.
хранение *сущ.* – hoito.
хранить *гл.* – hoitaa.
хрип *сущ.* – kähhiine.
хрипение *сущ.* – kähhiine, örrine.
хрипеть *гл.* – kähissä, öriissä.
хриплый *прил.* – kähhiä.
хромать *гл.* – rampihua.
хромой *прил.* – rampa.
хромоногий *прил.* – rampajalkain.
хрупкий *прил.* – habraz, rappiia.
хруст *сущ.* – krappiine; narze.
хрустеть *гл.* – krapissa; narskaa, rätissä.
хрюкать *гл.* – röhkiä.
худеть *гл.* – laiheta.
худоба *сущ.* – laihuz.
худой *прил.* – laiha.
худощавый *прил.* – laihukkain.
худший *прил.* – pahemp.
хуже *нар.* – pahemmii.

Ц ц.

цапля *сущ.* – sablia.
царапать *гл.* – күntelüttää, naarmuttaa.
царапина *сущ.* – naarmu.

царь *сущ.* – tsaari.
 цвести *гл.* – olla kukaaz.
 цвет *сущ.* – väri.
 цветной *прил.* – värilliin.
 цветок *сущ.* – kukka.
 целиком *нар.* – kokonaisseen.
 целиться *гл.* – sihata.
 целовать *гл.* – suuvvella.
 целоваться *гл.* – suuvvella toin-toista.
 целый [неповреждённый] *прил.* – ehjä.
 целый [весь] *прил.* – kokonain.
 целый [уцелевший] *прил.* – terve.
 цель *сущ.* – tähtäin.
 цельный *прил.* – ühtenäin.
 цемент *сущ.* – tsementta.
 цена *сущ.* – hinta.
 ценить *гл.* – pitää arvooz.
 ценность *сущ.* – arvo.
 ценный *прил.* – arvokaz.
 центнер *сущ.* – tsentneri.
 центр [предмета, фигуры и т.п.] *сущ.* – keskuz.
 центр [города] *сущ.* – tsentra.
 цепенеть *гл.* – jämistää.
 цепь *сущ.* – kahle.
 церковь *сущ.* – kirkko.
 цирк *сущ.* – tsirkuz.
 циркуль *сущ.* – tsirkkuli.
 цифра *сущ.* – nummeera.
 цыплёнок *сущ.* – kananpoikkain.
 цыпочки : на цыпочки – varpahaizillee. на цыпочках – varpahaizillaa.

Ч ч.

чавкать *гл.* – matsutella, plaiskaa.
 чай *сущ.* – tšaaaju.
 чайник *сущ.* – tšainikka.
 час *сущ.* – tunni.
 частенько *нар.* – uzieittse.
 часто *нар.* – tihii, uzeittee.
 частый *прил.* – tihti.
 часы *сущ.* – tunnít. ~-кулон – kaglatunnit. наручные ~ – rannetunnit.
 чаще *нар.* – tihimpää.
 человек *сущ.* – ihmiin.
 челюсть *сущ.* – leuka, sokka. верхняя ~ – üläsokka. нижняя ~ – alisokka.
 ..., чем ... с. – ..., ku ...
 чепчик *сущ.* – müssü.
 червяк *сущ.* – matokkain.
 чердак *сущ.* – lakka.
 чередование *сущ.* – vaihtelu.
 чередоваться *гл.* – vaihella.
 через *предл.* – läpi, poikin, üli.
 череп *сущ.* – pääluu.
 черепок *сущ.* – luhka.
 черника *сущ.* – mussikka.
 чернота *сущ.* – mussuhusse.
 черпак *сущ.* – naappa.
 черпать *гл.* – ammentaa.
 черстветь *гл.* – kahnettua.

чертить *гл.* – piirtää.
 чертополох *сущ.* – ohtajain.
 чесать *гл.* – süühittää.
 чесаться [зудеть] *гл.* – uhkua, süühkää.
 чесаться [о ком-л.] *гл.* – süühittäsä.
 четверг *сущ.* – neljäazpäivä.
 четвереньки : на четвереньки – röömillee. на четвереньках – röömillaa.
 «четвертинка» [бутылка] *сущ.* – nopoi.
 четверть *числ.* – neljänneez.
 четвёртый *числ.* – neljäaz.
 четыре *числ.* – neljä.
 четыреста *числ.* – neljäsattaa.
 четырёхсотый *числ.* – neljääzsattaiz.
 четырнадцатый *числ.* – neljätoistkümmeääz.
 четырнадцать *числ.* – neljätoist.
 чёрный *прил.* – mussa.
 чёрствый *прил.* – kahne.
 чёрт *сущ.* – pahalain.
 чётный *прил.* – parilliin.
 чин *сущ.* – arvo.
 чирикать *гл.* – tšiukkia.
 чистить *гл.* – harjata, puhistaa.
 чистота *сущ.* – puhtahusse.
 чистый *прил.* – aima, puhaz.
 чихание, чих *сущ.* – aivaz.
 чихать *гл.* – aivastaa.
 член [чего-л.] *сущ.* – jäzen.
 чмокать *гл.* – mattsaa.
 чмокнуть *гл.* – mattsaa.
 что? *мест.* – mikä?
 что-либо *мест.* – mikäle.
 что-нибудь *мест.* – mikäikke.
 что-то *мест.* – mikäikke.
 что угодно *мест.* – hot mikä.
 чубук [трубки] *сущ.* – piipunvarz.
 чувствительный *прил.* – tuntiilliin.
 чувство *сущ.* – tunne.
 чувствовать *гл.* – tuntia.
 чувствоваться *гл.* – tuntua.
 чудак, чудачка [уничижит.] *сущ.* – vohmain.
 чудесный *прил.* – naasti.
 чудо *сущ.* – ihme.
 чулок *сущ.* – sukka.
 чурбак, чурбан *сущ.* – pahkoma.

Ш ш.

шаг *сущ.* – azel.
 шагать *гл.* – harpata, marssia.
 шалаш *сущ.* – maja.
 шалить *гл.* – nühtiissä, tölmiä.
 шаловливый *прил.* – šuutkuri.
 шалун *сущ.* – šuutkuri [иносказ.], tölmijä.
 шаль *сущ.* – suurkorviluz.
 шапка *сущ.* – lakki.
 шар *сущ.* – kerä, pallo.
 шарикоподшипник *сущ.* – patentti.
 шарить *гл.* – harrooa, sögrä.

шарф *сущ.* – kaglarätti.
 шахматы *сущ.* – šakki.
 шашки *сущ.* – šaškat.
 швед *сущ.* – roottsalain.
 шведка *сущ.* – roottsakkoi.
 шведский *прил.* – rootsan. ~ язык – rootsan keel.
 швея *сущ.* – ompelija.
 швырять *гл.* – viskoja.
 швелюра *сущ.* – tukka.
 шелест *сущ.* – šarrine.
 шелестеть *гл.* – rapata, šahahuttaa, šarissa.
 шептать *гл.* – kuizata.
 шерсть *сущ.* – villa.
 шерстяной *прил.* – villain.
 шест *сущ.* – seiväz.
 шестидесятый *числ.* – kuuvveezkümmeääz.
 шестисотый *числ.* – kuuvveezsattaiz.
 шестнадцатый *числ.* – kuuztoistkümmeääz.
 шестнадцать *числ.* – kuuztoist.
 шестой *числ.* – kuuvveez.
 шесть *числ.* – kuuz.
 шестьдесят *числ.* – kuuzkümment.
 шестьсот *числ.* – kuuzsattaa.
 шеф *сущ.* – päälikköi.
 шёлк *сущ.* – silkki.
 шёлковый *прил.* – silkkiin.
 шёпот *сущ.* – kuize.
 шикарный *прил.* – näökäz.
 шило *сущ.* – naskeli.
 шип *сущ.* – oaz.
 шипастый *прил.* – oakaz.
 шипение *сущ.* – kihhiine, sihhiine.
 шипеть *гл.* – kihissä, sihissä.
 шиповник *сущ.* – orjamarja, orjamarjapehko.
 ширина *сущ.* – laijjusse.
 широкий *прил.* – laijja.
 широкоплечий *прил.* – lammiia.
 шить *гл.* – ommella.
 шитьё *сущ.* – omppeeloz.
 шишка [еловая, сосновая и т. п.] *сущ.* – kärkkä.
 шишка [от удара] *сущ.* – pahko.
 шишковатый *прил.* – turruukaz.
 шкаф *сущ.* – škaappi.
 школа *сущ.* – škoulu.
 шкура *сущ.* – nahka.
 шланг *сущ.* – letku.
 шляпа *сущ.* – lääppä.
 шмель *сущ.* – kimallain.
 шов *сущ.* – jatoz, omppeeloz.
 шорох *сущ.* – kahhiine.
 штaketник *сущ.* – pistoaita.
 штаны *сущ.* – kaatjat.
 штопать *гл.* – parsia.
 штопор *сущ.* – uherzin.
 шторм *сущ.* – mürskü, sää.
 штраф *сущ.* – rankassoz, sakko.
 штука *сущ.* – tükkü.
 штурвал *сущ.* – šturvaala.
 шум *сущ.* – mökü, vuhhiine.
 шуметь *гл.* – vuhissa.

шурин *сущ.* – näälä.
шуршание *сущ.* – kahhiine.
шуршать *гл.* – kahissa, rapata.
шутить *гл.* – šuutkia.
шутка *сущ.* – nagla, pila, šuutka.
шутливый *прил.* – šuutkikaz.
шутя *нар.* – leikillää. **не** ~ – totizeest.

Щ щ.

щавель *сущ.* – hiirakka.
щебетать *гл.* – piikkaa, tšiuukkia.
щедрость *сущ.* – anteliahaizusse.
щедрый *прил.* – anteliaz.
щека *сущ.* – poski.
щеколда *сущ.* – säppi.
щекотать *гл.* – uhuttaa.
щекотка *сущ.* – uhuttammiin.
щелчок *сущ.* – napsahoz.
щель *сущ.* – rako.
щенок *сущ.* – koiranpoikkain, pentu.
щепка *сущ.* – päre.
щепоть, щепотка *сущ.* – näppi.
щериться *гл.* – irvistää.
щёлкать *гл.* – napsaa.
щёлкнуть *гл.* – napsahtaa.
щи *сущ.* – räkki.
щипать *гл.* – näpissellä.
щипок *сущ.* – näppi.
щука *сущ.* – hauki.
щупать *гл.* – tunnussella.
щуплый *прил.* – tikkoi.
щуриться *гл.* – šiiirissellä silmiä.

Э э.

экзамен *сущ.* – tutkinto.
экзема *сущ.* – süühelmä.
экспорт *сущ.* – veenni.
эмблема *сущ.* – vertahuzkuva.
эпидермис *сущ.* – marrazkettu.
этаж *сущ.* – kerroz.
эти *мест.* – neet. **во**т ~ – nämät, näät.
это *мест.* – se. **во**т ~ – nämät, tämä.
этот *мест.* – se. **во**т ~ – tää.
эхо *сущ.* – kaiku.

Ю ю.

юбка *сущ.* – hame.
юг *сущ.* – lounaz.
юго-восток *сущ.* – kaakkoi.
юго-запад *сущ.* – etteelä.
юность *сущ.* – nooruhusse.
юноша *сущ.* – noormeez.

юный *прил.* – noor.
юркий *прил.* – ketterä, vikkellä.
юркость *сущ.* – vikkëlüsse.

Я я.

я *мест.* – miä.
яблоко *сущ.* – ommeena.
яблоня *сущ.* – ommeenapuu.
ягнёнок *сущ.* – uutivonna, voonna.
яд *сущ.* – mürkkü.
ядовитый *прил.* – mürküllin.
язык *сущ.* – keel.
язь *сущ.* – liauna.
яйцо *сущ.* – muna.
якобы *нар.* – muka.
яма [ухаб, на дороге] *сущ.* –uurran.
яма [в земле] *сущ.* – kooppa.
январь *сущ.* – janvari.
ярка [овца] *сущ.* – utoi.
яркий *прил.* – kirkaz, valkiain.
ярко *нар.* – valkiaizeest.
ярмо *сущ.* – iez.
ясность *сущ.* – selkehüsse.
ясный *прил.* – jasnoi, selkiä, valloiza.
ячмень *сущ.* – odra.
ящерица *сущ.* – suenleeka.
ящик *сущ.* – laatikko.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ. KÄÜTETTÜ KIRJALLIZUEN LUETTELU.

1. Ижорский язык. // Языки Российской Федерации и соседних государств. – т. 1. М., Наука, 2000.
2. Западно-финский сборник. М.-Л., 1930.
3. Лаанест А. Ижорский язык. // Языки мира. // Уральские языки. М., 1993.
4. Лаанест А. Ижорский язык. // Языки народов СССР. // т.3: Финно-угорские и самодийские языки. М., 1966.
5. Лаанест А. Ижорские диалекты. Таллинн, 1966.
6. Основы финно-угорского языкознания: Прибалтийско-финские, саамский и мордовские языки. М., 1975.
7. Хайду П. Уральские языки и народы. М., Прогресс, 1985.
8. Junus V.I. Ižoran keelen grammatikka. Morfologia. Opettajaa vart. М.-Л., 1936.
9. Laanest A. Über ostseefinnische Nomina auf *-k*. // Linguistica Uralica XXVII (4).
10. Nirvi R. E. Inkeröismurteiden sanakirja. Helsinki, 1971.
11. Porkka V. Ueber der ingrischen Dialekt mit Berücksichtigung der übrigen finnish-ingermanländischen Dialekte. Helsingfors, 1885.

СОДЕРЖАНИЕ. SIZÄLTÖ.

Предисловие	3
ПЕРВЫЙ УРОК.	
<i>Алфавит. Фонетика.</i> Гласные a, o, u . Долгие гласные. Согласные f, h, j, m, r, v . Долгие согласные. Ударение.....	4
ВТОРОЙ УРОК.	
<i>Фонетика.</i> Гласные e, i, ä, ö, ü . Согласные l, n . Согласные b, d, g, p, t, k . <i>Морфология.</i> <i>Имя существительное. Имя прилагательное</i>	5
ТРЕТИЙ УРОК.	
<i>Фонетика.</i> Дифтонги. Согласные s, š, ts, tš, z, ž . <i>Морфология. Имя существительное. Имя прилагательное.</i> Падеж. Число. Именительный падеж.....	6
ЧЕТВЁРТЫЙ УРОК.	
<i>Фонетика.</i> Гармония гласных. <i>Морфология.</i> Чередование ступеней. <i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> Родительный падеж.....	7
ПЯТЫЙ УРОК.	
Чередование ступеней (<i>продолжение</i>). <i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> Частичный падеж.....	9
ШЕСТОЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> Входной падеж. Внутреннеместный падеж. <i>Местоимение.</i> Личное. <i>Глагол.</i> Спряжение глагола “ olla ” в настоящем времени.....	11
СЕДЬМОЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> Исходный падеж. Направительный падеж. <i>Усилительная частица</i>	12
ВОСЬМОЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> Внешнеместный падеж. Отдалительный падеж. <i>Глагол.</i> Спряжение глагола “ olla ” в прошедшем времени. <i>Предлог</i>	13
ДЕВЯТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> Преобразовательный падеж. Качественный падеж. I склонение. <i>Имя числительное.</i> Количественное 1-10.....	14
ДЕСЯТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> II склонение. <i>Местоимение.</i> Склонение личных местоимений.....	16
ОДИННАДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> III склонение. <i>Местоимение.</i> Указательное. <i>Имя числительное.</i> Порядковое 1-10.....	18
ДВЕНАДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> IV склонение. <i>Местоимение.</i> Взаимное. <i>Наречие.</i> Наречие времени. <i>Послелог</i>	20
ТРИНАДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> V склонение. <i>Местоимение.</i> Возвратное. Вопросительное. <i>Послелог (продолжение)</i>	22
ЧЕТЫРНАДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> VI склонение. <i>Местоимение.</i> Относительное. Определённое...	24
ПЯТНАДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное.</i> VII склонение. <i>Местоимение.</i> Неопределённое. <i>Наречие.</i> Наречие места (<i>продолжение</i>).....	26

ШЕСТНАДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. VIII склонение. Имя числительное. Количественное 11-19. Местоимение. Отрицательное. Послелог (продолжение).....</i>	28
СЕМНАДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. IX склонение. Имя числительное. Порядковое 11-19. Наречие. Наречие места (продолжение). Союз.....</i>	30
ВОСЕМНАДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. X склонение. Имя числительное. Количественное 20-99. Наречие. Наречие места (продолжение).....</i>	32
ДЕВЯТНАДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XI склонение. Наречие. Наречие места (продолжение). Глагол. Неопределённая форма глагола (инфинитив). I инфинитив. II инфинитив.....</i>	34
ДВАДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XII склонение. Имя числительное. Порядковое 20-99. Наречие. Наречие образа действия</i>	36
ДВАДЦАТЬ ПЕРВЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XIII склонение. Глагол. Залог. Наклонение.....</i>	38
ДВАДЦАТЬ ВТОРОЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XIV склонение. Наречие. Наречие образа действия (продолжение). Имя числительное. Собирательное.....</i>	40
ДВАДЦАТЬ ТРЕТИЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XV склонение. Наречие. Наречие образа действия (продолжение). Глагол. Настоящее время изъявительного наклонения активного залога.....</i>	42
ДВАДЦАТЬ ЧЕТВЁРТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XVI склонение. Глагол. Причастие.....</i>	44
ДВАДЦАТЬ ПЯТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XVII склонение. Глагол. Неопределённое прошедшее время изъявительного наклонения активного залога.....</i>	46
ДВАДЦАТЬ ШЕСТОЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XVIII склонение. Глагол. Неопределённое прошедшее время изъявительного наклонения активного залога (продолжение). Условное наклонение активного залога.....</i>	48
ДВАДЦАТЬ СЕДЬМОЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XIX склонение. Глагол. Условное наклонение активного залога (продолжение). Повелительное наклонение активного залога. Наречие. Наречие образа действия (продолжение).....</i>	50
ДВАДЦАТЬ ВОСЬМОЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XX склонение. Глагол. Пассивный залог.....</i>	52
ДВАДЦАТЬ ДЕВЯТЫЙ УРОК.	
<i>Имя существительное. Имя прилагательное. XXI склонение. Глагол. Пассивный залог (продолжение). Наречие. Наречие образа действия (продолжение).....</i>	54
ТРИДЦАТЫЙ УРОК.	
<i>Имя прилагательное. Степени сравнения. Глагол. I спряжение.....</i>	56
ТРИДЦАТЬ ПЕРВЫЙ УРОК.	
<i>Глагол. II спряжение. Определённое прошедшее время изъявительного наклонения активного залога. Наречие. Наречие образа действия (продолжение).....</i>	58
ТРИДЦАТЬ ВТОРОЙ УРОК.	
<i>Глагол. III спряжение. Давнопрошедшее время изъявительного наклонения активного залога. Наречие. Наречие образа действия (продолжение).....</i>	60

ТРИДЦАТЬ ТРЕТИЙ УРОК. Глагол. IV спряжение. <i>Имя существительное</i> . Прекратительный падеж. <i>Наречие</i> . Наречие образа действия (<i>продолжение</i>). <i>Обиходные выражения</i>	62
ТРИДЦАТЬ ЧЕТВЁРТЫЙ УРОК. Глагол. V спряжение. Орудийный падеж I инфинитива. <i>Наречие</i> . Наречие места. <i>Обиходные выражения (продолжение)</i>	64
ТРИДЦАТЬ ПЯТЫЙ УРОК. Глагол. VI спряжение. <i>Имя числительное</i> . Количественное 100-999. <i>Наречие</i> . Наречие образа действия (<i>продолжение</i>). <i>Послелог (продолжение)</i>	66
ТРИДЦАТЬ ШЕСТОЙ УРОК. Глагол. VII спряжение. <i>Имя числительное</i> . Порядковое 100-999. <i>Наречие</i> . Вопросительное. <i>Обиходные выражения (продолжение)</i> . <i>Местоимение</i> . Винительный падеж.....	68
ТРИДЦАТЬ СЕДЬМОЙ УРОК. Глагол. VIII спряжение. <i>Наречие</i> . Наречие образа действия (<i>продолжение</i>).....	70
ТРИДЦАТЬ ВОСЬМОЙ УРОК. Глагол. IX спряжение. Будущее время изъявительного наклонения. <i>Наречие</i> . Неопределённое.....	72
ТРИДЦАТЬ ДЕВЯТЫЙ УРОК. Глагол. X спряжение. Будущее время изъявительного наклонения (<i>продолжение</i>). <i>Наречие</i> . Отрицательное.....	74
СОРОКОВОЙ УРОК. Глагол. XI спряжение. <i>Наречие</i> . Наречие места (<i>продолжение</i>).....	76
СОРОК ПЕРВЫЙ УРОК. Глагол. XII спряжение. Будущее время изъявительного наклонения (<i>продолжение</i>). <i>Наречие</i> . Наречие образа действия (<i>продолжение</i>).....	77
СОРОК ВТОРОЙ УРОК. Глагол. XIII спряжение. <i>Имя числительное</i> . Количественное 1.000-1.000.000. <i>Сравнительная степень наречий</i>	79
СОРОК ТРЕТИЙ УРОК. Глагол. XIV спряжение. Начинательное прошедшее время. <i>Имя числительное</i> . Порядковое 1.000-1.000.000.....	81
СОРОК ЧЕТВЁРТЫЙ УРОК. Глагол. XV спряжение. Точное будущее время. <i>Союз (продолжение)</i> . Сказка Karhu, suzi ja heroï	83
СОРОК ПЯТЫЙ УРОК. Глагол. Неправильные глаголы. <i>Сравнительная степень наречий (продолжение)</i> . <i>Обозначения отрезков времени</i> . Сказка Kalliz nahka	86
СОРОК ШЕСТОЙ УРОК. <i>Имя числительное</i> . Дробное. <i>Названия дней недели</i> . Сказки Ukkoï ja tuhmukkain. Parma ja voohet	88
КРАТКИЙ ИЖОРСКО-РУССКИЙ СЛОВАРЬ.....	90
КРАТКИЙ РУССКО-ИЖОРСКИЙ СЛОВАРЬ.....	206
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ.....	296

Компьютерная вёрстка – Ю. Вишнякова, Н. Знахуренко, М. Козырева, А. Михайлина.

Электронная версия карты – И. Грибов, А. Кузнецова, В. Передерий.

Все права автора защищены (Свидетельство № 55005 Агенства по патентам и информации «Ваша Интеллектуальная Собственность» от 20.10.2005). Ни одна часть этого труда не может быть воспроизведена без предварительного письменного разрешения автора.